

Die exegetischen Anmerkungen am Rand der Kamaldulenser-Bibel

Vladimír Gregor

Dem Manuskript der Kamaldulenser-Bibel (im weiteren **KB**) ist ein umfangreicher Apparat mit lateinischen Anmerkungen beigegeben, der zu Recht als ein für Priester und die Pastorale bestimmtes Handbuch der Exegese betrachtet werden kann. Aus dieser Tatsache ergibt sich eindeutig, daß die Bibelübersetzung für eine breitere Öffentlichkeit bestimmt war, d.h., sie sollte für Lesungen und zur Auslegung des Wortes Gottes durch die Priester im Rahmen der Liturgie benutzt werden. Dasselbe gilt auch für die Bibelübersetzung von Juraj Palkovič im Bernolák-Slovakisch. In keiner dieser Übersetzungen gibt es Erläuterungen in slowakischer Sprache. Bekanntlich durften Bibelübersetzungen für Katholiken nicht ohne Kommentar erscheinen. Die Wenzelsbibel (Neues Testament 1677, Altes Testament 1712, 1715) ist beispielsweise mit einer Fülle von Anmerkungen und mit umfangreichen Einleitungen zu den jeweiligen Büchern versehen. Es handelt sich hierbei um Ausgaben für tschechische Katholiken, die nach den Maßgaben des Konzils von Trient (4. Tagung, 1546) eingerichtet sind. Diese Tatsache vermag die Bedeutung der beiden Übersetzungen für einen breiten Kreis von Gläubigen nicht zu schmälern. Die Übersetzungen waren – wenn auch nur in zweiter Linie – für letztere bestimmt; die Priester benutzten die lateinische Vulgata.

Die von den Kamaldulenser-Mönchen angefertigte Übersetzung sollte auch als Lektionar dienen, als Sammlung biblischer Texte für die Liturgie (Episteln und Evangelien). Daher ist in der **KB** Beginn und Ende eines jeden Lesungstextes mit einem Sternchen gekennzeichnet. Auf den letzten Seiten befindet sich eine detaillierte Zuordnung dieser Lesungen zu den einzelnen Tagen des Kirchenjahres, wobei die Textanfänge jeweils in Latein angegeben sind.

In unseren Darlegungen versuchen wir, die lateinischen Marginalien, ihren Aufbau und ihre Art der Interpretation zu charakterisieren; wir fragen danach, worin letztere sich von heutigen exegetischen Methoden unterscheidet und was sie für unsere Zeit wertvoll macht.

Vor allem gilt es zu betonen, daß die Anmerkungen grammatisch an den lateinischen Text der Vulgata anknüpfen und nicht an die slowakische Übersetzung. Daher erscheint ein zur Erläuterung eines maskulinen lateinischen Substantivs verwendetes Adjektiv in der Anmerkung ebenfalls in der masku-

linen Form. Ist ein lateinisches Verb mit dem Ablativ verbunden, so kommt auch in der Anmerkung ein Ablativ vor, wenn auch das Verb selbst nicht mehr genannt wird, so z.B.: *Omnes enim peccaverunt et egent gloria Del* (Rm 3,23). Die Übersetzung lautet: *wssecy zhressyli, a potrebugú sláwu Božj*. In der Anmerkung E, in der erläutert wird, was man unter der Wortverbindung *sláwu Božj* „Ehre Gottes“ zu verstehen habe, erscheint kein Akkusativ, sondern der Ablativ: *misericordia et gratia*. Ein weiteres Beispiel: *Quid ergo dicemus invenisse Abraham patrem nostrum secundum carnem?* (Rm 4,1). Im lateinischen Text kommt hier ein Akkusativ mit Infinitiv vor. Die Übersetzung lautet: *Co protož powjme, že sme nassli Abraháma Otca nassyho podlé tela?* Die Anmerkung N erklärt die Bedeutung der Verbform *sme nassli* durch den lateinischen Infinitiv *obtinuisse*. Unser letztes Beispiel belegt sehr anschaulich die Abhängigkeit der Anmerkungen vom lateinischen Text. In der slowakischen Übersetzung *žeby sa nechwálil žiadny človek – ut non glorietur omnis caro* geht die lateinische Erläuterung zum Ausdruck *omnis caro* nicht vom slowakischen *žiadny človek (nullus homo)* aus, sondern vom lateinischen Text, in dem es keine doppelte Negation geben darf, weshalb in den exegetischen Anmerkungen der **KB** *nullus homo* steht.

Die Anmerkungen enthalten nur selten Sprach- oder Schreibfehler. Hier einige Beispiele: *jakò skrze gedeného človeka hrjch na ténto svet wessel* (Rm 5,12) – in der Anmerkung wird der Ausdruck *na tento svet* „in diese Welt“ als *inhumanum genus* erklärt, d.h. als „unmenschliches Geschlecht“. Richtig sollte es heißen *in humanum genus*, d.h. „in die gesamte Menschheit“ (**KB** Bd. II, S. 613). In Ac 5,1 heißt es zum Ausdruck *predal rolu* in Anmerkung B: *i. proessionem*; richtig wäre hier *possessionem*. Auf die fehlerhafte Schreibung eines lateinischen Ausdrucks weisen wir durch ein in Klammern gesetztes Ausrufezeichen hin, hinter dem wir die richtige Form angeben.

Sehr häufig gibt es Hinweise auf den hebräischen, griechischen oder aramäischen Originaltext. Der aramäische Wortlaut ist unter der Bezeichnung *chaldalce* (chaldäisch) zitiert, einem veralteten unzutreffenden Synonym für *aramäisch* (vgl. Heriban 1998, S. 480). Oft ist die Septuaginta zitiert. Die Zitate daraus sind mit der arabischen Ziffer 70 oder

der Abkürzung *Sa* gekennzeichnet. Letztere kommt nur selten vor, beispielsweise findet man in Band I der KB (S. 902), Anm. C: *nunumera legit Sa*. Allerdings erscheint diese Abkürzung an mehreren Stellen, an denen sie unmöglich Septuaginta bedeuten kann, und zwar innerhalb von Kontexten (insbesondere im NT). Dort steht sie für *Summa*, einen lateinischen Ausdruck, der „insgesamt; mit einem Wort; kurz gesagt; zusammengefaßt“ bedeutet. *Sa* lässt sich eventuell auch als *Supplementa* „(exegetische) Hinzufügungen“ verstehen.

Es wird ferner häufig auf Schriften der Kirchenväter verwiesen (Hieronymus, Augustinus), sowie auf die *Antiquitates* von Josephus Flavius. Von den Exegeten wird am meisten Tirinus zitiert, seltener Menochio. Hierbei handelt es sich um verkürzte Namensnennungen. Jacobus Tiinus, ein Jesuit, wurde 1580 in Antwerpen geboren, wo er 1636 auch starb. Er hielt Vorlesungen über Exegese. Von ihm stammt ein Bibelkommentar *Commentarius in Vetus et Novum Testamentum*, der 1632 in Antwerpen sowie später in Augsburg (1787–94) und in Turin (1882–84) erschien. Giovanni Stefano Menochio war ebenfalls Jesuit; er wurde 1575 in Pavia geboren und starb 1655 in Rom. Er lehrte Exegese und Moraltheologie und bekleidete innerhalb seines Ordens eine höhere Funktion. Zugleich war er Assistent zweier Generaloberer des Jesuitenordens, Carafa und Piccolomini. Zwei seiner bedeutendsten Schriften seien hier erwähnt: *Brevis explicatio sensus literalis totius Sacrae Scripturae ex optimis quibusque auctoribus per epitomen collecta ut Hieropoliticum, sive Institutiones politicae e S. Scripturis deponitiae*.

Beim Lesen der Marginalien erregt deren Bestreben Aufmerksamkeit, das eweilige biblische Geschehen in einen genauen Zeitrahmen einzuordnen. Meist sind drei Datierungen angegeben: *Anno X Mundi*, d.h. seit der Erschaffung der Welt, *ante aeram Christi, ante Christum* und im NT *aerae vulgaris*, die allgemein übliche Datierung, die der heutigen Bezeichnung *nach Christus* entspricht. In den Anmerkungen wird darauf hingewiesen, daß die Geburt Christi *ante aeram vulgarem 4* erfolgt sei, vier Jahre vor dem offiziellen Beginn der Zeitrechnung, was mit kleinen Abweichungen auch heute noch so gesehen wird. Die Anmerkungen zu den Büchern der Makkabäer, die über Geschehnisse aus der Zeit der griechischen Vorherrschaft berichten, enthalten auch eine griechische Datierung, die sich an den Olympiaden orientiert; ebenso kommt mehrfach die römische Datierung *ab urbe condita* (seit der Gründung Roms) vor. Das Bestreben, möglichst jedes biblische Geschehen zu datieren, dient dem Ziel, der Bibel mehr Autorität zu verleihen. Heute weiß man, daß sich ein solches Verfahren nicht aufrecht erhalten läßt und daß es eine unnatürliche Anpassung alter

Vorgänge bedeutet, wenn man sie wie historische Tatsachen mit modernen wissenschaftlichen Methoden zu erfassen versucht. Zwar arbeitet die Forschung auch heute weiterhin daran, die biblischen Zeitangaben zu präzisieren, dies geschieht jedoch durch den Vergleich zwischen weltlichen Geschehnisabläufen und der Chronologie der Bibel. Es gibt nur wenige biblische Ereignisse, die sich absolut präzise zeitlich bestimmen lassen, d.h., bei denen sich die Möglichkeit ergibt, die Datierung des biblischen Geschehens zuverlässig durch Ereignisse aus der weltlichen Geschichte zu untermauern (etwa die Babylonische Zeitrechnung, die Eroberung Jerusalems im Jahre 586 vor Chr.).

Als interessante Besonderheit sei hier die Anmerkung zu einer Stelle des Buchs Genesis angeführt, in der es um den Turmbau zu Babel geht: *A byli lidé na zemi gazyka gedného y reč tychtež* (Gn 11,1). Die Anmerkung G konstatiert hierzu: *hebraea lingva omnes utebantur*.

Wenden wir uns den positiven Seiten der biblischen Erläuterungen zu. Zahlreiche Anmerkungen verweisen auf die im Volk übliche Ausdrucksweise, bei der nicht alles wörtlich zu nehmen ist. Es handelt sich hier vor allem um hyperbolische Redewendungen, um Metaphern, Metonymien, idiomatische Ausdrucksformen u.ä. Beispiele hierzu: *Prissel Yán, ktery any negedel, any nepil – perparum parum autem communi modo loquendi pro nihilo computatur* (Mt 11,18; Anm. H); *A bez prjšlowá nemlúwil gjm – i. fere non* (Mr 4,34; Anm. F); *Kdiž wssecko mnóstwuj lidu widelo, že zemrel Aáron, plakal lid nadnym za trycet dníuw po wsseckych čzeladách geych – non lacrymae significantur, sed exeqvarum celebritas* (Nm 20,30; Anm. E). Wie sich hier zeigt, enthält die Anmerkung eine zutreffende Auslegung, die von Hieronymus stammt (Ep. 25).

Bei der Textauslegung ist das Verhältnis zwischen der wörtlichen Bedeutung (*sensus litteralis*) und der allegorischen ausgewogen. Der übertragene Sinn wird vom Verfasser auch als der mystische bezeichnet, so in folgendem Beispiel: *Y nosyt bude Aáron ména geych* (der Söhne Israels) *pred Pánem na obúh dwóch plecách pre pripomjnaj* (Ex 28,12). Dazu die Anmerkung H: *mysticè sacerdos suorum subditorum nomina ferre debet in humeris eorum onera portando & peccata deprecando.* – Zu Vers Ex 33,23 *A pozdwiñhem ruku mu, y uwydyss chrbét mág: ale twári még nebudess moci wideti* ist ein Satz aus Augustinus angegeben: *Mystice et Apostolis non facies id est deitas sed dorsum i. e. humanitas Christi hic videndae promittuntur.*

Die exegetischen Anmerkungen in lateinischer Sprache sollten den Priestern eine Hilfe bei der Auslegung der jeweiligen Bibelstelle sein, sie waren jedoch auch zu deren eigener Erbauung gedacht. Bei-

spielsweise boten die symbolisch-allegorischen Interpretationen reiches Material zur Kontemplation. In diesem Sinne äußert sich auch die päpstliche Bibelkommission in ihrem Dokument vom 15. April 1993: „Die symbolisch-allegorische Interpretation der Schrift, die für die Exegese der Kirchenväter charakteristisch ist, wirkt auf den modernen Menschen desorientierend. Dennoch stellt die Erfahrung der Kirche, die in einer solchen Art der Schriftdeutung zum Ausdruck kommt, auch heute noch einen nutzbringenden Gewinn dar (vgl. *Divino afflante Spiritu*, 31–32; *Dei Verbum*, 23). Die Kirchenväter zeigen, wie die Bibel im Rahmen einer lebendigen Tradition theologisch in einem wahrhaft christlichen Geist gelesen werden kann.“¹ Die beiden als Beispiele angeführten Anmerkungen belegen anschaulich, daß das oben Gesagte zutrifft.

Es muß auch auf Fälle hingewiesen werden, in denen sich der Übersetzer zwar wörtlich an die Textvorlage hält, er zugleich jedoch die Übertragung als nicht präzise genug empfindet und daher in der Anmerkung die betreffende Stelle erläutert bzw. sie dem Sinne nach ergänzt. Ein Beispiel hierfür: *Kdž by guž dlúhá hodina byla – cum iam hora multa fieret* (Mr 6,35). Die heutige Übersetzung lautet: *Ked' už bolo veľa hodín* – es war schon spät. In der Anmerkung I erklärt deren Verfasser: *i. sera*, d.h. spät, eine späte Uhrzeit. Dem Übersetzer war bewußt, daß der Ausdruck *dlhá hodina* die Bedeutung des lateinischen *hora multa* nicht ganz traf. Eine weitere Stelle: Ac 7,54: *Audientes autem haec dissecabantur cordibus suis* lautet in heutiger Übersetzung *Ked' to počuli, pukali im srđcja od zlosti* – Als sie dies hörten, waren sie aufs äußerste empört; in der KB: *Rozsekávali sa w srđcach swych*. Der Übersetzer merkte, daß die Übersetzung unverständlich war, daher fügte er in Anmerkung A das lateinische *furentes (erant)* „wütend, aufs äußerste empört“ an. Andere Beispiele: *Et multi quidem crediderunt ex eis et mulierum gentilium honestarum* (Ac 17,12), modern übersetzt: *A tak mnohí z nich uverili, aj nemálo gréckych žien z vyšších vrstiev i mužov* – Viele von ihnen wurden gläubig, und ebenso nicht wenige der vornehmen griechischen Frauen und Männer. In der KB: *Y mnozy zagist'e s nych a poctivých žen poľanskych uverili*; hier war dem Übersetzer klar, daß im Slovakinischen das Wort *pocitivý* auch die Bedeutung „ehrbar, anständig, unbescholten“ hat, deshalb verengte er durch die Anmerkung *nobilium* seinen Inhalt auf „vornehm, adelig“; *Hic iam quaeritur inter dispensatores, ut fidelis quis inveniatur* (1Cor 4,2) – in heutiger Übersetzung: *A od správcov sa už vyža-*

duje, aby bol každý verný – Von Verwaltern aber verlangt man, daß sie sich treu erweisen; in der KB: *tuto sa guž wyhledáwá mezy ssafářj*. Das Verb *wyhledáva* hielt der Übersetzer für nicht treffend, daher ergänzt er es in der Anmerkung N durch *requiritur* „es wird verlangt“, ein Verb, das in dieser Bedeutung öfters vorkommt.

Hier sei noch die interessante, aber inadäquate Auslegung des Ausdrucks *humanus dies* in 1Cor 4,3 genannt: *mihi autem pro minimo est ut a vobis judicer aut ab humano die*. Die KB übersetzt: *aneb od lidského súdu*, fügt jedoch in der Anmerkung O eine unzutreffende Interpretation hinzu: *i. judicio sc. judicium est velut lumen diei*. Eine richtige Deutung findet sich in der Kralitzer Bibel in der Anmerkung F: *Ř. dne: t. saudu nebo k saudum býwagi dnowé položení*. J. Palkovič übersetzt hier: *Mňe ale gest to za nagmenssu wec, abi od wás bol súd'ení, aneb od Ludského Dňa*, die polnische Leopolita: *albo odenia człowieczeego* und die Wenzelsbibel *aneb od lidského dne* (der Ausdruck wird nicht erläutert). Der Historický slovenský slovanského jazyka (Bd. I, S. 243) führt unter dem Stichwort *deň* folgende Wortverbindungen an: *právny, pravotný, súdobný deň*. Als Gegensatz ließe sich wohl die Redensart *každý boží deň, celý boží deň* „jeden Tag, den lieben langen Tag“ anführen, d.h. der Tag mit seiner natürlichen, von Gott her bestimmten Ordnung.

Ziemlich oft kommen in der KB Anmerkungen vor, die gleichsam die knappe, auf Erläuterungen verzichtende Ausdrucksweise der Bibel erweitern. Beispiele hierzu finden wir an folgenden Stellen: *A Búh pokoga nech s wama wsseckyma bywá* (Rm 15,33). Der Ausdruck *Boh pokoj* ist durch die Bemerkung A *auctor et amator* ergänzt; Y *powed'el my* (anjel – der Engel) *Nezapečacug Slowa Proroctvá Knihi tégo: nebó bljskó gest čas* (Ap 22,10). Die Anmerkung G führt hier weiter aus: *qvo implenda sunt*.

Zum Schluß bleibt festzuhalten, daß die Übersetzung der KB und die unmittelbar mit ihr verbundenen exegetischen Marginalien für ihre Zeit sorgfältig erarbeitet waren und ein hohes fachliches Niveau aufweisen. Die für den Druck vorbereitete Reinschrift war noch einmal durchgesehen worden, wovon nachträgliche Korrekturen zeugen. An vielen Stellen bringt die Übersetzung dem slovakischen Leser oder besser Hörer die biblische Wirklichkeit nahe, indem sie Ausdrücke verwendet, die dem slovakischen bzw. ostslavakischen Milieu entnommen sind. Warum diese Übersetzung nicht gedruckt wurde, bleibt bisher rätselhaft. Vielleicht kann auch dieses Problem mit der Zeit gelöst werden, insbesondere dann, wenn das Archiv des Kamaldulenserordens, das sich in Budapest befindet, genauer erforscht sein wird.

¹ Zitiert aus dem Buch *Interpretácia Biblie v Cirkvi – Bibelinterpretation in der Kirche*. Spišská Kapitula–Sp. Podhradie, Katolícke biblické dielo na Slovensku 1995, S. 102.)

Abbreviations, quae saepius occurrunt in exegeticis marginalibus
Bibliae Camaldulensis

A

abb. – abbas
Abd. – Abdias Propheta
Actorum, Actor., Actus, Ac – Liber Actuum
Apostolorum
adv. – adventus
Agg. – Aggeus Propheta
Alex. M. – Alexander Magnus
alleg., allegor. – allegoric
Amos – Amos Propheta
an. – anno
ant. – ante
Antip. – (Herodes) Antipas
Ap., Apoc. – Apocalypsis
apos. – apostolus, Apostolus (S. Paulus)
arch. – archang. archangelus
art. – articulus
Augus., Aug. – Sanctus Augustinus

B

b. – beatus
B. V. M. – Beata Virgo Maria
Babyl. – Babylonia
Bap. – (Joannes) Baptista
Bar., Baru. – Liber Baruch
benedic. – benedictio
BV – Beata Virgo

C

c., cap. – caput
Card. – Cardinalis
cir. – circa, circiter
Col., Coll. – Epistula ad Colosenses
Comm. (Abbatum, Virginum tc.) – Commune
Concep. – Conceptio
Conf. – Confessor
Conv. san. Pauli – Conversio sancti Pauli
Cor. – Epistula ad Corinthios

D

Dan. – Liber Danihelis Prophetae
Deut. – Deuteronomium
div. – divinus
Doct. – Doctor
doctr. – doctrina
Dom. – Dominica (dies dominica)

E

Eccl. – Ecclesia, Liber Ecclesiastes
Eccli., Eccsi., Eccl. – Liber Ecclesiasticus (Liber
Iesu filii Sirach)
eod. – eodem

ep., epis. – epistula

Eph., Ephes. – Epistula ad Ephesios

Epiph. – Epiphania

Esdr. – Liber Ezrae

Esth. – Liber Esther

etc. – et cetera

Euch. – Eucharistia

Euseb. – Eusebius

Exod. – Exodus

extr. – extra

Ezech., Ezech. – Liber Hiezechieli Prophetae

F

fer. – feria

fr. – frater

G

Gal. – Epistula ad Galatas

Gen. – Genesis

Greg. – Gregorius

H

Hab., Habac. – Abacuc Propheta

Heb., Hebr. – Epistula ad Hebreos

hebd. – hebdomada

hebr. – hebraice

Herod. – Herodes vel Herodotus

Hie., Hier., Hyer. – Hieronymus

Hirccan. – Hircanus

hom. – homilia

Ch

chald. – chaldaice

char. – charitas

Chr. – Christus

chron. – chronologia

Chrysos., Chrysost. – Chrysostomus

I

i. – interpretatio, interpretatur

i., i.e. – id est

Iac. – Epistula Iacobi

ibid. – ibidem

idolol. – idololatria

Idum. – Idumea

Ier. – Liber Hieremiae Prophetae

imp. Tib. – imperio Tiberii

imped. – impedimentum

inf., infr. – infra

Isa., Isaj. – Liber Isaiae Prophetae

iux. – iuxta

J

- Jac., Jacob.* – Epistula Iacobi
Jer., Jerem. – Liber Hieremiae Prophetae
Jerus., Jerusal. – Jerusalem
Joan. – Evangelium secundum Iohannem
Joan. (1, 2) – Epistula Joannis
Job – Liber Iob
Joel – Iohel Propheta
Jon. – Iona Propheta
Jos., Josu. – Liber Iosue
Joseph., Joseph antiqu. – Josephi Flavii Antiquitates
Jud. – Liber Judith
Jud., Judic. – Liber Iudicum
Juda, Judae – Epistula Iudae
Just. – Justinus
jux. – juxta

L

- L.* – liber
Lev. – Liber Leviticus
Luc. – Evangelium secundum Lucam

M

- m.* – mundi (anno [a creatione] mundi)
Mach. – Liber Macchabeorum
Mal., Malac. – Malachi Propheta
Mar. Mag. – Maria Magdalena
Mar., Marc. – Evangelium secundum Marcum
Math., Matt., Matth. – Evangelium secundum Mattheum
Mich., Miche. – Micha Propheta
myst. – mystice

N

- Nah.* – Naum Propheta
nativ. – nativitas
NB. – nota bene
Neh. Nehem. – Liber Neemiae (Ezrae II)
nim. – nimirum
noth. – nothus
Num. – Liber Numeri

O

- olymp.* – olympicus
Os. – Osee Propheta

P

- p.* – post
Par., Paral. – Liber Paralipomenon
pat. – patet
Pent. – Pentecostes
per excell. – per excellentiam
Pet., Petr. – Epistula Petri
Phil., Philip. – Epistula ad Philippenses
Pon. – Pontifex
PP. – Patres
PPres. – Patres

proph. – prophetia

Prov. – Liber Proverbiorum Salomonis

Psal. – Liber Psalmorum

Q

- q.* – quaestio
q.d. – quasi dicat, quasi dictum
Quad. – Quadragesima
quat. – quattuor

R

- Reg.* – Liber Regum
Rom. – Epistula ad Romanos
Ruth. – Liber Ruth

S

- s.* – sanctus
Sa. – Septuaginta, Summ, Supplementa
sabb. – sabbatum
Sap. – Liber Sapientiae Salomonis
sc., scil. – scilicet
Scrip. – Scriptura
Sept., Septuag., Septuag. – Septuaginta
ser. – sermo
soc. – socius
Soph. – Sofonias Propheta
Sp. – Spiritus
Sp.S. – Spiritus Sanctus
ss. – sancti
sup., supr. – supra
supp. – supple
syr. – syriace

T

- taber.* – tabernaculum
templ. – templum
Thess. – Epistula ad Thesaonicenses
Thom. – Thomas (Aquinas)
Thr. Thren. – Threni Iermae Prophetae
Tim. – Epistula ad Timotheum
Tirin. – Tirinus
Tit. – Epistula ad Titum
Tob. – Liber Tobiae

U

- ult.* – ultra
utpo. – utpote

V

- v.* – versus, vide
verb. – verbum
vid. – vide
videl., vidt. – videlicet
vig., vigil. – vigilia

Z

- Zach.* – Zacharias Propheta

Die exegetischen Anmerkungen

Ad praestandum allevamentum studiosis exegesis, qui operam dabunt investigationi adnotationum marginalium sic dictae Bibliae Carnalduesii – quae adnotationes scriptae sunt modo quasi stenographic et saepius etiam minus clare – porrigitur nostran carum transcriptionem. Complemus tantum verba, quorum abbreviatio designata est. Verbum abbreviatum solummodo puncto relinquimus sine supplemento. Notas interpunctionis plerumque nec complemus, nec corrigimis. Benevolus lector eas facile secundum sensus supplebit. Erros manifestos, praesertim sensum phrasis mutantes, originis sequenti modo: blasphemia est idioma proborum (!) (secundum sensum recte: reproborum) – BC II, pag 78. Transcriptio sequitur textum originalem, tantum binas consonantes *ng* transcribimus secundum hodiernum usum *ng*, exempli gratia sanqvis, lanqvor – sangvis, langvor.

In firma spe, quod haec marginalia stimulabunt saltem aliquos exegetas uberiori scrutari etiam priscas interpretationes Scripturae Sacrae recensente earum imperfectiones necnon positiva, committimus hoc eximum opus ad diligens studium.

2. pag.

Vetus Testamentum

Genesis

Period. Jul. 710. A[nn]o M 1 Ante aeram [Chris]ti Commu. 4004. - A. Sab. S[anc]to. Paoph.(!) (recte: Proph.) 1. - D. ap[p]elari fecit. - E. orbis caelestes etc. - I. arbore[m] hebr. - M. serenit[a]tis tempest[a]tis, etc. - N. veris aestatis. etc.

3. pag.

O. dans faecundit[a]te[m]. ietr. - B. naturale[m] q[v]ae est ho[min]i e[ss]entialis. - C. superna[tur]ale[m] ut consors sit naturae div. et go[i]ae. - I. per Jul. 710. A[nn]o M. 1. ante aeram [Chris]ti 4004. - L. exclusive - - N. dedicavit ad sui cultu[m].

4. pag.

P. die tertio. - Q. lignu[m] vitæ allegorice signif. [Chris]tu[m]. paradis. Ecclesia[m]. 4. flumina 4. virtutes cardinal. - S. lapis est. Num. 11.7. - T. Nilus - A. agricultura delitiosa n[on] laboriosa. - B. i. duplii a[nim]ae et corporis. - D. congruu[m] explicans popiet[a]te[m] v[el] na[tur]a[m] - E. Septuag. ecstasim. - G. q. d. vira ut olim latini. - I. - K. naturalis et verus, qv:mdaemon ingressus velut energumenum usurpabat. S. Aug. L. 14. Civit. C. 11.

5. pag.

N. cingula Sa. lumbaria Menoch. - O. in forma ho[min]is. - C. Septuag. ipse qvos seqvit[ur] Iren. Cypr.. et Leo. sed pleriq[ve] PP. legunt ip[s]a, it referat[ur] im[m]ediate ad B. V. M. et ad [Chris]tu[m] [qvaten]us Fil. mulieris ultimato et praecipue. - - G.i. riva - H. futura

6. pag.

I. Angelos humana forma. - L.A. M. 2 ante [Chris]tu[m] 4003. - M. dono Dei. - O. igne[m] caelitus mittenda(!) (recte: mittendum) qvi consumaret ea. - P. mercedem. - Q. paena peccati. - R. An. M. 128. ante [Chris]ti (supple: nativitatem - VG), 3876. - T. Septuag[inta] gemens et tremens. - A. gravissime multiplicit[er]. - B. sc. paradisi Sa.

7. pag.

C. primus inventor Tabernaular[um]. - D. inventor musicae. - E. Cain. - F. armigeru[m] venationis comite[m]. Menoch. - H. A[nn]o M. 131. ante [Chris]tum 3874. - I. pala[m] et studiosius colere. - M. faecundos reddidit. - N. i. ho[min]em sc. utrumq[ve] - P. A[nn]o M. 235. Ant. [Chris]tu[m], 3769. - Q. plerumq[ve] illor[um] n[on] fit mentio, a qvib[us] n[on] est Chrisjt[us]

8. pag.

A. Sancte vixit. Hebr. *Deo facit* Septuag[inta] - B. A[nn]o M. 987. Ant. [Chris]t[um] 3017. - C. vivu[m] in paradisum Eccli. 44.16. - D. A[nn]o M. 1056. Ant. [Chris]tu[m] 2948. E. Noë signif. reqvie{m}. - F. Sab. Sanc. Propheth. 2. - G. filij Seth si: vvcant[ur] ob sanctitate[m] q. d. cultores Dei - H. A[nn]o M. 1546. - I. q[vi]b[us] elapsis duluvium(!) (recte: dluvium) inducam. August. Hieron.

9. pag.

A. flagitijs - **B.** homo - **D.** tota itaq[ve] capacitas fuit cubitor[um] solidor{um} 450. millii[m]. - **E.** de tua et tuor[um] salute. - **H.** Hebr. *venient ad te*, sc. meo jussu et angelor[um] ministerio. - **H.** iiter homines hujus temp. - **I.** animalia - **L.** n[on] pisces in mari.

10. pag.

N. inchoato n[on] completo est [er]go ann[us] Per Jul. 2365. A[nn]o M. 1656. Ant. [Chris]tu[m] 2348. - **A.** ut possent agere poenitentia[m]. - **B.** aves pennas ha[ben]t[es]. voluc. alas sine pen[n]is. - **C.** muniens extrinsecus [con]tra aquas - **D.** naturalib[us] - **F.** ventu[m] sc. desiccante[m]

11. pag.

G. consedit im[m]ota. - **H.** in arcum sic Mystice ho[m]o carnalis invento cadavere n[on]curat redire ad arca[m] et qviete[m] [Chris]ti veri Noë . - **A.** Vitae No Sept. sc. mundi 1657. - **B.** Martio - **BB.** Apili. - **D.** Cha[l]d. *Suscepit cum beneplacito.* - **F.** cessabunt.

12. pag.

I. Seu ut olim olera - **M.** pro autem - **N.** qvo a[nim]ae in corpor[e] vivunt. - **P.** occisi. - **R.** per Judice[m] - **A.** ille o[mn]es. - **B.** Iridem. - **D.** Iris [er]go assumpta est in sign. ex beneplacito. - **E.** par est eta[m] ho[min]es recordari diluvij et c[au]sae ejus sc. pecc[at]oru[m].

13. pag.

F. vites in o[r]dine[m] digerens succu[m] exprimens. - **G.** aversa facie. - **H.** infim[us] servus: sc. puniet[ur] Cham et Chanaan in posteris - **I.** sc. Deus, a qvo o[mn]e bonu[m]. - **M.** ab hoc Aethiopes - **N.** fortis v[el] tyran[n]us - **A.** nunc Aedessa - **B.** Nunc Nisibis - **C.** nunc Seleucia Sa.

14. pag.

E. ab hoc Elamitae in Perside. - **F.** ab hoc Chaldae. - **G.** hebraea lingva o[mn]es utebait[ur]. Vide Sap. 10.5. - **H.** Hier. in C. 14. Isaj. dicit fuisse 4. milliaru[m]. Hujus reliqv. adhuc superesse hodied[un] testant[ur] qvi haec loca inviserunt - **A.** An[n]o M. circiter 1800 ante [Chris]tu[m] 2204. - **C.** A[nn]o M. 1658.

15. pag.

D. per Cainan qvi hic omissus est, vid. Luc. 3. - **E.** A[nn]o M. 1757 Ante [Chris]tu[m] 2247. - **I.** Initio A[nn]o 2063 circa fin. [octo]bris nostri. - **L.** in Mesopotamia sita. - **N.** in ead. Mesop. sita[m] a urbe 100. cir. Leucib[us] gallicis co[muni]b[us] distante[m]. Act[us] 7.2. - **O.** per 6. circi. menses. - **Q.** i. Mesopotamia qva[m] nondum tota[m] reliquer. - **B.** ra[ti]one seminis tui i. [Chris]ti ut expl. Paul. Galat. 3.16.

16. pag.

C. A[nn]o M. 2083. Ant. [Chris]tu[m], 1921 unde deducendi sunt Anni 430 ab Apososol(!) (recte: Apostolo) Gal. 3.17. memorati. - **D.** Septuag. *possederant Chaldae. qvas legi subjecerant.* - **E.** sc. Manbre - **G.** A[nn]o M. 2084. Ant. [Chris]tu[m] 1920. - **H.** Palaestina. - **I.** viva[m]. - **M.** benefecerunt - **N.** intacta Chrysost. - **O.** respectu Palestinae.

17. pag.

B. simul. - **C.** in tua electione. - **D.** alter ab altero. - **F.** prae multitudine. - **G.** in honorem] D[omi]ni. - **H.** Hebr. *Elesar.* - **I.** Persar[um] Sa. - **M.** tributu[m] negando - **N.** A[nn]o M. 2092 ant. [Chris]tu[m] 1912. - **O.** i. gigantes - **P.** terribiles - **Q.** horendos.

18. pag.

R. judicij, sc. prope petra[m] ubi De[us] populu[m] judicavit. Num. 20.11. - **A.** alias *amavit* **B.** alij *copijs*. - **D.** qvi solebat pro sacrificij materia usurpare pane[m] et vinu[m], sic edoc[t]us a Deo. - **E.** sp[li]js. - **F.** servi mei.

19. pag.

G. A[nn]o M. 2092. Ant. Chr. 1912. - **H.** filios. - **A.** in[n]umerabile. - **D.** hinc inde. - **I.** hi 400 anni referunt[ur] ad o[mn]ia alia 3. - **F.** pregrinu[s](!) (recte: peregrinus) erit, subijcent et affligen. Vide Chronolog. in manuali Bib. - **G.** punia[m] - **H.** hostiae - **L.** sterile[m] fecit

20. pag.

M. A[nn]o M. 2093. Ant. Cr. 1911. - **N.** potestate. - **O.** qva itur in Sur inde in Aegypt. - **A.** oratione[m] in afflictio[n]e. Sa. - **C.** A[nn]o M. 107. Ant. Chr. 1897. - **E.** tibi be[ne]faciens et a te coleand[us]

21. pag.

H. peribit ob peccatu[m] or[ri]nale. S. Aug. - **I.** id est Dominam. - **A.** id dixit ex admirat[ione] - **B.** vita[m] tibi probata[m], et accepta[m] - **D.** i.e. risum. - **E.** n[em]pe de nascituro ex eo Chr. Sa. - **F.** i. Angelus discessit. - **G.** prompte Deo obediens - **H.** lebr. domi nati. - **I.** Eod. A[nn]o 2107.

22. pag.

M. qvae erat ante Tabernacuu[m]. - **N.** unus illor[um] - **P.** menstrua - **B.** Seqventi A[nn]o - **C.** risu[m] Sarae arguit D[omi]n[u]s qvia fuit dubitati[o]n[is]. - **E.** per Semen illius sc. Chr. - **F.** hebr. super. - **G.** qva poena sunt puniendi hic loquit[ur] De[us] amore() (recte: more) humano. - **H.** sc. duo alij angeli - **I.** Sodoma q[v]ae caput erat aliar[um] civit[a]tu[m].

23. pag.

L. intra ambitu[m] civit[a]tis - **M.** Angelus Deum repreäsentans. - **A.** Eod. A[nn]o 2107. Hebr. 13.=(!) (recte: 13.2.) - **B.** servi - **C.** sperabasic populu[m] placare. Chrys.

24. pag.

F. n[on] serio - **G.** sup[p]lici sceleris - **I.** q.d. puci(!) (recte: pauci) sunt in eo incolae adeoq[ve] pauciora et leviora crima. - **A.** i. parva, ante vcabat[ur] Bala erat [qvin]ta Urbs Pentapolis ja[m] igni destinata cu[m] reliqui[s], sed precib[us] Lot conservata est - **D.** qva Sal Sapientiae Symbolu[m] hic posit[us] ad eruditio[n]em insipientiu[m] - **F.** Lector juvenis ut monent S. PPres (sc. Patres - VG) ejusmodi acta et objecta praetereat v[el] omittat: qvia praeſertim hic sola littera occidit.

25. pag.

G. a convalle mambre. - **H.** ed. A[nn]o 2107. - **B.** i. neptis, ut saepe heb. erat enim filia Aran filij maj. Thare alio nomine dicta Jescha Sup. 11.9. Hier. Aug. Joseph Hebr. in Siderol. Sic et Lot ejusd. Arani fil[ius]. Sup. 11.27. Abrahae fr. dict[us]. Sup. 13.1 4.14. Vid. etia[m] infr. 26.7. 29.12. ac Tob. C.8.9. - **C.** Inde appar. Aran (:ex qvo Sara:) et Abra[ham] n[on] ex ad. Matr. genitos Aug. - **E.** pro defensio[n]e pudoris

26. pag.

F. i. sterile[m] reddiderat - **I.** A[nn]o M. 2108. ant. [Chris]tu[m] 1896. - **M.** i. gaudiu[m]. - **N.** aet[a]tis suae A[nn]o 5. Hier. Mundi 2113. Ant. Chr. 1891 - **O.** deludente[m] imo et perseq[ve]nte[n] ut expl. Apos. (:Gal. 4.30;) et ponderat Aug. ibid. qv[a] persecut. et seminis promiss[ione] 400 An[n]i afflict. sunt deducendi in exitu[m] ex Aegyp. terminand - **B.** A[nn]o M. 2113. Ant. Chr. 1891. - **C.** n[on] ab humero sed ab animo Aug. qvip[p]e ja[m] Ann. 15. ut vulide[m] v[el] potius 18. ut Hier. et multi Hebr.

27. pag.

D. id e[st] beneficiu[m] et gra[i]ja[m] Sup. 20.13. - **E.** puteus juramenti - **F.** incola - + Sab. S[anc]to Proph. 3. Item Vig. Pent. Proph. 1. - **B.** A[nn]o M. 2135. Ant. Chr. 1869. - **C.** heb. ecce ego - **D.** monte[m] Moria - **E.** tunc Annu[m] agent[em] 37. ut Gebrard[us] p[ost] Sederolam et hebr. traditio[n]es

28. pag.

F. Montis Morae parte[m], qv[e] postea dicta est Mons Calvariae in qvo et Chr. im[m]olat[us] fuit - **G.** - **H.** Septuag. visus est. - - **N.** Chris tibi promiss. v. Gal. 3.16. - **O.** de hujus styrpe Job fuit juxta Hier. - **A.** A[nn]o M. 2145. Ant. Chr. 1859. - **B.** funs Sarae - **C.** magnus Princeps.

29. pag.

D. gra[ti]as agens se incurvaviSa. - **E.** inter Hethaeos. - **F.** op[p]osita op[p]ido Mambre. - **H.** i. translat[us] est stabili jure. - **I.** 140. A[nn]or[ui]. - **A.** A[nn]o M. 2148. Ant. Chr. 1856. - **B.** de qvo Sup. 15.2. - **C.** Infr. 47.29. hic fit[us] adjurandi peculiaris(!) atrarchis, plenus erat Mysterij, et designabat Messia[m] ex eor[um] faemore ac semine nascituru[m] - **D.** famili[m] Nachor

30. pag.

G. i. Haran in qva Nachor ejus(ve) posteri habitavere Infr. 26.43. - **H.** fac oc[c]urere qvod opto. - **I.** ex instimctu Dei hoc sibi signu[m] constitui - **B.** in eam dom[us] partem ubi cu[m] puellis degebat.

31. pag.

C. citellas detraxit. - D. i. cibus. - E. 70. *Exaltatus est* - F. cui placere studeo. - G. absolutus a juramento - A. dedi ut possit suspendere - B. i. Neptūs ut saepe erat e[ni]m filia Bathuelis filij Nachor Fr. Abraham Sup. V. 24. cu[m] Cap. 11.27.

32. pag.

C. signo qvo sua[m] declaravit volunt. - D. i. consangvineae - E. Deus det tibi plurimam] posterit[a]te[m]. - G. Chaldae. *orandum* graece ad exercendum exercitio se spir[i]tali - I. triennio ante defunctae Sup. Cap. 23. - L. 1.Par. 2.23. Circa A. Mundi 2150. Ant. Chr. 1854 Ant. morte[m] Abrah. 33 - A. sunt nominapopulor[um].

33. pag.

B. uxorum minus principaliu[m]. - C. A[nn]o M. 2183. Ant. Chr. 1821. Post adv. in tera[m] Chana[a]n Annos 100. post natu[m] Iacob An. 15. - E. Vid. Sup. 17.20. #A[nn]o M. 2231. Ant. Chr. 173. - F. qva it[ur] ad Assirios - G. A[nn]o M. 2148. Ant. Chr. 1856. - H. post 20. Annos. - I. ad Sacerdote[m] Chryss. - M. tempore David Idumæi subjecti erant Iudeis - P. A[nn]o M. 2168. Ant. Chr. 1836.

34. pag.

B. jura seu successio in principatu et sacerdotio ac duar[um] bo[n]or[um] partib[us]. S - C. A[nn]o M. circiter 2200. - F. licentia maritali liberius agente[m]. - G. conducta n[on] sua

35. pag.

H. sc. in gra[t]a[m] Patris memoria[m]. - A. seu valle gararae - B. fontana[m] perpetu[us] scaturiente[m]. - C. alij contentionem. - E. ille verus diligens, et dilect. Abrahæ. - F. sc. jejunii et sobrij praestabant juramentu[m]. - G. A[nn]o M. 2208. Ant. Chr. 1796. - I. hebr. *erant amaritudo spiritus*. - L. A[nn]o M. 245. Ant. Chr. 1759. aetatis Isaaci 137. annos 44. anteq[ua]m moreret[ur].

36. pag.

+ Sab. post Dom. 2. Qvad. - A. D[omi]no approbante. - B. Hebr. *Sair* unde mons Seir. C. vestes Esau allegorice [humana] na[tur]a[m], qva[m] [Chris]tus assumps. Collare et chirothecæ haedinae eccata n[o]stra signif. qvae Chr. in se assumpsit diluendo V. Aug. L. [con]tra mendaciu[m] C. 10 - D. a[nn]u[m] gebat tum 77. - E. jure successionis qvod emerat figurat[us] et personat[us].

37. pag.

F. fertilit[a]te[m]. - A. fraus videbat[ur] qvod erat mysteriu[m]. - C. q[vo]d impletu[n] est cu[m] David subjugavit Idumæos. 2.Reg. 8.14. - F. sub Ioram jugo excusso 4.Reg. 8.22. fuit Idum. per annos 763. libera usq[ue] ad Ioann. Hircan. qvi ea[m] iter[um] subegit eiq[ue] circu[m]cisio. imposuit: Ast p[os]t haec Anis cir. 90 per Herod. Idum. et posteros ejus Iudeis imperavit. Vid. Ioseph. Chronol. n[o]stra[m].

38. pag.

I. Eod. A[nn]o 2245. - L. Sept. *surgens fuge* Sapient[ia] 10 vocat[us] Iacob profug[u] irae fratris - A. intelligens - B. Ismaelita na[m] Ismael ante an[n]os 14. mortuus erat. Sup. 25.11. - + Pro Peregrinis Epistola - C. q[v]ae 18. aut 20. dij[er]um itinere distabat Leucar[um] gallicar[um] comm. cir. 230. - E. Scala hec signific. Chr. Cruce[m] ali[a]q[ue] My[s]teria - I. [ve]ro et signific. id est - L. i. filio id est Christo

39. pag.

N. in sacrificiu[m] - O. Eod. A[nn]o 2245. - * consangvineus meus. - A. allegorice Rachel Dei clarit[a]t[em] et contemplatiō[n]em Lia proximi char. et vita[m] activa[m] signif. S. Franc. Sales. trde divino amore. - B. A[nn]o M. 2252 - * id est 7. anni servitutis.

40. pag.

C. i. Nuptiar[um] har[um] solemnitati debitam. Vid. Judic. 14.12. - D. reddens foecuda[m]. - E. A[nn]o M. 2253. Ant. Chr. 1751. Aet[a]tis Jacob 85. - F. A[nn]o M. 2254. - A. A[nn]o 2255. - B. A[n]o M. 2256 Math. 1.2. - C. i. confessio[n]e[m]. - D. i. Iudic[i]u[m]. - E. i. aeqviparationem. - F. i. felicem - G. i. beatitudinem.

41. pag.

H. mandragorae poma sane odorifera et vim philtri qvodammodo habentia. - I. i. mecede[m]. - A. A[nn]o M. 2259. Ant. Chr. 1745. - B. augmentu[m]. - C. Jacobi A[nn]o 91 ut pat. infr. Cap. 47v. 9. finito 14. servit[u]tis suae. Ac proinde 77 an[n]or[um] fuit, cu[m] ad Laban venit - D. sparsis in vellere mculis - E. i. subnigru[m] - q.d. Deus mihi favebit [prop]ter iustitia[m] - G. i. futuro t[em]pore

42. pag.

H. Martio - **I.** in Septembricu[m] foet[us] debilior. - **A.** seu antea - **B.** A[nn]o M. 2265. Ant. Chr. 1739. aet[a]tis sua 104. - **C.** id est multis- **E.** NB. Angelus Dei nomine loquens se Deu[m] vocat.

43. pag.

F. forte ut occasio[n]e[m], :t materia[m] idololatr. parenti subtraheret - **G.** indicare. - **H.** Euphrate qvi Mesopota[m]ia[m] a Syria dividit - **I.** sic postea dicto. - **A.** nepotes ex filiab[us]. - **C.** q.d. labore fluxu menstruor[um]

44. pag.

D. junge cu[m] dje etc. - **E.**i. noctu. - **F.** est metonymia act[us] poen[iten]iae pro objecto timor, id est De[us] qve[m] timet Isaac - **G.** seumonumentu[m]. - **H.** Affinibus qvi venerant cu[m] Laban Sup. 23. - **A.** sum[m]o mane - **C.** Eod. A[nn]o 2265. - **D.** Septu[a]gin. servus.

45. pag.

E. inferior seu indign[us] - **J.** fide promissor[um] - **G.** Ni[hi]l praeterea habens. Nota, Mystice bacul[us] Iacob, virga Moys. et Aaron Myst[er]ia et beneficia Crucis Chr. significant. - **A.** apud se. - **B.** i. loco, qve[m] castra vocant v.2. - **C.** Angel[us] sub spe[i]e et habitu viri Osee. C. 12. v. 28.(!) (recte: c. 12. v. 3) Deus ap[p]ellat[ur]. - **D.** t[o]tu[m] - **E.** i. videns Deum.

46. pag.

F. facies Dei. - **G.** Eod. A[m]o 2269. - **A.** i. Angeli et excellent[er] speciosu[m], et gratu[m]. - **B.** i. munus de benedictione Dei. - **C.** sc. it[em] proponebat sed post[e]a mente[m] mutavit - **D.** ubi videt[ur] aliquos annos habitasse - **E.** qvae Ioann. 4. dicit[ur] Schar.

47. pag.

F. i. denarijs in qvib[us] sig[ne]r. erat agni - **G.** Eod. loco in quo Abrah. primu[m] suu[m] altare erexerat. Sup. C. 12. Et ubi fons Jacob erat, de qv[er] Joann. 4. - **H.** A[nn]o M. circiter 2273. Ant. Chr. 1731. cu[m] cesseret(!) (recte: esset) Dina annor. cir. 15. - **I.** vehenenter amavit, et impotenter. - **A.** in compensatio[n]e[m] injuriaie, et donatione[m] prop[ter]e r nuptias - **B.** dehonesta[m] relinqentes vos Deo puniendos. - **C.** praecipuu

48. pag.

D. stipati manu famulor[um]- **F.** diripientes q[v]ae placebant cetera perdentes. - **A.** Eod. A[nn]o 2273. - **C.** q.d. accipite vestes mundas - - **G.** tantu[m] - **H.** simul - **I.** promisi

49. pag.

L. A[nn]o M. 2274. Ant. Chr 1730. A[nn]o Jacobi 106. Iosephi 15. - **M.** columna[m] - **O.** Eod. A[nn]o. - **P.** Mille pass[us] a Betlehem juxta qvm Angeli pastorib[us] nuntiaverunt Domin. natu[m]. - **R.** uxore minus principali - **A.** n[em]pe, fere o[mn]es, nam Ienjamin nat[us] est juxta Bethlehem Sup. v. 18. - **B.** A[nn]o M. 2275. Ant. Chr. 1729. - **C.** A[nn]o M. 2288. Ant. Chr. 1716. Ann. Jacobi 120. Josephi 29. - **D.** haec dicit[ur] Sup. C. 26.34. Basemath etc. - **F.** hebr. accq[uis]ierat.

50. pag.

L. Hebr. Chald. et 70. duces. **B.** sc. qvi ante Esau princeps ibi erant(!) (recte: erat) S. Hyeron. - **C.** deprehendit ear[um] vim medica[m] et usi[m] corporib[us] esse salutar[em] - **D.** haec, ut multa alia dicit Moys. Prophetico Sp. - **E.** Hic est lob specul[um] p[re]fenti]ae

51. pag.

F. i. filior[um] - **G.** n[em]pe in Hebron Supr.35.27. - **H.** completor[um] scil.unde codices hebr. chal. et graeci illu[m] notant 17. a[nn]or[um] tunc fuisse n[em]pe inchoator[um]. A[nn]o M. 2276. Ant. Chr. 1728. - + Fer. 6. p. Dom. 2. Qvadr. curet devot[u] Lector in ejusmodi historijs assurgere ad sensu[m] Mysticu[m] considerando in Josepho Christu[m] venditu[r] etc.

52. pag.

B. veterem[us] - **C.** hebr. vacuar - **D.** seu Myrrhae liqvorem - **A.** A[nn]o M. 2276. Ant. Chr. 1728. aet[a]tis ejus 17 (:Ioseph. 1. 2. C. 3.) ante Isa[aci] obitum 12. - **B.** seu siclis - **C.** hebr. sacco. - **D.** limbu[m]. - **E.** paulo ante venditionem Joseph. V. infr. 4.12. - **I.** impediens generatione[m] ne Thamar perderet venustatem Tirin. 1.Par. 2.3.

53. pag.

L. contigit post vendit. Joseph. Gen. 46.12. - A. Hebr. *amicu[m] et sociu[m] suu[m]* de ipso supra v. 1 et 12. - B. adulterij poena tunc ignis fuit. - D. membrana qva involvit[ur] foetus

54. pag.

F. minister Regius - G. prosperari. - H. rejecta o[mn]i cura in Joseph. - A. A[nn]o M. cic. 2286. Ant. Chr. 1718. Joseph 27. Torn. et Abul. - B. Hebr. *mai[u]m] grande* - C. benignu[m] et providu[m]. D.i. extrema fimbria seu ora vestim[enti] - E. qvod fugisset foras

55. pag.

G. seu curae - H. secundabat. - # A[nn]o M. 2287. Ant. Chr. 1717. - I. i. in dominiu[m]- L. hebr. *princeps militu[m]* - M. in cura[m] - N. officio, eventui - O. q.d. p[o]t[est] interpretari per aliquo[d] Dei auxilio. - A. Hebr. *elevabit caput tuu[m]*. - B. ut faveas mihi apud Pharao[nem], ut hinc educar. - C. seu te - D. hebr. *in ligno*.

56. pag.

E. hebr. *sicut Joseph fuerat interpretatus* - F. A[nn]o M. 2289. Ant. Chr. 1715. F. Nilum - G. alij *prato*. - H. seu calamario frumenti - I. juvenis vide Joan. 21.5. - A. interpretari - B. q.d. n[on] ego sed Deus ut vertit Symach[us] sive n[on] ta[m] ego q[ua]m Deus

57. pag.

D. sc. significatione - E. Confirmationis et certitudinis. - B. hinc in pl[uri]b[us] Chr. veu[m] mundi Salvatorem figurat - C. hic alias est a Putiphare de qvo cap. 47. v. 9.

58. pag.

D. A[nn]o M. 2289. Confer cum cap. 47. vers. 9. - F. Chald. *principis*. - G. i. faciens olivisci. - H. i. fructificatio[n]es. - I. A[nn]o M. 2296. Ant. Chr. 1708. - L. tunc ann. agens 37. - M. A[nn]o M. 2297. Ant. Chr. 1707. - A. profunda inclinatione ut pro Rege. - B. sc. ex divina dispositione ut Jacobi virtus ac patientia exerceret[ur].

59. pag.

C. omnes, unu[m] enim retinuit. - E. sc. oculos qvos culpa claudit poena aperit S. Gre[ci] - - G. docebit Sp. S. unctioni piu[m] Lectore[m] assurgere ad sensus Mysticos, ut in ejusmod. locis consideret Myst et eliciat docum. moralia

60. pag.

A. cora[m] Patre simulabant se id nescire ne gravius increparent[ur]. - B. A[nn]o M. 298. Ant. Chr. 1706. - D. q.d. absq[ue] illo null[us] ad me adit[us] patebit - E. fratre[m] natu minimu[m]: alioqvn e[ni]m erat ja[m] ann. 24. filiosq[ue] generat infr. 46.21. - G. *spondeo pro puero* Hebr. - A. i. etiam - B. interim

61. pag.

C. a[nim]alia qvae occidi debent. - E. Hebr. *nescim[us]* - F. saccis - G. securitas a perculo - H. cibos - I. flexo poplite - L. quasi ad aliud negotiu[m] evocat[us]. - M. cibos - A. Hebr. *abominabile*. - B. sc. ultimus sedit - C. satiati.

62. pag.

D. inopinato discessu laeti ac dolii ignari. - E. sc. ex opinione vulgi. - F. Hebr. *absit uservi* etc. - G. i. tui. - H. n[on] im[m]emor promissi qvo se patri obstrinxerat. - I. sc. qva[m] com[m]isimus vendendo fratrem. - A. ut illu[m] videa[m] illiq[ue] favea[m]

63. pag.

C. sc. sine Beniamin. - D. Rachel, qva[m] sola[m] propria electione auxerat. Supr. 3723.33. - E. vita - H. seu tormentu[m] modo - A. instructore[m] et doctorem

64. pag.

B. materna lingva sine interprete. - C. Hebr. *pingvedinem*. - D. Hebr. *vestes mutatoria*s v. 4. Reg. 5. etc. Zach. 3. ubi mutatoriae vestes significant pretiosas - E. Hebr. *pro patre suo ad iter* - F. ne contendatis - Ineunte 3. A[nn]o famis A[nn]o M. 2298. Ant. Chr. 1706. - A. posteros tuos et ossa tua.

65. pag.

I. q[ui] vi Numerus ita est intelligend[us] ut Her, et Onan sublatis (:qvip[p]e in terra Chaa[a]n mortuis:) ipse Jacob cu[m] alijs jungat[ur] ut asserit Hyer. Unde etia[m] sup. v. 8. sic exprimit[ur] Ipse cum] lib. suis cui conson. v. 27.

O[mn]es animae domus Jacob - **O.** ibi n[on] comprehendit[ur] Jacob - **Q.** hic et Jacob et Joseph comprehendunt[ur]. - **A.** haec postea dicta Thebeis Sa.

66. pag.

B. qvia mactant a[nim]ali; qvae illi colunt. - **C.** abjectiori aspectu, sc. ne Rex eos faceret milites. Sa. - **D.** habitare. - **E.** salute[m] imprecans. **I.** Joseph [ve]ro 39. tunc annu[m] agebat utp[ot]e 30. A[nn]o or[um] cu[m] stetit coram Faraone copiae an. 7 et d[omi]n[u]s famis (:sup. C. 41. Ac proind[e] nat[us] est a[nn]o Patris 91 ut notav. C. 30.25. - **G.** pauci - **H.** pleni aerum. (sdl. aerumnarum - VG) **I.** A[nn]o M. 1300. - **A.** A[nn]o M. 2301. Ant. Chr. 2703. - **B.** altero a venditio[n]e pecori[m] et mundi 2302. qvi est septimus et postr. famis

67. pag.

C. ob im[m]unit[a]te[m] b[on]or[um] sacerdotaliu[m] q[ua]mvis Joseph idolor[um] cultorib[us] non faveret. - **D.** A[nn]o M. 2315. Ant. Chr 1689. - **G.** Septuag. ad sumitate[m] virgae suae. - Eod. A[nn]o M. 2315. - **H.** resumptis virib[us]. - **D.** constituent tribu[m] et familia[m] dupl[icem] - **E.** comprehendentur sub Ephraim et Manasse.

68. pag.

I. ex Ephraim Josue et prini Reges Israhel: hinc et Prophetae illud Regnu[m] Ephraim saepe nominant. - **L.** Hebr. Sichem qvod aenigmatische psu[m] locu[m] significat. Unde Joan. 4. dicit[ur] Jacob illud praediu[m] vicinu[m] urbi Sichar (:qvae est Sichima: dedisse filio Joseph. Vid. Josue 16.1 et seq. - **A.** i. futuris - **C.** sc. jure primogeniturae sed Deus aliter disponet. - **I.** socij in scelere - **G.** Sichimitas.

69. pag.

I. i. Levitas. - **N.** futurus S[an]tor n[on] solu[m] Judaeor[um] sed etiam gentiu[m]. - # Onus tributor[um]. - **O.** in Samsone impletu[m] est. - **I.** n[on] temporale qvia ja[m] m[o]riturus sed sempiteru[m] in alt. vita. - **R.** Dei. - **S.** pascens fratres. - **T.** firmanetu[m] - **U.** filior[um] - **A.** Chr. desideratus Patribus - **B.** impletu[m] in Saulo sive Paulo qvi fuit ex tribu Benjm. v. Aug. Ser. 14. de Sanctis. - **C.** in limbo. - **E.** A[nn]o M. 2315. Ant. Chr. 1689.

70. pag.

F. jurare fecerit - **H.** i. prepravi. - **A.** Hebr. *parcas et remittas* - **C.** Hebr. *vivificaret*.

71. pag.

H. A[nn]o M. 2369. Ant. Cr. 1635. Cum per ann. 30 Aegypto praefuisset.

Exodus

I. familijs - **N.** Ramesses Manu[m] qvi per 66. ann. regnavit ab anno mundi 2427. ad ann. 2494. - **O.** et beneficia ejus olim Aegipto collata. - **A.** Chald. *thesauror[um]*.

72. pag.

B. Hebr. *Elohim*, sc. judicer. - **C.** auxit ear[um] familia[m] prole et opib[us] non remunerat(!) (recte: remunerans) mendaciu[m] sed pietate[m] - **F.** A[nn]o M. 2433. Ant. Chr. 1571. A[nn]o 41 post morte[m] Levi. -- **H.** litus - **I.** carecto. - **L.** A[nn]o aet[ati] 40. M. 2473. Ant. Chr. 1531. - **M.** unu[m] ex Praefectis operum Philo. - **N.** Hebr. 11.24. - **A.** fluvij arena - **B.** *as haec* hebr.

73. pag.

C. chaldeus principi(!) (recte: princeps). - **D.** Patre[m] hic qvida[m] avum interpretant[ur] et colligi posse videt[ur] ex N[ume]ro(!) (recte: ex Nmeris - secundus liber Pentateuchi Numeri) 10.29 consertu[m] Gen. 24.48. - **F.** Hebr. Gersom signif. advena[m]. - **G.** signif. Dei adjutoris. - **H.** A[nn]o M. 2513. Ant. Chr. 1491. Mosis 80. - **I.** Angel[us] ut docet S. Steph[anus] Act[us] 7.30. - **L.** rub[us] ardens et illaesus signif. Israhel in Egypto afflictu[m], sed ope divina illaesus[m] et mysce plur. alia. - **M.** sc. in Angelo seu Chr. ipse qvi est magni consilij Angel[us] Aug. in Exod. c. 3. - **A.** fertilissim[m]

74. pag.

B. a me ipso n[on] aliunde ho[me]ns origine[m] - # seu Jehova - **C.** ut ho[min]es mei recordent[ur] in illo. - **D.** eam[us] qvae so q.d. petimus[ur] liceat. - **F.** Haec tria portenta signif. Israhelitar[um] afflict. et simul eor[um] redemptio[n]e[m].

75. pag.

A. q.d. n[um]qva[m] - **C.** reda[m] te facundu[m] - **D.** magis idoneu[m] v[er]e etia[m] Messiam. - **F.** q.d. consules pro eo Deu[m]. - **G.** vitam - **I.** pro asinos Sa. **I.** permitta[m] indurari subtrahendo gra[tia]m Greg. 11. Mor. 5. -

L. qvae Angeli monitu cognoverat Deum iratu[m] esse Moysi, qvod filiu[m] juniore[n] iucusq[ve] n[on] circumciderat Tirin. - **M.** sc. Moysis - **N.** redemi te Sangvine filij mei - **O.** Sc. Angelus. - **A.** Sc Sina. **B.** Mosis interpres.

76. pag.

C. A[nn]o Mosis 80. Aaronis 83. Mundi 2513. Ant. Chr. 1491. - **D.** Hebr. *ut festum aelohret* sc. solemmiter sacrificando. - **E.** Hebr. *cessare facitis*. - **F.** sic daemon sua mancipia paleis seu reb[u:] t[er]renis occupat. - **G.** injuriae invidia[m] in praefectos derivant ne scil. rege[m] offendant. - **A.** abominabilem **B.** fama[m], et nomen.

77. pag.

C. inqvirens orat Augus. - **D.** Eod. A[nn]o 1513. - **E.** me o[mn]ipotente[m] demonstan - **F.** Hebr. *Jehova* qvod nomen Hebr. ex reverentia n[on] pronuntiant, sed ei substitu[u]nt Adonaj - **G.** Hebr. *invib/us* - **H.** Signis. - **I.** Sublata manu juravi promittens. - **L.** impeditus, infacund[us] et ineptus in loquendo. **O** familias - **A.** mortuus est [er]go A[nn]o M. 2392 (:nat[us] qvip[p]e An[n]o 2255. Gen. 29.34:) atque adeo 121. Ahnjo ante Exod.

78. pag.

D. Aaron interdu[m] p[re]ponit[ur] qvia m[aior] natu interdu[m] postponit[ur] qvia inferior dignit[a]te. **Sa.** - **E.** Eod. A[nn]o 2513. - **F.** scil. participatione divinae meae potentiae in puniendo Faraone. **G.** Sup. 4.15. - **H.** Hebr. Chald. Grec. *projecit* - **I.** qvor[um] Principes Joann. et Mambres 2.Tim. 3.8. - **A.** seucouber ex virga - **B.** Seu dracones ex virgis.

79. pag.

C. circa mensis 6 (:qui deinceps erit 12:) die[m] 18. plaga I. contigit - **D.** Hebr. *foetebut* - **G.** qvib[us] sangvis duravit. - **H.** Plaga II. contigit cir. 25. djem ejusd. mensis. - **I.** instinctu divinit[us] initiv[el] actae ab Angel. - **A.** sc. daemonu[m] ministerio.

80. pag.

B. Promiserat. - **C.** preces et petitione[m]. - **D.** musce minutissime et inquietissimae **Hir.** et Aug. - **E.** circa 27. dje[m] - **F.** conati sunt facere - **G.** virt[us] et potentia - **H.** Hebr. *serviat* - **I.** circa 28.dj(m) - **L.** Chald. *mistio[n]e[m] bestiar[um]* - **M.** 29. dje - **N.** i. numerosa v[el] molestissima Vid. Sap. 16.9. - **C.** Mystice per act[us] avaritiae et cupiditatis, corrump[i]t[ur] o[mn]is terra mundi. - **P.** Chald. *a[nim]al q'or colunt* - **B.** 30. dje.

81. pag.

C. circa 7. mensis (:qui paulo post primi nomen accepit:) djem 1. - **D.** 2. dje - **E.** sc. peora q[v]ae erant in agris - **F.** circa 3. djem - **G.** qui adhuc Moysi obnitezabant[ur] calumnijs etc. - **H.** interfecitis priogenitis - **B.** in mundo v[e]l in Regno. - **C.** circa 4. djem - **D.** Sc. elementa ira[m] poena[m]q[ue] temperat. - **F.** circa 5. djem.

82. pag.

G. alias nullae pluviae et grandines solent in Aegyp. decidere v. Tirin. - **H.** Sc. Magna I. i. n[on]du[m] in calam[us] assurexerant - **L.** circa 6. djem - **M.** Hebr. *addidit ad peccatu[m]*. - **A.** circa 7. dem - **B.** Hebr. *serviat* - **D.** Hebr. *Arbe* signif. locustar[um] multitudin. - **F.** damnu[m] et pernicie[m].

83.. pag.

F. est imprecatio cu[m] mysterismo seu irrisione - **G.** circa djem 8. - **H.** Hebr. *fructuum*. - **I.** Chald. *orientalem* - **L.** circa dje[m] 9. Mystice locusta seu avarus per ventu[m] occidental[em] in mort[m] projicit[ur] in mare seu amaritudine[m] inferni. - **A.** cir. djem 10. - **D.** post 3 djes tenebrar[um]. - **E.** Hebr. *erite* - **F.** sc. nisi me accer-sieris.

84.. pag.

H. Deus ut absolut[us] omniu[m] D[omi]n[u]s innuit Hebraeis se ead[em] illis donare **L.** dje 14. ejusd[em] mens. abiib qui cu[m] 7. e[ss]et exinde prim. numerat[us] est. Infr. 12.2. - **M.** i. nulla erit p[er]trba[ti]o. - **N.** ea occasio[n]e - **O.** Fer. 6. in Pasch. Epis. 2. Item S. AB.(!) (recte: Sabbato) S. Proph. 9. - **A.** id es alb qui et Nisan Sa. - **B.** vitio sed integer - **C.** unius anni n[on] major. - **D.** Chald. et hebr. *cum herbis amaris* - **E.** n[on] plene assu[m]: sc. sine charit. o[mni]a cruda sunt insipida 1.Cor. 13. - **F.** hic 70. add. *et os n[on] confingti ex eo q[vod] cit[a]t[ur]* Joiam. 19. - **H.** Mystice ad celest[em] patria[m] anhelantes Greg.

85. pag.

I. Im Angelo - **L.** sine noxa - **M.** tanti beneficij - **N.** tantum cibu[m] licebit parare. - **O.** in sign. liberatio[n]is ab amaritud. servit[u]tis. - **Q.** P[ro]c[ess]us. - **R.** victimam Paschalem. - **T.** Sponte ab Aegypijs oacti poterant t[ame]n exire. - **A.** Angel. malu[m] indicat[ur] Psal. 77. - **B.** sevitiu[m] seu cultum. - **D.** sessurus ra- **E.** orate pro me.

86. pag.

F. aqua. - **H.** Primo mense id est Abib dje 15. sub media[m] nocte[m] A[nn]o M. 2513. Per. Jul. 3223. Ant. Chr. 1491. post vocationem] Abrahae 43. Post ejectum] Izmahel (:qui primus electus[m] Semen persecutus est:) 400. Post migrationem] Jacob in Aegyptu[m] 215. - **I.** Hebraeu[m] itaq[ue] vers. 40. sic verti p[otes]t: Peregrina[ti] o[mnii]m Filior[um] Israel qui (:n[on] qva:) manserunt in Aegypto, fuerat 430 an[n]os or[um]. qvod firmant 700. (recte: 70 - Septuaginta) tu[m] Codex Samaritanus qui hos 430. an[n]os, a peregrinat[i]one Abr. numerandos exprimunt; ut volunt o[mn]es fere PP. et Apos. Gal. 3.16.18. - **A.** n[on]empe in Socoth.

87. pag.

C. ante id t[em]pus lex haec illos n[on] obligabat - **D.** i. optima[m]. - **E.** i. semper qvotan[n]is. - **G.** Im[m]olando pro asino - **H.** sc. 5. siclis Num. 3. - **I.** futuro t[em]pore. - **A.** Hebr. frontale seu fronti appensu[m] - **D.** Mystice signif. [Chris]tu[m], ejusq[ue] Sp. Sanct. SS. Ambros. Gregor

88. pag.

E. flectentes Sa. - **F.** glorirosus ap[p]arebo. - **G.** olim e currib[us] pugnabant. - **I.** 700.(!) dimitte nos. - **A.** vivos sc. - **B.** sc. corde orans - **C.** Aegyptijs - **D.** Judaeis. - **E.** Chald. orientali

89. pag.

G. Sab. Sanct. Proph. 4. Vig. Pentec. Proph. 2. - **I.** dixerat ja[m] prius. - **L.** Mystice mare signif. baptiz. 1.Cor. 10. - **M.** mensis [pri]mi id est Abib. dje 21. postremo videl. Azymor[um]. - **B.** ad D[omi]ni laude[m]. - **D.** hebr. Jehovah i. ille qui est. - **E.** potente[m] et magna[m] se ostendit. - **F.** vento vehementi - **G.** [con]tra Aegyptios - **H.** sicut acervus - **I.** voluptate - **L.** ventus. - **M.** demersos in mare. - **N.** potabis - **O.** tentabunt resistere - **P.** obtinebunt praeterita pro futuris ponit.

90. pag.

Q. n[on]empe 22. 23. et 24. ejusd[em] mensis - **A.** Mystice hoc lig. Crucem et virtut. dominicae Pass[ionis] designat - **C.** huc spectat locus Jer. 7.21. - **E.** allegorice 12 Apostoli et 70 Chr. disc. designant[ur] qvor[um] opera Chr. totius mundi sitim famemq[ue] spiritualem depulit Sap. 11.2. - **F.** eod[em] A[nn]o M. 2513. - **G.** i. juxta. - **H.** probem - **I.** colligendo solu[m] q[ua]ntu[m] diei sufficiat - **L.** in tabernacula.

91. pag.

P. Chald. quasi decorticatu[m] in albu[m]. - **B.** Mystice manna q[ua]m plur. signific. vide indice[m] nostru[m] mysticum. - **D.** nota figura[m] [con]tra avaros Jacob. 5.2. - **E.** ad D[omi]ni honorem - **F.** figura - **G.** colore.

92. pag.

H. haec per anticipati[o]nem dicta qvia facta s[u]nt post extructu[m] tabernaculu[m]. - **I.** i. arca testimonij - **A.** Eod[em] A[nn]o M. 2513. et eod[em] mense 1. - **E.** in forma[m] Crucis juxta co[m mun]em PP. sent. Tirin. - **F.** comenda et inculca.

93. pag.

G. A[nn]o M. 2514. Ant. Chr. 1490. ab exitu A[nn]o 2. mense it[em] 2 - **H.** Chald. princeps - **I.** qvae civitas erat Amalecitar[um]. - **L.** Hebr. socer. sic Chald. Grac. Samaritan. Syrus et arab[u]s tu[m] ibi tu[m] in seq[ue]ntib[us] sic eti[am] noster. Sup. 3.1. - **A.** nuntiari. - **C.** Aegypti. - **D.** Hebreos. - **E.** [secun]dum Dei voluntate[m], v[er]e oraculum - **F.** hebr. nimis 700.(!) intolerabili - **H.** ut tibi b[ea]te succedat. - **I.** strenuos et laboris patientes.

94. pag.

L. Vide N°(!). (recte: Num.) 10.29. - **A.** id est ejusd. n[ume]ri videl. 3tia mensis 3tij: ubi annum fere integrum] manserunt V. n.(!) (recte: Num.) 10.11.12. - **E.** ut solent aquilae - **H.** in qua Deus regnet, et rite colat[ur]. - **I.** praepara - **M.** ut sacrilegus.

95. pag.

O. Chald. et hebr. contremiscens. - **P.** Hebr. in voce clara - **A.** i. primogenitos qvos sibi Deus consecravit Sup. 13.2. Num. 8.16. et seqv. Hi e[ni]m administraverunt Sacra donec Levitae in eor[um] ord. succederent. Vide infr. 24.5. - **B.** eod[em] mense 3. ab Exitu A[nn]o M. 2513. - **E.** Zelotypus n[on] ferens ut cult[us] mihi debit[us] alteri tribuat[ur]. - **I.** instituit pro sui cultu - **L.** Fer. 4. p. Dom. 3. Qvad. P. percipiebat.

96. pag.

A. aere - **D.** sc. pollutu[m] habet[ur] qvidqvad fit secus q[va]m Deus vult. - **E.** Praecepta judicialia - **G.** Hebr. cu[m] corpore q.d. solus - **H.** Judicibus qvi nomine et vice Dei judiciariam potestatem exercent. - **I.** urbis. - **L.** usq[ve] ad Jubilaeum. - **M.** gentili. - **N.** dotando eam. - **S.** ab homicidio.

97. pag.

T. homicidij adeoq[ve] poena mortis. - **A.** vivum - **B.** judices. - **D.** antea. - **E.** sc. ex judicis sententia - + cujusq[va]m - **G.** scil. nocturnu[m] furem libebat occidere n[on] diurnu[m].

98. pag.

A. i. Judices. - **B.** sc. perissse a[nim]al sine ipsius culpa - **D.** servitij ipsius a[nim]alis - **H.** vehementer irascar. - **M.** Deo rer[um] o[mn]ium principio

99. pag.

A. favendo inique, multo minus diviti[bus] - **C.** inique favendo - **F.** negotia et causas - **I.** sponte nata - **L.** eor[um] mentio - **N.** fructuu[m] - **P.** sine oblation[e] - **Q.** custodies - **S.** in templo. - **W.** v[el] unacu[m] matre. - **X.** sustinet persona[m] mea[m] - - **A.** = - **B.** q.d. ala[m] te abundantter - **C.** ante te

100. pag.

E. bestiales cupidit[a]tes ob nimia[m] felicit[a]te[m]. Deut. 7.22. - **F.** Euphratem - **H.** columnas Sa. - **I.** Chald. et Arab. *primogenitos ante institutu[m]* sc. Leviticu[m] Sacerdotiu[m] Vid. Sup. 19.22. - **L.** librum legis - **N.** Figura sangvinis Chr. - **O.** humana et augusta specie Judicis sese ostentante[m] ait Tirin. - **P.** Fr. 4. Qvat. Temp. Qvad. - **A.** Caligo Dei qvi alioquin lux est incomprehensibilit[a]te[m] signif. Deut. 9.9.

101. pag.

C. sericu[m] aut lana[m] aut pannos coloris caerulei etc. - **E.** seu labiu[m] - **F.** lege[m] tivina[m] tabulis lapideis inscripta[m] - **G.** t[am]q[va]mq[va]m (*qvam* in fine est superfluum - VG) ex oraculo. - **A.** sculpturis ornatam.

102. pag.

B. scutellas pro panib[us]. - **C.** ad libamina - **D.** qvos proponi jubeo Tirin. - **E.** malleo factu[m]. - + amydalinae per mediu[m] divisae - **F.** i.e. in ipso hastili - * sc. inter utrumq[ve] calamu[m]. Sa. - **H.** Chald. *figuras Cherubim* - **I.** i. extremitatibus - **A.** alligandos utrinq[ve] ansulis. - **B.** de pilis caprar[um]. - **C.** sc. supercortinas primas Sa - + ad anteriore[m] partem tabernaculi.

103. pag.

D. ab una extremit[a]te ad alter[am] - **F.** Hebr. *Cherubim* sc. figuris q[v]ae pueros alatos referent. - **A.** Sanctum S[anc]tor[um].

104. pag.

B. infr. 38.6. utrumq[ve] altare mystice significat Chr. +. (sc. crucem - VG) et altare nvi testamenti - **D.** Singulae tabernaculi partes adumbr[ant] varia my[s]teria de Corp. Chr. naturali et mystico de B.M. Virg. et qvavis fideli anima - **A.** ut possit popul. undiq[ve] tabernaculu[m] videre. - **B.** per totam noctem. - **C.** arca.

105. pag.

D. splendore[m] et ornamentu[m]. - **E.** 700. *logion* Hebr. *pectorale* - **F.** Hebr. *Ephod* - **G.** Tiaram. Nota Aaronis indum. Chris[ti] dotes et beneficia adumbrant simulq[ve] sacerdotes moraliter utriusq[ve] Testam[enti] in bonis moribu[us] informant. - **H.** mystice Sacerdos suor[um] subditor[um] nomina ferre d[ete]nt in humeris eor[um] onera portando et peccata deprecando. - **A.** et hae gem[m]ae 12. articulos et 12. Apostolor[um] virt[u]tes, dotes et p[r]oemia mystice praesignificant.

106. pag.

B. Sacerdos d[ebet] subditor[um] nomina ferre in pectore per amore[m] Tirin. - * Hebr. *Urim*. (recte: Urim) *illuminatio[n]es* - ** hebr. *Tumim* perfectiones V. Tirin. et S. Thom. 1.2.q. 108. art. 5. - **D.** i qvi n[on] rite offerunt ea qvae d[ebet]nt. - **E.** ad cingend[um] Ephod. - **A.** Ex byssو ait Josephus et Sa. - **C.** integros sine defectu.

107. pag.

D. hoc peculiare fuit summo sacerdoti. - * Impositio manuu[m] se Deo tradere, v[el] ad cultu[m] Deo deferend[um] v[el] g[r]a[t]ias agendas etc. - **G.** incensu[m] vocat[ur] victima incensa. - **H.** Sacrificiu[m]. - **I.** Holocaustu[m] q.d. totu[m] combustu[m]. - **A.** adipem - **B.** sc. continuis qvib[us] durabat ritusconsecrationis.

108. pag.

D. sanctificati panes et cibi - **F.** Expiabis oblato vitulo. - **H.** allegorice hoc juge Sacrif. significabat Chr. Sacrificiu[m] matutinum qvod in Circumcisio[n]e et vespertinu[m] qvod in Cruce obtulit. Item Eucharisticu[m] qvod jugit[er] seu quotidie offert in Missa S. Thom. - **I.** sc. Holocaustum. - **A.** ob gloriosa[m] mea[m] praesentia[m]. - **B.** eod[em] ligno producia. Sa. - **C.** arca testimonij - **D.** incendendo - **E.** haec facienda erant super altare holoc[au]st[i]i.

109. pag.

H. oblationem ad redime[di] anima[m] seu vita[m] suam. - **I.** concham - **A.** dudis(!) (recte: nudis) pedibus ministrabant. - **B.** Purae et praecipuae - **C.** aromatici - **D.** sc. solum assumet[ur] in usus Sanctos - **E.** n[on] Sacerdotis - **F.** n[on] Sacerdoti. - **G.** ungventu[m] aromaticu[m]. - **H.** i. S[ancti]s[s]imu[m].

110. pag.

I. Q.d. ad hoc nominatim eligi. - **L.** divino et excellenti. - **L.** seu alior[um] ut possint hos duos juvare. - **A.** instrumenta - **C.** nolo praedicta fieri in Sabbat. - **D.** Judaicis(!) (recte: Judicis) sententia. - **F.** finitis 40. djeb[us] et 40. noct. - **G.** - Mense 4. ab Exiū A[nn]o M. 2513. - **I.** ducant per desertum - + Psal. 105.19. - **L.** sc. volebant adorare Apim Aegyptiu[m] qvi b[ea]t[er] erat.

111. pag.

M. n[on] dicit vituli, qvia sperabat Mosen prius redditum. - **O.** more idololatrar[um] - + Fer. 3. p. Dom.. 4. Qvadr.. - **D.** sc. ne deleret popul. sed nitiori plaga castigaret. - **G.** Ejus gloriae defensor

112. pag.

I. sc. praedestinator[um] & uiventiu[m]. - **A.** tunc et postea. - **B.** n[on] dixit meus qvia ab ipso defecerat - **G.** irae plenu[m]. - **H.** in signum concordiae. - **I.** atriu[m] tabernaculi. - **L.** convertentes se ad tabernaculu[m] sanctu[m] qvod Moys. extra castra extuerat.

113. pag.

M. q.d. ego ipse. - **N.** 700 pae o[mni]b[us] - **B.** Mystice et Apostolis n[on] facies id est deitas sed dorsu[m] i.e. humanitas Chr. hic videnda promitt[itur] S. Aug. - **D.** sum[m]o mane - **E.** sc. nube tectus.

114. pag.

B. Spiritualiter per Idololatri[m]. - **F.** aequinoctio autumnali - **N.** radios emittens - **O.** 2. Cor. 3.13. velamen Moysis Mystice signif. unbrs et figur. legis veteris Tirin.

115. pag.

Mense 6. ab Exitu A[nn]o M. 2513. - **A.** ad lucru[m] vel ad coquendum na[m] ad illuminand[um] et calefacien-d[um] licebat - **C.** cortinaset uelles. - **D.** i. velum - **E.** ad involvendas res tabernaculi - **F.** brachior[um] ornamenta

116. pag.

B. arte lignaria - **C.** i. fabria - **D.** Phrygia. - **E.** Sup. 26.1. A[nn]o M. 2514. Ante Chr. 1490. - **F.** tabernaculi 1. Par. 21.29. - **G.** spontaneas obli[t]iones. - **H.** evulgari. - **I.** Tabernaculu[m] figurabat Eccl. Candelabr. et tabulae doctrina[m] et legem Chr. Virga A[r]on ejus Sacerdotium et manna Eucharistiae Sacramentu[m]. - **L.** seu uncimos - **M.** prehenderent.

117. pag.

A. erectas. - **B.** 4. latera tabernaculi. - **C.** sc. ante S[anc]ta S[an]ctoru[m]. - Ejusd[em] An[n]i 2514 primo semestri - **D.** id est 2. et semicubito[u]t[er] ex v. 6.

118. pag.

A. extremit[a]te lateris. - **B.** ide[st] subter ut expresse dicit[ur] C. 25. v. 27. - **C.** sc. aequale - **D.** seu stipe candelabri - 2. Par. 1.5. ejusd[em] An[n]i 2514. [pri]mo semestri. - **A.** par erat longitudo(!) (recte: longitudo) et latitudo.

119. pag.

B. Extremitates. - **D.** id e[s] circa ostiu[m] tabernaculi excubabant, seu ministrab[ant] tu[m] ex pietate tui[m] ex manuali sedulit[a]te. Vid. Tir. - **E.** i. in ministeriu[m] levitar[um] qvod erat dissolvere transferre et iteru[m] componere tabernac. - **A.** auto[um] ad arma ferenda seu ad bellum Sup. 28.6. Ejusd[em] An[n]i 1514. [pri]mo semestri.

120. pag.

Sup.28.6. Ejusd[em] enim 2514. [pri]mo semestri - **B.** seu Sanctuario. - **C.** Texi. - **D.** duplicatu[m] - **E.** ordine. - **F.** istae 12. gemmae mystice signif. 12. Patriarch. et Apostolos et eor[um] dotes ac virtutes.

121. pag.

A. sc. sibi mutuo et per vices et alternatim jungabant[ur]. Tintinab. ista signif. Christi et Apost. praedicatio[n]em. - **B.** Tentoriu[m]. **C.** oleu[m] unctionis. - **D.** velum. - **A.** laudavit et b[en]e precat[us] est. - **B.** an[n]i [secun]di ab egressu ex Aegypto

122. pag.

D. n[em]pe ab exitu, ut sit mensis 7. ejusdem An[n]i M. 2514. ante Chr. 1490 - **F.** Decalogi tabulas. - **G.** Propitioriu[m]. - **B.** hebr. *Tabernaculum implente*. - **C.** hebr. *profectio[n]es*.

Leviticus

123. pag.

Ejusd[em] An[n]i 2. ab exitu mense 1. qvi sit [septi]mus anni 2514. Ante Chr. A[nn]o 1490. - **E.** De[us] ad sacrificior[um] usu[m] adegit a[n]irnalia comm[uni]a in usu, mansveta et apta ad representantia Chr. my[s]teria: bos e[ni]m allegorice signif. Chris. fortitudinem et lab[o]res; ovis in[n]ocentiam; columba mansuetudinem etc. sed capra nostror[um] peccator[um] foetorem, turtur contemplatio[n]em Beda. - **A.** oblatione[m] - **B.** postea e[x]tra castra efferendi infr. c. 6. - **C.** eod[em] anno 2 ab exitu mensis 1. die 1. - **C.** cibarij. - **E.** Sacro Sanct. seu solis Sacerdotib[us] comedens. - **F.** Parte[m] qvae Deo in memoria[m] reducat offerente[m] et.

124. pag.

G. qvia fermentu[m] simbol. est corruptionis tropologice peccati: mel vero simbol. voluntatis - **I.** ut Deus meminerit offerentis. - Eod[em] A[nn]o 2. ab Exitu mensis 1. dje 1. - **A.** pro pace et prosperit[a]te. - **C.** arvina[m] seu pingvedinem qvae hepar circumdat - **D.** incendet[ur] ad hon. Dei.

125. pag.

E. eod[em] A[nn]o 2. ab exitu mens. 1. dje 1. - **F.** solemini illa unctione de qva Exod. 29 v. 7. adeoq[ve] S[u]mmus Pontif. - **A.** Praecordia - **B.** seu viscera - **C.** haec ceremonia erat tacita ora[t]o ut Deus peccata populi cu[m] victimam extra castra cremaret et aboleret. - **D.** Chald. *propitiante*. - **E.** Praeses vel dignit[a]teeminens. - **F.** sangvine - **G.** hebr. *expiabit eum*. - **H.** aliquis de plebe.

126. pag.

A. Hebr. *expiabit eu[m] Sacerdos peccato*. - Eod[em] A[nn]o mense et dje. - **B.** i.e. ho[n]o - **C.** adjurantis judicis ut dicat verit[a]tem. - **D.** im[m]undu[m]. **E.** sc. nisi se purget. - **F.** [con]tra juramentu[m] fecerit. - **H.** Symbol. laetitiae qvia pro peccato dolendu[m]. - **I.** ut Deus ejus meminerit.

127. pag.

A. n[on] d[eb]ite tractando, v[el] furando de consecratis, decimis etc. - Eod[em] mense e A[nn]o M. sc. 2514. - **B.** auferendo aliena - **D.** qvi nempe divinitus accensus fuit Lev. 9. vidt. Mystice ignis chartatis s[em]per ardere d[e]bet in a[ra] cordis, et nutriti ligno seu meditatione Dominicae Passio[n]is et Crucis.

128. pag.

A. Principiis v[el] plebis: nam hostia pro peccato totius populi aut Sacerdotis tota cremabat[ur] Supr. 4. et 6. - **B.** - Eod[em] mense et A[nn]o M. sc. 2514. - **C.** seu peccato omissionis aut per imprudentia[m] com[m]isso - **A.** hebr. *placentas* - **B.** placentas.

129. pag.

C. i. Eucharistica seu pro gratiar[um] actione - **D.** pro pace v[el] prosperit[a]te obtenta. - **E.** sc. hostia pacifica, non sol[us] Sacerdos. - **F.** i. dignus est morte. - **G.** sc. elevabat[ur] et agitab[atur] a dextra in sinistra[m] - **H.** merces et stipendiū[m] ob unctione[m] etc.

130. pag.

Eod[em] A[nn]o 2. ab exitu mens. 2. inito. A[nn]o M. 2514. ante Chr. 1490. - **B.** hebr. *Vrim et Thummim* - **D.** qvo significat[ur] a Pontifice ta[m]q[ua]m a Capite potestate[m] consecrandi et oferendi deivari in o[mn]es Sacerdos-

tes. - **E.** Basim. - **A.** sc. Sacerdos d[ebe]t audire lege[m] D[omi]ni - **B.** sc. Sacerdos d[ebe]t audita fortiter et velociter exeqvi.

131. pag.

C. placenta[m]. - **D.** sc. igniti ut est in Hebr. - **E.** oleu[m] unctio[n]is - **F.** i. atrij. - **H.** Hebr. et 700. addunt 7. dieb/us]. - Eod[em] A[nn]o 2. ab Exitu dje 8. A[nn]o M. 2514. - **L.** offerendu[m] - **M.** offerendu[m]. - **N.** hebr. expia Chald. *propitia Deum propitium redde*. - **A.** adolenda posuit, nam postea descendit ignis

132. pag.

B. cremanda posuit. - **D.** Mystice hic ignis est Sp. S. gra[ti]a qvae foveri d[ebe]t pia medita[ti]o[n]e et S[anc]ta opera[ti]o[n]e - * Eod[em] nens. et A[nn]o 2514. - **F.** Myst. ignis alien[us] seu profan[us] significat amor[em] p[ro]priu[m] igni sacro seu amori divino [con]trariu[m]. 1.Cor. 3.13. - **G.** Sanctu[m] me ostenda[m] puniens Sanctitate[m] violantes. - **A.** lugentium more. - **B.** Hebr. *sicera/m*- **C.** ad ministrandum[m].

133. pag.

D. i. pacificis - **F.** ut auferais per Sacrif. et preces. - **G.** hebr. *expietis*. - Eod[em] A[nn]o M. 2514. A[nn]o Chr. 1490. ab exitu 2. Mense 2. - **A.** certu[m] genus cuniculi - **C.** marina[m] aquilam - **D.** Ibis Aegypti avis est serpentibus infesta - **E.** i. asni crepitaculum avis absonae vocis est. - **F.** avium venustissimam.

134. pag.

G. Species locustae cu[m] nodicis alis - **H.** genus locustae sine alis serpentibus inimicu[m] ut nomen indicat. - **I.** sc. mortuu[m] - **L.** ut simia, lupus, canis - **A.** sc. polluta - **B.** ollarum sustentacula - **C.** i. rependo - **E.** volebat De[us] ut ex munditie et Saict[ita]te legali assurerent ad mund[itiem] internam adeoq[ue] studerent verae Sanct. corporis et mentis.

135. pag.

E. Eod[em] mense, et A[nn]o 2514. - . - **H.** velut im[m]unda. - Eod[em] mense et A[nn]o 2514. - **B.** Judicium - **C.** i. mundum declarabit

136. pag.

D. Chald. *alba macula*. - **E.** c. in macula. - **F.** sc. rupta cute. - **G.** immundus habebit[ur]. - **A.** sc. in albedinem. - **B.** munda judicabit[ur]. - **C.** ut iarius ap[p]areat post 7. djes an serpserit lepra.

137. pag.

D. mystice per lepra[m] intelligit[ur] peccatu[m] contagiosu[m] (:ut haeresis est:) pariens scandal. et publica[m] ruinam - **E.** in signu[m] luctis. - **A.** colorem - **B.** censi munda v[el] contaminata - Eod[em] mense et A[nn]o 2514.

138. pag.

E. Chald. *coc/cinu/m/ al[ias] cocu/m* bis tinctum. - **F.** fontanam v[el] fluviale[m]. - **G.** sc. una[m] decima[m] pro qualib. ove in sacrific. farreum]. - **A.** Q.d. S[anctis]ima. - **B.** i. ultra - **C.** Hebr. *expiabit* - **D.** oblatione similae, vini et olei

139. pag.

F. Hebr. et 700. *si dedero plga/m/*: n[em]pe a Deo sunt ejusmodi flagella - **G.** i. foveas fossas v[el] civit[a]tes erosas a lepra. - **A.** sc. a Sacerdote - **B.** munda[m] declarabit

140. pag.

C. Eod[em] mense et A[nn]o 2514. - **D.** mystice doctor impurus ait S. Gregor. - **A.** is qvi consput[us] est. - **B.** sella v[el] stratum. - **C.** Chald. *fonis*. - **D.** offeret seu sacrificabit - * Deus has leges tulit ut petulantiores ad honesta[m] et decente[m] continentiam irduceret Tirin.

141. pag.

E. Instrumentum - **F.** Hebr. *epiabit eam*. - A[nn]o M. 2514. ante Chris. 1490. ab exitu A[nn]o 2. circa djem 10. mensis 2. - **A.** Sup. 10.1. - **C.** sc. semel in A[nn]o. - **D.** Deo postea im[m]oland[um].

142. pag.

E. arca[m] testimonij. - **F.** i. peccatis qvib[us] qvoda[m] modo pollui videbat[ur] - **A.** mystice 2. hirci significant Christu[m] ut hostia est cruenta et incruenta pro peccatis nostris Tirin. v. 20. - **D.** jejunando. - **E.** id est qvies quietis seu sum[m]a qvies.

143. pag.

Eod[em] Ann[us]o et mense - **F.** c[au]sa sacrificij - **G.** per sacerdot[em] im[m]olanda - **H.** humanu[m]. - **A.** irascer valde. - **B.** vita - **C.** praecipue ex sangv. pendet - **E.** i. puniet[ur] - Eod[em] A[nn]o ab Eki. 2. Mens. 2. A[nn]o M. 2514.

144. pag.

F. I. ritibus 700. legibus - **H.** nuditate[m] et verenda: sic dicunt[ur] qvod ea nudari turpesit. - **I.** ad Patrem pertinet; ei turpe et injuriosu[m] est. - **A.** liberos relinquens - **B.** Chald. ad tribula[tio]n[e]m ejus. - **E.** Hebr. confusio et abominatio. - **F.** puniam

145. pag.

G. i. occidet[ur] per judicem. - Eod[em] A[nn]o et mense - *. Fer. 4. p. Dom. Passionis Epist. - **A.** Chald. abomina[tio] erit - **B.** poenam iniqvitatis - **C.** Chald. profanavit - **N.** mystice videt[ur] prohibeti rer[um] confusio et o[mn]is inordinata actio - **O.** tunc enim esset lapidanda.

146. pag.

P. primos fruct[us] 3. annor[um] quasi im[m]undos proicitis Sa et hebr. - **Q.** a solis sacrificatis sacerdotibus et levitis edi poterit - **R.** more gentiliu[m] hoc ritu se ipsos idolis devoentiu[m] Jer. 9. v. ult. - **S.** more Aegyptioru[m] - **T.** reveremini - **B.** Sept. n[on] affligatis. - Eod[em] mense et A[nn]o 2514.

147. pag.

F. reus est mortis - **H.** sc. si sceleris conscientiae et complices sint. - **B.** poena[m] iniqvitas. **C.** sc. filios relinquentis - **D.** hebr. foeda[m].

148. pag.

Eod[em] A[nn]o 2. ab exitu mense 2. A[nn]o M. 2514. Ant. Christum 1490. - **G.** tangendo cadaver etc. - **L.** sc. minores sacerd. singulis Sabbathis - **A.** Q.d. n[on] faciat q[v]ae solent qvi mortuos lugunt. - **B.** sc. ea de c[au]sa - **D.** vitium corporis conspicuum. - **E.** habens testiculos contusos vel. 1. - **F.** eod[em] meise et An[n]o - **G.** sc. q[va]ndo s[u]nt im[m]undi.

149. pag.

H. allegorice o[mn]is illa mundities offerentiu[m] et comedentiu[m] victimas significa insign[em] puritat[em] a volentibus participare de sacrificio corporis et sanguinis Chr. S. Basil[us]. - **L.** sc. ob profanatu[m] sanctuariu[m]. - **C.** sc. qvi n[on] est ex sacerdotali genere. - **E.** verrucas seu pustulas.

150. pag.

F. gentilis seu infidelis. - **G.** ut illud in propria spe[ci]e offeratis. - Eod[em] mense 2. et A[nn]o 2514 ab exitu 2. - **A.** sancte celebrando. - **B.** nec cibi præparationem in sabb. concedit. - **D.** sed cibi præpara[tio]n[e]m concedit in festis - **E.** holocaustu[m]. - **F.** sc. intermedij n[on] aute[m] primo. - +. Sabb. 4. Temp. Pentec. Ep. 2. - **G.** hordeacea[m] de triticea v. Exod. 34. - **H.** i. postridie Paschæ sc. 16. luna nam Paschæ 15.

151. pag.

L. in rmemoriam datae legis. - **C.** sc. ad præparatio[nem] Scenopegiae. - *. Sabb. 4. Temp. sept. - **E.** in memoria[m] veniae datae populo ad preces Moys. pro adora[tio]n[e] vituli. - **G.** Jejunando. **I.** sc. plebis ad celebritatem - **L.** i. praeter ea q[v]ae in Sabbathis offerunt[ur] - *. Sabb. 4. Temp. [septem]bris. - **M.** Chald. citri - **N.** frondes seu ramos - **O.** Myrti [secun]d[um] qvosdam

152. pag.

P. i. dicta - Eod[em] mense et A[nn]o. - **A.** accendet. - **B.** [er]go de dje fuere extincta. - **C.** ex altera parte - **D.** Sep. thus puru[m] et sale[m]. - **E.** A[nn]o 2. ab exitu mens. 2 circuit. dje 15. - **F.** testanes se audivisse - **G.** ejus poena[m] sustineat - **I.** vuln[us] seu plaga[m] - **M.** sustineat - **N.** hebr. unu[m]

153. pag.

Eod[em] mens. 2 et A[nn]o 2514. - **B.** Q.d. poteris et tu edere sed n[on] totu[m] tibi olligere - **C.** incipiendo a [septem]bris. - **D.** Jubilaeu[m] qvi allegorice symbol. est remissionis peccator[um] et nagogice resurrectio[n]is: qvia tunc fiet plena remissio paradisi restitutio perfecta manumissio sabbatu[m] et qves aeterna. Tirin. - **E.** denuntiabis - **F.** Q.d. remissionis et libert. - **G.** Q.d. n[on] agru[m] vendit sed fructus

154. pag.

A. pressus inopia. - **B.** agos ubi peccora(!) pascebant. - **C.** perpetuo retinenda - **D.** non t[a]ntu[m] creatione sed et redemptione - **E.** gentibus- **F.** servos. - **G.** perpetuo toto vitae t[em]pore - **H.** sc. opibus.

155. pag.

Eod[em] Mense et A[nn]o - **B.** Deut. 28.1. - * . Sabb. 4. Temp. Pent. Epis. 4. - **C.** eousq[ue] durando. - **D.** seu durabit usq[ue] ad t[em]pis seminandi. - **E.** i. bellum - **F.** pauci nim. plurimos - **G.** vetera diutissime servata. - **I.** i. liberi a jugo. - **M.** i. puniam] - **N.** i. iram qvam vultu ostendam - **A.** i. poenas - **B.** multiplices

156. pag.

C. Chald. *gloriam fortitudinis* seu *vires qvib[us] gloriamenti*. - **D.** Q.d. n[on] dabit pluvia[m]. - **E.** i. n[on] feret fructu[m]. - **F.** i. multipliciter - **G.** a vobis violati - **H.** i. multis - **I.** id factu[m] in obsidione Samariae 4.Reg. 6. Item in obsidione Jerusaem sub Tito - **L.** Chald. et 70. *desolata[m] reddam*. - **M.** Chald. *decidentis* - **N.** gladios. - **O.** improba

157. pag.

Eod[em] mense 2 et A[nn]o M. 2514. ab Exitu 2. - **A.** vita[m] et persona[m] ad serviendu[m] Deo perpetuo. - **B.** sacerdot[um] - **C.** si velit votu[m] redimere vel permutare. - **D.** sc. aptu[m] ad offerendu[m] - **E.** seu ineptu[m] ad offerendum - **F.** sc. pretiun pro illo.

158. pag.

A. rediens in jubilaeo ad illos. - **C.** i. sacerdotij - **D.** Jos. 6.17. et 25. - **E.** i. numerant[ur] cu[m] danda est decima - **F.** a dante decima[m], sed labit qvod sorte obvenit

Numeri

G. Prope monte[m] Sinai - **H.** 1. aprilii - **I.** Mundi 2514 ant. Chr. 1490 - **A.** Chald. *patru[m] suor[um]* - **B.** sc. aptos ad militand[um]. - **C.** Chal. *per vexilla sua*

159. pag.

D. retulerant in tabulas cenus. - **E.** post filios Liae enumerant[ur] filij Rachel.

160. pag.

A. Eod[em] num. inventi sunt supr[a] Exo. 38.25. - **B.** i. instrumenta et supellectilem. - **C.** qvi n[on] sit de tribu Levi - **D.** judicum sententia- **E.** hebr. *vexilla*. - A[nn]o M. 2514: Ant. Chr. 1490. - **F.** i. tribus Juda.

161. pag.

A. Tradunt Hebr. vexillum iudee leone[m]; Ruben ho[min]em, Ephraim bove[m], Dan aquilam praetulisse sc. sicut 12. Tribu[um] principes figur[ant] 12. Apost. ita 4. primaria vexilla praefigurant 4. Evangelia - **B.** Chald. *Dehuel* 70. *Raguel*. - **C.** sc. post casra Ruben in medio 4. vexillor[um] primarior[um] v. infr. c. 10.

162. pag.

C. fac accedere. - **D.** Q.d. uipro populo ministrent. - **E.** sc. n[on] sacerdos. - **F.** judicum sententia - **H.** i. retinui mihi tanq[ua]m rem sancta[n] - **A.** i. habebunt custodienda qvi seqvunt[ur]. - **B.** i. tabernaculi.

163. pag.

C. vigilabunt in custodia - **D.** Incensi et holocausti - **E.** qvod op[p]andit[ur] S[anc]to Sanctor[um] nam alia velat a Gersonitis portabant[ur]. - **F.** ad ministrandum - **G.** A[nn]o M. 2514. Ant. Chr. 1490. - **A.** Pro, in pretiu[m] sc. redemptio[n]is

164. pag.

A[nn]o M. 2514. ab Exitu 2.mense 2. - **C.** officiu[m] seu ministeriu[m] - **D.** alias acetabula, alij cochlearia - **E.** En figura[m] Eucharistiae, q[v]e s[em]p[e]r est in Ecclesia - **F.** holocausti - **A.** i. praefectus. 70. *Episcopus*. - **B.** sc. relinqvendo praedicta praecota vel permittendo, ut nuda tang[a]nt v[el] videant.

165. pag.

C. atrium - **D.** imperio seu p[re]testate. - **E.** 70. *ministrant in tabernaculo* - **F.** imperium D[omi]ni. - **A.** nominatim

166. pag.

A[mn]o M. 2514. Ante Chr. 1490. ab exitu 2. mense 2. - **B.** per contemptu[m] - **C.** sacerdoti sc. cuius erat dijudicare inter lepra[m] et lepra[m] inter peccata et delicta et per ista[m] offensione[m] adumbratur n[o]stra novae legis confessio sacramentalis v. Tirin in Levit. 5. v. 5. - **D.** sortem principale[m] seu totu[m] dannu[m]. - **A.** Chald. *Commemorans* seu in memoria[m] reducens iniqvitatem. - **B.** sc. ex labro s[anc]to qvoderat ante altare holocausti - **C.** sc. pulveris. - **D.** reducens in memoria[m] iniqvitatem adulterij.

167. pag.

E. (Chald. et 70. *offeret*) - **F.** i. dabit poenas - **G.** Eod[em] A[nn]o M. 2514. ab Exit. 2. neise 2. - **H.** allegorice haec o[mn]ia aptantur Christo Nazareno ejusq[ue] asseclis nimis[um] Religiosis no[v]i Test[amen]ti v. S. Cyrill. Greg. Thoma[m] apud Tirin. - **I.** simili seu inebriante. - **B.** sc. radendo - **C.** i. n[on] intereritueri. - **D.** i. contaminatus est mortui praesentia. - **E.** n[on] computentur - **F.** Hebr. *Nazaraei*.

168. pag.

H. i. qva[m] gestavit t[em]pore nazareatus - **B.** cumulet te bonis. - **C.** Chald. *majest[a]e[n] sua[m]*. - **D.** i. faelicitate[m] - **F.** eod[em] mense et A[nn]o 2514. - **G.** ad suu[m] ministeriu[m]. - **H.** Hebr. *sutella magna* 70. *discus*

169. pag.

I. was libatoriu[m] - **L.** cibariu[m] Hebr. *Mincha* - **M.** alij cochlear seu vas ad continerdu[m] thus etc. - **A.** Hebr. Chald. et 70. *vitulu[m] seu juvencu[m]* - **B.** Nota omnia vasa sanctuarij debuisse esse aura sed ista sc. argentea servis se n[on] usibus sanctuarij, sed altaris holoca[u]stor[um] in atrio ante sanctuariu[m] Tirin.

171. pag.

A.. holocaustor[um] qvod speciale[m] ha[beb]at dedica[ti]o[n]em sc. qvotidianam uncioie[m] per 7. djes etc. - **B.** Hebr. *ad loq[ue]ndu[m] cum D[omi]no*. - **C.** A[nn]o M. 2514. ab Exitu 2. Mens. 2. Aite Xhr.(!) 1490. - **D.** seu, ad E. fuisus eam describit Exod. 25.31. - **F.** descriptio habet[ur] infra C 10 - **G.** vitulu[n] - **H.** i. oblatione[m]. - **A.** Hebr. *ut expies*

172. pag.

B.. i. atrium - **D.** i. tabernacul. ut ministrent - **E.** i. obtulit elevando. - **F.** sc. vasa. - **G.** c. j[v]ae antea faciebant. - **H.** mense qvide[m] 1. An[n]i 2. ab Exi: sed mense [septi]mo An[n]i M. 2514. Ant. Cir. 1490. - **L.** rit[us] a Deo prae scriptos - **M.** Chald. *in mense Nisan*. - **N.** in cadavere qvia funeri intererant - **O.** i pohibemur - **A.** de gente vestra i. Israël

173. pag.

C.. peccati poenas - **E.** moventis per Angelu[m] columna[m] nubis. - **G.** dissolvebant H. A[nn]o 2. Mens. 2. ab Exit[u] mundi 2514. - **I.** Hebr. *cu[m] una sola*. - **L.** Chald. *cu[m] ululatione*.

174. pag.

A. i. Deus recordabit[ur] vestri - **B.** Hebr. *letitia[m]* - **C.** 70. *Neomenias* i. novilunia & principia mensiu[m] - **D.** sc. abb Exi - **E.** ubi per integrum An[n]u[m] haeserant, vid. Exod. 19.1. - **G.** i. res sanctuarij - **H.** Hebr. Samarit. Chald. et 70. h[abe]nt *Hobab* socero suo ut de Jethro. Exod. 18. et ead. utrobiq[ue] vde[ur] referri historia hic fusius. - **L.** qvib[us] pervenerunt ad desertu[m] Pharan ubi djes(!) (recte: dje) 23. corserunt - **M.** Qvia subsistebant ubi figenda erant castra

175. pag.

B. Eod[em] A[nn]o 2514. - **E.** i. extinctus - **G.** i. non contenta. - **I.** Bdellium gem[m] aba est alijs perla. - **L.** i. placentas - **M.** NB. poterat man[n]a comedи etia[m] crudum, et infractu[m]. - **N.** heb. *principes* 70. *scribae* - **O.** accipia[m] qvin tibi adimam - **P.** Sp. S. ait Aug. L. 5 de Trinitate. - **A.** in crastinu[m] p[re]paramini - +. integrum

176. pag.

D. i. potentia - **E.** prophetare qvoties opus fuit - **F.** ex humilitate. - **G.** Psal. 77.26. e[st] 27 vide sup[er]pededita[ti]o[n]em(!) (recte: suppeditationem) alia[m] coturnicu[m] Exod 16.12. - **I.** hebr. *necdum*, *con]cisus* sc. dentibus - **L.** Eod[em] A[nn]o 2514. - **M.** Sephoram videl. Madianitide[m] ex Aethiop. orient. sie Arabia ab eo ducta[m].

177. pag.

A. sc. ecstasi - **D.** familiariter - **F.** Q.d. ignosce - **G.** Q.d. q[ua]nto magis cum lepra elit sputo eam perfuderim ego. - **H.** prae rubore n[on] comparere - **I.** Eod[em] A[nn]o 2514. ab Exit. 2. mens. - **L.** sive Cadesbarne. - **M.** 70 Nave - **N.** Chald. *ex Tribu* - **A.** sive Jesu Act. 7.45 et Hebr. 4.8.

178. pag.

B. i. praecoces - **C.** mense 5. Ani(!) 2. ab exitu - **E.** i. gigantu[m] - **G.** hebr et 70. *botro uno*. - **I.** mense 6. An[n]i 2. ab Exit. circa finem. - **L.** Jos. 14. dicitur Cades=Bar=ne. - **M.** i. occidit seu insalubris est. - **N.** sc. seqventi

179. pag.

B. Hebr. *umbra* sc. protegers eos. - **C.** Hebr. *irritabit me*. - **I.** Q.d. n[on] punia[m] - **L.** Hebr. *gloria/m* - **M.** Plures. - **P.** sc. meliore - **Q.** latentes in insidijs.

180. pag.

C. dabunt poenas infidelitatis vestrae seu defectionis a Deo. - **F.** ab Exodo sc. numerandis - **H.** sc. vel tunc vel postea. - **L.** 70. *obedire Chad. colere D[omi]nu[m]* - **M.** Chald. *impie egerunt ut ascenderent* - **N.** q[v]ae hic habent[ur] et 4. seqv. Cap. vident[ur] referenda ad statione[m] Cadesbarne ubi mul. t[em]pore conseditte dicunt[ur] Deut. 1.46. vel ad proxime seqventes stationes. - **A.** i. singulos

181. pag.

B. sc. partem - **C.** i. libamina - **D.** Chald. et 70. *propitiabit* - **E.** Hebr. *per errorem seu ignorantia/m* - **F.** seu sacrif. qvod incendit[ur] - **A.** occidet[ur] sc. judicis sententia

182. pag.

C. deficientes a Deo. - **D.** 70 *Qui senatores consiliij*. - **F.** i. sors vestra. - **G.** 70. habent ut est 2. Tim. 2.19. - **H.** sc. qvos volet sacerdotes - **I.** addict[us] s[anc]tis ministerijs - **L.** caetus. - **A.** Moysi per irronia[m](!) et sarcasmu[m] ita exprobrant.

183. pag.

B. sc. suor[um] ut 70. interpr:tant[ur] - **C.** eor[um] sup[p]licijs - **D.** Hebr. et Chald. *familia* - **E.** i. inusitata[m] - **F.** Nota fuisse tamen mortuos aiteq[va]m pervenirent vide Apoc. 19. - **G.** damnator[um] SS. Epiph. Hieron. - **A.** licet eis n[on] sint usi peccatores - **B.** curavit produci per artificem - **C.** Holocausti.

184. pag.

D. Hebr. *in momento*. - **E.** 70 *ut propities*. - **G.** Chald. *Patru/m suor/um* - **H.** cora[m] arca testimonij sive foederis. - **A.** virga mystice multa sgnif. 1. B. V. Maria[m] cuius flos et fructus Christus est. 2. Christu[m] resurgentem. 3. Christi Ecclesia[m] in resurrectione reflorescente[m] etc.

185. pag.

C. i. usurpans sibi ministeriu[n] - **D.** sc. paenas dabitis si qvid peccabitis in Caerem. - **E.** Virgam seu tribum. - **F.** utenda alioqvi porabant(!) (rete: portabant) sed tecta et involuta - **G.** sc. sacrificaturi - **H.** i. de tribu alia - **I.** donatos D[omi]no - **L.** i. n[on] sacerdos - **M.** i. atrio. - **N.** i. qvod optim. est - **O.** i. primitiae. - **A.** i. a[nim]al excepto cane qui interficiebat[ur] v. Exod. 34. - **B.** aetatis primogeniti

186. pag.

D. hostia pacifica. - **E.** i. incorruptu[m] et firmu[m] - **F.** seu expiantib[us] - **H.** sc. dividendo inter sacerdotes - **I.** decimas. - **L.** Allegorice signit Christi carne[m] in[n]ocentissima[m] oblata[m] pro lasciva nostra carne. v. Hebr. 9.v.11. - **B.** i. mactanda[m] cuabit - **C.** i. atrij - **D.** sc. sacerdos cui id comissu[m] fuerit.

187. pag.

E. qvae ista erat typus nostrae iqvae lustralis imo praefigurabat baptizmi et poenit[enti]ae lavacru[m] S. Aug. - **F.** i. ejciet[ur] Gen. 17. ide[m] v[er]bu[m] vertit *delebit[ur]* - **G.** i. ad expiatione[m] peccati seu victimae pro peccato - **H.** i. qui sit sacerdos - **A.** A[m]o 40. ab Exit. M. 2552. ante Chris. 1452. - **B.** qvatuor mensib[us] ante Aaron, et 11. ante Mosen - **C.** Fer. 6. p. Dom. 3. Qvadr. - **E.** 70. *synagoga/m*

188. pag.

H. hic Moses dubitavit de potestia Dei Aug. in Num. q. 19. - **L.** me glorificando - **M.** Chald. *jurgij* - **N.** i. g[r]atis (littera r omissa) S. Aug. - **A.** Chald. *exercitu multo*. - **B.** hebr. *colligat[ur]*.

189. pag.

D. Eod[em] A[nn]o sed mense 5. - **E.** n[on] lacrimae signif. sed exeqviar[um] celebritas Hierony. Ep. 25. - **F.** Eod[em] A[nn]o 2552. mense 6. - **H.** i. eversio seu destructio - **I.** 70. *gravata est* - **L.** 70. *vacuo alij, vilissimo sic carnales fastidiunt Christi manu, sacramenta et Mysteria* - **N.** quor[um] morsus urebat. - **O.** Joan. 3.14. mystice

signif. Christu[m]: fuse exponit s. Aug. - **B.** A[nn]o M. 2553.. - **D.** hic liber ut plur. alij, c[i]m t[em]pore intercidit; et videt[ur] metrico versu conscript[us] ut pat[et] ex pauculis versib[us] qvi hic ex eo citant[ur]

190. pag.

E. i. Moyse - **F.** sc. ter[r]a[m] aperientes - **L.** Moabitae sic vocant[ur] ab idolo Chamos, qvod colebant - **M.** -o expulerunt (littera o potest significare *omnes*). - **O.** Eod. A[nn]o 2553. - A[nn]o M. 2553 Ante Christ. 1451. - **A.** Rex Moab.

191. pag.

C. Euphratem Joseph Antiqv. 4. C. 4. confer cu[m] Cap. 23.7. Infr. et Deut. 23.4. - **D.** i. Angel[us] Dei - **G.** qvia ille malo ibat animo.

192. pag.

A. Angelo lingva[m] ejus movente. Tropologice asina est caro qvae f[il]lagellata Balaam i. menti Deu[m] ostendit ut bruta mens post bruti flagra instructione[m] admitt. S. Greg. - **B.** Chald. *occiderem*. - **C.** 70. *incurvat[us] super facie[m]* - **D.** i. intentio - **E.** Hebr. *in urbe/m* *Chursot* i. platear[um] Sa. - **F.** Balac et Balaam, ut pat[et] ex Hebr. - **A.** Chald. *ostenderit* - **B.** i. Prophetia continente parabolam.

193. pag.

C. a gentibus segregatus - **D.** Parvulos - **E.** i. separat[ur] a corp. morte. - **F.** Chald. *agru/m speculae*. - **G.** sc. Deo. - **H.** hebr. *poeniteat* - **I.** Chald. *majestas* - **M.** Rhinoceros toto corp. sqvammis durissimi: est loricatus pelle[m]q[e] h[abe]t t[an]ta spisitudine ut aegre jaculo poenetrari queat pugnaturus cu[n] elephante cornu suu[m] qvod unicu[m] h[abe]t in nare ad saxa limat et exacuit Tirin. et alij in Job 39.

194. pag.

A. veniente - **B.** sc. corpore in ecstasi - **C.** mentis - **D.** Chald. *torrentes defluentes* - **E.** pipulos. - **G.** Hebr. *comedent*. - **I.** mentis - **L.** sc. Christu[m] - **M.** Math. 2.2. Christ[us] ex Israel oriundus est vera stella [prop]ter luce[m] sua doctr. et virga [prop]ter Regia[m] sua[m] potestat. - **N.** mundi - **A.** i. Jethronis familia[m] vid. Jud. 1.16. - **C.** i. triremib[us] - **D.** Chald. *Romani* - **E.** i. Romani.

195. pag.

F. A[nn]o M. 2553. ant. Chr. 1451. - **G.** ubi permanerunt donec sub Jos. profecti Jord. transierunt Jos. 3.1. - **M.** adducta[m] in castra - **O.** Chald. et 70. *hasta seu lancea* - **P.** i. Pestis - **Q.** sc. peste - **S.** Sept. *pactu/m pacis* - **U.** q.d. cive[m] suam. - Eod. A[nn]o M. 2553. - **A.** Chald. *post plaga/m*.

196. pag.

C. Chald. *prope Jordanem*. - **F.** Ahod sext[us] filius omitt[itur] qvia mortuus est sine literis

197. pag.

C. ibidem. - **D.** 5. filij Benjamin omitt[u]n[tur] qvia aut mortui sunt sine lib. aut in postris famil. eor[um] interijt. - **A.** numeratione 2da (secunda) - **B.** i. fa[mi]liaru[m] (scriptum faliaru[m]) per vocabula

198. pag.

A. seu ob peccatu[m] murmuratio[n]is. - **B.** i. sancitu[m]. - **C.** Eod. A[nn]o 2553.

199. pag.

F. seu florificare(!) (recte: glorificare)- **G.** i. regere. - **H.** i. ad bellu[m] - **I.** in terra[m]. - **M.** hoc ritu significabat Moyses sc. potestat. sua[m] in Josue, transmittere - **N.** dignit. et auctoritate[m] Josue cim[un]icabis - **O.** i. statis t[em]poribus. - **Q.** i. olei. - **A.** i. effundetis ad Dei honor. - **C.** n[on] majores 1. A[nn]o - **D.** unu[m] gomor qvod est 10. pars ephi sicut ephi est 10. pars cori

200. pag.

F. q.d. in holocaustu[m]. - **G.** seu novar[um] frugum. - **H.** i. septem. - **I.** singulos - **L.** i decimas. - **A.** Chald. *sic fiet o[mn]lib[us] septem*.

201. pag.

C. i. jejunio. - **D.** Tabernaculor[um]. - **E.** i. unu[m] gomor. Sup. 18. v. 13. - **F.** i. [secu]do

202. pag.

A. Chald. *collecta seu congregatio populi* - **B.** hoc est praeter juge sacrificiu[m] duor[um] agnor[um] Tirin. - **C.** seu obligata - **A.** n[on] indigabit[ur] uxori si non servet votu[m] a marito irritatum.

203. pag.

B. i. poena[m], si impedit v[er]ti expletiōne[m]. - **A[nn]o** M. 2553. ant. Chr. 1451. - **D.** Et signif. *id e[st]* ut alibi saepe. - **F.** sc. v[er] redierat v[er] solu[m] recesserat in locu[m] i. hospitiu[m] suu[m]. Aug. in Num. 9.61. - **B.** i. cultu idoli Phogor

204. pag.

E. insuper et aqua expiatoria - **F.** in duas par[tes] aeqvales. - **G.** sc. unum ex 50 - **H.** sc. media[m] part. praedae

205. pag.

A. murenulae s[u]nt ornarena colli, periscelides cruru[m] dextralia dext[r]i, armillae utriusq[ue] brachij - **C.** eod. A[nn]o 2553. Ant. Chr. 1451 - **B.** ab exordio ipso numerandis: cu[m] [con]stet filios eor[um] post An. 38. a missione de Cadesbarne terra[n] promissio[n]is ingressos Confer cu[m] Deut. 2.14. - **C.** Chald. *discipuli* - **D.** Hebr. *perditio[n]is* - **E.** Priors in aitecustodia vulgo vantgarde

206. pag.

G. ut ducat ad suppliciu[m] i. - **B.** nova. - **D.** Post[e]ris Machir.

207. pag.

E. in ducatu - **F.** i. idolis - **L.** ier Samech seu clar[um] - **C.** per Zad seu ts.

208. pag.

E. A[nn]o M. 2552. ant. Chr. 1452. - **F.** Chald. *campestribus*. - **G.** A[nn]o M. 2553. - **I.** aras et columnas. - **A.** Hebr. *expellere*, 70. *perderi*. - **B.** Q.d. molestissimi. - **C.** A[nn]o M. 2553. ant. Chr. 1451. - **D.** sc. si me audieritis - **F.** per Zade. - **G.** i. mortuu[m] - **H.** sc. Ahinoco lura[m]. Sa. - **I.** sc. Hor, aliu[m] ab illo in quo mortuus est Aaron.

209. pag.

L. alias Reblatha ubi Nabuchd[onosor] sua stativa fixit, 4. Regum - **M.** seu lacum Genesareth. - **N.** i. duae et dimidia - **P.** Mystice signif. A[post]ol. qvi divident promissa[m] caelor[um] terra[m] Laur. in Sylva - Eod. A[nn]o M. 2553. - **B.** praedia et pascua - **D.** qvor[um] 3. ab ipso Moyse trans Jord. designata s[u]nt Deut. 4.41.

210. pag.

E. proportio[n]e[m] - **G.** Chalc. *per ignorantia/m> errorem*. - **I.** poterit occidere data sententia a judice. - **M.** Hebr. *interficiet*. - **A.** examinata seu discussa. - **B.** mystica c[au]sa est ut significet[ur] q[uo]d peccatori reo n[on] nisi morte Christi obveniat liberat et redditus in Coeli patria[m], et q[uo]d interea in Urbe Asylli i. Eccles. sub tutela sace[r]d. vivere debeat. - **C.** H[ab]it. *occidet[ur]* - **D.** hebr. *n[on] polluet[ur]*

211. pag.

G. sc. qvae succedunt in hered paterna n[on] nubent viris extra sua[m] tribum - **H.** i. succedentes in haereditate - **A.** *Prope* ut vertit Chald.

Deuteronomium

B. 70. *aurifodinae* - **C.** i. itui - **D.** ab exitu A[nn]o M. 2553. ant. Chr. 1451

212. pag.

F. sc. magni. - **H.** hebr. nota. pectatae virtutis. - **B.** i. *Judex* sustinet personam Dei. - **C.** Pharan Num. 13.1.

213. pag.

E. gigantu[m] - **G.** i. designavit. **I.** Q.d. jube esse bono animo. - **C.** volentes ingredi terram promissio[n]is. - **D.** sc. Sin. - **E.** satis circuistis. F. p[er] extremos Idumaeae fines et oras.

214. pag.

G. i. benefecit. - **H.** Moab uriset provinciae nomen. - **L.** Emim id est terribiles robore et proceritate gigantes. - **B.** alias congregati[o]n[i]o. - **C.** i. poentia - **D.** A[nn]o M. 2553. Ant. Chr. 1451. - **E.** i. sceleratos. - **F.** Eod. A[nn]o M. 2553. - **G.** i. ubiq[ue]

215. pag.

I. i. satis. - **L.** aliqui salte[m], qvod antea negaverant. - **N.** Jux[ta] praeccep. D[omi]ni ut p[er] et infr. C. 20.16. - Eod. A[nn]o M. 2553. - **A.** Basan est regio Traconitis.

216. pag.

E. alij item Sion Antilibano contiguu[m]. Infr. 4.48. - **F.** i. remanserat. - **G.** Q.d. com[m]n. et vulgaris. - **I.** i. nepos. - **M.** i. maris seu lacus Genesareth(!) - **A.** i. mortuu[m] sive lacum Asphaltitem Num. 34.3. - **C.** in quo templu[m] aedificandum. - **D.** Chald. domu[m] sanctuarij sc. ex cedro libani construendam]. - **F.** i. ducet - **G.** i. templum - **H.** est momen(!) (recte: nomen) idoli.

217. pag.

L. sc. Madianitas. - **M.** i. eximia et excellens. - **N.** i. ita sibi faventes. - **A.** i. rerum

218. pag.

D. Chald. *praeparavit* - **E.** i. servitute durissima - **F.** i. apparet - **H.** Chald. *simulacru[m]* L. zelotes qui vult sol[us] coli - **M.** Coeli et terrae incolas - **N.** inter gentes. - **A.** pro, si reverteris. - **B.** i. abiente ad occidente[m].

219. pag.

F. Chald. *per errore[m] seu ignorantia[m]*. - **H.** de qua in seqq. cap. - **A.** per Schin, seu Sh scribit[ur] sed Sion in Jerusalem per Z. seu Zade. - Eod. A[nn]o M. 2553. mense 11. A[nn]o 40. ab Exit. - **B.** isolum. - **G.** in nepotes et pronepotes. - **I.** 70. *in vanum*.

220. pag.

L. i. sancte colas. - **N.** i. ad honore[m] D[omi]ni. - **O.** i. in memoria[m] illius beneficij - **T.** i. clara exaudibili. - **A.** homo. - **B.** pro, utina[m], seu opto. - **C.** in monte. **D.** hebr. *statuta*. Chald. *pacta*. 70. *justicia/ti/o[n]es*. - **E.** Q.d. nullo modo - **F.** prorogent[ur].

221. pag.

Eod. A[nn]o M. 2553. mense 11. A[nn]o 40. ab Exitu. - **G.** Chald. *valde*. - **I.** Hebr. *incicabis, repetes*. - **L.** parabolice hoc est curabis neeoru[m](!) (recte separate - ne eorum) unq[ua]m obliviscaris. - **B.** vult solus coli ut Deus. - **E.** Chald. *rectu[m]*. - **F.** i. futuris t[em]poribus.

222. pag.

G. Chald. *praecepta*. - **H.** 70. *ut vivamus*. - **I.** apparet. - **L.** Hebr. *misericordia nobis* Chald. *proemiu[m]* - Eod. A[nn]o M. 2553. mense 11. A[nn]o 40. ab Exitu. - **R.** Chald. 70. *prae cunctis* - **S.** i. complexus est. Chald. *complacuit in vobis*. - **A.** servavit. - **B.** i. plurimas - **C.** sc. poena[m]. - **D.** Chald. *super* - **E.** Exd. 23.26. haec v[er]ba n[on] continent praeceptum, sed ad sola[m] benedictio[n]e[m] pertinent.

223. pag.

F. Chald. *consumis*. - **H.** sc. muscas crudeles et venenatas - **I.** hebr. *cito*. - **L.** i. ferae - **I.** hebr. *ne illaqueeris* (littera e bis scripta - VG) - **O.** i. abomina[t]i Deo. - **A.** i. d[e]bet destrui. - **B.** Eod. A[n]o M. 2553. mense 11. A[nn]o 40. ab Exitu. - **C.** pro, vide. - **D.** Hebr. *fame* - **F.** i. re, et praecepto.

224. pag.

G. Q.d. ubi fodinae ferri. - **I.** dipsas serpens a dipsan id est sitire sic dictus q[uo]d adm[is]tos siti cruciet et extingvat. - **A.** pro, delebit certo. - Eod. A[nn]o M. 2553. mens. 11. A[nn]o 40. ab Exit. - **B.** hoc t[em]pore seu paulo post - **C.** gigantu[m]

225. pag.

D. i. delendae - **E.** Chald. *rectitudine[m]*. - **L.** 70. *praecepisti* - **B.** iter[um] qvadragena[n] in monte exigens Exod. 34.28. - **C.** i. aqua[m] torrentis sc. quam eis potanda[m] dedit

226. pag.

E. en Moys. 3 qvadragenas in monte Horeb seu Sinaj exegit. - **F.** Eod. A[nn]o M. 255. - **G.** - *. Hebr. scribunt *settim* - **L.** id est ex Beroth, n[on] a[ute]m ex Mosera Num. 32.31.

227. pag.

A. i. altissimu[m] seu empyreu[m]. - **B.** i. auferte impedimenta. - **E.** et gloria vera - Ed. A[nn]o M. 2553. ant. Chr. 1451 mense 11. A[nn]o 40. ab Exitu. - **G.** roccitate(!) (recte: recocitate) - **C.** sc. per alclos.

228. pag.

D. 70. *visitat*. - **F.** sc. jacto semine in autum[no] - **G.** q[va]ndo ja[m] grandior est seges. - **I.** ad dormiendo[m] - **L.** est hyperbolica com[m]entatio - +. Sab. 4. Temp. Qvadr. Ep. 2. - **M.** i. ear[um] bona - **O.** sc. meridie - **P.** sc. septentrio[n]e - **Q.** felicitas[m] et proemia - **R.** seu infelicit. et supplicia. - **S.** Hebr. *praecipio* - **A.** Hoc est eos qvi benedictio[n]e[m] proclamabunt a dextris in monte Garizim - **B.** qvi maledictione[m] a sinistris.

229.

Eod. A[nn]o M. 2553. merse 11. A[nn]o 40. ab Exitu. - **D.** ut gentes in qvovis loco sacrificantes. - **E.** i. provenientes ex labore manuu[m] - **F.** prosperabimimi. - **G.** designavit - **A.** i. opes. - **B.** qvae sc. a[nim]alia solu[m] respective im[m]unda sunt, i. offeri nequeunt sed comedti. - **C.** sc. totu[m] ut nec gutta remaneat

230. pag.

E. i. vita qvia vita eo alit[u] et conservat[ur]. - **G.** ne qvid aliter aut [con]trarium fa[ci]as addendo aut minuendo - Eod. A[nn]o 2553. Ant. Chr. 1451. mens. 11. A[nn]o 40. ab Exitu. - **H.** i. qvi se talem dicat. - **A.** Chald. *sciat[ur]*.

231. pag.

B. per sententia[m] judicis - **D.** i. valde impij facinorosi rebelles: Belial enim signif. d[aemo]ni jugo. - **E.** in honorem ejus. - **F.** i. obedieis - **G.** Eod. A[nn]o 2553. - **H.** sc. cultris more gentiliu[m] - **A.** bove[m] sylvestre[m] - **B.** hircocervu[m] qvem Aristoteles vocat eqvocervu[m], qvod juba eqvum referat cornib[us] et barba hircu[m] reliqua corporis forma cervi[m]. Tirin. **C.** spe[ci]e[m] aqvilae alij unicornu[m] - **D.** Chald. *cuniculu/m*

232. pag.

E. marina[m] aqvila[m] - **F.** vulturis genus - **I.** sc. de parte ejus decimae Num. 18. - **L.** sc. in fine - **M.** praeter eam qvae qvotannis celebrat[ur]. - **A.** sc. in fine. - **B.** Q.d. ne patiare judeu[m] mendicare.

233. pag.

C. mutuu[m] dabis. - **H.** ulto. - **I.** i. abundans - **L.** sc. donando libertatem, n[on] perforando aurem. - **M.** i. offeres ut re[m] sancta[m] - **N.** i. pate[m] data[m] a sacerdotib[us]. - **B.** sc. ut ni[hi]l sangvinis remaneat.

234. pag.

Eod. A[nn]o 2553 ant. Chr. 451. - **C.** im[m]olando victimas solitas. - **D.** i. Azymu[m] qvi index erat et monimentu[m] afflict[ionis] Aegyptia; ite[m] poen[i]t[en]tiae maceratio[n]is et absti[ne]ntiae - **E.** sc. illa nocte - **F.** i. parabis, sc. assando. - **G.** sc. servile Lev. 23. - **H.** seu a die qva oblat[us] est manipul[us] primitiar[um] qvi pri-mu[m] metebat[ur] Sa.

235. pag.

C. Chald. *pervertunt* - **D.** ritu et more gentilium - Eod. A[nn]o 2553. - **E.** pro, id est - **F.** i. urbiu[m]. - **G.** i. ali-qvam ex stellis. - **L.** i. auctor[m] mali - **N.** sc. supremu[m] - **O.** i. exeqveris - **P.** seu interpreta[ti]o[n]e[m] - **Q.** i. summi - **R.** fungit[ur] pontificatu

236. pag.

S. i. perniciosu[m] ho[min]en. - **A.** sc. paucas habere poterat ut David; non multas ut Salomon Aug. q. 27. in Deut. - **B.** Chal. *exemplu/m*. - Eod. A[nn]o 2553. - **D.** Jus, Chald. *pertinens ad sacerdotes* - **E.** Hebr. et Chald. *et maxillas*. - **G.** i. ministrabunt - **H.** i ultra id.

237. pag.

L. i. expiet. - **A.** Josue et alio Proph. in typo sed Chr. in veritate Joan. 1.45. 5.46. Act[us] 3.22. - **D.** convenit o[mni]b[us] Proph. per excell[ent]ia[m] v[er]e max. Christo Joan. 14.10. - Eod. A[nn]o 2553 - **F.** sc. ad illas - **G.** i. antea

238. pag.

H. cognat[us] etc. - **B.** i. inno[en]tis occisore[m] - **D.** i. n[on] admittet[ur] - **E.** i. confirmabit[ur] - **F.** accusa[ti]o etc. - **I.** eo suppicio afficiet[ur] q[uo]d accusat[us] afficiendus erat. - Eod. A[nn]o 2553.

239. pag.

M. i. initiavit sc. habitando. - **N.** utendo ejus fructib[us] qvi per 4. primos ann. erant intacti - **A.** in domu[m] - **C.** i. acie[m] instruet. - **D.** acie qvasauciat et vorat. - **E.** i. fructibus earum.

240. pag.

Eod. A[nn]o 2553. Ant. Chr. 1451. mense 11. A[nn]o 40. ab Exitu. - **F.** sc. populo. - **A.** imputes nobis. - **B.** sc. o popule - **C.** sc. eor[um] absentiam - **D.** sc. ad fidem conversa. - **F.** i. jus primogeniturae

241. pag.

G. Chald. *vorator et potator*. - **H.** sic Chris[tus] ut maxime se abijceret Cruce[m] elegit fact[us] pro nobis male-dictu[m] ut nos a maledictione redimeret Gal. 3. v. 13. - Eod. A[nn]o 2553. - **L.** prope te habitans - **A.** sc. ut neq[ue]tijs ansa praecidat[ur]. - **B.** i.e. polluant[ur]: qvia hebraeum *cadasch* utrumq[ue] contrario[rum] signif. sicut latine *sanctu[m]* per antiphrasin subinde etia[m] re[m] perdita[m] et detestandam - **C.** qvia impares sunt viribus - **D.** sc. displicet Deo confusio - **F.** vel fimbrias ex funiculis Hebr. *funiculos et fimbrias* - **G.** vestis superioris - **H.** i. crimen - **I.** sc. qvo usa est prima nocte indusiu[m]

242. pag.

A. i. prae sumendu[m] est clamasse - Eod. A[nn]o 2553. - **C.** sc. dicens uxorem, qvia inceptus est ad generandu[m] - **D.** sc. ut ducat Israhelitidem - **F.** sc. ut Israhelitide[m] ducant.

243. pag.

H. i. expiatoria. - **I.** Gentili. - **L.** sc. ut fiat proselytus Aug. q. 37. in Deut. - **A.** sc. vendi[i] est enim a[nim]al palam lasciviens. - **B.** videt[ur] id licuisse sc. in punitione[m] gentiliu[m] - **C.** sc. ad vindemiaudu[m] mercede conductus. - **D.** sc. conductus. - Eod. A[nn]o 2553. - **F.** n[on] dicit qvidem licere, sed jubet ut dimit[atur] sine libello

244. pag.

G. sc. concubitu [secun]di viri: hinc arguunt: non licuisse [secun]do nubere. - **H.** divinaultione infligendam si superiorib[us] maxime sacerd[otibus] n[on] obtemperes ut contigit Mariae Num. 12. v. 10. Oziae Regi 2. Par. 26. qvod v[el] max. de sp[iritua]li lepra seu haeresi veru[m] est. - **C.** i. occidet[ur] judicis sententia - *. Ex recordatio[n]e divinae beneficentiae seu liberatio[n]is ex Egypto ad obediendu[m] D[omi]no ex ceteris - **D.** actu[m] m[is]ericordiae (scriptum erronee mericordiae).

245. pag.

Eod. A[nn]o M. 2553 ant. Chr. 1451. - **E.** sc. lege definit[us] - **G.** sc. e vita: alij legunt, obeat. - **L.** Etiamsi ha[be]at alia[m] uxorem S. Justin. q. 132. - **M.** sc. ubi jus dicebat[ur]. - **A.** Hebr. *perfectu[m] et iustum*. - **C.** Chald. *memento*. - Sab. 4. Temp. Pent. Ep. 3.

246. pag.

D. i. canistro. - **E.** i. Laban, ut hic Chald. et Arab[u]s Syrum vocat ob habita[ti]o[n]e[m] in Mesopotamia Syriae - **F.** i. afflictio[n]e[m] - **G.** Sab. 4. Temp. [Quadra]gesimae Ep. 1. - **A.** i. jussu Dei separatum, a reliquis profanis reb[us] Sup. 14.29. - **B.** sc. ob egestate[m]. - **D.** i. mandata manent. - **F.** celebre. - **G.** Leo sacer - Eod. mens. 11. ann. 40. ab Exitu ab orbe condito 2553.

247. pag.

H. sc. dealbando. Chald. *limes*. - **I.** sc. decalogu[m] v[el] o[mni]a praecepta. - **M.** i. literis claris, et legibili[b]us - **N.** q.d. hodie cogita factum hodie incipe vita[m] novam. - **B.** ad litera[m] haec caeremoniae serviebant ad instaurandu[m] foedus cu[m] Deo, et populu[m] excitand[um] ad accuratiore[em] legis obser[vationem]. Anagonice vero typus erant extremi iudicij, q[ua]ndo verus Josue, seu Chris[tus] ingressu futurae vitae oves a dextr[is] benedicet haedos a[ute]m a syn[istris] perpetua feriet maledictione. - **C.** i. vita[m] auferat - **D.** i. hominis.

248. pag.

Eod. A[nn]o M. 2553. ant. Chr. 1451. mens. 11. A[nn]o 40. ab exitu - **E.** seu b[on]a q[ue] seqvunt[ur]. - **F.** fruct[us] qui reponunt[ur]. - **G.** i. in actio[n]ib[us] tuis. - **H.** Chal. *constituet*. - **A.** mutuum dabis. - **B.** i. mutuu[m]. - **C.** q.d. primu[m] n[on] ultimu[m] - **D.** i. amore foelicitatis. - **E.** i. timore calamitatis. S. Aug. ¶ 48. in Deut. - **G.** 70. *egestate[m]*. - **H.** pro, adjungeret sic et in seqv[enti] ut pat[et] ex hebr. - **I.** consumente segees. - **L.** non dans pluviam. - **M.** non dans fructum.

249. pag.

N. i. pro imbre. - **O.** = Haen_ =. - **P.** ex illa mentis caecitate. - **Q.** im[m]ola[ti]o[n]e profana. - **R.** ad eos eripien-dos. - **A.** i. tibijs. Chald. *coxis*. - **C.** i. in nihilu[m].

250. pag.

D. insignes et portentosae calamit[ates]. - **E.** data[m] a Deo - **F.** grave et durissimu[m]. - **G.** Thren. 4.19. Jer. 4.13. ubi de Chaldae[is] forte etia[m] allud[itur] ad Romanor[um] aquilas, a q[ui]b[us] horrenda passi sunt - **H.** impudentia - **L.** 70. afflictione - **A.** 70. intestinis Chald. filijs parvulis - **B.** Urbis tuae.

251. pag.

C. extremitate. - **D.** in percuso posita et suspensa allegorice Christ[us] vita id est auctor vitae tuae pendet ante te in Cruce SS. Aug. et Leo. - **E.** od mens. 11. et A[nn]o 2553. - **F.** sc. et obtemperare ob vestra[m] culpa[m] Aug. qv. 51. in Deut. - **A.** habens circa[m] vestri - **D.** i. prudenter agatis - **E.** i. cora[m] arca D[omi]ni v[er]e D[omi]no ubiq[ue] praesente. - **F.** i. præter q.d. etia[m] caesores lignor[um] - **G.** i. foedus ineas. **H.** futuris.

252. pag.

I. peccata gravia Sa. - **L.** pronittat prospera. - **M.** Q.d. etsi ambulavero. - **N.** i. mens. - **O.** cupiditate[m] ut succedat societas (erronee scriptum societas). - **A.** i. dedicati Chald. qvi neq[ue]unt be[ne] facere - **B.** sc. reservant[ur] punienda - **C.** i. ad nos pertinet p[ro]nuntie. Sa. - Eod. mens. 11. et A[nn]o 2553.

253. pag.

E. purificabit. - **F.** i. revertire - **G.** sc. ab ira converteret[ur]. - **H.** contentu[m] in Deuteronom. ad manu[m] tibi est et facile factu[m] cu[m] divina gratia Rom. 10.6. - **A.** in tua potestate: potes intelligere et facere. - **B.** Eccli. 15.17. Septug. vita[m] et mortem. benu[m] et malum. - **C.** efficiens et largiens vita[m] naturae et glo[ri]ae - Eod. mens. 11. A[nn]o 40. ab Exit. orbe condito 2553.

254. pag.

D. i. ear[um] terra[m] - **H.** fortis animo. - **I.** sc. Deuteronomij - **L.** sc. humeris cu[m] castra movebant[ur] - **M.** seu septimo anno. - **A.** i. in atrio tabernaculi. - **B.** vultu[m] be[ne]ficu[m], subtrahens mea[m] protectione[m], et beneficentiam. - **C.** de quo nfa.

255. pag.

D. i. spernit. Hebr. irritabunime. - **E.** i. sacerdotib[us] filijs Levi patet ex Josue 3. et 6. Tirin. - **F.** extra arca[m] ubi etia[m] reposita erat urna aurea co[n]tin[e]ns manna et virga[m] Aaron Hebr. 9. Nam intus in arca solu[m] erant 2 Tab. Moysjs 3.Reg. 3. / 9. imo 4.Reg. 12. dicit[ur] hic ipse liber Deuteronomij n[on] amplius in S[anc]tor[um] neq[ue] in sanctuario, sed in Gazophil civ. repertus - **G.** Hebr. rebellio[n]e[m]. - **H.** i. impatiens jugi. - Eod. A[nn]o M 2553. ant. Chr. 1451. mens. 11. A[nn]o 40. ab Exitu. - **A.** ut more pluviae corda auditor[um] irriget. - **B.** i. magnifica[m] laudem. - **C.** in promissis - **D.** qvia degemeres(!) (recte: degeneres) - **E.** sc. corpus - **F.** sc. anima[m]. - **I.** sc. Dei opera

256. pag.

I. sc. montes Palestinae ta[n] fertiles sunt ut apes in petris sponte mellifcent, et olivae inter saxa mire fructifcent. Tirin. - **L.** i. pingvium - **M.** Chald. Redemptore. 70. Salvatore. - **N.** i. ad iram - **O.** sc. idolis. - **P.** Chald. majestatem. - **A.** Jer. 15.14. sc. rejectis Judaeis gentile[m] populu[m] assumam, et communicabo ei mea[m] sapientia[m] et lege[m] Rom. 10.19. - **B.** '0. immadicibili. - **D.** i. multos. - **E.** multo plures - **F.** de potentia Dei nostri testes - **G.** agris. - **H.** hebr. veneni: q.d. q[uo]d studia et actio[n]es sunt similes Sodomitis etc. - **I.** mala. - **L.** n[on] obliiscar - **M.** seu occultis dispositio[n]ib[us]. - **P.** ulciscens eor[um] hostes - **Q.** potentia hostiu[m]. - **S.** verus Deus

257. pag.

X. Jurans - **Y.** i. captivis qvi nulo capite solent abduci. - **A.** parte[m] montis Abarim. - **D.** Ex illius montis vertice suam lege[m] promulgans - **I.** nonte Idumaeae ab ignitis serpentibus per serpente[m] aeneu[m] nos curando - **F.** instar ignis illuminans et mente[m] inflam[m]ans - **G.** In fida Dei protectio[n]e Sap. 3.1. - **H.** ei obsequentes. - **I.** Aaroni

258. pag.

N. id est, posuerunt - **O.** ad t[em]p[or]e pacandum. - *. seu secure in pace - **P.** optimis [pro]pter influentia[m] solis et lunæ. - **B.** sc. vires - **C.** sc. ad bellum - **D.** sc. ubi templa[m] - **E.** Hebr. affluentiam. - **F.** sc. hostiu[m]. - **G.** ob fortitudine[m] praesertim Samsonis & hac Tribu. - **H.** procedet fortiter - **I.** ut solent Leones de Basan. - **L.** abundabit oleo. fer[r]o etc. - **M.** Chald. dileci - **V.** sc. est D[omi]n[u]s. - Eod. A[nn]o M. 2553. mens. 12. A[nn]i 40. ab Exit. 1. dje mensis

259. pag.

Q. antiqua ex qva ab Amoraeis ejecti fuerant - **R.** n[on] lac[r]ymis sed pompa funeris. **S.** - **A.** toto vid. mense illo 12. - **B.** extitit, et ho[m]i[n]ib[us] in[n]otuit. - **C.** i. familiarissime.

Iosue

A[nn]o M. 2553. dimidiato ante Chris[tum] 1451. mense 1. anni 41. ab Exitu. - **G.** prosp[er]ab[us].

260. pag.

H. sc. Manna qvod n[on]du[m] cessaverat - **I.** Q.d. post paucos djes. - **B.** id est, ad. - **Eoc.** A[nn]o 2553. mens. 1. An[n]i 41. ab Exitu. - **C.** Infr. 6.17. Etsi Rahab per 4. officiosa mendacia venialiter peccavit, per opera t[ame]n fidei, charit[a]tis et obedientiae et piae fortitud[inis] justificata est. Hebr. 11.31. Jacob. 225.

261. pag.

A. Chald. *veritatis*. - **B.** Q.d. preamus(!) (recte: pereamus) nisi fecerimus - **C.** Q.d. qvia servabimus - **D.** i. erit sibi ipsi c[on]sueta mortis. - **E.** a culpa. - **F.** immunes, qvia n[on] tenebimus - **G.** Eod. A[nn]o et mense - **H.** colligunt inde Doct. columna[m] nubis itineris ducem cessasse; mystice in veri Josue seu Jesu Chr. principatu n[u]lla ampl. nubes est, v[e]l caligo.

262. pag.

B. dje 10. Mens. 1. (:infr. 4.19:) eod. videl. qvo agnus Paschalis erat seligendus - **D.** hoceod. loco postea Joann[es] baptizavit puta in Bethabara seu Bethania Joan. 1.28. - **E.** figurant 12. Apostolos. - **F.** sc memoriale rei factae - **G.** i. futuro t[em]pore

263. pag.

H. hi mystice significant 12. fidei articulos. - **A.** sc. Josue intra Jordanis alveu[m] juxta acerdotes et arca[m] consistente - **D.** Pro adhuc viveret - **E.** sc. Nisan qvi respondet nostro Martio interdu[m] et Aprili. - **G.** die ut videt[ur] seqvente hoc est 11. mensis primi - **H.** Chald. *acutos* - **I.** sic dict[us] est locus postea.

264. pag.

A. sc. praeputiu[m]. - **B.** id est obla[ti]o - **C.** dje 14. mens. 1. - **D.** postq[ua]m obtulissen[ti] primitias. - **E.** i. postridie Paschae. - **F.** Anno 2553. dimidiato - **G.** Michaël Princeps Synagogae Dan. 10.21. et c.12.1. - **I.** sc. ob mea[m] praesentia[m]. - *. Eod. A[nn]o M. 2553. ant. Chr. 1451. - **L.** haec circuitio inchoata vi[er]et[ur] postrid[ie] Paschae - **M.** per 6. djes quotidie semel sed 7. dje septies ut dicit[ur] hic v. 15. - **N.** sc. ex cornib[us] arietu[m].

265. pag.

A. i. sacerdotu[m]. - **B.** i. valde mane. - **C.** sc. campus. - **D.** Q.d. prorsus deleaf[ur] - **E.** i. ad honore[m] D[omi]ni - **H.** Hebr. *absorpti sunt*. - **O.** haec Salmoni nupta Booz peperit avum David, Matth.1.5. - **Q.** sc. mortuo - **R.** i. mortuo, q. d. moriant[ur] ei o[mn]i[us] filij.

266. pag.

Eod. A[nn]o 2553. - **C.** Urbe[m] Amorreor[um]. - **D.** i. confractiones qv[o]d ibi confract[us] sit exercitus - **E.** Q.d. consule famae tuae ne dicant gentes te n[on] servare promissa. - **G.** Ex his patet sortes x instinctu, imo jussu diwino adhibitas fuisse secus in eis ad judicand[um] reu[m] nulla vis fuisse. Tirin

267. pag.

A. Hebr. *Babylonica/m*. - **B.** i. Laminam seu virgula[m]. - **C.** i. arca[m] D[omi]ni - **D.** i. turbationis de qva statim. - Eod. A[nn]o 2553.

268. pag.

A. sc. praeter illos de q[ui]b[us] supra. - **B.** qvae postea dicta est Bethaven, i. domus inquit[a]tis, seu idoli ob virtulos ibi positos a Jeroboam. - **C.** Chald. *hasta/m* mystice signif. Cruce[m] D[omi]n, in cuius virtute nostros hostes vincim[us] et Hai seu mundum subjugam[us] S. Aug. Tirin. - **D.** i. obvia[m] sui.

269. pag.

A.. 70. *in didymo* seu Cruce qvae ex [duo]b[us] lignis committ[itur] - **C.** i. decalogu[m] hebr. *duplicatio/n/e/m legis*, seu [du]plicatu[m] exemplar. - **D.** i. curavit legi per sacerdot. - **E.** sc. ad fidem conversi. - **F.** Eod. A[nn]o 2553. Ant. Chr. 1451. ab Exitu 41. - **G.** S. Hieronym. ait fuisse Metropolim Hevaeor[um] de hoc et infr. c. 10. v.2.

270. pag.

B. i. comedentes in signu[m] foederis - **C.** i. sententia[m]. - **D.** i. temere praecipitanter, et inconsulto D[omi]no fide[m] dederunt. - **F.** ut servi publici primo qvide[m] toti populo, sed successu t[em]poris solu[m] in usus tabernaculi et templi: unde Natinaei id est donati vocati sunt, sc: Levitis additi quasi subdiaconi 1. Esdr.2.43.

271. pag.

Eod. A[nn]o 2553. desinente. - **A.** pro, qvod. - **B.** i. tradam. - **C.** Confer. 1.Reg. 7.10. - **D.** Josue hanc saxor[um] procellam precib[us] impetravit Eccli. 46.6. - **E.** i. orando. - **G.** pugnante v[er]o Josue seu Jesu in +. Sol et luna in medio Coeli continuerunt radios suos. - **H.** nam duravit 36. horis Justin. in Triph. Chald. Sa.

272. pag.

A. Mystice 5. Reges Amorreor[um] seu mundanor[um] sunt oblectamenta 5. sensuu[m]. - **C.** hic explicit ann. 2553. - **D.** Supr. qvo ea[m] oppugnavit hae o[mni]a cu[m] seqv[en]tibus videt[ur] usq[ue] ad fine[m] cap. 11. ad Ann. 2559. extendenda ut pat. ex peti[ti]o[n]e Caleb Infr. c. 14. ab autum. A[nn]o 2554. qvo post cessa[ti]o[n]e[m] man[n]ae Israelitis terra[m] serere primu[m] contigit, Numerand[us] est A. 1. georgiae et radix Ann. Sabbatico[r]um hic figenda

273. pag.

F. novu[m] scil. cu[m] prior ante suspens[us] fuerit Sup. 26. - **A.** i. urbem et regionem. - **D.** i. una expeditione et continuato bello. - **C.** Devictis 5. Regib[us] omnes reliqui Israeli sese opposuerunt cu[m] q[ui]b[us] Josue bellu[m] gessit - **D.** i. maris Genesareth. - **E.** Peditu[m] trecentis millib[us] curruu[m] 20. mill. Eqvitu[m] 10. millib[us] Joseph. antiqu. L. 5. c.1. sive 2. - **F.** Chald. *occisos*. - **G.** i. incisis cruru[m] nervis reddes eos intusiles(!) (recte: inutiles) - **H.** Chald. *salinas aquarum*.

274. pag.

L. Ex sitis in collibus. - **A.** Samariae qvi facta secessione 10. Tribuu[m] sub Jeroboamo vocat[us] e[st] mons Israhel - **B.** toto videlicet sexennio, ut patebit infra c. 14.10. - **C.** i. gigantes. - **D.** sc. locis. - Hoc cap. est praemissio ad divisione[m] terrae seqvente[m] ut videat[ur] a q[ui]b[us] Regib[us] fuerit antea possessa - **F.** i. Genesareth. - **G.** qvae et Maacha urbs Amorreor[um]

275. pag.

H. cu[m] isto transito Jordane primo pugnatu[m] est, Supr. 6. - **A.** Chris. nostor(!) (recte: noster) dux Moyses et Josue est: illius exemplo et adjutorio si[n]gulos et o[mn]es hostiles Reges, i. daemones superare debem[us] - **B.** qvos superavit Josue n[on] uno dje sed multo t[em]pore Sup. c. 11.18. - A[nn]o M. 2559 aet[a]tis Josue cir. 101. - **C.** Nilo, v[el] ejus rivo. - **D.** Hebr. *terra gibli* seu Gibleor[um]. - **E.** i. Antiochia[m] S. Hieronym[us]

276. pag.

G. i. gigantu[m]. - **B.** sc. singulis pro rata parte - **E.** sc. olim sed capta[m] a Sehon rege. - **F.** i. Genesareth. - **G.** i. nepotibus

277. pag.

A. i. fili[us] Cenez - **D.** [er]go A[nn]o 7. postq[ua]m ingressi sunt terra[m] hanc, qva[m] adierunt p[o]st A[nn]u[m] 38. a missione Caleb e Cadesbarne Deut. 2.14. Unde Jos. integr[um] sexenn. in debellandis Canaan. impedit cum A[nn]o 2559 terminandum: Atq[ue] hinc anni intermissio[n]is legalis incipiunt, sc. A[nn]o M. 2560. ant. Chr. 1444. - **G.** i. gigantes - **H.** i.e. agros et villas illius: ipsa urbe cum suburbis sacerdotib[us] in civit[a]te[m] refugij tradita Inf. 21.13. et 1.Par. 6.56. - **L.** Num. 34.3. A[nn]o M. 2560. Haec distributio facta in Galgalis videt[ur]. - **M.** i. sinu maris instar linguae - **N.** i. urbem alias Acrabathane - **O.** u[r]bem Sin unde et nomen deserto.

278. pag.

A. i. fullonis. - **B.** i. civitas. - **C.** sc. gigantis hoc nomine. - **E.** Q.d. academia. - **F.** i. fertilem. - **G.** Chald. *Possessionem et haereditatem*. - **H.** dupl. scaturigines unas q[ui]b[us] clivosa et alias infer[ior]es q[ui]bus loca plana irrigari possent Tirin. Sic. Chr. a[nim]ae petenti concedit irriguu[m] superius per contemplat. coelesti[m], et inferius per meditatio[n]e[m] gehennae

279. pag.

A. Pro Jebusaeos sic dictos a Jebus Philistaeo. - **B.** i. qvae et Luza v. infr. c. 18.13.

280. pag.

A. hic puta Mare mediterraneu[m] cu[m] Serario - Eod. A[nn]o 2560. - **B.** i. Galaaditar[um] - **D.** i. dimidia tribui - **F.** i. cognatoru[m] - **G.** sc. portiones - **H.** ad vallem. - **I.** sc. magnu[m] - **L.** Postea dicta Scyrhopolis(!) (recte: Scythopolis)

281. pag.

M. sc. [con]tra paecep. D[omi]ni, sed ja[m] Josue n[on] erat dux illor[um] pae senectute Aug. q. 2.^a in Josue - **A.** falcatis seu falcib[us] instructis - Eod. A[nn]o 2560. desinente. - **B.** vulgo Rama ad septemtrion[em] Bethel. - **C.** puta A[nn]o seq[ve]nti. Mundi 2561. Ant. Chris. 1443. Seq[ve]ns e[ni]m exprobratio videt[ur] supponere eos aliquandiu esse inertes et otiosos fuisse. - **D.** post 7. menses Joseph[us]

282. pag.

A. i. parte[m] meridionalem - **B.** sc. salsa[m] seu mortuu[m] - **C.** i. extremit[a]te. - **D.** i. sinum. - **E.** i. altera, qvae et luza in tribu Benjamin. - **F.** pars ejus altera in tribu Juda. - Eod. A[nn]o 2561.

283. pag.

G. sc. q[va]m ut eu[m] solus Judas possidere posset. - **H.** i. limites - **I.** civitas Jonae Prophae[tae]. - **A.** sc. altera in tribu Juda. - **B.** urbs valde nobilis - **C.** i. civitas - **D.** Tribus Aser. - **E.** ab hac dictum est mare Genesareth vide nostru[m] indice[m] geographicum.

284. pag.

F. qvae postea Caesarea Philippi. - **A.** atq[ve] ita disturbanceis terrae finis imposit[us] an[n]is post electio[nem] Patru[m] circit. 450. (:Actor[um] 13.20.:) a nato e[ni]m Isaaco sunt An[n]i 453. a rejecto Izmaele 448. utrobiq[ve] circit[er] 450. - **B.** A[nn]o M. 2562. - **C.** Num. 35.10. Deut. 19.2. Moraliter Urb[e]s refugij signif. sacramentum et opera poenit. per q[v]ae ad Deu[m] configim[us] et remissio[nem] obtinemus. - **D.** Chald. *constituerunt*. Hebr. *sanctificaverunt*

285. pag.

F. Proselytis seu ad Judaizmum conversis. - Eod. A[nn]o 2562. - **A.** sc. qvi n[on] erant de familia Aaron. - **D.** Patria Jerem. 3. miliarib[us] ab Jerusalem Sa. - **E.** hoc nomine duplex erat.

286. pag.

F. sc. qvi n[on] erant sacerdotes. - **A.** Misor videt[ur] conjundend[um](!) (recte: conjungendum) cu[m] Jaser ut i. eand[em]q[ve] urbem constituat. Tir. - **B.** Aug. q. 21. in Josue ait data[m] o[mn]em partim in exercitita[ti]o[nem](!) (recte: exercitationem) sc. belli - **C.** Ead. de qvo sup. c. 11.23. et 14.15. Anno M. 2560 facta - **D.** sub duce Josue. - Eod. A[nn]o 2562. ant. Chr. 1442.

287. pag.

F. i. be[ne] precando - **G.** 70. *cu[m] multis opib[us] et jumentis* - **H.** sicut De[us] paeceperat. Num. 31.27. - **A.** fines seu oras - **B.** i. maxima - **D.** Idolo Moabitar[um] illud colendo - **E.** i. nunc. - **F.** sc. paulo post. - **H.** qvi sol[us] peccaverat

288. pag.

I. futuro seu brevi t[em]pore. - **L.** possunt [er]go etia[m] altaria et imagines erigi in memoriam Christi, et S[anc]to[r]um ad recolenda Dei beneficia, S[anc]tor[um] acta et accendenda[m] fidem svadenda[m] imita[ti]o[n]e[m] etc. Serarius - **A.** puta an[n]is cir. 8. post praedicta (:confer cap. 11.12:) A[nn]o M. 2570. ant. Chr. 1434. ae[ta]tis Josue 110. et ultimo.

289. pag.

B. Hebr. Chald. et Graec. legunt *judices* - **C.** 70. *scribas*, i. doctores. - **D.** in scandalu[m] - **F.** omniu[m] ho[m]ji[n]u[m] q[vi]b[us] statutu[m] est semel mori Sa - **G.** certissime - **A.** Eod. A[nn]o 2570. - **B.** in Silo erat in agro Sichemicu coll[i]git[ur] ex seqv[entibus] et v. 25. - **C.** in urbe Ure trans Euphratem in Mesopotamia sita. Confer Act[us]. 7.2. et Gen. 11.31.

290. pag.

S. i. muscas venenatas. - **U.** Chald. *in simplicita et veritate*. Sa. - **A.** n[em]pe in Ure urbe Chaldaeor[um] v. sup. v. 2. - **B.** simul cum idolis - **C.** Zelotes, qvi n[on] patit[ur] socium in amore et cultu sui.

291. pag.

D. idola capta in bello. **Sa.** · **E.** non lapis audit sed Christ[us], qvi significat[ur] Aug. q. 30. - **F.** pactu[m] initu[m] - **I.** Num[m]is habentib[us] imagine[m] ovis seu agni.

Liber Iudicum

A[nn]o M. 2570. ant. Chr. 434. - **A.** tribus Juda sic infr. tribus Simeon, dux v[er]o tribus Juda erat Caleb - **B.** interpretat[ur] d[omi]n[u]s Bezec.

292. pag.

C. i. Regulos. - **D.** pro op[er]a pugnaverant et ceperant Haec per aetiologya[m] hic adducunt[ur], ut appareat qva occasione Deus tribu[m] Iudei reliquis praetulerit - **F.** academia celebris ubi litere(!) tradebant[ur] et mumenta(!) (recte: monumenta) vetera æsse[r]ebant[ur] - **G.** id est nepos ut nunc loqu[u]nt[ur] sive fratris fili[us] - **H.** Jethro dict[us] est Cinaeus a gente vid. infr. 24.21. - **I.** hoc est Jericho Deut. 34.3. - **L.** q[ua]mvis ipse Jethro noluisset cu[m] Israhelitis ascendere. (:Num. 10.30.:) tamen filij ejus se ijs coniunxerunt ut pat[er] hic et infra 4.11. item 1.Reg. 15.6. ac 1.Par. 2.55. Vid. infr. 4.11. - **B.** gigantes vid. Jos. 15.14. - **C.** Ex ignavia et lucri cupidit. ut scil. bellandi fine[m] facerent illisq[ue] tributarios haberent - **D.** altera Bethel est in tribu Benjamin Jos. 18.13.

293. pag.

E. i. præevaluit. - **F.** Sup. Anorr[hei] qvia Ephraim et Manasse vene[ru]nt auxilio Danitis - **G.** Urbs est Arabiae - **H.** Propheta aut. sp. Angelicus - **I.** 70. *scandalu[m]*. - **D.(!)** (recte: **B.**) puta per Ann. 15. usq[ue] ad Ann. 2585. - **C.** puta per Ann. 6. ab An[n]o 1591. qvo temp[ore] ea contigerunt q[v]ae referunt[ur] in ultimis 5. cap. Lib. hujus - **D.** ut colerent et obedirent ei. - **E.** sc. idolis.

294. pag.

F. vindices et populi gloriosi defensores: singuli ut gloriati et sancti laudant[ur] Eccli. 46.13. Hebr. 11.32. - **G.** 70. *tentem*. **H.** Hebr. *tentaret* - **I.** sc. superiora. - **A.** i. Principes.

295. pag.

B. ab A[nn]o mundi 2591. at 2599. - **C.** id est nepote[m] v. sup. 1.12. - **D.** ad 40. Annu[m] post qviete[m] scil. a Josue in ea primu[m] constituit[ur] Joel. 14.10. Haec secunda pax fuerit sancta A[nn]o M. 2599. ante Chr. 1405. - **E.** i. Jericho. - **F.** ab A[nn]o mundi 2661. ad ann[um] 2679. - **G.** sc. de tribu Benjamin. - **H.** sc. ubi socios dimiserat. - **I.** jussit ipsu[m] tacer, donec recederent, qvi aderant. - **L.** sc. c[on]tra refrigerationis.

296. pag.

A. id est octages. A[nn]o sc. post priore[m] qviete[m] ab Othoniele data[m] Ergo A[nn]o 2679. Ant. Chris. 1325. - **B.** incertu[m] q[ua]nto t[em]pore - **D.** sc. recuperato regno majoru[m] qvod amiserant sub Josue. - **E.** [er]go ab A[nn]o 2699 ad An[n]um 27.9. qvo iter[um] qvievit terra. Infr. 5.32. - **F.** habitans sub ea v[er]e sedens pro tribunalii sub aliquo palma famosa. - **G.** orit[ur] ex Thabor. - **H.** Jethronis familia bifariam est divisa: hor[um] alij cu[m] tribu Juda habitarunt, ex qvibus orti sunt Rechabitae (:1.Par. 2.55:) alij ab istis separati ad tribu[m] Manasse se transtulerunt qvor[um] dux et Princeps fuit ille Haber. - **I.** Vide Num. 10.29. - **L.** Chald. *soceri* - **A.** Psal. 12.10. Hebr. *contrivit*

297. pag.

C. i. ex tabernaculo - **D.** 70. *et ipse cecidit palpitans inter pedes ejus et expiravit* - **E.** i. Idumaea residens in Arca et nobiscu[m] ambulans. - **F.** qv præ timore sudantes - **G.** sc. præ timore - **H.** i. inusitata - **A.** ut eqvitetis com[m]ode.

298. pag.

B. sc. egrediens intrepide. - **C.** i. Israel. - **D.** sc. assumens - **E.** s. assumens fortis et victores. - **F.** i. Angeli. - **G.** Etymolog[ice] antiquissim[us] - **H.** Meroz urbs erat proelij ingratitudine infamis excisa v[er]e saltem aeterna obliuione sepulta est Tirin. - **I.** locens per me. - **L.** Q.d. pulchra - **M.** sc. lac. - **A.** ut Sisara - **B.** id est ad 40. ann. post priore[m] qviete[m] ab Ehuderestituta[m]. E[r]go An[n]o mundi 2719. Ant. Chr. 1285.

299. pag.

C. ab. A[nn]o M. 2752. ad ani. 2759. - **D.** 70. */con/tra eos*. - **E.** i. fructus terrae. - **F.** i. Phinees[m] filiu[m] Eleazari [secun]du[m] Hebreos - **G.** A[nn]o M. 2759 ant. Chr. 1245. - **H.** i. loco ubi erat torcular - **I.** per Angelu[m]. - **L.** 1.Reg. 12.11. - **M.** i. nunc scis. - **N.** Hebr. *Chilias* seu millenariu[m] meu[m], sic et Michea 5. v. 2. in millib[us] Juda - **O.** sc. Dei Angelus.

300. pag.

P. hebr. *Epha*. - **A.** hebr. *abijit*. - **B.** sc. Angel. D[omi]ni discedens. - **C.** sc. destinatu[m] ad sacrificium idolor[um] - **D.** Deus dispensavit cu[m] Gedeon ut sacerdotis fungeret[ur] et holocaust[um] offeret procul a tabernaculo; sic et postea dispens. cu[m] Samuel. 1.Reg. 9. et 16. et cum Elia 3. Reg. 18. - **E.** i. impugnans Baal. - **F.** sc. cognatos suos. - **G.** Ros in vellere mystice est [Chris]tus in utero Virginis Psal. 71. v. 6.

301. pag.

H. i. mane - **I.** Chald. *Phiala*[m]. - **A.** Eod. A[nn]o 2759. hebr. *mane*. - **C.** inepti ad pugn[m]: sic ad pugna[m] [con]tra diabol. inepti s[u]nt qvi inordinate q[va]nda[m] delecta[ti]o[n]e[m] qvaerunt. - **D.** i. famulus.

302. pag.

E. sc. ducis. - **A.** sc. dominu[m], gra[ti]as agens. - **B.** v. 20. hydrias scil. testaceas. - **C.** ligneos torres cera v[el] resina oblitos, qvi igne[m] facile fovent, et vento magis accendunt[ur]. - **D.** sc. victoria. - **E.** sc. vincet - **G.** i. limitem. - **H.** Chald. *congregati*. - **I.** Chald. *congregatusq[ue]* - **M.** 70. *principes*. - Eod. A[nn]o 2759. - **N.** Q.d. farniliae meae.

303. pag.

B. Chald. *Arabu*[m]. - **C.** sc. una nocte totu[m] bellu[m] confecerat. Sa. - **D.** sc. nudos. - **E.** Pro unus qvisqve. Sa. - **F.** sc. ex matre. - **H.** hebr. *lunulas*

304. pag.

A. Chald. *coronis*. - **B.** i. per idolatriam. - **C.** in posteris ejus. - **D.** in occasione[m] idolatriae - **E.** sive ad ann. 40. in dieb[us] Gedeonis post ultima[m] videl. qvietem a Debbora restituta[m] [er]go ad An. usq[ve] 2759. Ant. Chr. 1245. - **F.** Per ann. 10. - A[nn]o M. 2768. ant. Chr. 1236. - **G.** 70. *et vacuos* q.d. *varos* et otiosos.

305. pag.

H. i. fere. - **I.** A[nn]o M. 2769. Ant. Chr. 1235. - **A.** sc. in templis - **B.** Hebr. *super*. - **C.** 70. *ut impere*[m] *arboribus* - **D.** sc. in libamine - **E.** genus rubi qvo significat[ur] Abimelech. - **F.** Chald. *habitate*. - **G.** ad Ann. usq[ve] 2771. ant. Chr. 1233. - **H.** dissensionis S. Aug. - **I.** sc. in caede.

306. pag.

L. sc. in torculari seu lacu. - **A.** Pro occupat. - **B.** i. editiore loco v[el] medio. - **C.** Hebr. *qvercui Mehonanim*, 70. *qvercus aspicientiu*[m], i. auguru[m]. - **D.** Hebr. *fratres* - **E.** sc. ad sua negotia. - **F.** sc. u[er]solu[m] fieret sterile - **G.** ut loci munitione ac religione se tuerent[ur].

307. pag.

A. 70. *fortis* - **D.** i. interfice - **E.** imo dicit[ur], et dicet[ur] s[em]per. 2.Reg. 11.21. - **F.** at An[num] usq[ve] 2794. - **G.** ad An. 2816. - **H.** i. solitos eqvitare - **I.** sc. mulos, seu mulas. - **L.** ab A[nn]o 2798. at An. 2816. sub adminipag. Y airi

308. pag.

M. ipsomet A[nn]o 18. hujus opressionis - **N.** i. per Angelu[m] v[el] Proph. - **O.** Chald. *Mahon*. i. Mahonicae - **A.** i. compassus est et misertus - **B.** Chald. *congregati*. - **C.** Jephthe nothus et spurius, sed cb probit[a]te[m] et animi magnitud[inem] per dispensatio[n]e[m] in lege Deut. 23. ad principatum evectus est.

309. pag.

E. constituentes te Principe[m] - **F.** A[nn]o M. 2817. Ant. Chr. 1187. - **G.** repetivit illuc pactu[m] - **H.** i. arca D[omi]ni - **B.** Chald. *pugnavit cu*[m] *Yzrael*. - **C.** Hebr. *te possidere fecit juxta vestra*[n] *sententia*[m]. - **E.** Israel. - **F.** uit[ur] Jephte, cuius v[er]ba Script. refert n[umer]o rotundo cu[m] sint praecise An[1]i 265. ab eo t[em]pore qvo Moys. Amorr. debellavit Num. 21.

310. pag.

G. sc. n[on] temere sed instinctu Sp. S[anc]ti. - **H.** Q.d. magno errore mihi obvia[m] veisti - **A.** i. votu[m] feci. - **B.** sic Christ[us] sua[m] carne[m] Deo de[c]revit et obtulit Hebr. 10.7. - **C.** exposui perculo. - **D.** Q.d. vilis et apostata - **E.** sc. duar[um] tribuu[m].

311. pag.

F. sc. per Schin. - **G.** sc. per Samech etymol[ogice] signif. alveu[m] aqvaru[m] decursu[m]. - **H.** n[em]pe ad Ann. usq[ve] 2823. - **I.** hic qvibusdam est Booz certe coevus illi videt[ur] - **L.** ad An. 2830. - **M.** ad An. 2840. - **A.** ad

An. 2848. post hunc Heli iudicav[it] Israel[em] annis 40. 1.Reg. 4.18. vel potius Samson vindex Israelis et judex infr. 1.20. - C. A[nn]o M. 2848. judicantis Heli A[nn]o 1. - F. Propheta. - G. elegantissimu[m] - H. reverendus. - I. Angel[us] in speci[ie] virili.

312. pag.

L. Manue ho[m]o profanus erat de tribu Dan sed Deus cu[m] illo dispensavit, ut posset holoc[a]us[ta] offerre sicut sup. c. 6. cum Gedeon. - A. Chald. *fecit mirabile qviddam n[em]pe qvod seqvit[ur]*. - B. A[nn]o M. 2849 - C. interpretat[ur] sol justitiae ab aria ab alijs sol parvus: sic appellavit v[el] monitu Angeli v[el] divin. inspiratione ut Christ[us] magnu[m] justi[ti]ae sole[m] Malach. 4.2. praefiguraret. - D. cu[m] aetatis An. ageret, 18. - *. A[nn]o M. 2867. Ant. Chr. 1137. - E. civitas est in monte Ephraim - F. Hebr. *recta est in oculis meis* sc. ad finem mihi a Deo propositu[m]. - G. Samson.

313. pag.

H. a qvib[us] ipse diverterat - I. Leo mortuus mystice Chris[tum] mel Eucharistia[m], examen apurn Christianos significat. S. Aug. - A. Q.d. nisi meae uxoris opera usi essetis. - B. myst. Chr. verus Samson , synagogae [prop]t[e]r perfidia[m] irat[us] merito illa[m] deserit. - C. sodalib[us] convivij nuptialis. - A[nn]o M. 2868. ant. Chr. 1136.

314. pag.

D. i. titiones. - E. vulpes sun doctores fraudulenti et haeretici qvi blandis verbis p[r]omittunt salute[m], sed ludis suis igne[m] aeternu[m] secu[m] trahunt SS. Ambr. Aug. - A. 70. *rudentibus* seu funibus crassis. - B. sic mystice Chr. verus Samson in maxilli asini seu per instrumenta vilia et per rudes maxima qvoq[ve] patrare solet. S. Aug. - C. illam maxillae concavitat[m]. - D. sc. Deum.

315. pag.

F. A[nn]o M. circiter 2880. - G. 70. *media nocte*. - H. A[nn]o M. circiter 2885. - I. sc. siclos, Sa. - A. sc. factis ex nervis bou[m] Chald. *funib[is] recentib[us]* 70. *humidis funibus*. - B. i. possis. - C. cincinnos - D. implicaberis. - E. Hinc patet Samsonis fortitudine[m] fuisse qualitate[m] supernaturaliter illius membris indita[m] a crinib[us] tamq[va]m signo dependente[m] propter expressu[m] pactu[m] si Nazareus perseveraret ut ta[m] eximiu[m] robur sub re vilissima et debiliss[ina] ad comprimenta[m] animi superbia[m] secure lateret SS. Chrys. Ambr.

316. pag.

F. Sic caro, et carnalis concupiscentia anima[m] hostib[us] prodit et tradit. - A. alij I. *spectabant*. - B. Excitatus peculiari Dei afflatus. - C. sic Chr. moriens hostes nostros mortem et diabolu[m] superavit. - D. [er]go usq[ve] ad An. 2887. - E. haec et qvae s[q]vunt[ur] ad t[em]pus anarchiae post Josue et superstitu[m] illi Senior[em] morte[m] referenda vident[ur] A[nn]o M. cir. 2585. Vid. sup. c.2.

317. pag.

F. idola et imagines futura prienuntiantes. - G. sc. Juda. - A. sc. siclos - B. aestiva[m] et hyberna[m]. - C. t[em]pore scil. s[u]pradicte a[n]archiae - D. satis ampla[m], et tantae multitudinis capacem. Jos. 19. - E. Chald. *pernoctarunt*. - F. i. favet et drigit. - G. haec postea dicta est Caesarea P[ro]filip.(!) (recte: Philippi)

318. pag.

H. reliqvis Danitis et contribuibus. - A. 70. *Theraphim* Chald. *similitudines* seu imagines. - B. 70. *manu/m/*. - C. Chald. *congregati*. - D. Danite - E. Michae.

319. pag.

Eod. t[em]pore - F. Chald. *coitempsit* Hebr. *fornicata est* - A. Hebr. *mane* - B. ex amica hospilit[a]te - C. Hebr. *inclinet* ut sc. aestus remittat - D. e regione Jebus - E. Beniamitae - F. Chald. *viatore/m/* - G. qvae tunc in solo erat.

320. pag.

B. Chald. et 70. *cognoscamus/m/* - C. Chald. *ignominia* seu tu[r]pitudine - D. Chald. *rem hanc ignominiosam* - E. sc. etia[m] duas partes misi duab[us] dimidijs Manasse tribubus. - Eod. tempore - G. i. capita et primates.

321. pag.

H. sc. libidine praepostera. - I. com[m]uni consensu. - A. robustissimi corpore. - B. ambidextri - C. per Pontifice[m] Finees. - D. cur Deus rie consult[us] permiserit tanta strage affligi Israelitas pulchre explicant SS. Aug. Greg. sc. ut puniret pec[c]ata praeſert[im] idololatriæ, qva[m] tollerabant in tribu Dan.

322. pag.

E. sc. in Silo. - **F.** sic patet hanc historiam contigisse paulo post morte[m] Josue. - **G.** i. sum[m]us Sacerdos. - **A.** Chald. *in planicie Jericho* - **B.** 70. *ab arundinetu Gaboa*.

323. pag.

A. ut justitia[m] aliqua misericordia temperet. - **B.** Eod. t[em]pore. - **C.** Sessio signif. habitu[m] flentiu[m] et luctu[m]: sessio enim op[p]onitur resurrectioni v. Psal. 138.2. Thren. 3.63. - **D.** Chald. et 70. *Israël*. - **E.** na[m] o[mn]es tribus com[m]un[em] Patre[m] habebant, sc. Jacob. - **F.** Hebr. *per Dominu[m]* - **G.** urbis per celebris ultra Jordane[m].

324. pag.

I. *vocaverunt eos in pace*. - **A.** per conscientia[m] erroneam id existimantes. - **B.** patrio ei festo scenopegiae convenienti - **C.** sc. n[on] be[ne] custodiendo. Sa.

Liber Ruth

A[nn]o M. circiter 2706. ant. Chris. 1298. - **D.** sc. Juda. - **E.** ex Ephrata - **F.** qvae pars est Arabiae cuius metropolis Petra

325. pag.

G. humanitatis c[au]sa illa[m] comitante. - **A.** non jubet sed ex urbanit[a]te vult eis esse liberum. - **B.** ex praefata urbe Petra oriunda S. Hierony. in Isaj. 16.1. - **C.** sumit[ur] in bona[m] parte[m] pro constanti voluntate. - **D.** sc. liberis nummis, vigore spec. gra[tia], favore, etc. - **E.** nepos ex fratre

326. pag.

F. sit suo praesidio et gra[tia]e auxilio - **A.** me praefectu[m] agrorum. - **B.** in signum reverentiae - **C.** sc. nostrum, nostra[m] suscipiens religione[m] - **D.** cum relictis dijs Moab in Judaeor[um] religionem tra[n]sires. - **E.** Chald. *in pulmento cocto in aceto* - **F.** i. far tostu[m] Sa. - **G.** Q.d. superfuit qvod secu[m] ferret - **H.** i. 3sata. - **I.** Hebr. et 70. *misericordia[m]*

327. pag.

L. pergens propter eos nobis be[ne]facere - **M.** ad spicilegiu[m] quasi ad parvam messem - **A.** sc. nuptias - **B.** ventillare parat - **C.** sc. Booz. - **D.** citra temulentia[m] ut ostendunt, qvae seq[vu]nt[ur] - **E.** Q.d. suscipe me in tutela[m] seu in uxore[m] - **F.** sc. qvi debeas suscitare semen cognato d[e]f[unc]to. - **G.** sc. in honeste - **H.** alij sex *Epha* - **I.** Hebr. addit[ur] *hodie*

328. pag.

A. sc. urbis, ubi olim judicia fiebant. - **B.** Hebr. *vendidit*, i. vult vendere. - **C.** gignas filiu[m] qvi juxta lege[m] censeat[ur] filius et haeres illius mortui legalis parentis. - **E.** cedens jure suo. - **F.** in sigtu[m] q.d. tu posside. - **G.** nomen. - **H.** qvae et ipsae patria[m] reliquerunt - **L.** tropologice Ruth exemplar est perfectissimar[um] virtutu[m]: alegorice Booz Christu[m] et Ruth Ecclesia[m] praefigurat - **M.** sc. ipsa nurus.

329. pag.

A. ista Genealogia eod. modo texti[ur] 1.Paral. 2.5. et 11.15. item Matth. cap. 1. Lucae c.3. - **B.** Hebr. et Chald. *Ram*.

Liber Samuhelis id est Regum primus

C. n[on] ex trib. Ephraim, sed Levi, sic t[amen] dict[us] qvod in civit. Levitica Rama, sita in Tribu Ephraim, natus erat et educatus - **D.** ter quot annis - **E.** caelesti[m] - **F.** Hebr. *inimica* seu angustriati - **G.** A[nn]o ejus administrationis 1. aet[a]tis v[er]o 58. infr. 4.15. i. Mundi 2848. Ant. Chr. 1156. vid. supr. not ad Judic. 12.14. - **H.** sc. ut ei serviat du[m] vixerit. - **I.** Q.d. vivet ut Nazaraeus.

330. pag.

A. Hebr. *siceram* - **B.** Q.d. improbu[m] - **C.** 70. *meditationis*. - **D.** sc. ut pro me ores. - **E.** sc. in tristitia[m] - **F.** A[nn]o M. 2849. Ant. Chr. 1155. administra[ti]o[n]is Heli 2. - **G.** Hebr. *aniversariam*. - **H.** sc. qvod per Heli promisit - **I.** puta aet[a]tis pueri A[nn]o 3. Vid. 2.Mach. 7.27. - **L.** Ex voto Dei ministerio ann[ti]cipavi - **M.** donatus - **N.** robur et gloria - **O.** i. superbia - **P.** novit omnia cognoscibilia - **Q.** ipsi patent intima cordis - **A.** i. liberis orbata. - **C.** statu sordido - **D.** i. Christu[m] et ejus discipulos

331. pag.

E. i. columnae mystice Apostoli - **F.** affectus. - **G.** i. obmutescent. - **H.** sc. Messiae Christo. - **I.** Chald. *regnu[m]*. - **L.** Hebr. *Messiae sui*. - **M.** i sub disciplina. - **N.** Chald. *improbi* 70. *pestilentes*. - **O.** famulus, v[el] filius - **P.** contra lege[m] Lev. 7. - **Q.** lostiae pacifcae. - **R.** volebant crudas ut eas gulae suae lautius praepararent. - **S.** sc. de carne elixa - *. sc. nolebant offerre ob sacerdotu[m] avaritia[m] - **T.** Hebr. *annuatim*. - **U.** Hebr. *aniversaria[m]* sc. festo convenientem. - **X.** alij *excubabant* scil. orando. - **Y.** i. atrij. - **A.** i. qvida[m] Propheta. - **B.** innotui.

332. pag.

C. Partem de o[mn]ib[us] sacrificijs - **E.** i. decreveram. - **F.** i. contemptibiles. - **G.** i. robur et dignitate[m] Sum[m]i Sacerdotij. - **H.** i. per posteris tuos. - **L.** Sadoc. - **M.** Salomone et alijs Regib[us]. - *. A[nn]o M. 2861. aet[a]tis Samuelis 12. exacto Joseph - **N.** Q.d. rarus tunc Prophetia et prophetia - **O.** du[m] adhuc o[mn]es lucernae in candelabro lucerent - **P.** i. atio prope tabernaculu[m] - **A.** Chald. *prophetia*. - **B.** Chald. *in atrio Levitar[um]* - **C.** sc. ap[p]arens in fo[rm]a visibili.

333. pag.

D. prae timore - **E.** punituruspeccata. - **F.** sc. ut oportebat. - **G.** i. oblationib[us] - **H.** adjurabat eu[m] imprecando mala - **I.** nihil dixit inane - **L.** urbe prius Lais dicta, postea Caesarea Philippi - **M.** juxta sermonem ejus. - *. A[nn]o M. 2888. ant. Chr. 1116. - **N.** mortuo Samsone. Judic. 16.31. - **O.** id nomen postea impositum - **P.** Q.d. cum t[ame]n ipse mandaverit per Samuelem bellu[m] [con]tra Philistheos. - **A.** clamore Jubilationis. - **B.** Judeor[um].

334. pag.

C. Hebr. *fortiu[m]* - **D.** i. proje desertu[m] in Mari rubro. - **E.** per 40. ann. Judic. 11.1. - **F.** Hebr. *speculans* Chald. *prospiciens*. - **G.** qvia filios dlinquentes n[on] abjecerat - **H.** exinde Samuel ann[orum] natus 39. - **I.** i. ubi gloria Vide indicem Etym. in manudi. - Eod. A[nn]o M. 2888. - **A.** sc. super facie[m] - **B.** ut intelligerent q[va]nto praestantior esset Hebraeor[um] Ieus

335. pag.

C. sc. corpus, sine capite. - **E.** Haemorrhoidib[us] mariscis et ruberculis in ano - **F.** agris infesti. - **G.** percussio seu plaga, disce irreverentia[m] et abusu[m] rer[um] sacrar[um] terribiliter puniti - **H.** Hebr. *contritis*. - **I.** est hyperbola. - A[nn]o M. 2888. - **L.** s. Dagon. - **M.** sc. munus Hebr. *hostia[m]*. Chald. *oblatio[n]e[m]* *expiationis*. - **A.** praefectis vox est persica. - **C** Hebr. et Chald. *lactentes* - **D.** anos et mures aureos.

336. pag.

E. sc. ob vitulos relictos. - **F.** ivae messis fit in illis regionib[us] in mense majo circa Pentecos[tes] - **G.** Q.d. omnes contribuerunt ad illa minera. - **H.** sc. qvod denudassent et curiosius aspexissent [con]tra legie[m] Num. 4.20. - **A.** A[nn]o M. 2888. - **I.** adhuc in Tabrna in Silo permansit Jud. 18.31. cum 1.Reg. 14.8. - **C.** 70. *colle[m]*, qvi sc. erat in urbe Cariathiarin - **D.** Ergo A[nn]o 2908. - **E.** i. seq[ve]ndo D[omi]nu[m]. - **G.** Q.d. deos et deas Sa. - **H.** designantes hoc ritu ita a e abijci dolor[um] memoria[m] et antiqvam impietatem.

337. pag.

I. Confer cu[m] Yosue 10.10. **M.** longo t[em]pore. - **N.** i. ad regnu[m] usqve Saulis. - **O.** stationarijs qvibusda[m] militib[us] alicubi tantu[m] relictis. Infr. 10.5. - **P.** i. cum terminis Sa ex Heb. - **Q.** sc. Philisthaeos seu Palaestinos - A[nn]o M. 2908. ant. Chr. 109. - **A.** muneribus et avaritia corrupti. - **B.** A[nn]o M. 2909. aet[a]tis Samuel 60. - **D.** n[on] solu[m] justu[m] sed et injustum et usurpatitum qvo uti solent qvi nullis legib[us] fraenari, sed o[mni]ja prae libitu suo facere volunt.

338. pag.

E. aulae ministris: sic vocaban[ur] etiam n[on] secti. - **F.** i. propter injurias factas a Rege. - **G.** Vide Osee 13.11. - Eod. A[nn]o 2909. cu[m] Samuel a morte Heli ann. 21. cu[m] dimid[io] praefuisse ex c. 6.1. cum cap. 7.2. et cap. 12.17. colligere est. - **A.** i. familis. - **B.** haec Gen. 14. dicit[ur] Bale et Segor. - **C.** prophetia et rebus. gestis, ac judicia potestate - **D.** i. munis - **E.** sc. sicli.

339. pag.

F. sc. hostiae pacifcae. - **G.** i. urbis loco. - **H.** Chald. *be/ne/dicit super cibum*. - **L.** indicaverat. - **M.** Israëlitar[um]. - **A.** sc. urbis - **B.** Benjamin. - **C.** N[umer]o capitul[m] imo paene excisa propter infandu[m] scelus. Jwd. 20. - **D.** ut hoc symbolo intelligeret principis esse fulcire Remp. - **E.** Tecto piano

340. pag.

F. eod. A[nn]o 2909 - **G.** vasculu[m] seu fialam. - **H.** regnavit e[n]im Saul ann. 40. Act[us] 13.21. - **I.** i. ad austru[m] Hebr. et Chald. *in Selsach* qvod erat nomen propriu[m] loci. - **L.** sc. ad orandum - **M.** Chald. *ubi arca D[omi]ni* - **N.** i. praesidiu[m]. - **A.** cantabis divinas laudes et perite tractabis musica instrumenta Tirin. - **B.** i. qvae fieri res postulabit - **C.** i. ut cures offeri et im[m]olari - **E.** Musicos et Psaltes qui periti sunt canendi laud[es] divinas - **G.** erat in Trib. Benjamin. prope Gabaon - **I.** Chald. *per millia* seu chiliades vestras.

341. pag.

L.i. jus Regi servandum. - **M.** iste liber perijt. Sa. - **N.** i. prope arca[m] - **A.** improbi. - Eod. A[nn]o 2909. ante Chr. 1095. - **B.** ut faceret ineptos ad bellu[m] mystice Naas serpens seu diabol[us] studet erue[n] nobis oculu[m] dextru[m] ne celestia intueamur, relinqvens sinistru[m] qvo carnalia et peritura spectem[us] §. Greg. - **C.** sc. Am[m]onitis - **D.** seu ultima - **F.** confirmando electionem. - **G.** sc. in altari D[omi]ni. Sa.

342. pag.

Eod. A[nn]o 2909. - **A.** ut de me ratione[m] reddam - **C.** i. rege. - **D.** ut per calumnia[m] spoliare[m]. - **E.** sc. testis est. - **F.** Chald. *disceptabo vobiscu[m]* - **L.** Hebr. *Bedan* seu filius Dan h. e. Samson 70. *la[be]t Barac* - **N.** rebellando, v[el] resistendo verbo v[el] legi. - **O.** tonitrua sonora - **P.** in vestra[m] permitte[m]. - **Q.** n[on] dicunt nost[r]u[m], qvia ostenderant(!) (recte: offenderant).

343. pag.

A. idola et vanos deos. - **B.** honore[m] et famam. - **C.** sicut parvulus unius anni in[n]ocens et sine culpa fuit, v[el] simplicius primu[m] Regni sui annu[m] egit. - **D.** id est liber a jugo Filisthinor[um], qui t[em]b[et] hoc An[n]o 2911. totum Israh. gravi servitute opresserant. - **E.** praesidium. - **F.** convenit congregat[us]. - **G.** Chald. *munitionib[us]*. - **H.** praescriptum t[em]pus. Sap. 10.8. - **A.** Hebr. et Chald. *firmasset* - **B.** in longu[m] t[em]pis.

344. pag.

C. Act[us] 13.22. Haec de Davide dicta vident[ur] Eod. A[nn]o M. 2911. atq[ue] adeo a[n]nis 8. anteq[ua]m nasceret[ur] Vid. infr. 16.1. - **D.** 70. et Chald. *Ophra*. - **E.** Chald. *australe[m]* - **F.** i. accuendu[n] et reficiendu[m]. - **G.** qui et Achimelech infr. 21. - **I.** qvae vox significat *flos in eo* - **L.** rubrum signific[at] - **M.** sc. ex inspiratione divina secus fuisse temeritas.

345. pag.

A. i. aliquid indicabimus - **C.** sc. caesi. - **D.** Hebr. *conturba[t]i* 70. *stupor*. - **E.** praesidiarij Philisthinor[um]. - **F.** 70. *conturbata*. - **G.** adhibe praesidiu[m] qvod arca faederis subministrat q.d. indue Ephod qvod juxta arca[m] adservat[ur] et per Urim et Tumim cora[m] arca consule normina. - **H.** i. sylvam. - **A.** lorga fame et labore debilitati sic oculi mentis per favu[m] mellis seu usu[m] SS. Eucharistiae illuminant[ur]

346. pag.

B. Chald. *populu[m] terrae*. - **C.** prae fame n[on] expectabat du[m] efflueret. - **D.** in monumentu[m] victoriae et ad sacrificia pacifica. - **E.** Sum[m]us. - **F.** i. principes et capita - **G.** sc. peccatu[m]. - **H.** fut absolutus a sortib[us]. - **A.** Chald. *absit* - **B.** Deo adjuvante. - **C.** quasi denuo recuperato; scil. excusso aliquatenus Philistheor[um] jugo. Unde colligere est praedicta bella aliqu[va]ndiu perdurasse puta Ann. 10. ad An[num] usq[ue] 2921. - **D.** in qvib[us] bellavit o[mn]is aliquot dieru[m] ann. impedit ad annum usq[ue] 2929.

347. pag.

E. puta A[nn]o seq[ue]nti 2930. - **F.** alias Aminadab. - **G.** Hebr. et Chald. *patrui*. - **H.** Chald. *recordatus sum*. - **L.** Posteris Jethro sioceri Mosis - **M.** i. major[es] tui - **N.** Chald. *crassis et saginatis*. - **A.** contemptibile - **B.** i. diluculo. - **C.** ad sua[m] gloria[m] adscribens victoria[m] suae industriae et bellicae virtuti. - **D.** apud domin.

348. pag.

E. sc. loqui. - **F.** tuo judicio. - **G.** Hebr. *anathematis*. - **I.** qvia per victimu[m] aliena car[us] per obedientia[m] propria voluntas mactat[ur]. S. Greg. - **L.** i. obedere Deo. - **M.** Sustine vel tolera. Chald. *remitte* vel *ignosce* - **A.** Hebr. *victoria* seu *victoriae auctor*. Chald. *D[omi]n[u]s victoriar[um]* - **B.** Hebr. *dissecuit* seu *fecit secari*.

349. pag.

C. A[nn]o M. ciirciter 2934. ante Chris. 1070. aet[a]tis Davidis 15. cu[m] Samuel tunc a[n]norum agens 85. per Ann. 3. deflevisset Saulem. - **D.** sc. timebant ne aliqu[i]d vellet punire - **E.** i. ad convivu[m] qvod fiebat ex victimu. - **F.** i. apud se vult consulens Deum - **G.** seu ap[er]t parent oculis - **I.** natu minimis. - **B.** velut energumen. et obsessu[m]. - **C.** permissus. - **D.** forte anno seqv. 2935. - **F.** i. onustum.

350. pag.

G. n[on] propter solu[m] concentu[m] musicu[m] sed propter sacros Psal. pias preces et vota Davidis Tirin. - **H.** A[nn]o M. circiter 2942 ant. Chr. 1062. aet[a]tis Davidis 23. - **I.** thorace ex aeneis laminis squamatis contextis. - **A.** sc. timidam ignavia[m] - **C.** i. frumenti tosti. - **D.** militibus et duce.

351. pag.

E. 70. *rotunditatem*. Chald. *castra*. - **F.** sc. sarcinas - **G.** custodientes militu[m] impedimenta. - **H.** Hebr. et 70. *liberam*. Chald. *nobile[m] et illustrem*. - **A.** sc. qvod dixi - **B.** i. propter eum sc. Goliath. - **D.** David tropologice bonum pastore[m] et allegorice ipsu[m] Chr. designat, Leo et ursus diabolum etc.

352. pag.

E. i. politos n[on] asperos. - **F.** sc. Deus Dagon te perdat - **G.** Hebr. Israëli sc. qvi illu[m] possit defendere. - **B.** allegorice Chr. suae Cru[c]is baculo Goliath id est diabol. superavit. Tropol. ejus exemplo et auxilio etia[m] nos debem[us] vincere nostru[m] vitiu[m] praedominans Goliath[um] et diabol. - **C.** i. domo Bethlehemita. - **D.** inde patet id factu[m] aliquot post annis q[va]m aula[m] deseruisse David; jam ob aucta[m] aet[a]tem im[m]utato vultu ut in pubescentibus fere evenire solet

353. pag.

Eod. A[nn]o 2942. - **E.** arctissimae amicitiae. - **F.** Chald. *cymbalis* - **B.** multos. - **C.** i. multo plures - **D.** prop. invidia[m] et ira[m] q[v]ae passiones daemoni via[m] sternunt - **E.** more prophetantiu[m] carmina et psalmos decantabat. Chald. *insaniebat* - **G.** educens ad bellum et reducens - **H.** puta A[nn]o seqv[enti] 2943.

354. pag.

L. occasione[m] ruinae. - **M.** i. dona - **N.** membra genitalia cum praeputiis ut appareat esse gentiliu[m] - **O.** Chald. *tradidit* - **A.** i. ad bellu[m] [con]tra Israël. - **C.** Chald. *cautus esto*. - **D.** i. vita[m] periculo exposuit - **E.** homine innocente.

355. pag.

F. A[nn]o seq[ve]nti 2944. - **G.** 70. *nuntios* - **H.** Chald. *simulacru/m*. - **I.** 70. *nuntios* - **A.** Chald. *domo doctrine*. - **B.** choro prophetantiu[m] praepositu[m] et praesidente[m] - **C.** i. Deum laudare - **D.** Regiis et exteriorib[us] nudat[us] - **E.** qvi t[ame]n illum tunc nec invisit nec, allocut[us] est. - Eod. A[nn]o 2944. ant. Chr. 1060. - **G.** i. domo doctrinae.

356. pag.

H. Chald. et 70. *initiu/m mensis*. - **L.** Q.d. conviviu[m] ex victimis - **M.** Q.d. decrevit me perdere. - **N.** confer beneficiu[m]. - **O.** coram d[omi]no vel ex D[omi]ni voluntate. - **A.** indicabo tibi. - **B.** Q.d. Deus perdat me ut inimicu[m] David, si foedus violavero - **C.** sc. dixit - **D.** i. reqviret - **E.** sc. juramento firmare

357. pag.

F. i. citra. - **G.** sc. testis. - **H.** i. assurexit sc. Abner venienti. - **I.** nota minores fratres parebant majorib[us] - **A.** Q.d. adultera. - **B.** i. dignus mort. - **C.** contumelia affecisset. - **D.** i. Davidem. - **E.** i. t[em]pus constitutu[m]. - **F.** i. ter. - **G.** Eclypsis est: subintellige *firma sint*.

358. pag.

H. Eod. A[nn]o 2944 - **I.** aderat et Abiathar fil[ius] ejus v. Mar. 2. - **L.** i. re[m] seu negotiu[m]. - **A.** corpora eor[um] S[anc]ta sunt nimir[um] ea sanct[ita]te q[va]m sacrificata reqvirunt in comedente - **B.** videt[ur] polluta qvod ad Filistijm tendam[us] sed sanctificat[ur] in vasis seu talibus personis q[v]ae bona intentione imo coacti ad Filistinos tutandi se coa[ctione] configiunt. - **D.** i. tentorio - **E.** sc. origine - **F.** i. mandatu[m]. - **G.** alij *qvaercus*. - **H.** i. tegumento - **I.** sc. locu[m] ubi repositu[m] est Ephod - **L.** sc. Judaeae. - **N.** i. vultu[m] et sermonem. - **O.** Hebr. *finxit se insanum*. - *. Eod. A[nn]o 2944.

359. pag.

P. i. illic manerent. - **Q.** sc. sutor[um] mi[li]tia[m](!) (recte: militum) v[el] arce - **R.** i. de tribu Benjamin. - **A.** ex suspicione divinavit - **B.** 70. *super mulos* - **C.** contumeliae c[au]sa sic vocat s[u]pra Davidem filiu[m] Ysaj - **D.** satellitibus - **E.** sic pro Ch[ris]to vero Davide caedunt[ur] martyres velut victimae - **F.** sc. solitos vestiri.

360. pag.

G. manente[m] in Ceilam; - **H.** 70. *su/m c/au/sa*. - **I.** vita[m] mea[m]. - A[nn]o M. 2945. ant. Chr. 1059. - **L.** sc. urbe[m] in tribu Juda. - **A.** sc. pecora adducta pro alendo milite - **B.** i. vectes. - **C.** i. indue ut D[ominu]m consulas -

D. sc. si hic manseris. - **E.** sup[p]le *nisi inde excesseris* - **F.** i. munitissimis - **G.** jussit t[o]no animo esse ob Dei favore[m]. - **H.** Deo teste.

361. pag.

A. i. re bene comperta. - **B.** cu[m] o[mni]b[us] copijs. - **C.** Israël ut o[mni]a populentur. - A[nn]o M. 2946. ant. Chr. 1058. - **D.** capris Sylvestribus - **E.** vident[ur] caulae istae fuisse speluncae in qva pastores turbida tempestate sua pecora cogebant. - **F.** Hoc factu[m] egregie celebrat S. Chrisos. hom. cui titulus: *Qvod David magnificentius sibi tropheu[m] erexerit parcendo Saul. qvam occidendo Goliath.*

362. pag.

A. Q.d. in illius sinu[m] meas qvaerel[as] depono - **B.** rem vilissim[am] et infirmissima[m]. - **C.** i. salvu[m] et in columem - **D.** arce[m] seu praesidium. - **E.** infr. 28.3. Eccli. 46.23. A[nn]o M. 2947 ant. Chr. 1057. cum ipse Samuel Ann. ageret cir[citer] 98. - **F.** i. in suor[um] sepulchro. - **G.** n[on] longe ab Hebron. - **H.** Q.d. ex parte mea.

363. pag.

A. i. apta, qva solet hilaritas exerceri. - **B.** i. in promptu fuerit. - **C.** sc. salutarent be[nt] precantes. - **D.** i. valde. - **E.** in ejus perniciem. - **F.** i. improbus. - **G.** Hebr. *factos* i. paratos. - **H.** farris tosti. - **I.** i. fasciculos - **L.** i. siccae - **M.** sc. cane[m], q.d. nec canib[us] parcam. - **A.** Nabal in hebr. stultu[m] significat.

364. pag.

B. ut Regnu[m] stabile in tua familia ma[nea]t. - **D.** in congregat[ione] eor[um] qvos Deus protegit et servat - **E.** i. agitabit[ur] inquietudine - **F.** i. c[au]sa[m] dolendi - **G.** Chald. *anxietatem*. - **H.** Chald. *suscepit* 70. *reveritus sum*. - **I.** seq[ve]nte[m] djem. - **L.** aliquanta plaga in vindicta[m] avaritiae - **M.** sc. vindicans - **N.** contumeliae mihi illatae - **O.** in famulis Davidi reverentia[m] exhibens.

365. pag.

A. Sup. 23.19. Eod. A[nn]o 2947. ant. Chr. 1057. - **B.** i. in colle excuso: hic Gabaa n[on] est nomen propriu[m] sed comm[une] - **C.** sc. sororis David: nota u vocalis est n[on] consonans in voce *ser'ia* apud Hebr[a]eos. - **D.** Q.d. avertat - **E.** i. gravissim[us] - **F.** sc. insignis ironice. - **A.** i. digni morte. - **B.** Q.d. acceptu[m] sit ut sacrific[ium]: imo ultro me offero in victim[am], eritq[ue] volupe, si Deus exigat ad aras cultro jugulari - **C.** i. terra s[anc]ta. - **D.** persecutione[m] patit[ur].

366. pag.

E. Hebr. *er[r]averi[m]* - **F.** i. fidelitate[m]. - **G.** i. perficies q[v]ae optas. - **H.** sc. praevalebis - Sub fine[m] ejus-d[em] An[n]i 2947. - **I.** data fide et potestate habitandi in Regno Achis. - **A.** Plurimi vertunt ex Hebr. *anni et 4 mensium* vid. infr. 29.3. - **B.** sc. n[on] erant sub ditio[n]e Achis. - **C.** i. viventem reinquebat neminem.

367. pag.

A[nn]o M. 2949. ant. Chr. 1055. - **F.** i. daemonem familiarem - **G.** i. per D[omi]nu[n]. - **H.** i. Deum seu viru[m] divinu[m]: phrasis est hebraica, qva ponit[ur] Num. plur. pro singul. ad designand[an] personae dignit[a]te[m]. - **B.** Cui invides et ut hostem persequeris. - **C.** sc. mortui in altera vita - **D.** i. cibum

368. pag.

E. in sum[m]o periculo. - **F.** Chald. *pingve[m]*, 70. *lactante[m]*. Eod. A[nn]o 2949. - **G.** i. cu[m] exercitu diviso in centurias et chiliades. - **H.** 70. *jam /secundus est ann.* V. Sup. 27.8. - **L.** i. nobis interfectis. - **A.** i. o[mn]is conversatio[n]e. - **B.** i. placens mihi. - **D.** Hebr. *mane* Chald. *sub aurora*. - **E.** diluculo.

369. pag.

F. 1.Par. 12.20. Eod. A[nn]o 2949. - **G.** 70. *robur ad plorandum*. - **H.** He[b]r. *angustiatus*. - **I.** exacerbata. - **L.** in due sc. ad consulend[um] Deu[m]. - **M.** i. recuperabis - **A.** i. frustum. - **B.** 70. *irrum[us]*. - **C.** Chald. *exercitu[m]*

370. pag.

D. est intercalaris versiculus in epinicio qvod Davidi canebant. - **E.** i. amicis et sodaibus. - **F.** i. munus. - **G.** Hebr. *Chorma*. - Eod. A[nn]o 2949. - **A.** qui est in campo magno Esdrelon distans a Thabir 2-milliaria. - **D.** [duo]b[us] ann. post obitu[m] Samuel[is] notat et Clemens Alexandrinus. - **E.** domestici et familiares

371. pag.

F. sc. victoria. - **G.** ad exhilarand[um] et excitand[um] populu[m] ut deos suos laudarent de subacto rege Yzraheli-tar[um]. - **I.** sc. ja[m] putrida et plena vermibus. Sa. - **L.** sc. pro a[nim]abus.

Liber Samuhelis id est Regum secundus

A[nn]o M. 2949. ant. Chr. 1055. aet[a]tis David A[nn]o 30. Infr. 5.4. - **A.** i. innitebat[ur] - **B.** i. perseq[ve]ntes eum. - **C.** i. nisu[m] in pro[ri]u[m] gladiu[m]. - **D.** i. proselyty ad fidem conversi

372. pag.

F. i. peccatu[m] ob effusu[n] sangv[inem] revertet[ur] in etc. - **G.** artem sagittaria[m] seu militare[m]: et o[mn]e genus armor[um], significans Hebraic bella im[m]inere, putant aliqui per Arcu[m] hic significari titulu[m] carminis lugubris qvod mot seqvit[ur]. - **H.** i. familiae qvae solent cantare victorias. - **I.** inanis - **A.** sc. hostes perseq[ve]ndo. - **B.** i. perijcum eis glo[ri]a militaris - Eod. A[nn]o 2949. - **C.** distat 22. milliaria ab Yerusalem. - **D.** i. familia

373. pag.

F. 70. *Aseri Chald. tribuu[n] Aser.* - **G.** sc. in pace ad Ann. usq[ve] 2951. postea v[er]o orta est illa concertatio q[v]ae hic habet[ur] a v[ers]i 12. usq[ve] ad initiu[m] cap. 5. - **H.** singulare certamen ineant. - **I.** mutuis vulnerib[us] confossi. - **A.** i. aspicere - **B.** Chald. *latere femoris.* - **C.** Hebr. et 70. *Amach* est nomen prop. loci. - **D.** sc. belli. - **E.** i. de pace et n[on] ipse provocasses per illud: ludant pueri.

374. pag.

F. sc. ubi erat Yzboseth. - **G.** c[v]ae per ann. 5. cum dimidio duravit ab A[nn]o 2951 ad Ann. 2956. - **A.** ibid. dicit[ur] Daniel, sc. erat binomius. - **B.** Q.d. vilissim[us] qve[m] sic audeas reprehendere. - **C.** ut docent oracula Samuelis prophetae; ita Josaphus. - **D.** A[nn]o M. 2956 ant. Chr. 1048. - **F.** oppidu[m] in Tribu Benjamin.

375. pag.

G. vindicta[m] exercet in Is[ra]eth sub spe[ci]e Religio[n]is. - **H.** dimittens eu[m]. - **A.** i. conversa[ti]o[n]e[m] et vitae ratione[m]. - **C.** Hebr. etam] costa Chald. *latere femoris.* - **D.** Q.d. filans ob paupertate[m]. - **E.** i. poteras defendere te - **F.** sc. impedit, sc. poteras fugere - **G.** i. repetens planctum.

376. pag.

H. i. tenellus et recens fact[is] Rex sc. n[on] ha[be]o vires ut possim istos punire - **I.** A[nn]o M. 2956. ant. Chr. 1048. - **L.** i. despondit animi[n]. - **M.** militu[m], sic olim o[mn]es milites praeser[tim] praetoriani vocabant[ur] quasi latrones qvod latera prncipu[m] stiparent. - **A.** sc. puer ex brachijs nutricis - **B.** qvi et Meribbaal 1.Par. 8.34. et 9.40. - **C.** sc. specie mercatorum]. - **E.** scil. vulgi judicio. - **F.** in poenam adulationis et impij facinoris. - **G.** sic mutilatos in cruce. Theodorus

377. pag.

* **A.** [nn]o M. 2956. - **H.** I. cigrati et propinqvi tui. - **L.** i. arca D[omi]ni. - **O.** sc. a morte Saulis usq[ve] ad inunctio[nem] Salomon[is] Infr. 3Reg. 1.39. regnavit e[ni]m in universu[m] Annos 40. cu[m] dimidio ut hic videre est v. 5. Hinc p[ate]t eu[m] ingressi[m] Jerusalem A[nn]o aet[a]tis 37. - **A.** Irrisio est q.d. caeci et claudi arce[m] defendant. - **B.** de qvo 1.Par.11 v. 6. - **C.** tector[um] canalis. - **D.** sc. una cu[m] David. - **E.** 1.Par. 11.8. A[nn]o M. 2958. Ant. Chr. 1046. - **G.** i. congratulatos de regno - **I.** A[nn]o M. 2958. - **L.** caperent et occiderent - **M.** 70. locu[m] munitu[m] - **P.** i. foriu[m] divisio.

378. pag.

R. Chald. *arboru[m].* - **S.** An[gel]us] D[omi]ni. - **A.** i. reqviescens - **B.** i. majestas. - **E.** i. inclinaverunt - **F.** sc. levitis n[on] licebat arca[m] tangere Num. 18. v. 3. et debuisse arca[m] portare humeris. - **H.** fuit Levita vocat[ur] t[ame]n Gethaeus a loco habia[i]o[n]is qvia v[el] pater ejus ut vult Serari[us] v[el] ipsem diu exulavit apud Philistaea in Geth. Tirin. - **M** Qd. [sex]to qvoq[ve] passu. - **N.** veste levitar[um]: nam ex devotione cultu[m] Regiu[m] abjecerat - **O.** 70. *hdente[m] saltante[m], et pulsantem.*

379. pag.

P. 1. be[ne] precando. - **Q.** i. placentam. - **R.** Paludamento et veste extima regali - **S.** Chald. *fatuis.* - **A.** Q.d. qvod tu vilitate[m] ego gloria[m] deo- **B.** in poena[m] derisionis antea filiu[m] ha[bu]it ex David Balinghem v. deriso. - A[nn]o M. 2960. ant. Chr. 1044. - **D.** Hebr. *cortinarum.* - **E.** versabar, seu manebam. - **G.** Hebr. *oviu[m] tugurio* seu cava. - **H.** i. celebrant[ur] interra.

380.a pag.

M. qvoad littera[m] de Salomone et longitud[ine] t[em]poris loquit[ur] sed mystice de [Chris]to et vera ac semipiter[na] aet[a]te. - **O.** i. castigbo - **Q.** i. firma - **A.** mos hominu[m] ut velint sibi etia[m] in suis posteris prospici. - **B.** i. promissione[m] implendm - **C.** sc. eos percutiens cu[m] Rege. - **D.** praedixisti, et praecipisti. - **E.** i. cordis

fiducia[m]. - G. i. onus tributi imo et Urbem hoc nomine - **H.** Eod. A[nn]o 2960. - **I.** i. occidit qva mensura voluit. - **L.** prosternens.

381.a pag.

N. i. sibi reservans - **O.** Chald. *scuta*. - **A.** sc. et munera cum eo. - **B.** consecravit D[omi]o et obtulit pro obtenta victoria. - **C.** sc. celebre. - **D.** Chald. *judiciu[m] veritatis et acqvitatis* - **E.** 1.Par. 18.16. dicit[ur] Susa - **F.** i. legis doctor - **G.** i. milites Regem s[em]p[e]r custodientes. - **H.** *Aularchae* graece, id est aulae orincipes qvi Regi velut terrestri Deo instar sacerdotum inserviebant. - **I.** i. eximia[m] simile[m] divinae qvia in Leo o[mni]a sunt eximia

380.b pag.

L. sc. fisco erant addicti ob rebellio[n]em Isbosheth - **M.** i. famulu[m]. - **B.** in domo mea te mensa Regis. - A[nn]o M. 2967. ant. Chr. 1037. - **D.** ut ap[p]arareret eor[um] nuditas et deridet[ur] circumcisio. - **E.** i. Syros ex Rohob et ita deinceps.

381.b pag.

F. Hebr. 70. et Chald. *civitatibus*. - **A.** A[nn]o M. 2968. ant. Chr. 1036. - **B.** i. Euphraten. - **C.** nobilib[us] eqviti-b[us] graves et insuper 40. millia vulg[a]riu[m] eqvitu[m], qvi partim ex eqvis partim excus[r]ib[us] pro nobili-b[us] pugnabant, praete[re]a ut dicit[ur] 1.Par. 19.18. 40-millia peditu[m]: univers[im] 8)-millia praeter nobiles curribus invectos. Tirin. - **D.** 1.Par. 20.1. A[nn]o M. 2969 ant. Chr. 1035. aet[a]tis Davic 50. - **E.** oriundi ex Heth. sed relig[i]o[n]e Hebraei - **G.** i. purificata est a menstruo: hoc e[ni]m n[on] patiunt[ur] q[ua]e concipiunt: q.d. concepit.

382. pag.

H. in castra delata. - **I.** repetitio, q.d. per salutem corporis et animae. - **L.** ut jurisjurandi[m]emor domu[m] et uxore[m] adiret - **A.** sc. Rabba. - **B.** alij legunt *Gerobeseth*. - **D.** ut confirmes animos - **E.** per 7. djes more Hebraeor[um] Eccli. 22.3. et ad occultandu[m] adulteriu[m]. - A[nn]o M. 2970. ant. Ch. 1034.

383. pag.

F. peregrinus hospes est libido, seu intemperans et pruriens concupiscentiae ap[p]etitus - **B.** i. astinuerit. - **C.** sc. poterat ducere si vellet. - **D.** i. curasti occidendum. - **E.** filius tuus invadet regnu[m] et. - **G.** Q.d. peccavi in Uriā[m] et socios ejus in Bethabae(!) qvam ad foedum adulterium] pellexi, in popul[un] propt[er] malu[m] exemplum. insuper q[vo]d max[im]e doleo D[omi]no Tirin. - **I.** sustulit dimittendo. - **L.** corporis langvore. - **M.** sc. pernoctavit ut h[abe]t Chald. - **N.** i. res

384. pag.

A. A[nn]o M. 2971. ant. Chr. 1033. - **B.** sc. Dominus. - **D.** idoli, na[m] et Melchom interpret[ur] rex eor[um]. - **E.** i. serris secuit. - **F.** 70. *securib[us]*. - A[nn]o M. 2972. ant. Chr. 1032. - **G.** soror dicit[u] Absalonis, qvia ead. matre genita - **H.** prudentia carnis, qvae astutia est. - **I.** 70. *placentas*.

385. pag.

L. i. secretu[m] cubiculum. - **A.** sc. ex eod. Patre sed alia Matre. - **B.** [con]tra legem Lv. 18. v. 9. - sceleratis divinae legis violatorib[us]. - **D.** Chald. *Polymita*. - **E.** Chald. *desolata* 70. *animo deficens*. - **F.** A[nn]o M. 2974. ant. Chr. 1030. - **G.** i. be[ne] precando.

386. pag.

H. omne periculu[m] in me recipio. - **A.** decreto, et sententia. - **B.** sc. occidendus. - **C.** iuu[m] suu[m] maternu[m]. - A[nn]o M. 2977. ant. Chr. 1027. - **D.** distat a Yerusalem 9. milliaria sed vide Amos. - **E.** haec familiaris erat sup[p]licantiu[m] formula.

387. pag.

F. sc. ut cognati q[v]aerant filij tui morte[m]. - **A.** i. decernat firmiter qvasi cu[m] juramento. - **B.** - [con]tra o[mn]iu[m] vota et totius Regni bonu[m]. - **D.** Q.d. audiet me in figura multo magis int[er] figurata - **E.** placationis sc. ut placet[ur] exuli Absoloni. - **G.** sc. a recto. - **H.** i. opera. - **I.** Q.d. n[on] aberras se[te]r[ate]m attigisti.

388. pag.

L. sc. qvi volebat vendere - **M.** Chald. et heb. *regis*. - **A.** A[nn]o M. 2979. ant. Chr. 10.5. - **B.** Q.d. haec excogitavi ut cogerem te venire. - **C.** more hebraeo in reconciliatio[n]is signu[m]. Luc. 15.20. - A[nn]o M. 2980. ant. Chr. 1024. - **D.** i. regia - **E.** i. sibi conciliabat - **F.** legend[um] est juxta correctiones Romans et emendatissimos codices sc. post 40.ann. aerae vulgatae Regu[m] in Israel, qvae coepit ab electio[n]e Saul: et post 4. ann. a reditu Absoloni: 4. e[ni]m annos intercessisse notat et Joseph. ut sit Mundi 2981. Ant. Chr. 1023. - **G.** Chald. *servia[m]*

389. pag.

H. en ambitiosi consilia et labores infiniti sunt - **I.** sincera mente. - **A.** Eod. A[nn]o 2981. aet[a]tis David. 62. - **B.** iste e Geth Philistinor[um] transfuga nuper venit ad David et nunc eid[em] fidus, fugae comes est vide infr. c. 18. - **C.** sic dict[us] est a loci obscuritate qv[a]si umbrosus qvia Cedron hebraice sign. nigru[m] obscuru[m]. - **D.** sacerdos qvi vides et prophetas per Vrim et Thum[m]im Exod. c. 18.5. - **E.** sc. more lugentiu[m]

390. pag.

F. convertendo se versus monte[m] Sion, ubi sedes erat arcae. - **G.** Ex civit. Arach. alias Edessa: - Eod. A[nn]o 2981. Ant. Chr. 1023. - **A.** Chald. h[abe]t *caricar[um]* seu ficuu[m] aridar[um]. - **D.** i. homicida - **E.** seu improbe - **F.** i. vilissimus - **G.** permisit eoq[ve] velut instrumento utit[ur].

391. pag.

H. i. de tribu Benjamin. - **A.** i. ex adverso. - **B.** in op[p]ido Bahurim - **C.** alij legunt *Yzrahel*. - **D.** 70. *confuderis* seu de honestav[eris] - **F.** sc. ad modu[m] divini oraculi. - Eod. A[nn]o 2981. Ant. Chr. 1023. - **G.** et desertu[m] ab alijs

392. pag.

A. bonu[m] et utile subaudiens in Davidis com[m]odu[m]. - **B.** i. lapis. - **C.** Hebr. *praecepto*. - **D.** i. fullonis - **E.** sc. spe[ci]e lavandi pannos. - **F.** grana hordei decorticata v[el] alia ad polenta[m] inde conficienda[m]. - **G.** Jordanem - **H.** nomen loci de qvo Gen. 32. v. 2.

393. pag.

I. seu Jesse v. 1.Par. 2. v. 13. - **A.** qve[m] David loco Hanon constituerat rege[m] S. Hierony. - Eod. A[nn]o 2981. ant. Chr. 1023. - **B.** i. curabunt. - **C.** sc. oratione et consilio. - **D.** sic dictu[m] ab insigni clade qva[m] Ephraimitae ibi acceperant v. Jud. 12. - **E.** Chald. *fera sy/va* - **F.** Lex caesariae(!) (recte: caesarie) sic multi pilis i. bonis terrenis adhaerent et [tri]pli[ci] lancea i. cupiditate correspondente sup[p]licio transfigurat[ur](!) (recte: transfiguntur - VG). - **G.** sc. conscientia[m] - **H.** i. pectore.

394. pag.

A. i. columna[m] v[el] arcu[m] triumphalem - **B.** hinc p[ate]t mortuos fuisse filios de qvibus supra - **C.** i. opus seu locus - **D.** i. ultione[m] quasi jus dicens - **E.** i. Aethiopi cuidam et servo v[el] est nom. propriu[m]. - **F.** perdidit v[el] punivit - **G.** estne salvus puer. - **H.** i. filius Absolon - **I.** n[on] sua[m] orbitate[m] sed sibi poen[am] in inferno ait S. Aug.

395. pag.

Eod. A[nn]o 2981. - **A.** Chald. *furatus est ingredi*, i. furtim intravit. - **B.** sc. more lugentiu[m]. - **C.** i. pudefecisti. - **D.** a luctu. - **E.** sc. in publicu[m]. - **F.** Absoloni astucia - **G.** i. contendebat sc. volens redimere David. - **H.** i. coact[us] est fugere. - **I.** consangvinei - **L.** comitaret[ur] transeuntem.

396. pag.

A. i. se parasset ad transeundu[m] - **B.** i. adversariu[m]. - **C.** i. nepos. - **D.** 70. *decepit*. Chald. *dolose egit [con]tra me*. - **G.** Q.d. facile re[m] tota[m] cognoscis. - **I.** nomen prop. loci est. Hebr. *Machanaim*

397. pag.

A. i. remunera[t]i o[n]e. - **B.** sc. filius meus. - **C.** i. precando fausta. - **D.** clam nobis reducentes. - **E.** Hebr. et Chald. *sprevisti me*. - **F.** Eod. A[nn]o M. 2981 ant. Chr. 1023. - **G.** improbus - **H.** de ribu Benja. - **I.** sc. ut sedaret tumultu[m] et attentis loqveret[ur]. - **L.** sc. velut carcere clausit - **M.** sc. qvia cu[m] Absolom re[m] h[abu]erant - **N.** i. tempus. - **O.** i. meos sc. stipendiarios milites. - **P.** Hebr. *vestimenti sui*

398. pag.

B. Hebr. *Bermi* sc. loci illius. - **C.** Urbs Abela abundans viris sapientissimis - **D.** 70. *metropolim* - **E.** Hebr. *dissipas* - **G.** Chald. *David[is] princeps* h.e. maxime familiaris et inter prim[os] ministros.

399. pag.

A[nn]o M. 2983. ant. Chr. 1021. - **A.** i. homicida[m]. - **B.** Joseph. 9.16. - **C.** sc. n[on] [secun]du[m] scientia[m]. - **D.** i. qvo expiet[ur] peccatu[m] in vos com[m]issum. - **E.** i. be[ne] precantes. - **F.** sc. saltem. - **G.** ad placandu[m] D[ominu]m - **I.** sc. adoptivos sed naturales sororis Merob v. Sa. - **L.** A[nn]o M. 2986. ant. Chr. 1018. - **M.** ut illic maneret orans, ut Deu[m] placaret. - **N.** sc. ob cuius inopia[m] fames accederat - **P.** nomen est loci Sa. - **Q.** virib[us] destituto. - **R.** i. gigantu[m]. - **T.** i. glo[ri]a[m] et splendorem.

400. pag.

B. ponit[ur] nomen appellativu[m] pro proprio. - **C.** tinctor varijs colorib[us]. - **D.** fratre[m] si n[on] sangvine sa[!]tem robore Goliathum alteru[m]. 1.Par. 6.20. - **E.** i. matre gigantu[m]. Tirin. - **F.** Nota i. et eund[em] Psalm. etia[m] in Hebraeo variare: n[em]pe Sp. S. eundem sens. varie solet exprimere. v. Psal. 17. - **H.** in infernu[m] trahentes - **I.** alij implicaverunt. - **L.** 70. ap[p]aruit Hebr. visus est. - **M.** i. profunditates. - **A.** sc. defficiens - **B.** instituta

401. pag.

C. i. perfecto. - **D.** i. tractabis ut ejus perversitas meret[ur]. - **E.** i. expeditam reddidit - **G.** fecisti terga vertere. - **H.** postea et servient. - **M.** laudes et gratias dicam. - **N.** sc. post Psal. - **B.** Sp. Sanctus. - **C.** qve[m] colit Yzrah[e]l] - **D.** Chald. juste dominabi[ur] Messias. - **E.** sc. sic erit Regn. meum.

402. pag.

G. ponit[ur] nomen appellativu[m] et res significata pro nomine viri proprio, qvod Jesbaam filius Hachamoni ut vocat[ur] 1.Par. 11. v. 11. - **H.** i. diversi, Sa. v[el] ijdem nempe Jesbaam, Eleazar et Semma. - **I.** Effundens in terra[m]. - **L.** g[r]a[t]as agens qvod dedisset ta[m] fort[es] viros - **M.** hic incipit [secun]da trias ex qva t[ame]n duo t[an]tu[m] recensem[ur] Hierony[mus] [ter]tiu[m] nominat Jonathan filium Samma fratris Davidis de qvo cap. 21. v. 21. - **N.** i. fortissimos viros velut leones. - **O.** i. fovea. - **A.** primae triadis - **B.** pro, a secretis.

403. pag.

C. computatis scil. illis primis sex. - **D.** 1.Par. 21.1. A[nn]o M. 2987. ant. Chr. 1017. aet[a]tis David 68. - **E.** i. permittendo. - **F.** i. praevaluit seu vicit. - **G.** 1.Par. 21.5. major est n[umer]o. hic refert[ur] minor qvem Joab Regi dixit ne sc. nimiu[m] superbiret Sa.

404. pag.

B. aut trib[us] ut dicit[ur] 1.Par. 21.13. qvia Proph. continuo poena[m] famis ad trien[n]iu[m] [con]traxit propt[e]r Davidis horrorem et poenit[entiam]. - **D.** Pro vitanda mortalit[ate] Epistola. - **E.** sc. holocausto vespertino. - **F.** sc. in monte Moria ubi Isaac im[m]olat[us] et postea templ. aedificatu[m] est, 2.Par. 3.1. - **G.** in[n]ocentes ut oves. - **H.** ego paratus sum pro illis occumbere - **I.** tradunt Hebrei in hac area conditu[m] fuisse templu[m] sc. in monte Moria et in eod. loco Abraham voluisse filiu[m] suum immolare. - **L.** Tributarius Davidis v[el] Regulus inter Jebusaeos, priusq[ua]m David Yerosolima[m] expugnasset - **M.** supplendu[m] ex 1.Par. 21.25. sexcentis siclis justissimi ponderis: ita ut qvingenti sicli sint t[a]ntu[m] pro bobus.

Liber Malachim id est Regum tertius

405. pag.

A. A[nn]o M. 2989. ant. Chr. 1015. aet[a]tis David[is] 70. Salomonis 18. - **B.** Mystice per Abisag intelligit[ur] sapientia, qvae senectute[m] recreat et foveat S. Hierony. - **C.** ex urbu(!) (recte: urbe) Sunem tribus Isachar, v. 4.Reg. 4. - **D.** 70. fovebat - **E.** sc. nimis indulgens nempe sunt et sancti interdu[m] negligentes, sic et supra c[au]sa[m] Miphiboseth negligenter judicavit 2.Reg. 19. v. 26. V. et 1.Reg. 2.29. 2.Reg. 13.21. ibid. 15.1. - **F.** n[on] per te ipsu[m] sed sacerdotum ministerio. - **G.** confirmabo - **H.** sancte promisisti. - **A.** miseri, rejecti, imo morti traditi.

406. pag.

B. qvae signa s[u]nt conspira[ti]o[n]is. - **C.** id nisi Regi n[on] licebat. - **D.** Fonte[m] alias Siloe hic ap[p]osit[us] fonti Rogel perennes h[abe]t aqv. qvas Ezechias postea in urbe[m] induxit. 2.Par. 32. v. 30. - **E.** fiat sicut Rex jubet - **F.** Deus ratu[m] ha[be]at et confirmet. - **G.** sc. oleo unctionis. - **A.** Chald. tremebat - **B.** Chald. timens peccata.

407. pag.

C. Chald. com[m]ota est. - **D.** sc. Deu[m] g[r]ati[as] agens. - **E.** sc. qvod David extruxerat, nam Mosis adhuc erat in Gabaon. - **A.** nn]o M. 2990. ant. Chr. 1014. aet[a]tis Salomonis 19. - **F.** i. incolar[um] terrae - **G.** mandata qvae Deus jussit custodiri - **I.** Hebr. prudenter agas. - **L.** i. mores. - **C.** impune.

408. pag.

F. impunitu[m] - **G.** i. caede. - **I.** Nat[us] Ann. 70. cu[m] dimidio ut ex 2.Reg. 5. v. 4. et 5. dat[ur] intelligi - **N.** i. ne/pudefacias negando. - **O.** Q.d. hac via regnu[m] affectat. - **A.** sc. si n[on] interfecero illum. - **B.** i. familia[m]. - **C.** in ambitionis poena[m]. - **D.** dignus morte - **E.** Hebr. Adonaj Jehova - **F.** Chald. afflictio[n]e[m]

409. pag.

H. sc. de morte Adoniae. - **I.** nam sup[p]licium de impio sumptu[m] etia[m] in loco sacro n[on] minus grata Deo hostia q[va]m arietu[m] ait vituloru[m] ait Abulens; censem t[ame]n Tirin. reluctantu[m] ab Altari avulsu[m] et extra Taber. suppicio affectu[m] fuisse - **N.** amputato capite ut ait Joseph. - **O.** Q.d. si excesseris v[el] tantullo spa[ti]o. - **A.** Hebr. *juravi*, i.e. adjurans te feci jurare. - **B.** sit, v[el] erit a D[omi]no.

410. pag.

2.Par. 1.1. A[nn]o M. 299¹. ante Chr. 1013. aet[a]tis Salom. 20. ejus Regni 3. - **D.** n[on] mole sed dignit[a]te locus prop[ri]et et legitime designatus pro sacrificijs - **E.** seu pala[m] apparet. - **G.** Hebr. *audiens* i. obediens. 70. *sapiens*. - **H.** dormienti sed prop[ter]preces qvas vigilans effuderat. - **I.** sc. Regu[m] Israel. Sa. - **L.** sc. in sup[ra]na[tur]ali na[m] in/superna[tur]ali Salomone[m] vicerunt Adam, Moyses, Proph. et Apos. Tirin. - - **A.** divinitus immissu[m]. - **B.** i. obtulit. - **C.** Fer. post Dom. 4. Qvadr.

411. pag.

D. 70. *media nocte* - **E.** n[on] ex amore, sed ex invidia dolens socia[m], eo b[o]no frui, qvo ipsa se priva[ve]rat. - **F.** sc. vos ministri seu statdites(!) (recte: satellites). - **G.** i. nepos - **H.** i. secretarij - **I.** historiograph[us] - **L.** probabiliter alius ab ejecto- **M.** unus scil. s[u]mm[us] alter velut vicari[us] et suffraganeus. - **A.** i. terminus Dor. - **B.** i. villas Jair. - **C.** Tracoride.

412. pag.

D. sc. erant. - **F.** alij *a flumine* sc. Euphrate usq[ue] ad terra[m] Filisthim et usq[ue] etc. - **G.** i. farinae purissimae - **H.** sc. Euphratem. - **I.** 2.Pa. 9.25. n[on] videt[ur] Salom. pecca[vi]sse contra legem Deut. 17. v. 16. tot eqvos alendo q[va]mdiua bona[m] intentione[m] et usu[m] illoru[m] habuerat. - **L.** i. eqvos in praesepijs Sa. - **M.** i. magnanimit[a]te[m], qva[n] in opus conferebat q[v]ae sapientia et prudentia suggerebat - **O.** i. Esdrae filio - **P.** hi illo t[em]pore sapientiaenomine erant celeberrimi. - **A.** i. proverbia - A[nn]o M. 2992 ant. Chr. 1012. - **B.** sc. gratulatu[m]

413. pag.

C. Tu nosti. - **D.** seu adversari[us] conatib[us] meis obsistens - **F.** truncis arbor[um] colligatis - **G.** Portu[m] Joppe 2.Par. 2.16. - **I.** Hebr. *tulit iomine tributi*. - **L.** 70. *tributu[m]*. - **M.** i. manerent. - **N.** hebr. *caedentiu[m] lapides*. - **A.** Sc. ex Giblo urbe Phenidae - 2.Par. 3.1. - **B.** Circa mediu[m] Ann. 2992. A[nn]o 4. Salomonis ineunte Ant. Aera[m] Chr. 1012. ab Abr[ah]ami migrat[i]one 909. post diluviu[m] 1336. Per Jul. 3702.

414. pag.

C. sc. ad primu[m] tabulatum] - **D.** Templ. aedificatu[m] in monte Moria ubi Isaac im[m]olat[us] est Gen. 22. et ubi David sacrif. Deo pro a[er]tenda peste obtulit 2.Par. 3.1. Significat Chr. et templu[m] esse et verum Isaac, qvi mortis suae sac[r]ificio nocentissima[m] a[n]nim]ar[um] peste[m] avertat - **G.** i. pars illa, q[v]ae dicit[ur] Sanctum, hebr. Hechal - **H.** sc. flor[un] et fructuu[m] - **A.** Sc. thymiamatis - **B.** Chald. *tabulis cedrinis* - **C.** extremitate.

415. pag.

D. sc. ita una tegebant arcan et propitiatorium ac Cherubim facta a Moyse. - **E.** sc. in oraculo et extra - **F.** i. perfecto. - **G.** sc. sacerdotu[n]. - **H.** i. colorib[us]. - **I.** sc. regni sui. - **L.** i. aprilii - **M.** i. octobri - **N.** [er]go spatio 7. annor[um] cu[m] dimidio es aedificata copta scil. mense Ziv qvi est [secun]d[us] (:Supr. 6.1.:) et absoluta mense [octa]vo A[nn]o M. 3000. ireunte. Ante v[er]o Chr. natalem A[nn]o 1000. ante aeram vulg. 1004. - **O.** sc. post templ. - **P.** i. ann. 12. cu[m] limidio cap. 6. super v. 38. et cap. 9. v. 10. - **Q.** sic dicta[m] qvia ex cedris libani et qvia libanu[m] referebat am[en]it[a]te. - **A.** i. superiore[m] domus parte[m]. - **B.** i. capitella

416. pag.

D. iste Hira[m] ex patre de tibu Nephtali et matre de tribu Dan ut p[ate]t 2.Par. C. 2.13. et Cap. 4.16. Tyrius dicit[ur] ob diut[u]rna[m] istus habitat[i]onem. - **F.** i. gyror[um] seu zonar[um]. - **A.** i. confirmat. - **B.** i. fortitudo q.d. Dei fortitudo confirmet ianc domum. - **D.** sc. in modu[m] funis. - **E.** i. excavatar[um]. - **F.** i. conchae qva[m] supra vocavit mare. - **G.** Hebr. *palni* - **H.** i. recurvi. - **I.** mystice signif. 10. praecepta etc. sicut o[mni]a q[v]ae s[u]nt in universo ita et o[mni]a q[v]ae s[u]nt in templo mystice deserviunt ad explicandas dotes et virtutes dona et beneficia Chr. ejus Matris, eiSponsae seu Ecclesiae. - **L.** qvas infra vocat plectas.

417. pag.

M. fulcra et sustentacula luteu[m]. - **N.** i. lutere[m] excipiens. - **O.** spatij. - **P.** i. conchas ad lavandu[m] V. Sa. - **A.** seu aere qvod colore aurun refert. - **B.** sc. exploratu[m]. - **C.** sc. opertu[m] aureis laminis

418. pag.

E. 2.Par. 5.2. - A[nn]o M. 3001. Ant. aera[m] Chr. 1003. Jubilaeo 9. [qvar]tu[m] mundi millenarium aperiente. **F.** alias dicit[ur] et Tisri - **G.** i. festo Tabernaculor[um]. - **H.** sc. septembr. - **A.** sc. ex tota lege - **C.** i. S[anc]to S[anctor]um. Sa. - **E.** id dixisse collegit Salomon ex. Levit. 26.2. et Exod. 40.32. - **F.** i. temp. longissimu[m]. - **G.** i. be[ne] precando - **H.** invocaret[ur]

419. pag.

L. sc. composuit se in atrio populi flexis genib[us], hic infr. v. 54. - **N.** non est vox dubitantis sed affectus admirantis. - **O.** i. supremi Coeli. - **A.** i. laude[m] et praeconiu[m]. - **B.** i. singularis favor et providentia. - **D.** sc. purgatoriū[m] vocant, qvo a se depellat sceleris suspicione[m]; tu Deus reu[m] detege et innocentie[m] absolve. - **E.** ostendens esse justu[m].

420. pag.

F. alij *ariditas* - **G.** Hebr. et Chald. *bruchus*. - **H.** seu ad domu[m] sc. conversus Dan. 6.10. - **I.** sc. in atrio alienigenar[um], huc conversus. - **L.** i. versus civitatem. - **A.** 70. *converterint corda sua*. - **B.** i. [con]versi ad viam - **C.** de loco in qvo firmu[m] habes solium. - **D.** sic ap[p]ellat dura[m] se[r]vitute[m] Deut. 4.20.

421. pag.

E. i. n[on] fuit irritus. - **F.** sc. sermonibus seu promissio[n]ib[us]. - **G.** Hebr. *deserens* 70. *avertens*. - **I.** sc. alias. - **L.** i. curavit sanctificari - **M.** sc. pavimentu[m] - **N.** sc. aere vestitu[m] - **A.** primi 7. djes dedicationi Altaris attributi sunt alij 7. Festo Tabernaculor[um] et dje [octa]vo festi Tabernaculor[um] celebrato dimiss[us] est popul. dje 23. mens. huj. [septi]mi. Vid. 2.Par. 7.8.9.10.

422. pag.

C. i. nominis mei, cutu[m](!) (recte cultum) et invocatione[m] - **D.** 70. *sanctit[a]te* - **F.** 70. *in exterminiu[m]*. Hebr. *in parabola[m]*. - **H.** 2.Par. 8.1. ita ut 7. cum dimidio in templo et 12. cu[m] dimid. in domo sua aedificanda peregerit. - **I.** A[nn]o M. 3012. ant. Chr. 992. - **L.** lutosa[m] et arenosa[m], sc. sterilen. - **A.** ut n[on] solum orname[n]to, sed et praesidio essent [con]tra hostiu[m] incursio[n]es. - **B.** ubi falcati currus isservabant[ur]. - **C.** ubi eqvites praesidiarij alebant[ur].

423. pag.

Chald. *eqvitu[m]*. - **F.** cedit[ur] esse v[e]l Peru(!) (probabiliter Persia) v[e]l Malaca et. - **G.** auri deputati: na[m] massa fuerat 450. talentor[um] ut est 2.Par. 8.18. - **I.** ex urbe et reg[i]o[n]e Arabiae feicis Tirin. - **L.** i. difficilibus qvaestio[n]ib[us]. - **M.** haec Regina Christi matrem et Ecclesia[m] nobis adumbrat.

424. pag.

B. odorata, qvae apta sunt ad suave suffimentu[m]. - **C.** i. gradus pro ascensu - **D.** i. aromata resq[ue] similes - **E.** sc. Israël - **F.** 70. *lanceas*. - **G.** Pelta genus est scuti. - **H.** i. puro et splendent - **I.** i. fucra qvibus sedens solet brachijs initi. - **L.** sc. in usu seu ex eo ni[hi]l fiebat ad Reg. usu[m]. - **M.** i. in mare sc ad insula[m] vel terra[m] auro affluente[m]. - **A.** sc. empta - **B.** Hebr. et 70. *obtinebant* sc. opera mercator[um] Salomonis.

425. pag.

F. Chald. n[on] miscebimini. - **G.** i. uxores minus principales. - **H.** An[n]or[um] cir. 32. A[nn]o Reg. 34. M. 3023. ant. Chr. 981. - **I.** Chald. *Hastoreth errore[m]* - **L.** Chald. et Hebr. *abomina[t]io[n]e[n]*. - **O.** i. Juda et Beniamin conjuncta[m] - **Q.** i. Judaeos. - **A.** Hebr. *terra[m] dedit*

426. pag.

C. i. militum sc. Adarezer - **D.** sc. Razon vid. Sa. - **F.** i. de Trib. Ephraim - **G.** 70. *arem*, Chald. *aggere[m]*. - **H.** Chald. *occlusit ruptura[m]*. Hebr. *clausit diruptione[m]* sc. parte[m] n[on]du[m] munta[m] - **L.** i. ex Silo. - **M.** Rege[m] esse permittam. - **A.** i. regius splendor - **B.** sc. praeficeris super o[mni]a desiderabilia - **C.** i. firmam.

427. pag.

D. aemulatione novi Regni. - **E.** i. de reb[us] gestis. - **F.** liber iste excidit. - **G.** A[nn]o M. 3029. ant. Chr. 975. aet[a]tis cir. 58. Regni 40. - 2.Par. 10.1. Eod. A[nn]o 3029. - **I.** i. tributor[um] et servitior[um]. - **L.** sensu et aetate minores. - **M.** Q.d. major est mea potentia - **A.** i. virginis aculeatis vox Hebraea signif. scorpio[n]es et spinas.

428. pag.

B. 70. *firmaret*. - **D.** sc. ad redu[c]end[um] populum - **E.** i. et Benjamin copulata[m] illi - **F.** A[nn]o M. 3030. ant. Chr. 974. - **H.** ab Abimelec Rege ant. ann. 258. dirutam Jud. 9.45. - **L.** qvi subinde vocant[ur] vitulae et Osee 10.5.

vaccae per irrigio[n]e[m] ait s. Hier. Sic d[i]abol. ut avertat nos a Dei cultu in Jerusal. i. Eccles. duo erigit idola avaritia[m] et concupiscentia[m] - **A.** Idololatriae - **C.** i. de infirmis - **D.** tabernaculor[um] - **E.** scil. ab hoc Idol. exercitio deducit[ur] initiu[m] An[no]r[um] 390. iniqvit[a]tis Israel Ezec. 4.5. - **F.** instituerat ut solemne[m] Eod. A[nn]o M. 3030.

429. pag.

G. in nomine et jussu D[omi]ni. - **H.** i. juxta. - **I.** Hebr. *ad adolend/um*. - **L.** 4.Reg. 23.16. Id v[er]o annis 250. anteq[ua]m impleret[ur] praedict. est. - **M.** i. sic restituta ut posset ad se rethrahere(!). - **N.** Chald. *mendax nomine Michal*

430. pag.

A. Hebr. *sicut tu* - **B.** falsis v[er]bis. - **C.** En etia[m] leve delictu[m] morte punit[ur]: nam a gravi culpa eum excusant SS. Greg. Aug. L. de cura pro mortuis c. 7. - **D.** Pro, suam. - **E.** i. gesta. - **F.** n[on] Dei, sed Idol[um] q[v]ae in profanis excelsis colebant[ur]. - **B.** alij legunt *crustula* in plurali.

431. pag.

C. i. a Deo - **D.** i. dura nuntiaturus - **E.** Duces et Principes. - **F.** i. tergu[m] - **H.** i. posteros. - **I.** Q.d. placuit Deo hac in parte ei soli parcere. - **L.** sc. vivente[m] nunc et futura[m]. - **M.** sc. assidue. - **N.** sc. Euphrate[m] - **O.** in desola[ti]o[n]em. - **A.** Urbe[m] Regia[m] sc. ante [con]ditam Samaria[m], ubi puer erat - **B.** i. annaliu[m].

432. pag.

D. Chald. *de filijs Hamon*. - **E.** i. scorea(!) (recte: scorta) mascula - **F.** Chald. *ejecit* - **G.** A[nn]o M. 3033. ant. Chr. 971. - **I.** hic liber excidit. - A[nn]o M. 3046. ant. Chr. 958. - **M.** 2.Par. 11. dicit[ur] Absalon. - **N.** Chald. *in timore D[omi]ni*. - **P.** i. negotio et caede. - **C.** A[nn]o M. 3049. ant. Chr. 955.

433. pag.

D. i. aviae apud qva[m] velut matre[m] educat[us] fuerat hic v. 2. - **E.** imo etia[m] regia dignit[a]te exuit 2.Par. 15.16. et Num. 25.1. - **F.** i. altaria in locis editis in Dei cultu[m] facta ante exstruct[um] templu[m] - **G.** i. ex qvo coeperunt ad morte[m] usq[ue] Praasae(!) (recte: Baasae) nam illo superstes fuit Aza - **H.** 2.Par. 16.1. A[nn]o M. 3064. ant. Chr. 940. - **I.** i. arcem ab altitud. sic dicta[m] - **L.** sic fuit. - **M.** instauravit - **O.** A[nn]o M. 3050. ant. Chr. 954. - **P.** sc. pacificis ut qvida[m] interpraetant[ur].

434. pag.

A. A[nn]o M. 3051. - **D.** A[nn]o M. 3051. - **E.** i. statu infimo. - **F.** i. posterit[a]te[m] - **H.** Hebr. et 70. *agro*. - **L.** annaliu[m] qvi sc. nobis exciderunt - **M.** sc. a coeptis bellis Regni 36. - **N.** A[nn]o M. 3074. Ant. Chr. 930. - **O.** i. in Urbe tu[m] t[em]poris Regia

435 pag.

Q. i. socios. - **A.** A[nn]o M. 3075. ant. Chr. 929. - **D.** Timens ne corpus suu[m] in hostis potestatem veniret et ludibrio afficeret[ur]. Tirin. - **C.** Chald. et 70. *propter peccata sua*. - **D.** A[nn]o M. 3079. ant. Chr. 925. - **E.** et sic vocat[ur] per prolepsin qvia paulo post, ita nominat[us] est - **F.** colendo vana numina - **G.** A[nn]o M. 3086. ant. Chr. 918. - **H.** Idololatriae dedita[m] et studiosam.

436. pag.

A. A[nn]o M. cir. 3092. ant. Chr. 912. - **B.** i. cui servio. - **C.** i.e. n[on] erit. - **D.** in spelunca prope torrente[m] Carith. - **E.** sc. ex culina Regis Achab optime coctas n[on] sine cura Angelor[um] Abulens. Tirin. - **F.** A[nn]o M. 3093. - **G.** Fer. 6. post Do. 2. Qvadr. - **I.** i. pauca - **L.** sc. pane[m]. - **M.** Fer. 6. post Do. 4. Qvadr. - **N.** 70. *halitus vitae*.

437. pag.

Sic Chr. in Incarna[ti]o[n]e, Circumcis[ione] et Cruce accomodans se nostrae pusillit[a]ti ab aeterna nos morte suscitavit, S. Aug. Ser. 201. de temp. - **B.** qvod nuntias de colendo vero Deo Hebraeor[um]. - +. A[nn]o M. 3096. - **C.** sc. sterilitatis et famis cu[m] dimidio seu sex mensi[um] Jacob. 5.17. - **D.** 70. *speluncis duab/us* - **E.** a Rege. - **F.** i. fecit et obtestat[us] est.

438. pag.

A. i. serviens - **B.** sterilit[a]te et fame. - **C.** Chald. *divisi estis* - **D.** i. colendo nunc Deu[m], nunc Idola. - **E.** sc. in publico, na[m] alij latebant. - **F.** misso coelitus igne victima[m] absumpserit ita vota et preces sacrificantiu[m] exaudierit. - **G.** i. sacrificaverunt. - **H.** sc. ut vos dicitis. - **I.** i. vespertinu[m]. - **L.** i. refecit - **M.** sc. nomine et pio salute 12. tribuu[m]. - **O.** i. sulcos, Chald. *locum capiente/m* duo sata seminis

439. pag.

A. i. vespertinu[m] - **B.** i. has res omnes. - **C.** 70. *ad te*. - **D.** sic cor rite compositu[m] charit[a]te inflam[m]at[ur]. - **E.** i. famulum. - **F.** Chald. *vola manus*. - **G.** i. virtus. - **H.** A[nn]o M. 3097. ant. Chr. 907. - **I.** Fer. 4. Qvat. Tem. Qvadr. - **L.** Chald. *genista[m]* - **M.** Nota Dei providentia[m], primo Eliad[em] paverat per corvos tu[m] per homines, hic per Angelos. - **A.** vis ista pani Angelor[um] ministerio confecto superna[tur]a[li]t[e]r a Deo fuit indita. Allegorice signif. Euchar. in cuius vir[tu]te tendim[us] ad coelu[m] et clara[m] Dei visio[nem] S. Paschal. - **B.** pars est montis Sinaj ubi est lex data.

440. pag.

C. sc. qvi pala[m] Dei honore[m] tuear. - **D.** 70. *transibit* - **E.** i. ventus. - **F.** sc. qvi videret[ur] posse subvertere - **G.** i. concussio montis - **I.** Angelus agens D[omi]ni vices. - **N.** i. reservabo. - **O.** i. multa - **P.** suas, vice idoli q.d. o baal si possem sic te vellem osculari Balinghem. - **Q.** hoc signo vocat illu[m] ad suu[m] institutu[m] et discipulo[r]um coetum quasi investiens eu[m] habitu monachali. Tirin. - **R.** i. Elia - **S.** cognatis et amicis - **T.** A[nn]o M. 3103. Ant. Chr. 901. Filius aut nepos alterius Benad[ad]

441. pag.

A. Chald. et 70. *malum qvaerit* - **B.** sc. ut tibi sim tributarius. - **C.** sc. implendis - **D.** sc. ad proeliu[m] - **E.** sc. post parta[m] jam victoria[m]. - **F.** i. pueros nobiles qvi educabant[ur] in aula - **G.** Chald. *qvis ordinabit proeliu[m]*. - **H.** i. inebrinati s[u]nt - **I.** aliquos exploratores. - **L.** Intelligens hostes terga vertisse. - **A.** adulator[um] ea vox fuit, et gentiliu[m]. - **B.** Hebr. *duces*.

442. pag.

C. A[nn]o M. 3104. ant. Chr. 900. - **D.** sc. civit[a]tis vel divina virtute v[el] arietu[m] impulsu - **E.** Q.d. in locum terrae abditissimu[m] - **F.** sc. profitentes se velle esse servos - **G.** sc. confitentes se strangula[t]ione[m] promeritos. - **H.** i. fora rer[um] venaliu[m] et vectigalia - **I.** lusu. - **L.** i. occidet. - **M.** ut proprij capitis vulnere Regi representaret vulnus a[nim]ae ipsius et plaga[m] toti populo inflictam ex Idolatr. et dimissione Benadad.

443. pag.

B. i. vita. - **C.** pro eo occideris. - **D.** A[nn]o M. 3105. ant. Chr. 899. - **E.** qvi sc. Naboth sed hebraice et graece *qvac* sc. vinea - **F.** contra legem Levit. 25. v. 23. - **G.** Ironia est. - **H.** i. obseq[ve]ntes sibi et notos. - **I.** ne[m]pe publi-cu[m] quasi p[ro]pt[e]r admissu[m] grave flagitiu[m] Tirin. - **L.** Hebr. *Belial*. - **M.** i. maledixit. Chald. *blasphemavit*. - **A.** i. n[on] solitarius sed una cu[m] filijs suis. 4.Reg. 9.25.

444. pag.

B. innocentem[N] Naboth. - **C.** ejus vinea[m]. - **E.** i. totus in id deditus - **G.** i. posteros. - **M.** i. aliquis de familia Achab - **N.** Chald. *discalceatus* sc. more poenitentiu[m] - **P.** non pleni, 2.Par. 18.1. A[nn]o M. 3107. ant. Chr. 897. - **Q.** urbe[m] trans Jordanem. - **A.** Vtriusq[ue] ead[em] voluntas.

445. pag.

B. his hieroglyphicis volebat ostendere duor[um] Regu[m] quasi tauror[um] potestate[m] in Syria expugnanda. - **C.** Ironice loquit[ur] propheta qvod Achab statim percepit, unde graviss[im]e adjurat eu[m], ut in Normine D[omi]ni, aperte loqvat[ur]. - **G.** Q.d. per me licet n[on] impedia[m]. - **A.** sc. n[on] te occident. - **B.** 70: *regis*. - **C.** i. modico - **D.** sc. victor.

446. pag.

E. sc. hanc historia[m]. q.d. multi ubiq[ue] Achab qvi malunt credere adulatori decipienti q[ua]m Micheae seu [Chris]to vera praedicenti. - **F.** Praesen[t]ia sua continens suos ne se fuga[m] darent - **G.** A[nn]o M. 3107. - **I.** Chald. *vasa amorum*. - **L.** A[nn]o M. 3090. ant. Chr. 914. - **M.** licet cooperit auferre. 2.Par. 17.6. - **A.** i. scortor[um] masculor[um] Sa. - **B.** sc. prrex constitutus a Rege Juda. - **C.** i. Idumaea subjecta tunc Regi Juda - **D.** A[nn]o M. 3108. 2.Par. 20.36. - **E.** A[nn]o M. 3115. ant. Chr. 889.

447. pag.

F. A[nn]o M. 3106. - **G.** partim solus, partim cu[m] Patre suo.

Liber Malachim id est Regum quartus

H. i. deficit ab Israel. - **I.** A[nn]o M. 3108. ant. Chr. 896. - **L.** Beelzebub signf. d[omi]nu[m] muscae seu deu[m] muscar[um]: qvod crederent arcere muscas. Tirin. - **A.** i. capillo oblongo horridus - **B.** ironice(!) et irridens ita loquit[ur]. - **C.** i. ante. - **D.** i. me, seu vitam.

448. pag.

E. A[nn]o M. 3108. ant. Cir. 896. - **F.** i. solius, nam cu[m] Patre regnaverat annis fere 9. - Eod. A[nn]o M. 3108. ant. Chr. 896. - **G.** i. mane. - **H.** i. discipuli - **I.** sc. Dei revelatione. - **A.** i. juxta. - **B.** qvia ob debilitate[m] [du]plici tuo Sp. et charit[ate] v[el] naxime indigeo. - **C.** splendidi instar ignis - **E.** i. simul cu[m] curru. - **F.** i. aëreu[m] exinde ut credit[ur] in paralism. - **G.** i. prae moerore.

449. pag.

H. Chald. *insalubris et orbitrix*. - **I.** i. red[d]idi salubres - **L.** i. invocato Nomine D[omi]ni. - **M.** sc. ita simul puniti s[u]nt Parentes ob mala[m] institu[ti]onem. - **A.** desinente A[nn]o M. 3108. Ant. Chr. 896. - **B.** i. abstulit. - **C.** A[nn]o M. 3109. Ant. Chr. 895. - **D.** sc. prorex constitut[us] a Rege Juda jam a tempore David.

450. pag.

E. Chald. *ut interrogemus*. - **F.** Q.d. omitte ista, adjuva et considera qvare etc. - **G.** i. cui servio - **H.** Chald. et 70. *susciperem*, seu revererer. - **I.** i. virtus ad prophetandu[m]. - **L.** i. in alveo - **M.** i. mu[l]tas, et varias. - **N.** i. egregia[m]. - **A.** Q.d. ense. - **B.** i. finib[us] sua regionis - **C.** i. ob aliquam discordia[m]. - **D.** Hebr. *Careseth*, Urbs Regia. - **E.** Idolo suo Moloch seu Saturno. - **F.** sc. civitatis, exussit illu[m] videntib[us] Israhelis - **G.** i. ob t[an]tu[m] facinus simul et commisera[ti]o.

451. pag.

+ Fer. 3. post Dom. 3. Qvadr. *A[nn]o M. 3109 ant. Chr. 895. - **H.** sc. includens se intus. - **I.** Chald. *Sunem*, 70. *Sonam*. - **L.** i. insignis Chald. *timens peccata*. - **M.** i. cubiculu[m]. - **A.** Q.d. n[on] desunt qvi me in hisce reb[us] adjuvent. - **B.** sc. elapso anno. - **C.** A[nn]o M. 3110. - **D.** tunc An[n]or[um] 3. ut pat[et] ex cap. 8. Ergo A[nn]o M. 3113. - **E.** sc. ob solis radio.

452. pag.

F. sc. his diebus solebant Prophe[tas] consulere. - +. Fer. 5. post Dom. 4. Qvadr. - **G.** utens ironia n[on] mendacio. - **H.** Q.d. nulla in re im[m]oeris. - **A.** orans Domin[um] - **B.** virum s. honorando - **C.** illa sc. an[n]or[um] 7. de qua cap. 8. q[v]ae ja[m] erat incloata. - **D.** i. agrestes cucurbitas - **E.** i. venenu[m].

453. pag.

F. terra australi - **G.** i. ex novis frugibus - **H.** i. Prophetia[m]. +. Fer. 2. post Dom. 3. Qvadr. - **I.** 70. *milites* hebr. *agmina*. - **A.** i. vestes pretioas ad mutand[um] cu[m] in publicu[m] prodit[ur]. - **B.** sc. ex indignatione velut audita blasphemia - **C.** Ex divina iissione et sua humilitate nolens sibi miraculu[m] attribui. - **D.** Chald. *D[omi]ne mi*. - **E.** Nota mysteriu[m] confessionis, qvia Jordanis interpret[atur] *flumen judicij* - **G.** i. munus. Chald. *oblaſtione*.

454. pag.

H. Chald. et 70. *mulor/um* - **I.** i. in me incurvavero. - **L.** Rem[m]on signif. idolu[m] excelsu[m] totius sc. Syriae primariu[m] - **M.** Naaman p[ro]tit ut sibi liceat se incurvare in obseqviu[m] Regis n[on] Idoli. - **N.** abstinuit. - **A.** i. praesens era[m] in Spiritu Propheticō. - A[nn]o M. 3115. - **B.** Hebr. *qvaeso*. - **C.** et in forma[m] ma[n]ubrij apptavit(!).

455. pag.

D. Chald. *monuit* sc. Prophe. - **E.** i. Regem. - **F.** i. ne incideret in insidias. - **G.** i. saepius. - **H.** A[nn]o M. 3116. - **A.** erant v[el] Angeli v[el] ptius nubes splendidiss[im]ae in similitud[inem] ab Angel[is] effo[r]matae - **B.** sic peccatores ad Coelestia caec in extremo vitae sua ab hostib[us] undiq[ue] conclusi serius mentis sua oculos aperient - **C.** i. per longu[m] [em]pus. - **D.** i. milites. - **E.** A[nn]o M. 3117. - **F.** i. siclis. - **G.** i. mensurae certae. - **H.** sc. ad fovend[um] ignem. - **I.** En exemplu[m] extremae et abominandae famis

456. pag.

L. 70. *saccu/m*. - **M.** sc. qvd oratio[n]ib[us] suis cu[m] posset urbem n[on] liberet. - **N.** sc. Achab, qvi occidit Naboth - A[nn]o M. 3119. - **A.** i. fenestras - **B.** ut ex eo velut horreo depluat frumentu[m]. - **C.** Hebr. *in crepusculo*. - **D.** ut inde per otiu[m] tollerent - **E.** Chald. *ad portae custodes*.

457. pag.

F. in cibu[m] conversi - **G.** sc. eqvites expeditos - **A.** i. armis bellicis. - **B.** sc. ut praefectu[m]. - **D.** Hebr. et 70. 7. *annis*. - **E.** A[nn]o M. 3120. sqvidem 7. s[u]nt post suscitatu[m] pueru[m] supra 4.37. - **F.** sc. qvi interim ab alijs occupati erant - **G.** i. discipul

458. pag.

H. sc. qvantu[m] ad vim morbi. - **B.** i. abject[us]. - **C.** Chald. *operimentum villosu[m]* - **D.** ut suffocaret ita Regem spe[ci]e tenuis ut refrigeraret febricitate[m]. - **E.** i. Rege Juda sive cu[m] adhuc esset Rex Juda. - **H.** i. splendorem regiu[m] - **I.** A[nn]o M. 3115. Ant. Chr. 889. - **L.** i. monte[m] Seir - **M.** Civitas in sorte Juda Jos. 21. - **O.** A[nn]o M. 3119. - **P.** i. Patre vivente - **Q.** i. solus p. morte[m] Patris - **R.** i. filia Achab filij Amri Confer v. 18 Sup. et 2.Par. 22.2. cu[m] 21.6. - **S.** A[nn]o M. 3120.

459. pag.

Eod. A[nn]o 3120. - **F.** i. para te ad iter. - **B.** surgere facies - **C.** i. socior[um]. - **D.** i. discipulus - **F.** sc. in loco munito. - **G.** sc. derelictum - **L.** sc. qvid loqui soleat. - **N.** sc. ut recuperaret.

460. pag.

O. 70. *eqvite/m]*. - **P.** i. cum pace. - **A.** Hebr. *furiouse* - **B.** per ista figurate signif. Idololatria[m] v. Nahum 3.4. - **C.** Q.d. habenas. - **D.** i. vaticiniu[m] de punitione. - **F.** i. secretiore[m]. - **G.** i. Regni Princip[s](!) (recte: Princeps) est effect[us] a Patre morbo laborante qvo tand. mortuo ipse in Reg. succ. A[nn]o 12. Joram i stius, 4.Reg. 8.24.

461. pag.

I. Chald. *manuu/m] extremit[ates]*. - **L.** Eod. A[nn]o M. 3120. ant. Chr. 884. - **A.** sc. tentans illor[um] animos - **B.** Territi hac belli denuntia[ti]o[n]e. - **C.** Chald. *innoxij* - **D.** Q.d. o[mni]a facta sunt ex volu[n]t[a]te D[omi]ni. F. Chald. *Propinqvos*.

462. pag.

G. Rechabitar[um] institutore[m]. Jerem. 35. - **H.** i. salutavit - **I.** i. sc. erga me - **B.** Chal. *callide*. - **C.** i. indicite. - **D.** Chal. *ab angulo in angulu/m]*. - **E.** sc. qvi fugere permiserit - **F.** Q.d. pro illo occidet[ur]. - **G.** sc. eor[um] cadavera. - **H.** i. publicas - **I.** cultu[m] Baal Idoli, Sidonior[um] a Jezabele recenter inductu[m].

463. pag.

M. Chald. *indignari* - **N.** i. juxta. - Eod. A[nn]o M. 3120. - **A.** i. in atrij porticib[us]. - A[nn]o M. 3126 ant. Chr. 878. - **C.** sc. atriu[m]. - **D.** qvae in atrio erat praecipua. - **E.** Chald. *sollcite*. - **F.** sc. australi. - **G.** Chald. *corona/m]*. - **H.** sc. lege[m] qvae regib[us] [pro]ponebat[ur]. - **I.** sc. ad tollenda[m] [con]troversia[m] de regno sicut Salomone[m], alioqvi regu[m] filij n[on] ungebant[ur]. - **L.** Chald. *magnates*.

464. pag.

M. En poena[m] ambitio[n]is: nam ut regnaret interjecerat semen Regiu[m] - **N.** 70. *studiose*. - **A.** sc. sum[m]us. - **B.** Eod. A[nn]o M. 3126. - **C.** sc. Deo, sed n[on] in loco licito - **D.** A[nn]o M. 3147. ant. Chr. 857. - **E.** i. in numeru[m] transeuntib[us] A[nn]o aet[a]tis 20. - **F.** sc. ad juge sacrificiu[m] dimidius siclus Exod. 30. - **G.** A[nn]o M. 3148. - **H.** arca[m] ad gazas seu pecunias oblatas colligendas.

465. pag.

I. Chald. *calices argentei*. - **A.** i. n[on] exigebat[ur] de praecepto expenso: tam certae et exploratae fidei erant. - **B.** A[nn]o M. 3165. Ant. Chr. 839. 2.Par. 24.23. - **C.** sc. donaria - **D.** Hebr. Chald. et 70. *auru/m]*. - **E.** A[nn]o M. 3148. ant. Chr. 856. - **F.** sc. Joachaz. - **G.** sc. filiu[m] Joachaz. v. Infr. v. 25. - **H.** sc. plantat[us] in honore[m] baal.

466. pag.

I. iux. Proph. Elizei Sup. 8.12. - **L.** A[nn]o M. 3165. Ant. Chr. 839. - **M.** A[nn]o M. 3163. Ant. Chr. 841. - **N.** Id est regni particeps a Patre fact[us] est, qvi ab hinc An. 2. morit[ur] Sup. v. 9. - **A.** A[nn]o M. 3165. n[on] longe post Patris exeqvias, ut videt[ur]. - **B.** Chald. *magister*. - **C.** i. defendens ora[ti]o[n]e - **D.** i. dirigens consilio - **E.** ad confirmatio[n]em. - **F.** i. septena[m], utpote confirma[ti]o[n]e[m] a Deo prae requisita[m] adhibuisse - **H.** A[nn]o M. 3168. Ant. Chr. 836. ad qva[m] expeditio[n]e[m] videt[ur] Jeroboam[m] [secun]dum suu[m] filiu[m] in regni consortiu[m] assump[si]sse; ut ea ratione Jeroboami hujus A[nn]o 27 Azarias Rex Juda regnare coepisse intelligat[ur] Infr. 15.1.

467. pag.

I. desinente A[nn]o M. 3165. - **A.** tolerabat ut alij Reges - **C.** seu pro, v[er]e [pro]pter - **D.** A[nn]o M. 3177. ant. Chr. 827. - **E.** i. arce[m] in rupe sita[m]. - **F.** A[nn]o seqv. regni sui 14 ut. hab. Joseph - **G.** sc. ad configend[um]. - **H.** sc. se cedro Amasia[m] carduo comparat exprobrans, qvod nec lega[ti]one[m] pacis mitteret. - **I.** i. accersis tibi - **L.** A[nn]o M. 3194. ant. Chr. 810.

468. pag.

N. sc. post morte[m] Patris erat 3. an[nor]um primu[m] coepit regnare cu[m] esset annor[um] 16. - **O.** A[nn]o M. 3179. Ant. Chr. 825. - **C.** Mortuo Jeroboam o[mni]a in p[re]ceps ruere coeperunt p[r]out in 7. et 8. cap. Amos praedictu[m] fuerat: Qvo turbulento statu res est perducta ad anarchia[m] continuata[m] per undecim Annos et dimidiu[m]. qvod synchronismus Rex hic postulat v. Chron. nostra[m]. - **D.** A[nn]o M. 3194. ant. Chr. 810. v. sup. 13.25. - **F.** i. separata ab honin[um] consortio Chald. *extra Jerusal[em]* - **G.** A[nn]o M. 3246. Ant. Chr. 758. - **H.** A[nn]o M. 3232. Ant. Chr. '72.

469. pag.

L. A[nn]o M. 3233. - **M.** H[ab]er. Oziae erat enim binomius. - **A.** En poena talionis ambitiosus punit[ur]. - **B.** i. Urbe[m] n[on] procul a Thesa - **C.** sc. portas. - **D.** hic Sardanapali videt[ur] fuisse pater ab eo Sardanphul dicti ut Merodas Babilonius a Baladan Patre cognomentu[m] Merodac-Baradan accepisse legit[ur] Isa. 39.1. Consideratisq[ue] Ann. ab Euseb. Sarcanapali et Pat. ejus Imp. assignatis, hic ille ipse videri p[otes]t, qvi praedicat[ione] Jonae ad resipiscentia[m] p[re]dictus fuerat - **E.** A[nn]o M. 3243. ant. Chr. 761. - **F.** A[nn]o M. 3245. ant. Chr. 759. - **G.** is ab Aeliano Thilgamu dicit[ur] qvi post Arbaic et Belesi sive Balandis (:qvi Nabonazar nobis videt[ur]:) coniuratione[m] Assyrior[un] reliquias exsuscitans nominari Ninus junior voluit A[nn]o M. 3257. ant. Chr. 747.

470. pag.

H. A[nn]o M. 3265. id e[st] λ[nn]o 4. Regni Achaz sed ob turbas Regno statim potiri n[on] potuit. Repub. ad Anarchia[m] q[ua]ndam pe[re] 9. Ann. redidente(!) (recte: residentem): Regno tand. potitus est A[nn]o 12. regni Achaz. Infr. 17.1. - **L.** A[nn]o M. 3246. ant. Chr. 758. - **A.** sc. atrij. - **B.** i. mortuo Joatham. - **E.** A[nn]o M. 3262. ant. Chr. 742. - **F.** sc. videt[ur] sol[um] trajecisse. - **H.** prima expeditio[n]e sc. vide 2.Par. 28.5. - **I.** A[nn]o M. 3263. - **L.** A[nn]o M. 3264. - **N.** sc. urbe[m] Mediae.

471. pag.

O. sc. Salomonis - **P.** sc. cu[n] antea e[ss]et ad austru[m]. - **A.** Q.d. meum. - **B.** sc. Salomonis - **C.** id est tentoriu[m] sab[b]atinu[m] petioso conopaeo coopertu[m] in qvo sedebat Rex in Sabbatis ut audiret hymnos et spectaret sacrificia Eccli. 46. . dicit[ur] et tribunal 4.Reg. 11. v. 14. - **D.** sed n[on] in sepulchr[o] Regu[m] 2.Par. 28.27. - **E.** A[nn]o M. 3274. int. Chr. 730. Vid. sup. 15.30. - **G.** qvi Teglathphasaro successit A[nn]o M. 3276. - **H.** A[nn]o M. 3279. - **I.** sc. cipta Samaria - **L.** A[nn]o M. 3283. Infr. 18.10. - **M.** i. factis.

472. pag.

N. i. frondosum. - **O.** i. Idola. - **P.** i. contestatus. - **B.** i. astra. - **C.** in honorem Moloch. - **D.** i. et Benyamin - **G.** Assaradon ut est 1. Esdr. 4. A[nn]o M. 3327. ant. Chr. 677 sub qvo compl. est dictu[m] ab Isaja 7.8.

473. pag.

H. sc. [secun]du[m] Jeroboani ritu[m]. - **I.** Q.d. singulae gentes. - **A.** i. gallina[m] cum pullis - **B.** i. gallu[m] gallinaceu[m] - **C.** i. hircum. - **D.** i. canem. - **E.** asinu[m]. - **F.** i. mulo. - **G.** i. eqvo. - **L.** Idololatriae adhaerentes - **M.** A[nn]o M. 3277. ant. Chr 727. - **N.** Regni ejus liberi a tributo. - **P.** A[nn]o M. 3278.

474. pag.

Q. vile aes per diminutio[n]e[n] et contemptu[m] aerulu[m], vile metallum. q.d. in illo ni[hi]l est magnu[m] vel vivu[m] qvod ab homine prudente observari de[be]at. minus pro deo coli sicut hactenus factu[m] est. - **S.** sc. post David. - **A.** Q.d. parvas et ma[gi] civit[a]tes. - **C.** A[nn]o M. 3283. - **D.** qvo prius Theglathphasar 2. tribus et dimidia[m] trans Jordan. habeites transtulerat 1.Par. 5.26. - **F.** A[nn]o M. 3291. ant. Chr. 713. - **G.** qvi Azotu[m] coepit Isa. 20. - **H.** sc. sic dictis qvod illic fullones pannos lavarent aqua piscina - **I.** sc. ad colloquiu[m] - **M.** sc. ut offerat plus incom[m]odi q[vam] com[m]odi. - **N.** sc. solu[m], vide Isa. 36.

475. pag.

O. Q.d. Dei vestri vobis irati - **P.** sc. sciebat per Prophetas praedixisse. - **Q.** de Sobna et Eliacim, vide Isa. 22.1. - **A.** eo, illos adigit fames. - **B.** nore Regu[m] Assyrior[um]. - **E.** Ne ansa[m] darent ad novas blasphemias - **F.** more Hebraeor[um] cu[m] blasphenias aut triste nuntiu[m] adirent. - **H.** A[nn]o M. 3294. ant. Chr. 710. - **I.** Qva Assyrij arguunt nos - **L.** qva Deu[m] afficiunt. - **M.** sc. Juda et Benjamin.

476. pag.

N. i. volunt[a]te[m] revertendi - **A.** Rege[m] Aethiopiae - **B.** i. Idolum. - **C.** iteru[m] idolu[m], qvia idola coronis redimita credebant civitatib[us] dominari. - **D.** i. Regn. Juda qvia Regn. ut virgo et ut filia servari et amari solet. - **E.** sc. Deum. - **F.** pro, ascendam]. - **G.** pro, succida[m]. - **H.** Q.d. decrevi per te multos perdere

477. pag.

I. 70. *infirmi manu*, q.d. debiles viribus. - **B.** Q.d. his duob[us] annis, etsi ni[hi]l seminet[ur] tamen erit qvod edatis. - **C.** i. crescit. - **E.** Sennacherib. - **G.** sc. sub tempus advent[us] Assyrior[um]. - **H.** A[nn]o M. 3291. Ant. Chr. 713. Regni Ezechiae 14 desinente ante morte[m] Sennache[rib] ut p[ate]t ex v. 6. vid. Isa. 38.1. - **I.** sc. versus templ. - **L.** i. sanabo certissime.

478. pag.

A. i. horis. - **B.** recessit umbra conseq[ve]nter et sol cum reliqv. astris nam alioqvi majori miraculo n[on] neces-
sa[ri]o totus caelor[um] ordo perturbat[us] fuisse. Tirin. - **C.** allegorice Chr. sol justitiae in incar[natione] et
Passio[n]e sua 10. lineis, i. infr. 10. creaturas angelor[um] et ho[m]in[um] descendit, ut luce[m] et vitam generi
humano afferet. - **D.** Isa. 39.1. dicit[ur] Merodae Baladan. Ptolom. Mardocampadus. Baladan aute[m] ejus Pater
aut avus; ab Agathia Belesus a Nicolao damasceno Nanybrus, a Ptolom. Nabonasarus dictus cum prius Assyrij
fiduciarius fuisse tand. facta conspiratione cu[m] Arbace Medor. praefecto Babylonior[um] monarcha effect[us]
est. A[nn]o M. 3257. - **E.** sc. displicuit Deo illa ostenta[ti]o. - **F.** i. nepotib[us] et posteris - **H.** A[nn]o M. 3306. ant.
Chr. 698. - **I.** Eod. A[nn]o M. 3306. - **L.** 70. *abominatio/nes*.

479. pag.

N. sc. planetas et astra. - **B.** sc. sacerdotu[m] et populi. - **C.** lucu[m] sculptu[m] - **E.** sc. Joel Nahu[m] et Malachiae
- **F.** Jer. 15.4. - **G.** Chald. *Idolis*. - **H.** Eand. mensur[am] et poena[m]. Chald. *filu[m] desola[ti]o[n]is*. - **I.** Inf. 24.4.
inter alios etia[m] Isaj. Prophetam. serra lignea dissectu[m] occidit Just. Martyr. Hier. et alij. - **L.** A[nn]o M. 3361.
ant. Chr. 643. - **M.** Palatij Regij. - **N.** idolis.

480. pag.

A. A[nn]o M. 3363. ant. Chr. 641. - **B.** A[nn]o M. 3380. ant. Chr. 624. - **C.** Chald. *praefecti thesauro[r]um*. - **E.**
puta Deuteronomiu[m] vel etia[m] reliqvos Pentateuchi Lib. - **F.** Exempli gratiaminas(!) (recte: gratia minas) Deut.
28. et Lev. 26. - **G.** sed tu[m] vero similiter vidua[m] v[el] saltem toro viri abstinentie[m] Tirin. - **H.** sc. parte
civit[a]tis.

481. pag.

A. Chald. *desola[ti]o[n]em* et *vasta[ti]o[n]em*. - **B.** A[nn]o M. 3380. ant. Chr. 624. - **C.** sc. nuntios. - **D.** ab hac
solenni foederis renovatio[n]e tu[m] tricesimi An[n]i in principio Prophae[tae] Eze[chiel] tu[m] 40. annor[um]
peccati Iudee ejusdem cap. 6. epocha deducit[ur] - **F.** sc. ut pollueret altare ibi erectu[m]. - **G.** Hebr. abolevit
sacerdotes sc. fanor[um]. - **H.** sc. Zodiaci. - **I.** planetis et stellis. - **L.** qvi lucu[m] istu[m] adorarat. - **A.** sc. idolo
Ammonitar[um] Regis forma[m] habenti nam Melech Rege[m] significat.

482. pag.

B. sc. quadrigas soli more gentilitio dicatas. - **C.** i. carere fecit seu project. - **D.** i. oliveti ob Idololatria[m] ibi
commissa[m], Chald. *olivar[um]*. - **G.** Ante Ann. 350. V. 1. Reg. 13.2. - **I.** sc. auferendo idola rite praeparabat
popul. ad celebrandum Phase - **L.** eod. A[nn]o 18. Regni sui ad fine[m] tendente. Mundi 3381. - **M.** Phase hic
vocat[ur] o[mn]is copia hostiar[um] qvae totis 7. azimor[um] dieb[us] offerebant[ur]. - **N.** Hebr. *Teraphim* Chald.
simulacra. - **O.** i. impletret. - **P.** sc. post David v[el] qvoad aliquos eximios virtut[um] actus

483. pag.

C. A[nn]o M. 3394. ant. Chr. 610. - **D.** sive [con]tra Medos et Babylonios qvi imperiu[m] Assyrior[um] everterant
Joseph antiq. I. 10. c. 6. is aute[m] est Herodoti Necos filius Psalmitici(!) (recte: Psammetichi). - **E.** Vrbs est in
Trib. Juda - **F.** unde ap[p]aret hunc n[on] fuisse primogenitu[m] Josiae ad qve[m] haereditario jure regnum spec-
taret: ipsu[m]q[ue] potius esse 4 loco natu[m], 1. Par. 3.15. Sellu[m] nominat[ur] et Jerem. 22.11. pro Patre
regnasse etiam dicit[ur]. Cujus nomen qvod commuta[tion]e[m] signif. melioris ominis c[au]sa mutatu[m] sit
confirm. illud etia[m] aetas 23. an[n]or[um] (:hic v. 31. et 2. Par. 36.2:) cum Eliacimi (:infr. v. 36:) 25. an[n]or[um]
aestate collata. - **H.** urbe Juda. - **L.** A[nn]o M. 3395. ant. Chr. 609. - **M.** i. A[nn]o Joacim 4 qvi cu[m] i. Nabu-
cho[donosor] concurrit ut est Jerem. 25.1. Atq[ue] adeo A[nn]o M. 3398. ant. Chr. 606. - **N.** i. agmina ex his
gentib[us] constabat exercit[us] Nabuchod. - **P.** i. parcere - **Q.** i. mortuus est sicut Patres sui, n[on] a[ute]m cu[m]
eis sepultus , sed project[us] extra portas Yerusalem, jux. Prophetia[m] Jerem. 22.19. et 36.30. - **A.** qvi et Yecho-
nias Jerem. 22. - **B.** A[nn]o M. 3405. ant. Chr. 599.

484. pag.

D. sc. in frusta - **F.** i. inclusorem seu peritu[m] metandi castra. - **I.** Josiae filium post Sellum sive Joacazu[m]
natu[m] pat[et] id ex 4. Reg. aet[a]te collata sup. cap. 33. v. 31. et 36. cap. 34. v. 8. et 18. - **L.** A[nn]o M. 2414. ant.
Chr. 590 - **A.** i. instituit solemne judiciu[m] ut sententia de commerito supplicio publice pronunciaret[ur].

485. pag.

B. ut jux. Ezechielis Proph[etiam] nunqva[m] videret Babylone[m], Ezech. 11. v. 13. - **C.** jux. Jerem. vaticiniu[m] c. 31.5. - **D.** A[nn]o M. 3416 desinente: Nabuchod[onosor] A[nn]o 19 ineunte, ant. Chr. 588. postq[ua]m a Salomone condi cepta est A[nn]o 424. mens[ibus] [tri]b[us] et djeb[us] 8. mense 5. ipsa dje Sabb. in cuius rei memoria[m] jejuniu[m] insttutu[m] est Zach. 7.5. et 8.19. - **F.** q.d. tam aurea q[ua]m argentea - **H.** alij latinius *reticulu/m*. - **I.** qvi erat princi vicarius - **L.** Hebr. *custodes vasorum*. - **M.** hic et princeps coqvor[um]; sc. myst[ic]e gula cu[m] exerciu vitior[um] muros et mores Yerusalem seu Ecc[lesi]sie destruit etc. - **N.** A[nn]o M. 3416. ab initio Regni David 468. - **A.** A[nn]o M. 3417. ant. Chr. 587.

486. pag.

B. A[nn]o M. 3442. ant. Chr 562. - **C.** consilio jam inito a dje 25. ejusd. mensis, de qvo Jer. 52.31. - **D.** sc. qvi successerat Nabuchodo[nosr] - **E.** N[em]pe per duos cir. ann.: nam cum hos et paulo plus regnasset Evilmerodac, a Neglissoro sororis sueae marito perempt[us] est ob iniqvit[a]tes et libidines Joseph ex Bero L. 1. [con]tra Apien.

Liber Paralipomenon primus

G. a qvo Galatae - **H.** a qvo Scytha - **I.** a qvo Medi - **L.** a qvo Jones - **M.** a qvo Germani. - **N.** a qvo Aethyopes. - **O.** a qvo Aegyptij - **Q.** a qvclidij. - **S.** a qvo Persae - **T.** a qvo Assyrij - **U.** a qvo Indi

487. pag.

C. uxoris legitimae qvide[m] sed m[inus] principalis - **G.** Seir hic n[on] est Esau, sed ex alia gente Horraeus. - **H.** seu Job illud pa[tien]tiae spe:ulu[m]. - **I.** sc. absq[ue] diademate. - **B.** nomen viri est.

488. pag.

D. Jos. 7.1. dicit[ur] ibi Achæ - **F.** Matth. 1. dicit[ur] Aram - **G.** alias et Caleb. - **I.** nam [octa]vus fuit adoptivus - **L.** origine vel habita[ti]o[n]ev. 2.Reg. 17. - **M.** sc. Pater Jerioth. - **N.** i. Principis regio[n]is Galaad. - **O.** sc. illu[m] de qvo Judic. 10. - **P.** seu oppida - **Q.** sc. vici. - **R.** ejus urbis principem. Sa. - **G.** erit nomen foeminae V. infr. v. 34.

489. pag.

A. i. princeps - **B.** i. filiorum. - **C.** Possessio[n]is et terrae qva[m] Parentes ejus qviete inhabaverant(!) (recte: inhabitaverant) - **D.** i. princip[es] - **E.** Hebr. et 70. *Hemath Patre* - 2.Reg. 3.2. - **F.** sc. uxore antea Nabalis. - **G.** sc. primaria - **H.** 2.Reg. 5.14. - **I.** Prov. 4.3. Salomon dicit[ur] unigenitus, id est unice dilectus ut ibid[em] ha[be]t 70.

490. pag.

A. Hebr. Filij Jehojachim. Jelojachima filius ejus, Sedecias filius ejus. - **B.** n[on] videt[ur] is esse Zorobabel de qvo in Geneal[ogia] Salvatoris: is enim constanter Salatielis filius dicit[ur], nec filij ejus ista qvae legimus habent nomina Math. 1.11. Luc. 3. - **C.** sc. posteri - **D.** sc. ex hac uxore Ephrata na[m] Caleb ex alia ux. aliu[m] primog. hab. - **E.** i. principis. - **F.** qvi & Othoniel - **G.** i. dolorem - **H.** i. afflictio[n]e - **A.** i. principem - **B.** i. principem - **C.** sc. Caleb.

491. pag.

D. nomen viri - **F.** est signific[ti]o nomi[nis] proprij Joachim - **G.** id est incolae oppidi Cozeba - **H.** seu Joas - **I.** seu Seraph. - **L.** res et nominaantiqva - **M.** q.d. hortis - **N.** i. David cui in pretio erant ob cultu[m] hortor[um]. - **P.** i. proxime praecedentis. - **Q.** Iebr. et 70. *Genealogia eorum*. - **R.** 70. *familiiarum*. - **S.** i. posterior[um] Cham. - **A.** Idumaea.

492. pag.

C. i. qvoad [du]plice[m] subs[anti]a[m]: nam qvoad dignit[ati]em Judae. - **F.** i. primus seu princeps. - **G.** Metropoli ejusd. nominis cum regioie. - **H.** Agarenos, a matre Ismael sic dictos, alias Ismaelitas. - **A.** sic Deo juvante gestum.

493. pag.

C. sc. Azarias secundus. - **D.** gregie n[emp]e ut muneri suo praclare satis fecerit; restitit e[ni]m Osiae volenti igne[m] offerre. - **F.** sc. proxine praecedentis. - **A.** 1.Reg. 8.2. dicit[ur] Joel.

494. pag.

B. sc. in tabernaculo facto a D.vid. 2.Reg. 6.1. et 17. A[nn]o M. 2959. ant. Chr. 1045. - **C.** i. cognatus. - **D.** cantor[um]. - **E.** sc. alij. - **F.** i. empli - **G.** 70. *placerent*. - **H.** sc. urbes et vici. - **A.** aliquae hic om[m]ittunt[ur].

495. pag.

B. sc. sup[ra] dictas - **D.** pertinentes ad possess[ionem] eor[um]. - **E.** Levitae n[on] sacerdotes Jos. 21.26. - **F.** Levitis n[on] sacerdotib[us]. - Gen. 46.13. - **A.** sc. cu[m] is jussit popul. numerari - **B.** sc. cu[m] Patre - **C.** i. cognati.

496. pag.

F. sc. matris Nephtali - **G.** i. natione. - **H.** nomen viri. - **I.** Hebraice *Molechel* qvod sign. regina[m]. - **L.** Hebr. *Ishod* signif. viru[m] decoru[m]. - **M.** pronomen ejus toties repetitu[m] s[em]p[e]r ad Ephraim referendu[m] est; cuius nomin[an]t[ur] liberi sexdecim usq[ue] ad v. 26. - **N.** Gethaei n[em]pe fines Aegyp[ti] populaturi qvib[us] primi occurerunt filij Ephraim. - **O.** i. in malo seu afflictione. - **P.** neptis. - **Q.** i. Mater aedificantiu[m] - **R.** Hebr. et gr. et(!) (superabundans) *Et Thale filius ejus et Thanan fil. ejus* - **S.** Gr. *ipsi Laadan filio ejus* (:adhuc Ephraim:) filius Amiud etc. [er]go ab Ephr. ad Josue n[on] nisi 6 gene[ration]es qvae per Ann. cir. 160 extendere possis. Natus n[em]pe Ephr. A[nn]o 2. ubertatis (:Gen. 41:) M. 2301. Josue v[er]o cum exirent Israhelite ex Aegip[to] A[nn]o M. 2513. jam [qvinqvagesi]mu[m] (sc. annum aetatis - VG) superabat - **A.** 70. *viculis*

497. pag.

C. Hebr. *De Chusim* sc. uxore. - **A.** Hebr. *capita Patru/m* - **C.** i. Pater seu princeps Gabaon - **D.** iste cu[m] seq[ue]n[tib]us filius Sur est n[on] a[ute]m Pater Saul

498. pag.

F. qvi dict[us] Jahiel h.e. lucerna, qvod instar lucernae in sua familia luceret Ma[t]riana. - **G.** alias Isboseth. - **H.** qvi et Miphiboseth 2.Reg. 4.4. - **I.** Eximij fundibularij. - **L.** sc. post reditu[m] - **M.** erant Gabaonitae cur Nathinaei seu dono dati vocati sint Vide Tirin. - **N.** i. filijs. - **O.** i. reliqvi. - **P.** n[on] primarius sed princeps nam primarius et sum[m]us erat Jesus 1.Esd. 3. v. 8. - **A.** Praefectus fabrorum templi, vel cognomen est.

499. pag.

B. i. Propheta - **C.** propter ipsor[um] probitatem - **D.** i. posteros. - **E.** i. cubicula. - **F.** sc. in locis deputatis ubi Psal. et Hymni publice decantarent[ur] populumq[ue] instruerent: postea Pastophoria et Synagog[as] vocaverunt - **A.** qvi et Miphiboseth 2.Reg.44.(!) (recte 4.4.) - **B.** Sup. c.4. v.3.(?) (recte: 8.36 - VG) dict[us] Joada.

500. pag.

C. sc. Philisthaeos. - **D.** A[nn]o M. 2949. ant. Chr. 1055. - **E.** i. qvoad Regn. et majestatem - **F.** tanq[ua]m nobilissimu[m] spoliu[m] ope idolor[um] relatu[m]. Tirin. - **G.** sc. insigne[m] - **H.** sc. pro a[nim]ab[us] eor[um]. - **L.** A[nn]o M. 2956. - **A.** sc. ut dux belli. - **B.** i. reges et diriges.

501. pag.

C. A[nn]o M. 2957. ant. Chr. 1647. - **D.** primus. - **E.** sc. Exercitus mei - **F.** A[nn]o M. 2958. - **H.** fortes et robusti Davidis signif. alleg[orice] [Chris]ti Apostol. Marty[res] Conf. et Virg. - **I.** alij, *occisos* quos sc. occiderat - **L.** Hebr. *Dodo* forte nomen propr. - **M.** et lenticula ut dicit[ur] 2.Reg. 23.11. - **P.** sc. arce in qva se solebat reficere (in ms. *reficere* non clare scriptum) - **Q.** i. obtulit effundendo - **R.** sc. alior[um] a p[r]aedictis - **S.** duos leones veros et a[nim]ales ut volunt multi v[el] 2. potentissimos duces ut volunt s. Hierony[mus] et Liranus. - **T.** sc. Moabitas. - **U.** tertius certe leo naturalis et verus fuit. - **X.** i. fovea - **Y.** sc. qvo leones sunt ferocissimi - **A.** i. baculo. - **B.** i. consiliariu[m] suum.

502. pag.

C. Hebr. *Bene-Assem*. forte nom. propriu[m]. - **D.** A[nn]o M. 2948. ant. Chr. 1056. - **E.** i. cognatis. - **F.** hebr. et 70. *Coritae*, i. de famil. Core. - **A.** q.d. du[c]es minores centum militib[us] maiores mille praeerant.

503. pag.

B. q.d. cuncta prospera eveniant - **D.** A[nn]o M. 2949. - **E.** max. et egregius nam maxima sunt (sequitur verbum minus clare scriptum, probabiliter *qvoniam* - VG) Dei sunt. - A[nn]o M. 2956. - **G.** hic postea sub Salomone pontificatu[m] gessit 3.Reg. 2.27. - **H.** sc. doctores in morib[us], vel in re militari - **I.** sed simplici et syncero.

504. pag.

A. alij Israhelite. - **B.** Hebr. *propinqvi* - **C.** massas caricar[um]. - **D.** sc. ut ei placens. - **E.** praepediti continuis bellis. - **F.** Hebr. *Sichori* nigro et turbido sc. flumine - **H.** i. ducebant. - **I.** 2.Reg. 6. dicit[ur] Nachon. - **L.** sc. separando anima[m] a corpore.

505. pag.

M. i. bonis cumulavit. - 2.Reg. 5.11. - **A.** i. lapidum ad parietes - **C.** dicit[ur] Eliada 2.Reg. 5. - **D.** A[nn]o M. 2957. ant. Chr. 1047. - **E.** gigantu[n]. - **F.** idolu[m] divsitionum(!) (recte: divisionum). - **G.** hos Philisthaei secu[m] praesidij c[au]sa advexerant. - **H.** sc. Angeli Dei - **I.** i. Angelus Dei. - **L.** i. a se factu[m] na[m] Moys. tunc erat in Gabaa

506. pag.

A. i. alijs nepotib[us] seu posteris. - **B.** vestris humeris. - **D.** sc. portando arca[m] ut oportebat. - **F.** sc. dignitatis. - **G.** Hebr. *super Halamoth* i. instrum. musicum. - **H.** super seminith i. instrum[entum] 8-chordar[um] - **I.** i. custodes, ne qvisq[va]m prope accederet - **M.** i. confortaret forte nullu[m] onus senserant.

507. pag.

N. i. exultante[m]. - 2.Reg. 617. A[nn]o M. 2959. ant. Chr. 1045. - **A.** dupl. benedict[ione] spirituali bene illi precando et corpor[ali] xeniu[m] et hospitale ferculum conferendo - **B.** alij *bubulae*. - **C.** ead. celebrando - **D.** i. vicariu[m] ejus - **F.** sc. observandu[m]. - **G.** pro sorte et portione. - **H.** sc. conditione.

508. pag.

I. op[p]rimere - **M.** i. Reges et sacerdotes. - **O.** q.d. ipse est laude dignissim[us] et magnificentiss. - **P.** sc. timore et reverentia. - **Q.** i. caelor[um] ncolae - **A.** mundus qvi infr. mare, ager et saltus dicit[ur], pisces v[er]o et arbores. - **B.** laudes, et grates dicite. - **C.** i. cognatos. - **D.** sc. summu[m]. - **E.** i. nominatim seu seu (bis scriptum) magni nominis viru[m]. - **F.** bene precando. - **G.** A[nn]o M. 2960. ant. Chr. 1044. - **H.** Hebr. *cortinus*.

509. pag.

I. i. t[em]plo stabili. - **L.** fixas sedes a/me accepit - **M.** i. familia[m] et posterit[a]te[m] stabile[m]. - **A.** i. per mortem. - **B.** Nota, figurae seu Saomoni convenit aeternitas seu longitudo t[em]poris sed figurato seu Christo vera et propria aeternitas Luc. 1.32. - **C.** sc. Saul - **D.** mansisset v. 2.Reg. 7. v. 18. - **E.** 70. *longinquo/m*. - **F.** i. mea c[au]sa. - **G.** i. pro tua b[on]a voluntate.

510. pag.

H. i. aperuisti mihi. - *. 2.Reg 8.1. A[nn]o M. 2960. ant. Chr. 1044. - **I.** Urbem Filistaeor[um] - **L.** i. villas metropoli subjectas - **M.** i. tributu[n] - **N.** qvi erant termini terrae semini Abrahae promissae (:Gen. 15.18. cu[m] Deut. 11.14. et Jos. 13:) qvos sol[us] David et filius ejus Salomon possedit 1.Reg. 4.21 2.Par. 9.28. - **A.** alias Joram. - **B.** sc. missa a Thou. - **C.** sc. simul cum Syris. - **D.** judiciu[m] juste administrabat.

511. pag.

E. alij Abimelec - **F.** sc. summi. - **G.** pricipui, ut alios dignitate antecederent. - 2.Reg. 10.1. A[nn]o M. 2967. ant. Chr. 1037. - **H.** 70. *misericordiam*. - **I.** curassent nuntiari. - **A.** intellige per metonymiam tot milia eqvitu[m] qvi e currib[us] pugnabant - **B.** i. Vpis Medaba - **C.** Medaba.

512. pag.

D. i. Euphratem - **E.** 2.Reg. 1018. dicit *septingentos* i. electos et excellentes - **F.** A[nn]o M. 2968. ant. Chr. 1036. - +. 2.Reg. 10.7. et 11.1. A[nn]o M. 2969. ant. Chr. 1035. - **G.** i. Regis eor[um]. - **H.** n[on] ut im[m]ediate capiti suo imponeret sed supra caput in throno et conopaeo Regio alligatu[m] suo vertici im[m]ineret Tirin. - **I.** A[nn]o M. 2986. ant. Chr. 1018. - **L.** i. gigantum - **M.** Hebr. et Chald. *Elchanan filius Yair*. - **A.** gigantis - **B.** probris affecit. - A[nn]o M. 2987. 2.Reg. 24.1. nfr.27.24. - **C.** i. in pernicie[m] seu poena[m] peccati

513. pag.

E. Prophetam. - **F.** V. 2.Reg. 24.13. ubi 7. Anni famis pronuntiant[ur]. - **G.** sc. ut puniret David ob superbia[m] populu[m] a[ute]m ob peccata propria. - **H.** Hebr. et 70. *saccis*. - **A.** vocabat[ur] et Areuna 2.Reg. 24.23. - **B.** sc. instrumenta rustica.

514. pag.

D. hic et Isaac im[m]olat[us] et postea templ. aedificatu[m] est Joseph L. 1. Antiqv. c. 14. S. Hier. in trad. hebraj. - **E.** sc. misso - **G.** hic in monte Moria Dei jussu et revela[tio]n[e] templ. construi d[ebet]. - **I.** A[nn]o M. 2988. ant. Chr. 1016. - **L.** i. advenae. - **M.** Heb. et 70. *numerari*. - **N.** i. tener - **O.** Hebr. *magnifica*. - **B.** Hebr. *Selomoh*.

515. pag.

D. ex modestia ita loquit[ur]. - **E.** faciunt mille ducentos Septuag. *5. milliones aureor[um]*. Tirin. - **F.** eod. A[nn]o 2988. aet[a]tis suaे fere 70. Regni a[ute]m 40. ineunte: ante mor[tem] ejus anno dimidio - **H.** seu 24. classes ut Sabb[ato] ad Sabb.id est integra hebdomada deservirent in templ. - **D.** sc. dignitate Hebr. *caput seu princeps*

516. pag.

E. i. officia. - **F.** i. ablutio[n]is sacerdotu[m] et victimar[um]. - **G.** ut ex praeser[vatione] legis pondera et mensuras in templo adservarent. - **H.** ritu[m] et ordinem. - **I.** Hebr. *custodia[m]*. - **L.** jussa. - **M.** sc. in classes - **O.** sc. in suis posteris.

517. pag.

A. de hac sorte sit Zacharias pater Joann. Baptista Luc. 1. v. 5. - **B.** sc. parte[m] eam qvae dicebat[ur] Sanctu[m] seu Hechal. - **C.** sc. per Aaron etc. Nota in qualib. famil. erat unus princeps. Et hoc sensu Zachar. princeps sacerdotu[m] fuit. Dionys. Cor. Caelest. Hierony. - **D.** i. parte altera - **E.** i. princeps. - **F.** i. Prophetias et laudes canerent. - **A.** curantis div[i]nas laudes decantari. - **B.** id est jux. Regis praecriptu[m] et imperiu[m]. - **C.** i. prophetae. - **D.** Davidis Regnu[m] et potentia[m] praesertim in [Chris]to. - **E.** i. potestate. - **F.** i. Regis mandatu[m]. - **G.** sc. caeteros, hebr. *docti in cantico*.

518. pag.

H. sc. tot erant in qvavis cantor[um] classe. - **I.** interpr. justificatus - **L.** etymologice vir parvul[us] vigilans. - **N.** sub litt. latent myster. de [Chris]ti cantorib[us]. - **A.** sc. iste alias est a cantore. - **B.** du[m] in ejus domo arca maneret. - **C.** sc. primogenit[us] erat mortuus. - **D.** insigne munus erat istor[um] videl. excubare in domo D[omi]ni.

519. pag.

E. i. acclivem. - **F.** i. per singulos djes. - **G.** i. singul. djeb[us] - **H.** q.d. Gersonitae et Jehelitae. - **I.** i. dedicavit. - **A.** i. extra templ. v[el] urbem. - **B.** i. Jeriae - **C.** sc. tot singulis mensib[us] Regi ministrabant. - **D.** sc. Jesboam.

520. pag.

E. sc. vicarius ejus. - **F.** sc. vicarius Patris. - **G.** i. Benjamin - **A.** principes Tribuu[m] hi erant jure primogeniturae sed militiae principes a Davide designabant[ur] pro robore, prudentia et virtute cuiusq[ue] - **B.** Sup. 21.2. A[nn]o M. 2987. ant. Chr. 1017. - **C.** pecuniar[um].

521. pag.

D. monte et urbi in Tribu Ephraim. - **E.** Hebr. *scriba*. - **F.** sc. ut pedagog[i] - **G.** hi duo erant Davidi ab intimis consilijs. - **H.** A[nn]o M. 2989. ant.Chr. 1015. - **I.** Eunuchi sunt palatini seu officiales aulae regiae v[el] esseni qvi electioni v[el] orationi intenti ab uxorib[us] abstinebant. - **D.** i. Deu[m] cognosce certa et firma fide - **F.** Hebr. *caenaculorum*. - **G.** aeraria ubi Deo consecrata asservabant[ur].

522. pag.

H. 70. *currus* sc. Dei sedentis super Cherubim - **I.** Angeli vice[m] Dei sup[p]lentis qvi Davidi hanc forma[m] templi et o[mn]is supellectilis velut olim Moysi caelitus tradidit cu[m] magna in multis muta[ti]o[n]e. v. 3.Reg. - **A.** A[nn]o M. 2989. ant. Chr. 1015. - **B.** similes fuco ob variet[a]te[m] color[um] - **C.** albu[m] et praecellens ab insulae(!) (recte: insula) Paro qvae una est ex Cycladibus. - **D.** i. aureos.

523. pag.

E. Hebr. *offerent* - **F.** 70. *a saeculo et usq[ue] in saecul[um]* i.e. per tota[m] aeternitatem. - **G.** Hebr. *sponete offerre*. - **A.** Hebraice *rectitudinem* grecie *justitia[m]* qvia design. animi candore[m] et recta[m] inten[ti]o[n]e[m] Math. 6.22. - **B.** i. pro totius Izraelis salute. - **C.** Salomun(!) jam tum suggestente David decreverat exauktorare Abiatharu[m] - **E.** in signu[m] subjectio[n]is - **G.** A[nn]o M. 2990 ant. Chr. 1014.

524. pag.

H. sc. ratio. - **I.** labor[um] et afflictionu[m].

Liber Paralipomenon secundus

3.Reg. 3.1. A[nn]o M. 2990. ant. Chr. 1014. - **L.** i. sublimiter et vehementer. - **C.** i. abijt sc. ibi in Gabaon. - **E.** ut o[mn]is publica actio sit talis, qvalis Rege[m] decet. - **F.** sc. Israel Sa - **G.** Hebr. et 70. *a facie* id est a conspectu

525. pag.

L. incendenda ad faciendu[n] fumu[m] odoratu[m]. - **A.** sc. aedificio - **B.** i. *juniperina* sic 70 at Hebr. *abiegnā*. - **C.** Hebr. *et mirabilis*. - **D.** Coru[us] seu chomer continet 10. epha epha 3. sata, Sa. - **E.** Patris mei ser[v]u[m] et archy-tectu[m] qvi etia[m] me docut q.d. qvi mihi est velut Pater. - **F.** sc. habita[ti]o[n]e forsan et natione.

526. pag.

G. Hebr. *Japho*. - **H.** Hebr. *peregrinos*. - +. 3.Reg. 6.1. - **A.** Hebr. addit *dje /secun]do*. - **B.** A[nn]o M. 2992. ant. Chr. 1012 - **C.** sc. compreheidente Sanctum et S[anct]a S[anc]toru[m] - **D.** Sanctu[m] seu sanctuariu[m], quod est mediu[m] inter portu[m] et Sanc]tu[m] S[anct]or[um] - **E.** Hebr. *ex Paruaim* i. Peru, juxta qvosdam. - **F.** sc. qvi-b[us] laminae parieti affigereit[ur]. - **G.** sc. sanctum. - **L.** sc. utraq[ve]

527. pag.

M. sc. qvales erant in oraculo - **N.** i. firmitas - **O.** i. fortitudo. - **Q.** circulus seu periferia maris aenei erat 30 cubito-r[um]. - **R.** id est ordinibus - **A.** i. crassitudo. - **B.** recurvi - **C.** q[va]mvis tantu[m] 2. millia bati solebant infundi 3.Reg. 7. - **D.** ad panes propositionis. - **E.** atriu[m] magn. pro populo porticib[us] undiq[ve] circumdatu[m]. - **F.** Hebr. *Abiu* forte cognomen eat.

528. pag.

G. hebraice *flores* n[em]pe opere fusili imitabant[ur] flores lilior[um], v[el] alios. - 3.Reg. 7.56. - **H.** 3.Reg. 8.1. A[nn]o M. 3001. ant. Chr. 103. - **I.** festo Tabernaculor[um]. - **A.** sc. ex lege v[el] salte[m] illo t[em]pore. - **B.** i. oraculo - **C.** sc. praeparati ad llud festu[m]. - **D.** q.d. illo dje distinctio non observabat[ur]. - **E.** i. praesentia et majestas nube representata

529. pag.

*. 3.Reg. 8.12. Eod. A[nn]o 3)01. - **F.** sc. alia[m] q[va]m Jerusalem - **A.** 70. *atrij* sc. populi. - **C.** sc. n[on] capiet.

530. pag.

D. sc. solebant Judaei cora[m] Altari jurare. - **B.** alij ariditas et rubigo, qvae sc. segetes corruptit. - **C.** 70. *ad domu[m] hanc* sc. conversus.

531. pag.

F. in templ. in quo reqviescer^edecrevisti - **G.** na[m] per arcum stupenda miracula adversus hostes nostros Channaeos, Philistin[os] et alios atrasti. - Eod. A[nn]o 3001. - **A.** nubes spl[e]ndida q[v]ae Dei praesentia[m] et majestate[m] repreaesentabat. - **I.** i. musicis instrumentis. - **E.** sc. Fest[um] Tabernaculor[um]. - **F.** i. 14. dieb[us] (:3.Reg. 8.61.:) ultimis 7. djebus] festo Tabernaculor[um] tributis. - **H.** sc. multis ann[is] post dedicatu[m] templum.

532. pag.

I. 70. *praecepta mea* - **L.** stabiam. - **A.** Hebr. *in stuporem*. - 3.Reg. 9.10. A[nn]o M. 3012. ant. Chr. 992. - **B.** 70. *in qvib[us]* - **C.** sc. reddiderat. - **D.** sc. in loco saltus Libani dicto.

533. pag.

E. i. praecipui - **G.** i. templi. - **I.** hebr. *custodijs suis*. - **I.** i. per singulas portas. - **A.** in auream Chersonesu[m] etc. V. Tirin. - **B.** i. exploraret. - **C** 70. cu[m] exercitu. - **D.** sc. utramq[ve] Dei et Regis. - **E.** Hebr. et 70. *de verbis* scil. reb[us] gestis.

534. pag.

F. sc. prasilica v[el] ebenu[m],alij *corallia* Sa. - **G.** alij *tigna*. - **A.** 70. *in domo saltus libani* - **B.** i. circumdatu[m] nemore. - **C.** sc. manuum sustetacula - **D.** sc. in mare et maritimas urbes - **E.** 70. et Hebr. *sapientia*. - **F.** hebr. 4. *millia stabula eqvor[um] et curuu[m]*.

535. pag.

G. i. libris - **H.** hebr. *prophetia*- **I.** A[nn]o M. 3029. ant. Chr. 957. - 3.Reg. 12.1.1. Eod. A[nn]o. - **L.** 70. *a facie* sc. metu Salomonis. - **A.** sc. ut corsiliarij. - **B.** q.d. sum multo fortior. - **C.** spinis et loris q[v]ae aduncos habent acculeos. - **D.** permittentis ta[n] vecorde[m] stultitiam.

536. pag.

3.Reg. 12.21. A[nn]o M. 3030.ant. Chr. 974. - **F.** addidit interpres explicatio[n]is c[au]sa. - **A.** Hebr. *roborasset munitiones* i. urbes munitas. - **I.** qvod nollent sacrificare et servire idolis. - **C.** sc. anteq[va]m is peccaret.

537. pag.

D. 70. *in principe[m]*. - **E.** sc. filijs - *. A[nn]o M. 3032. - +. A[nn]o M. 3033. ant. Chr 971. 3.Reg. 14.25 - **F.** Arabes qvi in tentorijs habitant. Tirin. - **G.** ad idola declinando. - **A.** sc. per poenit[entiam] - **B.** amplius vel ulte-rius, en qvia cito placat[ur] Deus et qvia suppl. hujus vitae comparata cu[m] poenis alterius vitae n[on] sunt nisi stillae - **C.** hebr. *cursor/um* sc. militu[m] qvi pedites Regi inserviebant. - **E.** pro Am[n]onitis Sa - **F.** per ido-nea[m] et stabile[m] poenite[nti]a[m]

538. pag.

*. A[nn]o M. 3046. ant. Chr. 958. 3.Reg. 15.2. - **G.** seu Abessalon - **H.** 3.Reg. 15.7. Ann]o M. 3047. - **I.** i. stabile: qvia sal a corruptio[n]e servat et foedus factu[m] cu[m] sacrificijs in queis o[mni]b[us] sal adhibebat[ur] est inviolabile. - **M.** scelesti. - **N.** Hebr. *instar pueri rufis, et pavidis.* - **O.** i. a D[omi]no constituo(!) (recte: constituto). - **A.** sc. colentiu[m] idola. - **B.** sc. ut tota nocte luceant. - **C.** Hebr. et 70. *percussit.*

539. pag.

D. i. vicos, et villas - **E.** Jeroboam. - **F.** rerum - **G.** i. morum. - *. 3.Reg. 15.8. - **H.** A[m]o M. 3049. ant. Chr. 955. - **I.** ab A[nn]o M. 3053. ad. An. 3063. sive ab A[nn]o Asae [quar]to ad ejusd. Ann[um] 15. ineuntem nam priorib[us] Asae ann. tumultus fuere in Israel ut p[ate]t 3.Reg. 15. v. 25., et seqv[entia] primu[m]a[ute]m bell[um] qvod in eum exortu[m] est Zarae Aethiop[i] fuit A[nn]o ejus 15. adscribend[um] ut p[ate]t ex.Cap. 15. v. 10. cum 19. - **A.** A[nn]o M. 3063. ant. Chr. 941. - **B.** Rex Egypti ut qvida[m] volunt. - **D.** Hebr. *in te ntimur 70. in te confidimus et in nomine tuo venim[us]* - **E.** 70. *percussit* - **F.** hebr. *pavor D[omi]jni.*

540. pag.

Eod. A[nn]o 3063 - **G.** sc. Prophetico - **H.** ei adhaesistis - **I.** designat saecul[a] futura r[ea]sertim post Chr[istum] occisu[m]. - **L.** renovavit. - **M.** sc. constructu[m] a Salom[one] - **A.** et 35. divisionis Regni Israel. - **B.** hebr. *letati sunt juramento.* - **C.** altaria et templa in locis altioribus pro cultu veri Dei erecta qvod prudentiores erecto ja[m] t[em]plo sciebant illicitu[m] e[ss]e, sed Asa metu popularis offensio[n]is tolleravit. - **D.** Hebreus fuerat. - **E.** i. Regni Judae qvod obtinebat Asa: cuius Annus regni proprius tunc agebat[ur] 15. Nan Roboam 17. ann. regnavit et Abia 3. qvib[us] si 15. addas erunt 35. Sic initio c. seq. decerta[ti]o Baasae qvae A[nn]o 36. Regni Asae adscribit[ur] ejus A[nn]o proprio 16. tribuenda est: p[ate]t ex 3.Reg. 16.8. Ubi Ba[a]sa not[atr] e vivis excess[is] an. 26. regni Asae: atq[ue] ideo n[on] potuit pugnare pro eo A[nn]o regni ejus 36. - **F.** A[nn]o M. 3064. ant. Chr. 940. vide notas proxime sup.

541. pag.

G. hebr. *munitas* - **H.** sc. ne illu[m] vinceres - **L.** confisus es Deo. - **M.** carcerem - **A.** A[nn]o M. 3087. ant. Chr. 917. - **B.** sc. podagra - **C.** desinente hoc est mundi 3090. - **D.** valde fragrantib[us] et varijs - **E.** sc. odoramenta - **F.** id est super et juxta cadaver - **G.** A[nn]o M. 3090. ant. Chr. 914. - **H.** 70. *in idolis.* - **I.** propter perfecta[m] obser-va[ti]o[n]e[m] mandator[um] qva invict[us] et imperterritus reddebat[ur].

542. pag.

L. A[nn]o M. 3092. ant. Chr. 912. - **M.** sc. legem Dei. - **N.** Hebr[a]ice palatia ta[m] ata splendida et munita ut turres et castella viderent[ur]. Tirin. - **O.** 70. *munitas.* hebr. *thesaurorum.* - **P.** sc. patavit et construxit. - **A.** 70. *Regi ministrantes.* - **B.** siqvide[m] Athalia filia Achabi nupta est Joram filio Josaphat. - **C.** A[nn]o M. 3107. ant. Chr. 897. - **D.** urbe[m] in regio[n]e Galaad occupata[m] a Rege Syriae - **E.** alias. - **F.** sc. Dei, qve[m] ego colo.

543. pag.

G. i. cubicularijs. - **H.** ironice - **I.** s. vicinis Ramoth. - **A.** 70. *super te.* - **B.** sc. fugieno.

544. pag.

C. hebr. et 70. *curuu[m].* - **D.** persistens in curru et praelio q[ua]mdiu potuit. - **E.** Ed. A[nn]o 3107. - **F.** incolu-mis - **G.** sc. Achab. - **A.** ab una Regni extremitate usq[ue] ad a[l]tera[m] lustraturus itio[n]e[m] sua[m] - **B.** qvia Dei vicarij eide[m] ra[ti]o[n]e[m] reddere debebitis - **C.** i. n[on] placet ei. - **E.** [er]gcne apud Dei vicarios ejusmodi iniquitas residere d[ebet]. - **F.** i. summus. **G.** curans negotia pollitica nota distincti o[mni]e[m] fori et magistratus Ecclesiastici, et Civilis [con]tra Anglocalvinistas.

545. pag.

*. A[nn]o M. 3108. ant. Chr. 896. - **H.** i. mortuu[m]. - **I.** ante domu[m] seu templum - **L.** i. bellu[m] ultionis sc. divinae. - **M.** i. Idumaei qvos sup. v. 1. Ammonitas p[rop]ter habitu[m] forsani nominat - **B.** solemne erat Hebraeis cu[m] gravis im[m]ineret calamitas ad preces publ. etia[m] vagitus intiu[m] adhibere Judith c. 4.9. Joel. 2.16.

546. pag.

C. i. altissime - **D.** Hebr. *in decore sanct[ita]tis* - **F.** Hebr. *percusserunt se.* - **G.** *vix poterant* Hebr. - **A.** finitima. - **C.** perfecte qvia n[on] poterat avelli ab excelsis in qvib[us] Deo sacrificabat licet praeceptu[m] esset ut in solo loco qve[m] Deus sibi delegerat sacrificia offerent Lev. 17.3. Deut. 12.6. - **D.** Eod. A[nn]o 3108. - **E.** 70. *dissipavit*, sc. certo destruet.

547. pag.

*. 3.Reg. 22.57. A[nn]o 3115. ant. Chr. 889. - **F.** cui ja[m] ante vicaria[m] potestate[m] com[m]unicaverat. - **G.** 4 sub Patre et sol[us] qvatuor. - **H.** i. Regia[m] dignitate[m] - **A.** i. idola colere. - **B.** A[nn]o M. 3116. - **C.** qvia ante Novenniu[m] ex ho[min]ib[us] abrupt[us] erat, et has liter[as] Angelo v[el] ho[min]e intermuntio ad Joram transmisit Tiri[n]. - **D.** Hebr. *intestina* - **E.** qvi ide[m] Ochosias et Azarias Cap. seqv. - **F.** A[nn]o M. 3119 ant. Chr. 885 - **G.** n[on] comburebat in ejus exeqv. varia aromata Tirin.

548. pag.

H. i. solus. - 4.Reg. 8.24. Eod. A[nn]o 3119. - **I.** 2.Reg. 8.26. legit[ur] 22. A[nn]or[um]. - **M.** i. filia Achab filij Amri V. 4.Reg. 8.26. - **L.** i. solus nam cu[m] Patre regnavit 20 An[n]is. - **N.** A[nn]o M. 3120. ante Chr. 884. - **O.** Hebr. *Azaria* ut notatu[m] est supra. - **B.** sc. o[mn]es filios Ochoziae qvos ex varijs uxo[ribus] pro consuetud. illius t[em]poris susceperat - **C.** Joram soror Ochoziae sed ex alia Matre qva[m] ex Athalia - **D.** sc. ubi dormiebant Sacerdot. et Levitae dum ministrabant. - **E.** sc. Summi. - *. 4.Reg. 11.4. A[nn]o M. 3126. ant. Chr. 878. - **F.** sc. a morte Ochoziae - **G.** i. simul et sacerdotes.

549. pag.

H. res et negotiu[m]. - **I.** sc. ut sua hebdomada ministrarent. - **L.** pracepta D[omi]ni ut qvisq[ve] suo fungat[ur] offi[ci]o. - **M.** i. lege[m] Dei. - **A.** Sede[m] Regia[m] qva[m] Salom[on] fecerat Regib[us] in atrio - **B.** sc. templi. - **C.** pontificem qvi sc. erat loco Dei.

550. pag.

D. A[nn]o M. 3147. ant. Chr. 857. - **E.** Hebr. *Instaura[ti]o[n]em.* - **F.** A[nn]o seq[ve]nti. - **G.** dimidius siclus ab unoqvoq[ve] dandus v. Exod. 30. - **B.** Sum[m]us Pontifex. - **C.** 70. *multa* - **D.** meritor[um] et virtutu[m]. - **E.** i. Juda. - **F.** Studiosi baalis. - **G.** adulantib[us].

551. pag.

H. im[m]issa est aliquva calamitas - **I.** Prophetas. - **L.** A[nn]o M. 3164 ant. Chr. 840. - **N.** A[nn]o M. 3165. - **O.** 4.Reg. 12.17. ascendit Hazael rex Syriae ut scil. e[ss]et flagell[um] Dei puniens scelera Regis et populi - **P.** i. sup[p]licia. - 4.Reg. 14.2. A[nn]o M. 3165. ant. Chr. 839. - **B.** i. propter suu[m] peccatu[m] - **C.** Hebr. *Elector[um]*. - **D.** Propheta nimiru[m]. - **E.** sic vocant[ur] o[mn]es tribus Israel qvae sub Jeroboamo Ephraimita defecerant a Tribu Juda.

552. pag.

F. hebr. *vivor[um].* - **A.** hebr. et 70. *qvaesi[vi]sti.* i. consulisti - **B.** est provoca[ti]o ad bellu[m]. - **C.** i. in certamine. - **D.** A[nn]o M. 3178. ant. Chr. 826. - **E.** i. unu[m] ex posteris Obededom. - **F.** i. obsides filios nobiliu[m]

553. pag.

G. A[nn]o M. 3194. ant. Chr. 810. - 4.Reg. 14.21. Eod. A[nn]o. - **H.** qvi et Azarias dict[us] est. - **I.** sc. cu[m] bonus fuit - **L.** iste censem[ur] filius alterius Zachariae qve[m] impius Joas jusserrat in templo lapidibus obrui sup. 24.21. - **A.** turres sunt in solitudine domus rusticae ubi condebant[ur] fructus agror[um] et peccora stabulabant[ur] et qvi illis praeerant habitabant. Tirin. - **B.** circa Ann. 32.

554. pag.

D. qvod contigit ei in senectute. - **F.** sc. n[on] in ipsis sepulchris. - 4.Reg. 15.33. - **G.** A[nn]o M. 3246. ant. Chr. 758. - **A.** ad thus Deoadolendu[m] q.d. imitari voluit Patris virtute[m] n[on] vitia v[el] temeritatem. - **B.** i. Instauravit - **C.** i. orientalem hinc dicit[ur] ista porta nova. Jer. 36. v. 10. - **D.** turris sic dictae ab altitudine. - 4.Reg. 16.2. - **E.** A[nn]o M. 3262. ant. Chr. 742. - **F.** 70. *fecit.* - **G.** i. Idolis.

555. pag.

H. A[nn]o M. 3263. - **I.** sc. Razin eo qvod a priori erept[us] periculo (:4.Reg. 16.5.:) Juxta Prop. Isa. 7 Deu[m] liberatore[m] deseruit - **L.** 70. *vicariu[m] Regis* - **M.** 70. *multa[m].* - **N.** seu licitu[m] est Lev. 25.44. - **A.** A[nn]o M. 3264. ant. Chr. 740. hos Dei auxilio Rex Osias prius domuerat sup. 26. - **B.** sc. populu[m] Achaz inducens ad cultu[m] Idolor[um]. - **C.** sc. divino. - **E.** n[on] tulit ei ope[m]. - **F.** sc. jux. sua[m] opinione[m].

556. pag.

G. nolens qvemq[va]m vero Deo supplicare - **H.** Hebr. *excelsa*. - **I.** sc. qvae erant in monte Sion. - 4.Reg. 18.1. - **L.** A[nn]o M. 3278. Ant. Chr. 726. - **A.** qvas Pater ejus clausurat. Sup. 28.24. - **B.** i. o[mni]a ad Idololatria[m] pertinentia. - **C.** alias stupore[m] et desola[ti]o[n]e[m]. - **D.** iste erat ex filiis Caath. 1.Par. 6. - **E.** Levitas. - **F.** 70. *mundarent*

557. pag.

G. in ipso Sabb[ato] - **H.** Hebr. *mundavimus*. - **I.** 70. *praeparata et sanctificata*. - **A.** Hebr. *ad expiationem*. - **B.** i. instrumenta musica a David inventa. - **C.** ex hoc loco colligunt aliqui D[octores] n[on] o[mn]es Psal. esse unius Davidis sed qvosd. ab alijs compositos fuisse. - **D.** 70. *procidentes*. - **E.** i. consecrastis. - **F.** i. obtulerunt. - **G.** 70. *Sacerdotes*.

558. pag.

Eod. A[nn]o 3278. - **H.** propt. purgatio[n]e[m] instituta[m] Sup. 29.17. ex Lege Num. 9.10. et 11. - **A.** i. debito ritu et t[em]pore. - **B.** sc. Deus favendo. - **C.** sc. ad detrectand. jugu[m]. - **D.** sc. in signu[m] faederis et obedientiae. - **E.** Hebr. *humiliantes se*. - **F.** i. favor seu gra[ti]a. - **G.** Hebr. *pudore affecti* sc. ob negligent. sua[m] cu[m] viderent populi alacrit[a]te[m]. - **H.** pro his qvi n[on] erant purificati.

559. pag.

I. mundata. - **L.** 70. *sanavit populu[m]* - **M.** id est in D[omi]ni canticis laudib[us] et lege. - Eod. A[nn]o 3278. - **A.** templi D[omi]ni ubi per vices et turmas velut milites solebant convenire. - **B.** totos se impendere ad Dei et templi ministeriu[m] iux[ta] praescr[i]p[tum] legis divinae expediti a cura rer[um] temporal. - **C.** ineunte A[nn]o M. 3279 qvo mense collecta fructuu[m] totius An[n]i absolvit[ur] Exod. 23.16.

560. pag.

D. sc. templu[m]. - **E.** 70. *Pastoforia* - **A.** sc. ejus vicari[us] - **B.** seu cura. - **C.** q.d. praeter. - **D.** i. conveniebant. - **E.** seu pro. - **F.** officijs - **G.** ea aet[a]te post aedificatu[m] templum ministrare incipiebant. - 4.Reg. 18.13. Eccli. 48.20. Isaj. 36.1. A[nn]o M. 3291. ant. Chr. 713. - **H.** sc. rei narratae. - **I.** sc. prope Jerusalem.

561. pag.

L. i. monte Sion - **M.** i. consolans. - **A.** ab expeditione Egyptiaca [con]tra Setonem in Palestinam reversus. V. Isa. 20. - **B.** sc. hoc falso imputat Ezech v. 4.Reg. 18. - **C.** 70. *de mea* - **D.** Hebr. *q[ua]nto magis*. - **E.** 70. *mea*. - **G.** idq[ve] paucis dieb[us] post parta[m] [con]tra Aethyopes victoria[m] ut ex Isa. c. 18. et 20. colligere est. - **H.** fanu[m] Nesroch dei sui in Ninive.

562. pag.

I. A[nn]o M. 3291. ant. Chr. 713. - **A.** Hebr. *plurimos*. - **B.** 70. *exitu[m]*. - **C.** propter sole[m] 10-lineis retroges-su[m] 4.Reg. c. 20.9. - **D.** A[nn]o M. 3306. ant. Chr. 698. - 4.Reg. 21.1. Eod. A[nn]o 3306. - **E.** Signa Zodiaci 7. planetas et reliqua sidera. - **G.** i. astris. - **H.** sc. sacerdotu[m] et populi - **I.** filij Hennom

563. pag.

A. hebr. addit *in spinis*. - **B.** Manassem A[nn]o Regni 22. adductu[m] e[ss]e captivu[m] et 23. A[nn]o ante suu[m] obit. poen[iten]tia[m] egisse auctores sunt hebraei Kimchi in 4. Aezech. citati et certe breve[m] fuisse ejus captivitate[m] inde colligit[ur] qvod nulla ra[ti]o[n]e ejus habita[tio] 55. Annis regnasse in Jerus. legit[ur] Sup. v.1. - **C.** A[nn]o M. 3361 ant. Chr. 643. - **D.** qvod animo poenitenti dicit[ur] moriturus optasse. - **E.** Hebr. *multiplicavit delictu[m]* - +. 4.Reg. 22.1. - **F.** A[nn]o M. 3363 ant. Chr. 641.

564. pag.

G. ergo A[nn]o aet[a]tis 16. - **H.** et Pater tamen qvia hoc A[nn]o Aeliachim suscepit is enim A[nn]o 25. fuit cu[m] regnare inciperet infr. 36.5. et 4.Reg. 23.36. - **A.** Idololatrar[arum]. - **B.** A[nn]o M. 3380. ant. Chr. 624. - **C.** Hebr. *excisos* - **D.** i. opera qvae fiunt comissis inter se lignis. - **E.** authenticu[m] illud opera et ministerio Mosis tradi-tu[m] (:Deut. 31.26:) - **F.** i. pecunia[m].

565. pag.

A. sacerdotali[um] seu regiaru[m]. - **B.** Nomen scholae est. Sa. - **C.** sc. prout merent[ur] et convenit n[on] absolute sed prorsus o[mni]a. - **D.** scil. in pace et prosperit[a]te regni publica licet Jos. extra regni septa profectus cu[m] suis copijs sagitta laesus fuerit et defunctus - **E.** 4.Reg. 23.1. - **F.** Hebr. *statuta*. - 4.Reg. 23.21. Eod. A[nn]o 18. Regni sui ad fine[m] tendente mundi 3381. - **G.** qvae t[em]pore Manasse v. Amon submota fuerat e templo ne simul cu[m] Idolis e[ss]et.

566. pag.

A. templi atrio. - **B.** super atare. - **C.** offerenda pro qvibusq[ve] - **D.** i. agnos Paschales. - **E.** classes a Davide distributas 1.Par. 25. - **F.** 4.Reg. 23.29. A[nn]o M. 3394. ant. Chr. 610.

567. pag.

B. sc. in Mageddo 4.Reg. 21. anteq[va]m perveniret in Jerusal. - **C.** i. Lamentation[um] libro - **D.** i. beneficior[um]. - * 4.Reg. 23.30. A[nn]o M 3394. Ant. Chr. 610. - **E.** sc. post 3. mens[es] a morte Josiae - **G.** n[on] completis sed ad 11. inchoation. - **H.** i. virxit ut duceret: q[va]mvvis postea restituerit(!) (recte: restituerit): sic ut servu[m] sibi effecerit (:4.Reg. 24.1.:) ab iac a[ute]m prima servitute regis et populi sunt 70. anni captivitatis a Jerem. praedicti - **I.** qvi et Conias sive Jeconias, Jer. 22.24. - **M.** A[nn]o M. 3405. ant. Chr. 599. - **N.** ideo mutaver. nomen ejus Matthania[m] in Sedecia[m] qvod jus[ti]tia[m] D[omi]ni significat.

568. pag.

A. parcere vellet et extreme optaret - **B.** i. Prophetas. - **C.** i. Remediu[m]. - **E.** id est ferias suas et qvi[e]sceret ab oratione cultu et missione Trin. - **F.** seu qvievit dessolata(!) et inculta - **H.** A[nn]o M. 3468. ant. Chr. 536. - **I.** sc. ostendente Esdra legerat c. 46. Isaj.

Liber Esdrae primus

L. A[nn]o M. 3468. ant. Chr 536. - **M.** cor et voluntate[m] - **N.** seu colit[ur]. - **O.** sc. qvi cogunt[ur] remanere. - **P.** i. opibus. - **A.** i. praeter id. - **B.** vicini.

569. pag.

C. Hebr. *thesaurarij*. - **D.** Qv Chald. *Zorobabel* Infr. 5.9. cum 16. - **E.** ordinis, 70. *duplicati* - **F.** sc. prox. numerata et facta 2. Esdr. 7.6. Recensiō haec saepe numeris differt ab ea, qvae est Nehemiae 7. fieri itaq[ve] potest ut n[on] ead. sit; sed alia diverso t[em]pore facta cu[m] consilio mutato aliqui Babylonia remanere maluerint, alij [con]tra se ja[m] adscriptis de novo aljunxerint. Deest a[ute]m in aliquib[us] Graecis Exempl. ut et cap. s[e]q[ve]ns. - **G.** sc. Judaeae v[el] Chaldaee - **H.** i. Incolae - **I.** sc. in Jerusal. - **L.** sc. qvi origine[m] a qvoda[m] insigni Josua item a Joab ducebant - **M.** videt[ur] aliquib[us] nomen loci. - **N.** i. incola vident[ur] nomina propria locor[um] v. 2.Esdr. 7. a v. 8. - **O.** sc. viro clarissimo. - **A.** 2.Esdr. 7.12. v[el] alterius loci v[el] viri.

570. pag.

B. i. posteri, nam seqventia nomina sunt [pro]pria, viror[um]. - **C.** i. donati origine Gabaonitae. - **D.** sunt nomina urbiu[m] Chaldaee - **E.** i. genus. - **A.** Nebem.(!) (recte: Nehem.) 7.65. - **B.** id est Praefectus nomen persicu[m] hic Zorobabel signific[at] v[el] Nehemia[m] - **C.** Ead. sum[m]a universalis est Nebe.(!) (recte: Nehe.) 7.66. etsi n[ume]ri si[n]gulares utrobiq[ue] disparate[ntur] nullibi hanc summa[m] confiant: hic e[ni]m summa universalis 29818 et in Nehemia 31031. Eos v[er]o qvi desiderant[ur] qvaerendos e[sse] in ijs qvi ascenderant ex reliquis tribubus In Chronol. maj. hebraei signif[icantur] qvor[um] reliquiae superfuerunt usq[ue] ad reipub. Judaiae excidiu[m] ut p[ate]t Act. 26!. Luc. 2.36. et alibi.

571. pag.

D. A[nn]o M. 3469. ant. Chr.535. - **E.** qvi a Chal. Sassabasar dicebat[ur] sup. c. 1. v. 8. - **F.** q.d. eo numero et modo qvo erant dieb[us] singulis offerenda - **G.** A[nn]o M. 3469. - **H.** hic erat summus Princeps politicus - **I.** iste erat summ[us] princeps Eccle[asti]cus seu Pontifex - **L.** id est per Psal. a David compositos. - **A.** id est fundamenta t[em]pli instaurata esset - *. Eod. A[nn]o 3469. - **B.** sc. Samaritani ex v. 10. - **C.** sive Assaradon is fuit Salmanasaris filius infr[a] v. 10. Assenaphar qvoq[ve] dict[us] qvi Cauthaeos in Samaria[m] traduxerat.

572. pag.

D. qvidq[va]m co[mmun]e in hac fabrica. - **E.** largitione et pecunia: Inde Danielis trium septimanar[um] luct[us] ornatus est A[nn]o Imperij Cyri 3. qvi est M. 3470. Vid. Dan. c. 10. - **F.** Hystaspis filij qvi Regn. auspicat[us] est M. 3483. - **G.** i. Cambysis qvi Cyri maj. filius et successor in regno fuit M. 3475. - **H.** His(!) (recte: hic) e[ss]e videtur Oropastes magus qvi nortuo Cambysse fratre[m] Regis Smerdim mentit[us] per aliqu. menses Regn. obtinuit. Justin, Herodot[os] e alij idq[ve] A[nn]o M. 3482. - **I.** alij Beelteem, i. Praefect[us] - **L.** Sennacherib - **M.** sc. Euphratem - **N.** sc. fraudat tributo. - **A.** Chald. *rebelliones* - **B.** i. responsu[m] - **C.** Chald. *qvaesierunt* - **D.** Chald. *qvaesierunt* - **D.** Chald *ponite statutu[m]* seu *edictum* (haec annotatio pertinet ad litteram E, littera D non habet annotationem - VG)

573. pag.

F. hinc pa[te]t male a qvibusjam de hoc Dario intelligi qvod de Assvero dicit[ur] sup. v.6. siqvide[m] accusati sunt Judaei coram Assv. in ipso Regni ejus principio. cu[m] n[on] nisi Ann. 2. Regni Dario hujus coram ipso sunt

accusati A[nn]o M. 3485. - **G.** Deo inspirante hortati sunt populu[m] ad resumenda[m] templi fabrica[m] - **H.** i. nepos - **I.** A[nn]o M. 3485. - **L.** prorex. - **M.** Chald. *sancitu[m] seu mandatum* - **N.** divina providentia favor et auxil. - **O.** i. Sententia Epistolae - **P.** forte intellig[u]nt[ur] trabes. - **A.** Salomon.

574. pag.

B. Chald. *quaerat[ur]* - Eod. A[nn]o M. 3485. ant. Chr. 519. - **C.** Hebr. *Medais. Mediae seu Medoru[m]* jam a Persis in Provinciam redactu[m]. - **D.** Chald. *memoriale*. - **E.** i. certo ponenda sunt. - **A.** i. Senioribus. - **B.** alij *mora*, 70. *mutatio* - **C.** 70. *sit in direptione[m] Chald. fiat sterqviliniu[m] seu latrina*. - **D.** 70. *o[mn]em Rege[m]*. - **E.** Cyro primu[m] jubente et Dario postea confirmante sed Artax. qvi hic Dario adjungit[ur] consorte[m] imperij fuisse opinamur: unu[m] videl. c. 7. persis qvi magu[m] op[p]resserant et Dario rege electo magnam potestate[m] retinuerant eu[m] e[ni]m n[on] e[ss]e Artax[erxem] longimanu[m] hujus Darij nepotem v[idelicet] inde appar. qvod hoc decr. datu[m] est ante[va]m absolveret[ur] t[em]pli aedific. qvod t[ame]n 6. hujus Darij A[nn]o complet. est ut hic notat[ur] v. 15.

575. pag.

G. Primu[m] in 2 t[em]plo celebratu[m] A[nn]o M. 3489 ant. Chr. 515. - **H.** sc. proselyti - **I.** sive Assyriae i. Darij Hystasp. in Babyl. q[v]ae ab eo defecerat Zopyri opera recuperata n[on] m[inus] assyrij q[va]m Persici Imp. titulu[m] ja[m] jure obtinebat Hero L. 3 sub finem et Inst. L. 1. - **L.** is est qvi longim[anus] dict[us] est Darii Hystap. nepos et Xerx. filius cui per Artabane[m] jugulato successit A[nn]o M. 3531. - **A.** i. sum[m]i et primi - **B.** per singulare[m] Dei favore[m] et potente[m] opera[ti]o[n]em - **C.** A[nn]o M. 3537. ant. Chr. 467. postq[va]m ascendit Zorob. cu[m] suis A[nn]o 69. Sup. c. 1. et 2. - **D.** i. curaturus ut servet[ur] lex Dei.

576. pag.

E. sc. decret. seq[ve]ns. - **A.** en exempl. im[m]unit[a]tis Ecclesias[ti]cae antiqvissimu[m] - **B.** i. condemna[ti]o. - **C.** i. favore seu gra[ti]a. - Eod. A[nn]o 3537.

577. pag.

D. i.e. postremo loco se Esdrae adjunixerant - **E.** sc. qvi n[on] e[ss]ent sacerdotes. - **A.** i.e. favore[m] et gratia[m]. - **B.** i. indixi. - **C.** id est pro hoc seu propter hoc. - **D.** sc. in Babylonie - **E.** i. consecrati D[omi]no.

578. pag.

A. hebraice *exaltaverunt* Judaeos promovendo eor[um] conatus. - *. A[nn]o M. 3538 ant. Chr. 466. - **B.** i. peccatis - **C.** Principes qvi debebant alios exemplo suo et auctoritate deterere fuere primi et praecipui qvi in hoc genere deliqverunt. - **D.** Etiamnu[m] usq[ve] ad hanc djem - **E.** alij *clavus*, 70. firmamentu[m] - **F.** sc. ad agnoscenda Dei benefic. - **G.** i. securit[a]te[m] ab hostibus - **H.** i. usq[ve] ad sum[m]u[m] seu tota[m]

579. pag.

A. sc. iter ad malu[m] - **B.** ut consum[m]ate et plene nos de terra deleas - **C.** n[on] post delictu[m] negari v[el] excusari. - A[nn]o M. 3538. ant. Chr. 466. - **D.** 70. *confidente* sc. peccata sua et populi. - **E.** i. locus poen[iten]iae 70. *spes* sc. veniae - **F.** sub duce Zorob[abel] ante ann. 70. v. c. 1. - **G.** sc. jubent[ur] intra triduu[m] o[mn]ies judaei se Jerosolymis sistere sub poena confisca[ti]o[n]is bo[n]or[um] et publicae excom[m]un[i]cationis - **H.** in area nimir[um] ante templ. - **I.** opere ipso ostendite vos velle Deo obedire ejusq[ve] legi obseqvi

580. pag.

A. id est nominatim - **B.** id est o[mn]iu[m] s[u]m[m]a collecta fuit - **C.** i. promiserunt. - **D.** i. populo, seu plebeis. - **E.** fuerunt ejectae etia[m] cu[m] filiis v. sup. 3. Sic tropologice d[ebe]nt 7. vitia capital. cum filiab[us] suis ejici et expelli.

Liber Esdrae secundus seu Liber Nehemiae

581. pag.

A. id est nono. - **B.** sc. Regni Artaxerxis Mundi 3550. ant. aera[m] Chr. 454. - **C.** a Dario Hystasp. aedificato ut narrat Plin. sive potius exornato ut explic. Aelian. - **E.** i. [con]tra te. - **F.** i. ad ultimas ter[r]ae regio[n]es qvae in nostro horysonte vident[ur] caeli extremit[a]t[em] contingere - **G.** Artaxerxem. - **H.** A[nn]o M. 3550. ant. aera[m] Chr. 454. inde a[ute]m 70. septiman[arum] Dan. initiu[m] accipit[ur]. Dan. 9. - **I.** i. vicini calic[em] - **L.** videbar illi subtristior

582. pag.

M. A[nn]or[um] 12. ut p[ate]t infr. 5.17. et 13.6. - **A.** Hebr. *paradisi* i. horti - **B.** hebr. *contignare* - **C.** i. Moabit[um] Toparcha ab Heronia prae[ci]puo ejus religio[n]is loco denominat[us] de qvo Isaj. 15.5. - **D.** i. beneficia-

rius Regis Persidis Amonitar[um] Toparcha - **E.** Annis 82. poste[a]q[va]m ascendit Zorobab. et 13. postq[va]m ascenderat Esdras - **F.** sc. qva in valle[m] Josaphath ibat[ur] - **G.** 70. *custodes* - **H.** sc. reparando muros. - **I.** i. temporis - **L.** 70. *ra[tijo]nem*. - **M.** seu merit[u]m - Eod. A[nn]o 3550. - **N.** Nepos Josue seu Jesu.

583. pag.

O. Sic Deus annotat qvi spirituales muros et mores Jerusalem seu Ecclesiae aedificant - **A.** seu aromatarij sc. est nomen familiae - **B.** sc. unius. - **C.** sc. Josaphat. - **D.** i. vici seu Regionis - **E.** i. juxta. - **F.** i. parte[m] altera[m] - **G.** alij *armamentarij*. - **H.** i. e regione. - **A.** i. arce seu loco alto.

584. pag.

B. sc. filior[um] - **C.** 70. *nego[ti]ator[um]* - **D.** sc. judiciaria[m] in qva judicia publica instituebant[ur] ut nunc in curijs. - **E.** sunt cognom[in]a familiae. - *. Eod. A[nn]o 3550 - **G.** id est num permittemus Judaeos ut sua moenia restaurent. - **H.** i. Amonites - **I.** oblivione et impunitate: n[on] petit ut De[us] n[on] ignoscat culpa[m] poen[iten]ti[b]us sed ne impoeniten[ti]b[us] poena[m] t[em]porale[m] remittat - **L.** Judaei. - **M.** seu rudera exportanda nimia sunt. - **N.** i. plures. - **A.** qvi pior[um] labore[m] et conatu[m] impedire nitebat[ur].

585. pag.

B. sc. qvisq[ve] - **C.** eo modo qvo mox explicat[ur] versu seqv[enti] - **D.** quasi excubias actura in tenebris - **E.** i. famulo suo - **F.** sc. mihi obseq[ve]ntes - **G.** i.e. ad lavand[um] seu corpus seu vestes a sordib[us] - *. Eod. A[nn]o 3550. - **H.** op[p]ignoremus foeneratorib[us] - **I.** populi congrega[tion]em. - **A.** famuli et domestici.

586. pag.

B. i. vestimentu[m] - **C.** profugus a patria extorris et egenus. - **D.** sc. tyran[n]ice dominantes - **E.** i. decimo qvoq[ve] die - **F.** ut mihi bene facias. - *. Eod. A[nn]o 3550. - **G.** Hebraeum *Chephirim* videt[ur] nomen propriu[m] loci.

587. pag.

A. Hebr. *conforta* sc. o Deus - **D.(!)** (recte: **B.**) Hebr. *conveniamus* - **C.** vir millitans(!) et princeps - **D.** i. subornassent. - **E.** sc. qvi se Propheta[m] fingebat. - **F.** qvi est sextus. - **G.** sc. post Epist[olam] a Sanaball[at]e missam - **H.** i. foedus cum eo. - *. Eod. A[nn]o 3550. Eccli. 49.15. - **I.** cuius dedica[t]io peragit[ur] infra 12.27. - **L.** i. praesentes essent. - **M.** i. firmatae - **A.** sc. multae - **B.** suggestit mihi - **C.** i. consigna[t]io[n]e[m] hebr. *genealogia[m]* - **D.** sc. e captivit[a]te in Jerus[alem] - **F.** Nota haec descriptio qvae hic refert[ur] aliqu[va]ntu[m] va[ri]at ab illa 1. Esd. 2.

588. pag.

G. i. incolae. - **H.** id est incolae sic et in seqv. - **I.** q.d. alterius loci vid. Sa. - **A.** sc. dicebant[ur] qvod eis incumbe- ret templu[m] reficere Beda Sa.

589. pag.

B. i. genus. - **C.** i. ubi recensent[ur] genealogiae - **D.** i. praefect[us] sc. Zorobabel Vid. L.l. c. 2. v. 63. - **E.** id est sacerdotu[m] cibis qvi erant s[anc]ti. - **F.** hebr. *in Urim et Thum[m]im*. Sc. ea gestans in rationali - **G.** verba n[on] sunt om[m]itenda qvip[p]e ab interprete addita ut bene monent correctio[n]es Romanae - **A.** A[nn]o M. 3550. ant. Chr. 454. - **B.** Fer. 4. Qvat. Temp. [septem]bris. - **C.** Pentateuchu[m] et praecipue Deuteronom[ium] - **D.** lingua vulgari Syriaca textu[m] hebraicu[m] interpretando - **E.** sc. suggestu[m].

590. pag.

F. sc. *scripta* hebraice. - **G.** i. ipse erat tu[m] Athersatha sive praefect[us] Vide sup. c. 7. v. 65. - **H.** sc. Syriace seu Chaldaice - **I.** ob paupert[a]te[m] - **L.** id est si ga[u]debit[us] in D[omi]no Deus nos nova fortitudine ope et benedic. impertiet. - **A.** i. o[mn]e genus frondium seu ramor[um] praestantiu[m] seligite et afferte. - **B.** na[m] poterant tabernacula ubiq[ve] figi dummodo sub diu - **C.** *. Eod. A[nn]o 3551. - **D.** sc. pulvere caput consperserant in sign[um] publicae poeni[tenti]ae. - **E.** Deo laude[m] justi[t]iae et populi peccata - **F.** sc. existenti

591. pag.

G. max[imum] et nobilissimu[m] sc. empyr[eum] - **H.** id est conservas - **I.** sc. Angelor[um]. - **M.** Ur civitate q[v]ae ethymologice igne[m] signif[icat] - **A.** pro, ingredenter[ur]. - **B.** sc. more jurantiu[m] - **C.** i. duce[m] elegerunt - **D.** sc. Aegyptiaca[m] - **E.** Hebr. *per contumaci[am]* - **F.** 70. *calcei*. - **G.** 70. *rupti*.

592. pag.

H. i. beneficen[ti]a. - **I.** 70. *irritationes*. - **A.** sc. ne onus subirent - **B.** i. patientia[m] - **C.** sc. qvi 10. Tribus abduxit - **D.** praestando promissa - **E.** i. testificando praecepisti. - **F.** Hebr. *fructu[m]* - **G.** i. in regum utilitatem. - **H.** i. propter haec o[mni]a - **I.** sc. fidelit[a]tis. - **L.** Eod. A[nn]o 3551. - **M.** Chal. *praefectus*.

593. pag.

A. sc. proselyti. - **B.** sc. constituti in tali aetate. - **C.** sc. infidelib[us] - **D.** id est n[on] colem[us] agros eo A[nn]o sed sponte nata pauperib[us] permittemus. - **E.** i. e. remittim[us] o[mni]a debita qvae per syngra[pha] manu scrip[ta] nobis debent[ur] ut obtemperem[us] legi tuae Exod. 23. - **F.** sc. alijs festis - **G.** i. annuatim - **H.** id est primitiva, ut statim explicat[ur].

594. pag.

I. fructuu[m] ex operib[us] - **L.** cura[m] Dei et eor[um] q[v]ae ad cultu[m] Div. et ministror[um] alim[enta] spectant. - **M.** tunc et deinceps. - **A.** est genitivus adeoq[ve] ordo unius genealogiae - **B.** l. dignit[a]te a Joel - **C.** Hebr. *magnatu[m]*. - **D.** princeps cantor[um] et praefectus musicis instrumentis.

595. pag.

E. i. praefectus. - **A.** i. ad obseqvia - **B.** i. in seu ad. - **C.** tractandu[m] cum populo. - **D.** i. viculis. - **E.** sc. incipiendo habitarunt. - **F.** digressio et recensio haec sacerdotu[m] hic ponit[ur] occasione sup. cap. ut una serie tot[us] Ecclesi[ast]icus et politicus ordo contexeret[ur] - **G.** [duo]b[us] profectis m[ili]b[us] altera cum Zorob[abel] (:Esdr.:) altera cu[m] ipso Esdra (:Esdr. 7:) est [er]go syncedoche - **H.** n[on] ille est Jaddu[s] Josephi qvi occurrit Alexandro ut qvida[m] oppinati sunt - **I.** sc. familiae, sic et in. seqv.

596. pag.

L. nec ille Darius est Cadomanus ab Alexandro A[nn]o M. 3674. devict[us] sed est Darius Nothus Artaxerxis longimani filius qvi Darius Regnu[m] auspicatus est A[nn]o M. 358. Ant. Chr. i. aera[m] 423. - **M.** i. annaliu[m]. - **A.** i. pertinentia ad suu[m] officiu[m] - **B.** Urbs aediu[m] palatiu[m] platear[um] et vicor[um] atq[ue] ab hac dedic. desumit[ur] initiu[m] 70. hebdomad[arum] Danielis: - **C.** n[em]pe aqua lustrali oratione solemni et sacrificio. - **D.** sc. Zachariae - **E.** i.e. e regio[n]e ipsor[um]. - **F.** sc. montis Sion. - **G.** Hebr. *Meah*. vid. sup. c. 3.

597. pag.

H. 70. *constituerunt*. - **A.** pro, id est, q[v]ae Deus observari jussit circa expiatio[n]e[m]. - **B.** Levitis dabant partes sanctificatas i. decimas et Levitae dabant sacerdotib[us] sua[m] decima[m] Num. 18.8. Deut. 23.3. - **C.** sc. t[em]pore illo qvo n[em]pe habitaverunt Principes populi in Jerusal. (:supr. c. 11.:) et qvo abfuit Nehemias ut p[ate]t infr. v. 6. - **D.** sc. n[on] admiti(!) ad conjugia aut officia alioqvi poterant ad fidem converti - **E.** id est affinis Tobiae Toparchae Am[m]onitar[um] Sap. 2.10. - **F.** A[nn]o M. 3562 ant. Chr. 442. [er]go postq[ua]m Praefectura[m] A[nn]o 12. compleverat vide supr. 2.7. et 5.17. - **G.** sup. meor[um], id est circa fine[m] vitae meae hinc [secun]da ejus incipit Praefectura, qvae ad initiu[m] Reg. Darij Nothi pervenisce videt[ur] ex sup. c. v. 22. - **H.** 70. *gazophyl*. - **I.** 70. *egr/um!* (forsan: *agrumentum*) et possessione[m] - **L.** q.d. restitui in gradu[m] suu[m] - **M.** thesauros - **N.** beneficia

598. pag.

A. q.d. in ipsa Jerusalem. - **B.** q.d. cu[m] inciperes sabbatu[m] - **C.** i. sancte celebrandam. - **D.** anathema dixi et excomunicavi tales parentes - **G.** i. contra. - **H.** diversus ab eo qvi est supra v. 4. et 7. - **I.** sc. ut mihi be[ne] facias.

599. pag.

Liber Tobiae

A. etymologice signif. qvod bonus Deus seu bonitas Dei - **B.** A[nn]o M. 3283. ant. Chr. 721. aetatis Tob. circ. 44. - **C.** i. fere - **D.** Nota 7. Tobiae encomia, hic a senili modestia v. 5. a vitae innocentia in medio malor[um] et ita deinceps - **E.** i. ante captiv[itatem] - **G.** i. primitias - **I.** qvatuor circ[iter] annor[um] puero V. infr. 4.21. et 14.16. - **L.** sc. fere - **M.** etia[m] in patria[m] sed maluit cu[m] captivis et exilib[us] remanere - **N.** id est ad plurim[os] seu fere o[mn]es. - **O.** sc. mutuo - **P.** A[nn]o M. 3287.

600. pag.

R. A[nn]o M. 3294. - **S.** i. bonis spoliatus. - **A.** *Pentecostes* ut est in Graeco. - **B.** sc. vitaret periculu[m]. - **D.** *deridebant* in Graeco. - **F.** an. aet[atis] 56. infr. 14.2. A[nn]o M. 3295. - **G.** sc. 3. illi amici Reguli et D[omi]ni pauca[r]um Urbium - **H.** id est affines Sa. - **I.** i. fideliu[m] et Patriarchar[um]

601. pag.

L. unde colligere est eos denuo fortunis spoliatos. - **A.** id est actio[n]es et opera - **B.** i. justitia. - **D.** graece *parabolam*. - **E.** Hebr. et graeca h[abe]nt in *Ecbatanis*: qvia Reges ut infr. dicit[ur] c. 5. v. 8. posita erat in monte et regio[n]e q[v]ae vo[ca]bat[ur] Ecbatanis latine Ecbatana est mons urbis et regio - **F.** ab Eseb id est ignis et Medas seu Regni Mediae qvia pri[ce]ps diabolor[um] in illo reg[ione] igne[m] libidinis excitantiu[m]. - **G.** turpiter et flagitiose agentib[us]

602. pag.

A. Raphael q.d. Deus cura[s], v[el] medicina Dei: qvia Rapha sign. curare, mederi et El signif. Deu[m] - **B.** i. praesentatae per Angelos. - **C.** A[nn]o M. 3299. - **D.** Annu[m] agente[m] cir[citer] 20. - **E.** monita 14.: [pri]mo pietatis erga parentes etc. - **I.** i. pro. - **M.** sc. aeterna si fiat, ut oportet. - **N.** i. id a Deo impetrat - **P.** i. cave. - **Q.** i. mente. - **X.** ut exercites vivos ad orandu[m] pro d[e]f[unc]to, [secun]do ut def[unc]to hac eleem. a Deo impetres poenar[um] purgatorij relaxationem.

603. pag.

Y. cu[m] gentilibus et jux. :or[um] more[m] et stulta[m] [per]svasio[n]e[m], quasi mortui ijs epulis egerent et vescerent[ur]. **Z.** graece *prosperent[ur]*. - **B.** singulari Dei providentia. - **C.** i. elegante[m] seu in juvenili fo[r]m]a, Angelu[m]. - **D.** i. expecta. - **E.** est na[tur]alis sed et moderata qvaerela.

604. pag.

F. auxiliu[m] D[omi]ni. - **G.** veru[m] est qvoad etymologica[m] significa[ti]o[n]em et juxta littera[m] na[m] Angel[us] praef[er]ens formam et similitudinem Azariae vere poterat dicere se esse Azaria[m]. Sicut Angel. praef[er]ens persona[m] De vere dicebat: ego sum Deus Gen. 31. - **H.** - Eod. A[nn]o 3299. - **A.** non sub dio sed in caupona fluminis vicina Tir. - **B.** Callionimus alijs Uranoscopus i.e. caelu[m] intuens qvia ejus fel naturale[m] vim h[abe]t albus oculor[um] detergendi. - **C.** n[on] vi na[tur]ali nec super[n]a[tur]ali sed extrinseca n[em]pe Ang[e]li voluntis(!) (recte: volentis) ad talis signi positio[n]em p[ro]pter Tobiae preces et obedientiam tale[rm] effectu[m] producere sic {Chris}t[u]s oculos caeci luto illuminavit. Joann. 9.6.

605. pag.

E. graece addit[ur]: *qvia anat ea/m*. - **A.** graece *corde, et jecore* - **B.** i. particeps eris meritor[um] et sanctitatis eorum. - Eod. A[nn]o 3209. - **C.** graece *Ednae*. - **D.** sup[p]le in coll[um] ejus. - **E.** sc. ad thalam[um] sed n[on] in complex[um] conjugalem.

606. pag.

G. gra[t]ias Deo agentes. B[ea]tingem vid. gratitudo. - **A.** Mater et filia ut graeca indicant. - Eod. A[nn]o 3299. - **B.** i. pera. - **C.** graece *et cordis ejecoris*, scil. juxta praeceptu[m] Angeli sup. c. 6. - **D.** n[on] manibus sed virtute et imperio. - **F.** i. cognata[m]. - **G.** mente et corpore. - **H.** i. simul. - **I.** post diuturna[m] compreca[ti]onem.

607. pag.

L. graece *unigenitis*. - **M.** i. pro sanitate. - **A.** i. coegit precib[us], et obtestando. - Eod. A[nn]o 3299. - **B.** id est n[on] potero condigne satis acere tuis in me meritis. Tir. - **C.** sc. servos. - **D.** per divini nominis reverentia[m] obstrinxit. - **E.** viderunt usq[ue] ad [qvin]ta[m] patet ex c. 14. v. 15.

608. pag.

Eod. A[nn]o 3299. - **A.** sc. ptente[m] ut se dimitteret ut est in graeco - **B.** i. animus. - **C.** sc. se habentia. - **D.** sc. tamq[ue] parentes ut est ingraeco - **E.** eod. A[nn]o 3299. - **F.** Hebr. *Acrim* unde n[on] videt[ur] esse illa Abrahami, sed alia inter Rege[m] et Niniuem. - **G.** i. versus

609. pag.

H. Sic allegorice(!) (recte: alegorice) synagoga per suos Patriarchas et Proph[etas] e lo[n]ginquo prospectabat et videbat Dei Fil. adventante[n] Tirin. Sa. - **I.** Canis mystice signif. doctores Eccl[es]iae qui configendo cum haereticis lupos ab ovili dominico arcent Tirin. V. S. Hie. in C. 56. Isaj. - **A.** fel allegorice Chr. Passione[m] et n[on] pag. Tribul. ac poenit. significat: qvia mordet et urit, sed sustine cu[m] [Chris]to patere et videbis lumen Caelli - **B.** sc. noverant. - Eod. A[nn]o 3299.

610. pag.

C. accipere - **D.** i. arcantu[m] Rege sibi creditu[m]. - **E.** rem. - **F.** graece *cora/m* S[anc]to i. Deo - **A.** q.d. unus: ex multis. - **B.** graece *Scribe in libro*. - **C.** ut gra[t]ias ageret pro [tri]bus beneficijs Tobiae illumina[ti]o[n]e, Filij directione, Sarae libera[ti]o[n]e - +. Eod. A[nn]o 3299.

611. pag.

E. graece addit[ur] et congregabit nos ex o[mni]bus gentib[us] - **F.** id est castigabit usurpat Prophetice praeteritu[m] pro futuro ob rei certitudine[m], q.d. tam certo futuru[m] est quasi ja[m] factum eset Tirin. - **G.** haec ad Eccles[iam] praecipue pertinet - **H.** prophetat de vocatione gentiu[m] ad spirituale Jerus[alem] sc. Ecclesia[m] - **L.** sc. [Chris]ti. - **A.** ab Allegorica Jerosolyma ascendit ad Anagogica[m] sc. Caelestem qvæ est gloria S[anctissima] Ecclesia in Caelis V. Apoc. 21. v. 18. - **B.** graece centu[m] 50. octo. - **C.** A[nn]o M 3341. ant. Chr. 663.

612. pag.

D. qvod praedixit per Jona[m], et Nah. - **F.** Hebr.. *dispergent* - **G.** Hebr. *com/b>urent/ur*: hae enim futura spiritu propheticō praedixit Tobias q[v]ae ipse videre minime poterat - **H.** i. eoq[ve]. - **I.** qvia gentes ad [Chris]ti Ecclesiā convertent[ur]. - **L.** graece 127. - **M.** graece addit[ur] in Ecbatanis. - **A.** in graeco addit[ur] priusq/va/m moreret[ur] audivisse interitu[m] Ninive. qvae capta est a Nabuch. et Assvero, id est a Nabopolassare Nabuch[onosoris] magni Patre et Astiage Cyri Avo (:Assveri qvoq[ve] nomine, Daniel 9. appellato:) qvi conjunctis virib[us] Ninive oppugnaverunt: unde Syrus ait captivit[a]te[m] in qva[m] ipsa[m] duxerunt in Media[m]. idq[ve] A[nn]o 95. Israh[e]liae cap[tivi]t[a]tis, hoc e[st] Mundi 3378. atq[ve] ita Tob. jun[ior] qvi hic cicit[ur] vixisse 99. ann. fuit ann. 4. cu[m] abduceret[ur]: et eversa est Ninive Josta regnante ut Hierony[mus] confirmat poëmis in Jonam.

613. pag.

Liber Iudith

B. is widet[ur] esse Dejoces qvi Arbaci successerat in imperio Modor[um](!) (recte: Melorum). - **C.** et latis cubitos tres: longis v[er]o sex - **D.** sic ha[be]t Sixtina Biblia et correctio[n]es Romanae ni[hi]l nutant q[va]mvis pleriq[ve] Libri muror[um] latitudine[m] tribuant cubitos 30. et altitudini 70. teste Fracis. Luca - **E.** A[nn]o per. Julianae 4057. M. 3347. ant. Chr. 657. - **F.** graece *Gesem*. - **G.** - i.e. ulciscet[ur] - *. A[nn]o M. 3348. - **H.** seu ulciscet[ur], sic defendere sumit[ur] Rom. 12. v. 19. et apud classicos auctor[es]. - **I.** i. arcanum.

614. pag.

A. ii. expugnavit. - **B.** famosissimam - **C.** sic licuit dicere interpreti n[o]stro, sic ut Fulli augurat etc. Tirin. - **D.** alij Liciae - **E.** i. potestate tua. - **F.** i. imperio - **G.** i. exercitu et fortitudine - **A.** munitione v Tirin.

615. pag.

B. i.e. montosa[m] et clivosa[m] - **C.** Israelitae sive Judaei: est e[ni]m hic nomen generale ut saepe alibi: non peculliare 10 tribuu[m] qvi jam a Salmanazare fuerant deportati, sic t[ame]n ut multi adiuc superessent ex Jacobi Epis[tola] Catholica claru[m] est. - **D.** Graecus hic addit recens enim ascenderant e capivit[a]te et nuper tot[us] populi. congregat[us] fuerat ex Judaea, vasaq[ve] et altare, et dom[u]s ipsa a profana[ti],[n]e fuerant sanctificata. Noteit lector: hae n[on] de Babylonica deporta[ti]o[n]e ac Judaeor[um] ex ea reditu intellig[e]nda esse: nam n[on] dicit populu[m] congregatu[m] e Babyl. sed ex Judaea. Deinde addit domu[m] ipsa[m]a prophan[atione] cu[m] vasis: et altari sanctificata[m] Hae de resipiscentia Manassis intelligenda: secus diceret eaedificata[m] n[on] solu[m] sanctificata[m] si de [secun]do t[em]plo loqui voluisse - **E.** Sacer. sum[m]us ?irin. graece *Joachim* v. c. 15.. - **F.** sc. se. - **G.** i. ipsi induit cilicio et cinere conspersi ut est in graeco - **I.** sc. oratio[n]um et jejuniu[m].

616. pag.

A. n[[em]]pe in Ure (:Gen. 11.31. cum Actor[um] 7.:) qvare si hic liceat conjunctio[n]e[n] versus seqv[en]tis inferre sic eit qvonia[m] noluerunt ____ deserentes (dupliciter scriptum) ceremo[n]ias etc. sen[u]s plan[us] eset: qvi aliq. cu[m] oratione Stephani (:Act. 7.:) aut Josue (:Josue 24:) aegre componit[ur]. Sed o[m]ib[us] Achioris verbis auctorit[a]te[m] canonica[m] tribuere ni[hi]l nos coegit - **C.** graeci et Syrus in Canaan, qvod svadet historiae series. - **E.** desunt in graeco et syro illa v[er]ba *qvadring. annos* qvi t[ame]n sic admitti possuit ut v[er]bu[m] illic ad terra[m] Canaan aeqve ad Aegypt. referat[ur]. Confer cu[m] Gen. 15.13. et 12.40. et vd. ibi annotata

617. pag.

A. puta Philistaeis, Syris, Aegyptijs etc. de q[ui]b[us] in L. Reg. - **B.** puta a Salmanas[re] imo ab Assyrijs qvi M:amassem captivu[m] abduxerunt. Certe de captivit[a]te a Nabuchod[onosor] facta loqueret[ur]; potius o[mn]es q[ui]va[m] plurimi eor[um] dix[i]sset. Graecus v[er]o hic addit: et templu[m] eor[um] in s̄lu[m] seu profanu[m] factu[m] est. Id enim de profana[ti]o[n]e n[on] destrucio[n]e dictum esse patet ex nots sup. c. 4. v. 2. - **C.** en blaſphem[ia] cuius poenam vide c. 13. v. 10. - **D.** i. simul seu o[mn]es ad unu[m].

618.. pag.

A. civitate[m] Galilaeae cuius hic saepe mentio alibi nusq[va]m. Hanc doctores volun e[ss]e Beth. in Trib. Zabul. Jo:sus(!). (recte: Josue) c. 19. v. 15. ac ad ea[m] Judithe familia[m] ex Trib. Simeonis nigrasse, cu[m] Yeroboamo

et Idololatriae ejus subijci nōllent: ad q[v]od referunt dictu[m] de Simeone Gen. 49.7. *disperga/m/ eos in Israel* - **B.** seu funib[us]. - **C.** Sup. 5.6. - **D.** i. afflictio[n]e[m] - **E.** miserere et opitulare populo tuo propter S[anc]tos tuos - **F.** i. confidentes - **G.** i. retributio[n]e[m] - **H.** i. locum oratio[n]is. - **A.** graece *centum* Septuaginta.

619. pag.

B. i. Latus. - **C.** sic hostis infernalis incidere conat[ur] aquaeductu[m] et auferre nobis fontes gra[ti]ar[um] uta(!) (recte: ut vel uti) sacramenta et alia salutis media. - **D.** sic mystice si deficit aqua compunctio[n]is a[n]ima est in periculo deditonis. - **F.** i. homini - **G.** id est in synagoga qvae in singul. urbib[us] locus oratio[n]is et concionis erat. Tirin.

620. pag.

B. recte notat Card. Bellarm. hic intra Judith[am] et Jacobu[m] 15. generatio[n]u[m] capita tantu[m] recenseri: cu[m] intra Esdr. et Aarone[m] (:Esdr. 7) 17. numerent[ur], i.e. inter eund[em] et Jacobu[m] saltem 20. unde colligi p[otes]t hanc illo longe antiquiore[m] esse - **C.** graec. *filiij Isra.* et ita om[ni]no legendu[m] ex s. Fulgentio sentiunt Bellar[minus] Serarius et alij Neq[ue] e[ni]m Judit ex Trib. Simeon ins. 9.2. nec Ruben babu[i]t(!) (recte: habuit) filiu[m] aliquem nomine Simeonis ut ex Exod. 6.14. et 1.Par. 5.3. pa[te]t. - **D.** i. famae probatissimae. - **E.** graece addit[ur] et *Oziam* - **F.** i. pro vestro arbitratu.

621. pag.

A. sc. per humile[m] poen[ite]ria[m] et depreca[ti]o[n]e[m] poenar[um]. Tirin. - **B.** i. seniores seu senatores. - **D.** sc. amplius et magis. - **F.** i.e. non indignemur quasi volentes nos ulcisci de Deo ob flagella im[m]issa Tirin. - **G.** expendite. - **H.** juxta antiqua[m] gram[m]atica[m] sc. *exibo*. - **I.** nomen appellativu[m] est significans ancillam.

622. pag.

M. i.e. in ultionem. - **N.** i. Dinae. - **A.** sc. facere alia post alia - **C.** hastis oblongis. - **D.** i. gloria[m]. - **E.** i. verbis. - **G.** i. beneplacitu[m] - **H.** pacti - **I.** in religione et cultu tui - **L.** i.e. unguento myrtino - **M.** Mitra capitis est ornamentu[m] - **N.** lilia graece *pseolia* sunt armillae v[el] colli ornamenta spe[ci]e lilio[rum] contexa.

623. pag.

A. i.e. saccu[m] coriaceu[m] - **B.** seu farin[am] hordeacea[m] - **C.** Palathe sunt ficus seu pingves caricae Hos cibos secum detulit, ut sanctius legen Dei custodiret. - **D.** Si Judith mentita est, id Scriptura narrat[ur] sed mendaciu[m] n[on] probat Sa. - **E.** sc. cu[m]ancilla - **F.** seu tentorio Sa in *Lecti cortina*.

624. pag.

A. id e[st] bellu[m] hoc perfecta et gloria victoria cito [con]cludet Deus. - **B.** i. toti mundo - **D.** hinc etia[m] coniucere licet historia[m] hanc ante captivitatem evenisse - **E.** i. ob penuria[m] - **F.** Lege id vetant Lev. 17.10. - **G.** i. D[omi]no [con]secrata. - **H.** triumphabundu[m] putabat Holoph. sed Jud. intelligebat triumphatu[m] et jugulatu[m] - **I.** ja[m] mortuu[m]: qvia desines o[mni]b[us] e[ss]e molestus.

625. pag.

A. scandalu[m] et peccatu[m] atq[ue] ita impedia[m] ne conficiat Deus q[vi]d per me facere decreverat - **B.** i. per vita[m] meam - **C.** i. abuebat. - **D.** graece e[st] *Bagoas* quo nomine designat[ur] apud Persas Eunuchus, prae cateris in aula dominans - **E.** graece *manducare et bibere*. - **F.** i. in ulla caena v[el] dje.

626. pag.

G. i. corrobora. - **A.** graecus *acnacem* seu e[n]sem persicu[m], qvi pugio dicit[ur], qvia solebat e[ss]e brevior - **B.** id e[st] e lecto dejecit in terra[n], ut mane surgentib[us] horrore[m] incuteret et turbatio[n]e[m] per cadaveris aspectione[m] - **C.** qvae cibos ante tulerat, ut ait graecus. - **D.** id est timebant ob nimias moras desperantes. - **E.** qvoad a[n]ima[m] et qvoad corpus

627. pag.

G. est hebraismus q.d. pro eo q[uod] n[on] pepercisti. - **A.** graece *defecit* id est deliqviu[m] animi passus est Achior. - **B.** sc. ad vera[m] et seria[m] pugna[m] - **C.** i. impressione[m]: nolebat e[ni]m Judaeos cu[m] Assyrijs configere ant[e]q[ua]m istis mors Holofernis nota fieret et conserna[ti]o[n]e[m] incuteret. - **D.** aliena manu. - **E.** id est aggregat[us] per dispensat[ionem] in Legi De[u]t. 23. v. 3. propt. insigne[m] professio[n]e[m] divinae potentiae et p[r]ovid[entiae]

628. pag.

F. i. perstrepent[i]b[us] - **G.** i. ducis - **H.** Hoc sar[c]asmo deridebant etia[m] olim Philisthaei Hebr[e]os 1.Reg. 14. v. 11. - **A.** simile[m] imo maj[orem] fecit in domo et Regno diaboli mulier illa haebrea fortis conterens caput serpentis sc. B. V. Maria - **B.** Cha[l]daice *mactabant* seu caedebant. - **C.** sc. onerati graece *ditati*

629. pag.

D. hic sup. c. 4. v. 11. dicit[ur] et Eliachim - **E.** graece dicit[ur] *concurisse foeminas cu[m] thyrsis in manib[us] et coronasse Judita[m] cu[m] ancilla.* - **A.** supple psallere. - **B.** i.e. praesidiu[m] et protectione[m] suam. - **C.** i. percussit. - **D.** sc. gigantes juxta babulas gentiliu[m] robustissimi - **E.** graece *linea[m]* - **F.** Holofernis gentiles alioquin Persica regio Chaldaeis tunc subjecta aut foederata ut app. ex Isa. 22.6. imo ita aliqu. late sumit[ur] illud vocabulu[m], ut Syria[m] Media[m] et Chaldae[am] comprehendat ut ex 2.Mach. 1.19. intellig[itur] Qvare corruit arg. eor[um] qvi inde probare vol. hanc hist. sub Imp. Persar[um] contigisse - **G.** persequeentes ipsos.

630. pag.

I. superbi cu[m] suis opib[us] exterminabunt[ur]. - **L.** i. contra. - **M.** graece *munera.* - **A.** graece *Et senuit in domo viri sui An. centu[m] et qvinq. Clarius Syr. et consenuit in domo Manassis viri sui factaqv[ue] centu[m] et 5 Ann. mortua est etc.* Unde pat[et] totu[m] vitae ejus spatiu[m], ibi describi n[on] aliud qvo post debellatu[m] Holofer[nem] superstes fuit - **B.** graece addit[ur] et *distribuit bona sua ante mortem propinquis suis.*

Liber Esther

C. id est Darij Hystaspis. Vide Chronol. indicem. - **D.** Hebr. *Metropolis*, seu Reg. caput. - **E.** A[nn]o M. 3485. ant. Chr. 519. - **F.** servis. - **G.** hebr. *satrapis* - **H.** i. splendore[m]

631. pag.

I. i. post conviviu[m] illud per djes 180. magnatib[us] exhibitu[m], aliud instituit populo exhibendu[m]. - **L.** sc. exhiberi - **M.** Hebr. *candidi.* - **N.** Hebr. *viridis* - **O.** n[on] ad domiendum(!) (recte: ad dormiendum) sed epulan-d[um] - **A.** Assver[us] figurat Chr[istum] epulae caeli gaudia fortes Persar[um] Martyres etc. - **B.** curialib[us] ministris etsi n[on] e[ss]ent evirati Chald. ha[be]t *satrapi* - **C.** i. Reg. Persar[um]. - **D.** i. erant familiares. - **E.** i. divulgabit[ur] - **F.** i. fact[um] seu exemplu[m].

632. pag.

G. sic Mystice Chr. repudiavit synagoga[m] et ellegit(!) Ecclesia[m] - **H.** qvib[us] de[be]ant uxores obtemperare. - **A.** i. ornatum seu cultu[m] - **C.** i. Benyamin. - **D.** seu de progenie translator[um] - **F.** A[nn]o M. 3405. pat[et] Mardoche[um] cu[m] Zorob[abel] A[nn]o Cyri primo (:1.Esdr. 1.:) hoc est mundi 3468. ann. 17. anteq[va]m haec fierent ascendisse Yeros[olymam] (: 1.Esdr. 2.2.:) sed statim rediisse: sc. diutius ade[ss]e n[on] poterat utpote inter 1. (lege: primos - VG) aulae Regiae ministros Infr. c. 11. v. 5. De redit. Mardo[chei] in Babyl. memi. Joseph Antiq. L. 11. c. 4. circa finem Abenesra et alij Judaeor[um]. - **G.** Chal. *Patrui.* - **G.** alij *cognitionem.*

633. pag.

I. ex myrrha - **L.** gynaeco. - **M.** alias - **N.** i. [decem]bri - **O.** A[nn]o M. 3490. ant. Chr. 514. - **A.** i. favorem. Esther figura est B. V. M. et Ecclesiae. - **B.** id est im[m]unit[a]te[m] a tributis v[el] tributa minuit. - **C.** i. ad [secun]das nuptias - **D.** qvi Amani erant intimi. Irar[um] c[au]sas addit graecus, qvod Mardochae[us] in officijs palatij praelatus illis e[ss]et a Rege.

634. pag.

E. Aman Etymologice [con]turbans - **F.** Amalecitar[um] Regis qvib[us] jam olim Judaei infensi (:Deut. 25.19.:) ita Joseph. et Hebr. o[mn]es. At infr. c. 16. dicit[ur] Aman Macedo fuisse: forte qvod majores ejus ex strage qvae Amalecitis sub Saule contigit profugi Macedonia[m] se recepissent - **G.** 70. *Rex.* - **H.** sc. adoratione qva[m] ille ambieb[at] divina ut ipse Mardoch[eus] infr. c. 13. v. 13. explicat. - **I.** 70. *obedire* - **L.** cui n[on] liceret id facere - **M.** A[nn]o M. 3494 ant. Chr. 510 - **N.** id est sors: hinc festu[m] Phuriu[m] id est fortiu[m], celebratu[m] pro liberatione a funestis Amanis fortib[us] - **O.** est calumnia manifesta. - **A.** in sign. datae potestatis et ad obsignanda scripta qvaecumq[ue] vellet - **B.** anni seq[e]ntis id est anni 3495. siqvide[m] per ann. integraru[m] Aman sorte[m] conijci curaverat - **C.** i. praesides, hebr. *duces.* - **D.** sc. Februarij - **E.** hebr. *turbatis.*

635. pag.

F. id est decretu[m] seu edictu[m]. - **G.** in hujus rei memoria[m] et hodje 13. Mens[is] Adar solemne observant jejuniu[m] qvod vocant jejun. Esther - **H.** i. lecti loco - **A.** sceptru[m] regiu[m]. - **B.** exellens(!) (recte: excellens) et

secura. - C. i. Deo punien- D. i. parata (sequitur verbum abbreviatum minus clare scriptum, forsitan esse - VG) ad ope[m] ferenda[m]. - *. Cld. *jejunate*

636. pag.

Eod. A[nn]o 3495. - E. i. latiu[m]. - F. Chald. *tetigit manu*. - G. qvia nolebat cora[m] multitu[dine] genus suu[m] gente[m] et patria] evulgare, et volebat Amanu[m] praesentem ade[ss]e accusationi candidae et sincerae - A. 70. *lignu[m]* - B. adutiu[m].

637. pag.

C. Eod. A[nn]o 3495 - D. *D[omi]n[u]s amovit somnu[m] a Rege* - E. sc. ubi ingessuri(!) (recte: ingressuri) expectare solebant. - F. hore et modo singulari pro praeclaris meritis - G. Chald. *stola purpurea*, 70. *stola byssina* - H. praecipuis. - sc. lugentiu[m] more. - L. Chald. *adduxerunt* - M. Eod. A[nn]o 3495. - N. convivio adessent: na[m] Hebraei qviv[ium] appellabant a bibendo

638. pag.

A. sc. cui peribit multu[m]r]ibuti. - B. sc. terrore percussus(!) (recte: percussus). - C. sc. ita fiebat illis qvib[us] Rex irratus(!) esset. - D. p Regis salute prodens paratas illi insidias. - Eod. A[nn]o 3495. - E. n[on] innanem aut vacua[m], sed cum o[mn]us ejus opib[us] et thesa[u]ris. - F. id est ad intima[m] Regis consuetudine[m] et fa[mi]liarit[a]te[m] admisis est - G. transferens in eu[m] potest. Amanis. - H. Regi e[usq]ve voluntati.

639. pag.

A. sc. Maij - B. i. Praefeci. - C. i. cursores velociter eqvitant[es] - D. sc. ut impedirent executione[m] - E. hebr. *candidis*. - F. cognita Dei ga suos providentia et Mosaicae Legis Sanctit[a]te. - G. A[nn]o M. 3496. ant. Chr. 508.

640. pag.

A. Serarius putat 10. alios aeter illos de qvib[us] infr. 16. v. 18. - B. sc. ut pala[m] facerent se n[on] opes sed sua[m] incolu[m] incolu[m] q[r]erere nec facere ex avaritia sed justitia - C. sc. in crucib[us] ad ignominia[m] et terrore[m] malor[um] - D. prae qvingentos alias qvos pridie occideram - E. in gra[ti]ar[um] actione[m] pro tanto beneficio - F. hinc censem auctor hujus libri

641. pag.

A. sc. missae ad Judaeos. I. sc. Epist. Mardochaei - C. i. reqvirunt. - D. sc. futura. - E. sc. servando promissa et festa celebrando - F. qvaesto huic sicut et alijs praemittend. erant. - G. clamores sunt publicae ora[ti]o[n]es. - H. i. diem 14. et 15. mens. 12ive Adar, sup. v. 17. et 18. haec hodie Judaeor[um] bacchanalia sunt. - I. sc. sibi subjecta[m] - L. id est ad m[m]odi[tatem] et qviete[m] populi Judaici - *. hae q[v]ae scribunt[ur] alio caractere scripta s[u]nt Hierony[mi]er]ba de veteri sua versione loq[ue]ntis.

642. pag.

M. fons restingv. excitatu[] ab Amane incendiu[m]. - A. Judaeis inimicar[um] - B. exitiale[m]. - C. ut faceret nobis diem illu[m] laetu[re] festu[m]. - D. sive regnantis Ptolomaei Per. Jul. 4537. amte aera[m] [Chris]ti 177. - E. pat[et] hunc Ptolomaicum e[ss]e Philometore[m] Evergetae fratre[m] cujus memin. Joseph L. 2. [con]tra Apione[m] his v[er]bis: Pbmetor Ptolom. et ejus Uxor Cleopatra tota[m] (:Egyp.:) re[g]i[one]m Judaeor[um] fidei com[m]iserunt copiam]q[ue] o[mn]ium duces fuerunt Onias et Dositheus Judaei isti etia[m] templ. Joro-solimyani(!) aemulu[m] [n]adidere: r[e]fert idem Joseph. Ant. l. 13. c. 6. - F. i.e. sortiu[m] qvia continebat historia[m] Esther et sortiu] - G. n[on] Regis sed sacerdotis antedicti - H. sunt iter[um] verba S. Hierony[mi] - I. is est Assverus supra nota] qve[m] Dariu[m] Hystapsis e[ss]e dixim[us] [er]go venit. A[nn]o M. 3484. ant. Chr. 520. - N. Graece *turba/ti]/c* O. q.d. superbos. - P. cujus intelligentia[m] assecutus est per ipsu[m] rer[um] even-tu[m] et evidenter[m] facti Q. n[on] im[m]ediate per se, sed per Esther sup. c. 21. v. 22.

643. pag.

A. de qvib[us] c. 6. - B. v[er] Agagaeus de stirpe Agag. ut est in hebr. et latino sup. c. 3. v. 1. - C. v[er]ba s. Hierony[mi] sunt. - D. Expl. haEpistola c. 3. v. 14. - E. i. Persicu[m]. - F. i. qviete. - G. ut ubiq[ue] possit nocere.

644. pag.

H. sc. hac die volebat caem consum[m]ari. - I. sunt v[er]ba S. Hierony[mi] - L. sc. t[em]pore S. Hierony[mi]. - +. fer. 4. p. Dom. 2. Qvadrt in Missa [con]tra Paganos - M. explicat[ur] c. 4. v. 1. - N. na[m] Aman voleb. adorari cultu divino - A. i. nereditat[em] seu popul[um] tuu[m] qve[m] tibi quasi haereditar[ium] delegisti - B. Judaei enim sua jejun. voc: solent Thaanin, i.e. humilia[ti]o[n]es - C. hoc sign. ingenite[m] animi luctu[m] olim

testabant[ur]. - **D.** id est ope et auxilio humano destituta[m] - **E.** i.e. praeſentissimu[m] ε - **G.** graece *a nativit/a/te*. i. prima aet[a]te.

645. pag.

H. loquit[ur] de suis majorib[us] - **I.** qvod recens instauratu[m] erat Jerosoly[m]ae indu hujus ejusd[em] Darij Hystapsis. - **L.** sc. Idolis. - **M.** i. gentiles. - **N.** i.e. Regu[m], Judicu[m], Principu[m] o[m]iu[m] qvi dij vocant[ur]. - Joan. 10. Psal. 81. - **O.** Leone[m] vocat Assveru[m] ob animosit[atem] et feritatem. - Alibenter. - **B.** sc. idolor[um]. - *. v[er]ba S. Hierony[m]. - **C.** graece *vestimenta luctus* qvib[us] sc. ad Deūlūtum ornata fuerat. - **D.** graece *Inspectore/m*. - **E.** i. delicate se gerens.

646. pag.

F. i. hilarit[a]te[m] p[re]ferentibus - **G.** i. coram. - **H.** i.e. sponsus. - **I.** sorore mea et spora. - **L.** subditis nostris. - **M.** i. sceptru[m] - **O.** sc. mirabili majest[ate] - **P.** splendoris et dignit[a]tis. - +. S. Hiero[mus]. Sup. 11.2. - **A.** graece *Satrapis*. - **C.** sc. moderate - **D.** ultionem.

647. pag.

F. hinc censem aliqui fuisse de genere Agag. non Amalecitae sed alterius - **G.** i.e. vita. **H.** propt[er] detecta[n] conspira[ti]o[n]e[m] - **I.** haec ad conjura[ti]o[n]e[m] Bagathanis et Tharis Eunuchor[um] manis perfamiliari[un] referenda vident[ur]. de qva c. 2. v. 21. - **L.** i. graecos qvor[um] pars minima Macedoneqvi tum (:a t[em]porē Darij Hytaspis:) Persis metuendi et ab ijs male meriti ut notat Herodot[us]: unde postea illa aperta inter eos e hunc Dariu[m] et celebris ad Marathonem pugna. - **M.** i. decessorib[us] suis Cyro n[eme] et Cambysi et alio[um] Cyri filiam ipse duxerat ut jure Patre[m] eum appellaret - **N.** Graece *familia* - **A.** pro perpua gra[ti]ar[um] actione et memoria.

648. pag.

Liber Iob

A. A[nn] M. circit. 2420. Ant. Chr. 1484. - **B.** regio est p[ro]xima Idumaeae vid. Thr. 41. - **C.** hebr. *perfectus* 70. *im/m]aculatus* - **D.** Chald. *dives* - **E.** prurificans(!) (recte: purificans) per sacrificia etiōnitiones - **F.** male cogitando etc. **G.** Angeli. - **H.** Chald. *in judicio*. - **L.** tanq[ua]m lictor et satellites Dei - **M.** nn] vis[us] ab illo - **N.** locutione mentali - **O.** 70. *gratis* seu *sine c/ausa*. - **P.** sc. tua protectione - **Q.** per antiphsin significat hic maledicere q.d. disparea[m] v[el] mentiar, nisi pala[m] et impudenter maledicat tibi - **R.** i. penitto tibi - **A.** sc. sub [tri]b[us] ducib[us]

649. pag.

C. sc. in terra[m]. - **D.** n[on] videns D[omi]nu[m] - **E.** Chal. *perfec(ti)o[n]e/m* - **F.** id e im[m]erente[m] - **G.** o[m]nes opes velut pelle[m] aliena[m] libenter dabit ho[m]o pro pelle propria pro vita ei[nim]a sua servanda - **H.** seu foedissim[i]s et acutissi[m]i s dolo[ri]bus referto - **I.** q.d. per antiphrasim *maledic*. - . magnitudine mali percussi(!) (recte: percussi) n[on] audebant ill[um] affari.

650. pag.

B. qvo sensu etia[m] Sancti ad exprimenda[m] sua[m] afflictio[n]e[m] v[e]l odiu[m] er; peccatu[m] natale suu[m] maledicere possint. V. Tirin. hic. - **D.** id est maxima - **E.** ut solent Aethiopes jux monte[m] Atlante[n] execrari sole[m] et occidente[m] qvod nimio calore ipsor[um] terras perdat q. d. potiorire meu[m] peccators natale[m] maledictis proseguunt[ur] - **F.** Execra[ti]o[n]e[m] facere - **G.** i. solent aedificare - **H.** sc. in sepulcro - **I.** i. excitando - **L.** sc. sunt - **M.** sc. abundat.

651. pag.

A. Theman Urbs Regia Principum Edom. - **B.** Chald. *corruentes in peccata*. - **C.** q.d. n[h] is eras qvi ap[p]artebas. - **D.** Deo vindicta[m] im[m]ittente. - **E.** id est potentes tyranni qvi subditos depraedari sebant ut leones etc. - **H.** in bono et justitia: qvia natura sua n[on] sunt im[m]utabiles ut Deus - **I.** q[v]a[m] plurim Lucifer et asseclis. - **L.** physice a corruptione, moraliter a concupiscentia. - **M.** sc. impior[um] - **N.** du[m] ob inatientia[m] contabes:it. - **O.** id e[st] praevidi et praedixi et mala ejus vertici impendentia - **P.** q.d. sterilitas sed abominu[m] iniqvitate.

652. pag.

A. hebr. *paleas*. Chal. *provincias* - **C.** i. in reb[us] clarissimis - **D.** seu calumnia - **E.** i. cnepescet - **F.** id est post paucas tribula[ti]o[n]es Anagogice post 6. djes hujus vitae - **G.** in 7. seu Sabba[to] resuētionis conferet glo[ri]a[m] sempiterna[m]. S. Aug. L. 11. De Civit. c. 31. - **H.** q.d. ad nullu[m] offendes lade[m]. - **I.** decore[m] a[nim]iae. Chal. *domu/m* et *familia/m* - **M.** djer[um]. Chald. *in perfectione annorum*, N. plagae et adversitates. - **O.** Exhaurit o[m]ne[m] animi mei vigore[m].

653. pag.

A. i. ta[m] dura. - **B.** aricioroximi et intimi. - **C.** modicu[m] incom[m]odu[m]. - **D.** gravius malu[m] - **E.** divina ultio. - **F.** sc. peccatis. **G.** Arabiae desertae - **H.** Arabiae felicis: q.d. negotiatores mundi. - **I.** sc. verissimis - **L.** sc. inaniter - **M.** certamen, **O.** entatio. - **N.** conduct[us] ad laborand[um] - **O.** i. qvietem. - **P.** a qviete. - **Q.** i. benigne me respice - **R.** diutius icter afflictio[n]es tot.

654. pag.

A. dolor[um] et plagar[m] - **B.** morte[m] miserrima[m] prae vita et tot dolorib[us] referta. - **C.** ab initio consolat[i]o[n]e - **D.** afflictione - **E.** st[ra]ntagonistam. - **F.** hebraice *corrumpit* q.d. tui c[au]sa non deflectet a justitia. - **G.** id est naper et recens nati **I.** [v]ae brevis est et obscura. - **L.** i. juncus, 70. *papyrus*

655. pag.

M. vana spes hypocrita - **I.** sc. sci[r]pus seu juncus - **O.** i. in principio - **P.** duros et impoenitentes. - **A.** justu[m]. - **B.** acversus justu[m]. - **L.** i e[st] superbos. - **D.** mystice ho[min]es terrenos et afflictio[n]es. - **F.** cons[t]ella[ti]o[n]es nobis conspicuas **G.** onstella[ti]o[n]es australes seu antarctici poli nobis absconditas - **H.** p[r]incipes et caelies - **I.** n[on] su[m]p[er]ens - **L.** subita calamitate.

656. pag.

M. rectus et innocens. - **N.** audens de justor[um] patientia, q.d. n[on] tamdiu cruciet - **O.** diaboli. - **P.** excaecans illos. - **Q.** i. cito. - **R.** i. uas - **S.** sc. prae moestitia. - **A.** i. intinctu[m] ostendes - **B.** abominabile[m] ostendent. - **C.** Deum et me - **D.** loq[ue]bere conqverens mea[m] miseria[m] - **E.** ut te decipiat spe[ci]es externa. - **F.** et miserere fragilit[a]tis mae. **G.** in utero matris. - **H.** vita[m] na[tur]ale[m] et superna[tur]al[em] - **I.** conservavit.

657. pag.

L. flagella et plagas. - **M.** dpeccatis et miserijs meis. - **N.** sc. per multiloquiu[m]. - **A.** sc. Deo. - **B.** multa exigens. - **C.** justo minus puniari. - **I.** perfecte. - **E.** obfirmasti in superbia. - **F.** ideo n[on] exaudiris - **G.** plena prosperitas. - **H.** letus et illustris

658. pag.

I. Eris in dignitate et auctoritate. - **M.** Hebr. *afflictio* Sap. 5.6. - **P.** integritas. - **Q.** Est just[us] miser et affl[ic]t[us]. - **R.** ad gloria[m]. - **T.** Di lnita[em] sapien. et providentia[m] - **X.** q.d. sensu sensibilia et intellectu intelli[gi]bilia de Deo percipiunt[ur] - **I**ut consilia dent fatua. - **C.** ut sint stupidi. - **D.** glo[ri]a[m] et potesta[t]e[m] eis aufert - **E.** pertittendo(!) (rectepenittendo) occasio[n]es erroru[m] - **F.** subtrahendo suu[m] lumen et auxilium.

659. pag.

G. i. qvae vos scitis - **H.** dloqli. - **I.** sc. ut c[au]sa[m] mea[m] justificem. - **L.** ad tuendam sua[m] bonitate[m] et justitia[m]. - **M.** et falsacamnias [con]tra me in[n]ocente[m] - **N.** cu[m] Abraham [con]tra spem na[tu]rae, in spem gra[ti]ae. - **O.** v[er]a vae vident[ur] obscura - **P.** hebr. *litiget mecum*[m] coram justice. - **A.** sic tractas me velut hostem. - **B.** in carer[n]ervus est lignu[m] magnu[m] qvo pedes vincto[r]um] st[r]ingunt[ur]: metaphor[ice] Job affl[ic]tio[n]es sic vcat

660. pag.

E. sc. potens vel vere es **F.** e torqveas eu[m]. - **G.** Hebr. *pereat* sc. secund[um] qualitates. - **H.** ante ext[r]emu[m] judicia[m] - **I.** v[el] limb, \ purgatorio. - **L.** sc. per Resurrectione[m]. - **N.** i. perit. - **O.** ex hac in alia[m] vita[m]. - **A.** pro serijs reddens vaa[el] impertinentia - **B.** sc. Deum.

661. pag.

C. sc. ita loqli. - **E.** id es dijicile. - **F.** **G.** per se et ex na[tur]a sua, sic etia[m] nemo bon[us] est. Marc. 10.18. - **H.** id est Angeli per metomyian].(!) (recte - metonymiam) - **I.** ex siti concupiscentiae sicut aeger febri aestuans. - **L.** Chal. *tradita a Patribus*- **N.** cu[m] arrog[a]ntia et obstina[ti]o[n]e. - **N.** id est miserijs. - **O.** filios absumit ignis tribula[ti]o[n]is - **P.** flaq[ue] trula[ti]onis v[el] solo Dei imperio.

662. pag.

Q. qvdqvid congregat n[on]jurabit. - **B.** mens - **C.** parturit impias inventio[n]es. - **D.** in simili statu et tribul. qvod tamen n[on] absolute opt - . 70. *cum planctu ex compass.* v[el] per mimesim simili modo et vos irridendo. - **F.** Hyperbole id est sunt destu virib[us] ulceribus et dolor[ibus] exc[i]si - **G.** allegor[ice] hae o[mni]a [con]veniunt [Chris]to patienti cuius fruerat Job. Tirin. - **H.** seu scopu[m] in qve[m] o[mni]a sua tela conijciat. - **I.** Allegor[ice] [Chris]ti, qvia meliuxnat q[ua]m sangvis Abel n[em]pe misericordia[m] non vindicta[m] - **L.** i. clamo cu[m] lacrymis.

663. pag.

M. q.d. vires consument[ur]. - **N.** seu vera scientia - **A.** ut simili modo impiis op[p]onat. **E** id est pijs operib[us] - **C.** cu[m] patientia etc. - **D.** tamen. - **E.** usq[ve] ad adventu[m] Messiae - **F.** sine luminet ilcro te cadente. - **G.** angustiabit[ur] nec poterit exeqvi qvae volet. - **H.** sc. concupiscentiae. - **I.** sc. peccati fi

664. pag.

L. impij v[el] diaboli - **M.** sc. perijt. - **O.** Antichristi cui allegorice o[mni]a [con]veniurS. iregor. - **A.** id est saepius - **B.** ex afflictio[n]e mea - **C.** P[rop]ter peccata mea sed longe ob alias c[au]sas D.s.c. appellat tribula[tion]es. Hebr. *exercitus* - **E.** p[rop]ter nimiu[m] foetorem. - **F.** merasm[us] morbi genuabumit genas et gingivas.

665. pag.

G. plumbea lamina. - **H.** instrumento sculptorio pro memoria stabili - **I.** ja[m] ab aeterr qva fil[ius] Dei. - **L.** eund[em] Salvatore[m]. - **M.** c[au]sa[m] et object. eu[m] insectandi - **N.** irae et vindicti d[omi]nae. - **A.** Chald. *ad momentu[m]*. - **B.** id est opera mala - **C.** vindicta[m] et sup[p]lici[um]. - **D.** vitia qvib[us] asvevit puer durabunt per tota[m] vita[m] cum eo qvasi condent[ur] in sepulchro - **E.** in venenu[m] et supplicu[m]. - **G.** aliquid pro paupere.

666. pag.

H. gladius irae Dei - **I.** impij in interitu[m] - **L.** impior[um] antesignanu[m]. - **M.** dolor et tortores. - **N.** alimento terreno ut noster ignis. - **O.** seu Angeli. - **P.** hoc est ho[min]es. - **B.** Subito, ite[m] ex h[oc] pncto vitae hujus - **D.** id e[st] potestate - **E.** i. e[st] q[ua]ndo. - **F.** Prosperitas - **G.** irae divinae - **H.** si fiant partioesceleru[m] patris. - **I.** i. agnoscat Dei justitia[m] - **L.** i. interitu[m] - **M.** sempiterna[m] - **N.** sc. morte im[m]atu[us] peeat ipse.

667. pag.

O. sc. iniqvi, q.d. Job. - **P.** filiorum. - **Q.** extremae post hanc vita[m] - **R.** gratus et amius inferis - **S.** ad inferos. - **A.** sc. Deus ne illi noceas. - **B.** i. vires et facultates. - **C.** q.d. si n[on] possum[us] visu sll[um] numeru[m] et quantitates asseqvi qvomodo asseqvemur Dei potentiam et excellent. nostro debili infletu - **D.** diluvij v[el] impet[us] irae divinae.

668. pag.

F. superbia. - **G.** ultionis divinae. - **H.** restitueris pristinae felicitati - **I.** pro infirmi[a]teobr - **L.** auru[m] et divitias in ea copia qva silices inveniun[ur]. - **N.** se humiliando - **O.** gravior est q[ua]meritus meus prae/se/ferat - **P.** sc. Deum. - **Q.** libere eloquens meas increpatio[n]es et poenas - **A.** septemtrione[n] - **I.** meridiem. Chal. *astru[m]*. - **C.** sc. cui obediendu[m] est - **D.** i. impedire - **E.** i. decretu[m]. - **F.** malleo ibla[ti]onu[m]. - **G.** desperati[o]n[e]m. - **H.** sed persisto in Dei gratia et lumine.

669. pag.

I. etia[m] fideles et pij. - **L.** consilia et opera qvae per singulos dies exeqvit[ur]. - **M.** s impij - **N.** sc. cavernas ingressi ut se tegant. - **O.** deliciati sunt. - **P.** divinae legi et inspira[ti]oni. - **A.** aversant[r] t fugiunt. - **B.** diffluens in libidine[m] sicut aqua fluit in terram - **C.** [e]st impreca[ti]o Prophetica. - **D.** id e[st] carmitat. una ad aliam anagogice in inferno ab extremo frigore ad sum[m]iu[m] aestu[m]. Beda. Liran. - **E.** p[re]n[on]eccati contuet[ur]. - **F.** depast[us] est et spoliavit alias afflcta[m] - **H.** sc. Deum. - **I.** angelis et stellis

670. pag.

L. q.d. qvis illor[um] n[on] illuminat[ur] a Deo? - **M.** seu comparatione - **N.** sc. vim reiordi seu a[nim]a[m]. - **O.** t[em]pore Noe allegorice daemones. - **P.** sc. poenis. - **Q.** i. caelu[m] - **R.** id e[st] ocult facie[m] caeli q[ua]ndo vult - **S.** usq[ve] ad fine[m] mundi. - **T.** allegor. angeli caelorum motores S. ho[us]. - **U.** sc. creante manu ejus ex nihilo - **X.** qvilib. na[tur]alis in terra et mari: mystice daemon ex ho[m]inu[m] erib[us] - **Y.** i. operis. - **A.** i. vim. - **B.** sc. intelligere. - **C.** i. sermone[m] barabolicu[m](!) (recte: parabolicum) - **I.** scn[on] judicans me secund. regula[m] humana[m]. - **E.** Hebr. *justitia[m]*. - **F.** 70. *impij*. - **G.** Deo adjuvan- I. secreta judicia et curietia[m] innocentia[m] affligat

671. pag.

L. mentis in morte. - **M.** extrema et perpetua paupertas. - **N.** qvicunq[ve] viderit exterini[m] impij. - **O.** Chaldaice *aes effundit*. - **P.** i. absconditu[m] in terra. - **A.** ad locu[m] sapphiri seu paradisi :sunt occultistae aves. - **B.** Chald. *superbor[um]*. - **D.** adamus vitrei coloris. - **E.** increata qvae est c[au]sa et fo[re]nnis sapi[enti]ae creatae nascit[ur] in sinu Patris provenit a P. luminum.

672. pag.

F. sapiens cult[us] increatae sapientiae. - **G.** i. sermonem parabolicu[m] - **H.** favor et gratia. - **I.** i. familiariter - **L.** metalepsis est qva signif[icat] lactis copiam ex armentis. - **M.** sc. p[re] reverentia. - **A.** P[e]r b[ona] consilia - **B.** ob praestita auxilia. - **C.** seu posita. - **D.** i. robur.

673. pag.

E. splendor et auctoritas mea n[on] minuebat[ur]. - **F.** Christu[m] - **G.** judaei. - **H.** Patriarchas - **I.** Apostolis et doctorib[us] - **L.** robur et industria. - **M.** Chal. *solitarij* - **N.** terra[m] lapidosa[m] sterilem[ve]. - **O.** sc. auctorit[a]te qva pollebam privat[us], neq[ue]o tales in officio continere. - **P.** pedibus suis. - **Q.** ut nullu[m] supersit effugiu[m]. - **A.** vermes v[el] febres et dolores. - **B.** ut me undiq[ve] arrodant et affligant. - **C.** severu[m]. - **D.** loco altissimo

674. pag.

E. patienter perferens cuncta mala. - **F.** i. ardore. - **G.** Hereditate[m] et locu[m]: qvia soli casti sunt filij haeredes et templ. Dei - **H.** sc. a Deo. - **I.** Chal. *abijt* - **L.** sc. adulteriu[m] - **M.** absumens - **N.** o[mni]a b[on]a corporis et a[nim]ae. - **O.** Idem ipse. - **A.** sc. p[re] frigore - **B.** qvae veste contexi. - **C.** in publico judicio. - **D.** i. judicia Dei

675. pag.

E. Chal. *deceptu[m] cor meu[m] ut putarem illa sidera deos esse*. - **F.** in sign. reverentiae et adoratio[n]is. - **G.** domestici mei qvia praesentia corporali n[on] poterant satiari. - **H.** process[us] et c[au]sae meae. - **I.** vindicta[m] qvod justo D[omi]no agros eripuerim - **L.** soluta agricolis. - **M.** q.d. hic fecit finem. - **N.** i. ex progenie Buz filij Nachor - **O.** Chal. *Abraham*. - **P.** hebr. *plusq[ua]m Deum*. - **A.** sc. Dei. - **B.** sc. semper

676. pag.

C. solida[m] ra[ti]o[n]e[m] de calamit. Job. - **D.** i. mentis - **E.** Hebr. *utres* - **F.** neq[ve] patiar ut Job, homo sc. Deo aeqv[er]et et arroget sibi justitia[m] ir reprehensibile[m] - **G.** i. a[nim]a indita a Deo. - **H.** eloquiu[m] de reb[us] miris et stupendis - **I.** Eliu sinistre expl. qvae dixerat Job. c. 13. - **L.** sed peccas loq[ve]ns de Deo, quasi de injusto tyranno. - **A.** divinae irae.

677. pag.

B. i. vitae - **C.** morbis et doloribus. - **D.** idest poenit[entiam] seria[m]. - **E.** i. Deus angelo. - **F.** g[r]a[t]ia[m] per peccatu[m] de perdita[m]. - **G.** id est multis - **H.** i. cu[m] singulis ho[min]ib[us]. - **L.** qvod dixerat Job c. 27. v. 2. Eliu invidioso exagerat, addens eu[m] dixisse: in judicando me mendaciu[m] est pro eo qvod dixerat errari ab amicis. - **M.** hoc ite[m] n[on] dixerat Job sed subinde pium tractari a Deo sicut impiu[m]. - **N.** qvod justu[m] est.

678. pag.

B. ab eo condemnat[us] iter[um] ad Deu[m] appellans a male informato ad melius informandu[m]. - **C.** seu impiu[m]. - **D.** sc. iniqvitate[m] ut iniq[ue] de eo sentias et loqvaris. - **E.** Deus justo judicio te flagellat. - **F.** flagellis. - **G.** donec resipiscat. - **H.** co[m]muni calculo et judicio condemnat[ur] reus falsitatis et blasphemiae. - **I.** sc. Deo. - **L.** peccator est - **M.** pauperes et afflitti

679. pag.

N. ad qve[m] configio - **O.** materia[m] canendi carmina Eucharistica. - **A.** humiliare - **B.** ejus opem. - **C.** extreme seu condigne. - **D.** i. factore[m]. - **E.** sc. dignitate - **F.** sc. impij - **G.** Chal. *afflictionis* - **H.** humiliter poenitentes. - **I.** horribili intempestiva et praematura morte - **L.** angustiae quasi serae(!) (recte: ferae) pessimae - **M.** seu superbia[m] animi - **N.** iniqvos judices.

680. pag.

O. erudit[i] - **P.** cognoscunt - **Q.** 70. *infinitus*. - **A.** fulgura pluvias et tempestates. - **B.** sc. luce. - **C.** tonitru qvod de ore v[el] imperio Dei procedit. - **D.** qvia neq[ue]t perfecte cognosci. - **E.** sc. potestate sua supra o[mn]ies ho[min]es per ista evidenter signif[icat] suu[m] absolutum dominiu[m]. - **F.** aliquva regio ne sibi placita. - **G.** Chal. *sicut speculum fusile nitidu[m] et splendens* - **H.** absorbebit[ur] rer[um] mirabilitate. - **I.** serenitas auro similis - **L.** i. scrutari.

681. pag.

A. nube procellosa et quasi tonante indice sua[m] majest[ati]s. - **B.** nisi ego. - **C.** allegorice angeli astra s[em]p[e] lucentia n[un]q[va]m occubentia n[un]q[va]m cadentia - **D.** ijdem angeli propter excellente[m] sanctitatem. - **E.** i. extremis - **F.** inferor[um] vidisti ut [Chris]t[us] ea confringens. - **G.** cu[m] luc[em] creare[em] - **H.** Hebr.

angustiae - **I.** sc. nisi ego - **L.** hebr. *pruina/m* - **M.** septe[m]. - **N.** vergilius. - **O.** stellas circa polu[m] arcticu[m] - **P.** Chaldaice *leges et statuta* - **Q.** singulare[m] prop[r]iet[a]te[m] statis temporib[us] ante solis ortum canendi.

682. pag.

R. concordem et stabile[m] cursum - **B.** nisi ego per mea[m] providentia[m] - **C.** i. capraru[m] sylvestriu[m] - **D.** in arrestis. - **E.** i. cubilia. - **G.** Herodius juxta Tirin. genus ciconiae: typus est pietatis in parentes et filio[s] - **H.** accipiter symbolu[m] est sagacitatis S. Ambr. - **I.** mirabili modo qvot ann. juvenescens.

683. pag.

A. qvia est gen[us] aqvilar[um] minus nobile seu vulturinu[m] qvod morticinijs inhiat. Math. 24. v. 28. - **B.** v[el] iniquum - **C.** graece et Chal. *gloria/m* et *decorum Indus/()* (recte: inde) sc. mira operare ut ego. - **D.** inter terrenas bestias maximus sc. elephas v[el] rhinoceros: alegorice diab. - **E.** ut serviat tuis usib[us] - **F.** allegor. diaboli virt[us] est in vitijs luxuriae et gulae - **G.** allegor[ice] cauda diaboli est Antichrist[us] S. Greg. - **H.** seu operu[m]. - **I.** balaena[m] horrendu[m] oceani monstru[m] v. Tirin. - **L.** qvod tibi cum allegorico Leviathan seu diabolo gerendum est.

684. pag.

A. qvis pellem ei Leviathan detrahet. - **B.** ut ei fraenu[m] initiat - **C.** rictu[m] et labia - **D.** sternutans videt[ur] flammam n[on] aqvas ejaculari - **E.** lucentes et flammei. - **F.** allegorice diaboli inspiratio[n]es ho[min]es ardere facit ira libidine etc. na[m] reliqvos pisces devorat. - **H.** Deus. - **I.** fulmine percussa balena magis indurat[ur] - **L.** supra undas se erigens - **M.** sortes virtuosi et casti ut angeli - **N.** p[otes]t admittere illos v[el] exclud[ere] pro libitu. - **O.** confringit naves auru[m] et pretios[os] merces sibi substernit qvas ut lutu[m] curat - **P.** imperter[r]itus - **Q.** 70. *o/mniu/m* qvae in aqvis sunt alleg[orice] lucifer.

685. pag.

R. i. mens. - **S.** forsitan etia[m] sensibili fo[rm]a praesentem. - **A.** Eliu ja[m] prius reprehenderat. - **B.** exaudivit preces ejus pro illis fusas - **C.** prae admiratio[n]e tantae muta[ti]o[n]is - **D.** qvod pulchra e[ss]et instar splendidae diei - **E.** qvod gra[ti]osa esset ut aromatica cassia. - **F.** qvod speciosa quasi stibio depicta Tirin.

Liber Psalmorum

G. malis consilijs obseqvens. - **H.** permanens in peccato. - **I.** alios docens. - **L.** Joseph(!) (recte: Josue) 1.8. - **N.** id est c[au]sa cadent. - **O.** conat[us] et studia

686. pag.

A. Dei lege[m] et Evang. [Chris]ti. - **B.** Eccles. cuius typus et origo fuit in monte Sion - **D.** ab aeternita[te] - **E.** ut hereditas tua seu Eccl[esiae] sit catholica ubiq[ue] diffusa - **G.** Hierony[mus] ex hebr. *osculamini* seu adorate filiu[m] - **H.** activa tu me glorificas - **I.** anima[m] ne succunbat afflictioni - **L.** arma et vires hostiu[m] et diabolor[um] - **M.** hic et alij saepius addunt *selach* q.d. o bonitate[m] Dei! - **N.** ad fine[m] saeculor[um] seu t[em]pora Messiae hic Psal. spectat. - **O.** admirabile[m] effecit sua singuli ope. - **Q.** Deo placens.

687. pag.

R. fideles Dei servi. - **A.** securus de D[omi]ni providentia. - **B.** Chal. *securitate*. - **C.** Eccles. v[el] a[nim]a justa. - **D.** mature et tempestive - **E.** ut tibi supplice[m] et obtemperem. - **F.** i. meditabor. - **G.** in vijs legis tuae justae. - **I.** exhalans foetore[m] mendmentio[n]em - **L.** nos undiq[ue] cingens tuo favore. - **M.** sc. mundi aetate et perfecta beatitudine. - **N.** sup[p]le n[on] medeberis - **O.** te laudans v[el] incitans alios ad laudandum. - **Q.** videntes seria[m] et veloce[m] meam poenitentiam.

688. pag.

A. i.e. Aethiopis scil. Saule[m] vocat ob moru[m] nigredine[m] et obstinatione[m] in malo. - **B.** Eccles[ia] sup[p]licabunda et laudans - **D.** tela et instrumenta mortifera - **F.** i. recidet. - **G.** pro. - **H.** beneficijs et fructib[us] sangvinis [Chris]ti. - **I.** laudari fecisti divina[m] tuam Majestatem.

689. pag.

N. glo[ri]a tua in [Chris]to ho[m]inu[m] nobilissimo - **A.** mysterijs - **B.** [Chris]ti. - **C.** hostes mei in fuga[m] versi infirmati sunt et defecerunt. - **D.** instar sonitus celerrime. - **E.** retrahis me ab extremis periculis - **F.** in solemnib[us] conventib[us] Eccl[e]siae. - **G.** Chal. *spes*. - **H.** justu[m] judice[m] et vindice[m] sc. [Chris]tu[m]. - **I.** pius urit[ur] et torqvet[ur]. - **L.** et arrogantiae - **M.** impius Deum.

690. pag.

N. ab hac mea foelicitate - **P.** suo sermone creat alios(!) (recte: aliis) dolore[m] et labore[m]. - **A.** diaboli. - **B.** antichristi. - **C.** te extirpante ieribit. - **D.** ad preces: quia praevenis preces. - **E.** fuge. - **F.** clam. - **G.** in co[mmun]e bonu[m] - **H.** v[el] peccavit. **L.** severe scrutantur. - **M.** vent[us] et horrenda tempestas - **N.** id e[st] nulla sanctitas et fidelitas est inter ho[min]e. - **O.** [du]plici corde seu fraudulenter.

691. pag.

P. in salute - **R.** promissa fiddia. - **A.** sc. incomprehensibile[m] profundit[atem] judicior[um] tuor[um]. - **B.** ut evada[m] manus Saulis et ininici. - **C.** ut sciam ra[ti]one[m] evadendi - **D.** de virtute et constantia. - **F.** piis operib[us] studens v[el] insisens. - **G.** pestifera loqvuntur - **H.** in actionib[us] - **I.** eo tendunt ut alios conterant et infoelices reddant - **L.** vindic[m] mea[m] manu[m]. - **M.** Chal. *redemptione/m/v[el] redemptorem*. - **N.** libera[t]us ab hostiu[m] et diabolob[um] tyranide.

692. pag.

O. Caelesti cuius typus est T:bernamcul[um] Moysis. - **P.** id est peccator ab illo nihili fit et intrepide arguit[ur] ubi res postulat. - **A.** n[on] dejicit[ur] in infernum. - **B.** munera[m] et meritor[um], licet illis oblecteris et praemia tribus - **C.** fecit ut eor[um] commodis mire studerem. - **D.** Deus ipse - **E.** ut eligere[m] hanc haereditate[m]. - **F.** affectus me excitarunt. - **I.** perfecta. - **L.** per visione[m] divinit[a]tis tuae - **M.** Chal. *in aeternum*. - **N.** affectu[m] cordis mei - **O.** tribulationis et tentatio[n]is. - **P.** a recto. - **Q.** mirabiles exhibe

693. pag.

R. i. [Chris]to et gra[ti]ae. - **S.** opulentia[m] - **T.** ne viderent miseria[m] et moverent[ur] ad misericordia[m] - **U.** gladiu[m] et potentiam auferib[us] inimicis. - **A.** facies gloriosa. - **B.** servo. - **C.** Hierony[mus] *petra mea* - **E.** potentia et robur operans salutem. - **F.** Lethales. - **G.** et ecce venit in auxil[jum] Deus qve[m] in seqv. v[er]b[is] poeticis hypotyposi depingit. - **H.** tontrua. - **I.** velut sagittas fulmina - **L.** auxiliu[m] - **M.** tribula[ti]onib[us]

694. pag.

N. recedens. - **A.** meritu[m] neu[m] Chald. - **B.** ages benigne - **C.** ages perverse seu severa [con]tra more[m] tuum. - **D.** pristina[m] glo[ri]a[m]. - **E.** superabo o[mn]e[m] difficultatem. - **F.** purissima - **G.** fortitudine. - **I.** sc. agiles - **M.** protectorem [Chris]tu[m] Salvator[em] - **N.** Chal. *consummantur*. - **O.** fecisti tergavertere. - **P.** gentilis - **Q.** ut meu[m] - **R.** ad praedicatio[n]e[m] Apostolor[um] - **S.** alienigenae subjecti sunt ut servi qvi saepe ex timore mentiunt[ur]. - **T.** declinaverunt - **Y.** magna[m] et multiplice[m] salute[m] afferens.

695. pag.

Z. ma[ter]iales et mystici seu Apostoli - **A.** per dies et noctes caelum nobis scientia[m] Dei ingerit. - **B.** similitudine[m] de se sua Matre Virgne et sponsa Ecclesia - **D.** imperitis et humiliib[us] - **E.** [con]tra tam praestantem legem. - **F.** mortali. - **G.** lauds et preces. - **H.** in bonis - **I.** a malis. - **L.** Deus nominat[us] et propitius. - **M.** Jacob seu Israël. - **N.** Deo gratu[m]: acceptu[m] - **O.** salute et gloria tua qvae a te est - **P.** catenis constricti - **Q.** caesi sunt - **R.** [Chris]tu[m] cu[m] gege.

696. pag.

S. salute[m] qva salvus redibi et nos pariter salvans. - **T.** copiosis beneficijs. - **A.** ut per ipsu[m] etia[m] alij benedicant[ur]. - **B.** Chal. *irae tuae* - **C.** tibi tuisq[ue] per calumnia[m] imputantes. - **E.** opera - **F.** meor[um] sc. subditor[um] - **G.** reputabit[ur] qvd n[on] statim exaudiar. - **L.** Judaei et milites ut vituli ob petulantia[m], ut tauri ob ferocitate[m] ut canes ob impudentia[m] et convitia etc. - **M.** Chal. *caterva impiorum*

697. pag.

O. diaboli - **P.** Ecclesiam. - **B.** et de te. - **C.** laudabo te in Eccles. Catholica. - **D.** Sacrificiu[m] Eucharisticu[m], ex qvo edent etc. - **E.** animae. - **I.** divites et potentes. - **G.** adorantes et supplicantes. - **H.** Hebr. *annumerabit[ur] ad D[omi]ni populu[m]*. - **I.** Hebaice *pascit*. - **M.** sc. Eccl[esi]ae ubi pascua Sacram[en]tor[um] et Scripturar[um] s[em]per virentia - **N.** in extrenis periculis - **O.** cura et paterna castiga[ti]o. - **Q.** orbe[m] ut superemineat mari et fluminib[us]. - **R.** Sion et Caeu[m]. - **S.** vera[m] et perpetua[m] - **T.** visione[m] et fruitione[m] veri Dei.

698. pag.

A. Hebr. *Sabaoth exercituu[n], sideru[m] et angelor[um]*. - **B.** Me et mea[m] Ecclesia[m] perseque[ve]ntes. - **C.** temere et sine c[au]sa. - **D.** invera lege et doctrina - **E.** ab initio mundi exhibitae. - **F.** corriget et delebit delinqventes - **G.** temetipsu[m] tua[m] ionitate[m] etc. - **H.** hic roborat gra[ti]a. - **I.** ibi in glo[ri]a. - **L.** solitarius et desertus. - **N.** plene et perfecte. - **O.** inrocenter conversat[us] - **P.** intimos affect[us] ex a[nim]a et purgatione tribula[ti]onis.

699. pag.

A. conversabor cu[m] illis imitans eor[um] innocentia[m]. - **B.** itinere justi[ti]ae - **C.** ungeret[ur] in Regem. - **D.** Domino. - **E.** gratiam. - **F.** in Ecclesia militante hic, et ibi triumphante. - **G.** dulcedine[m] pulchr[um] gaudiu[m] D[omi]ni percipia[m]. - **H.** Chal. *jubili* seu *cu[m] jubila[ti]o[n]e*. - **I.** configentes columnias - **L.** in sua[m] pernitie[m] - **M.** supplici n[on] respondens sed exaudi me.

700. pag.

A. *Hebr. n[on] inspexerunt, ut expenderent.* - **B.** alacriter et jucunde - **C.** dans et conservans mille salutis media. per [Chris]tum. - **D.** decantatus. - **E.** tonitru allegorice praedica[ti]o Evangelij qvae instar tonitru et fulminis terret illustrat inflam[m]at. - **F.** in libano pascente[m] - **G.** [Chris]tus ap[p]arebit - **H.** Saracenorum[um] solitudine[m] - **I.** his mirabilibus effectib[us] praesidens - **L.** Sup[p]le et pro - **N.** praepediens ne illuc descenderet. - **O.** poena - **P.** salus. - **Q.** beneplacito - **R.** glo[ri]ae meae. - **S.** stabilitate[m].

701. pag.

T. effuso. - **A.** et maneo. - **B.** ho[m]o redact[us] in pulverem. - **C.** corporis - **D.** gloriae. - **E.** mentis raptu. - **F.** Hierony[mus] reti - **H.** Hebr. *depono vita[m] et a[nim]a[m] mea[m]*. - **I.** idola et vanas creaturas colentes. - **L.** in libertate - **M.** intellectus - **N.** interiora corporis. - **O.** rapere. **P.** in potestate et providentia tua. - **Q.** fortuna et stat[us] in hac et altera vita. - **R.** patientiae meae.

702. pag.

A. videns me ta[m] anxiu[m] - **B.** fidei et vitae seu operis - **C.** inobedientia[m]. - **D.** hebraice *eruditio* - **F.** id est plene remissa. - **G.** amplius ad culpa[m]. - **H.** n[on] confitens nec venia[m] rogans - **I.** virt[u]tes et robur elangvit. - **L.** tandem. - **M.** mihi in me. - **N.** tribula[ti]o. - **P.** sc. gra[ti]a. - **Q.** mystice in observa[ti]o[n]e decalogi. - **R.** quasi novu[m] ob beneficia nova - **S.** Chal. *in jubilo* - **T.** aequu[m]. - **U.** Spiritu S. S. Basil. - **X.** Chal. *contremiscant* - **Z.** Chal. *irrita facit*.

703. pag.

A. caelo suo, et suor[um] habitaculo - **B.** et animas. - **C.** sigillatim etia[m] secreta - **D.** exercit[us] - **E.** fortis. - **F.** roboris. - **G.** expectat. - **H.** simulando stultitia[m] - **I.** Achis Rege: na[m] Melech significat Rege[m]. - **L.** Chal. *pariter o[mn]es*. - **M.** illuminabimini begigno(!) (recte: benigno) Dei aspectu. - **N.** Hebr. *castra metabitur* Hierony[mus] *circumdabit*: teste Basil. un[us] Angel. ob fortid. et magnitudine[m] comparat[ur] cu[m] exercitu integro maenib[us] et castris. - **P.** n[on] carebunt ullo bono. - **S.** o[mni]a membra per synechdochē.

704. pag.

A. gladiu[m] et vindicta[m] tua[m] - **C.** Chal. *pudefiant* - **D.** erubescant. - **E.** Ecclesia[m]. - **F.** per qva[m] volent effugere - **G.** tenebrosae. - **H.** Hierony[mus] *frustra*. - **I.** o[mni]a membra. - **L.** afflictu[m] - **M.** obijciebant qvor[um] n[on] erat conscius - **N.** orbitate[m] ab o[mn]ib[us] bonis. - **O.** Chal. *in sinum meu[m] seu utilitate[m]* - **P.** c[au]sa[m] et delictu[m] - **R.** exitiu[m] Davidis, allegorice [Chris]ti.

705. pag.

S. pudore. - **T.** salute[m]. - **U.** meditate praedicabis. - **A.** statuit firmiter. - **C.** usq[ue] in caelu[m] - **D.** protendit[ur]: unde depluis beneficia etiam in ingratis. - **E.** salute corporali alleg[ori]ce ho[min]es belluinos facies angelos Augus. - **F.** saturabunt[ur] - **G.** affluentia bonor[um]. - **H.** superna[tur]ali. - **I.** facie[m] et e[ss]entia[m] gloriosam. - **L.** da et porrige. - **M.** gra[ti]a[m] qvae facit justos. - **N.** violenta poten[ti]aa(!) (recte: potentia) - **O.** diaboli - **P.** ob malor[um] prosperit[ati]e[m]. - **Q.** D[omi]ni sc. Ecclesia[m] - **R.** expone per preces ardentes. - **S.** perficiet nego[ti]a o[mni]a. - **T.** justa[m] c[au]sa[m] tuam.

706. pag.

X. fatalis. Chal. *contritionis*. - **A.** scientia approba[ti]o[n]is. ut prosperet et p[r]oemio compenset. - **B.** n[on] restituet tu[m] ob innopia[m] tu[m] [prop]ter avaritia[m] - **C.** diligit et fortunabit - **D.** raru[m] erat in antiquo testam. imo nunc in novo. - **G.** ab illo impio. - **H.** præcepta - **I.** opes et posteritas, salus et glo[ri]a. - **L.** justo. - **M.** Chal. *Redemptio*.

707. pag.

N. sc. peccati a se com[m]issi Psal. 6.2. - **O.** morbi et dolores - **P.** qvies a dolorib[us]. - **A.** me submergunt - **B.** nimirum me gravant. - **C.** ulcera et vulnera. - **D.** [prop]ter dilatione[m] poenitentiae. - **E.** Chal. *propinqvus* - **F.** sc. perdere. - **G.** etenim dum vacillant. - **H.** superba dictionia - **I.** seu meor[um]. - **L.** confitebor. - **M.** expiendo. - **N.** firmiter statui.

708. pag.

O. ut nec bona verba proloqverer pro mea defensione. - **P.** Hierony. *breves*. - **Q.** spes. - **R.** firmitas et fiducia - **S.** permisisti - **T.** propter forte[m] percussio[n]e[m] tua[m]. - **A.** castiga[ti]o[n]ib[us]. - **B.** vitam. - **C.** ne cesses ope[m] ferre - **D.** relaxa poenas - **E.** et calamitatu[m] - **F.** criminum. - **G.** in loco tuto - **H.** materia[m] novae laudis. - **I.** mirabilia opera tua. - **L.** [Chris]tiani et fideles. - **N.** ad faciend[um] qvod scriptu[m] est - **O.** sum[m]a et caput eor[um] qvae lex tua a me exigit ut obedia[m] tibi. - **P.** reposui ut jugiter cogitarem

709. pag.

Q. ho[m]inu[m], qvas suscep[i] in me expiandas. - **R.** vigor cordis. - **T.** Salvatore[m] et salute[m] tua[m]. - **U.** mente, ut subveniat opere. - **A.** tu Deus ipse versas et componis lectu[m] eleemosynarij ut levius ferat morbum. - **B.** hostis meus officij c[au]sa. - **C.** iniqvas machinationes. - **E.** mihi familiaris. - **F.** Christ[us] hoc applicat Judae Joann. 13.18. - **H.** integritate[m]. - **I.** stabilisti. - **L.** dicant justi. - **M.** eruditio. - **N.** fonte[m] gra[ti]ar[um]. - **O.** ante arca[m] alleg. ante [Chris]tu[m] ut Deu[m] clare videam.

710. pag.

P. templu[m] et cael[u]m - **Q.** ubi est. - **R.** Chal. *festa celebrantis*. - **S.** rursus. - **T.** qvi est Salvator meus. - **U.** tuo[r]um] mirabiliu[m] qvae fecisti circa Jordane[m] Hierony[mus] etc. - **X.** calamitas calamit[a]te[m] trahit - **Y.** dum pandis ear[um] cataractas - **Z.** vires et robur. - **A.** nec damnes me cu[m] impijs. - **B.** in terra[m] promissio[n]is anagogice in cael[u]m. - **C.** mystice in observantia legis - **D.** patres nostros in terra Chanaan - **E.** inimicos patri-b[us].

711. pag.

F. virtute a te accepta. - **G.** auxilio tuo vincemus. - **H.** cu[m] militib[us] nostris. - **I.** justo sed vilissimo. - **L.** Chal. *in proverbio[m]*. - **M.** n[on] recessimus a lege tua. - **N.** nego[ti]a nostra n[on] secundasti. - **B.** patimur et occidimur propter lege[m] tua[m]. - **C.** ab infidelitate ad fidem - **D.** i. de [Chris]to. - **E.** consecro. - **F.** [Chris]to. - **G.** Sp. S. qvi ea[m] dirigit - **H.** ad proligandos daemones. - **I.** tela Evangelij et jacula gra[ti]ae. - **L.** infige.

712. pag.

N. thron[us] tuus - **O.** permanet. - **P.** rectissima et universa dirigen[s] est. - **Q.** o fili - **R.** Pater. - **S.** prae o[mn]ib[us] S[anc]tis]. - **T.** mirabiles virtutes instar aromatu[m] spirans. - **U.** de tua humanit[a]te sumpta. - **X.** ex viscerib[us] Virg. - **Y.** in honorifica tua aula. - **Z.** V. Mater tua ite[m] Eccl. sponsa - **A.** Patriarchis - **B.** consilijs, et mysterijs Dei. - **A.** Ecclesia[m] praesertim B. V. M. - **B.** a sanctitate - **C.** tempestive statim in ortu - **D.** formite[m] concupis[cent]iae a B. V. M. et bella tyrannor[um] ab Ecclesia. - **E.** ista mirabilia

713. pag.

F. operibus. - **G.** ex nobis. - **H.** speciosa[m] Eccl. velut Rachel Jacob - **I.** [Chris]tus. - **L.** angelor[um]. - **M.** ad dextr[am] Patris - **N.** principes - **O.** potentiae du[m] fideliter credunt. - **P.** *palatijs* Hebr. - **Q.** varijs t[em]porib[us] ad ea[m] expugnanda[m]. - **R.** Dei virtute[m] - **S.** sc. duratura[m] - **A.** celebret[ur] ubiq[ue] - **B.** i. urbes. - **C.** diriget et proteget in hac civi[t]ate

714. pag.

E. mortis et judicij - **F.** qva[m] nunc paru[m] curo et conculco - **G.** angustijs - **H.** ab illis angustijs - **I.** ne debeat mori - **L.** ra[ti]o[n]e[m] liberandi se et Dei beneficium. - **M.** hic afflicti - **N.** luce futuri saeculi. - **O.** peribit, nullu[m] erit. - **P.** Chal. *in partem sua[m]*. Tirin. *in glo[ri]a[m] sua[m]*. - **Q.** hebraism[us] est sc. ex o[mn]ib[us]. - **R.** impius. - **S.** ad progenitores suos qvos qvos imitat[us] est in scelerib[us] - **T.** judicu[m] et principu[m]. - **U.** decrevit ultimu[m] judiciu[m] institui. - **X.** certissime vocabit. - **Y.** universa[m] - **Z.** et majest. ibi prope Sion ap[p]arebit - **A.** n[on] veniet in silentio ut in [pri]mo adventu; nec dissimulabit sua[m] Majest. ne peccata nostra. - **B.** sc. conflagrationis absumens totu[m] mundu[m] - **A.** taliter.

715. pag.

B. laudabile et perfectu[m], allegor[ice] Eucharistia[m] - **C.** fide[m] et promissu[m] cultu[m]. - **D.** Ecclesiae. - **E.** peccata tua - **F.** in vero sacrificio. - **G.** rectu[m] est ad salutem. - **H.** ejus enormitas - **L.** in originali qvod alior[um] origo et c[au]sa est - **N.** allegor[ice] sangvine [Chris]ti. - **O.** ejus virt[u]te plene - **P.** per laetu[m] nuntiu[m] de perfecta remissione. - **A.** Hierony[mus] vertit: *laeti[ti]a[m] Jesu tui*.

716. pag.

B. de peccatis. - **C.** exultando celebrabit. - **D.** Chal. *a[n]im]a contrita*. - **E.** Jerosolymae mystice Ecclesiae et a[n]im]ae poen[iten]ti. - **F.** exitiu[m] sacerdotib[us] afferendo. - **G.** in sempiternu[m] - **H.** Hebraismus *emigrare te*

faciet - **I.** familiam opes et potentia[m]. - **L.** praefata[m] misericordia[m]. - **M.** sc. dolente nempe Ecclesia inter persecutio[n]es S. Aug. - **P.** c[au]sa timendi - **Q.** robur viresq[ve] - **R.** salute[m] et Salvatore[m]. - **S.** reduxerit.

717. pag.

A. graece *hymnis*. - **B.** propter te ipsu[m] et tua[m] clement. - **C.** a me in hostes. - **D.** eor[um] insidias - **E.** afflictio[n]e qva vehem[en]t[e]r exerceor. - **F.** calamit[a]tes qvaru[m] symb. sunt tenebrae - **G.** fugientis accipitre[m], mystice auxilia Spirit[us] S. - **H.** sicut olim fecisti construentib[us] turrim Babel. - **I.** discordia[m]. - **L.** Chal. *tu o Achitophel*, allegorice o Juda. - **M.** statis temporib[us].

718. pag.

N. restituet in statu[m] pacificu[m]. - **O.** hostes. - **P.** ejus Angeli - **A.** conversio in melius - **B.** violarunt. - **D.** crudelles et homicidae - **E.** qvi cu[m] Davide fugerat. - **F.** Sanctuario. - **G.** Dei ope adjut[us] - **H.** depredicabo - **I.** promissio[n]es mihi factas et exhibitas - **L.** mea mente - **M.** Hierony[mus] *gra[ti]ar/um actio/n]es*. - **N.** ambulem - **O.** fidei et glo[ri]ae - **P.** sc. tibi. - **Q.** ne sinas disperdi - **R.** iniqvor[um] persecutio.

719. pag.

S. auxiliu[m]. - **T.** allegor[ice] [Chris]tu[m] - **U.** myst. diabolor[um] v[er]ba eor[um] dentosa et acculeata. - **A.** alleg[orice] Christe post Pass[ionem] tua[m] S. Aug. - **B.** ut titulo seu columnae inscribat[ur] ad memor[iam] - **C.** a jus[ti]tia et Dei lege - **D.** cupido nocendi - **E.** adolerent in rhamnu[m] (scriptum rheamnum vel rhiamnum) - **F.** amore et zelo justitiae. - **G.** ne sinas disperdi - **H.** crudelibus et homicidis.

720. pag.

I. vita[m] mea[m]. - **L.** puniendas. - **M.** continuo loq[ve]ntiu[m] de me perdendo. - **A.** hostes Judaeos - **B.** per orbem - **C.** de gradu - **D.** clamantiu[m] crucifige etc. - **E.** traducent[ur] ubiq[ve] - **F.** sc. sint. - **G.** ab infidelit[at]e ad fidem. - **H.** Chal. *dereliquisti*. - **I.** Judaeae incursione hostili - **L.** tribulatione valde affligente. - **M.** seqventia promittens - **N.** regio hujus tribus - **O.** desumet[ur] ex hac tribu - **P.** qvis hor[um] promissor[um] me compote[m] faciet?

721. pag.

Q. Israël. - **R.** mystice in [Chris]to - **A.** Christi. - **B.** in continua Dei fruitione et visione. - **C.** ut par est. - **D.** animo machinando ipsi morte[m]. - **E.** proclivi ad casu[m] irruitis ut corruat. - **F.** decus et dignitate[m]. - **G.** constantia. - **H.** Chal. *n[on] movebor*.

722. pag.

L. ad te. - **M.** multis modis inhiat. - **N.** perinde ac. - **O.** contempler et exorem - **P.** delicias o[mn]is vitae. - **Q.** in [Chris]to et per q[ui]dqvid nomen tuu[m] invocat[ur] et exaltat[ur]. - **R.** tibi agglutinata glutino Charit[a]tis. - **S.** alleg[orice] diabolor[um]. - **A.** arcu[m], qvi est res amara et mortifera - **B.** statuerunt. - **C.** re[m] pessima[m] alleg[orice] [Chris]tum occidere - **D.** iniqvas vias nocendi. - **E.** dissipando hominu[m] nego[tia].

723. pag.

F. in Ecclesia. - **G.** laudandu[m]. - **H.** facta et machina[ti]o[n]es. - **I.** id est *sed*. - **L.** mystice Eccl[esi]ae et patriae Cael. - **M.** ad usus ho[min]u[m] varios. - **N.** multipliciter locupletasti. - **O.** terra mystice a[nim]a per dona Sp. S. faecunda. - **P.** toti curriculo anni allegor[ice] t[em]pori gra[ti]ae sub [Chris]to. - **Q.** obtenta b[on]a Ecc[le]siae collata. - **A.** subijcient[ur] q[ui]va[m]vis facta n[on] respondeant s[em]p[e]r verbis - **B.** terra[m] Exod. 14. - **C.** Deo. - **D.** Deu[m] scelerib[us]. - **E.** tribulationis - **F.** tyrannos.

724. pag.

G. distincte promiserunt. - **H.** sc. pingvia - **I.** Chal. *cu/m] sacrificio*. - **L.** alleg. martyru[m]. - **M.** Deum. - **N.** propitiu[m]. - **O.** nobilissimu[m] [Chris]tu[m] et cu[m] eo mensa[m] bonor[um] messem. - **P.** hic innuit[ur] mysteriu[m] Trinitatis. - **Q.** Christ[us] Emanuel singulari modo noster. - **A.** tollite offendicula et cu[m] reverentia excipite - **B.** in templo fulget mystice in Ecclesia - **C.** concordes in fide. - **D.** Ecclesiae. - **E.** ex Egypti et Babylonis alleg[orice] et magis juxta mente[m] Sp. S. ex diaboli servit[u]te.

725. pag.

F. de qvo loqvor, est. - **G.** id est dilectissimi sui filij v[el] populi. - **H.** speciosae Ecclesiae - **I.** sortes. - **L.** Chaldae-or[um] qvor[um] insigne columba habens pennas deargentatas et cauda[m] auro nitente[m] - **M.** Ecclesia. - **N.** in Caelu[m] Christe. - **O.** captivos satanae - **P.** dispergenda. - **Q.** studiosus. - **R.** [Chris]ti qvi d[omi]nus seu filius est D[omi]ni Patris - **S.** sunt in ejus potestate etc. - **T.** cristas et superbia[m] - **U.** perseverantiu[m]. - **X.** i. expella[m] hostes - **Y.** ut olim in mari rubro submerga[m]. - **Z.** Hierony[mus] *praecesserunt*. - **A.** myst. in medio angelor[um]

pl[a]udentiu[m] in [Chris]ti hereditate. - **B.** tribus minima. - **C.** privent vita - **D.** velut argente[m]. - **A.** appetet. - **B.** Hierony[mus] *Caelis* - **C.** Chal. *sanctuario* - **D.** tribulationu[m]. - **E.** subsistentia, fundus.

726. pag.

F. pomi vetiti et alieni criminis. poenas dedi. - **G.** cujus me simulant. - **H.** non patient[ur] scandalu[m] in passione et Cruce mea. - **I.** synagogae. - **L.** Joan. 2.17. - **M.** templi et Ecclesiae - **O.** Hierony[mus] *reconciliationis*. - **P.** Chal. *ignominia[m]*. - **C.** puniens peccata peccatis subtrahendo gra[tia]a[m] et promittendo diabolo maiores vires

727. pag.

D. laus mea. - **E.** super holocaustu[m] vituli - **F.** incolae eor[um]. - **G.** Chal. *erubescant*. - **H.** vita[m] et Ecclesia[m] in interitu[m]. - **I.** insultantes afflito - **L.** Chal. *redemptione[m], redemptore[m]*. - **M.** id est a qvo patientia[m] et ope[m] expecto. - **N.** de te et tua misericordia erunt mea cantica - **O.** ap[p]arui quasi portentu[m] ob admirabil. rede[m]ptio[nem]

728. pag.

A. humana[m] sapientia[m] et eloquentia[m]. - **B.** ad opera divinae potentiae contemplanda. - **C.** sc. aerumnar[um] profundo, alleg. [Chris]tu[m] de limbo. - **D.** verecundia affecti. - **E.** qvat[enus] figura [Chris]ti erat - **F.** potestate et auctoritate] judicandi - **G.** diabolu[m]. - **H.** q[va]mdu erit sol. - **I.** subintellige fuit qvia secundu[m] divinitate[m] Chr. ab aeterno fuit. etc. - **L.** [Chris]tus. - **M.** ros. - **N.** Gedeonis. - **O.** in signum reverentiae. - **A.** ex iniqva tyran[n]ide diaboli.

729. pag.

B. subaudi panis qvi cor ho[min]is confirmat. - **C.** vi fruct[us] hujus. - **D.** cives, ac Ecc[le]siae. - **E.** Psalmi et preces q.d. n[on] est qvod ultra petat. - **F.** ex servit[u]te ventris orta est. - **G.** se totos tradiderunt ut affectui suo obseqverent[ur]. - **H.** pala[m] et publice - **I.** blasphemu[m] [con]tra Deu[m] Caeli et S[anct]os Caelites. - **L.** si sic judicem - **M.** improbarem studia justor[um] et sortem. - **N.** in dicta difficultate solvenda. - **O.** in locu[m] tuor[um] judicior[um]. - **P.** propter signif[icantem] eventu[m] rei non fine[m] Dei. - **Q.** imaginaria[m] eor[um] felicit[ate]m. - **A.** Hierony[mus] *suscipies* - **B.** mihi desiderabile. - **C.** prae desiderio tui - **D.** portio, seu hereditas.

730. pag.

E. adhaerentes creaturis. - **F.** opera digna praedicatione. - **G.** Jerusalem myst[ice] Ecclesiae - **H.** Hebr. *sceptru[m]* seu Regn. et populu[m] tuu[m] haereditariu[m]. - **I.** popul. hab[ita]ns in Sion. - **L.** diei festi - **M.** signa bellica throphea victoriae. - **N.** ni[h]il curarunt reverentia[m] t[em]pli. - **O.** portis urbiu[m] sc. etc. - **P.** templ. posuerunt - **Q.** simul of[m]nes. - **R.** 4.Reg. 25.9. - **S.** n[on] educens illa[m] ad nos salvandos. - **U.** erupere fecisti. - **X.** fortes et vehementes. - **Y.** qvod seqvit[ur]. - **Z.** blasphemij. - **A.** qvod pepigisti cu[m] pop. tuo. - **B.** ditati hostes nostri alias obscuri in terra - **C.** populus.

731. pag.

A. e. i.(!) (forsan: i. e.) ne disperdas - **B.** elegero. - **C.** dissolvet[ur] 2.Petr. 4. - **D.** terra[m] stabilivi - **E.** nemo uspia[m] se meo judicio subducet. - **F.** mensura poenae - **G.** sine aqua misericordiae. - **H.** Dei opera et justitia[m] - **I.** vires et opes. - **L.** Hierony[mus] in *Sale[m]*. Chal. in *Jerusalem* - **M.** alleg[orice] in Ecclesia Tropol. in a[nim]a S[anct]a, qvieta Deu[m] speculante. - **N.** alleg[orice] Apostolis in aeternu[m] d[u]raturis. - **O.** te increpante et puniente. - **P.** mortui sunt. - **Q.** ex t[em]pore qvo caeperunt peccare. - **R.** afferre soletis - **S.** vita[m] et a[nim]a[m] Chal. *tumore[m]*.

732. pag.

A. in medita[ti]one aerumnar[um]. - **B.** ante lucem evigilando. - **C.** t[em]pora praeterita - **D.** futuros. - **E.** excutieba[m]. - **F.** respirare et meliora sperare - **G.** actio tua o[m]nis s[anct]a est, allegor[ice] Crux tua et passio licet iudeis sit scandalu[m]. - **I.** eruditio. - **L.** de novo dedit - **M.** lege[m] divina[m]

733. pag.

N. n[on] adhaesit firma fide - **O.** Israël pars seu tribus sumit[ur] pro toto. - **P.** in regione vicina Regio[ni] Pharao-nis. - **B.** inclusas - **D.** Chal. *in arido deserto* ubi toti ab illo pendebant. - **H.** ut citius defferent[ur] coturnices in castra. - **L.** ab ingressu terrae promissae - **M.** Hierony[mus] *abunde avertit* - **N.** sc. fragiles - **O.** sponte sua ad malu[m] et morte[m] - **P.** in bonu[m] v[el] in vita[m]

734. pag.

S. 70. *canina[m] musca[m]* id est impudentem et mordacem. - **A.** malor[um] et damnor[um] auctores. - **B.** Exod. 12.29. - **C.** id est Aegyptior[um] descendantiu[m] a Cham. - **E.** terra[m] S[anct]a[m]. - **G.** prout tunc t[em]poris agri solebant dividi. Jos. 15. - **H.** obliquo[m] et fallace[m]. - **L.** o[m]ne robur - **M.** arca[m], robur et glo[ri]a[m]

Israël - N. vis belli et ira Dei. - P. noluit ut arca iter[um] qviesceret in Silo urbe Trib. Jo[se]ph - Q. S[anc]tu[m] et stabile templ. mystice Ecclesia[m].

735. pag.

R. tuguriu[m] vile et desertu[m] Chal. *in desola[ti]o[n]e[m]*. - S. cadere(!) (recte: cadavera) - A. indigna[ti]o. - C. Judaea[m] et t[em]plu[m]. - E. reservans sibi parte[m] ex sobole mortificator[um] Martyrio etc. - F. perfecta[m] ultione[m]. - G. ab infidelitate(!) ad fidem. - H. filios Israël. - I. coram tribubus Rachelis mystice Eccl[esi]ae gentium - L. Synagoga[m].

736. pag.

M. mystice Ecclesia se extendit per orbe[m] universum. - N. Chal. 7.(falso lectum a scriptore - *saepe* legit *septem* et scripsit numerum 7) scil. subtrahendo tutela[m]. - O. truculentus tyrann[us] - P. heresiarcha myst. diabol[us] - Q. Chal. *propter Rege[m] / Chris]tu[m]*. - A. in festo Novilunij. - B. decretu[m] a Deo ut hoc fest[um] celebret[ur]. - D. pro commemora[ti]o[n]e. - G. multa postulando. - H. si odiediens(!) (recte: obediens) fueris - M. violarunt data[m] fide[m] - N. sup[p]licij. - O. in aeternu[m] - P. cu[m] tamen cibasset

737. pag.

Q. judicium. - R. personas homin[um] accipitis - S. jus dicite. - T. justu[m] de[c]larate - X. legem Dei. - Y. ideo evertent[ur] urbes et regna - A. electos ex illis. - A. ne cesses nos juvare. - B. fideles qvi voca[ti]o[n]e et profesione S[anc]ti sunt. - C. Eccles[iam] tua[m]. - D. foedus - E. popul. Idumaeae. - F. Ecclesiae hostib[us] - N. fac nos instabiles. - O. calamitate qva[m] in eos im[m]ittes - P. anima - Q. corpus: totus ego gestio ad Deu[m] pervenire. - R. nidu[m] juxta templum. - S. supple suspiro cupere[m] juxta illa nidulari

738. pag.

T. semitas et actus virtutu[m]. - U. Hierony[mus] *de fortitudine in fortitudinem* - X. alleg[orice] fave nobis propter Deum. - A. liberando a malis - B. Jesus n[o]ster. - C. Hebr. *Salvatore[m]*. Chal. *Salute[m]*. - D. Christ[us] Joan. 1. v. 14. - E. convenerunt et suspirarunt in salute[m] ho[min]is - F. B. Virgo - G. Christum. - H. tibi sacer et sacratus.

739. pag.

L. in lege tua verit[ati]te[m], justitia[m] et sanctitatem doces(!) (recte: docebo). - M. ex imo terrae ex limbo P[atrum]. moraliter ex imo miseriar[um] - A. sit - B. tuae bonit[ati]s et tutelae, myst[ice] sign[um] Crucis. - C. sc. Jerusalem t[em]pli, Eccl[e]siae, mys[tice] B. V. M. - D. Moria et Sion, myst. in Apostolis etc. - E. urbem. - F. urbes Israël - G. per Prophetas - H. Chal. *Aegypti* - I. agnoscentiu[m] me sc. conversio gentiu[m] praedicit[ur]. - L. Philisthaei. - M. cives et incolae - N. i.e. plurimi v[er]o ho[m]o per excellentia[m] sc. [Chris]t[us]. - O. Hier. *pro choro* n[on]empe lugubri. - P. sepulchru[m], limbu[m]. Chal. *in domu[m] vincitor[um]*. - Q. exclusi ab auxilio qvod vivis impendere soles

740. pag.

R. in hanc miseriar[um] abyssu[m]. - S. neqveo proprijs viribus egredi. - T. afflictione. - U. tradita oblivioni. - A. qva[m] tibi promitto. firmabit[ur] - C. Chal. *inter choros Angelorum* - D. undiq[ue] ostendis veracitate[m] et fidelit. tua[m]. - E. luciferu[m]. - G. mons ad occidentale[m] parte[m] Judaeae. - H. ad orientale[m] myst. tota Ecclesia.

741. pag.

I. Hebr. *clypeus* Chal. *projectio*. - L. Patriarchis et Prophetis. - M. Davide[m] praecipue [Chris]tu[m]. - A. dabo illi o[mni]ja jura primogeniti - B. qvi s[em]p[er] durabunt. - C. paterna castiga[tion]e - D. ni[hi]l detrahant de mea fidi promissione. - E. s[em]p[er] lu[c]idus. - G. plena lumine. - H. meae promissionis est utrumq[ue] sidus Tirin. - I. nos. - L. videris revocasse et irritasse. - M. t[em]plu[m] et religio[n]e[m] - N. munitio[n]es.

742. pag.

O. cessare fecisti ejus munditio[n]e[m] - P. subsistentia et firmitas - Q. utiq[ue] n[on] locasti ho[min]es] ad miseras et inferos ut seqvit[ur]. - S. te mutasse sententia[m] de [Chris]to Messia mittendo. - T. vilitate[m] seu extre[m]am miseriam. - A. cursu[m] vitae et o[mni]es actio[n]es nostras - B. medita[ti]o[n]e consumunt[ur]. - D. mansvete nobiscu[m] agis du[m] nos corripis. - E. vindicta[m] sceleru[m]. - F. qvi inde concipiunt horrore[m] peccati. - G. i. mutare. - H. Hierony. *decor* Chal. *dulcedo* n[on]pe favor et protectio, tua divina.

743. pag.

I. Chal. *e morte et tumultu* S. Bern. *a v[er]bo condemnati]o[n]is*. - L. alis suis expansis, sicut gallina protegit et fovet pullos suos. - M. subita et improvisa calami[ta]te. - N. Chal. *a caterva daemon[um] meridie grassantiu[m]*.

O. in medio telor[um] innoxius eris. - **Q.** conculcabis o[mni]a daemonia. - **R.** Hier[onymus] *invocabit*. - **A.** salute[m] aeternam. - **B.** decantand[us]. - **C.** in flore - **D.** Chal. *ut destruant[ur] in aeternu[m]*. - **E.** decus, robur, regnu[m]. - **F.** in larga et copiosa Dei munificentia. - **G.** s[em]p[e]r virens et diutiss[im]e vivens

744. pag.

H. vegeta et foecunda virtutu[m]. - **I.** Majestate[m]. - **L.** virtute. - **M.** mundu[m] terraqueu[m], myst[ice] B. V. M. et Ecclesia[m]. - **N.** mirabilis in compescendo fluct[us] et impet[us] insurgentes in B. V. M. et Ecclesia[m]. - **O.** ad qve[m] spect[at] ultiō - **P.** tyrannis. - **A.** ne ab aerumnis op[p]rimat[ur]. - **B.** ut intereat qvi eu[m] vexat. - **C.** exeat in vindicta[m]. - **D.** parum abfuit. - **E.** vacillabant res meae. - **F.** q.d. ni[hi]l co[mmun]e habes cu[m] iniqvo, nec tribunal.

745. pag.

G. Chal. *praeveniam/us* sc. anteq[ua]m puniat. - **H.** confitendo ejus be[ne]ficia et nostra delicta - **M.** Psalteriu[m] Romanu[m], *proxim/us* sc. tamq[ua]m patiens redditor et ultiō. - **B.** terra[m] qvietis anag[ogice] in Caelu[m]. - **C.** s[em]p[e]r adsunt ei. - **D.** in Sanctuario alleg[orice] in Eccles[ia] tropol[ogice] in a[nim]a anagog. in Caelo reluent - **E.** mincha seu sacrificiu[m] incruentu[m] panis, Myst[ice] Euchar[istia] - **F.** sua doctrina Cruce et passio[n]e.

746. pag.

G. d[omi]no legitimo redditā. - **H.** rectitudō seu columnā throni ejus. - **I.** qvo orbis conflagrabit - **N.** Ecclesia - **O.** fideles animae - **Q.** lux gloriae et o[mn]is faelicit. - **A.** suae fidei et Ecclesiae subijciendo. - **C.** mare, terra flumina, montes p[er] prosopopeja[m] o[mni]a ad laetitia[m], et [Chris]ti cult[um] invitāt

747. pag.

D. incolae terrae paveant et contremiscant. - **E.** [Chris]ti honor et majes[tas] consist[it] in svavitate imperij et aeqvit[a]te judicij. - **F.** arca[m] mystice Eucharistia[m]. - **G.** sic clamant o[mn]es creature. - **H.** sc. templi - **I.** gra[ti]ar[um] actione. - **A.** ut illumines et doceas me. - **B.** a meis morib[us] et religione. - **C.** regnu[m] admini-strantes. - **D.** vita[m] sua[m]. - **E.** mane mature et tempestive.

748. pag.

F. poetica hypotyposi describit extremas suas miserias per diversas similitud. - **G.** dolor exhausit o[mn]em succu[m] corporis. - **H.** uredine afflictionu[m]. - **I.** prae moerore et impotentia - **L.** Chal. *noctua* Hierony[mus] *bubo*. - **M.** [prop]ter ira[m] tua[m] - **N.** rudera Sionis ut illa instaurent. - **O.** pristina imo majori [prop]t[e]r splendorem miraculoru[m] et doctrina[m] [Chris]ti in Sion. - **A.** i.e. sunt aeterni - **B.** [secun]du[m] praesente[m] statu[m] et conditio[n]e[m] servit[u]tis et circumgyra[ti]o[n]is reduces ex Babilone - **D.** in Judaea myst. in Ecclesia.

749. pag.

E. Symmachus: *o[mni]a be[ne]ficia*. - **G.** q.d. ut Caelu[m] superat terra[m] ita ejus m[is]ericord. excedit merita nostra. - **H.** vent[us] urens. - **I.** gra[ti]a qvae justos facit. - **L.** et facienda[m]. - **A.** Chal. *exercit/us/n[em]pe* Angeli. - **B.** Chal. *laude/m* et *pulchritud/inem* sc. o[mn]iu[m] rer[um] cretar[um] tamq[ua]m vest[em] polymita[m] - **C.** tentoriu[m] ex pellib[us]. - **D.** Hierony[mus] *curru/m* - **E.** tam mobiles et agiles acsi venti essent, et tam subtile, ferventes, puros acsi forent flam[m]ae ignis. Hebr. 1.7.

750. pag.

F. de nubibus - **G.** et usui - **H.** allegorice Eucharistia[m]. - **I.** ciconiae. - **L.** ad discrimina t[em]por[um] mensiu[m] annor[um] festor[um] etc. **M.** id est finibus. - **N.** bonis tuis. **A.** allegorice a[nim]am.

751. pag.

D. Estote fortes et constantes - **E.** praecepta. - **G.** exiguo. - **H.** Aegypti et Palaestinae - **N.** catena ferrea. - **O.** Gen. 41.14. - **P.** ad forma[m] vitae suae. Sa. - **C.** n[on] irritavit nec im[m]utavit promissa sua. -

752. pag.

P. Chal. *in laude*. - **Q.** Chal. *custodian*. - **T.** pro tua benevolentia erga popul. tuu[m]. - **U.** alleg[orice] in Salvatore [Chris]to. - **A.** concinerunt praecinente Moyse et Ma[ri]a Exod. 15. - **E.** juxta monte[m] Sinaj - **F.** Deu[m]. Rom. 1. v. 23.

753. pag.

H. confringens seu impediens ejus iram. - **L.** consecrati. - **M.** idolo Moab. - **N.** idolor[um]. - **Q.** Moys[es] dubius haerens in animo et v[er]bis nu[m] possibile e[ss]et ut petra daret aq[ua]m. - **R.** relicto Deo tanqva[m] sponso et amico legitimo adhaeserunt dijs alienis. - **T.** quasi poenitens revocavit sententia[m] de ijs perdendis.

754. pag.

A. ducente[m] ad civitate[m] habitabilem. - B. acerbe restiterunt Dei eloqvijs. - C. excellentissima[m] esca[m] sc. manna - D. allegorice [Chris]tu[m]. - E. seu absorpta o[mn]is peritia rei nauticae. - A. placidam et serenam. - B. sc. qvem volebant. - C. Chal. *consessu* - D. senator[um] et magistratum.

755. pag.

E. ut loca fertilia fierent arida et sterilia. - F. rursus ob scelera im[m]inuti sunt numero et opib[us]. - G. facti sunt contemptibles. - I. bis paratu[m] ad excipienda bona et mala - L. allegorice Chr. laus Dei gloriosa S. Aug. - M. im[m]ensa est et ubiq[ve] diffusa. - N. descendet in Juda - O. Regio Moabitica. - A. in[n]ocentia[m] et laudabile[m] vita[m] - B. ex odio profectis. - C. pro eis. - D. tyrann[um] aliquem. - E. calumniator accusans eum.

756. pag.

F. in majore[m] offensa[m] ut accidit Antiocho 2.Mach. 9.13. - G. alleg[orice] Judae Apostolatu[m] Act. 1.20. - H. scelera eor[um] ut ea puniat in filijs. - I. haec erit merces operis. - L. de terra viventium - M. cont[em]ptus et abject[us] - N. in macie[m]. - O. pugna[m] passionis. - P. Judaei. - Q. duplicato pallio seu multiplici ignominia - A. Deus Pater. - B. filio Messiae. - C. regna mecu[m] in sum[m]a glo[ri]a et foelicitate. - E. dum eos perfecte tibi subijcia[m].

757. pag.

F. potentiae. - G. in universu[m] orbem. - H. principatus - I. potentia. - L. ex mea subs[t]a[nti]a - M. certe constituit. - O. ulciscet[ur] tibi o[mn]es inimicos - P. angelor[um] per homines. - Q. id est cla[m] et pala[m]. R. exqvisite facta. - S. memoriale. - T. illa[m] singulare[m] S[anctissim]ae Euch[aristi]ae. - U. [er]go nemo impune violat ejus testamen. - Y. timore[m] observando legem - Z. valde. - A. constanter perseverat in accepta[ti]o[n]e Dei ut proemi[u]m] accipiat. - B. reb[us] adversis. - C. nuntio rer[um] tristiu[m] sententia proba[ti]o[n]is. - A. robur potentia, et glo[ri]a.

758. pag.

B. servi puri et innocentes. - D. ima et vilia - E. sordib[us] peccator[um] et infima conditione. - G. Dei S[anc]ta familia - H. Sinaj et juncti colles subsilierunt terrae motu Psal. 67. v. 9. du[m] lex promulgaret[ur]. - I. i.e. propter. - N. hinc nos Christiani in imaginib[us] Dei nil Numinis nil vitae nil verae similitudinis admittim[us] sed solum[m]odo nuda[m] reprezentatio[n]e[m] Dei eamq[ue] analogica[m] ut res corporalis re[m] spiritualem representare p[otes]t

759. pag.

A. supremu[m] empyreu[m] - B. sedes est et thronus. - D. sc. Deum. - E. sicut exaudire solet - F. extremi et lethales. - G. ad pristina[m] tranqvilitate[m] ad Deu[m]. - H. conabor placere. - I. Deo promittenti - M. et afflict[us] valde - N. stupore et ecstasi. - O. insufficiens et impotens ad salvand. Rom. 3.4. - P. sacrificabo D[omi]no host. pacifica[m] et Eucharistica[m] tropol. Calice[m] passio[n]is. - Q. Synagogae Ecc[le]s[i]ae Deiparae. - S. exhibita et stabilita misso Chr. - A. constituens me - B. lata et vera libertate.

760. pag.

D. i.e. melius per idiotismu[m] hebr. - E. obsederunt. - G. gra[ti]ar[um] actio pro salute - H. resonet. - I. qvae ad Dominu[m] ducit. - M. alleg[orice] Christ[us]. - N. Hebr. osanna id est salva qvae so - O. R[espon]dent Sacerdotes. - P. Psal. est Alphabetarius qvia lex divina est alphabetu[m] fidelium. - A. in corde recto directo ad te. - B. leges tuas justas - C. Hebr. *purificat* - D. ne sinas me aberare..

761. pag.

E. praedicavi - F. justissimis mandatis. - G. Chal. *tribue ut vivam*. - H. illumina auferendo velu[m] ignorantiae. - I. mysteria - L. Chal. *pregrinus*(!) (recte: peregrinus) via[m] ad Caelu[m] ignorans. - M. pondere aerumnar[um] humili prostrata. - N. aperui et permisi tibi - O. erige - P. secund[um] promissa tua. - Q. ex angustijs me liberans et deducens in campu[m] libert[a]tis et lae[ti]tiae. - R. sinas me inclinari - S. ob oculos. - T. legem. - A. aufer et averte. - B. veritus. - C. qvod relictus sum et derelict[us]. - D. ne permittas auferri. - E. valde speravi.

762. pag.

F. promissionis factae de Chr. - G. qvod s[em]p[e]r pios ab impijs libereris. - H. animi deliqviu[m] ex tristitia et zelo. - I. sors et occupa[ti]o mea. - L. hereditas et thesaurus. - M. expendi - N. insidiae hostiu[m] allegor[ice] daemonum S. Aug. - O. participans de com[m]un[i]o[n]e S[anc]tor[um] de singulor[um] meritis et bonis. - P. mandata tua qvibus nos justificas. - Q. ut scia[m] qvid et q[vo]modo sit agendu[m]. - R. indurat[u]m] et impingva-

tu[m] adeoq[ve] ad divina ineptu[m]. - A. ad me revertant[ur] qvi [prop]ter calamit[ates] a me aufugerant. - B. prae desiderio Chr. et salutis.

763. pag.

C. durus et rugosus sic ego in aerumnis obdurui et arui. - D. praeceptu[m] datu[m] stellis etc. - E. me recreans et conservans. - F.o[mn]is rei consum[m]atae. - G. extendens se ad o[mni]a loca et t[em]pora. - H. in animo reconditu[m] semperq[ve] servandu[m]. - A. spontaneae oblatio[n]es et vota. - B. vita mea s[em]p[e]r periclitat[ur] Job. 13. - C. pro haereditaria portione accepi.

764. pag.

D. Chal. *sustenta* - E. quasi clavo. - F. carnis concupiscentias - G. sc. misericordia[m] t[em]pus succurendi, hostes puniendi etc. - H. instar famelici petendo desiderando. - I. sc. intelligentia[m] - L. lege[m] et consuetudine[m] qva uteris erga amicos tuos. - M. fluvius lacrymar[um]. - N. justas leges tuas. - A. Chal. *puru[m] igne probatu[m]* - B. parvulus et abjectus - C. s[em]p[e]r durans et conferens mercedem aeterna[m]. - D. praecpta tua q[v]ib[us] tua[m] voluntate[m] testaris - E. mature ante consuetum t[em]pus surgendi et orandi.

765. pag.

F. praesens et praesto te invocantib[us] - G. ab initio aetatis meae. - H. c[au]sa[m] mea[m]. - I. ab hostib[us] meis - L. sc. promissu[m] - M. Hebr. *caput* sc. intentio et finis - N. sine c[au]sa Joan. 15. v. 25. - O. saepius per diem: Hinc 7. horae cannonicae ja[m] fuere in usu apud Judaeos in t[em]plo et synagogis v. Tirin. - A. qvib[us] decernis bonis praemia et improbis supplicia. - B. a via legis - C. qvaere per gratia[m] praeveniente[m] et excitantem.

766. pag.

D. primum. - E. qve[m] pe[r]cipies inde fructu[m]. - F. Dei vindicis. - G. i. vastantib[us]. - I. anagogice ad Caelites. - L. n[on] permittat te labi. - M. vita[m] - N. morte[m]. - O. per Prophe[tas] et doctores. - P. in Ecclesia militante - Q. participes et cives. - R. conspirant o[mn]es. - S. sunt stabiles. - T. apprecans.

767. pag.

A. ut respiciant eor[um] nutus imperia liberalitate[m] et opem. - B. Chal. *opulentis*. - C. certe, qvia n[on] est dubitantis sed asseverantis - D. periculor[um]. - E. malor[um]. - F. erunt stabiles - G. sceptru[m] et imperiu[m] tyranor[um]. - H. qvi in[n]ocentes tortuosis vijs obligant et irretiunt. - I. Hier. *cu[m] converteret* - L. reliqua[m] et exhilara. - M. aqvar[um] copia implet[ur] flante austro - N. b[on]a opera. - O. merita.

768. pag.

P. ma[ter]iale[m] seu politica[m] - A. ad labore[m] - B. seu Christi illis obtingit sed in graeco est *ut reddim[us] germanice* - C. eor[um] est. - D. ipse Chrs[istus] fructus V[ir]ginis. - E. viri Apostolici - F. tuae industriae - G. alleg[orice] Ecc[les]ia [Chris]ti filijs genuinis floridis abundans. - H. conati sunt me expugnare inimici mei - I. et ab ortu meo t[em]pore Patriarcha[rum] etc. - L. Chal. *corpus* - M. qvia nulla aderat messis. - N. sc. miserijs - O. qvae poenitentib[us] promitt[it] indulgentia[m]

769. pag.

P. qvia redemit nos o[mn]es n[on] auro sed sangvine suo, n[on] ad paucos ann. sed pro tota aeternitate. - Q. Dominus. - A. transcendentib[us] meas vires v[el] meu[m] intellectu[m]. - B. qvomodo David. - D. si Hebraeis nota est jurantis et execrantis - E. in agro Bethlehemito - F. ubi antea erant sylvae - I. viduas et pauperes Sionis alam. - L. salute et justitia per Chr. - N. ex Sion oriri faciam.

770. pag.

O. illud optim[um] et svavissimu[m] effusu[m] in caput Aaronis mire o[mn]es recreabat. - P. in congr. et Ecclesia pacifica - Q. promisit. - R. qvoq[ve] et tribula[ti]o[n]ib[us]. - A. vicissim. - B. Hebr. *in monile et cimeliu[m]* Hier. *in peculium*. - D. elevans exhala[ti]o[n]es et vapores - H. alleg. Eucharistiae memoriale ferculu[m]. - I. vindicabit a malis - N. pro, in Sion in Eccl. ubi colit[ur].

771. pag.

O. supple durat et est laudabilis - Q. sapientiss[im]e - R. i.e. juxta aqvas. et superiore[m] aqvis. - S. Dominum. - D. exercitum ejus. - H. possidenda[m]. - I. afflictione. - L. eripuit. - M. animanti - N. qvia Jerem. hos threnos latius prosecut[us] est. - O. e.i.juxta Tirin. et Euphrathen - P. regionis - Q. instrumenta musica. - R. principiu[m] et caput lae[ti]iae. - S. Idumaeor[um], qvi in die dest[r]uctio[n]is Jerusal[em] svaserunt id Babylonijs.

772. pag.

T. Cyrus sit glorus. - A. qvod remittas peccata - B. qvod reddas promissa. - C. ens. - D. majestate[m], verbu[m], Christum. - E. et dona Sp. S[anc]ti. - F. o[mn]es motus et actiones. - G. filiu[m] totius vitae - H. tibi oc[c]ult[us] - I. conservatricem. - L. ex mei structura et conserva[ti]one. - N. ubiq[ve] ut neqvea[m] effugere - O. abscondent me ut calceus terra[m]. - P. habens in tua potestate et scientia.

773. pag.

Q. matris utero - R. Hebr. *embrionem, me inchoatu[m]*. - S. effugiet libru[m] tuae memoriae. - T. opib[us] et glo[ri]a. - A. via virtutu[m] qvae ducit ad vita[m] aeterna[m]. - C. Hier. *offendiculu[m]*. Chald. *rete*, seu varias insidias. - D. [con]tra meu[m] desideriu[m]. - E. inferni. - F. benigno, anagogice cu[m] clara visione Dei.

774. pag.

G. hebr. *ascendat directe et placeat tibi* - H. n[em]pe farinae cu[m] agno immaculato. - I. ne permittas ut declinet. - L. blanda adulati[o]ne me decipiat. - M. modicu[m] t[em]poris superest et Deus juxta ora[ti]o[nem] meam finiet eor[um] delicias. - N. certo interibunt. - O. allisi saxis. - P. alij. - A. tut[us] a laqveis eor[um]. - B. illaeus. - C. Sup. 7.6.2.(!) (recte: 76.2.) - D. cu[m] deficeret prae anxietate Sp. meus. - E. ra[ti]o[n]es vitae meae - F. locus et modus fugae - G. haereditaria - H. Hier. *de carcere*. - I. nemo est, qvi per o[mni]a, et s[em]p[e]r just[us] est. - L. q[va]ndo Abrah[am] aliosq[ve] P[atres] miris modis liberasti - M. sitit tuam gra[ti]a[m].

775. pag.

N. alioquin. - O. mortis. - P. virtutis ut pertinga[m] ad beatitudine[m]. - Q. vivu[m] et beatu[m] facies - R. allegor. Eccl[e]sia[m] - S. activa. - A. dans homini cognitio[n]e[m] tui et amicitia[m]. - C. allegor. veni Messia et libera nos S. Aug. - D. tonitrua fulmina famem. etc. - E. calamitat[u]m. - F. Goliath. - G. nullus hostis eor[um] domos diruit ut eis noceat. - H. revera.

776. pag.

I. magnifica[m] glo[ri]a[m] et Sanctitate[m]. - L. potentia[m] - M. judicior[um] et ulti[on]um - N. pleno corde et ore memorabunt abundante[m] tua[m] bonit[a]te[m]. - O. in o[mn]ib[us] operib[us] reluent. - P. sc. aperta et liberali manu das cibum etc. - Q. bonis et beneficijs. - A. in peccatis perseverantes et cu[m] diabolo - B. homo. - C. qvia ab his decantatus est cu[m] reverterent[ur] e Babyl. - E. vis et potentia salvandi - F. hominis - G. homo. - H. evanescent. - L. vinctos et incareratos, ut Joseph, Manassen, Yechoniam, et alios.

777. pag.

M. laus Dei - N. exhibeat hilariter et decore. - O. plegas et vulnera. - P. allegor[ice] elector[um] suor[um]. - Q. vos salvandi - R. q.d. nec in peditib[us] nec in eqvitib[us]. - A. pacifcos - B. optimo frumento, allegor. S[anctissima] Euch. - C. ut terra[m] foveat, et calefa[ci]at cohibens exspiratio[n]es.

778. pag.

D. vos o[mn]es Celites - E. copiae et exercitus. - F. metaphorice objective et metonymice ut faciant ho[min]es laudare Deu[m]. - H. qvia o[mni]a creata sunt ad hominis com[m]odu[m] et usu[m], eruditio[n]e[m] et castiga[ti]o[n]e[m] - I. potentia[m]. - L. ob novu[m] argumentu[m]. - M. Deo et [Chris]to. - N. locis qvietis - O. laudet. - P. potestas judicandi et puniendi - A. decretu[m] et scriptu[m] in lege - B. perfectionib[us] operib[us] et servis - C. alleg[orice] in Deipara et in Eccl[e]sia - D. in Angelis - E. Apostolis - F. in Martyrib[us] v. S. Vincentu[m] Ferrer. Scr. de o[mn]ib[us] S[anctis].

779. pag.

Liber Proverbiorum

G. n[on] qva decipient, sed ne decipient[ur] - H. vitae sua et Reipub[licae] - I. recte diriget. - M. alleg[orice] Ecclesiae - N. animae qvae caput et pars ho[min]is praecipua est. - O. gratis, sine ejus c[au]sa et merito. - Q. sed ho[min]es magis fatui videntes rete inescant[ur]. - A. Chal. *in vicis vicatim* - B. sc. Chr. Sapien[tia] increata predicit ubiq[ve] et s[em]p[e]r suos Doctores - C. morale[m] et culpabilem.

780. pag.

E. sc. a miseria et calam[itate] seu reqvies et tranqvillitas t[em]poralis. - F. sc. vera[m] sapientia[m] prece desiderio et labore - G. qvia exterius docet per Doct[ores] interius per inspira[ti]o[n]es. - H. ut recti seu justi salute[m] obtineant. - I. meretrice allegor[ice] haeresi - A. ad mente[m] ad poenitentia[m] ad salute[m] sc. sine speci[a]li gratia Dei.

781. pag.

C. collo tuo velut pretiosa monilia ut s[em]per fa[ci]as veritate[m] seu officia debita et misericordia[m] seu gratuita - E. metaphorice toti homini. - H. felicitas vitae aeternae. - I. hujus vitae. - L. instar arboris vitae afferet vita[m] - M. ut eloquiu[m] tuu[m] sit gratu[m] o[mn]ib[us].

782. pag.

B. Haebr. *perversus*. Chald. *iniqvis*. - C. justis et rectis. - D. unice dilect[us] instar unigeniti - E. prim[um] fundamento[m] et praeceptu[m]. - F. eme et compara q[va]ntovis pretio et labore. - G. q.d. n[on] te terreat arcta virt[u]tis semita: n[on] e[st] praepedita - H. furto et rapinis partu[m]. - I. meridie[m] metaphor[ice] usq[ue] ad perfectio[n]e[m] virtutis gratiae et glo[ri]ae. - I. intentio[n]e[m] appetitu[m] et amore[m] sanctu[m]

783. pag.

A. bonae et rectae - B. notitia ap[p]robationis. - C. ob blanda verba. - D. meretricib[us] et amasijs. - E. ipsi diabolo asmodeo eos consecrant. - F. extranei foeratores(!) (recte: foedatores). - G. infirmitatis inopiae et infamiae. - H. adeoq[ue] publice - I. volupt[a]te[m] conjugij e propria uxore. - L. filij tui, puri n[on] sup[p]osititij. - M. uxor. - N. in sensu alleg[orio] praecipue intento vena cerva uxor est Ecclesia cujus ubera 2. testamenta. Beda, Tir. aliena est secta seu haeresis, qvae seducit hic v. 20.

784. pag.

A. redact[us] ad inopia[m] - B. mira[m] sedulitatem. - C. sine exemplo praecepto et imperio. - E. velox. - F. desertor Dei v[el] fidei. - G. per susurratione[m]. - H. sc. Dei. - I. sc. Eccl[esi]ae Sa. - L. ut duces viar[um]. - M. ut animu[m] s[em]p[e]r occupies et munias s[anc]tis occupa[ti]o[n]ib[us]. - N. i. corrigens - O. i. res vilis est et redigens ad paupert[a]te[m].

785. pag.

P. Chal. *innoxius*. - A. ut sint ad manu[m] et obversent[ur] oculis. - B. hebr. *stultos*. - C. mea, et tua. - D. amoribus qvia ubera sunt amoris illices et cor amoris sedem stipant et circumdant.

786. pag.

E. libidinis - F. in qvo sedes appetit[us] concupiscibilis - G. penetralia. - H. ead[em] est et sapientia hic, qvia practice o[mni]ja ad fine[m] ult. dirigit. - I. ubiq[ue]. - A. meditando loqvet[ur]. - B. Sa *excellentes*. Complet *supernae* Hebr. *durabiles* - C. fructus - D. in Con[c]ep. et Nativ. B. Virginis - E. operu[m] suor[um]. - F. ego Sapien[tia] increata et incarnata

787. pag.

G. aqvar[um]. - H. appendens in nubib[us]. - I. o[mni]ja ista in sensu allegor[ico] B. V. Deiparae Ecclesia accommodat qvia et ipsa similiter cu[m] Sap. increata praedestinata est eid. v[el] maxime conform[is] est - L. studio me audiendi et colendi. - A. Ecclesie[m] alleg[orice] B. V. Deipara[m] tropol. anima[m] justi qva[m] v. 3. vocat civitate[m] et arcem ob capaci[t]ate[m] firmitate[m] et altitud[inem] virtutu[m] - B. seu multas n[em]pe virtutes et 7. dona Sp. S. - C. doctrinae et Euch[ristiae] - D. animas zelosas Apostolos etc. - F. meretrix seu haeresis.

788. pag.

G. i. voluptates - H. in inferno. - I. heroes. - L. i.e. gnoma seu sententiae graves sed breves - N. seu inopia - O. Nota si Deus has promissio[n]es n[on] exhibet corporaliter, compensat alio maj[ori] bono spirituali. - Q. promit[tit] ad bona[m] vitam conducentia - B. alior[um] peccata dissimulando tegendo, ignoscendo, proprijs per act[us] charitatis veniam impremando.

789. pag.

stabile in aeternu[m] qvia aeterna beatitud[o] firmabit[ur]. - D. proferet. - E. Deo et ho[min]ib[us] grata. - G. et rectu[m] judicium. - L. anxie inhiantib[us] opib[us] et honorib[us]. - M. extirpa[ti]o[n]e. - N. laus, et exulta[ti]o. - A. exitiali eor[um] consilio et exemplo.

790. pag.

B. qvaerat impi[us] manus auxiliares et socios. - C. n[on] evadet noxa[m], et poena[m]. - D. seu res ridicula et probrosa est sic et pulchritudo cu[m] stultitia. - E. sc. ira Dei q[v]ae ipsos manet. - F. opera. - G. docet et pertrahit ad pietate[m]. - I. ullis procellis - L. arrodens et consumens opes - M. rixas et adulteria - N. sc. tu o De[us] subvertes. - C. convivijs - D. foedus et societas cum alijs.

791. pag.

E. poenitentia - **F.** errores rixas etc. sanans. - **G.** temerarie verba effutiens. - **H.** Chal. *astutus* n[em]pe in bona[m] partem. - **I.** justi et industrij. - **L.** a justitia. - **M.** prodit ac manifestat in suis morib[us] doctrina[m], et proba[tionem] instructio[n]e[m] Patris. - **N.** fingens se divite[m] aut tale[m] se reputans. - **A.** opib[us] - **B.** virtutu[m] et gra[ti]ae. - **C.** glo[ri]a impior[um] exigua, et brevis. - **D.** opes cito et iniquve partae cito minuent[ur] et deficient.

792. pag.

E. praeceptae. - **F.** in judicio ad poena[m]. - **G.** bona astutia. - **H.** alleg. in Libris et Exempl[is] P[atrum] et Doct. - **M.** na[m] v[er]bis mordacib[us] et injuriosis alios flagellat ut ipse vicissim flagellet[ur]. - **N.** terrae cultores. Nullus est fruct[us] myst[ice] ubi nulli doct. nulla conversio. - **O.** inventu Deo procedente agente illuminante - **P.** ipsu[m] solu[m] sentit sua[m] tribulatio[n]e[m] et compunctio[n]em. - **Q.** et consolatione.

793. pag.

A. sc. in mala[m] partem. Chal. *insipiens*. - **B.** ut se suaq[ue] malis artibus promoveant - **C.** act[us] virtutu[m] gratuiti et debiti. - **D.** sine labore, et industria. - **E.** tranqvillitas et puritas a passionibus. - **F.** et passio exorbitans. - **I.** placida, placans, liniens ira[m] et dolore[m].

794. pag.

L. i. fortitudo. - **B.** qvia sacrificia vetera n[on] valeb[ant] v[er] placebant nisi ex opere operantis. - **D.** ubiq[ue] spinas timent: hinc nihil boni ag[gredi] audent. - **E.** Chal. *surs[um] intelligente[m]* n[em]pe superna et celestia. - **G.** sc. libenter - **H.** i. cordatus. Chal. *possidet sapientia[m]*.

795. pag.

C. ad ejus glo[ri]a[m] suscipe, ipsi commenda. - **D.** ad optatu[m] fine[m] - **E.** du[m] rapit eu[m] ad suppliciu[m], ut glorificet[ur] ejus justitia. - **H.** cu[m] concursu Dei na[tur]ali, et auxil[io] gra[ti]ae superna[tur]ali. - **I.** sc. meliora b[on]a fructusq[ue].

796. pag.

A. i. copia cibor[um]. - **D.** bonu[m] expectatu[m] et vehementer expetitu[m] cu[m] advenit. - **E.** delictu[m] proximi manifestans. - **F.** nuntius. - **H.** rupto aggere c[au]sa est damnor[um] ita qvi caput e[st] et alector litiu[m] - **L.** dom[us] sua n[em]pe superbus qvi altas subst[r]uctio[n]es molit[ur].

797. pag.

O. vagant[ur] in circumferentia nec intendunt in certu[m] et ultimu[m] finem. - **B.** vir prudens graves et profundas sententias eructat. - **C.** praesidiu[m] firmiss[imum] - **D.** D[omi]n[u]s ipse, ejus potentia sapientia. - **G.** sic tropol. eleemosyna via[m] ad Deu[m] aperit - **H.** inqvirens et emmendans suos mores. - **I.** et mores ejus ut corrigat eu[m], et in via[m] reducat.

798. pag.

L. haeb[er] et graece *pervertens*. - **B.** murmurat, conqverit[ur]. - **D.** cordis per prudentia[m]. - **E.** corpus indomitu[m]. - **F.** q[v]ae domu[m] labefactant et habita[ti]o[n]e[m] sordida[m] et molesta[m] fa[ci]unt. - **G.** mores componere.

799. pag.

H. fovendam, ornandam, perpetuanda[m] servit. - **M.** ut helluo avidiss[im]e se infarcit scelerib[us]. - **N.** verbera et supplicia hic, et ibi. - **O.** seu vini usus im[m]oderatus. - **B.** elicit asseqvet[ur]. - **C.** per o[mni]a tum Deo, tu[m] proximo. - **F.** diversa injusta. - **G.** evigila ab inertia et somno.

800. pag.

I. metonymice voluptas haeresis etc. - **L.** garul[us] et blandus est. - **N.** glo[ri]a et foelicitas - **R.** loca et personas sacras bonis suis spoliare, v[er] illis vota n[on] reddere - **S.** obruet eos et ruinis involvet. - **A.** n[on] cogendo sed svaviter flectendo. - **C.** seu sacrificia sine studio virtutu[m]. - **D.** hebr. *seduli* - **E.** illu[m] constituunt - **F.** in pernicie[m] - **I.** sollicitus e[st] ex charitate.

801. pag.

L. daemonu[m]. - **M.** puniet[ur] cu[m] illis. - **N.** ad sup[p]liciu[m] - **P.** mystice Chr[istus] cu[m] suis asseclis caelu[m]. - **Q.** diaboli, non potentia et armis sed sapie[nti]a et cruce. - **B.** gratiositas seu benevolentia populi q[v]ae per virtutem comparat[ur]. - **D.** in mala[m] partem, Hebr. *stultus*. - **E.** fructus - **F.** i. flagello quo voluit alios punire ipsemnet puniet[ur].

802. pag.

H. sensu[m] consilia et molimina sapienti[um]. - **I.** subvertunt[ur]. - **L.** meretricis. - **M.** permittente Deo in poena[m] peccati praecedentis. - **N.** multiplicita varijs modis - **O.** transferendo limites agror[um] possessionu[m] etc. alleg. doctrinas et traditio[n]es S. Patru[m]. - **A.** fercula et vina - **B.** refraena gula[m] et lingva[m] - **C.** illi dominans - **D.** lautos blandos ap[p]etitui myst[ice] dogmata haereticor[um].

803. pag.

E. noxios. - **F.** redemptor - **I.** laceris - **L.** dormitans et miners (!) (recte: iners). - **M.** ut veru[m] et solidu[m] thesauru[m] - **N.** a te alienare - **A.** n[em]pe usu ra[ti]o[n]is q[v]ae per ebrietate[m] perdit[ur].

804. pag.

C. remissus et negligens p[ropte]r occurrente[m] difficul. - **F.** imo magis haurienda est sapientia - **G.** tranqvillitate[m] illi insidiando fama[m] denigrando. - **A.** temere - **B.** blandiendo

805. pag.

D. pessimos n[em]pe socordia[e] fruct[us] - **E.** infelici illius. - **F.** involvere allegorijs. - **G.** declarare ejusmodi arcana. - **H.** mensis ponit - **I.** congruu[m] loco, t[em]pori et personis. - **N.** gra[t]ia[m] et laudes ho[m]inu[m] opes et fortunas, consola[ti]o[n]e[m] v[e]l dulcedinem in medita[tione] - **O.** ponit.

806. pag.

B. q.d. incendes amore. - **E.** i. obruet[ur] et succumbet. - **F.** i. ira[m] seu loqvendi intemperantia[m]. - **G.** temere - **H.** super eu[m] qvi protulit. - **L.** spurca regerendo. - **M.** repone verbera pro verbis - **O.** stupido et bardo. - **P.** magistratu[m] v[e]l imperiu[m]. - **R.** melioris frugis. - **S.** humilis

807. pag.

U. qvod p[e]riculos[um] est - **X.** mortiferas - **B.** mentis. - **C.** velut dignu[m] operculum. - **D.** plurima - **E.** capiet[ur] suis dolis. - **F.** projicit in altum. - **G.** nec qvaerit amatores veritatis, sed ho[min]es molles qvi suis laudib[us] delectant[ur]. - **H.** de crastino seu futuro opere. - **M.** n[on] exhibens illu[d] opus vel obseqviu[m] amico - **O.** sc. expositus est periculis. - **P.** hinc serio monent S[anct]i Aug. et Chrysos. ut di[li]gant nos vicini

808. pag.

R. intempestive creans molestia[m] - **T.** irat[us] per ira[m] alterius - **U.** ingeniu[m], eruditio[n]e[m] et virtute[m]. - **X.** tropologice S. Joseph Chr. custos et nutritius. - **A.** mortario. Sa. - **B.** hordei decorticati - **C.** sc. subditor[um] cura[m] habe. - **E.** q.d. noli oves deglubere aut [d]epilare. - **F.** cito pereunt ex qvo oriunt[ur] turbae.

809. pag.

H. actione fraudulenta. - **I.** per occulta[m] Dei dispos[itionem] - **L.** nunc sub exemplo arguet de errore et in judicio damnabit. Matth. 19. v. 18. - **M.** praecipicij - **N.** retinet sustentat. - **B.** socius qvia illis aufert qvib[us] o[mni]a sua debet. - **C.** fugientes et timentes illor[um] violentia[m]. - **D.** q.d. nunqva[m] curabit[ur].

810. pag.

F. restituit in bonu[m] statu[m]. - **G.** ut implicit[ur] et retineat[ur] in peccatis - **H.** et curat. - **I.** tale[m]. Sa. - **M.** vivificator Sa. - **O.** instructio populi et ver[us] Dei cultus - **P.** in factio[n]es haereses, errores. - **A.** emenda[ti]o - **B.** myst[ice] corpus - **D.** i. judicem ut prodat furem. - **E.** gra[t]ia[m].

811. pag.

F. sententias - **G.** eructantis eas. - **H.** prophetia v[e]l revela[ti]o. - **I.** si specte[m] me seu qvae ex me ha[be]o. - **N.** malor[um] qvadruplex - **O.** prima est ingratitudo. - **P.** [secun]da hypo[c]ritar[um]. - **Q.** [ter]tia superb[um] - **R.** [qvar]ta crudeliu[m] qvi op[p]rimunt pau[peres] - **S.** cupiditatis. - **T.** ira quasi infernale sup[p]lic. - **U.** luxuria. - **X.** avaritia - **Y.** ambitio - **A.** alleg[orice] Chr. Ascensione[m]. - **B.** Chr. resurrectione[m] - **C.** Chr[isti] conversa[ti]o[n]e[m] in mundo. - **D.** Chr[isti] Nativita[tem] - **E.** turbat[ur] - **F.** sapienter edocta a natura, seu Deo auctore naturae.

812. pag.

G. ab his discant agricolae indefessu[m] labore[m]. - **H.** seu cunicul[us] ab isto discent cives cura[m] et solertia[m]. - **I.** Haec milites instruit - **L.** iste magistratus et aulicos informat, ut fidis manib[us] ac servitijs principes demereant[ur]. - **M.** seu doctrina prophetica - **N.** Betsabee. - **O.** patrocinare imperito qvi instar muti nequit se defendere. - **P.** superat et res pretiosissimas pretio. - **Q.** monilibus et mundo muliebri. - **R.** valde mane. - **S.** escas labore et sudore partas

813. pag.

A. usu et experientia didicit. - **B.** variae texturae. - **C.** institori - **D.** virtus - **E.** nativus - **F.** laetabit[ur]. - **G.** Chal. *in sapientia*, 70. *sapienter*. - **H.** Chal. *gratia*. - **I.** laude[m]. - **L.** ob fructu[m]. - **M.** in publicis locis.

Liber Ecclesiastes

N. vanissima - **O.** qva[m] vanit[a]te[m]. - **P.** morientibus succedunt alij.

814. pag.

Q. extremis t[em]porib[us] - **A.** molestissima[m] - **B.** animi. - **C.** scientia - **D.** molestia - **E.** alij, *dolor/m*. - **F.** res vana, vacua, inanis n[on] implens animum. - **G.** ex insolenti gaudio. - **H.** voluptate et lascivia. - **I.** magnifice extruxi. - **M.** salte[m] illa speculativa.

815. pag.

N. asseqvi Deu[m] et hic perfecta[m] faelicit[atem] ob[t]inere - **P.** considerat suu[m] princip[alem] finem et salutem. - **Q.** utriq[ue] moriendu[m] est: ergo (:concludit ex opinione vulgi:) non melioris conditionis videt[ur] e[ss]e sapiens] - **A.** a[nim]a[m] oblectare - **B.** Dei donu[m] est na[tur]ale.

816. pag.

C. suu[m] seu congruu[m] et constitutu[m] a Deo. - **D.** t[em]poribus congruis. - **E.** forte alludit ad illud Deut. 32. ego pe[r]cutia[m] et ego sanabo - **F.** q.d. nuptiar[um] - **G.** expendendi sc. ho[m]i[n]u[m] affectus et desideria studia et opera sunt mutabilia et inconsta[nt]ia - **H.** examini inquisitioni et electioni. - **I.** plene et perfecte. - **L.** Chal. *delectari in lege divina* - **M.** fruit[ur]. - **A.** certa vocatione. - **B.** decretu[m]. - **C.** decreta a Deo. - **D.** qvoad corporalia. - **E.** terram. - **F.** notitia sensuu[m] et experimentalis. - **G.** foelicitate[m].

817. pag.

H. in qvantu[m] n[on] possunt jam Deu[m] offend[ere] etc. - **I.** dans sc. sordidae inertiae - **L.** conficiens se fame, invidia etc. - **M.** societas et amicitia 3 justor[um]. - **A.** pericula. - **B.** successore vel aemulo. - **C.** in ejus principatu. - **D.** affectu[m]. - **E.** verbum Dei. - **G.** du[m] Deu[m] ita offendunt. - **H.** presertim preces - **I.** ubiq[ue] praeſente - **L.** unde te videt. - **M.** velut theatru[m] patens ejus oculis et aurib[us].

818. pag.

N. qvod toleretur a Deo n[em]pe ob graves c[au]sas. - **P.** ut cruciet[ur] curis - **Q.** divitiae - **S.** clam et secreto qvia avare et sordide vicitat - **T.** cum moderatione. - **A.** foelicitas. - **B.** miseror[um] - **C.** ut qviescat in ejus providentia - **D.** ob ejus peccata. - **E.** id e. plurimos est hebraismus - **F.** neq[ue] potuit sc. abortivus sed(!) (recte: seu) avarus. - **G.** avarus. - **H.** totid[em] miser fuit - **I.** avari.

819. pag.

M. n[em]pe Adam pulverulentus terrenus, redivivus in terra[m]. - **N.** Deum nempe. - **O.** captu[m] ejus superantia. - **P.** ad salute[m] sua[m]. - **R.** cu[m] nascimur ingredimur carcerem labor[um] et dolor[um], cum morimur evadimus - **S.** indignari q[va]m male arridere et blandiri m[a]le agentib[us] - **T.** adulatoris - **U.** qvia evacuat veris bonis adulante[m] et audiente[m] Hugo Card. - **A.** vera[m] et perenniter foelicem - **B.** q.d. [er]go ad Deu[m] recurre. - **C.** dispice, ad illa[m] te praepara. - **D.** nimis saever[us] et accutus. - **E.** ut stupidus cu[m] haereticis.

820. pag.

F. ut pecces graviter - **G.** adeo ut velis Deu[m] habere inimicu[m] - **I.** aliqu[va]ndo et leviter. - **L.** intelliger[e] - **M.** diabolor[um]. - **N.** perfectu[m]. - **O.** perfecta[m]. - **P.** jurgijs et litibus. - **Q.** sup. 2.14. n[em]pe modestia gravitas etc. - **R.** Dei. - **S.** imo si offendisti cito redi cu[m] eo in gratia[m]. - **T.** t[em]pus et modu[m] respondendi. - **A.** anima[m] ne discedat a corpore - **B.** temptationu[m] - **C.** dominantis et subditi.

821. pag.

D. honorifice. - **E.** ministerio. - **F.** fit magis peccator et audacior. - **G.** ad eor[um] purgatio[n]em - **H.** ad remuneratione[m] bo[n]or[um] oper[um] q[v]ae hic fecerunt. - **I.** in peccatis secure vivere. - **L.** cibu[m] et potu[m] congru[m] corpori et a[nim]ae. - **M.** acqvescens Dei voluntati - **N.** qvid animu[m] anxia occupa[ti]o[n]e distineat - **O.** in scientia, memoria et continua occupa[ti]o[n]e Dei. - **P.** sci[enti]a infallibili et certa. - **Q.** hic in mundo tractat[ur]. - **R.** nobis molestu[m] et difficil[imum] intellectu. - **S.** Prover[bi]um est q.d. vita praestat morti - **T.** nov[um] ad novu[m] meritu[m].

822. pag.

A. festiva et nitida pro statu tuo. - **B.** felicitatis - **C.** hac - **D.** t[em]pus operandi v[el] merendi. - **E.** plurimu[m] valere. - **G.** etsi multa b[on]a fecerit et Reip. praestiterit. - **H.** uno peccato multa damna sibi alijsq[ve] inferent[ur] - **I.** sic crimen admissu[m] a sapi[ente] inficit et corrumpit ejus fama[m] et glo[ri]a[m]. - **L.** ungvento. - **M.** seu brevis - **O.** cura et intentio. - **P.** est circa b[on]a solida. - **Q.** circa mala et vilia - **R.** permoverit - **S.** pristina[m] modestia[m], et virtutem. - **T.** cura talis

823. pag.

A. fatigabit implexis qvaestio[n]ib[us] - **B.** vulgaria et necessaria. - **C.** sc. in caelu[m]. - **D.** genere et educa[ti]o[n]e. - **E.** remissione. - **F.** eleemosyna[m] - **G.** pauperes qvi affluunt. - **H.** tuam. - **I.** multis egenis - **L.** seu o[mn]ib[us]. - **M.** sic tu effunde eleemosy[n]am - **N.** homo. - **O.** sub austro compraehendit[ur] et purgatoriu[m] sicut limbus P[atrum]. - **P.** stat[us] damnationis seu peccati.

824. pag.

Q. senectutis q[v]ae in seqv. graphice describit[ur] alleg[orice] judicij extremi. - **A.** in oculis senu[m] caliganti-b[us] - **B.** caliginosi vapores post catarrhos - **C.** alterabunt[ur] oculi et reliqua sensuu[m] organa - **D.** crura fortissima corporis partes. - **E.** dentes. - **F.** oc[c]uli seu pupillae - **G.** in ho[min]is facie - **H.** qvia senes ad levisim[u] sonum evigilant. - **I.** o[mn]is concentus in aurib[us] seni[um]. - **L.** id est caput canescet sicut amygdal[us] o[mn]iu[m] arbor[um] prima candescit. - **M.** corpus senis p[rop]t[e]r pituitam et aqua[m] inter cutem - **N.** extingvet[ur] ap[p]etit[us] cibi: na[m] capparis alias excitat appetentia[m] cibi v[el] veneris. - **O.** amici moribundi - **P.** sacra spina dorsi ejus ossa et medullae colore argenteo sunt. - **Q.** a cranio. - **R.** menix(!) (recte: meninx) seu membrana tenuis cerebri involucru[m]. - **S.** vene(!) q[v]ae ex jecore hauriunt sangvine[m]. - **T.** vis attractiva ex stomacho. - **U.** Deo - **X.** per hoc effic[i]t[ur] ho[m]o perfectus et beat[us].

Liber Canticum Canticorum

825. pag.

Y. sapientia tua et charitas tua - **Z.** terreni amoris. - **A.** qvae sanant nos et roborant. - **B.** post praefata desideria. - **C.** qvoad na[tur]a[m] - **D.** per gra[ti]a[m]. - **A.** qvi neqveunt me juvare et beare. - **B.** n[on] solu[m] agnos sed et foetentes peccatores - **C.** nobiliori parti exercit[us] mei. - **D.** ob modesta[m] et casta[m] pudicitia[m] - **E.** humilitas - **F.** prop[ter] va[ri]os actus virtutum suaviss[imarum] - **G.** mensae et thalami. - **H.** ornat[us] flosculis virtutu[m]. - **I.** sustentacula. - **L.** fortia et consta[nti]a - **M.** qvae prope tectu[m] puta mentis eleva[ti]o[n]es. - **N.** stabiles. rectae odoriferae - **O.** totius mundi. - **P.** amans valles et humiles. - **Q.** ubi praebuit vinu[m] devo[ti]o[n]is. - +. In Visit. BV. - **R.** post humanitatem: sub carne nostra latens.

826. pag.

S. per o[mn]es creaturas. - **T.** per scripturas etc. - **U.** temptationu[m] - **X.** persecutionu[m] - **Y.** sc. pia desideria. - **Z.** Sp. S. qvi postulat pro nobis gemitib[us]. - **A.** primos et dulces fruct[us]. - **B.** per pia desideria et b[on]a opera. - **C.** vulneru[m] Chr. - **D.** Chr. latere. - **E.** confessio[n]is laudis, praedica[ti]o[n]is - **F.** scandalosos hereticos. - **G.** Ecclesia. - **A.** virginu[m] choros. - **B.** caelestis - **C.** fugiant, abeant - **D.** in Caelu[m] ascendens. - **E.** velocitate. - +. B. Marie(!) Magdal. - **F.** in mea desola[ti]o[n]e - **G.** cum me elevare[m] super o[mni]a creata - **H.** in cor meu[m]. - **I.** per a[n]imas S[anc]tas veloces et fervidas - **L.** caetera Epistolae qvaere C. 8.7. Pone me. - **M.** sc. thymiana - **N.** mortifica[ti]o[n]is et poen[iti]iae. - **O.** orationis et conte[m]plat[i]o[n]is. - **P.** ob caet[eras] virtutes - **Q.** Ecclesia[m] Chr. - **R.** plurimi - **S.** pastores et praesules. - **T.** spiritualia - **U.** Chal. daemo[n]es - **X.** alij vertunt lectica[m] v[el] thalam/um/sc. Eccles. - **Y.** fidelib[us] - **Z.** fidei articulos. - **A.** veritates puras et probatas. - **B.** supereminentem char[itatem] - **C.** ascendit[ur] per tribul. et martyr. - **D.** ut suprema infima, media et latera chari[ta]te fulciant[ur] sicut throni undiq[ue] serico coccino obducunt[ur]. - **E.** a[n]imas elector[um] - **F.** contempla[ti]o. - **G.** Christu[m]. - **H.** humanit[a]is spinae, coronae et glo[ri]ae. - **I.** Maria et Synagoga - **L.** incarnationis, passionis, glorifica[ti]o[n]is.

827. pag.

M. cogitatio[n]es et affectio[n]es tuae - **N.** sub vigili pastoris cura. - **O.** medita[ti]o et oratio. - **P.** producentes in intellectu vera[m] cognit[ionem] in voluntate ardente[m] amorem etc. - **Q.** obedie[nti]a tua qva jugu[m] legis bajulas fortis est et generosa - **R.** Char. Dei et proximi - **S.** corona filior[um] donor[um], et gra[ti]ar[um]. - **A.** obseqvia chari[tatis] in proximu[m]. - **B.** et lac doctrin[ae] - **C.** sermo tuus gratios[us] est et purus. - **D.** abundans fructib[us] - **E.** plenus aqvis gra[ti]ar[um]. - **F.** fruct[us] et propagines. - **G.** arbor est odoratiss[im]a in Engadi. - **H.** praestantissimis: per ista o[mni]a signif. bo[n]or[um] ope. praesta[ntia], et svavitas. - **I.** tribula[ti]o. - **L.** Sp. S. gra[ti]a et charitas. - **M.** b[on]a opera. - **N.** dolor[um], et passionu[m]. - **O.** per ista o[mni]a intellige verb. Dei, Scrip. S. etc. - **P.** pergit sponsa referre errores suos et casus.

828. pag.

Q. ut removeret inordinatu[m] amorem. - **R.** qvae erat nova Myrrha et calam. - **S.** precibus. - **T.** operib[us]. - **U.** gladio verbi Dei - **X.** sagittis suis et sermonib[us]. - **Y.** o[mn]es praetext[us] et imped. amoris. - **Z.** A[nim]ae Patriarch[arum] et Proph. etc. - **A.** verbu[m] filius Dei, a Deo Patre caelesti genit[us]. - **C.** i. natura div. - **D.** ejus perfectiones, cura opera - **A.** Sapientia et providentia. - **B.** compo[siti]o virtutu[m] exterior[um] - **C.** praecepta et consilia - **D.** optima[m], Chal. *electa/m.* - **E.** vis operandi sine ullo impedimento - **F.** ob charitatem - **G.** ob spem caelestis praemij. - **H.** mens candida et incorruptibilis - **I.** varijs gratijs - **L.** vires et fortitudo - **M.** char[ta]te[m] genuina[m] Dei et proximi. - **N.** doctrina et praedica[tijo]. - **O.** Ecclesia[m] - **P.** minorib[us], sc. in a[nim]ab[us] justis. - **Q.** adeptae perfectionem charitatis - **R.** a[nim]ae proficientes - **S.** incipientiu[m].

829. pag.

T. fruct[us] humili[um] - **U.** Sponsae opera actiones zeli et vitae activae. - **X.** ob pericula belli spiritualis - **Y.** i. perfecta - **Z.** pro imita[tijo]n[e] - **A.** reduce ex bello et victrice. - **B.** ornata[m] exercitu virtutu[m] - **C.** cura proposita pia et tenellos foet[us] spir[itu]ales. - **D.** mens tua est velut dignissim[um] penu[m]. - **E.** sagacitas et solertia in praecavend[is] hostiu[m] insidijs. - **A.** Christus. - **B.** altus mons et fertilis. - **C.** cogita[tion]es et curae item S[ancti] juncti Chris[to] capiti. - **D.** perfectio. - **E.** sc. justis qvia justus ut palma celsitudine, rectitudine, robore etc. - **F.** martyrib[us] - **G.** praedica[tijo]. - **H.** membris ejus. - **I.** per medita[tijo]n[e]m. - **K.** tota dedita - **L.** per amorem. - **M.** locu[m] remotu[m] a tumultu. - **N.** mature. - **O.** tuis membris lactando et docendo. - **P.** Sententiae Scrip[turae] S[acr]ae q[v]ae oblivio[n]e[m] inducunt temporaliu[m]. - **Q.** fruct[us] virtutu[m] S[anc]toru[m] novi et veteris testamenti. - **R.** ad sui gloria[m]. - **S.** ho[min]em fact[um]. - **T.** etia[m] in medio curar[um], et nego[tio]r[um]. - **U.** in fundu[m] a[nim]ae, in cor.

830. pag.

X. destinavi ad vita[m] ad tanta[m] dignit[atem] et gra[ti]a[m]. - **+**. B. Mar. Mag. - **Y.** ut me unice ames. - **Z.** ut prop[ter] me cuncta facias - **A.** separat ab omnib[us]. - **B.** tenacissime retinet etc. - **C.** acqvirenda et conservanda - **D.** hoc nomine vocat qvemlib. amicu[m] juniore[m] debil[em] et tenellu[m]. - **E.** invitanda ad desppons[ionem] et perfectio[n]e[m] i. tu illa[m] doce, dirige etc. - **F.** fortis. - **G.** per qvod Chris. intret. - **H.** ornemus - **I.** Ecclesia. - **L.** Hebr. *Salomonis* sc. Christo. - **M.** infideliu[m] multitudi[n]e - **N.** pastorib[us] - **O.** id est plurim[um] glo[ri]ae. - **P.** mag. meritu[m]. - **A.** ab im[m]unda et vili creatura.

Liber Sapientiae

C. be[ne] de Dei justitia. - **E.** Dei potentia tot operibus comprobata. - **F.** tradens instar magistri disciplina[m].

831. pag.

L. graece *Pneuma* sc. Sp. S. - **M.** ambit et conservat o[mn]es creature. - **N.** sc. Dei zelosa. - **P.** salubres. - **Q.** qvia ho[min]ji in primaeva justitia permanenti nulla a[nim]alia nocuissent. - **R.** mortem, et mortis seu inferor[um] regnu[m], et potestate[m]. - **A.** graece *remediu/m* / *contra obitu/m* seu mortem - **B.** sic loqvunt[ur] athei opinantes post morte[m] et a[nim]am interire. - **E.** morte(!) (recte: more) juvenu[m].

832. pag.

F. vox judaeor[um] [con]tra [Chris]tum. - **I.** impijs et judaeis justus praesertim Chr[istus] justus justor[um]. - **M.** ignominioso tormento. - **N.** modestiam mansuetud[inem] et virtutem. - **P.** respiciet[ur] et juvabit[ur] a Deo sicut praedixit - **Q.** mysteria, et arcana consilia de justo praeser[tim] de [Chris]to. S. +. Plur. Marty. Tem. Pasch. - **B.** mera miseria mors illor[um] - **C.** exitiu[m] et interitu[m]. - **D.** *felicit[a]te*. Sa. - **E.** illic in altera vita. - **H.** cu[m] [Chris]to. Matth. 19.28. **I.** gratiae

833. pag.

I. gratiae. - **L.** felicitatis aeternae - **M.** graece *gene/ratio progenies*. - **O.** nec depereat unqvam - **P.** sc. Sapientia caelestis firmiter est radicata in spi[ritua]li ennucho(!) (recte: eunicho). - **Q.** sperata[m] salute[m]. - **R.** judicij - **S.** consola[tijo]n[em]. - **T.** fines et exitus. - **U.** graece *cum virtute seu sp[iritu]lendore virtutu/m*. - **X.** i. ap[p]robata. ut Psal. 16. et Matth. 7.23. - **Y.** ab oculis - **Z.** ut victrix. - **A.** Stolones Aug. l. 2. de doctr. Christi c. 12. adulterinae plantationes. - **A.** imperfecti - **B.** graece *qviete*. - **D.** ex singulari Dei favore et providentia

834. pag.

E. graece *fascinu/m improbitatis*. - **F.** perfect[us] in virtutib[us] - **G.** suo exemplo. - **H.** instruens illu[m] o[mn]ib[us] necessarijs. - **+**. S[anctorum] Phil. et Jacobi. Unius Mar[tyris] t[em]p[ore] Paschali. - **I.** b[on]a laborib[us] parta. - **L.** nimis sera[m] - **N.** qvod corde exclusimus aditu[m] divinae gr[ati]ae et illustra[tijo]n[i] denegantes. - **C.** indicium.

835. pag.

D. +. Plur. Marty[rum] extr. t[em]p[us] Pasch. - **E.** regnu[m] decor[um] et pulcherr[imum] - **F.** corona[m] speciosissima[m] - **H.** qvia Deo sunt virtutes armor[um] loco. - **I.** alij rectu[m]. - **L.** graece ab ira petras seu lapides jaciente - **M.** vent[us] vehem[ens] - **N.** solitudine[m], et desola[t]io[n]em. - **P.** na[tur]ales et militares - **Q.** subditar[um]

836. pag.

B. facere. - **C.** qvo se in die judicij defendant. - **D.** apta[m] ra[ti]o[n]e[m] vivendi - **E.** adipiscenda - **F.** cura et cogita[t]io optima - **G.** sc. qvibus suos qvaerit v[el] ab ijs qvae[ri]t[ur] - **H.** Dei et increatae Sap[ienti]ae - **I.** et c[au]sa. - **L.** mysteria seu arcana. - **M.** a prima origine. - **N.** eruditio[n]e[m] - **O.** Adami. graece *Protopl[asti]* - **P.** i. 10. menses lunares.

837. pag.

A. +. S. Thomae. - **C.** valetudine[m]. - **D.** pulchritudin[em] - **F.** graece *opulentia*. - **G.** director et corrector. - **H.** scientia sc. operandi seu practica. - **I.** in se - **L.** in effectu. - **M.** faciens anima[m] facile mobile[m] ad bonu[m]. - **N.** in activit[ate] efficacit[ate] et celerit[ate]. - **O.** nec inqvinat[ur]

838. pag.

Q. repreasen[tan]s et manifestans nobis o[mn]es perfectio[n]es Patris - **R.** simplex persona. - **S.** eas sanctificans - **T.** com[m]unicans eis donu[m] prophetiæ, et alias gra[ti]as gratis datas. - **A.** nobilitate[m]. - **B.** qvia eligit ea q[v]ae sunt praestanda. - **C.** graece *industria artificiu[m]*. - **D.** i. Sapientia. - **E.** consola[t]io. - **F.** expectabunt.

839. pag.

H. conjunctione et familiarit[ate](!) (recte: familiaritate). - **I.** opulentia - **L.** graece *in coercita[t]io[n]e colloqvij ipsius*. - **M.** b[on]ae indolis et propensa[m] in bonu[m]. - **N.** a venere et alijs vitijs. - **B.** seu misericors - **C.** se[r]vis tuis - **E.** min[us] idoneus - **F.** perfectus. - **G.** qvae o[mni]a ad debitu[m] et ult. fin[em] dirigunt[ur]. - **I.** egressus hebreæ[orum] ex Aegypt. - **M.** praeparavit. - **N.** graece *moderate*. - **O.** id est pro sua - **P.** et solij - **R.** mente[m] impedit ne con[ver]set[ur] cum Deo.

840. pag.

S. mores juxta norma[m] justi[ti]ae. - **T.** graece *Salvati et servati sunt*. - **Y.** sub imperio - **A.** Cain, et invidia. - **B.** qvo[a]d a[nim]jam destitut[us] praesidio Sapi[enti]ae. - **D.** Cainu[m] et posteros ejus imitatores - **E.** servando Noemu[m] etc. - **B.** Heber et Abraham. - **C.** velut filiu[m] - **E.** Lot. - **F.** graece *fumigans*. - **G.** incredulæ uxoris Lot. - **H.** negligentes - **I.** memoriale. - **L.** +. Confessor[um] vel Marty[rum] n[on] Pon. - **M.** Jacobo schala[m] mystica[m] - **N.** ditavit - **P.** Joseph - **Q.** carcerem.

841. pag.

T. Moysis. - **U.** Pharaone[m] et Princip[es] ejus. - +. Plur. Marty. - **X.** nube interdiu aestu[m] temperans noctu castra illustrans - **A.** Aegyptior[um] - **D.** Moysis - **E.** graece *tabernacula seu tentoria*. - **H.** refrigeriu[m] graece *remedium sitis ex petra* Exod. 17. - **I.** aquas sc. conversas in sangv[inem] - **L.** recreati. - **A.** Nili - **B.** graece *cruenta[m] aquam similem humano sangvini* - **C.** ex misericordia profecta[m]

842. pag.

E. sc. ranas, sciniphes, muscas et locustas. - **G.** graece *ignivomu[m]* (punctum omittimus - VG) *halitu[m] efflantes*. - **H.** graece *fulgurantes* uti solent balenae basilisci lupi - **I.** flatu. - **L.** sum[m]a aeqvitate et ra[ti]o[n]e numerans plagas etc. - **M.** seu posse ex potentia - **N.** creatum. - **O.** ho[min]ib[us] si poeniteant. - **P.** per partes et paulatim - **A.** intus per inspira[t]io[n]es deforis per correptio[n]es. - **C.** graece *veneficia* - **D.** haurientes humanu[m] sangvinem: diff[er]ens ponerent juramentu[m]

843. pag.

F. per partes paulatim Exod. 23.30. Deut. 7.22. - **G.** graece *ingenita* - **H.** ex hypothesi qvod nollent attendere prodigia mente[m]q[ue] mutare. - **I.** 1.Pet. 5.7. - **L.** de culpis ad poenas - **M.** cu[m] modera[t]io[n]e - **N.** benignu[m] - **O.** be[ne] sperare de tua misericordia. - **P.** dignos et destinatos. - **Q.** nos castigans. - **R.** expendentes tanta[m] bonit[atem] - **S.** dum castigamur. - **A.** graece *vilia noxia* - **B.** punitione[m] - **C.** puerilib[us] poenis eos castigando per vespas, crabrones muscas - **D.** levib[us] poenis.

844. pag.

E. animadvertisentes. - **F.** extrema et perfecta condemna[t]io. - **H.** seu ens qvod s[em]p[e]r, et necessario est. - **L.** vulcanum dicebant. - **M.** aëre[m] superior[em] et puriore[m] qve[m] jove[m] (sc. dicebant - nota V.G.). - **N.**

Zodiacum - **O.** neptunum. - **Q.** cognoscere. - **R.** de illor[um] salute desperatu[m] est. - **T.** graece *cu[m] nodis natu[m] nodosu[m]*. - **U.** otiu[m] suu[m]. - **X.** assimilet.

845. pag.

Y. id e[st], pro substantia etc. - **A.** opem. - **B.** graece *putridu[m] lignu[m]* ex qvo idolu[m] factu[m] est. - **D.** tuta[m] - **E.** otiosa sed navib[us] advecta servirent usibus homin[um]. - **G.** reliquit - **H.** posteritate[m] - **I.** just[us] et honestus, usus: mystice respicit ad Chris[ti] Crucem et satisfactio[n]em - **M.** aeqve - **N.** eo modo qvo capax est. - **O.** sine respectu et exceptione destruent[ur]. - **P.** superflua vanitas graece *genodoxia* seu vana glo[ri]a. - **Q.** sub illud t[em]pus qvo idolol. est invecta.

846. pag.

A. id est ignorantes et stultos - **B.** conduxit ad opus faciendu[m]. - **C.** creaturis. - **D.** natura[m] glo[ri]a[m] et cultu[m] Dei. - **E.** ignorantiae discordia - **G.** graece *com[m]esa[t]io[n]es agentes* - **H.** vexatio et pertur[batio] (non clare scriptum - V.G.). - **I.** Dei veri oblivio. - **L.** genera[t]io[n]is per praeposteras libidines - **M.** laedi sc. vel laesu[m] iri non timent v[el] expectant. - **N.** poena Idolatriae et perjurij. - **O.** verax - **P.** sub tua potestate - **Q.** graece *potentia[m] tua[m]*. - **R.** tibi in pretio et chari graece *aestimari* - **S.** nosse ut par est vera et syncera fide. - **T.** modu[m] et ra[t]ionem justam te colendi et amandi. - **U.** adumbra[t]io.

847. pag.

A. figulus. - **B.** graece *redibit in terra[m]* - **C.** debitu[m] moriendi - **D.** aegrotatus seipsu[m] confecturus. - **E.** ducit et reputat. - **F.** p[otes]t facile scire - **G.** q[va]m possit capere a[nim]a v[el] homo. - **I.** inepti. - **L.** viventem. - **M.** graece *odiosissima*. - **N.** qvia noxia sunt ut serpentes etc. - **O.** graece *cruciati* - **Q.** coturnices.

848. pag.

R. Aegyptij - **S.** Israhelite - **U.** aliqui Hebraeor[um] - **X.** seu longu[m] t[em]pus. - **Y.** serpentem aeneu[m], signu[m] salutis per messia[m] - **B.** graece *extimulabantur*. - **C.** tuae legis - **E.** de corpore - **F.** in alia[m] vit. - **H.** insuetis et insolitis - **I.** nota hic circa plagas Aegypti qvaedam narrari qvae in exodo subcent[ur] - **M.** q.d. e [con]tra. - **N.** seu manna

849. pag.

P. idem ignis n[on] consumens sed coquens manna, ut in tortullas et placertas induresceret hic v. 27. et Num. 11. - **Q.** propter va[ri]os sapores - **R.** providentiae - **T.** fruct[us] nati e terra. - **U.** ortu[m] solis. - **X.** graece *Eucharistia[m] bona[m] gra[t]ia[m] tua[m] accipienda[m] petenda[m] et reddenda[m]*. - **Y.** pigri et somnolenti - **Z.** inutilis - **A.** imperitiae et disciplinae impatientes. - **C.** velut fugitiva(!) (recte: fugitiva) mancipia a divina providen[t]ia qvae alias orbem per sole[m] et fidem illuminat, relegati. - **D.** occultis. - **E.** spectra. - **G.** magos, qvi ejusmodi monstris assvererant - **H.** v[el] ferre posse. - **I.** graece *repraesent[at] sibi gravia et truculenta* - **L.** derelictio et inopia.

850. pag.

M. auxilior[um]. - **N.** Aegyptij - **O.** intollerabile[m] - **P.** licet vigilarent vacabant t[ame]n ab o[mn]i opere conturbati spectris etc. - **A.** Aegyptijs. - **B.** propter tenebr[as] internas mala[m] conscientia[m] etc. - **C.** Hebraeis tibi dicatis - **E.** Aegyptior[um] - **F.** et tenebras - **H.** mundo. - **L.** Moyse - **N.** qva caesa sunt primogenita - **O.** sc. illis praedicta Exod. 12.2. - **P.** promissis divinis. - **Q.** ad credenda caetera - **R.** agnu[m] Paschale[m].

851. pag.

T. genere mortis sc. primogenitor[um]. - **U.** interempta - **X.** v[er]bis Moysis - **Y.** magor[um]. - **Z.** confessi sunt. - **A.** Aegyptu[m]. - **B.** n[on] fictu[m] sed efficax. - **B.** Aaron. - **C.** graece *misterij s[ic]!* (recte: sic) *arma*. - **D.** graece *calamitati*. - **E.** et populu[m] Dei - **F.** promissa - **G.** pactu[m]. - **H.** interimendos. - **L.** figurate descript[us] - **M.** ignis, v[el] Angelus. - **N.** a primo usq[ue] ad ultimu[m] id est o[mni]b[us]. - **O.** discederent. - **Q.** graece *aliu[m] insanu[m] consiliu[m]*

852. pag.

R. divinae ultionis necessitas seu ordina[t]io conseqvens eorum impoenitentiam. - **S.** servi tui - **T.** Hebraeor[um]. - **U.** signa et prodigia. - **X.** liberi et soluti - **Y.** in Aegypto. - **Z.** loco nascentiu[m] - **B.** coturnicu[m]. - **C.** levamine - **D.** Aegyptij q[va]m Sodomitae - **A.** graece *beneficos* - **B.** indigna[m]. - **C.** legib[us] civilib[us] et institutis. - **D.** laborib[us] et verberib[us]. - **E.** triduo illo tenebrar[um] - **G.** intuitu scil. factor[um]. - **H.** sc. jumenta per mare transeuntia - **I.** ranae qvae vexarunt Aegyptios - **L.** manna.

853. pag.

Liber Ecclesiasticus

M. mysterior[um]. - **N.** graece *fieri* - **O.** qve[m] unu[m] ex 70. interpretib[us] fuisse multi vol[unt] - **P.** graece *dare* - **Q.** graece *n[on] pare[m] vim h[abe]nt* - **R.** multum differunt a v[er]bis et sente[nti]a haebraeis - **S.** grece *in se et in propria sua lingva* hinc colligere est ja[m] tu[m] et prophetas et alios sacr[os] Lib. ex Haebraico versos. Utru[m] a[ute]m a 70. Interpretib[us] sub Ptolomaeo Philadelpho (:A[nn]o M. 3759. ante Chr. 284.:) durabant n[o]n[nu]lli: negant v[er]o Hierony[mus] (: L. 1. Corn[m]entariu[m] in Ezech. Cap. 5 cu[m] L. 1. C. 16:) cu[m] Joseph et Schola Judeor[um]. Vide notas ad cap. 11. Esther - **T.** Evergetis Secundi sive Physzonis cuius ann. 38. ab eo sc. t[em]pore quo cum Fratre Philometore regnare caeperat incidit in ann. M. 3873. ante Chr. 131. atq[ue] ad ann. 154. post egregie navatam opera[m] 70. interpr[etum] Pontificatu[m] tunc gerente Hircano Simonis Machabaei filio. - **B.** magis incomprehensibilis est - **C.** genita et praedestinata ante o[mni]a. - **D.** excelsu[m] et increatum.

854. pag.

E. ra[t]o[n]es vias et modos. - **F.** multiplices ejus vias et semitas. - **G.** produxit qvocunq[ue] demu[m] modo producendi - **H.** donu[m] suu[m]. - **L.** ab infantia - **M.** est sciens prudens et vera religio - **N.** mortis. - **O.** plena[m] afferens pacem. - **P.** adeoq[ue] et fructus. - **A.** vir boni sensus. - **B.** seu cultus.

855. pag.

C. seu fidelitas. - **D.** qvi haec observabit. - **E.** incredulus. - **F.** offendas. - **G.** dedecus. - **I.** ne intumescat. - **L.** afflictio[n]is. - **M.** glutino amoris et resigna[t]ionis. - **N.** vita gra[t]iae et glo[ri]ae. - **P.** eruens ex angustijs. - **Q.** expectate - **R.** frus[t]rabit[ur]. - **T.** factio et hypocritico. - **X.** nunc in hanc nunc in illa[m] partem claudicanti. - **A.** inqvire.

856. pag.

B. increduli et diffidentes. - **D.** ditabunt[ur] per observantia[m] legis. - **E.** ut Deus in illis babitet(!) (recte: habitet). - **F.** donec visitet et liberet. - **G.** genuini. - **H.** proles. - **I.** sunt obedientes et diligentes Deu[m], et proximu[m]. - **L.** his praecipiendo ut pat[r]e[m] honorent - **M.** mortis imperiu[m] - **N.** suis ipse - **Q.** familias. - **R.** subleva et fove. - **S.** qvod illo sis fortior, prudentior etc. - **T.** be[ne]ficiencia exhibita patri - **U.** apud Deu[m]. - **X.** si patienter toleres ejus molestia[m] et injuria[m] - **Y.** praemiu[m] - **Z.** domus.

857. pag.

D. ad te n[on] pertinentib[us] - **E.** et captu[m] naturalem. - **F.** obstinatu[m] in malo. - **G.** impoenitens - **H.** intelligens - **L.** be[ne]faciendo miseris. - **N.** ut faciunt superbi qvi nec aspectu dignant[ur] - **O.** id est seniori - **P.** in dignitate constituto.

858. pag.

Q. n[on] moleste et aegre. - **A.** Dei. - **B.** ut mater. - **C.** ut dux et magistra - **D.** fruent[ur] ejus favore et benignitate. - **E.** Deo. - **F.** sc. obseqvens Nota hic in sensu mystico praerogativas apostolor[um]. - **G.** in firma ejus possessio[n]e. - **H.** filij - **I.** sapientia eu[m] protegens - **L.** qvod sit satis firm[us] in dilectio[n]e: loquit[ur] e[ni]m de sapient[ia] divina modo humano. - **M.** faciens illi via[m] expedita[m]. - **N.** observa opportunitate[m] be[ne]faciendi. - **O.** servanda - **P.** persona[m]. - **Q.** persona[m] tibi com[m]issam. - **R.** corripere - **S.** lapsu in peccatum. - **T.** instructio[n]is v[e]l correptio[n]is - **U.** a Deo accepta[m]. - **X.** cum decoru[m] et decens est ea[m] promere ad Dei glo[ri]a[m] et proxi[m]i salute[m]. infr. 6.6. - **Z.** [con]tra id qvod superat vires tuas.

859. pag.

A. inique accqvirendas. - **A.** punitio[n]is et mortis. - **B.** pro virib[us] tuis - **E.** *injuste acqvirendis*. Sa. - **F.** per inconsta[nti]a[m]. - **G.** sibi n[on] constante. - **H.** constanter dicas sententia[m] tua[m] pacifica[m] et justam. - **I.** imperite - **L.** nota confusionis - **N.** nulli detrahe sed de o[mn]ib[us] be[ne] loquere. - **O.** per susurra[ti]o[n]e[m] v[e]l detractione[m].

860. pag.

Q. a Deo puniente superiore[m] - **R.** ornatu[m] et glo[ri]a[m] tuam. - **S.** superba amara virulenta - **T.** gratiosa. - **U.** cui arcana tua credas. - **X.** prius explora. - **A.** opem sub[t]rahens - **B.** cu[m] altero, mystice cu[m] Chr. C. mystice Chr[istus] - **D.** fructib[us]. - **E.** indisciplinatis - **F.** stultus. - **G.** lydij - **H.** tenta[ti]o. - **I.** n[on] cito adjicent sapien[t]iam veram. - **L.** qvia in hebraj. et arabico idiomatic sapientia cognatio[n]e[m] h[abe]t cu[m] v[er]bo abscondere. - **M.** seu prudens. - **N.** sapientiae. - **O.** taedio afficiaris.

861. pag.

P. festiva[m] et laetam cum illa. - R. i. senior[um] - S. laudabiles sententiae. - T. sum[m]o mane, adeas. - X. concupiscentiae sapientia(!) (recte: concupiscentia sapientiae). - A. obseqvens desiderijs carnalib[us] - B. seu principatu[m]. - C. prim[um] in aula locu[m]. - F. alias incitando ad seditiōnem. - G. a poena, qvot [er]go paenas subybis si insuper alienis peccatis te oneres. - H. sc. sine poen[iten]tia - L. laborare seu laboriose configere dolos et fraudes. - M. in precib[us] fuge irreverentem, et inutile[m] tautologiam. Tirin.

862. pag.

N. computes et impijs socium praestes. - O. vindictae. - Q. qva[m] illi suo t[em]pore debes. - R. prudenti et cordato, nec specta solas opes - S. odiosae - U. s[anc]te honora ut s[anc]tos et Deo consecratos. - B. expurga et expia te offerendo etia[m] brachia seu armos victimar[um]. - D. qvod pauci faciunt, offerendo salte[m] pauca, si multa n[on] potes. - E. primitias. - F. fieri per sepultura[m] et suffragia

863. pag.

M. praebens illi occasio[n]e[m] male loqvendi. - O. digni repraehensione. - Q. caeleste. - R. impediti tali odio - S. sup. 6.35. - T. arguendo exasperes. - Y. juxta antiqua[m] gram[m]atica[m] id est peribis. - A. manifestans ei tua secreta. - B. moliet[ur]. - C. pro gra[ti]a contumelia[m]. - D. qva[m] tua zelotypia ip[s]a[m] docuit. - E. ut possit qvidqvad vult. - F. dominatu[m] tibi debit[u]m obtineat.

864. pag.

L. tuu[m] innixus. colloq[ve]ns ei. - M. invitans ad potu[m] - N. concupiscentia. - O. antonomastice et per excell. intellige Chr. - Q. injusta actio. - R. cu[m] anxietate. - S. mente. - T. ex artis peritia.

865. pag.

C. t[em]pore op[p]ortuno - D. viri litterati et docti. - F. causaliter est superbia. - H. maxime si superbia accesserit. - I. viscera laedens valetudine[m] ex nimia contentio[n]e etc. - L. et tyranni hujusmodi - M. recente[m] sic Deus cito tollit tyran[n]ice imperantem. - N. deficere a Deo et lege Dei. - P. natis ex mulierib[us]. - C. imperit[us]

866. pag.

E. munda[m] a peccato. - F. hunc qve[m] debes merito - G. id est glo[ri]a[m] h[abe]t. - M. nescis qvid vertici tuo im[m]ineat - O. c[au]sa[m] inqviras - Q. ne litiges - R. ut probes illor[um] sententia[m]. - T. nolente Deo. - U. paupertate[m] si volet Deus illa[m] im[m]ittere - Y. graece auxilio. - B. opulentia - C. a Deo. - D. graece ab ipso. - E. congenita sum(!). (recte: sunt)

867. pag.

F. donu[m]. - G. vivendo. - B. alij praeteriet - C. constans. - D. pacto cu[m] Deo inito. - E. de illo tracta et meditare. - F. tibi dator[um]. - G. supple, be[ne]facere. - H. mali patiar. - L. afflictio horaria. - M. deliciar[um] praecedentiu[m]. - N. operibus Sa Rhaban[us]. - O. eructat malitia[m], et inducit in laqveu[m]. - P. et auceps est. - Q. supp. ridet. - R. per columnias. - S. caedes.

868. pag.

U. graece humili, id est pio. - X. adjuves. - Y. multiplicia - Z. prosperis - A. in adversis. - A. in afflictione. - B. attende. - C. compungaris. - D. noxijs. - E. ad deteriore[m] statutum, v[el] fortuna[m]. - G. dulcia v[er]ba facit - H. caede. - I. opes, fruct[us] et vires. - L. pre laetitia. - M. ad visu[m] fictum. - O. graece potentiori. - P. pro igit[ur] - Q. com[m]odi afferet. - R. vas aeneu[m] - S. vas testaceum

869. pag.

T. redactu[m] ad inopiam. - U. promittens. - X. lauto convivio ut cogat te vicem rependere. - Y. a ditiore amico. - Z. et abjecti animi. - A. id est pro. - B. animal. - D. peccatorem im[m]undu[m] - E. graece, *pax participatiō*, *com[m]unicatio*. - F. aliquva calamitate. - G. fautores, et adjutores. 870. pag.

H. id est impius paupertate[m] ut rem pessima[m] detestat[ur] - I. q.d. in laetitia[m] et in tristitia[m]. - M. ob triste delictu[m]. - N. ob admissa peccata - O. usu et fructu, nota hic argum. [con]tra avaritia[m]. - P. a paupere - A. avari. - B. ex tua scil. substanciā. - C. decretu[m] universale de morte o[mn]ium. - E. convivij v[el] festi - F. qvia si dederis plura accipies. - G. v[el] ma[ter]ia[m] de alijs be[ne] merendi - I. peccatu[m] carnis. - L. ad perditio-ne[m].

871. pag.

N. Deu[m] ubiq[ve] praesentem. - O. quasi per fenestras in arca sapientiae - P. tabernaculu[m] - Q. concupiscentiae et tribulatio[n]is - +. S. Joan. Ap. - R. quasi virgo ipsi sponsata. - T. donabit quasi stabili haereditate. - U. in illius consortio - X. visita[ti]one[m]. - Y. ista sapientia et justitia a me. - Z. tunc illa[m] asseqveris, ut dixi c. l. v. 33. - B. jungentu[m](!) (recte: jungendum) cum si volueris.

872. pag.

E. seu improbor[um] et repro[borum] - G. ne confidas diu et feliciter victuros. - H. sapiente et timente Deu[m]. - I. et per posteros ejus complebit[ur] integrum regnu[m]. - L. natio et familia - N. incredula. - P. Deus. - Q. loco peregrina[ti]o[n]is - S. nolentes invadere terra[m] Chanaan. - T. alioquin Deus - U. patientia.

873. pag.

Y. timore, et tremore, ad praesentia[m] Dei. - A. peccator[um]. - B. divina vindicta - C. qvale[m] ante t[em]pus judicij - D. Dei pactu[m] et decretu[m] de retribu[ti]o[n]e operu[m]. - E. judicialis inquisitio. - F. in fine et morte singulor[um] instituit[ur]. - G. dona, officia, mot[us] et influentias. - H. nec impediet etc. - I. incredulus et inobediens. - L. aperte indicat qvod jam dixi sc. Deum replevisse terram bonis. - M. terrae seu viventiu[m] in terra - O. fortitudine imo et gra[ti]a. - Q. indidit. - R. spirituale[m] - S. divinae providentiae. - T. a[nim]as implens eas, et justi[ti]a originali - U. et conditio[n]e[m] si vellent vita[m] et haereditate[m].

874 pag.

B. sed. - C. pacta n[on] sunt abolita - E. quasi syngrapha - G. in infernu[m] impios. - H. vehementer - I. peccatu[m] qvod De[us] execrat[ur]. - M. sc. cu[m] Sanct[is] in Caelo. - N. laudem. - O. bona et necessariae perfectiones. - P. peccata. - Q. desinet illuminare orbe[m] sublunarem multo magis ho[m]o nisi etc. - +. Gen. 1.1. - R. id est pariter nullo excepto q[va]mvis n[on] uno dje - S. laudabiliter ut perfecte just[us]

875. pag.

T. in operibus Dei nil deest et nil redundat - U. fecerit finem perscrutandi. - Y. respectu totius terrae. - Z. respectu aeternitatis. - B. bona[m] coram Deo per patientia[m] etc. - D. per opera justitiae et poenit[enti]ae. - G. saepe et facile ex nubilo in serenu[m]. - H. q[van]do vilis plebicula putat sibi o[mni]ja licere.

876. pag.

L. hominu[m]. - M. cu[m] vilib[us] et plebeis in popina - N. peccatu[m]. - O. pauper. - Q. a Deo et fide deficere - S. privabit[ur] bonis. - T. deterior - A. tua v[er]ba observabit. - B. simulans se excusare. - C. mox ut secretu[m] audivit - D. effundere. - E. arcantu[m] - G. peccatu[m]. - I. q[van]do corripis - L. docemur - M. docet[ur] - N. graece *impletio*

877. pag.

O. idiota - P. cum - Q. scientia. - R. aspectus. - S. per multas co[n]jecturas. - T. frustranea. - A. q[va]nto melius - C. qvi custos est ginicaei - D. judex iniquus - E. seu prosperitas subinde - F. subinde. - G. multiplex - H. privatio. - I. intenti in propriu[m] com[m]odum. - L. cholera et maledictio.

878. pag.

M. sc. adulatores impij ipsi similes. - N. sine gra[ti]a insulsus ingratus. - O. perpetuo cu[m] illis lasciviens - P. du[m] fallit promissa - Q. auferens bonu[m] t[e]mporale - R. veritate[m] auferentis - S. sua facta ad exempl. - C. praesertim si judex sit - D. gladius anceps bis nocens animae et corpori. - E. rixae et lites - F. Dei, qvod more Hebraeor[um] subintelligendu[m] relinqvit[ur] utpote o[mn]ib[us] notu[m].

879. pag.

H. videt[ur] com[m]oda et pulchra - I. in nequitia in dolis, et insidijs struendis. - L. in tali ficta sapientia - M. acerbitas peccati - N. graece *sciens prudens*. - O. sibi ap[p]licabit ad usum - P. molestia. - Q. auditores - R. eversa et diruta. - A. qvid intus fiat et dicat[ur] - B. tali. - C. est quasi. - D. qvia loq[vu]nt[ur] q[vi]dqvid venit ad bucca[m]. - E. qvae per malitia[m] d[i]abolo similis est. - F. sordib[us] com[m]aculat[ur] acsi lapide lutoso aut stercore bou[m] esset impetus.

880. pag.

G. indisciplinata male morata - H. convellet Patris fama[m] etc. - I. faemina. - L. Patre et marito. - M. ob petulantes mores repellent[ur]. - N. sapienter, et opportune adhibet[ur]. - P. est mala et misera - R. afficeris molestia et taedio. - A. ni[hi]l metuit nisi sola[m] Dei offensa[m]. - B. objurgando - C. superba insulta[ti]o[n]e et contemptu amici

881. pag.

D. etia[m] paupere[m]. - **F.** firmum. - **G.** fatuor[um]. - **H.** seu vincula. - **I.** potestate et arbitrio. - **L.** suberbos(!) (recte: superbos) vagos et elatos oculos v[el] animos. - **M.** ne sinas ob[v]enire. - **N.** invercundae. - **O.** impudenti et insanibili - **A.** n[on] sanat[ur] a plagis. - **B.** sanctos. - **C.** objecta.

882. pag.

D. prosapia et familiae tuae. - **F.** vindicta[m] Dei - **G.** iracundi - **H.** se aliosq[ve] laedat. - **I.** luxuriosus. - **L.** in ap[p]etitu. - **M.** adulter. - **O.** humanus. - **P.** postq[va]m creata sunt. - **Q.** ab inseqventib[us]. - **S.** substituens haeredem. - **A.** juridice inqviret[ur]. - **B.** facient. - **C.** execratio[n]e[m]. - **D.** superstites. - **E.** attendere et meditari

883. pag.

F. qva[m] introduca[m] loqventem. - **G.** in caetu S[anc]tor[um]. - **H.** admirationi erit. - **I.** sapientiae vota conueniunt, hae sapi[enti]ae increatae et creatae qvatenus sapientia idaea(!) et c[au]sa est o[mn]jiu[m] cr[e]aturar[um] ideoq[ve] et B. V. M. sapientiae appropiant[ur]. - +. In Assump[tione] B. V. - **L.** produxit vel genuit me. - **M.** familiae Jacob. - +. In Praesent. V. M. - **O.** i. genita et qvoad humanitate[m] praedestinata. - **P.** genus arbusculae valde odoriferae. - **Q.** Storax e[st] resina seu succus odorat[us] defluens ex arbore arabica - **R.** est resina seu lacryma fruticis syryacae - **S.** ungula aroma est valde odoratu[m] colore ungvis humani. - **T.** gutta q[v]ae et stacte fluit ex myrra frutice. - **U.** thus ex arboribus libani thuriferis sponte fluit - **X.** replevi odore. - **Y.** puru[m]

884. pag.

A. fructibus - **C.** sup[p]le [con]tinet - **D.** Scriptura. - **E.** messia[m] Christu[m]. - **G.** idem Deus - **I.** p[re] mari - **L.** fossa manu facta. - **M.** simile evasit mari - **N.** diluculu[m] - **O.** com[m]unico - **P.** remotas gentes - **Q.** visitabo - **R.** lumine gloriae

885. pag.

A. graece *indignor.* - **B.** senibus - **C.** de qvib[us] nemo male suspicat[ur] - **D.** prima beatitudo. - **E.** secunda. - **F.** tertia. - **H.** hic qvarta - **I.** qvinta - **L.** sexta. - **M.** septima. - **N.** octava. - **O.** nona. - **P.** decima - **Q.** sum[m]a seu maxima - **R.** qvae orit[ur] ex consc[i]entia mala. - **S.** i. sum[m]a. - **T.** feret ho[m]o. - **U.** dum[m]odo non plaga[m] seu tristitia[m] cordis - **Z.** marito talis mulier est c[au]sative - **A.** causat

886. pag.

A. per legitimu[m] divortiu[m]. - **B.** duplo diutius vivet. - **C.** seu proditionem. - **D.** seditiosam. - **E.** qvia flagellat et incusat maritu[m], famulos et vicinos. - **F.** qvae suspicat[ur] - **H.** graece *invercunda*. - **I.** tua monita. - **L.** donu[m]. - **M.** com[m]unica[ti]o seu pretiu[m] pro tali anima. - **N.** pulchritudo et ra[ti]o agendi - **O.** sic et spe[ci]es et forma mul[i]eris bo[n]ae o[mn]ib[us] praelucet. - **P.** in sensu mystico praecipue a Sp. S. intento laudat[ur] Eccl. et B. V. M.

887. pag.

Q. gladiu[m] seu sup[p]liciu[m]. - **A.** et mente[m] suam a recto et aeqvo. - **B.** potius attendit ad furfures ad flores ad tristia praesentia n[on] ad laeta. - **C.** cultura arboris - **D.** seu proba[ti]o ordinaria. - **E.** graece *tunica/m gloriae* - **F.** judicij - **G.** sc. sapientiae studio - **H.** qvo poterunt capere - **I.** prudentiu[m] qvi seria cogitant

888. pag.

L. post maledicta p[otes]t fieri reconcilia[ti]o. - **M.** secreta. - **A.** ni[hi]l aeqve odi ac talem - **B.** dolo inflictia vulnerabit et pudet ipsu[m] dolosum - **C.** retinens ac pa[r]ticeps - **E.** remittent[ur]. - **F.** corruptio - **G.** propositae prevaricatorib[us] ut poenae. - **H.** contemne et dissimula

889. pag.

I. qvae intervenit inter 2- (duos) amicos discordias seminans - **L.** viriles fortes item maritates(!) (recte: maritales) - **A.** robur et vires corporis et animi - **B.** sibi inimica et infesta. - **C.** per illa[m] inflcta - **D.** sepulchru[m] et mors ordinaria. - **E.** apud justos. - **F.** id e[st] fac, et cura ut rite loqvaris et taceas. - **G.** mutuu[m] dat. - **H.** liberaliter tribuens egenti - **I.** re ipsa comple - **L.** eleemosyna[m]. - **M.** totius sum[m]ae.

890. pag.

N. paupere[m]. - **O.** expende juxta legem Dei - **A.** sponsione[m] - **B.** verecundiam. - **C.** se ipsu[m] tui juvandi c[au]sa periculo exposuit - **D.** fide jubet - **E.** pudorem exuerit. - **F.** neqviss[im]e frustrata. - **G.** recte agentes - **H.** vires et opes. - **L.** id est natura paucis e[st] contenta - **M.** apud alienos - **N.** epulu[m] domi tuae. - **O.** apud alienos - **P.** misera infelix - **Q.** meos socios

891. pag.

S. mendicans. - **U.** ira[m] et invidiam. - **X.** excipiet si opus sit et colligabit. - **A.** vel rumor[em] de filior[um] periculo. - **B.** sed corrige - **C.** qvae stulte cogitat - **E.** morbi vel vitij - **F.** id [est] perinde s[u]nt avaro divitiae ac mortuo epulæ. - **L.** c[au]sat longaevitatem[m].

892. pag.

N. solicitude - **O.** Dei luce - **P.** be[ne] utit[ur] cibis - **Q.** cura opu[m] - **R.** exedet, et absumet. - **S.** solicitude providendi sibi - **T.** a Deo. - **U.** q.d. hic dives dicendus est. - **X.** sectatur corruptione[m] caduca bona. - **Z.** avaris, qvi auro omnia sua sacrificant. - +. Conf. non Pont[ificis] - **A.** avari qvi te invitavit - **B.** avari. - **C.** hospites hilarius vescentes. - **D.** cibo v[el] potu - **E.** tu[m] in mensa tu[m] alibi - **F.** intemperanti.

893. pag.

G. mystice per confessio[n]em. - **H.** alacer. - **H.** liberalem - **L.** avaro. - **N.** ostendet. - **O.** com[m]oda. - **P.** destituit[ur] et caret. - **R.** animi - **S.** facit per imprudentia[m] offendere. - **T.** minuit vires animi et corporis. - **A.** debitum[m]. - **B.** convivij Symposiarcha[m]. - **C.** officio probe peracto. - **D.** exacta. - **E.** anulo aureo. - **F.** modestia be[ne]volentiae. - **G.** et favor[em] Dei et ho[m]i[n]i[u]m]. Liran. - **H.** breve compend. seu sum[m]a[m], q.d. sum[m]atim et paucis sermone[m] tuu[m] comprehend.

894. pag.

I. alij legunt *tetricas*. - **L.** conscientia[m] tua[m]. - **M.** a tumultib[us]. - **N.** recreare spiritualiter - **O.** medita[ti]o[n]es - **P.** sed pure et humiliter. - **Q.** implente[m]. - **R.** b[on]a opera. - **S.** qva se excuset. - **T.** operibus qvae sectat[us] est - **A.** obseqvere dictamini consci[enti]ae. - **B.** fideliter et recte monenti - **C.** n[on] egebit. - **D.** b[on]a opera. - **E.** declarat. - **F.** responsioni viam. - **H.** huc illuc volvit[ur]. - **I.** ap[p]laudit n[on] tui c[au]sa sed [prop]ter eqva[m] voluptatem - **L.** variis modis distinxit - **M.** statuam.

895. pag.

O. status - **Q.** tamen. - **R.** justum. - **S.** passim est reperire. - **U.** repetens ea qvae dedisti - **X.** ab ista consola[ti]o[n]e. - **A.** correctio et castiga[ti]o. - **B.** malitioso. - **C.** n[on] t[ame]n amplius castiges q[va]m par est.

896. pag.

E. somnia. - **F.** hoc huic simile seu inanis representa[ti]o qvalis similitudo est in speculo. - **G.** revela[ti]o per somniu[m] - **H.** sine adminiculo somnior[um], augurioru[m], divinationu[m] - **I.** doctoris - **L.** cognitione[m] malitiae - **M.** deceptus saepius - **N.** astutia in utramq[ue] partem. - **O.** Idiomatu[m] et moru[m]. - **P.** Deo respiciente. - **B.** sup[p]le potens est Deus. - **C.** forte. - **D.** aestus. - **E.** objectiva - **F.** cadentis - **H.** qvaeri d[ebe]t et sufficit - **I.** expectantib[us]. - **M.** homicida - **N.** partu[m].

897. pag.

P. abluit[ur] ut se purifiet - **R.** se macerat ob peccata - **S.** perinde facit - **U.** ad eas abolendas. - **X.** opus aeqve gratu[m]. - **A.** a justis. - **B.** acceptatu[r] ut pingvis. - **C.** tuis sacrificijs. - **D.** decerpens. - **A.** secundum qvod inveniunt man[us] tuae - **D.** [con]tra paupere[m]. - **E.** [con]tra laedente[m] qvi eas exprimit. - **F.** alacriter et serio. - **G.** Deo, ut exaudiatur. - **H.** n[on] qviescit ab oratione

898. pag.

I. n[on] differet - **L.** iniqvor[um] - **M.** ho[m]i]nis p[ro]ut merit[us] est. - **N.** gra[ti]a. - +. Sabb. 4. Temp. Qvadr[agesimae] Epis. 1. - **O.** a te - **P.** toties ostendo tuam s. potentia[m] - **Q.** accelera - **R.** Salutis et Salvatoris. - **S.** etia[m] gentes. - **T.** ab uno genere mortis. - **U.** pessime tractant - **B.** clientes et filij - **C.** instructiones

899. pag.

E. gustant, et dijudicant - **F.** ferinae carnes - **G.** discernis a veris - **H.** in maritum nec multu[m] examinat. - **I.** excitat super o[mni]ja desideria: [er]go cave. - **L.** in uxore. - **M.** insidians pudicitiae puellar[um]. - **N.** in eo, q[van]do ut seqvit[ur] - **O.** prodijsti - **P.** n[on] sincero affectu, sed ut genio et com[m]odo suo consulat. - **Q.** talis - **R.** sibi consulens, studens suo com[m]odo. - **A.** palu[m] praeacutu[m], offensionem etc.

900. pag.

B. prudentem et cordatum assume virum. - **C.** potius. - **D.** plus q[va]m. - **E.** consilium rectum. - **F.** consiliu[m] pravum. - **G.** in malu[m]. - **H.** valde diversae. - **I.** carebit successibus. - **L.** privat[us] est. - **M.** mentis. - **N.** Reipublicae et Eccl[e]siae in qva fructus viri prudentis perma[ne]nt. - **O.** explora. - **P.** ulla. - **Q.** ullam. - **R.** producet. - **A.** reverentia et justa mercede. - **B.** concedens arte[m] medicinae. - **C.** et ab eo potissimu[m] pendet, ut medicinae ha[be]nt successus.

901. pag.

E. medicamentorum. - **F.** volens. - **G.** donis. - **H.** confectio[n]es. - **I.** in dies novae herbar[um] vires in[n]otescunt. - **M.** postea. - **N.** medicor[um]. - **O.** qvieta[m] sanitatem. - **P.** acerba. - **Q.** morem. - **R.** detractionem - **T.** a cogita[ti]o[n]e laeta - **U.** graece *vita afflito pendet ex cordis constitutio[n]e* - **Y.** te plus aeqvo cruciantem - **Z.** ab externis negotijs. - **A.** ironice loq[ui]t[ur] de seq[ue]ntib[us]. - **B.** cura. - **C.** expressione[m]

902. pag.

A. conflictat[ur]. - **B.** typu[m] vasis aspicit. - **C.** *in[n]umera* legit Sa. - **D.** vasis pro ornamento. - **E.** t[ame]n hi opifies(!) (recte: opifices) cu[m] illis artib[us]. - **F.** in domo sapientiae - **G.** caetu[m] sapientu[m] - **H.** subministrando necessaria. - **I.** studentes legi Dei cognoscendae et complendae qvaten[us] illos concernit. - **L.** explica[ti]o[n]e[m] rer[um] difficili[um] per viros doctrina celebres - **M.** penetrabit. - **N.** discendi studio. - **O.** utilia - **P.** noxia - **Q.** inqviret - **R.** copiose et fructuose. - **S.** Deus. - **T.** penetralib[us] et mysterijs - **U.** graece *considerabit* qvia Deus meditante[m] adjuvat et illuminat - **X.** sapiens.

903. pag.

Y. in vita - **Z.** vulgares. - **A.** edisseram consilia. - **B.** quasi. - **C.** sapientiae lumine crescente Tir. - **D.** sapientia. - **E.** filij. - **F.** thus ex libano - **G.** Doctores enim d[ebe]nt e[ss]e casti. - **H.** hunc in sensu[m]. - **M.** collecta. - **N.** acsi in vase conclusa e[ss]ent. - **O.** placa[ti]o favor. - **P.** *defectus*. Sa. - **Q.** suu[m]q[ue] h[ab]ent usu[m]. - **T.** conformes. - **U.** peccatorib[us] - **X.** si velint be[ne] uti - **Y.** si malint abuti. - **A.** culpae conseq[en]ter et poenae. - **B.** Angeli mali Rhabanus. - **C.** sup[p]osita sua culpa. - **D.** q[v]ae constanter in impios exeqv[u]nt[ur]. - **E.** Dei. - **F.** complebunt.

904. pag.

H. molestia - **A.** plenaे curis - **B.** remedij. - **C.** [con]tra mala q[v]ae expectant[ur] - **D.** obitus. - **E.** turbulentor[um]. - **F.** invidentiu[m] - **G.** lites et bella. - **H.** perturbat. - **I.** temporis. - **L.** aspectus. - **M.** occidit haec miseria. - **O.** pestis. - **P.** caedes. - **Q.** gladius et bellum. - **U.** corruptela judicu[m] - **X.** veritas et justitia. - **Y.** durabit in aeternu[m]. - **Z.** opes. - **A.** pluvia - **B.** in arido saxeо solo - **C.** juxta - **D.** sic et impius cito - **E.** beneficentia in egenos

905. pag.

F. firmamentu[m]. - **G.** probat[ur]. - **H.** prudens et op[p]ortunu[m]. - **I.** vires. - **L.** defectus et inopia. - **M.** aliu[d] mediu[m]. - **N.** ma[g]nificentia[m] - **O.** ornarunt illu[m] Elohim dij divinae p[er]sonae Tirin. - **A.** ex otio. - **B.** in honesta compara[ti]o[n]e - **C.** adulando et parasitando - **D.** ab hujusmodi ignavi vita. - **E.** graece *imprudentis*. - **F.** felicitatem suam - **G.** constituenti - **H.** prosperae. - **I.** sententiae moriendi - **L.** diffidenti de meliori fortuna - **M.** succumbens malis. - **N.** decretum - **O.** mali. - **P.** acceptando. - **Q.** tibi decernat. - **R.** morae sed mor[ae] in vita. - **T.** peccato.

906. pag.

U. ob corporis mortem. - **X.** habendo in libro Dei seu vitae. - **Y.** brevis est - **A.** probant[ur] - **B.** fideliter - **C.** apud seu coram - **A.** incomposito et incivili - **B.** cibis summendis. - **C.** a fraudib[us] in dandis ra[ti]onib[us]. - **E.** n[on] iteres. - **G.** praevericando in seq[ue]ntib[us]. - **H.** flagellis cruentare - **I.** graece *sigill.* nimir[um] sera et clausura. - **L.** domesticor[um] et extermor[um]. - **M.** qvae furto surripi nolis - **N.** subintellige confunderis - **O.** juvandis et tutandis. - **P.** et vexant[ur].

907. pag.

Q. aedibus. - **R.** iniqua vexa[ti]o - **S.** praecipitando in fornicatiо[n]e[m]. - **T.** verbis et jussis. - **U.** o[mni]ja facta sunt. - **A.** novit. - **B.** q.d. Dei operib[us], v[e]l ipsi Deo nil adjici vel admitti p[otes]t. - **C.** divinae pot[enti]ae sapienti[ae] etc. - **D.** gemina s[u]nt op[p]osita vel condistincta. - **E.** rei. - **F.** ex eo videri p[otes]t glo[ri]a et magnificen[ti]a - **G.** imo c[au]sans nobis diem - **H.** in ortu - **I.** sicut aurifaber. - **L.** cursu[m] velocissimu[m].

908. pag.

M. mire dominat[ur]. - **N.** Paschae etc. - **O.** apud haebr. graecos etc. - **P.** militiae seu siderum. - **Q.** Dei - **R.** impe-riu[m] ejus. - **T.** terrae motu. - **U.** pruina[m]. - **A.** seu spinosu[m] qvoad extremitates. - **B.** glacies. - **C.** montiu[m] herbas. - **D.** frigore suo - **E.** damnor[um] est - **F.** ventu[m] et dissolvet glaciem etc. - **G.** pracepto - **H.** mare. - **I.** Deo auctore - **L.** Deus o[mni]ja

909. pag.

M. ne qvid nimis faciatis. - **O.** *in eis* ut addit[ur] in graeco. - **P.** monita et instructio[n]es supple tradide[ru]nt. - **Q.** decora sc. in cultu Dei - **R.** per gloriosa sua facinora - **S.** alij - +. S[anctorum] Joan. et Paul. Mar. et s. Apos. - **T.**

misericordes - **A.** praecepsis legis. - **C.** praedicet - **D.** - +. Conf. Pont[ificis] Epis. q[v]ae incip[it] Ecce Sacerdos - inde passim ad v. 20 excerpt[ur].

910. pag.

I. Isaac ut in semine ejus i. Messia benedicerent[ur] o[mn]es gentes - **L.** hoc stabilivit rejecto Esau - +. Vig. un. Apos. usq[ue] ad v. 9. cap. seqv. - **M.** pro legitimo haerede illar[um] - **N.** terra[m] promissa[m] - **O.** Moysen et Aaron. - +. Exod. 11.3. Comm. Aba[tum]. - **P.** laude. - **Q.** pro S[anctis]. - **R.** pro, ad. - **S.** portentosas plagas cesse fecit - **U.** Egypti Amalec. - **X.** tradidit jussa et leges Exod. 19. et 35. - **Z.** instrumento et vestib[us] q[v]ae ejus virtute[m] et potestate[m] designabant - **A.** vestem talarem. - **A.** lumina aurea instar coronaee cingens fronte[m] - **B.** ornata. - **C.** S[ancti]s[i]mo nomine Jehova. - **E.** seu posteris - **F.** seu tamdiu - **G.** illucescent.

911. pag.

H. auctorit[a]te[m] docendi et explicandi. - **L.** monstrosas et portentosas plagas imittens - **M.** miraculo virgae florentis - **O.** Aaron avu[m] suu[m]. - **P.** bono et alacri zelo. - **Q.** sacerdotu[m]. - **R.** simile. - **S.** Josue - **T.** qvod signif[icat] Salvatorem. - **A.** ad Deum - **B.** et Clypeu[m] vid Jos. 8.18. - **C.** ad internetonem. - **E.** zelo. - **F.** sc. Bethoron. - **G.** hostes. - **H.** Dei, Deo in o[mn]ib[us] obediens. - **L.** beneficiu[m] ingens.

912. pag.

M. recensent[ur] in Lib. Judic[um]. - **N.** istor[um] herou[m] glo[ri]am. - **O.** nova[m] imperij forma[m], n[em]pe regia[m] induxit. - **P.** Saule[m] et Davidem. - **R.** mundi sive miracula(!) (recte: sine macula) - **T.** Saulis uncti in Rege[m]. - **U.** Gen. 14.13. - **X.** obijt. - **Y.** Sauli - **A.** impios de gente Izra. - **C.** pars mobilor(!) (recte: nobilior) in sacrif. - **B.** C. robur et potentia[m]. - **E.** decoravit eum. - **F.** maximis be[ne]ficijs. - **G.** David grat[us] in be[ne]fatore[m]

913. pag.

H. in tabernaculo - **I.** Psalmos. - **M.** Salomon. - **O.** t[em]plu[m] Sanctu[m]. - **Q.** operuit et replevit. - **R.** virtute et ope. - **T.** libertate[m] et licentia[m] - **U.** contaminasti - **X.** ad idololatri[am]. - **Z.** n[on] destruet. - **A.** Davidis. - **B.** Roboam. - **C.** destituu[m]. - **B.** peccata illa expulerunt longe in alias terras. - **C.** excogitavit Israhel - **D.** ira vindicta. - **E.** Propheta Baal

914. pag.

H. ut tu Elia. - **L.** praedicans interituros Achab 3.Reg. 21. et Ochozia[m]. 4.Reg. 1.16. Joram[u]m Rege[m] Israel 4.Reg. 9. et Joram[u]m Rege[m] Juda. 2.Par. 21. per literas a paradiso missas - **M.** graece *corruptio[n]e*[m]. - **N.** graece *ultionis* 3.Reg. 19. - **O.** punitione[m] inferenda[m] idololatris. - **S.** ut judaei filij fideliter credant in Messia[m], sicut Patriarchae - **X.** fecit opus Prophetae suscitando mortuu[m] - **Y.** prodigiosa miracula - **B.** recordat[us] - **C.** liberans a pecatis(!) et poenis - **D.** opera. - **C.** Isajas - **D.** tempora Messiae adventu[m] utrumq[ue].

915. pag.

E. pijssimi Regis 4.Reg. 22.1. est velut compositio odorifera - **F.** ungventarij - **G.** ad conversio[n]e[m] populi. - **H.** graece *direxit* - **I.** populi. - **L.** meruerunt ut daret[ur]. - **N.** prophetante Yeremia - **O.** ad evertend[um] - **Q.** recordatus de imbre prophetare vindictae divinae. - **R.** praedicare be[ne]ficia Dei - **S.** poen[iten]tiae. - **T.** flores et fructus. - **U.** ab o[mn]i culpa et calumnia. - **X.** fideli et strenua praedic[at]io[n]e. - **Z.** anulus dilect[us] - **A.** Dei - **D.** singulari cura Moysis - **F.** im[m]ediate a Deo formatus ut o[mn]iu[m] pr[i]ncipium. 1.Mach. 12.6. 2.Mach. 3.4. - **A.** novis fulcris firmavit

916. pag.

B. templi. - **C.** iris. - **D.** gloriosas seu sp[er]endidas - **E.** recentes flores. - **F.** veste[m] gloriae - **G.** perfecte in argu- mentu[m] sum[m]ae seu Pontificalis potestatis - **H.** Sacrificior[um] - **I.** perfecto munere - **L.** populo. - **M.** Dei laudes - **A.** seu indigno hoc nomine sc. Samaritani conflati ex varijs gentib[us].

917. pag.

B. id e[st] Idumaei - **C.** populus Samaritanor[um]. - **D.** scribendo. - **E.** b[ea]t[us]a praestanda in statu suo. - **F.** ambulat in luce Dei. - +. Vig. S. Laur[encij] Comm[une] S[anct]ae Mar[tyris] Virgn. et n[on] Virg. - **G.** celebrabo. - **H.** contra me seu calumniantiu[m] graece *adversantiu[m]* - **I.** sum[m]is tribulatio[n]ib[us] - **L.** pr[o]funditate - **M.** calumniant - **N.** adversarij. - +. Virg. et Marty. - **O.** domu[m] et familia[m]. - **P.** Messiae filij ejus. En claru[m] testimon[ium] de distinctione personar[um] in divinis. - **Q.** pec[c]ando, v[er]e peregrinando. - **A.** Sapientia in me fructus proferens ante tempus maturioris aet[a]tis.

918. pag.

B. mihi duce[m] et magistra[m]. - **C.** obtinenda. - **D.** assidua oratione. - **E.** ignorantiam. - **F.** in me. - **G.** inquisivi - **H.** generosu[m] animu[m]. - **I.** mens et animus - **L.** erudita[m] et diserta[m]. - **M.** velut thesauru[m] - **N.** seu opes. - **O.** diligenter - **P.** mortis. - **Q.** retributionis sua.

Finis partis primae

2. pag.

Liber Isaiae prophetae

A. i. revelat[io] Chald. *Prophe[ti]a* - **B.** Fratris Amasiae Regis Juda - **C.** An[n]o regni ejus 25. M. 3219. ante [Chris]tu[m] 785. - **E.** Chal. *rebellarunt* - **F.** sc. dominu[m] suu[m]. - **G.** a plebe usq[ue] ad principes. - **H.** hebr. *pusulenta*. - **I.** deseret[ur] (:infr. 5.6.:) vasta a Chaldaeis - **K.** i. devorabunt - **L.** Jerusalem. - **R.** pro, nolo. - **S.** q.d. defessus su[m] ferendo. - **T.** infr. 59.3. - **U.** pec[c]atis - **X.** - +. fer. 4. p. Dom. Qvadr. Epis[tola] 2. (deest numerus Dominicae, qui est 4-ta Dominica - VG)

3. pag.

Y. sangvinea et enormia. - **Z.** i. fructus - **A.** sc. olim. - **B.** doctrina. - **C.** admixtione superstitionu[m] etc. - **E.** 70. *vae*. - **F.** sumens vindicta[m]. - **G.** i. purgabo - **H.** improbos - **L.** Chal. *o[mn]es peccatores tuos* - **M.** haebr. *justitiae* - **N.** super Christu[m] - **O.** 70. *in eleemosina* - **P.** sc. Deus. - **Q.** sc. q[v]ae n[on] poterunt eos liberare - **R.** i. ad colenda idola - **S.** Chal. *impij, et opera eor[um]*. - **T.** - +. Fer. 4. 4 Temp. Advent[us] Ep. 1. - **U.** sc. Ecclesia q[v]ae simul e[st] domus Domini - **X.** sc. nova - **Y.** i. Evangeliu[m]. - **Z.** recipientes Evangelium, Messiae - **a,** **a.** cupido est habendi sine termino.

4. pag.

B.b. Hebr. *non parces*. - **A.** i. superbos et obstinatos - **B.** 70. *maris*. - **D.** Chal. *cavernas* - **E.** Christo perseqvendo - **F.** i. vehemens [con]tra peccatores Tirin. - **G.** describit illa t[em]pora de q[vi]b[us] 4.Reg. 24.25. item excidiu[m] Judaeor[um] sub Tito. - **I.** 70. *illusores* Chald. *infirmi* - **L.** hebr. *alligans* sc. vulnera q.d. n[on] possum Reipublica mederi

5. pag.

M. q.d. ex vultu appetet, qvod sint arrogantes etc. - **N.** certissime reddent[ur] - **O.** consiliор[um] et operu[m]. - **P.** i. operum. - **Q.** sc. qvae maritos in o[mn]e nefas praecipitant, item viri mulierosi. - **S.** ad puniend[um] per Chaldaeos Romanos etc. - **T.** cu[m] Patriarch[is] Prophetis etc. - **A.** fascias tibiar[um]. - **B.** vestes aestivas - **C.** sc. Yerusalem civib[us] spoliata - +. Sabb. Pentec. Prophetia - **D.** i. plurimae - **E.** sterilitate[m] aut caelibatus - **F.** sc. post punitio[n]e[m] - **G.** sc. Christus - **H.** spirituali sc. Ecclesia - **I.** peccata.

6. pag.

L. sc. faciet cu[m] Christianis spiritualiter qvod cu[m] Judaeis fecit corporaliter. - **M.** Christo. - **N.** qvod ipsem et canet cognat[us] meus - **P.** loco pingvi - **Q.** lege divina custodia Angelica etc. - **R.** Chal. *sanctuaru[m]* - **S.** Chal. *altare* - **T.** uvas aggrestes, et insvaves - **A.** n[on] resecabit[ur] luxuriantis populi m[a]li[ti]a - **B.** o[mn]is generis peccata. - **C.** doctrinae - **D.** sc. injusti[ti]ae - **E.** sc. haec scelera clamant - **F.** est formula jurandi apud Hebr[aeos] seq[ue]ns. - **G.** sc. pastore[m] Chal. *legem D[omi]ni* - **I.** certiss[im]e ducet[ur] - **L.** i. sinum.

7. pag.

M. fideles et Christiani. - **N.** gentes ad fide[m] conversae. - **O.** propter res et spes vanissimas - **Q.** absolvitis - **R.** flammae - **S.** Evangeliu[m]. - **T.** Chal. *abominati sunt*. - **A.** Chal. *com/m]ot[i] sunt*. - **B.** sc. malis, et poenis. - **C.** convocabit facile - **D.** exercitus de Babilony et Romanis etc. - **E.** A[nn]o M. 3246. ant. Chr. 758. vid. 4.Reg. 15.7. - **F.** oculis mentis - **G.** sc. majestate[m] ejus sibi incomp[r]ehensibilem. - **H.** futura judicia. - **I.** parati ad ministe-riu[m] - **L.** ubiq[ue] manifest[at] Dei potentia[m] sapientia[m] etc. - **M.** Chal. *caligine*

8. pag.

N. n[on] libere arguens delinqventes. - **O.** graece *carbo* sc. ignit[us] - **P.** en unit[a]te[m] Dei qvi loquit[ur] - **Q.** ecce pluralit[a]te[m] personar[um] - **S.** praedic excaecandu[m]. - **T.** sc. tales erunt - **A.** sc. Apostoli et primi Christiani. - **B.** A[nn]o M. 3262. ant. Chr. 742. - **C.** 70. *conspiravit* - **D.** cu[m] Israël seu Samaria - **E.** confer cu[m] 4. Reg. 18.17. - **F.** i. qviescas seculo sis animo. - **G.** Regib[us] sc. Israël et Siriae - **H.** nobis subjectu[m] et faedatariu[m] - **I.** sc. hoc. consiliu[m]. - **K.** completa prophetia cu[m] Regnante Assaradone Senacherybi filio A[nn]o M. 3327. novi coloni in Samaria collocati sunt (:4.Reg. 17. et 18. 24. cu[m] 1. Esdr. 4.2.:) Etsi e[tia]m a Salmanazare

maxima pars populi ante A[nn]u[m] 44. deportata fuerat, Repub[licae] t[ame]n aliquva pars est retenta. - M. in veritate et Regno sed contermini: Eodem t[em]pore Principes exercit[us] Assyrior[um] Manassen Regem caeperunt (: 2.Par. 33.11.)

9. pag.

+ In Fest. An[n]unt. B. V. - N. suae potentiae - P. sc. illu[m] promissu[m]. - Q. qvod signif[icat] nobiscu[m] Deus. - R. ut sibi inimica[m] - S. i. monent[ur] 2. illi Reges Syriae et Israhelis. 4.Reg. 16.9. - T. inaudite ultiōnis. - U. per Rege[m] Assyr[iorum] sc. Theoglahpha[la]zar 4.Reg. 15.29. - X. Aegyptijs. - Y. sc. Assyrijs. - A. Nomen pueri ex virg. nascituri - B. litteris usitatis - C. in Sp. propheticō - D. sc. ad Virg[inem] Deipara[m] - E. i. concipiet etc. - F. praedic hunc pueru[m] fore et merito vocari. - G. sc. diabolo. - H. anteq[ua]m nascat[ur] ut ho[m]o. - L. per ipsu[m] ut Deu[m] o[mn]ipotentem. - M. Theglaphalazar 4.Reg. 16.7.

10. pag.

N. Regnu[m] et familia[m] David. - O. i. colite. - P. ipse timendus est - Q. ipse vos sanctificabit - S. sc. impijs erit. - T. in gra[ti]a[m] discip[u]lor[um] qvib[us] sensu[m] Scripturae aperia[m]. - U. alij Prophetae - X. et figura[m] Christi et discipulor[um]. - A. ad arca[m]. - B. et mox accedet. - C. sc. Judaea - D. Chal. *Idolo* - E. i. levius afflita per Benadad Regem Syriae 3.Reg. 15.20. - F. i. gravius percussa per Teglatph[alasar] (:4.Reg. 15.29:) sublimiori v[er]o et potiori sensu intellige Christum in illis terris primu[m] praedicasse easq[ue] spiritualiter depraedasse. Matth. 4.15. - G. Christi Evang. - H. Christi fides et gra[ti]a. - I. q.d. laetitia et fruct[us] tantae rei n[on] respondebit.

11. pag.

L. i. diaboli. - M. o Christe. - N. sicut Gedeon Madianitas Jud. 7.12. - O. tantae victoriae auctor. - P. Adam nos genuit t[em]pori, sed Christus aeternitati. - Q. substituem[us] - S. opera[m] dantes Assyro. - T. qvia et Israhelitae n[on] resipuerunt. - U. ad feriendum - X. senatores. - Y. pseudoprophetas blandientes - Z. in exitiu[m] et mortem. - A. filior[um], fratr[u]m, propinqvor[um].

12. pag.

B. punitionis - C. i. Senacheryb et Assyrijs. - D. q.d. Assyrij sunt ministri indignat[i]o[n]is meae. - E. sc. Judaeos fallentes fidem. - F. Sen[n]acheryb - G. sc. feci. - H. sc. expugnavi - I. sc. resistere n[on] potuit. - L. occupavit - M. castiga[tion]es. - O. Sen[n]acheryb - P. obstreperet - A. impotens se movere. - B. exercitus ejus sylvam refe-rens. - C. rege idololatra. - D. fideliter

13. pag.

F. 70. et ex ijs A[p]ostoli verbu[m] abbreviatu[m]. Rom. 9. v. 8. - I. virgam ad percutiendu[m] - L. sc. per Dei misericordia[m]. - M. inter Senacheryb describit. - N. clama ad vicinas civit[a]tes. - O. tibi qvoq[ue] im[m]inet - P. Assyro facilis velut testa[m] - Q. - +. Fer. 6. Qv. T. adventus. - R. sc. Christus. - S. firmiter et cu[m] abunda[n]tia donor[um] habitabit - A. sc. externa[m] apparentiam - C. praedica[t]io[n]e - D. diabolu[m] et antichristu[m] c[um] asseclis. - E. infr. 65.25. q.d. ho[min]es contrarijs ingenijs praediti concordes vivent in Christi Eccl. - F. i. ducet - G. sc. abstractus - H. sc. noxia a[n]imalia v[er]e daemonia. - I. in Ecclesia.

14. pag.

M. Christ[us] germinans ex Jesse et sustentans illius familia[m] - N. 70. a *Babylonia*. - O. i. Persis. - P. sc. crucis - Q. sc. simutas et odiu[m] - S. sc. animas ad Chr. adducendo - T. evertendo idololatria[m] - U. o turba a Christo redempta - X. in clementia[m] - Z. salutis et gra[ti]ar[um]. - A. sc. Scripturis, Sacramentis Chris[ti] vulnerib[us] - B. Ecclesia. - C. Deus. - A. i. triste vaticinu[m]. - B. i. Babylone[m] - C. hic Deus quasi classico Darium et Cyru[m] cu[m] Medis et Persis, ad excidendam Babyl[onem] evocat qvos ideo sanctificatos suos nominat: i. a[ut] destinatos et quasi consecratos ad victimu[m] Dei complenda[m] - D. victorijs, qvas ego illis dedi. - E. Darij, Medi et Cyri Persae.

15. pag.

F. littera[t]e de excidio Babylonis, alleg. de dje Judicij. - H. Medi nullis virib[us] induci poterunt ut viris parcant, infr. v. 17. - I. exercit[us] Chaldaeor[um]. - M. excisa - O. 70. *per multas generationes* sc. nunq[ua]m redibit ad pristinu[m] splendore[m]. - P. fauni id e[st] daemones qvi in desertis locis ap[p]arent hirsuti ut haedi. - A. sc. excidij Babylonis - B. honorifice commitantes.

16. pag.

C. 70. *planctu[m]*. - D. sc. Balthasar. - E. potentia[m] et tyrannidem Babylonor[um]. - F. Reges et principes - G. obijsti. - H. Israhelitas et electos - I. misit in occursu[m] tuu[m]. - L. ut rex Babylonis mystice lucifer suprem[us]

Angelor[um]. - **M.** damnator[um]. - **N.** gloriose mortui sunt. - **O.** sanie sangvine et cadaveribus occisor[um]. Supr. v. 11. - **A.** vastratrice(!) (recte: vastatrice) - **B.** statui. - **C.** Sen[n]acheryb - **D.** sc. Judaeae.

17. pag.

E. Assyrijs subjectas vel confederatas. - **F.** alia Prophe[ti]a, q[v]ae n[on] hohaeret(!) (recte: cohaeret) superiori. - **G.** A[nn]o M. 3277. ant. Chr. 727. - **H.** Thilstaeos(!) (recte: Philistaeos). - **I.** i. valde pauperes - **L.** 70. *semen tuum*. - **M.** Gentilib[us] de Christo q[v]ae aerentib[us]. - **N.** Chal. *salvabunt[ur]* - **O.** hoc vaticiniu[m] durat ad c. 17. pertinet a[ute]m ad ea q[v]ae dicunt[ur] 4.Reg. 17. et 18. de Salamanazare qvi comperta Oseae conspirat[ione] primu[m] Moabitar[um] agru[m] vastavit, dein[de] totu[m] Israeliticu[m] Regnu[m] pervasit circa An. 3280. - **Q.** i. armati milites. - **R.** fortis ejus fugient. - **S.** id e[st] demeriti et peccati. - **T.** punitio. - **U.** Moabitar[um] - **X.** sc. Chr[is]tu[m] ex Ruth Moabitide - **Y.** Petra urbs est Moabitar[um]. - **Z.** Ecclesia[m]. - **A.** sc. tamen - **B.** sc. fugitivae et dispersae. - **C.** fluvi[us] est Arnon et civitas. - **A.** sc. de irato Deo placando. - **B.** protection[e] protege afflitos Is[ra]elitas. - **C.** seu aestu.

18. pag.

D. regni Juda Ezechiae Regi justo ejusq[ve] posteris - **F.** q.d. civitati muratae praedicite plagas q[v]ae im[m]inent. - **G.** Urbs Moab[ita]r[um] - **H.** i. sicut flevi Jazer (recte: sicut flevit) - **I.** de locis fertilib[us] - **L.** sup[p]licando suis idolis. - **M.** liberari - **N.** i. 3 A[nn]o ab excisa Jerusalem per Nabuchonozor. - **O.** Urbs et Syria - **P.** capta fuerat Damasc[us] a Theglaphasar ut est 4.Reg. 16.9. sed excisa fuit a Salmanaz[a]ro cu[m] Israheliticu[m] Regnu[m] excisu[m] est ob securitate[m] qva[m] fecerat cum 10. Tribub[us]. Hic mala utrorumq[ve] Propheta conjungit - **Q.** Deu[m] veru[m]: id factum est monente et excitante Ezechia 2.Par. c.30. et 31. - **R.** sc. idolor[um].

19. pag.

A. tu Samaria - **B.** Ironice [secun]du[m] Hieronymu[m]. - **C.** qvae alas militu[m] terrestres et navales mittit. - **D.** Hebr. mittendi nimir[um] Regi Thraciae expedi[ti]o[n]e[m] [con]tra Sennacher[yb] paranti: de qvo 4.Reg. 10. Hinc intellige Deu[m] opera Aethiopum ad liberan[dum] populu[m] suu[m] uti noluisse. - **E.** i. in navibus ex papyro arbore. - **F.** i. nuntij vos Assyrij - **G.** convellenta[m](!) (recte: convellendam) et dilaceranda[m]. - **H.** sc. Christi Psal. 71. v. 9. - **I.** in signu[m] subjectio[n]is. - **L.** post morte[m] Sethonis Regis Aegypti cui bellu[m] intulerat Sennacheryb; divisa est Aegipt[us] in Reges 12. qvor[um] aristocratia[m] An[n]o 15. durasse notat Diodorus Sicul[us]. Tand[em] hor[um] un[us] Psammiticus alias vicit, et interfecit, huc spect[at] praesens vaticiniu[m].

20. pag.

M. duodecim illor[um] de q[vi]b[us] s[u]pra. - **N.** sc. Psam[m]iticus qvi ab A[nn]o 3334 per 54. Ann. regn. obtin. - **A.** sc. confundent[ur] et maerebunt. - **B.** Tanis metropolis Aegypti erat. - **C.** 70. *spiritu[m] erroris*. - **D.** sc. opus utile Principi et Reip[ublicae] - **E.** S. Hierony. *in solemnit[ate]m*. - **G.** Heliopolis qvoq[ve] colet Dominu[m] - **H.** sc. Crux et alia signa Christianismi +. Sabb. 4. Tem. Adv. ep. 1. - **I.** ex hebr[aico] verti p[otes]t: *colet Domini[m] Aegyptij cu[m] Assyrijs*. - **L.** in colendo Chris. Mediat[ore] et Auctore

21. pag.

M. A[nn]o M. 3291. ant. Chr. 713. - **N.** dux Regis Sennacherib. - **O.** qvi et Sen[n]ach[erib] 4.Reg. 18.17. - **B.** mira calamitas - **C.** haec de expeditione Sen[n]ach[erib] [con]tra Sethon[em] Regem Aegypti et Tharacu[m] Rege[m] Aethiopiae intelligenda vident[ur] facta A[nn]o M. 3294. ant. Chr. 710. v. infr. 37.9. - **D.** triste vaticin[ium] [con]tra Babylon[em] - **E.** simili sc. Perside vastas. - **F.** i. Persas. - **G.** ruinae et favoris - **H.** q.d. ironice *epulare o Balthazar* - **I.** Cyru[m]. - **L.** Dariu[m]. - **O.** vos Judaei - **P.** ad vestru[m] profectu[m] et salutem. - **Q.** i. Idumaea per aphaeresin

22. pag.

R. effugiu[m]. - **S.** ut oportet. - **T.** vos Judaei exules. - **V.** vos Arabes. - **X.** castigaturus vestra[m] duritia[m]. - **Y.** i. Arabiae. - **A.** haec ad Manassis t[em]pora (:cum qvo captivus ductus impius Sobna:) et ad ea q[v]ae sunt in L. Judith referri posse opinant[ur] multi. Qvi a[ute]m hic v. 20. nominat[us] Aeliacim non is e[ss]e videt[ur] de qvo infr. c. 36. v. 3. et 37.2. ac 4.Reg. 18.18. qvi sub Eze[c]hia Manassis Patre floruit: sed ejus potius filius, ipsius Halciae nepos - **B.** [con]tra Jerusal[em] - **C.** per Aelam Persae intellig[u]nt[ur] unde oriund[us] Holofernes v[ide] Jud. 16.12. - **E.** sc. Deum. - **G.** Si, particula et signu[m] jurantis est.

23. pag.

H. q.d. ineptus et indignus es hac dignitate. - **I.** sc. ad perpetua[m] tui memoria[m]. - **M.** i. plena[m] administrati[o]n[e] Regni. - **A.** i. firmabo eu[m] et figa[m] in dignitate et loco eximio ita ut o[m]nes ab eo pendeant. Id factu[m] videt[ur] t[em]pore Judith sub poenitente Manasse - **B.** altus a sup[e]rio[r]i ne[m]pe Sobna - **C.** dura Prophe[ti]a [con]tra Tyru[m]. - **D.** hoc eo t[em]pore revelatu[m] videt[ur] qvo Tyrij insigni victoria [con]tra Salamanzerem(!) parta (:ut ex Menandro Tyro refert Joseph, sub finem L. 9.:) naturae loci et industriae confiden-

tes, in propinquo[os] Israelitas et alios ferociter agerent A[nn]o Mundi 3287. ant. Chr. 717. - **E.** i. negotiator[um]. - **F.** Tyrus orbis emporiu[m]. - **G.** suis opibus. - **H.** qvodom[mo]do parens Tyri: siqvidem a Rege Ascalonis expugnati Sydonij ut refert Justinus Tyru[m] condiderunt. - **I.** sc. maris - **L.** ita decrevit. - **M.** Deus ibi qvoq[ve] te persequebit[ur].

24. pag.

N. sc. Tyrus. - **O.** qvib[us] adumbrant[ur] alij 70. A[nn]o captivitatis Judaicae de q[vi]b[us] vide Jer. 25.3. - **P.** id est Regni, nimir[um] Babyl[onis] qvod a Cyro vast[at]u[m] in oblivione erit. - **Q.** iteru[m] allicit mercatores. - **R.** nam post A. 70. ab obsidione Nabuchod[onosoris] (:qvorum) finis A[nn]o M. 3502. Darij Hystaspis 19. cadit:) qveta permanxit adusq[ve] Alexandr[i] Magni t[em]pora. - **S.** negotiabit[ur](!) (recte: negotiabitur) - **T.** q[van]do ad Chr[istum] conversa eas ad pios usus convertet, Menoch. - **B.** sc. jura et leges Dei. - **C.** 70. *quia peccaverunt*. - **D.** i. mundus. - **E.** sc. t[em]pore antichristi, in fine mundi ta[m] pauci erunt constantes in fide. - **F.** pauci et electi.

25. pag.

G. i. glorificantes Justu[m] sc. Christu[m] - **I.** q.d. mala erunt inevitabilia. - **L.** i. retinacula aqvaru[m]. - **M.** qvo[a]d incolas etc. - **B.** versa in sangvi[nem]. - **C.** Sanctor[um]. - **D.** qvas ab aeterno decrevisti - **E.** qvas fideliter adimplebis. - **F.** tentationu[m]. - **G.** tyrannor[um], et daemonu[m]. - **H.** sc. peccatu[m]. - **I.** o[mn]em calamitate[m]. - **M.** Chorus beator[um] - **N.** Chris. D[omi]n[u]s - **O.** turba reprobor[um] - **P.** Moab. - **Q.** Deus.

26. pag.

R. in Caelesti Ecclesia. - **S.** Caeli - **T.** reprobor[um] qvi nos insanos judicabant - **U.** ab ipso conseqvendis. - **X.** mundu[m]. - **A.** 70. *consurgit ad te*. - **B.** expectando poenitentia[m]. - **C.** invidentes - **D.** tyraanni et alieni. - **E.** i. n[on] reviviscant - **F.** i. violenti et injusti tyraanni. - **G.** sc. ad felice[m] vita[m] - **H.** sc. tribula[tio]n[e] gravi - **I.** correctio. - **L.** sc. prodest. - **M.** sc. b[on]a desideria. - **N.** sc. opera salutis. - **O.** corpora. - **P.** puniet.

27. pag.

R. cetu[m] sc. diabolu[m], Job. 40.20. - **S.** concludente[m] in carcere inferni damnatos - **T.** morte aeterna - **U.** Eccles[ia] elector[um]. - **X.** q.d. neqveo facere electae vineae - **Y.** Hebr. *ingredientibus* sc. Apostolis. - **Z.** ad Israhelitas convertendos. - **A.** filijs sc. Christianis - **A.** sc. synagoga[m]. - **B.** sc. Deus. - **C.** i. vindictae - **D.** sc. Jerusalem. - **E.** sc. doctores mulierosi - **F.** Euphratis - **G.** ad unu[m] o[mn]es. - **H.** i. Regno superbo. - **I.** i. 10 tribubus. - **L.** 70. *capite* i. principio - **M.** 70. *furor D[omi]ni*.

28. pag.

N. praecox ficus. - **O.** Chald. *Christus D[omi]ni*. - **P.** sc. Deum. - **Q.** sc. Deus - **R.** doctrina[m] q[v]ae auditu percipit[ur]. - **S.** delitia[m](!) (recte: delitia aut delitias) mundi Hebr. 5.13. - **T.** Prophetas irridentes dicunt. - **X.** q.d. pariter irridebit eos D[omi]n[u]s. - **A.** sc. sic Proph[eta] interpretat[ur] - **C.** Christum. - **D.** ad promissa statim hic exhibenda etc. - **E.** n[on] capit duos amatores Deum et diabolu[m]. Matth. 6. v. 24. - **H.** sc. vindicta[m] - **I.** qvod facit invitus. - **L.** i. cladem extrema[m] et brevissime futura[m]

29. pag.

M. dentata tribula. - **N.** i. frumentu[m] ex qvo panis conficit[ur] panis praestantior. - **O.** i. Jerusalem ob fortitudine[m]. - **P.** haec praenuntiata vident[ur] biennio ante adventu[m] Sennacherib - **Q.** primo per Chaldaeos deinde per Romanos. - **R.** id est ut leo circa qve[m] sunt multa cadavera velut Ariel altare juxta qvod multae s[u]nt victimae Ezech. 43.15. - **A.** ut victi et prostrati - **B.** flebilis et confusa. - **C.** n[on] illuminando - **D.** Prophetar[um].

30. pag.

F. i. coluerunt. - **I.** sc. post septingentos Ann[os] - **L.** Gentes convertent[ur] ab Apostolis et erunt fertiles in Chr. - **M.** i. synagoga Judaeor[um] - **N.** sterilem - **O.** praesertim a Christo. - **P.** sc. de Ur Chaldaeor[um]. - **A.** sc. aliqui Judaeor[um]. - **B.** qvi prius erant murmurantes. - **C.** videt[ur] Prophetia respicere ad Jeremiae t[em]pora. Jer. 42. et 43. - **D.** sc. protectione. - **E.** metropoli Pharaonis. - **F.** u[l]tima[m] Aegypti civitat[em]

31. pag.

G. triste vaticiniu[m]. - **H.** Judaeor[um]. - **I.** confitentiu[m] in Aegypto, qvae Judaeis est ad Austuru[m](!) (recte: Austrum). - **M.** Prophetis. - **N.** Chald. *mendacio* - **O.** Chal. *rapina* - **P.** sc. civitas per muru[m] significata - **Q.** patientia. - **R.** in Deum. - **S.** sc. audire. - **A.** glorificabit[ur] - **B.** Christu[m] qvi perpetuo Eccl. docet - **C.** convertes in usus profanos.

32. pag.

D. faraginem ex varijs granis - **E.** Ecclesia[m] qva[m]libet. - **F.** sc. occisis fidei hos[ti]b[us]. - **G.** septuplo major qvam nunc sit - **H.** id est potestate[m] diaboli q[v]ae velut fraeno regit et du[c]it peccatores - **I.** diabolus et qvivis

tyran[nus] - **L.** i. ja[m] olim - **M.** i. gehenna. - **N.** i. vis divina - **O.** sc. 10. tribub[us] - **A.** i. Deus. - **B.** i. adducet. - **C.** sc. ad percutien[d]u[m] - **D.** per Angelu[m] ut jam ficerat in Aegypto

33. pag.

F. qvo incendunt[ur] sacrificia, item charitas et ver[us] cultus. - **G.** Ezechias: na[m] in typo Ezechiae optimi Regis describit regnu[m] Christi. - **H.** Proceres Ezech[i]ae v[el] Apostoli. - **I.** i. sitientes recreabit etc. - **L.** gentiliu[m] - **M.** instrumenta et ministri. - **N.** Ezechias et ejus Archetypus Christus - **O.** qvod sint arentia. - **A.** sc. Sanctus - **C.** merces. - **D.** tranqvillitas

34. pag.

E. sc. in Synag[oga] deserta - **F.** i. populos - **G.** i.e. praedicatores et operarios Evangelicae messis. - **H.** Sennacherib intellige et sensu mystico qve[m]vis superbum Dei hostem - **I.** robur - **L.** cito - **M.** Chal. *a strepitu* - **N.** sc. percutientis - **O.** dispergent[ur] - **P.** genus locustae - **Q.** speculitiores - **R.** nuntij missi ab Ezechia - **S.** cu[m] Assyrijs. - **T.** alijs nocendi - **A.** cib[us] et potus divinae visionis. - **B.** sc. Christu[m]. - **C.** sc. si haec serio pendas secus nulla prodest literatura - **E.** ibi in Caelo.

35. pag.

F. o Assur. - **G.** ad consideranda[m] cladem regis imo orbis. - **I.** ame(!) (recte: a me) interficiendu[m] - **L.** imbutus - **M.** Urbe Idumaeae primaria. - **N.** robusti, et validi. - **A.** nihili - **B.** sc. Nabuchodonosorem sic et impij Christu[m] sed frustra Matth. 25. v. 44. - **C.** i. redacti ad extrema[m] miseria[m] - **D.** daemon.

36. pag.

E. ista mala. - +. Sabb. 4. Tem. advent[us] Ep. 2. - **F.** sc. t[em]pore Christi - **G.** gentilitas hactenus deserta etc. - **H.** i.e. o[mn]es spirituales opes synagogae transferent[ur] ad Ecclesia[m]. - **I.** o Apostoli et Evangelij praecones. - **L.** mentis et corporis. - **M.** n[on] locus plaustris (aptus - VG) et invius sed semita etc. - **N.** i. simplices - **O.** qvia Christus daemones amolit[ur] et coeret. - **P.** A[nn]o M. 3291. ant. Chr. 713. Hoc bellu[m] cu[m] Aethyopico conjunctu[m] toto triennio gestu[m] e[ss]e ex ejusdem Prophetae c. 20. colligimus. - **Q.** A[nn]o M. 3294. ant. Chr. 710.

37. pag.

A. negando tributa. - **B.** male interpret[atur] Rabsaces qvod pie ficerat Ezechias. - **C.** i. D[omi]ni voluntate - **D.** Chald. *pacem*. - **E.** Chal. *agror/um*. - **F.** dij ejus. - **G.** Sennacherib. - **H.** A[nn]o M. 3294. ant. Chr. 710.

38. pag.

A. Pontificem Hierony[mus] - **B.** qva a Deo corripit[ur] - **C.** id est propter v[er]ba. - **F.** i. litteras - **G.** quasi D[omi]no legendas praebens.

39. pag.

A. Chal. *Regu/m* sc. Regnu[m] ut virgo custodiri solet et debet. - **B.** i. per ministeri[um] - **C.** per has intelligit homines - **D.** i. templu[m]. - **E.** mihi rebellantiu[m]. - **F.** o Ezechia et Yerusalem. - **G.** nam messe superioris anni ab hostib[us] et militib[us] Sennacherib v[el] occupata v[el] conculcata e[st] sponte sibi germinantib[us] sibi victu[m] comparare sibi necess[e] fuit: seq[ve]nti v[er]o A[nn]o (:qvi fuit mundi 3295:) ex Jubilaei lege neq[ve] serere neq[ve] metere permissu[m] erat V. 4.Reg.19.20. - **H.** i. roborabunt[ur], et fructificabunt more arbor[um] - **I.** sylvae. - **L.** salus. - **M.** vehemens amor

40. pag.

+. Fer. 5. p. Cineres - **A.** A[nn]o M. 3291. ant. Chr. 713. - **B.** q.d. morbus lethalis - **C.** sc. versus templum. - **D.** Ergo haec historia ante plaga[m] Sennacherib evenit ut haec v[er]ba in djebus illis generale[m] tantu[m] t[em]poris nota[ti]o[n]e[m] significant. - **F.** carmen Eucharisticu[m] - **G.** putans me morituru[m]. - **H.** sc. sepulchru[m] - **I.** spes Christi ex me nascituri - **L.** multa animo designarem - **M.** morbus. - **N.** sc.a morbo crucior. - **O.** flexus mea poenitentia et oratione.

41. pag.

P. i. templo. - **A.** Baladan hic videt[ur] e[ss]e is, qvi ab Agathia Belejus a Nic. Damascus Nanybrus a Ptole[m]eo Nabonassarus est dictus - **B.** Chal. *Epistolas* sc. gratulatorias - **C.** i. potentissimi - **D.** i. posteris. - **E.** mihi dicatus.

42. pag.

H. erit, audiet[ur] - **I.** i. gloriosa Chr[isti] humanitas - **M.** qvod carne[m] assumet. - +. Sabb. 4. Temp. Adv[entus] Ep. 3. - **A.** sc. quasi. - **C.** q.d. nulla suffimenta et holocausta sufficiunt. - **E.** sc. posita e[ss]e a Deo - **F.** praesidet.

43. pag.

H. sc. ad sidera. - **I.** sc. certo et plurimo. - **L.** Exercitu[m]. - **M.** i. in[n]ovabunt. - **A.** Hebr. *tacite* i. cu[m] silentio me audiant. - **B.** i. Abraham. - **C.** vo[c]ante[m] Deu[m] - **D.** i. dedit - **E.** i. obtinuit etc. - **G.** gentes remotae - **H.** ut viderent opera mea. - **I.** sc. Aegypto. - **L.** Chal. *veritatis* - **M.** res nihil

44. pag.

N. afflitti et contempti - **O.** dentes in modu[m] furcae - **P.** reges. - **Q.** Principes - **R.** i. peccatores - **S.** gratia. - **T.** caelesti[m] donor[um]. - **U.** Chal. *Setim* qvia qvoad spe[ci]em similis est spinae - **A.** ut coleret velut deos. - **B.** sc. Cyrum qvi Judaeos liberet - **C.** Principes Babylon[i]s - **D.** figulus - **E.** lutu[m] et argillam.

45. pag.

F. sc. Chr[istus] qvi forma[m] servi assu[m]psit. - **G.** in duce[m] belli [con]tra diabolu[m]. - **H.** i. justas leges - **I.** gentes remotissimae. - **N.** Redemptoris. - **O.** praedicta antea - **P.** ob nova beneficia. - **Q.** ad judicandu[m]. - **A.** perda[m] simul - **B.** i. destrua[m] fana et idola in montib[us]. - **C.** gentiles - **D.** veritatis. - **E.** sc. populus Israhel - **F.** Prophetas et ipsu[m] Christu[m].

46. pag.

G. sc. ex captivitate. - **H.** etia[m] cum vastaret[ur]. - **I.** ex captivitate Aegypti et Babyl[onis] tand[em] et diaboli per Christu[m]. - **L.** i. o[mn]ib[us] plagis - **M.** vera[m] et perpetua[m] - **N.** o Christe. - **O.** caetu fideliu[m] - **P.** sc. judaeor[um]. - **Q.** sc. natio[n]es - **R.** sc. Mysteriu[m] - **B.** futura[m] salutem etc. - **C.** Cyru[m]. - **D.** detraham et frangam fortes et fortalitia Chaldaeor[um],

47. pag.

E. q.d. omittam[us] antiqva - **G.** gentilitatis - **H.** q[v]ae ducat ad Deu[m] - **I.** ho[m]o ferus, et gentilis. - **L.** ex feris et lapidib[us]. - **M.** sc. aromaticum - **N.** mea[m] misericordia[m] Christu[m] n[on] prop. opera legis a te factae(!) (recte: facta). - **O.** mea facta. - **P.** ostendi contaminatos. - **R.** per Jacob et Israel intellige spirituale[m] Yzrael sc. populu[m] Christianu[m] - **S.** spirituales filios. - **B.** qvod idolatriae o[mni]ja vasterit. - **C.** sc. ego praedixi n[on] idola.

48. pag.

D. vani. - **F.** ma[teri]a apta. - **G.** ignem. - **H.** i. obducti. - **I.** bis servus et [du]plici jure: creationis et redemptionis - **L.** ex Aegypto et redimam ex Babylone et plenius per Chr[istum] - **A.** ostendens - **B.** praedico verissima de utra-q[ue] Jerusalem etc.

49. pag.

C. Babyloni - **D.** i. te elegi, et pascendo fovendo et remittendo populo meo praeфicia[m]. V. Josep. l. 10. c. 12. ac lib. 11. c. 1. - +. Sabb[ato] 4. Temp. Adv. Ep. 4. - **G.** hebr. *Christo suo* i. ad opus Dei singulariter delecto et consecrato: Cyrus e[ni]m figura Christi fuit. - **H.** ut illa feriam Chaldaeos. - **I.** sc. urbium - **L.** feci ut esses figura et similitudo Chr[isti] mundu[m] e captiv. liberaturi - **M.** sc. Christu[m]. - **N.** sc. cu[m] Christo. - **P.** sc. matri. - **Q.** in meis Prophetis. - **R.** Cyru[m] Christi typum. - **A.** sc. Babylonij - **B.** i. salvabit[ur] - **C.** cuius solum figura fuit, salus per Cyru[m] parta

50. pag.

D. Chal. *veritate[m]* - **E.** sc. reliquis - **F.** n[on] erit irritu[m] - **H.** sc. Christu[m] Deu[m]. - **I.** Babylonis idolum. - **L.** alteru[m] eoru[m] idolu[m]. - **M.** misericordiae affectu. - **N.** sinu divinae providentiae etc. - **P.** 70. *agite poenitentia[m]*. - **Q.** sc. qvanta promiserim, praedixerim, praestiterim. - **R.** Cyru[m] veloce[m] ut avem.

51. pag.

A. sc. de throno Regio - **B.** dejecta. - **C.** qvia duru[m] servitutis jugum in posteru[m] feres. - **D.** ut ancilla. - **F.** sc. in luctu - **H.** viduata populo, et divitijs. - **L.** astrologia judiciaria etc. Menochius. - **M.** expiationib[us] avertere. - **N.** Ironice - **O.** fient. - **P.** comburet.

52. pag.

A. gloriamenti. - **B.** Chal. *de stirpe* - **D.** sc. ut fierent - **E.** sc. impleta - **F.** celebrando festa Paschae etc. - **G.** [con]tra Babyl[onem] - **H.** i. magnis beneficijs. - **N.** i. parebunt. - **O.** q[v]ae ego praedico de Cyro etc. - **F.** Cyrum. - **Q.** excindenda - **R.** abundans et perenne. - **T.** redditu[m] in Judaeam ad patria[m].

53. pag.

Y. sc. Babylonijs sed im[m]inet exitium. - +. In Nativitate B. Joan. Bap. - **A.** i. Christu[m] qve[m] Jesu[m] vocavit per Gabriele[m]. Matth. 1.21. - **D.** Christus Israhel vocat[ur] qvia nat[us] de Israel etc. - **E.** praedicando et patiendo. - **G.** ad Christu[m]. - **H.** ad Christianos - **L.** ad sup[p]licandu[m] [Chris]to - +. Sabb. p. dom. 4. Qvad. - **N.** pro tuis membris. - **O.** gentes. - **P.** laqueis peccator[um] - **R.** Ecclesia ex Judaeis collecta. - **S.** Vide Exod. 13.9. sc. alludit ad annulos memoriales et ad vulnera sua.

54. pag.

T. Apostoli alludit ad reaedificantes Jerusalem. - **X.** sic vocat regiones gentiliu[m]. - **A.** sc. vexillu[m] Crucis. - **B.** Zelosi pastores. - **C.** alendo et ditando. - **E.** i. diabolo - **F.** homo. - **G.** sc. judaeis sibi incredulis - **H.** sc. daemoni - **I.** in mundu[m] - **M.** sc. si velim - **N.** hebr. *eruditorum*. V. Joan 7.46. - **O.** me excitat - **P.** mane, mani i.e. quotidie - +. Fer. 2. Majo[oris] Hebd.

55. pag.

S. sc. Deus - **T.** me condemnantes. - **U.** i. Christi - **A.** vindicta per scelera - **B.** sc. inferni - **C.** Hebr. *cubabitis* sc. sine somno. - **D.** du[m] sine prole erat. - **E.** sc. instaurando dirrata. - **G.** sc. Christus. - **H.** sc. egrediet[ur] brevi. - **I.** per qve[m] orbem salvabo sunt verba Dei Patris. - **L.** vires et Crux Christi - **O.** suspirat popul[us] ad Chr[isti] adventu[m]. - **P.** Pharaone[m] myst[ic]e Luciferu[m].

56. pag.

R. respondet Deus Pater populo. - **S.** Pharaonis, diaboli etc. - **T.** Christus. - **U.** ostiu[m] salutis. - **X.** sc. n[on] venit ut perdat, sed ut salvet. - **Y.** sunt verba Dei Patris ad Christu[m]. - **B.** Jerusalem caelestem et terrestrem - **C.** capta in Babylone etc. - **E.** abstuli - **F.** hostiu[m] tuor[um]. - **G.** sc. Dei - **H.** qvales Assyrij Aegyptij, et Chal.

57. pag.

L. i.e. qvid mihi hic agend. - **M.** hostes et daemones - **P.** grati. - **Q.** Chal. *oculis suis*. - **R.** liberaverit. - **S.** Christu[m] Lucae 1.51. - **U.** de Babylone. - **Y.** instrumenta sc. ministrando sacramenta S. Biblia etc. - **A.** Christus. - **B.** ob doctrina[m] et miracula. - **C.** sc. in Passio[ne] et Cruce. - **D.** suo sangv[i]ne baptismu[m] etc. - **F.** gentiles - +. Fer. 4. Maj. Heb. Ep. 2. - **G.** verbo a nobis auditu[m]. - **H.** i. filius. - **I.** germinabit. - **L.** humile ex arido et sterili solo - **O.** peccata. - **P.** poenas peccator[um]. - **R.** castigat[us] est ut nos haberemus pacem. - **T.** Pilati - **U.** in Cru[c]e[m]. - **X.** ut virgultu[m] vile.

58. pag.

Y. Chal. *tradet in gehenna/m*. - **A.** filios spirituales - **B.** Christus. - **C.** poenas iniquitatu[m] - **F.** alloqvit[ur] Ecclesia[m] primitiva[m] n[umer]o exigua[m] et respectu Synagogae sterile[m]. - **A.** imperans tibi ut sponsae et exori(!) (recte: uxori). - **C.** beneficijs - **D.** 70. *in furore parvo*. - **F.** sc. potius. - **G.** per istos et seq. signif[ica]nt[ur] dotes dona, virtutes et perfectiones Ecclesiae - **H.** 70. *electos*.

59. pag.

L. hoste[m] qvi tibi malu[m] fabricat. - +. Sabb. S. Proph. 5. - **M.** doctrinae et gra[tia]e Chr. - **N.** expenditis. - **O.** cibo saturante - **P.** novu[m] Testam[entum]. - **R.** stabiles et perennes - **S.** meae voluntatis. - **T.** Christu[m]. - **U.** o Christe. - +. Fer. 3. p. Dom. 1. Qvadr[agesimae] - **A.** malos mores. - **B.** prava studia. - **C.** de Messia et novo faedere. - **D.** ex diaboli captivitate. - **E.** momentu[m] victoriae.

60. pag.

G. qva[m] ego vobis per Chr[istum] mitto et offero. - **H.** qva ego vos a peccato liberabo et per Chr[istum] justificabo. - **I.** sc. vota et consilia - **L.** Ecclesia - **M.** maj[us] praemiu[m]. - **N.** Sion i. Ecclesia[m]. - **Q.** i. gentes faerae et hostiles, Romanoru[m] etc. - **S.** doctores - **T.** reprehendere - **B.** q.d. in dies pejus. - **C.** ho[min]es justi praeser[tim] Chris[tus] - **D.** q[ua]m inique occidat[ur] - **E.** moriunt[ur] - **F.** sc. ne videat - **G.** 70. *sepulchro*. - **H.** sc. Judaei - **I.** qve[m] irristis. q.d. Christo illusistis. - **L.** altare.

61. pag.

M. ut meminisses idoli egrediens et ingrediens. - **N.** plura admittens idola. - **O.** sic vocat irronice flagi[ti]a. - **P.** in afflictione - **Q.** dij qvos undiq[ue] congregasti. - **S.** i. a[nim]as qvas creavi. - **T.** conservando qvoq[ve]. - **U.** populu[m]. - **A.** poenitentib[us] - **B.** sc. gentili - **C.** sc. judaeo. - **D.** +. Fer. 6. p. Ciner[es] - **E.** quotidie. - **F.** inhumane. - **G.** eor[um] qvos affligitis.

62. pag.

I. ciliciu[m], Menoch. - **L.** onera q[vib[us]] proxim[os] op[p]rimis. - **M.** scriptura[m] iniqva[m] - **O.** suscipiet. - +. Sabbato p. Cine[res] - **P.** peccator[um]. - *. minando etc. - **Q.** i. calamitatib[us] - **S.** diu ante diruta. - **T.** 70. *sempiterna*. - **U.** Chal. *via recta* - **A.** impotens. - **B.** obsurduit - **D.** caedib[us] ac rapinis. - **F.** molestia[m] proximi - **G.** sc. injusti[ti]ae. - **H.** parant noxia. - **L.** opes nulli usui futuras.

63. pag.

N. o[mni]a ubiq[ve] vastant. - **O.** actionib[us] - **P.** depravatae - **Q.** sc. in sepulchris - **R.** sc. ex dolore - **S.** Hebr. *gementes*. - **T.** peccati poenae qvasi echones. - **U.** i. potentia - **A.** ut hostes, i. peccata exterminaret. - **B.** pro glo[ri]a divina etc. - **C.** i. gentib[us] remotis - **D.** in praedic[atione] Evang. - **F.** id est Sioni ad salutem. - +. In Epiph. D[omi]ni. - **G.** sc. Ecclesia. - **H.** excipe justiae solem. - **I.** Christus. - **L.** Idololatriae et erroru[m].

64. pag.

N. Hierony[mus] *lac sugent*. - **O.** gaudio et copia gra[ti]ar[um]. - **P.** insulares gentes. - **Q.** camelor[um] species, Menoch. - **R.** plurimi. - **S.** sc. Apostoli - **T.** ijdem cu[m] pullis fidelibus. - **X.** potentissimi qviq[ve]. - **Y.** pulcher-rima qvaeq[ve] - **A.** 70. *exultatione[m] aeterna[m]* - **B.** 70. *divitias Regu[m] comedes* - **C.** q.d. visitatores et prae[si]des erunt pacifici et justi. - **E.** faelicitas sal[us] Christus. - **F.** viventiu[m] Caelum.

65. pag.

G. caetus et familia. - **I.** super mea humanitate. - **L.** a daemon - **N.** proponerem. - **O.** gloriam - **P.** humiliatio[n]e et poenitentia. - **Q.** 70. *stola[m] glo[ri]ae*. - **R.** arbores a D[omi]no plantatae. - **T.** Judaei et Gentiles. - **U.** multiplici qv[am] vos o Judaei et gentiles inferetis. - **X.** gaudebunt. - **Y.** caelo. - **Z.** Chald. *mercede[m]*. - **A.** vox est Eccl[e]siae - **A.** Ecclesia[m] [Chris]ti - **B.** n[on] cessabo orare et clamare. - **C.** Christus.

66. pag.

D. Praedicatores, pastores Angelos - **E.** sc. Deo - **F.** erigat et corroboret. - **G.** laudabile[m] et gloriosam faciat - **I.** submovete offendicula - **L.** Crucis. - **M.** ut convolent. - **N.** +. Fer. 4. Maj. hebd. Ep. 1. - **O.** de Idumaea seu genti-b[us] subactis. - **P.** Urbe Idumaeae primaria signif. tribula[ti]o[n]e[m] et vindemia[m] hic a[ute]m Jerusale[m] et [Chris]ti Passio[n]em Sa. - **Q.** humanit[a]te - **S.** sc. Passionis - **T.** hostes.

67. pag.

B. 70. *suscepit* - **C.** 70. *exaltavit* - **D.** i. Moysis, Menoch. - **E.** Deus. - **F.** antiqui - **G.** Exod. 14.29. - **H.** vox haec est Israhelis vel Prophetae - **I.** velut dextera tenens - **L.** addens ei animos - **N.** sc. multo magis es. - **O.** qvos et qvales gigneret 2.Mach. 7.22. - **P.** templu[m]. - **Q.** n[on] loco sed nova operatione sc. Assumptione nostrae naturae - **R.** per Christu[m]. - **T.** occurs Sa. - **U.** i. cu[m] laetitia facienti. - **A.** qvia - **B.** peccatis. - **C.** per misericordia[m] tuam.

68. pag.

F. i. sanctuarij. - **G.** templu[m]. - **H.** sc. gentiles Romanor[um] 10.20. - **I.** Judaeor[um] - **L.** sc. [con]tra lege[m] Exod. 20.24. - **M.** ut daemones consulant - **N.** sc. gentili - **O.** sc. peccatu[m] eor[um] - **P.** hebr. redda[m] simul. - **Q.** spirituale. - **R.** Apostolos qvi Yerusele[m] et Ecclesiam possidebant. - **S.** q.d. erunt ubiq[ve] fideles oves.

69. pag.

A. Execratoriu[m]. - **B.** sc. [Chris]tianos - **C.** Christo Deo Christianor[um]. - **D.** qvia Chr[istus] prio[r]es calamitates absterget. - **F.** Christi verba sunt - **G.** Ecclesia[m]. - **H.** Ecclesiam. - **I.** sprituales(!) (recte: spirituales), et templo. - **L.** 70. *ligni vitae* - **M.** qvia praemio fruent[ur] aeterno - **P.** sc. homines alioqvi contrarij. - **Q.** concordes. - **S.** ideo Sione[m] vestra[m] et templum vestru[m] n[on] depereo - **T.** collata cu[m] Caelo. - **U.** valde reverente[m] - **X.** cu[m] peccato vel t[em]pore novae legis et Christi.

70. pag.

B. fidem Christi - **C.** miracula faciendo, resurgendo etc. - **D.** impij Judaei - **E.** Ecclesia. - **F.** viros martyres mascula virtute. - **G.** q.d. illa felix Christianor[um] genera[ti]o fiet per mea[m] divina[m] virtue[m]. - **H.** Ecclesia. - **L.** i. reviviscent ex gaudio ob resurrectione[m] etc. - **M.** conflagrationis mundi - **N.** per qvadrig[as] currus etc. significat[ur] metaphorice Majest[as] D[omi]ni. Angelor[um] comit[a]t[us] - **O.** ultiōnem - **P.** poenam - **Q.** ultiōnis. - **R.** perdet o[mni]es reprobos. - **S.** in electis - **T.** charismata Sp. S.

71. pag.

A. donu[m] gratissimu[m]. - **B.** per eqvos et qvadrigas intelligit varia auxilia - **E.** sc. justis [s]pectacu[lum] (probabilis lectio abbreviati verbi *pectacum* - VG) sempiternum.

Liber Hieremiae prophetae

+ In Vig. Nativ. S. Joan. Bap. - F. A[nn]o M. 3375. ant. Chr[istum] 629. - G. sc. verbu[m] Dei. - H. i. praedestinavi ad offic[ium] Prophetae. - I. Chal. *vaticinari*. - L. sc. Angelu[m] aliqu[em] ait Menoch. - O. quasi occulta[m] ait Menoch *parata/m/> percutere* Sa. - P. buliente[m] Chal. *rege/m/> fervente[m] sc. Nabuchodonosorem]*

72. pag.

S. sc. Babylone q[v]ae Judaeis est aqvilonaris - T. erumpet. - B. q[van]do mihi despontata es in tuis Patrib[us] - C. dedicatus - E. idola. - F. aridam. - G. hic tota Palestina dicit[ur] Carmelus i.e. fertilis - H. Legis periti, docti

73. pag.

I. veru[m] Deum - L. perennem. - M. idola. - A. i. contra. - B. Assyrii hostes feroce. - C. i. Aegyptij - D. imberunt idolatria. - E. Euphratis. - H. Nitru[m] sordes erudit et expurgat. - I. qva fullones sordes pan[n]or[um] abluunt et purgant - L. falsos deos. - M. camelus libidine furens. - N. aestu libidinis - O. ardore libidinis - P. confundent[ur].

74. pag.

A. vestiu[m] avis - B. infantiu[m] et Prophetar[um] qvos occidisti. - C. q.d. n[on] occulte sed palam peccantes. - D. 70. *of/mnji queru*. - E. 70. *repulit*. - F. Deut. 24.4. - G. *in loca excelsa* Chald. - H. idolor[um] cultu. - I. ex nunc - L. qve[m] virgo et adolescentula duxi - N. ducta sua libidine - O. pronitate ad idolatria[m].

75. pag.

P. simultate. - Q. minus peccavit. - R. dijs - A. 70. *apostatae* sc. recedentes a fide et Deo. - B. per hanc intellige o[mni]a legalia. - C. gentilitatis alludit ad Babylon - D. incedere. - E. i. recedentes apostatae. - F. rebelliones condonabo - G. falsi erant dij qvos in collib[us] colebamus. - H. si idola deseret - I. turbaberis.

76. pag.

M. expurgate cor pro Dei verbo. - N. ut velut D[omi]n[u]s - O. im[m]unditias - P. sc. belli seu vexillu[m]. - R. Babylone et Assyria. - A. rex Nabuchodonosor - B. decipi permisisti per falsos Prophetas. - C. calamit[a]te[m]. - D. poenam idolatriae 70. *dolorem* - F. i. interiora - G. adducta a Deo. - H. Spiritu propheticu.

77. pag.

I. fertilissima regio. - L. consumptio[n]e[m] q.d. n[on] paenitus perdam. - M. desolabit[ur]. - N. Jerusalem. - A. hebr. *fucabis te* - B. vita[m] ut te perdant. - C. sc. filios. - D. i. qvod rectu[m] est - E. parcam. - F. veritatis studio-su[m] fidelem - G. Dei praecepta q[v]ae ho[min]es in officio continent. - H. Nabuchodonosor ex Syria - I. i. vespertinus ut in tenebris grasset[ur]. - L. q[vo]modo salva justitia.

78. pag.

N. sc. ne paenit[us] destruatis. - O. qvod Prophetae minant[ur]. - P. Dei oraculum. - Q. ut sint efficacia. - R. interficiens - A. q.d. n[on] penitus delebo. - C. Prophetae - D. poenitentes Chal. *contremiscetis*. - E. fluctus. - F. transilire. - G. provocans ad iracundia[m] - H. plena[m] et integra[m] messe[m]. - I. cavea aucup[i]um. - L. decipientib[us] et deceptis. - N. puniam. - O. fine.

79. pag.

P. sc. ad fuga[m]. - Q. duces Chaldaeor[um]. - R. sc. ut cito capiamus orbem. - S. sc. punienda. - A. 70. *dolor*. - B. q.d. ne penit[us] te abijciam. - C. relictu[m] post vindemia[m]. - D. 70. *congregatio/n]em*. - F. antiqvus qvas tenuerunt Patres - H. Chal. *reqviem*. - I. Chal. *doctores*

80. pag.

M. im[m]itta[m] clades. - N. sc. unus unanimiter - O. Chal. *oc/cidit*. - P. velut mortuo unigenito. - A. o Propheta - B. qvi a me declinant - C. os Proph[e]tae clamando fatigatu[m] est. - D. qvod nequit purgari. - +. Fer. 5. p. Dom. 3. Qvadr[agesimae] - E. ut audiaris ab o[mn]ib[us] - G. pseudoprophetar[um] - H. sc. qvod nos tuet[ur]. - I. 70. *oppressione/m*. - L. perniciem.

81. pag.

M. sc. pergitis - N. solet invocari - P. vestras cogita[tion]es et scelera. - S. decem tribus - A. lunae. - B. q.d. n[on] mihi nocent qvia n[on] humano modo irascor. - C. q.d. prius praecepi bonos mores. - D. juxta suas concupiscentias

82. pag.

F. et cu[m] fide vera religio et fidelitas - **G.** in sign[um] luctus - **H.** Hebr. et 70. *abomina[t]io[n]es* - **I.** 70. *altare*. - **L.** cadavera. - **N.** Chal. *Pseudoprophetar[um]*. - **O.** i. stellas - **P.** ut deos. - **A.** a Deo. - **B.** 70. *impudenti* hebr. *perpetua*. - **C.** consuetudine[m] malam. - **D.** i. migrationis in malu[m] locu[m].

83. pag.

F. ad ipsor[um] confusionem. - **H.** ad caedem. - **L.** Chal. *maledictionis*. - **N.** Regione, per qva[m] venit Nabuchodonosor. - **O.** sc. populos mortiferos et occidentes. - **P.** dijs. - **Q.** vox Prophetae. - **A.** Gaalad regio abundans resina, ponit[ur] hic pro Yerusal[e]m. - **B.** i. interficiendos. - **C.** tum proprie tu[m] metaphorice id est idololatiae. - **D.** seu obdurat[i] s[un]t.

84. pag.

E. o Yeremia - **F.** i. dolosor[um]. - **G.** 70. *examinabo igne* sc. bello ardentissimo. - **I.** sc. Yerusal. et Judaeae. - **L.** ruderu[m]. - **M.** aut Propheta ut c[au]sa[m] cladis edisserat. - **N.** 70. *idola*. - **P.** fugientes judaeos. - **Q.** peritae lamentandi. - **A.** audiet[ur] certissime. - **B.** vox est lamentantis populi. - **C.** hostis morte[m] inferens. - **E.** gloria[m] vel salute[m] qvaerendo - **F.** qvae neqvit eu[m] salvare - **G.** Chal. *timore/m/ mei* - **H.** peccati seu cu[m] peccato, ut multi ex sequentib[us].

85. pag.

I. mores. - **L.** plusq[va]m Deu[m]. - **M.** de colendis idolis. - **O.** arboris. - **R.** Chal. *regnu/m/*. - **S.** gentiles. - **T.** alias Ophir. - **U.** q.d. nihil aliud in idolis est. - **B.** Hebr. *fundat* - **C.** pluviar[um] - **E.** declaratus. - **F.** in[n]ane et vacuu[m]. - **G.** seu Deus. - **H.** sc. verus Deus. - **I.** idola. - **L.** paulo post.

86. pag.

M. mihi debita ob peccata. - **N.** reges, principes, sacerdotes. - **P.** moderate - **R.** perdiderunt. - **S.** initi in monte Sinai. - **T.** servandu[m]. - **U.** confirmem - **X.** Chal. *p[r]ophetiza*. - **A.** saepius cora[m] testib[us] monui. - **B.** tempestive. - **C.** malediction[i]s - **D.** Chal. *rebellio*

87. pag.

F. dijs. - **H.** Chal. *deprecatio/n]em* - **I.** Chal. *umbrosam*. - **L.** olim. - **M.** Domini. - **N.** sc. furor Chaldaeorum. - +. Fer. 3. Maj. heb. - **O.** loqvit[ur] Proph[eta] de se ipso, allegor[ice] de [Chris]to. - **P.** 70. *ducit/ur*. - **Q.** c[au]sam, qvia in[n]ocens era[m]. - **R.** sc. taxi, mystice lignu[m] Crucis etc. - **T.** exidij. - **C.** qvod postulant h[abe]nt et oretenus te laudant. - **D.** ab intimis, et corde. - **E.** in[n]ocentia[m] mea[m] - **F.** tibi ad victimam

88. pag.

G. seu futura n[on] curat. - **H.** q.d. si cu[m] civib[us] habuisti molestia[m] q[va]le[m] habebis cu[m] Yerosolymitis - **I.** sc. comparat Yeros[olymitas] cum intumescente Jordane - **L.** templu[m]. - **M.** populu[m] - **N.** Yerusal[e]m - **O.** in potestate[m] Chaldae[o]r[um]. - **P.** Chald. *operib/us/* - **Q.** Moabitas etc. - **R.** unu[m]qvemq[ve] - **S.** 70. *n/on] fuerint conversi*. - **T.** compara Chal. *eme*. - **U.** cinctoriu[m]. Graece *perizoma* qvod corpori proxime adhaeret, ut sup. v. 11. - **A.** seq[ve]ntia n[on] solu[m] in visione sed re ipsa facta e[ss]e ut efficacius moverent, cens[e]nt S. Thom. Hugo Dion. et primarij Rabini - **B.** distat ab Yerus[alem] 200 cir[citer] leucis

89. pag.

C. Chal. *fortitudinem*. - **D.** sc. falsos. - **E.** confitentes vestra[m] iniqvitate[m] - **F.** Chaldaea. - **G.** Thren. 1.2. - **H.** popul. Juda. - **I.** i. cadet. - **L.** i. ab Aeg[y]pto nil vobis auxiliij v. 4.Reg. 24.8. - **M.** castigaverit. - **B.** a[nim]al maculis distinctu[m] - **C.** va[ri]as maculas - **D.** per captivit[a]te[m], exiliu[m] etc. - **E.** qva[m] tibi remetiar

90. pag.

F. i. gestis et actis t[em]pore etc. - **G.** hebr. *desolata sunt*. - **H.** potentes. - **I.** famulos. - **L.** foetu[m] suu[m] ob herbae inopia[m]. - +. Pro qvacunq[ve] necessit[ate] - **M.** accusaver[i]nt nos. - **N.** misericordia[m] - **O.** spes. - **P.** advena. - **R.** b[on]a postulando - **S.** q.d. eheu. - **X.** quasi misi(!) (recte: missi) a me.

91. pag.

A. paenas m[a]litiae - **C.** i. n[on] cessent. - **D.** i. Jerusalem - **F.** Hebr[aice] *ne reprobes* - **G.** ut constet tibi glo[ri]a qvae nomini tuo deb[etur]. - **H.** orans pro populo. - **I.** praedic eicjendos. - **M.** inducam. - **N.** 70. *angustias* - **P.** rogando et hortando ad poen[iten]tia[m] - **Q.** ut ventilabru[m] paleas projicit. - **R.** Chal. *caet/um* adolescentiu[m]. - **A.** palam - **C.** multos.

92. pag.

E. propositu[m] o[mn]jiu[m] rixis et contumelijs. - **F.** cui [con]tradicit[ur] - **G.** Judaeor[um]. - **H.** ferro Chaldae-or[um] ut Chaldaeui illis parcant. - **I.** Chaldaea. - **L.** mea[m] c[au]sa[m] sed inimicos meos plecte. - **M.** excepti eos tamq[va]m cibu[m] sva[vi]ssimu[m]. - **P.** manus tua de qva v. 17. - **Q.** Chal. *deficientiu[m]*. - **R.** sup[p]lices tibi obedientes - **S.** 70. *pestilentiu[m]*. - **T.** i. non sint; futuru[m] pro imperativo. - **U.** per va[ri]os morbos. - **A.** benevolentia[m]

93. pag.

B. abrasio capillis ut Job. 1. v. 20. - **C.** q.d. n[on] dab[u]nt funebre conviviu[m] - **D.** genialis - **G.** sc. propterea. - **H.** Chal. et 70. *misericordia/m*. - **I.** q.d. nemo Chaldaeor[um] rete effugiet sed meliores mitt[am] subinde pis[c]atores sc. Apostolos qvi a[nim]as piscant[ur] et venant[ur]. - **L.** multiplices - **M.** poenas pro iniqvitatib[us] - **N.** terra[m] Juda. - **O.** deos falsos. - **P.** idola. - **Q.** decet facere? - **R.** Chal. *ultione/m*. - **S.** potentia[m] liberando. - **T.** indelebi-liter, fortissime. - **A.** ut im[m]itent[ur] patres.

94. pag.

B. Chal. substantia[m]. - **+**. Fer. 5. p. Dom. 2. Qvadr[agesimae] - **D.** tamq[va]m Deo. v[el] magis q[va]m in Deo. - **F.** myrica seu tamarix arbustu[m] sine fructu. - **H.** 70. *profundu[m]* Chal. *dolosis*. - **L.** examinans intima. - **M.** opera - **N.** id est sic fecit impius - **O.** spes. - **P.** n[on] in Caelo Chal. *cadent in gehen/nja/m*. - **Q.** glo[ri]a seu salus - **R.** humana[m] prosperitate[m]. - **S.** Chal. *interit/um*. - **T.** multiplici - **U.** a peccato. - **X.** efferre.

95. pag.

A. ex stirpe David. - **B.** Cha[l]d. *Sacrificiu[m] confessionis*. - **C.** per Nabuzardan, et Chaldaeos. - **D.** Chal. *palatia*. - **E.** ex illo. - **H.** mutabo sententientia[m]. Menoch. - **I.** formo more figuli Chal. *creo*. - **M.** q.d. n[on] possum[us] prava[m] consuetudinem relinqvere - **N.** i. exhauri v[el] impediri ne fluant aquae vivea.

96. pag.

A. antiqvis - **C.** contemptu[m] - **D.** adversus(!) (recte: adversis) n[on] propitius ero. - **+**. Sabb. p. Dom. Passio[nis] - **E.** i. dabis, qvia ut Propheta et figura [Chris]ti loquit[ur] - **F.** Nabuchodonosor. - **G.** ad ignomin[iam] qvos crea-veras ad gloria[m]. - **H.** Hebr. *et duc tecu/m de seniorib[us] populi*. - **I.** prae pavore - **L.** prophetaverint - **M.** illic im[m]olando filios daemonijs Psal. 105. v. 37. - **N.** qvia ibi Judaei a Chaldaeis occident[ur].

97. pag.

P. id impletu[m] in obsidione Chaldaeor[um] sed plen[i]us in obs[idione] Romanor[um] per Titu[m]. - **A.** sc. humana potentia. - **B.** id e[st] in carnificina[m] civiu[m] sicut Topheth erat carnificina filior[um]. - **C.** tectis q[v]ae in Palaestina s[u]nt plana - **D.** sc. astris. - **E.** indomita[m] reddiderunt - **F.** Chal. *obedirent*. - **G.** unus e t[em]pli praefectis - **H.** 70. *carcere/m*. - **I.** id est juxta vel vers[us] porta[m] Menoch. - **L.** 70. *transmigratio/njem*. - **M.** labore parta - **N.** pretiosu[m]. - **O.** videns seduxisse - **P.** declamans [con]tra iniqvit[a]te[m]. - **Q.** qvi neqvit conti-neri. - **A.** amici sc. olim. - **B.** Chal. *insidiantes*.

98. pag.

E. meam. - **F.** infelix. - **G.** hoc modo cog[ita]ndi exprimebat sum[m]os dolores: sic et Job sua[m] exagerat cala-m[itatem] Job. 3.2. - **H.** hostium. - **I.** receptaculu[m] [con]tinuu[m]. - **L.** haec per hysterologia[m] infr. ad cap. 37.17. referenda s[u]nt, et A[nn]o Mundi 3415 tribuenda, cum continuata Jerosolym. obsidione iter[um] per legatos suos Jeremia[m] consuleret Sedecias - **M.** aliu[m] ab illo de qvo sup[ra] - **N.** Chal. *ora* - **O.** instrumenta et arma. - **P.** propono - **Q.** ra[ti]o[n]em. - **R.** q.d. do optione[m]. - **T.** q.d. habitare est via mortis.

99. pag.

B. tempestive et cito lites absolvite - **C.** sc. Jerusal[e]m. - **D.** munitae Chal. *habitantis in fortitudine* - **E.** Chal. *in urbib/us*: na[m] Judaea[m] sylvae comparat. - **F.** A[nn]o M. 3394. ant. Chr. 610. - **G.** Joachaz sive Sellum. - **H.** palati regij - **L.** judiciu[m] justu[m] - **M.** si regia - **N.** Jerusalem alieno nomine vocat[ur] qvia alienata a Deo - **O.** Chal. *praeparabo* - **P.** magnificas domos - **R.** Josia[m] regem optimu[m] - **S.** Sellu[m] sive Joachazu[m] a Rege Aegypti captivu[m] ductu[m] - **T.** laboribus - **U.** sine mercede.

100. pag.

A. rubrica optima sc. ex Sinope urbe Ponti - **B.** ex suberia(!) (recte: superbia) - **C.** n[on] ea[m] plangent - **E.** Jerusalem - **F.** loca edita - **G.** potens auxiliu[m]. - **H.** prosperit[a]te. - **I.** spes vana - **L.** domib[us] ex cedris - **M.** congreginabis gemitus - **N.** Qvi et Joachim (:4.Reg. 23.7.8. et 2.Par. 36.8.:) hic Patri Joakimo successit A[nn]o 3405. ant. Chr. 599. Vid. not. ad libr. 1.Par. 3. - **O.** conjunctissim[us] mihi - **P.** Juda. - **Q.** levabunt optando. - **R.** incolae terrae - **S.** sine successore in regno.

101. pag.

T. Chal. *gubernatorib[us]*. - **U.** pradicit [secun]do, adversus regia[m] astirpem(!) (recte: stirpem) et magistratus. Consola[ti]o[n]e[m] subijciens de instaura[ti]one per [Chris]tum. - **C.** Chal. *Messiam*. - **E.** sc. Christ. Deus Hebr. *Jehova* qvod soli Deo convenit. - **G.** Chal. *pseudoprophetas* - **H.** propter. - **I.** calamitatis - **L.** justitiae divinae voluntati. - **M.** alij *Baalim* Chal. *nomine idolor[um]*. - **N.** sc. falsos. - **Q.** 70. *abiciunt verbu[m] meu[m]*. - **S.** sc. ex justis.

102. pag.

U. vehementia - **A.** Chal. 70. et hebr. *avertissent*. - **B.** t[em]pore v[el] loco sc. ut idola. - **C.** sc. aeternus sum[mus] et im[m]ens[us] - **D.** sicut somniu[m] et n[on] ut visione[m]. - **E.** verbis ho[m]i[num] - **F.** verbu[m] Dei. - **G.** sc. veris Prophetis qvoru[m] dicta mendacijs dein contaminant. - **H.** i. falsus Chal. *scriba*. - **I.** Prophe[ti]a de calamit[a]te. - **L.** ironice et per ludu[m]. - **M.** modeste et humiliter interrogantes - **N.** puniet[ur] per tale[m] irrisio[n]e[m]

103. pag.

P. in visione. - **A.** A[nn]o M. 3405. ant. Chr. 599. - **B.** i. fabros et artifices. - **C.** i. peritos castrametandi vallo includendi etc. - **D.** benigne respicia[m] - **E.** docile legis - **H.** qvi [con]tra monita Jerem. in Aegyptu[m] fugerat - **I.** ut miseri comparent[ur] Judaeis - **L.** Chal. *in fabula[m]* - **M.** A[nn]o M. 3397. Ant[e] Chr[istum] 607. qvia Propheta n[on] servat ord[inem] t[em]poris, Menoch. Tirin. - **N.** hoc A[nn]o in Societ[a]te[m] Regni a Patre assumpti ut eu[m] mitteret [con]tra satrapam Cale Syriae qvi ad Aegyptiu[m] defecerat. Beros. apud Joseph. - **O.** tempestive, studiose sc. per Prophetas.

104. pag.

A. serviente[m] mihi ut per eu[m] vos puniam. - **B.** i. diuturnas - **D.** usq[ue] ad Cyru[m] - **E.** factu[m] in visione. - **F.** in visione imaginaria. Menoch. - **G.** Chal. hebr. 70. *Huso*.

105. pag.

H. in Persia - **I.** Chal. *Babylonis*. - **B.** q.d. q[va]mvis judicet ipse judiciu[m] subit disceptans etc. - **C.** Chal. *ut stercus*. - **D.** Chal. *reges*. - **E.** sc. Deus. - **F.** templu[m]. - **G.** Dei alioqvi mitissimi v[el] Nabuchodonosor cito advolantis. - **A[nn]o** M. 3395. ante Chr. 609. - **H.** sc. in festo Tabernaculor[um] q[van]do o[mn]es mares ex o[mn]ib[us] civitatib[us] tenebant[ur] sistere se Jerosol[y]m[am] - **I.** 70. *qviesca[m] a malis* Chal. *avert[en]tur* (probabilis lectio abbreviati verbi - VG) *a malo*

106. pag.

L. diligenter magna cu[m] cura - **M.** mittens. - **P.** i. legis doctores. - **Q.** praetenda[m] nomen D[omi]ni. - **A.** Chal. *orientalis*. - **B.** q.d. reus est mortis. - **E.** hebr. *sciendo cognoscite* id est certo. - **F.** in vestra[m] pernicie[m]: qvi clamabit [con]tra vos vindicta[m]. - **G.** missus a D[omi]no. - **I.** ita vastabit[ur] ut arari possit - **L.** hactenus n[on] fecit populo redeunte ad peccata.

107. pag.

M. patrociniu[m] et auxiliu[m] - **N.** hic apud Josia[m] Patrem Joakym authoritate valuit - **O.** A[nn]o M. 3395 ant[e] Chr. 609. - **A.** hebr. *funes*. - **B.** sc. ligneas videt[ur] per annos 15. gestasse saltem per. ann. subinde. - **C.** hoc jussus e[st] facere per Anno(!) (recte: per annos) 4. Sedecio. - **D.** ut gratulantes ei de Regno pariter incitarent [con]tra Chaldaeos - **E.** qvi eo t[em]pore hos o[mn]es populos subegisse videt[ur] qvo Tyru[m] per An[nos] 13. ut refert Joseph. obsedit - **F.** Evilmerodat - **G.** Ba[l]tasar. - **H.** Chal. *interitus* - **L.** sc. in causa sunt, ut ego vos ejici-a[m].

108. pag.

A. Chal. *memoriae* sc. liberationis per Cyru[m] et Dariu[m]. - **B.** i. qvoda[m]. - **C.** Regni Sedeciae ita Graeci et Chaldeus A[nn]o M. 3408 ant. Chr. 596. - **D.** Chal. *Pseudopropheta*. - **E.** i. contera[m]. - **F.** i. completi - **G.** q.d. utina[m] ita sit. - **H.** Chal. *confirmet* - **I.** Hebr. et Chal. *a saeculo*. - **L.** q.d. et ita evenit ut praedixerunt.

109. pag.

M. Chal. *juga lignea* - **N.** c[au]sa eris, ut oporteat ferre judiciu[m] ferreeu[m]. - **O.** dura[m] servit[u]te[m]. - **P.** ponam. - **A.** ejiciam. - **B.** epistolae - **C.** A[nn]o M. 2405. ant. Chr. 599. - **D.** Chal. *scribas* - **E.** Nohesta mater Jechoniae

110. pag.

I. promissione[m] - **L.** Chal. *spem* qva[m] patienter expectatis. - **M.** in praeceptis meis v[el] ad orandum. - **N.** Sedeciam. - **A.** ejiciam. - **B.** diligenter et t[em]pestive - **C.** Judaei putant hos e[ss]e senes qvi Susan[n]ae pudori

insidiati sunt. Sed male, na[m] valde e[ss]e probabile Susanna historiæ Epis[tolam] praece[si]sse item illi senes non arguunt[ur] a Daniele, qvod prophetarint menda[c]iter nec a Nabuchod[onosore] damnati aut frixi sunt in igne sed ab o[mn]i caetu Judæor[um] [secun]dum lege[m] Moysi percussi hoc e[st] lapidati. - **D.** teste n[on] indigens qvia ipsem testis occulat[us]. - **E.** separandum hoc a superio[ri]b[us] videt[ur] et contigisse A[nn]o seqv[enti] - **F.** sc. literas - **G.** secundu[m] et qvasi vicariu[m] Sum[m]i Sacerdotis - **H.** i. insan[um] et a daemonio correptum ut 4.Reg. 9.11. - **I.** sc. falsa. - **L.** A[nn]o M. 3406. ant. Chr. 598.

111. pag.

L. A[nn]o M. 3406. ant. Chr. 598. - **A.** 70. *transmigratione[m]*, sc. abductos in Baby[loniam] - **B.** Chaldaeor[um], myst[ice] perseq[ve]ntiu[m] Ecclesia[m]. - **D.** diaboli etc. - **E.** Chal. *[Chris]to filio David.* - **G.** ad Ecclesia[m]. **H.** calamitas. - **L.** 70. *multiplicata* Chal. *roborata*

112. pag.

M. conqvereris. - **N.** Chal. *vaga[m] 70. dispersa[m]* - **O.** Chal. *Jerusalem* myst[ice] Eccl. - **P.** Chal. *cantantiu[m]* - **Q.** Hebr. *firmabit[ur]*. - **R.** Hebr. *fortis ejus* - **S.** conjunctio[n]e [per]fectissima - **T.** ta[m] ar[c]te ut ille. - **A.** solos impios laedit. - **B.** t[em]pore Christi - **C.** eod[em] A[nn]o 3406. - **D.** in solitudine - **E.** multo magis ducente Christo - **F.** olim ait Synagoga. - **G.** R[espon]det Deus - **H.** Chal. *caet[us]* - **I.** Chal. *canentiu[m]* - **L.** Samaritae gentiles etc. convertent[ur] - **N.** i. praecipuos - **O.** 70. *Salvavit D[omi]n[u]s*. - **P.** infidelit[a]tis - **Q.** sc. o[mn]e gen[us] ho[m]inu[m]. - **R.** doctrinae et gra[ti]ae.

113. pag.

S. i. redimet sic et in seqv[enti]b[us] - **T.** i. Ecclesia - **U.** intellige per haec b[on]a sp[i]ritualia - **X.** spirituali - **Z.** regio Bethlehemitica ubi Rachel sepulta - **A.** n[on] comparent. - **A.** fines caelestis patriæ - **B.** sc. gemente[m]. - **C.** statu[m] meu[m] - **D.** ex dolore. - **E.** i. speculare. - **F.** i. dole - **G.** in sensu spirituali - **H.** Jerusalem etc. - **I.** creabit. - **L.** inusitatu[m] - **M.** Virgo Maria Sa Menoch etc. - **N.** in utero. - **O.** sapientia perfectu[m]: ab eo erit illa salus. - **P.** ap[p]laudentes Christi Ecclesiae

114. pag.

S. testamenti novi. - **U.** in Caelo Augustin[us] De spir[itu] et litera c. 24. - **Y.** ad illumina[ti]o[n]em - **A.** i. n[on] deficiet - **B.** Chal. *coram me ministrans* sc. mihi serviens et sacrificans - **D.** est collis juxta Jerus. - **E.** iteru[m] collis est q.d. Jerusal. caelestis et spiritualis amplificab[itur] velut si nunc de terrena dicerem, a turre etc. - **F.** Sanctuarium seu Ecclesia - **G.** A[nn]o M. 3415. ant. Chr. 589. - **H.** caepit eam obsidere An[n]o nono Sedeciae 4.Reg. 25.1. - **I.** pro carcere atrij.

115. pag.

L. praediū[m] seu aedificiu[m] cu[m] horto. Sa. - **M.** i. eme. - **N.** hebr. et 70. *siclos*. Chal. *minas*. - **O.** emptionis - **P.** conditio[n]es - **Q.** ratifica[ti]o[n]es - **R.** exemplar instrumenti aptum - **A.** ne corrumpantur - **B.** h. e. ement[ur]. - **C.** 70. *excelso*. - **E.** sc. posteror[um]. - **F.** testis, seu testificat[ur]

116. pag.

G. ja[m] danda. - **H.** i. tectis - **I.** irritant - **L.** sc. furore[m] merita. - **A.** Chal. *pseudoprophetae*. - **B.** diligenter et tempestive per Proph[etam] - **D.** Chal. *tradicerent per ignem*. 70. *offerent*. - **E.** i. ejiciam - **G.** ra[ti]o[n]e[m] colendi Deum - **H.** novae legis. - **I.** Chal. *stabiliam*. - **L.** 70. *fide* - **M.** ex animo amantiss[im]o

117. pag.

N. dicetis. - **O.** i. reducam. - **P.** Eod. A[nn]o 3414. ant. Chr. 590. - **Q.** hebr. *fortia ardua* Chald. *reservata* seu *oc[c]ultata*. - **A.** pace[m] et veritate[m] qva[m] petunt. - **B.** Jerusal[e]m et Eccles[ia] per Jerusale[m] significata. - **C.** nominata celebris in gloria[m]. - **D.** hostes eor[um]. - **E.** brevi dicetis - **F.** hebr. *plateis* - **G.** ista o[mni]ja signif[icant] spirituale[m] Ecc[lesi]s[i]ae laetitia[m] - **H.** Chal. *laude[m]* - **I.** captivitate[m]

118. pag.

L. re[m] bona[m] et consolatoria[m]. - **M.** Chal. *Christu[m]* - **N.** i. n[on] deerit - **O.** Christ[us] v[er]el fidelis successor v[er]el vicarius. - **P.** i. n[on] deerit. - **Q.** Christus - **R.** Spirituale sermen seu [Chris]tianos. - **A.** sc. Regia et sacerdotalis. - **B.** i. captivos et conversos. - **C.** A[nn]o M. 3414 ant. Chr. 590. - **D.** id est certo.

119. pag.

E. sc. morte naturali - **F.** Hebr. *tibi* sc. aromata et odores in funere tuo. - **G.** voce praeconis denuntians. - **H.** ob annum sabbatariu[m] juxta legem Exod. 21.2. - **I.** Et ecce mox obsidio solvit[ur] Chaldaeis adversus Aegyptios in auxiliu[m] Judæor[um] accurentes castra moventib[us]. - **L.** sc. ab instituto et faedere discesserunt. - **M.** cum se

obsidione liberos viderent, ut est infr. 37.4. - A. violatores pactu[m] interposito meo nomine et juramento firma-tu[m]. - B. et ego vos manu mitta[m], desere[m] nec protega[m].

120. pag.

C. sc. velut dicentes sic secemur si violem[us] pactum - D. 70. *dynastae*. - E. sc. obsidione. - F. sc. Chaldaeis ut redeant ad obsidio[n]e[m]. - G. A[nn]o M. 3398. ant. Chr. 606. - H. Chal. *gazophilaciū/m*. - I. offeres ut bibant. - L. i. atriu[m] t[em]pli. - M. ubi dona principu[m]. - N. de qvo 4.Reg. 10.15. - A. vita longa felici et pacifica. - B. ut peregrini qvia n[on] ex Israel sed ex Jericho oriundi. - C. per ann[os] cir[citer] trecentos

121. pag.

D. plus ponderis habentes. - E. mature excitans et surgere faciens. - G. constanter servaverunt. - H. in persona Dei. - I. Chal. *ministrans coram me*. - L. A[nn]o M. 3398. ant. Chr. 606. habitis ja[m] illis concionib[us] qvae conti-n[en]t[ur] cap. 25. et 35. - M. membrana[m]. - A. dictante Jeremia. - B. vel extraordinarij vel solennis videlic[et] mensis 7. dje 10. qvotannis celebrari 5. dieb[us] ante Fest.Tab[e]rnaculor[um]

122. pag.

C. si forte conversi cadant. - D. A[nn]o M. 3399. ant. Chr. 605. - E. qvi Caslev dicit[ur] et ex parte decembri nostro respondet[ur] - F. in memoria[m] ut videt[ur] Urbis eod[em] superioris A[nn]o mense a Chaldaeis capta. - G. se[c]retarij Menoch. Cancellarij. Vatablus. - H. i. proceres. - I. o[min]es int[e]r se - L. expedite dictabat. - M. scientes impij Regis ingeniu[m]. - N. ap[p]arent(!) (recte: appetit) tunc fuisse liberatu[m]. - A. i. Novembri - B. focusus prunaru[m]. - C. jubent Rege v[el] ipse Rex, hic v[ersus] 25. et 29. - D. in hujus facti detesta[ti]o[n]e[m] Judaei ad hunc usqve diem jejuniu[m] dje 7. mensis Chasleu observant.

123. pag.

E. q.d. n[on] ostenderunt timorem v[el] horrorem - F. sc. fecit ne absconditi invenirent[ur] Chal. *protexit*. - G. auferet - H. sc. diu: nam Joachim ejus filius solum [tri]bus mensib[us] regnavit - I. puniam - L. Chal. *obedierunt* - O. A[nn]o M. 3414 ant. Chr. 590. - P. sc. ja[m] soluta obsidione propter adveniente[m] exercitu[m] Farao[n]is v. 10.

124. pag.

A. sc. fixu[m] et certu[m] est Dei decretu[m] de Urbis excidio. - B. Chal. *haereditatem* - C. vel pugnis vel flagellis - D. Regij. - E. in carcere[m] profundu[m] foetidu[m] similem sepulchro. - F. fugato enim exercitu Pharaonis(!) Hierosolimytana[m] obsidio[n]e[m] reintegravit Nabuch[odonosor] circa 15. djem mensis 3. dieb[us] videl. 390. ante capta[m] Urb[em] ut ex typo Ezech. 4.6. intelligere possumus qvo etia[m] referenda sunt ea qvae sup[ra] c. 21. dicunt[ur]. - G. qvod ei praeterea dabat[ur]. - H. usq[ue] ad Urbis expugna[ti]o[n]e[m]. - I. A[nn]o M. 3415. ant. Chr. 589. - L. qvi conveniebat ad eu[m] clausum carcere publico

125. pag.

A. sc. praedicti. - B. foveam - C. 70. *atrio*. - D. aulicus. Chal. *vir magnus*, iste pro hac misericordia evasit in Urbis clade incolumis Infr. c. 39.16. - E. Hebr. *thesauro*. - F. sub axillis - G. i. porta[m] [ter]tia[m] qvae Regiae respon-derat. - H. abfuit [er]go Rex hoc t[em]pore, fortasse exurerunt Tyru[m] qva[m] obsidebat etc.

126. pag.

A. Joachim, qvi et Jechonias - B. i. familiares - C. Chal. *in confusione*. - D. ad pedes Regis suppl[e] me abjeci. - E. interrogando - F. sc. de actis cu[m] Rege et colloqvio de Urbis clade. - G. A[nn]o M. 3414. - H. in cuius rei memo-ria[m] a Judaeis adhuc jejuniu[m] observat[ur]. - I. A[nn]o M. 3416. ant. Chr. 588. - L. Chal. *catenis ferreis*.

127. pag.

A. imbellem multitudinem. - B. Hebr. et 70. *agros* sc. qvi ex cisternis poterant irrigari - C. q.d. fave et fove. - D. hic inter Judaeos vir primari[us] ante capta[m] Urbem ad Chald[aeos] juxta monita Jeremiae profugerat. - E. 70. *luctrum* (!) (recte: lucrum) sc. salva erit. - F. qve[m] deinde refert c. 42. - G. A[nn]o M. 3416. - H. Hebr. *Jehova*. - I. erant. - L. potestate et optione tua. - M. Hebr. *viaticu/m* sc. ad redeundu[m] in Jerusalem.

128. pag.

B. ut praesto sim ad R[espo]ndendu[m] et exeque[ve]ndu[m] - C. locis et vicis Amonitar[um] - D. aliquos reliqvisset. - E. i. occidere. - F. rem hanc. - G. A[nn]o M. 3417. inchoante. ant. Chr. 587. - H. familia Davidis - I. sc. Amoni-tar[um]. - L. sc. sicarij - M. excepti convivio Godolia

129. pag.

N. incolarum Masp hath. - **O.** 70. *plangent ob eversione[m] Urbis et templi.* - **A.** fingens fletu[m] ob eand[em] c[au]sa[m]. - **B.** 70. *putei* - **C.** socijs - **D.** Sedecia, nam filij trucidati s[u]nt **E.** captivor[um]. - **F.** advenire vindices suae libert[a]tis. - **G.** Chal. *de Masp hath.* - **H.** sc. abductas ab Ismahele. - **I.** propter metu[m].

130. pag.

+. t[em]pore belli - **L.** A[nn]o 3417. ant. Chr. 581. - **M.** i. valeat. - **A.** id est juramus et testamur Deum. - **B.** facile. - **C.** durum. - **D.** Hebr. *si manentes manseritis.* - **E.** stabilia[m] et multiplicabo - **F.** satis paenar[um] sumpsi - **G.** si firmiter velitis. - **H.** De[us] e[ni]m datus erat Aegip[tum] Nabuchodo[no]zori ob Tyrios debellatos Ezech. 29.30. et 31.

131. pag.

I. effusus est sicut metalla conflata - **L.** execratoriu[m] et imprecatoriu[m] - **M.** jurando in vestra[m] perniciem. - **N.** Aegypti. - **A.** Eod. A[nn]o 3417. - **B.** Chal. *impij.* - **C.** fortasse ardent[er] loquens disvadebat profectionem in Aegyptum. - **D.** metropolis erat Aegypti. - **E.** qvales eligi et poni solent in fundamentis. - **F.** Chal. *tentoriu[m]*

132. pag.

G. in Babylon[iam] - **H.** id e[st] opibus - **I.** i. templi, 70. *helio poleos.* - **L.** Urbs est Aegypti Exod. 14.2. - **M.** sive Daphnis - **N.** provincia Aegypti, et urbs est. - **A.** ut pro dijs haberent. - **B.** Prophetas excitans et faciens illos surgere. - **C.** i. effusa - **D.** Chal. *in vicis* - **E.** Chal. *vicis* Hebr. *plateis.* - **F.** Chal. *n[on] cessarunt.* - **H.** qvi obstinate voluerunt

133. pag.

I. execratione[m] - **L.** punia[m]. - **M.** os pro voluntate q.d. volem[us] - **N.** i. lunae vel soli. - **A.** vox faeminar[um] - **B.** q.d. imitamus viros - **C.** testificans. - **D.** praeceptis qvia Dei voluntatem testant[ur]. - **E.** per me ipsum seu Christu[m].

134. pag.

F. Chal. *visitabo* - **G.** sive Hophra filiu[m] Psamis Necaonis nepote[m], id completu[m] est cir. An[num] 3433. iste Pharao ad urbe[m] Memphis cum Amasi congress[us], victus, captus ac demu[m] strangulatus est. Herodius L. 2. et Diod. S[i]c. L. 1. - **H.** n[em]pe posita sup. c. 36. - **A.** consolatoria verba. - **B.** plus aeqvo de te sollicitu[m] ob ea, qvae populo eventura audieras a Jeremia. - **C.** prospera in mundo. - **D.** ut salva sit. - **E.** haec prima Prophetia de Nabuchod[onosore] statim effectu comprobata - **F.** A[nn]o M. 3397. ant. Chr. 607. Joachimi -4- inchoante - **G.** irrisorie monet Aegyptios - **H.** sc. curribus falcatis. - **I.** in Spir[itu] propheticō. - **L.** qvia fugiens n[on] effugiet. - **M.** interrogat irrisorie.

135. pag.

N. pergit in ironia. - **O.** sc. cladis. - **P.** resumit ironiam - **Q.** haec 2. Prophetia de Nabuchod[onosore] qvae non[n]isi post capta[m] Tyru[m] completa est A[nn]o captivit[at]is Jechoniae 27. Ezech. 29.19. - **A.** sc. Nabuchod[onosor] qvod celeriter qvasi columba volans adveniret. Menoch. - **B.** i. unus ex montibus. - **C.** i. juxta mare q.d. sic v[er]a est pradic[ti]o. - **D.** Babylone. - **E.** milites alienigenae mercede conducti - **F.** punitionis. - **G.** succident Chaldae - **H.** sylva[m] Aegypti homines ut arbores - **I.** regulos et proceres. - **N.** sc. Babylone et remotis regio[n]ib[us].

136. pag.

O. moderate et clementer Sup. 30.11. - **P.** copiae Chaldaeor[um]. - **Q.** venient. - **S.** copias auxiliares. - **A.** ab ardore caedendi. - **B.** id est praeceperit. - **D.** urbs Moab. - **E.** Chaldae sic se hortantes - **F.** duale est q.d. deutraq[ve] Oron - **H.** i. humiles - **I.** idolu[m] Moab. - **L.** i. vocate florida[m]. - **M.** 70. *negligenter* - **N.** sc. a caede peccator[um].

137. pag.

O. opibus. - **P.** sapor. - **Q.** idolo suo - **R.** seu idolis Bethel - **T.** ironice - **U.** cades, dejeceris - **X.** loco arido. - **Y.** urbs Moabitar[um]. - **A.** sc. Dei. - **B.** et seq[ue]ntes urbes Moab. - **C.** i. fortitudo - **D.** vino furoris divini. - **F.** Hebr. *Kitcheres*(!) (recte:Kircheres) nomen urbis - **G.** i. cives - **H.** Nabuchodonosor - **L.** de locis fertilibus.

138. pag.

M. trienni pul[ch]ra. - **P.** Nabuchod[ono]sor. - **Q.** copias. - **A.** sc. in angustijs - **B.** gladius hostilis - **C.** casus improvisus. - **D.** desidiae - **F.** duces - **G.** cultor hujus idoli - **H.** per Apostol[os] Sa. - **L.** idolu[m] Ammonitar[um]. - **M.** metropolim Ammonitar[um]. - **N.** cives. - **O.** idolu[m] et Deus vester.

139. pag.

P. a captivit[ate] t[em]porali et spi[ritual]li per Chr[istum] - **Q.** A[nn]o M. 3417. ant. Chr. 587. v. Ezech. 25.12. - **R.** urbe Idumaeae. - **S.** regio in, vel juxta Idumae[am]. - **T.** respectu tui erant in[n]ocentes - **B.** sc. Bosra. - **C.** Chal. infirmu[m] - **D.** o popule Idumeor[um]. - **G.** ob eluvione[m] Jordanis famelicus - **H.** Nabuchod[onosor] - **I.** Idumaea - **M.** copias.

140. pag.

N. nuntiu[m] seu rumore[m]. - **O.** regis Syriae - **P.** 70. *perditione[m]* - **Q.** ironice sc. si potestis. - **A.** alias Urbs sedes et ditio Regis Agarenor[um]. - **B.** A[nn]o M. 3405. ant. Chr. 599. - **C.** Persidis regione[m]: Elimais provincia sita est ad fluv[ium] Elai caput metropol[itanum] Susa: eam Astiagi Aabuch. ademit et Chaldaeor[um] Imp[erio] subj[e]cit. Elamitis v[er]o postea copias suas cu[m] Medis adversus Babylonios conjungentib[us]. Sublato Rege eor[um] Deus in Ela[m] soliu[m] reposuit per Cyr[um] et Susan Persar[um] facta est regia. Strab[o] L. 15. - **D.** postq[ua]m ejecero Aelamitas constitua[m] aliu[m] Rege[m]. - **E.** per Cyrum ad Christiana[m] libertate[m] per Chr[istum] Act. 2.7. - **F.** A[nn]o M. 3409. ant. Chr. 595. ead. de Babyl[onia] vaticinia praedicta erant ab Isaj. c. 35.46.47. et alibi.

141. pag.

G. idolu[m] Chaldaeor[um]. - **H.** aliis eor[um] deus. - **I.** prae laetitia - **A.** sc. spolijs. - **B.** 70. *lascivitis* - **C.** ignominiose capta. - **D.** solo aeqvata. - **E.** abjectissima. - **F.** i. agricolas. - **G.** exercitus velociter advolantis. - **H.** Chal. *reges* - **I.** qvi abduxit 10. tribus - **L.** Senacherib

142. pag.

M. loca fertilia - **N.** sc. Christi transit enim a figuris ad figurata. - **O.** arma Persar[um] et Medor[um]. - **P.** 70. *punitionis*. - **A.** Chal. *conterentur* - **B.** Chal. *impie Rex*. - **C.** 70. *vim* - **D.** sc. violenter - **E.** Chal. *vindicabit* - **F.** Chal. *conterat* - **G.** si veniet - **H.** sc. Euphratis qvi fuit a Cyro divis[us] in multos rivulos ut transiri posset: qvia Cyrus abducto flumine alveu[m] Euphratis 2. stadior[um] flumine per urbem tendente[m] pervium redidit Herod. L. 1. Xenoph. instit. L. 7. et infr. 51.32. et 36.

143. pag.

M. famelicus - **N.** de eluvione ejus - **O.** Babylone[m] - **A.** Eod. A[nn]o 3409. - **B.** Chal. *direptores* - **C.** i. venient. - **D.** Chal. *derelictus* - **F.** vox Angelor[um] custodum et Prophetar[um]. - **G.** i. punitio juste inflcta. - **H.** altissime.

144. pag.

I. incensi a Chaldaeis. - **L.** sc. o Perse et Medi. - **M.** i. juxta Euphratem. - **N.** mensurat[us] - **O.** interitus - **R.** Hebr. *firmavit* - **S.** jubente. - **T.** sc. idola - **U.** hereditas - **X.** sc. tu Babylon. - **Y.** instrumenta et arma - **A.** i. boves. - **B.** Chal. *civitas* - **C.** i. munitionib[us] tuis. - **D.** Armeniae majoris - **E.** Armeniae inferioris. - **F.** Scythiae - **G.** Chal. *bellatores*.

145. pag.

H. sc. debiles. - **I.** tanta erat urbis magnitudo ut cu[m] captae essent extremit[a]tes ij qvi media[m] habitabant, id non adimadverterent(!) (recte: animadverterent) dum dje festo agerent convivia Infr. 39. Herod. L. 1. - **M.** expulit e regione mea - **N.** sc. Babylonis. - **O.** i. Cives op[p]ressi - **Q.** lapidum - **R.** prae dolore. - **S.** calice vindictae - **U.** i. Babylon. - **A.** grandis exercitus - **B.** sc. primo. - **C.** rumor belli - **D.** Cyrus e[ni]m A[nn]o, qvem nos putam[us] e[ss]e Mundi 3464. Assyrijs bellu[m] intulit rumore ea de re ad Babyloniam p[er]veniente: Sed cu[m] ad Hyndem amne[m] p[er]venisset aegre ferens, qvod eqvor[um] unus qvi illis sacri erant vorticib[us] ejus esset absorpt[us] expedit[ione] Babyl. intermissa fluviu[m] in 360. alveos biduxit ut vel a mulierib[us] transiri posset in eo opere perficiendo tota aestas est absumpta s[e]qv[enti] vere ann. 3465. Cyr[us] conjunctis Medor[um] et Pers[orum] copijs Babyl. perexit [con]tra Balth[asarem] seu Nabodinu[m]. Herod. L. 1. V. Dan. 5. - **E.** q.d. rex rege[m] superabit - **F.** sc. Deum.

146. pag.

G. sc. missi. - **H.** sc. calice irae meae. - **I.** i. morient[ur] - **L.** n[on] temere id adjectu[m] ut ap[p]areat Babylonis ruina[m] praedicta[m] ac scripto et simul conspicua qvada[m] actione consignata[m], totis 6. Annis anteq[ua]m Babylonij Jerusale[m] exciderent - **M.** verba hujus ac praecedentis copijs: ut explicat mox v[er]bis seq[ue]n[t]ib[us] - **A.** A[nn]o M. 3414. ant. Chr. 590. - **B.** Chal. *coram*. - **C.** sc. Deo vidente et improbante.

147. pag.

E. sc. a Chaldaeis - **F.** in tribu Nephtali ad monte[m] libanu[m]. - **G.** Chal. *caten[i]/s ferreis* - **H.** A primo Regni ejus adhuc vivente patre initio A[nn]o M. 3416. desinente. ant. Chr. 588. - **I.** ipso die Sabbati postq[ua]m a Salo-

mone condi cepta est A[nn]o 424. mensib[us] 3. et dieb[us] 8. - **A.** fuscinalas ad extrahendas carnes. Menoch. - **B.** id est im[m]ensu[m] erat. - **C.** circumferentia - **D.** erant plura, sc. centu[m], sed aliquva aspicientes latebant - **E.** i. summu[m] - **F.** vicariu[m] Sum[m]i.

148. pag.

G. Regi familiares. - **H.** Regni sui A[nn]o M. 3420. ant. Chr. 584. - **L.** in hac extrema desola[ti]o[n]e qvae terra[m] penitus inulta[m] reliquit, iniqvitatis Israhelis (:a Juda sejuncti:) 390. et Judae 40. An[n]i terminant[ur] Ezechielis c. 4. praemonstrati - **M.** A[nn]o M. 3442. ant. Chr. 562. - **N.** sc. decrevit fecit v[er]o 27. mensis ut dicit[ur] - **O.** sc. primo. - **P.** in ejus aula

Lamentationes Hieremiae prophetae

A. Praefati haec n[on] habet[ur] in Chald[ao] Hebr[ao] Syro negant multi scriptura[m] canonica[m] esse - **B.** olim - **C.** orbata rege civib[us] etc. - **E.** foederati populi

149. pag.

F. vident[ur] lugere. - **G.** i. domini ei dominant[ur]. - **H.** Jeruzalem - **I.** Hebr. et 70. *persequebantur*. - **L.** Chal. cessat[i]o[n]e[m] bo[n]or[um]. - **M.** sc. prae pudore. - **N.** i. cecidit gravissime. - **O.** et permisit [con]tra legem ingredi - **A.** penitus spoliavit - **B.** sc. divino consilio. - **C.** qvo Chal[dae]i urbem et templ[um] incenderunt. - **D.** praecipuos.

150. pag.

F. Chal. *prae angustia more parturientis* - **G.** facie[m] faciendo [con]tra lege[m] ejus. - **H.** Aegyptios in auxiliu[m] - **I.** i. interiora - **L.** i. domi fame moriunt[ur]. - **M.** puniens me - **N.** Chal. *ultionis hostiu[m]*. - **O.** i. spolia si hoc praedicit propheticamente - **P.** a felicitate in calamit[a]te[m] - **Q.** Sanctuarij et arcae. - **R.** profanavit tradendo Gentili[b]us. - **A.** vim suam ultrice[m] - **B.** 70. *multiplicavit* - **C.** i. templu[m]. - **D.** fecit ea cessare.

151. pag.

E. permittens ut maledica[m] tractari et perdi. - **F.** sanctuario et templo. - **G.** mensura[m] punition[i]s - **H.** sc. observatio legis - **I.** viscera seu interiora. - **L.** sc. prae fame morientes. - **M.** i. aequivarabo - **N.** Chal. *pseudoprophetae* - **O.** i. irriserunt exproparunt(!) (recte: exprobrarunt). - **C.** clama vociferare - **D.** a prima vigilia

152. pag.

E. filios suos. - **F.** q.d. minimos - **G.** q.d. an non insolens est occidi etc. - **H.** hostes. - **I.** ut n[on] velut victimas caederent - **L.** Hebr. *ille vir.* - **M.** duxit. - **N.** iterando flagella. - **O.** intempestiva senectute - **P.** Chal. *abeuntes in alteru[m] saeculu[m]*. - **Q.** repulit. - **R.** Deus ex Patre et adjutore factus factus(!) irat[us] et vindicta - **A.** in interiora - **B.** i. sagittas - **C.** ludus et fabula. - **D.** velut singulos numerans - **E.** prosperitate. - **F.** desperavi de pristina faelicitate.

153. pag.

G. qvae seq[vu]nt[ur]. - **H.** quotidie. - **I.** sc. patientiae - **L.** jugu[m] D[omi]ni. - **M.** humiliabit se - **N.** sc. talis patiens vir, spe[c]ialiter Christus. - **O.** quasi delectet[ur] calamitate - **P.** terrae alligatos i. terrenos. - **Q.** id est praedicta n[on] facit nec probat. - **A.** excusans ea - **B.** sc. potius. - **C.** sc. obruisti

154. pag.

D. ad irridendum. - **E.** cessavit - **F.** i. consumpsit sc. prae fletu. - **H.** tribulationum. - **I.** 70. *infimo* - **L.** id est judica - **M.** causam - **N.** machinationes. - **A.** ludus et fabula. - **B.** i. principes. - **C.** prosperitas - **D.** Sacerdotes et levitae. - **E.** vilipensi et contriti ut vasa fictilia

155. pag.

F. ferae genus in Afrika, Sa. - **G.** qui ova deserit. - **H.** 70. *coccino*. - **L.** 70. *vijis*. - **M.** Chal. *t[em]pore excidij* - **A.** inopes consilij - **B.** effuso in via - **C.** Hieronymus *incedere*. - **D.** Deus v[er]o pristina faelicitas - **E.** expectantes ope[m] ab Aegyptijs. - **F.** t[em]pus ultimu[m] exitio nostro constitutum.

156. pag.

G. i. vivificator noster, seu per qve[m] respiram[us] Chal. *rex Messias* - **H.** ob peccata - **I.** divinae ultiionis. - **L.** poena iniqvitatis tuae. - **M.** ut fa[c]iat sol[um]modo transmigrare sed disperdet et disperget - **N.** qvo afficimur - **O.** trahebamur. - **P.** sup[p]licantibus et faedus facientes. - **Q.** poenas iniqvitatibus - **R.** violantes. - **S.** du[m] armillis ambulant. compediti. - **A.** psallentibus. - **B.** i. diadema seu regnu[m]. - **C.** qvia necessaria est divina gra[tia]. - **D.** sc. olim.

157. pag.

Liber Baruch

E. qvo pereixerat ex Aegypto post morte[m] Jeremiae - **F.** sc. captivitatis - **G.** primi - **H.** i. a t[em]pore. - **I.** i. Euphratem, et Chobar qvoq[ve] dictu[m]. - **L.** principe[m] eor[um] qvi remanserant in Jerusal[em] - **M.** ipse sc. Baruch - **N.** n[on] illa aurea sublata a Nabuch[odono]sore sed alia qvae etc. - **O.** scripserunt - **P.** victimas ad offrenda holoc[a]us[ta] - **Q.** i. mincha seu sacrificiu[m] cibariu[m]. - **R.** q[va]mvis impio, sc. ut paeceperat - **B.** i. tribuat[ur] glo[ri]a ob justi[ti]a[m].

158. pag.

D. i. increduli - **F.** sc. ap[p]aret. - **G.** sacrificare - **H.** implevit. - **L.** sub potestate. - **N.** testis seu testat[ur]. - **O.** qvi videbat[ur] dormire, evigilavit. - **P.** i. palam. - **A.** paeceptis - **B.** tua[m] misericordia[m], gloria[m] etc.

159. pag.

D. i. Caelo. - **G.** Sepulchro. - **H.** agnoscens infirm[itatem] suam - **I.** sc. justitiam v[el] se macerans. - **L.** servite - **M.** suburbanis et vicis. - **O.** i. complevisti - **P.** dispersione. - **Q.** sc. ostendit. - **R.** q.d. sed fa[c]ies - **S.** servi. - **U.** alludit ad Deut. 28.62. - **X.** citat sensu[m] n[on] verba. - **A.** jussa D[omi]ni.

160. pag.

A. sc. novum Christi cum Ecclesia, Jer. 31.32. - **B.** permanes - **C.** in perpetuu[m]. - **D.** potentiae - **E.** misericordis etc. - **F.** poena[m] peccati. - +, Sabb[ato] S[anc]to. Proph[etia] [sex]ta. - **G.** sc. vera[m] - **H.** sc. in exilio - **I.** sc. Deu[m]. - **L.** tandem. - **M.** sc. verae Sapientiae - **N.** carentes sap[i]entia - **O.** delectant[ur] venatio[n]ib[us] etc. - **P.** successores - **Q.** sc. Sapientiae.

161. pag.

A. metropoli Idumaeae. - **B.** inqvisitores - **C.** qvia Deu[m] fonte[m] et largitorem Sapientiae ignorarunt. - **D.** sc. universi machina - **E.** fecit inveniri. - **F.** solem. - **G.** stationib[us]. - **H.** ad ejus obseqviu[m]. - **I.** largitor Sap[ienti]ae. - **L.** sc. legem. - **M.** ipse legislator fact[us] ho[m]o videbit[ur] etc. - **N.** sc. Deus ipse q.d. o[mni]a mandata et lex ad eu[m] colend[um] referunt[ur] seu ad ista[m] Sapientia[m]. - **O.** traditi. - **P.** graece *genuit*. Deut. 32.18. - **Q.** Synagoga[m].

162. pag.

R. per Prophetas - **S.** graece *finitimae* sc. urbes. - **A.** in captivitate[m]. - **B.** neglexerunt - **D.** captivos filios meos. - **E.** veste laeti[ti]ae - **F.** cilicio - **G.** sc. Deu[m] - **H.** Deo Salvatore. - **I.** Dei, qva vos punit - **L.** conculcabis - **M.** cogita[ti]o et voluntas - **N.** decuplo majore studio. - **O.** fecit celebre[m] nominata[m]

163. pag.

P. Deo. - **B.** Dei, qvi inspirabit Cyro etc. - **C.** veste lugubri. - **D.** ciliicia seu aspera. - **E.** talari [du]pli. - **G.** ut Deus promisit. - **H.** tollere. - **I.** o[mn]e impedim[entum] - **L.** celeriter. - **M.** obumbrabunt, terent. - **N.** alludit ad columnu[m] ignis. - **O.** A[nn]o M. 3405. ant. Chr. 599.

164. pag.

Q. sc. 70. an[n]os. - **S.** participes Idololatriae - **T.** Idola. - **U.** vos protegens. - **X.** ut vindex. - **A.** mulierib[us] - **B.** dij gentiu[m] - **C.** idolum. - **D.** nec p[otes]t. - **E.** spoliantib[us] - **F.** reo laesae majestatis. - **G.** lingva(!) (recte: ligna) et stipites - **H.** interiora idolor[um]. - **I.** ornatu[m]. - **L.** maximo. - **N.** infirmit[a]te[m]. - **O.** nec illis delectantur nec placant[ur].

165. pag.

P. dona, et anathemata. - **Q.** solent audiri gemit[us] et clamores. - **A.** expostulando v[el] ulciscendo. - **B.** qvaerunt[ur] illu[m] mali asserendo mutum. - **C.** sensum. - **D.** Chaldae. - **E.** qvi significant se virgines veneris amore captas v. Menoch. - **F.** sed brevis vitae - **G.** sc. im[m]ortales - **H.** numina seu idola. - **I.** beneficio lucis Evangeliae. - **L.** qvod propriu[m] Dei sit, possunt facere.

166. pag.

M. qvar[um] volat[um] et crocita[ti]o[n]e[m] superstitiose ad divinatione[m] gentiles observant. - **A.** meliora sunt et mundo utiliora q[va]m idola - **B.** idola. - **C.** nec male nec b[en]e facient - **D.** terriculu[m] - **E.** sine timore - **F.** a tinea consument[ur]. - **G.** per miosin p[l]us significat q[va]m dicit q.d. gloria[m] consequet[ur] aeternam.

167. pag.

Liber Hiezechielis prophetae

H. A[nn]o imperij Nabuchodonos[o]ris Chaldaeor[um] enim consuetudini et calculo se accomodat ut et alij Proph[etae]: a deportatione Jechoniae A[nn]o 5. ineunte. 4ti mensis 5to die ut sit ann. M. 3409 vertens ante Chris. 595. - **I.** mense. - **M.** Euphratem seu rivu[m] de Euph[rate] sic dictu[m] - **N.** Chal. *Sp. prophetiæ* - **O.** sc. se implicans 70. *fulgurans* - **A.** unicuiq[ve] - **B.** qvas emittebant. - **C.** Hebr. *polliti* 70. *fulgurantis*. - **D.** Chal. *laterib[us]* - **E.** ante, retro dextroru[m], et synistrorum. - +. In festo SS. Evang. Math[ei] et Marci - **F.** sc. ante. - **G.** sc. cuiusq[ve] - **H.** retro nempe op[er]posita faciei ho[min]is. - **I.** sc. haec ap[er]taruit. - **L.** ad locu[m] suu[m]. - **M.** confecto itinere - **N.** cuiq[ve] a[nim]ali rota erat subjecta. - **O.** ap[er]tentia. - **P.** materia - **Q.** videbat[ur] marini coloris - **R.** una[m] similitud[inem] per o[mni]a habebant - **T.** ocellis, ex lucis et coloris com[m]ixtione et reflexione. - **U.** a[nim]alia

168. pag.

X. a[nim]alia. - **Y.** alae. - **A.** instar regis in throno residentis qvi representabat Chris[tum] - **B.** aurichalchi - **C.** Eod[em] A[nn]o M. 3409. - **D.** angeli qvi Deu[m] representabat. - **E.** 70. *venit*. - **F.** qvi defecerat p[re] timore - **G.** 70. *irritantes me*. - **H.** Chal. *desinant peccare*. - **I.** v[er]bis et pravis exempl. alias subvertentes. - **L.** i. extenta - **M.** complicatus sc. mysteria contin[en]s involuta - **O.** ex parte ultraq[ue] ad significand[um] - 2- (duplicem - VG) sensum mysticu[m] et literalem. - **P.** monita de poenitentia, promissio[ne], de glo[ri]a, minas de gehenna.

169. pag.

Q. Eod. A[nn]o 3409. - **R.** demitte in viscera meditare. - **T.** visus sum comedere. - **U.** intelligere. - **A.** sc. fere o[mn]is - **B.** impudens. - **C.** i. captivos. - **D.** a peccatis. - **E.** i. strepitu[m]. - **F.** Sp. prophetiae me urgebat et Dei virt[us] confortabat. - **H.** doctore[m] et Prophetæ[m]. - **I.** morte[m] et perditio[n]em. - **L.** te puniens - **M.** aversus.

170. pag.

N. opera justa. - **O.** securus et beatus. - **P.** ubi solitudo. - **R.** injecta salte[m] in visione. - **S.** sc. ut prius audias q[ua]m an[n]unties - **T.** ne loqueris ante t[em]pus. - **A.** obedias volens. - **B.** Eod. A[nn]o 3409. - **C.** q.d. per ista praesignifica obsidionem. - **D.** qvi totide[m] dies qvib[us] urbis obsidio erat duratura et totidem annos iniqvit[a]tis domus Israhel ab Idololatria Jeroboami figurant - **E.** feres et representabis - **F.** totid[em] an[n]i erant a renovato per Josiam foedere. - **G.** n[on] v[er]bis qvia mutus erat sed bis factis - **H.** forsitan per propinqvos - **I.** per ista indicia famem - **L.** uncias 10. n[on] efficiunt.

171. pag.

M. hebr. *coqves sub cinere*, nempe stercoris humani. - **O.** sc. sub cinere ex bovino fimo - **Q.** fame exanimat[us] - **R.** proximu[m]. - **A.** Eod. A[nn]o 3409. - **B.** Hebr. *novacula[m] tonsoria[m]* - **C.** *curabit duci* - **D.** depicta in latere Sa. Menoch. - **E.** i. post. - **F.** ex 3tia parte - **G.** significat[ur] egressura militia - **H.** peccando. - **I.** irat[us] veni-a[m]. - **L.** hactenus. - **M.** i. sup[er]licia. - **N.** parte[m] mundi - **O.** modus jurandi q.d. nisi fecero n[on] habear verax. - **P.** sanctuariu[m].

172. pag.

Q. ut videntes sibi maledicant. - **R.** infelicitatis - **S.** 70. *ultione*. - **U.** Chal. *sustentaculu[m] 70. firmamentu[m]* - **A.** caedes. - **B.** A[nn]o M. 3410. - **D.** in qvibus coluerunt idola. - **E.** cives gladio occisos. - **F.** sceleru[m] ultor. - **G.** per Idololatriam. - **H.** ad terra[m] sc. ex dolore indignatione - **I.** sc. ab hoste - **L.** satiabo.

173. pag.

M. percutieris per Chaldaeos. - **N.** usq[ue] ad Jerusalem. - Eod. A[nn]o 3410. - **O.** audi et vaticinare. - **P.** punia[m]. - **Q.** mores et actiones. - **A.** sc. singularis - **B.** sc. ut mature adveniat - **C.** qva gloriant[ur] et ovant colligentes uvas in montib[us] - **D.** cuius fructus amari. - **E.** com[m]inatoria - **F.** vacua sed implebit[ur]. - **G.** prosperabit[ur]. - **H.** timentes ac[c]ipitrem - **I.** Chal. *gements*

174. pag.

N. idolorum abominaliu[m] - **O.** gentes. - **P.** Sanctuariu[m] - **Q.** emissi milites - **R.** peccatis morte dignis - **S.** legis interpreta[ti]o. - **A.** actio[n]es - **B.** merita. - **C.** vindicta. - **D.** Eod. A[nn]o 3410. - **E.** a transmigratio[n]e Joachim - **F.** 70. *imago viri*. - **H.** magna et admirabili. - **I.** i. ira[m] et indigna[ti]onem provocas i. Idolu[m] Baal qvod in templo erexerat Manasses et abstulit Josias, sed reposuit Joak. v[er]el Sedecias - **L.** sacerdotu[m]. - **M.** cubiculi prope porta[m].

175. pag.

N. reipsa - **O.** sc. senatores concilij sinedri[u]m - **P.** veneris amasiu[m] ut placarent sibi venere[m] - **A.** holocausti. - **B.** sc. more gentilium. - **C.** qvo idola tetigerant: erat hoc genus qvoddam adorationis. - **D.** Eod. A[nn]o 3410. - **E.** sup[p]licia. - **F.** instrumentu[m] interficiens - **G.** angeli in spe[ci]e humana - **H.** 70. *podere* - **I.** gloriosa illa Dei imago insidens Cherub. - **M.** qvae litera Crucis olim similis teste Hierony[mo] - **N.** i. sacerdotib[us]

176. pag.

O. cadaverib[us] - **P.** defectione a Deo. - **Q.** ut com[m]iseratione tangar - **R.** signavi gementes et innoxios - **A.** Eod. A[nn]o 3410. - **B.** a[nim]aliu[m] de qvaeis sup. c. 32. - **C.** residens in throno. - **D.** templi - **E.** sacerdotu[m]. - **F.** populi - **G.** unus de illis - **H.** species. - **I.** 70. *carbunculi* Hebr. *tharsis* alij *hyacynthi* - **L.** i. erant simillima

177. pag.

M. unu[m] qvodq[ve] - **N.** i. bovis ait Sa sup. c. 1.10 - **O.** Cherubinos - **P.** Dei ide[m] qvi in a[nim]alib[us]. - **Q.** qvadruplex - **A.** species et aspectus - **B.** anteorsu[m]. - **C.** Eod. A[nn]o 2410. - **D.** sc. Spiritus - **E.** q.d. non im[m]inet excidiu[m] - **F.** Jerusalem. - **G.** occidendos alibi in Reblatha - **H.** justa[m] ultiōnem.

178. pag.

I. in Reblatha punia[m] vos - **L.** mores et ritus superstitionis. - **M.** templo in qvo De[us] residet - **N.** in templu[m] sed paucis - **O.** sub Zorobabel Esdra - **P.** idola. - **R.** unanime in Dei cultu et religione. - **A.** idola. - **B.** oliveti - **C.** Spiritus reducens me ex Jerusalem - **D.** ad captivos cu[m] q[vib]us corpore degebam. - **E.** A[nn]o M. 3411. ante Chr. 593. - **F.** Chal. *contumacis*. - **G.** i. instrumenta - **H.** considerent ut se convertant[ur].

179. pag.

I. Supellectile[m] - **L.** sc. domus. - **M.** Chal. *signum* sc. figura[m] et typu[m] futuror[um]. - **N.** postridie - **O.** Regem. - **P.** funesta Prophetia - **Q.** sc. horti - **R.** caecitate - **A.** justus ultiōr - **B.** Chal. *tremore*. - **C.** pro, qvia desolabit[ur]. - **D.** irrita erit q[v]antu[m] ad nos - **E.** ulla.

180. pag.

F. vitae vestrae. - **G.** sc. cito - **H.** Eod. A[nn]o 3411. - **I.** Chal. *pseudoprophetas* - **M.** phantasia[m] - **N.** sc. dolosi et latentes. - **A.** mittu[m] ira[m] - **B.** percutiens. - **C.** Chald. *Scriptura vitae aeternae* - **D.** sc. viventiu[m]. - **E.** unus ex ipsis - **F.** propheta[m] v[el] doctrina[m] falsam. - **G.** adjuvabant - **H.** mistione luti et palear[um] - **I.** Chal. *rege/m/ fortem*.

181. pag.

L. faeminas virosq[ve], faeminis similes, molles. - **M.** falsas consolationes. - **N.** falsas promissiones. - **O.** p[r]omittebant vita[m] et salute[m] - **P.** falso praedicentes sub meo nomine. - **Q.** praedicerent interitu[m]. - **R.** pulvillo seu instrumenta decipiendi. - **S.** 70. *falsa* - **T.** prophetabitis. - **A.** Eod. A[nn]o 3411. - **B.** ex animo s[u]nt idololatiae. - **C.** qvilib[et] ho[m]o. - **D.** ut merent[ur] ejus peccata - **E.** decipiat[ur] ob cordis malitia[m] - **F.** Chal. *v/erbo meo*. - **G.** divinae ultiōnis. - **H.** fabula[m] - **L.** falsus - **M.** promisi decipi ut punia[m] interrogantes

182. pag.

N. luent paenas. - **O.** aequaliter uterq[ve] puniet[ur]. - **Q.** sustentaculu[m] 70. *firmamentu[m]*. - **A.** caede. - **B.** sup[p]licia - **C.** acerbissima - **D.** abducent[ur] in Babyl[oniam] - **E.** mores probos. - **F.** Eod. A[nn]o 3411. - **G.** etia[m] sylvestrib[us] et infruetos - **H.** supellex - **I.** extremitatem.

183. pag.

L. i. calamitate. - **M.** calamitas altera. - **N.** Eod. A[nn]o 3411. - **O.** per literas Menoch. - **P.** videt[ur] e[ss]e ob moru[m] impietate[m]. - **A.** sangvinolenta[m] sordidam - **B.** i. feci te vivere - **C.** virib[us] et opib[us] - **E.** nuditate[m]. - **F.** faetus nuptiale. - **G.** sponsa et uxor - **H.** gra[ti]ae. - **I.** sordes peccator. - **L.** misericordia - **M.** simile[m] inauri - **N.** i. pulcherrima - **O.** facta es regina.

184. pag.

P. me contemnens. - **Q.** quasi esses tui juris et libera. - **R.** 70. *idola* - **S.** Chal. *operta polymitis* - **T.** ornamenti. - **U.** deor[um]. - **X.** igni, sc. in holocaustu[m] - **Y.** in Aegypto - **A.** vae peccanti vae impaenitenti - **B.** colens omne idolum. - **C.** percutientem - **D.** lege[m] et templum. 70. *legitima* - **E.** qva ra[ti]o[n]e. - **F.** qvae libidine satiata mercedem auget. - **G.** sc. similis.

185. pag.

H. sc. prodige - **I.** caede. - **L.** ut per eos te punia[m]. - **N.** poenis homicidar[um]. - **Q.** justa[m] ultione[m]. - **R.** nationu[m] - **S.** iniqvitates. - **A.** ut luas capite tuo. - **B.** Chanaea(!) (recte: Chananaea) - **C.** Synagoga et Jerusalem. - **D.** qvia metropolis - **E.** urbes. - **G.** cibor[um]. - **H.** reru[m]. - **I.** justiores te declarasti - **L.** q[va]m eae.

186. pag.

M. Ironice q.d. miserebor tui et illar[um] imo aliqvar[um] ex illis miserebor. - **N.** Chal. *ad principiu[m] suum*, sc. Deu[m] et pristinu[m] imo melior[em] statu[m] - **O.** n[on] meministi ejus paenae - **P.** poena[m] sceleris. - **Q.** portabis. - **R.** qvo promisi Salvatore[m]. - **S.** novi testamenti. - **T.** in Ecclesia[m]. - **U.** veteri. - **X.** novu[m]. - **A.** Eod. A[nn]o 3411. - **B.** i. Nabuchodonosor - **C.** potentiae et opulentiae - **D.** Jerusalem - **E.** electa et praecipua - **F.** principes. - **G.** sc. suam - **H.** Babylon. - **I.** Sedeciam - **L.** pro Jechonia - **M.** rex Aegypti - **N.** legatos - **O.** ut succureret Aegypt[us] ei.

187. pag.

P. aqvila illa prior - **Q.** filios perdet. - **R.** veniet Nabucho[donosor] - **S.** capiet rege[m] Jechon. - **T.** sc. Sedecia[m] et Reg[e]m constituet - **U.** in urbe regia - **X.** ut promiserat - **Y.** Nabuchodonos[orem] - **Z.** ob ag[g]eres et valla Nabuchodonosoris n[on] poterit juvare Sedecia[m]. - **A.** fidelitatis praestitu[m] Nabuchodonosori - **A.** Sedecias. - **B.** initu[m] cum Nabuchodonosore. - **C.** ulciscar in ejus capite. - **E.** sc. teneru[m] stolone[m] sc. Zorobabel mystice Christu[m]. - **F.** ho[min]es] ad caelu[m] elevantes - **G.** etia[m] regna barbara. - **H.** Christu[m].

188. pag.

+ Fer. 5. p. dom. 1. (Quadragesimae - VG) - **I.** Eod. A[nn]o 3411. - **M.** i. peccaverunt - **N.** q.d. filij[s] poenas dant ob sceler[a] Manassis. - **O.** a me creatae - **P.** idolothyta - **R.** 70. *pestilente[m]*. - **S.** supradicta bona. - **T.** 70. *iniqvitate[m]* - **A.** infelici, nec proderit ei paterna virt[us]. - **B.** aliquid s[u]pra sorte[m] seu capitale.

189. pag.

+ Fer. 6. 4. Tem[porum] Qvadr. - **D.** homo. - **E.** Chal. *n[on] puniet[ur]*. - **F.** ut condemne[m]. - **H.** ut accipiat remunera[ti]o[n]em aeterna[m] - **L.** recta. - **M.** 70. *custodiet*. - **N.** hic et in futuro - **P.** Chal. *timens*. - **Q.** Chal. *timoris spiritu[m]* - **S.** qvia voluntate antecedente volo omnes vivere. - **A.** Eod. A[nn]o 3411. - **B.** Jerusal[em] v[el] Synagoga - **C.** Reges gentiu[m] - **D.** sine timore, alludit ad Gen. 49. - **E.** Joachazum. - **F.** Rex - **H.** Fratre[m] ejus maj. Joakym. - **I.** Regem.

190. pag.

L. Chaldae, Syri, Moabitae Am[m]onitae - **M.** captivitatem - **O.** progenie Regia - **Q.** impetus Chaldaeor[um]. - **R.** perditionis - **S.** de Sedecia - **T.** Regni successor - **U.** regnu[m] Jerus[alem] et Synagoga. - **X.** Eod. A[nn]o 3411. - **Y.** transmigrationis Jechoniae - **Z.** per propheta[m] - **A.** arguens. - **B.** ostendens potentia[m] - **C.** cognit[us] sum. - **A.** fertilissima[m] - **B.** pene constituui.

191. pag.

mitius cum eis - **D.** Hebr. *eduxi*. - **G.** religionis pacti et amoris mei erga eos. - **H.** juravi. - **I.** omnes. - **L.** sancte colite. - **M.** permisi subijci ritibus gentiu[m] et ipsis gentib[us] - **N.** permisi pollui sacrificijs profanis - **A.** Idolis.

192. pag.

B. q.d. atrociora fecerunt. - **C.** idola. - **D.** n[on] succedet consiliu[m] vestru[m]. - **E.** sc. idololatiae ut nobis be[ne] sit, sicut illis - **F.** legib[us] meis - **G.** ad poena[m]. - **H.** q.d. conceda[m] - **I.** aperte - **L.** servientes illis simul et mihi - **M.** i. in monte in Ecclesia - **N.** in Ecclesia q[v]ae per terra[m] vestra[m] significat[ur]. - **O.** sacrificijs - **P.** sancte colar - **Q.** vere poenitentes.

193. pag.

A. intrepide vaticinare. - **B.** Jerusale[m] qvae Babyloni australis est. - **C.** terra[m] Israhel. - **D.** bonos. - **E.** malos. - **F.** vehemens. - **G.** Eod. A[nn]o 3411. - **H.** continenter loquere. - **I.** sc. in clade communi. - **L.** pro[p]ter rem audiata[m]. - **M.** clades. - **N.** q.d. instat terribile bellu[m]. - **O.** i. populi mei Izrahel. - **P.** succides. - **Q.** regnu[m] Juda.

194. pag.

R. multipliciter interficiet. - **A.** cadavera et caedes - **B.** impetus - **C.** designa - **D.** sc. Chaldaea - **E.** sc. Chaldaeus - **F.** ubi una via in duas se dividit. - **G.** violati juramenti. - **H.** fecistis ap[p]arere. - **I.** Sedecia. - **L.** Pontificis - **M.** regis. - **N.** Nabuchodo[nosor] - **O.** Chaldaeor[um]. - **P.** sic h[abe]nt vaticana An[n]i 1592. et 1624. aliqui legunt *per participiu[m] evaginate, limate* - **Q.** o Chaldaee ad regione[m].

195. pag.

R. effusus. - **A.** Eod. A[nn]o 3411. - **B.** q.d. quid cessas corripere - **C.** Jerusalem. - **D.** Chal. *interitus tui* - **E.** qui b[us] eris in captivitate. - **F.** 70. *op/p/resserunt*. - **G.** Idolothytae - **M.** adulterando. - **N.** ex avaritia ut spoliare. - **O.** futura flagella. - **P.** [con]tra me. - **Q.** sic expiata[m]. - **R.** scoria significat faeces et recrementa metalli.

196. pag.

A. urbi et regioni. - **B.** lota. - **C.** falsor[um]. - **D.** i. pretiosu[m]. - **E.** prophane tractabar. - **G.** populares opiniones confirmabant - **H.** qvos reprehendi. - **I.** per poen[iten]t[i]a[m], me placaret. - **L.** i. effunda[m]. - **M.** Eod. A[nn]o 3411. - **N.** Sacrae seu Synagogae. - **O.** coluerunt idola - **P.** [con]tra me viru[m] et sponsu[m]

197. pag.

Q. desiderabiles. - **R.** docuerunt o[mn]e genus Idolo[lat]riae. - **T.** celebres flagitijs et poenis. - **U.** Samariae. - **X.** 70. *ultiones*. - **A.** sc. Idololat[riam] et alia peccata. - **B.** hebr. *amor/sem/* sic vocat fana et delubra - **C.** publice coluit Idola - **D.** revocans mihi in memoria[m] illa[m] vetere[m] Idololatr[iam] - **E.** renovasti.

198. pag.

F. Chal. *ultrone/m/*. - **G.** facient in furore. - **H.** i. cessare. - **I.** facient. - **A.** ijsd[em] paenis te afficia[m]. - **D.(!)** (recte: **B.**) i. maxima Sa. - **C.** extrema mala sustinebit. - **D.** sceleris poena[m]. - **E.** iniqve effusus. - **F.** comburrendu[m] - **G.** [con]tra me. - **H.** idolis. - **I.** peccatis. - **L.** ja[m] n[on] amasij sed ut jurati hostes. - **M.** in qvor[um] gratia[m]. - **N.** qvod mihiadolere debueras.

199. pag.

O. ministri divinae justitiae. - **P.** idolatriae - **Q.** Urbes et provincia. - **A.** transmigra[ti]o[n]is Joachim et regni Sedeciae M. 3414. ant. Chr. 590. - **B.** graece *castra fixit*, sc. obsidere fecit pat[et] ex 4.Reg. 25.1. - **C.** revera ponere jubet[ur] ut ipso facto significaret olla[m] esse Jerusalem, carnes cives, coqvos Chaldaeos. - **D.** sc. ossa in[n]ocentiu[m] caesor[um] Judaeos excoqvent. - **E.** impietas. - **F.** Nah. 3.1. Habac. 2.12. - **G.** carne exempta sc. caesis civib[us] urbs ipsa incendio consumet[ur]. - **H.** malitia

200. pag.

I. puniam - **L.** i. uxorem ut explicavit v. 18. - **M.** funebre epulum. - **N.** permitta[m] pollui. - **O.** Chal. *glo/ri]a/m/*. - **P.** more lugentiu[m]. - **A.** in signu[m] futuror[um] qvia facietis q[v]ae ipse facit. - **B.** templum - **C.** arguens eor[um] peccata. - **E.** exultans de clade Judeor[um]. - **F.** Chaldaeis v[e]l Arabib[us].

201. pag.

G. praecipua[m] Urbe[m] Am[m]onitar[um]. - **H.** sive latus. - **I.** regione[m] Ammon. - **L.** A[nn]o M. 3417. ant. Chr. 587. - **M.** occidens fugientes Judaeos. - **N.** ad percutiend[um] - **O.** Hebr. *Theman* urbe primaria Idumaeor[um]. - **A.** populi mei. - **B.** deportati Jechoniae, Mundi 3416 - **C.** prima dje. - **D.** mensis primi - **E.** Jerusalem. - **F.** ejus glo[ri]a. - **G.** ejus opib[us] - **H.** Urbes ei subjectae

202. pag.

I. vineae erant magni corbes ex viminib[us] contexti qvibus obsidentes se tegebant ut tuni ad muros accederent. - **L.** arietes erant trabes ferro munitae, qvae muris impactae eos qvatiebant - **M.** deor[um] et herou[m]. - **O.** in longum t[em]pus. Isaj. 23.17. - **A.** sepulchro vel inferno. - **B.** in terra Israel ubi colit[ur] Deus verus. - **C.** eod. A[nn]o mundi 3416. ant. Chr. 588. - **D.** quasi portus et porta maris.

203. pag.

E. medio. - **F.** pontib[us] et navib[us]. - **G.** navis. - **H.** navis conclavia et caenacula - **I.** texta operere plumario seu Thyrio - **L.** Chal. provincia Italiae. - **M.** Haebr. *Aroad* est insula prope Tyru[m]. - **N.** i. Iberi et Hispani - **O.** Chal. *Germaniae* - **P.** urbis Idumaeae. - **A.** Hebraic signif. qvasvis res pretiosas. - **B.** optimo et praecipuo - **C.** Chal. *dulci condito* - **D.** genus myrrae - **E.** aromaticus. - **F.** ministri tui, tibi ad manum. - **G.** Chal. *Media*.

204. pag.

H. Chal. *pallijis*. - **I.** naves ex cedro. - **L.** sc. Nabuchod. qvi ab excidio Jerosolimae ad austru[m] sitae Tyru[m] venit - **M.** diripient[ur], cadent. - **N.** Urbs Tyro similis. - **O.** calamitate tua. - **P.** nunq[va]m redibis ad pristina[m] glo[ri]a[m]. - **A.** Eod. A[nn]o 3416. - **B.** regi Tyri qvoad litera[m] sed allegor[ice] de lucifero cuius superbia[m] ille immitat[us] est - **C.** sc. tuo judicio.

205. pag.

D. Chaldaeos. - **E.** i. ab incircumcisio[n]e seu impijs v[er]o more eor[um]. - **F.** queis gemmae includunt[ur] vel foramina id est instrumenta musica. - **G.** arca[m] testamenti et illuminans inferiores. - **H.** angelor[um]. - **I.** q[ui]valis et q[ui]va[n]tus eras - **L.** glorificat[us] per (praepositio *per* bis scripta) opera justi[ti]ae. - **A.** caedem. - **B.** amaru[m] idololatriae scandalu[m]. - **C.** populo Israël.

206. pag.

D. justa[m] vindicta[m]. - **E.** a deporta[ti]o[n]e Jechoniae ut sit A[nn]o M. 3415. ant. Chr. 589. - **F.** Ephree de qvo Jer. 37.3. et 44.10. - **G.** hic enim in ea persvas[ione] fecit ut ne Deu[m] qvidem sibi regnu[m] adimere posse putaret Herod. 1.2. - **H.** cete - **I.** q.d. ita superbis quasi te ipse fecisses. - **L.** Chal. *hamu/m/* - **M.** populos - **O.** Judaei [con]fisi tuo auxilio - **P.** primu[m] Cyrenaeor[um] qvi instructa acie Lybios et Aegyptios ita profligarunt ut pauci in Aegyp. redirent. Herodius et Diod. sic deinde Chaldeor[um] tota[m] Aegyp. post recepta[m] Tyru[m] devastantiu[m]. - **Q.** Nilus - **R.** Nili rivos - **A.** Phathures erat Aegypti Metropolis. - **B.** alludit ad factu[m] Sedeciae.

207. pag.

C. A[nn]o M. 3434. ant. Chr. 572. - **D.** i. prima - **E.** Nota: fideliter servientes regi in bello justo, serviunt Deo etsi n[on] cogitent: qvia placent Deo honesta et justa opera - **G.** Tyru[m] - **H.** robur et dignitas. - **L.** o diem infelic[em] - **M.** Chal. deor[um]. - **N.** vicina Aegypto - **O.** Arabes - **P.** confederatae. - **Q.** Aegypto. - **R.** Triremib[us]. - **S.** calamitas. - **A.** impior[um]. - **C.** vulgo nunc Cajrus. - **D.** urbe[m] et regio[n]e[m] Aegypti.

208. pag.

E. 70. *muli*eres vel *urbes*. - **F.** a deporta[ti]o[n]e Jechoniae A[nn]o M. 3416. - **G.** fortitudine[m]. - **H.** Chal. *principes fortissimos* - **I.** vires sup[p]editabo. - **L.** Eod. A[nn]o 3416. - **M.** i. prima. - **N.** comparat Pharaone[m] Assur seu Assyrios cedro etc. Menoch. - **O.** Magnates.

209. pag.

A. plebes, et gentes. - **B.** Pharao. - **C.** inviderunt ei Reges et Principes. - **D.** vertice[m]. - **E.** Nabuchodonosoris. - **F.** Chaldae. - **G.** confederati. - **H.** sepulchru[m] vel infernu[m]. - **I.** calamitatu[m]. - **L.** totu[m] regnu[m]. - **M.** aliquiter, qvia solamen miseris socios habere doloris. - **N.** infideliu[m]. Chal. *impior/um/*. - **O.** de qvo hactenus dicta intelligenda sint.

210. pag.

P. a deporta[ti]o[n]e Jechoniae A[nn]o M. 3417. ante Chr. 587. - **Q.** prima - **R.** ceto balenae - **A.** miscens o[mni]a bellis. - **C.** tuu[m] et tuoru[m] cadavera. - **D.** tuorumq[ue] sangvine. - **F.** ira et metu concitabo. - **G.** fama[m] de contritione. - **H.** metuentes vitae sua. - **I.** opes, glo[ri]a[m] et dignitate[m]. - **L.** juxta pascebant[ur]. - **M.** erit. - **N.** Eod. A[nn]o 3417. - **O.** i. praedic praecipitanda[m] in infernu[m]. - **P.** potentiores eo, profundius descendes - **Q.** irrisorie gratulantes ut Isaj. 14.10.

211. pag.

R. rex Assyryor[um] cui Reg. ademit Nabuchod[onosor] - **S.** fidelium, Chal. *Israhel*. - **A.** dederunt poenas ignominiosae vitae. - **B.** i. impij. - **C.** Cappadox. - **D.** Iberus. - **E.** o Pharao. - **F.** in inferno. - **G.** Assyrij - **H.** Tyranni, qvi alior[um] b[on]a, et corpora venabant[ur]. - **I.** i. impior[um]. - **L.** hostes armatos gladijs.

212. pag.

M. peribit ex sua culpa. - **A.** et speculator[e] punia[m] ut homicida[m]. - **C.** meo nomine - **D.** urgent nos ad mortem - **F.** voluntate antecedente. - **G.** i. salvari. - **H.** Chal. *vivet* q.d. salvabit[ur] - **I.** ad vita[m] ducentib[us] - **L.** i. aequa. - **M.** i. propter eas - - **O.** A[nn]o M. 3417. ant. Chr. 587. a deporta[ti]o[n]e Jechon. 12. - **P.** cu[m] Jechonia - **Q.** Expugnata jam Urbe ut praedix. Deus

213. pag.

R. aperuitq[ue] dans libertate[m] loq[ue]ndi. - **A.** ad idola. - **B.** confidentes in armis vestris. - **C.** op[p]idis et vicis a Chal. semidirutis. - **D.** in jocu[m] vertunt tuas minas. - **E.** tu[m] laicis tu[m] sacris - **G.** Chal. *confortastis* - **H.** saeva violentia - **I.** suu[m] officiu[m] faciens.

214. pag.

L. ob pastor[um] incuriam - **M.** confugientes ad idola. - **N.** Chal. *gubernatores*. - **A.** [con]tra. - **B.** ra[ti]o[n]es exigam. - +. Fer. 2. p. dom. 1. Qvad. - **C.** loquit[ur] Chr[istus] - **D.** calamit[a]tis - **E.** per Zorobab[el] etc. et sensu sublimiori per Chr[istum] - **F.** sacramentor[um] verbi Dei. - **G.** bo[n]or[um] et malor[um]. - **H.** [con]tra divites loquit[ur]. - **I.** inter bonos et malos. - **M.** Christum. - **N.** Davidis filiu[m]. - **O.** novu[m] testamentum.

215. pag.

P. Ecclesiae - **Q.** ut sint be[ne]dicti. - **R.** peccati qvas daemon imposuit. - **A.** Christu[m] Chal. *plantationem permanente[m] 70. planta[m] pacis.* - **B.** 70. *preientes*(!) (recte: perientes) sed abundabit panis Eucharistiae et doctrinae. - **D.** libere loquere. - **E.** Idumaea. - **F.** caedi, v[el] sangvinarijs ho[m]i[ni]b[us]. - **G.** Idumaeae. - **H.** seu regna. - **I.** Israel, et Juda. - **L.** glorificabor - **M.** te puniens. - **N.** detraxistis meae glo[ri]ae. - **O.** justus vindex.

216. pag.

A. Idumaeus Amonita etc. - **B.** montes antiqui terrae Israel, qui s[em]p[e]r in eod. statu permanent. - **C.** parietina seu parietu[m] ruina est paries semi=dirutus. - **D.** ardore. - **E.** incolas ejus. - **F.** quasi sancte jurans. - **G.** per ista signif. florente[m] statu[m] Israel post redditu[m] ex captivitate mystice faelicitatem Eccl. post adventu[m] Christi - **H.** libera[t]o et liberator - **I.** sc. venia[m] Chal. *ap/p]arebo.* - **L.** sc. spiritualib[us]. - **M.** q.d. perdis tuos habitatores - **N.** studia, et nequitiae.

217. pag.

O. punivi. - **A.** parcam. - **B.** vestra merita. - **+**. Fer. (4. - VG) p. Dom. 4. Qvadr[agesimae] Ep. 1. - **C.** ostendam esse sanctu[m]. - **D.** baptismatis, et gra[t]iae vos mundante[m] - **F.** corde et viscerib[us] v[e]stris. - **G.** duru[m] et obstinatum. - **H.** corporale et spirituale. - **I.** vere poenitentes - **L.** a[nim]as, qvae in peccata corruerunt. - **M.** nunc tutae qviescunt. - **N.** placabile[m] et exorablem.

218. pag.

+. Sabb. Pent[ecostes] Proph. 6. - **A.** spiritum vitale[m] a[nim]a[m]. - **B.** strepitus ossiu[m]. - **C.** i. vitale[m]. - **D.** vivificans - **E.** captiva in Babylone - **F.** in patriam revertendi. - **G.** carceribus et servitute. - **H.** significans regn[um] Iudee 70. *virgam.* - **I.** signif[icans] tribu[m] et Regn. Ephraim - **L.** unita. - **M.** Hebr. *in manu mea.* 70. *in manu Iudee.*

219. pag.

N. per Christu[m]. - **O.** sc. Christi. - **B.** in Eccles. Cathol. - **C.** Chris[tus] Rex Judaeor[um]. - **E.** Christus qva ho[m]o - **F.** filius David - **H.** Ecclesia[m], qvae per illa[m] significat[ur] - **I.** na[m] regni Christi n[on] erit finis. - **M.** novu[m] testament. qvo Chr[istus] o[mni]a per sangv[inem] suu[m] pacificavit. - **N.** stabilia[m] - **P.** antichristu[m] asseclas, et duces. - **Q.** i. incolae.

220. pag.

R. jubet irrisorie. - **S.** dux et Imperator praecipiens. - **T.** punieris. - **U.** prope djem judicij. - **A.** affligas Christianos, qui terra[m] S[anctam] recuperarunt. - **B.** Judaeae qvae in mundi medio sita est. - **C.** principes. - **D.** 70. *consurses* Chal. *scies ultione/m.* - **E.** ex Scythia alij ex Babyl[onia] - **F.** e[ss]e Deu[m] justu[m] et sanctu[m]. - **G.** adversus Eccl. qva[m] permitta[m] venari. - **I.** punia[m]. - **L.** caede, strage - **M.** 70. *grandin/ij.*

221. pag.

N. i. antichristu[m]. - **O.** 70. *[con]gregabo.* - **P.** potentia[m]. - **A.** in regiones, in populos Gog subjectos - **B.** permitta[m] pollui. - **C.** videt[ur] hyperbole e[ss]e et synecdoche qva num[erus] certus pro incerto ponit[ur] - **D.** qui speciale nomen habebit ex sepulchro. - **E.** ob copia[m] sepulchrorum - **F.** multis mensib[us]. - **G.** strage hostiu[m]. - **H.** juxta qva[m] sepeliet[ur] Gog cu[m] suis - **I.** strage[m] hostiu[m] qvos meae justitiae im[m]olavi

222. pag.

L. ducu[m] etc. - **M.** valle[m] illa[m] cadaveribus plena[m]. - **N.** potentia[m] in strage hostiu[m]. - **A.** Ecclesia[m] ab hostiu[m] tyrannide - **B.** sc. be[ne], confusi et ve[re] poenitentes erunt. - **D.** n[on] desera[m] Ecclesia[m]. - **E.** i. captivit[a]tis Jechoniae de qva 4.Reg. 24.8. - **F.** sc. primi A[nn]o M. 3430. ant. Chr. 574. - **G.** sc. Angel[us] - **H.** na[m] constitu[t]o t[em]pli urbis et regni Israel Ezechieli in visio[n]e exhibita instauratio[n]e[m] Ecc[lesi]ae per Chr[istum] ejusq[ue] amplitud[inem] dignit[a]te[m] et praestantia[m] significat

223. pag.

I. hic murus extimus, reliquis inferior, latitudine et altitud[ine] erit unius calami - **L.** templi praecipua - **M.** = - **N.** positura. - **A.** altitudinem - **B.** terminus. - **C.** 70. *absconditos* - **D.** porta[m] atrij - **E.** i. cubicula Levit[arum] ubi sup[p]ellectilem templi habebant - **F.** Chal. *in latere.* - **G.** Chal. *capitella.* 70. *palmae.* - **H.** qvia portis orientali et aquilonari in atrio exteriori ex adverso respondebant duea portae in atrio interiori

224. pag.

I. Levitar[um]. - **A.** id e[st] Levitar[um]. - **B.** ignorantiae - **C.** vestibuli - **D.** instrumenta scil. cultri fialae etc.

225. pag.

E. posteri - **F.** qvi Salomone[m] unxit et primus sacrificavit in ejus templo - **G.** interius sacerdot[um] - **H.** holocausti - **I.** porticu[m] templo adhaerente[m]. - **A.** prima[m] parte[m] templi q[v]ae dicit[ur] Sanctu[m] - **B.** i. postes portae templi - **C.** sc. usq[ue] ad Sancta S[anc]tor[um]. - **D.** sc. Sancti S[anc]tor[um]. - **E.** sc. versus S[anc]tu[m]. - **F.** crassitiem - **G.** cubiculi cuiusq[ue]. - **H.** i. parva cubicula - **I.** suprema cubicula - **L.** Hebr. *fu[n]damenta cubicu-lor[um]*. - **M.** i. pratea[m] in hac orabant Sacerdotes. - **N.** dictor[um] cubicular[um].

226. pag.

O. plateae illius - **P.** i. *porticus* Cornel. a Lap. *solaria* S. Hierony[mus] interpret[atur] - **Q.** 70. *a pavimento*. - **A.** orientalis templi qvae erat pracipua - **B.** sc. eod[em] aspectu videri poterat et Sanctu[m] et Sanctu[m] S[anc]to[r]um]. - **C.** geminae fores - **D.** rursus aliae fores plicatiles. - **E.** sc. ut sculptura[m] admitterent - **F.** sc. lajcor[um]. - **G.** sic vocat ordine[m] o[mn]iu[m] gazophyla[ci]or[um]

227. pag.

H. 3. contigna[ti]o[n]es ex triplici columnar[um] serie - **I.** sc. superiora caenacula. - **L.** australia. - **A.** i. dispositio et forma - **B.** i. austru[m]. - **C.** carnes sacrificior[um] oblator[um]. - **D.** i. calamo maximo qvi 6. cubitos habebat. - **E.** videt[ur] error typographi, et legend. calamor[um]. - **F.** sc. orientalem atrij exterioris. - **G.** sc. glo[ri]ae Dei, et Cherubinis

228. pag.

L. sacerdotu[m]. - **M.** Deum. - **N.** repetens Dei v[er]ba Cornel. a Lap[ide] - **O.** sc. hic est. - **P.** na[m] dedebat(!) (recte: sedebat) De[us] super alas Cherubim h[omi]n[i]s pedes super Propitiatoriū[m] - **A.** qvi sum[m]itate[m] montis Sion, imo et spatia montis adjacentia ambiebat. - **B.** edoct[us] est Sanctissimus. - **C.** holocaustor[um]. - **D.** perfectissimo, sc. sacro - **E.** Ariel est suprema pars altaris crepidini dictae immittens q.d. Leo Dei, qvia erant in eo sculpta 4 illa a[nim]alia leo, aqvila etc. Menoch. - **F.** sc. altare, qvod ut Ariel seu leo Dei devoraret victimas.

229. pag.

G. atriu[m] sacerdot[um]. - **H.** tenellum et matris ubera sugente[m]. - **I.** sacrificabis. - **L.** consecrabunt. - **A.** sacrificabunt. - **B.** ille angelus. - **C.** lajcis. - **E.** populo, praeter principe[m] populi, qvia et ipse Dei vices in politicis tenet. - **F.** i. victimar[um] partes qvas extra templu[m] comedere n[on] licet. - **G.** i. per porta[m] commune[m] lajcor[um].

230. pag.

H. elata manu juravi. - **I.** per idololatria[m] - **A.** panu[m] propositionis. - **B.** 70. *cidores*. - **C.** 70. *in exedris* - **D.** id nunc prohibet, qvia usitatu[m] ja[m] sacrificatis - **F.** Chal. *profanu[m]* - **G.** sancte observabunt. - **H.** i. aliquem.

231. pag.

L. Deo consecratu[m]. - **O.** sua sponte mortuu[m] - **P.** post redditu[m] ex captiv[itate] - **Q.** juxta sortem meam. - **R.** portione[m] terrae Deo sacra[m]. - **S.** calamor[um], qvoad litera[m], hae n[un]q[ua]m effectui data s[un]t vid. Menoch. - **A.** in o[mn]em parte[m] cubiti qvingenti - **B.** fine hujus mensurati spatiij. - **C.** templu[m] sc. aedifican-du[m]. - **D.** cellas seu cubicula. - **E.** tribui sc. ha[bi]tatura Jerosolymis - **F.** sed ephi est aridor[um], batus liqvidor[um]. - **H.** qvas ego taxo.

232. pag.

I. sc. dabit si habuerit 200. oves. - **L.** sacerdotu[m]. - **M.** sc. onera offerendi holocausta etc. - **N.** prima dje. - **O.** sacrificij pro peccato. - **A.** templi. - **B.** juxta lege[m] Exodi. 12. - **C.** cibariu[m] hebr. *Mincha* cu[m] qvolib[et] vitulo - **D.** septembri. - **E.** sc. tabernaculor[um]. - **F.** sacerdotu[m]. - **G.** Rex. - **H.** orientalis atrij exterioris - **I.** oriental. atrij interioris. - **L.** sacrificabunt - **M.** in agnor[um] im[m]ola[ti]o[n]e

233. pag.

N. id est lactente[m]. - **O.** ad evitandos subseqventiu[m] occursus - **P.** eod[em] t[em]pore. - **A.** festis - **B.** pro sua facultate - **C.** orientalis sicut in dieb[us] festis. - **E.** vox *cata* graeca significat *per*, n[em]pe per singulos djes mane - **F.** sc. libatoriū[m]. - **G.** seu Jubilaei. - **H.** cibariu[m], hebr. *Mincha*. - **I.** i. noxam contrahat - **L.** populi.

234. pag.

M. pro populo oblatas. - **N.** templi orientalem. - **A.** in sensu sublimiori significant Christi baptismu[m], gra[ti]a[m] et doctrina[m]. - **B.** ille angelus - **C.** ista signific[ant] qvod res Judaeor[um] per Chr[istum] incredibiles babebunt(!) (recte: habebunt) accessiones . - **D.** i. [Chris]tiani. - **F.** Apostoli Matth. 4. - **G.** qvia extra Eccles[iam] n[on] est salus. - **H.** mensura et ratio dividendi - **I.** sortem.

235. pag.

L. mediterraneo. - **M.** Galilea Tirin. - **N.** Urbs alio nomine Palmira (:na[m] Thamar palma est:) a multitudine palmar[um]. - **A.** Sermo est de Ecclesia: na[m] Esdr[as] et Nehemias advenas n[on] admiserunt. - **B.** i. pars et sors prima. - **C.** pars et sors altera etc. - **D.** i. post, v[el] juxta partem Aser. - **E.** pars terrae Deo offerenda, seu sacerdotib[us]. - **F.** in Dei honore[m], ac cultu[m]. - **G.** portio sacerdotu[m] sup. c. 45.5.

236. pag.

H. totu[m] hoc spatiu[m] sacerdotib[us] sanctificat[um] erit. - **I.** i. dabit[ur] illis pars totius terrae S[anctis]sima. sup. c. 45. - **L.** i. utraq[ve]. - **A.** ejus civit[a]tis - **B.** sc. in publicis officijs ministri etc. - **C.** Ministri eligent[ur] sc. ex o[mn]i tribu - **D.** i. portio[n]es simul sumptae - **F.** juxta

237. pag.

G. mediterraneu[m]. - **I.** typice et imperfecte hae conveniunt terrenae Jerosolimae, prop[rie]t et complete Eccles[i]ae militanti, anagogice et perfectiss[im]e Ecclesiae triumphanti - **A.** Ecclesiae - **B.** i. civitas D[omi]ni. in qva est D[omi]n[u]s

Liber Danihelis prophetae

C. desinente et 4. incipiente, confer cu[m] Jer. 25.1. A[nn]o M. 3398. ant. Chr[istum] 606. - **D.** mense Ceslau (:qui decembri nostro ex parte respondet:) ut colli[gi]t[ur] ex aniver[sario] jejunio, qvod Jer. 36.9. praedicatu[m] est. - **F.** Beli nimiru[m] qve[m] ipse progenitor[em] suu[m] appellab[it] in Abyd Assyrica - **G.** uti Regi Ezechiae praedic-tu[m] fuerat. - **H.** Chaldaica.

238. pag.

I. tu[m] annor[um] 12. - **L.** cibis vet[er]i lege vetitis - **M.** secundu[m] praeces Salomonis - **N.** fac periculu[m] - **A.** sc. sibi - **B.** statim ab initio illius jejunij unde haec jungit Scr[i]ptura v. infr[a] c. 13. - **C.** hoc est donu[m] interpretandi - **D.** 3b[us] annis sup. v. 5. - **E.** A[nn]o M. 3401. - **G.** i. adeptae monarchiae sc. a morte Patris sui Nabopola-sari A[nn]o M. 3401. ante Chr. 603. aetatis Danielis 15. completo. - **H.** mox oblitus est. - **I.** Chal. *in latrinas ver-tentur*

239. pag.

L. producitis ad evadendu[m]. - **M.** res. - **A.** difficilis. - **B.** sc. jam aliqui - **C.** jam enim sapientia clarus erat puta ob Susanae liberatio[n]e[m] qva[m] trienn[io] ante hoc somniu[m] accidisse censem[us] cum e[sse]t Daniel An[n]o-r[um] 12. - **D.** sc. vel vulgus et invidi eos cu[m] superstitionis divinatoribus numerabant. - **E.** secreto mysterio - **G.** tuam. - **H.** cognata[m] et manifestam.

240. pag.

I. divino consilio tale somniu[m] immittens - **L.** i. Christi - **M.** Deus. - **N.** per somniu[m] - **A.** i. absq[ue] opera humana significans Christu[m], ex V. (sc. virgine - VG) conceptu[m] qui mundi errores peccata et regna destruet auru[m] sc. regnu[m] Babylonico[m], argento[m] Persicu[m] aes Macedonicu[m] seu Graecu[m] ferru[m] Roma-nu[m] etc. - **B.** sc. o[mn]e prope terra[m] - **C.** significans et tuu[m] regnu[m] - **D.** Medor[um] atq[ue] Persar[um]. - **E.** Graecor[um] sive Alex. Magni - **F.** Romanor[um] q[uo]d o[mni]a aerea seu clara et famosa regna perdomuit. - **G.** i. de Romanis bellis civilib[us] in seipsos insurgentib[us]. - **H.** modo haec pars modo superior erit - **I.** i. per nuptias et affinitates - **L.** Christi, qvintu[m] spirituale et aeternum.

241. pag.

M. n[em]pe Eccles[ia] Catholica - **N.** sc. Chr. de Virg[ine] nat[us] absq[ue] humana operatio[n]e - **A.** graece *in atrio* i. aula: primus et max. aulae princeps S. Hierony. - +. Sabb. San. Proph. 12. - **B.** graeci codices addunt A[nn]o decimo 8[ctavo] puta Regni sui a morte Patris sui Eris (sc. aeris - VG) [er]go A[nn]o M. 3417. Ant[e] Chris[tum] 587. altero post desolatam Jerusal[em] et concrematu[m] templ. Anno et forte eo ipso dje n[em]pe Sabb[ato]: cu[m] interim filij Isr[ael] jejunarent ut p[ate]t Zach. c. 7. et 8. - **C.** diutissime. Sa.

242. pag.

D. qveis Regis favore[m] invidebant. - **E.** en, pij, et pauperes spiritu statuam aurea[m], i. mundi opulentia[m] n[on] adorant ut Babylonij seu mundani - **B.** bel, et alias - **C.** se contemni existimans - **D.** pileis Persicis - **E.** - si Danieli aequeales fuere agebant An[num] 32. cir[citer] - **F.** postq[ua]m Angelus vincula solverat: na[m] hysterologia(!) (recte: hysterologia) est.

243. pag.

G. perfecta. - **H.** justa. - **I.** per peccata. - **+**. Fer. 5. p. dom. Passio[nis] - **L.** gentib[us] et calamitati - **M.** graece *in fine[m]*. - **N.** pactu[m]. - **A.** numero. - **B.** vibes(!) (recte: viles) - **C.** vix ull[us] vel nullus in Judaea - **D.** na[m] in altari postea excitato rariss[im]e sacrific[ca]bant - **E.** publicae laudis et martyrij, qvod in fornace offerimus - **F.** ad te convertimur. - **G.** per o[mn]ipotentia[m] tuam. - **H.** manipulis sparteis pice oblitis - **+**. Sabb. o[mn]iu[m] 4. Tem. ep. 5.

244. pag.

I. roscidu[m]. - **L.** qvi superas o[mn]iem laudem - **M.** Regno tuo. - **N.** qvia illud stellis distinxisti - **O.** nos excitando ad Dei laud[em] et cultu[m] - **Q.** na[tur]ales qvae caelos ambiunt ut multi existim[ant] - **A.** exercitus - **B.** astra tam be[ne]fica in terra[m] influentia - **C.** venti. - **D.** ingentes pisces qvales sunt balenae - **E.** ferae - **F.** mansveta - **G.** peculialiter.

245. pag.

H. morte et limbo ad qvem tendebamus ni Deus praecavisset - **I.** cultores Dei. - **A.** angelo, qvi allegorice Chr[istum] designabat. - **C.** bracae vertit Hierony. *vestes* Pagninus. - **D.** praeceptum. - **E.** aliter facientes q[va]m jubebat. - **F.** blasphemia[m] vetat sin n[on] cultu[m] Idolor[um]: n[on] [er]go fuit plane conversus. - **H.** hi 3 ultimi versiculi sunt edicti seq[ve]ntis praefa[ti]o.

246. pag.

L. finitis expeditionib[us] bellicis et Aegypto devicta - **M.** A[nn]o M. 3434 ant. Chr. 570 cu[m] ageret Daniel Ann. circ. 49. - **N.** interpret[ati]o[n]e[m] - **O.** illor[um], v[el] imperij mei - **P.** q.d. Bal, seu Beli thesaurus, v[el] sapientia - **A.** i. copiosus. - **C.** homo - **D.** sc. angelus s[em]p[e]r vigil, corpore carens. - **E.** in agro. - **F.** i. fiat amens - **G.** sc. anni - **H.** i. angelor[um] - **I.** q.d. Sancti id petierunt - **M.** sc. Regi sibi amico dira portendi dolebat.

247. pag.

N. uberrimus. - **O.** ad mare Caspiu[m] Pontum Euxinu[m] et occeanu[m] Atlanticu[m] - **P.** graece et hebr. *pars*. - **Q.** ex amentia putabat sc.(!) (recte: se) fera[m] Sa. - **S.** herbas. - **A.** Dei in Caelo habitantis. - **C.** paenas eor[um]. - **D.** mitius tecum aget. **E.** videt[ur] prop[ter] eleemosy. paena deleta esse. - **F.** ad gloria[m] hono[rem] meu[m]. - **G.** i. annor[um] p[r]aedictor[um] A[nn]o Mundi 3442. ant. Chr. 562. - **H.** mens - **M.** usus ra[ti]onis - **N.** plene conversus. - **O.** Idem de Clade Babylonis a Cyro inferenda vaticinat[ur] paulo post objjt postq[va]m A[nn]o 43. solus et ad 20 cir. menses cu[m] Patre regnasset Euseb. De praepar[atione] Ev. L. 9. C. penulti[mum]

248. pag.

P. Berozo Nabonydus; Herodoto Labynutus filius Evilmerodaci Nabuchodonosoris nepos ex filio, ut ex Jer. 27.7. colligit[ur], cui 17. imperij an[n]os tribuit Ptole[meus] in Canone. Itaq[ve] cu[m] Regn. auspicat[us] fuit A[nn]o M. 3449 conviv[ium] illud celebravit A[nn]o M. 3466. A[nn]o Chr. 538. cu[m] e[ss]et Daniel An[n]or[um] 81. - **B.** e regione ut Scriptura com[m]ode legi posset. - **C.** primus p[ost] Rege[m] et Regina[m]. - **D.** na[m] solae literae initiales scriptae erant. - **E.** Regis mater. Origen. na[m] uxores ja[m] aderant - **F.** i. avus ut sup. v. 2. et abibi(!) (recte: alibi) saepe - **G.** Patet inde, Daniele[m] tunc a[u]iae aut Regi n[on] valde notu[m] etsi n[on] abstinuerit o[mni]no a negotijs Regis. Dignitas [er]go ejus apud ho[min]es obscurata, sed familiaritas cu[m] Deo aucta est. - **H.** q[va]m in ullo sapientu[m]

249. pag.

C. spoliatu[m] humano sensu - **D.** sc. Nabuchodonosoris. - **E.** vita[m] tuam. - **F.** minus probit[a]tis et bo[n]or[um] operu[m]. - **G.** recuperavit dignitatem qva[m] olim sub Nabuchodon. habuerat - **H.** A[nn]o M. 3466. ant. Chr. 538. Xenoph. inst. 7. - **I.** ita Babylonicu[m] Imper[ium] prout a Prophetis, Isaj. Jer. Habac. praedictu[m] erat, ad victores Medos et Persas translatu[m] est v. Joseph Antiq. L. 10. C. 12.

250. pag.

L. sc. et Xenoph. L. 8. de Cyro visu[m] est ei satrapas jam mittere ad subactas na[ti]ones qvas ad Cyaxaris ditio[n]em adjecisse profi[te]t[ur] Cyrus Inst. L. 5. unde p[ate]t eos simul regnasse et hunc Dariu[m] et n[on] aliu[m] e[sse] q[va]m Cyaxarem illu[m] - **M.** q.d. nisi pro crimine ei obijciam[us] observantia[m] divinae legis - **N.** subdole et adulatorie suggeserunt - **A.** Ester 1.19. - **C.** i. hora 3ta 6ta et 9na. Hierony[mus] - **D.** hinc ap[p]aret Dariu[m] Medu[m] n[on] fuisse privatu[m] ho[min]em ex Media oriundu[m] ut qvida[m] volunt sed Medor[um] Principe[m] aeque ac Cyru[m] Persar[um] qvip[p]e ambar[um] ex aequo na[ti]onu[m] auctoritas hic passim allegat[ur].

251. pag.

E. annu[m] jam agentem 82. - **F.** sc. in fide et religione nondum instructus et fluctuans nunc b[en]e nunc male de Dei loquit[ur] Majestate - **A.** qvod sibi imposuissent dolose edict[um] extorq[ve]ndo etc. - **B.** in poena[m] talio[n]is. - **E.** in dignitate - **F.** q[va]mdu regnaverunt utriq[ve] regi charus et grat[us] qvod sup. c. 1.20 praedixerat - **G.** A[nn]o M. 3449. ant. Chr. 555. aet[ati]s Daniel. 65. - **H.** Regn. Babyl. cuius Rex Nabu[chodonosor] leo dicit[ur] Jer. 4.7. et velociores aquilis equi illius ibid[em] 13. Unde etiam [a]qvilae comparat[ur]

252. pag.

I. Medo Persae raptore magni et praedones Jer. 51.48.56. - **L.** Alexander morib[us] varijs et nusq[va]m sibi constans. - **M.** 4. sum[m]i duces qvor[um] opera utebat[ur]: v[el] 4 successores - **N.** qvod alij de successorib[us] Alexandri alij de Romano Imperio intellig[u]nt - **O.** duce[m](!) (recte: decem) Reges - **P.** qvida[m] Antiochu[m] Epiphan. intelligunt ad quem jus Regni pertinebat. Antichr. intelligit Hierony[mus] cuius figura t[an]tu[m] erat Antioch. - **Q.** Rege[m] Aegypti Aethyop. et Ass[yr]ij superabit Antiochus(!), cornu parvulu[m] obscuru loco natus - **R.** humana sapientia. - **S.** se extollens sup. Deu[m] - **T.** De[us] Pater - **U.** sign. Dei Maj. aeter[nam] potentia[m] - **A.** corona judicu[m] Deus, et angeli assessores - **B.** Chr. D. verus Deus et ho[m]o - **C.** deduxerunt - **D.** judicandi et regnandi - **F.** caelites fideles Dei famuli - **G.** cum [Chris]to.

253. pag.

H. fideles in terra famulos Dei - **L.** Chal. *differet ab o[mn]ib[us] regnis ob maj. saevitia[m] et impietatem* - **M.** reges Syriae et Aegypti, qui Judaea[m] vexabunt inter qvos ventur[us] est Epiphanes, hi a[ute]m praefigurant 10. illos reges qui ante finem mundi sunt futuri Ap. 17.12. qvos subseqvit[ur] antichristus - **N.** festor[um] et Regno[r]um - **O.** Dei. - **P.** annu[m] - **Q.** 2. annos. - **R.** i. anni dimidiu[m]. - **S.** judices - **T.** qva[r]ti regni et Antichristi - **U.** penitus - **X.** Ecclesiae - **Y.** angeli - **A.** A[nn]o M. 3451. ant. Chr. 553. aet[ati]s Daniel[is] cir[citer] 66. - **B.** Perside - **C.** Medor[um], atq[ve] Persar[um] Monarchia ut est infr. 20. - **D.** Cyrus sive potentia Persica - **E.** Reges - **F.** i. juvenis Alexand[er] seu Reg. Graecor[um]. - **G.** Macedonia, quae Persidi occidentalis est. - **H.** notat[ur] ejus celeritas. - **I.** fortitudinem. - **L.** cu[m] prudentia - **M.** Dariu[m] Reg. Persar[um]. - **N.** Alexand[er] violenta morte extinct[us] est. - **O.** Qvatuor Regna. - **P.** plagues - **Q.** Seleuco, Syiae Regnu[m]. - **S.** in Antiocho

254. pag.

T. exercitu[m] Dei sc. Judaeos. - **U.** illustres Judaeos. - **X.** sc. [con]tra Deu[m] - **Y.** Antiocho. - **Z.** angelis - **A.** ann. 6. mens[es] 4. et djes 20. - **B.** Michaelis spe[ci]e humana ap[pa]rentis. - **C.** est nomen portae - **D.** t[em]pore constituto. - **A.** Alex. Mag. qui A[nn]o Mundi 3672. qui Hierosolyma[m] irato petens animo, hac sibi ostensa Prophetia laet[us] dimisit multitud. V. Joseph - **B.** sc. Philipp[us] Antigonus, Ptolomaeus, Seleucus - **C.** Antioch. Epiph. de qvo in hist. Machab[aeorum] - **D.** sed ex factio[ni]b[us] Judaeor[um] Joseph L. 13. c. 6. Et voluntate Dei peccata eor[um] punire volentis - **I.** circumsta[n]tias in particulari angel. generatim explicaverat - **L.** sc. desinente A[nn]o M. 3467. ante Chr. 537. aet[ati]s Daniel 82. - **M.** Dario Medi sive Cyaxaris, filij Asveri, sive Astiagis, qui Asv[erus] qvoq[ve] vocat[ur], Tob. 14.17. de hoc Dario agit[ur] et sup. c. 6. et infr. c. 7.

255. pag.

O. peccata mea, et populi - **R.** convenit; tibi laus debet[ur] propter justitia[m]. - **S.** debet[ur]. - **D.** +. Fer. 2. p. dom. 1. Qvadr. - **F.** Sion - **G.** tua[m] clementia[m].

256. pag.

I. i. sup[p]lices offerimus - **L.** Angelus. - **O.** hebd. annor[um]: ab A[nn]o Artaxerxis 20. dinumerandae hoc est ab A[nn]o 3550. Vid. Chron. nostra[m]. - **A.** i. a promulgatione edicti ut sup. 6.7. et Luc. 2.1. - **B.** hoc est 69. hebd. sive Anni 483. qui A[nn]o M. 4033. aere vulg[atae] 30 terminant[ur] qvo bapt[isatus] Chr. Ducem sive praedicatore[m] agere incipiet. - **C.** illas n[em]pe qvas v. praecedenti subjungit 7. priorib[us] compl[e]tas a[ute]m hebdom. 69. solas hic attigit - **D.** popul. Roman. cu[m] Tito Vespas[iano] Qvod dictu[m] est per recapitula[ti]o[n]em. - **E.** sive ult. in qva 3b[us] Ann. cum praedicaverit Chr. in medio hebdomadis A[nn]o 3b[us] alijs, hinc inde indeterminato, hoc est A[nn]o 4036, aere vulg. 33 occidet[ur] et deficiet hostia - **F.** ad qvam respicit Chr. - **G.** consum[m]ata maxima perpetua et duratura erit - **H.** A. M. 3478. ant. Chr. 534 aet[ati]s Dan. 85. - **I.** qvod templi instaura[ti]o n remanerent sub Imp[erio] Persar[um]. - **L.** caepit [er]go jejun. cir. 3tiu[m] diem hujus mensis 1mi: qvod adeo in ipsis Festi Paschalis dieb[us] continuavit

257. pag.

S. ejusd. angelii - **T.** per jejuna et preces. - **U.** angel. tutelaris Persidis. - **X.** i. primus inter principes. - **A.** post adv. Christi - **D.** Angel[us] Graeciae - **F.** sunt v[er]ba angelii.

258. pag.

G. n[em]pe Cyrus Cambases et Darius Hystaspis, mag[n]us e[ni]m ut usurpator et impostor et qvi brevi sublat[us] sit n[on] numerat[ur]. - **H.** Xerxes, qvi debellare Graecia[m] voluit. - **I.** Alex. M. - **L.** in 4. Regna ab orien. occiden. septemt. et merid. - **M.** Praeter hos 4. Reges etia[m] alij duces Imperij illius partes sibi vindicabunt, ut Eumenes, Lysimachus et alij. - **N.** Ptol. Lagides rex Aegypti - **O.** s. Alexandri, unus [er]go de principibus ejus n[em]pe Seleucus Nicanor potentior erit eo Ptol. - **P.** Berenica Ptolomaei Philadelphi filia nubet Antiocho Theo, Seleuci nepoti. - **Q.** Laodice enim prior uxor ejus et filiu[m] ejus de medio auferet - **R.** de Patre ejus Philadelpho erit filius nempe Evergetes. - **S.** domesticis seditio[n]ib[us] revocat[us] - **A.** nempe Seleuci Callinici: Seleucus Ceraeunus et Antioch[us] Mag. - **B.** sc. alter eor[um] Antioch. Mag. - **C.** Ptolemaeus Philopator Evergeti filius. - **D.** Antiochu[m] M. praelio ad Raphia[m] com[m]isso. - **E.** a Deo praefinitu[m]: mortuo sc. Philopatore, veniet [con]tra filiu[m] ejus Ptol. Epiphane[m] puerulu[m] - **G.** Phil. e[ni]m, rex Macedonu[m] societate[m] inibit cu[m] Antioch V. 3. Mar. et Chrolon.(!) (correcte: Chronol.) nostr. - **H.** Antioch[us] - **I.** Aegypti - **L.** Judaea. - **M.** sive perficie[t]ur ut hic Hierony[mus] et sub ipso florebit - **N.** sc. Ptole. Epiphanes. - **O.** i.e. pulcherri nam(!) (recte: pulcherri-mam) Cleopatra[m] cognomine Syra[m], cui caelesina[m](!) (recte: Palestinam) dote dedit Antiochus. - **P.** n[on] succedet qvia Cleopatra magis viri partes q[va]m Parentis fovebit.

259. pag.

Q. L. Scipione[m] Africani fratre[m] qvem primu[m] placare et deludere conat[us] est Antioch[us] consilijs Hannibal: sed ab eo devict[us] est, unde ille Asiatici cognomen reportavit - **R.** nam nocte t[em]plum Jovis Aelimaei ag[]grediens concursu incolar[um] interficit[ur]. - **S.** Seleucus Philopater Antiochi M. filius hic Heliodoru[m] ad aerariu[m] t[em]pli invadendu[m] misit; et paucis post dieb[us] ejusd. insidijs periit. - **T.** Antioch[us] Epiph[anes] Seleuci Fr. qve[m] supra dix. impudientem - **U.** Demetrio Seleuci filio debitu[m]. - **X.** Antioch[us], qvi cu[m] pace[m] obtulisset Ptolom[aeo] Metori sororis filio duxq[ve] faederis fuissest postea ei molit[ur] insidias, in Aegipto est occisus ita Hierony[mus] qvae pulchre ad Antichris[tum] accomodat. - **Y.** sup. urbes in hebr. est *[contra munitio]nes* - **Z.** Ptol. Philometora - **A.** cu[m] Memphide convenient. - **B.** i. Deo, ut sup. et infr. - **C.** 2da expeditione de qva 2.Mach. 5. - **E.** Jovis olimpis simulacru[m] in ipso t[em]plo collocabunt - **F.** adhaerebit legi - **G.** qvalis Eleazar[us] - **I.** Hebr. *mundent[ur]* - **M.** Antioch. Epiph[anes] - **O.** Dei in populu[m] suu[m] - **P.** ambi-guu[m] est hebr[aice] unde aqvila vertit: super concupiscentiam faeminar[um] n[on] intelliget ut sc. possit v[el] de Antich[risto] intelligi qvi castitate[m] simulabit, v[el] de Antiocho qvi luxorissim[us](!) fuit Hieronym.

260. pag.

Q. id est deu[m] fortitudinu[m], v[el] arciu[m] Moaz enim hebr. F[]ortitudo [er]go nom. [a]pellativu[m] idolo hacten[us] ignoto imposuit Antioch. ut illud vero Exercitu[m] Deo oponeret - **R.** id e[st] arces in qvib[us] impo-n[untur] simulac[ra] novi dei sui de arce t[em]plo superposita - **S.** Ptole Philometor - **T.** Antioch. Epiph. Aegypti invadenda(!) (recte: invadenda) captabit oc[c]asio[n]e[m]. - **U.** Judaea[m] - **X.** qvos in Judaea[m] festinans n[on] attinget Antioch. - **Y.** Hebr. Lybies et Aethiopes ad gressus ejus sive qvod eu[m] tamq[va]m duce[m] seqverent[ur] s[i]ve qvod bello capti comitarent[ur]. - **A.** Hebr. *et plantabit tab[e]rnac[ulum] palati] sui*. Neq[ue] enim Apadno videt[ur] e[ss]e nomen propr[ium] unde etia[m] illud om[m]iserunt 70. - **B.** mortuu[m] et mediteraneu[m] - **C.** monte[m] oliveti unde etiam vol[u]nt morituru[m] antichr[istum] Hierony. - **D.** Hic enim manifeste agit angel. de consumma[ti]o[n]e saeculi t[em]pore antichristi - **F.** Hebr. *doctores active sc.* qvi his diffic[i]llimi t[em]porib[us] alios instruent in veritate - **I.** id est 3. ann. cu[m] dimidio - **L.** haec nemo plane intelliget ante praefix. t[em]pus.

261. pag.

M. i. 3 anni cu[m] dimidio q[vi]b[us] s[an]ctos] perseqvet[ur] antichristus. v. Hierony. - **N.** qvia post interf[ectionem] antichr[ist]i adhuc 45. dies superstes erit Elias praedicans. Theodoret[us] qvib[us] finitis veniet D[omi]n[u]s. Idem cum Hierony[mo] - **O.** i. vitae fine[m]. Th[e]od. cum e[ss]et tunc Daniel annor[um] 85. - +. Sabb. p. Dom. 3[tiam] Qvadr. - **P.** A[nn]o M. 3398. desinente A[nn]o Chr. 606. - **A.** lites et c[au]sas. - **B.** mente[m] perverterunt insatiati ejus amore - **C.** fingentes sc. domu[m] ire. - **D.** alijs dieb[us].

262. pag.

E. debita sc. lapida[ti]o et qvam magis timeo mors animae - **F.** en: Dei memoria est antidotu[m] prae[stanti]ssi-mu[m] [con]tra peccatu[m]. - **G.** ope[m] implorans - **A.** calumnia[m] qva[m] paraverant - **B.** accusantes de crimine et jurantes

263. pag.

C. q.d. q[va]nto magis hoc qvod factu[m] est. - **D.** qvi habitat in eo ob moru[m] innocentiam et sobrietatem sup. c. 1. - **E.** an[n]or[um] 12. ut scripserunt, S. Ingn.(!) (recte: Ign. - Ignatius) M. Sulpiti[us] Severus et alij. - **F.** mirat[ur] populus ut cui sapientia Danielis adhuc erat ignota: itaq[ve] hoc primu[m] ejus fuerit miraculum. - **G.** Daniel senes judicans, Susanna[m] liberans figurat Chr[istum] judicem et redemptorem. - **B.** qvae et lentiscus - **C.** Daniel ullu-

sio[n]ib[us](!) (recte: illusionibus) ad arbores usus est, qvas interpres graecus ut posset intelligi conat[us] est im[m]itari v. Sa.

264. pag.

E. Nota a dje illa, hinc initiu[m] sumit glo[ri]a Danielis [er]go haec historia somniu[m] Nabuch[odinosoris] praecessit - **F.** A[nn]o M. 3444. ant. Chr. 560. sub Initiu[m] An[n]i olimp. 55. videt[ur] hic per obitu[m] Astyagis terminu[m] pristinae glo[ri]ae suaे notare q[v]ae per ann. cir. 22. paululu[m] obscurata est, ut infr. patebit, et per Reg. Cyri rursu[m] instaurata - **G.** sc. post Dariu[m] Medu[m] qvo etia[m] superstite praecipua Regni munia obibat. - **H.** Evilmerodach apud qve[m] honorem sub Patr[e] ejus Nabu[[och]d[onosor] aqvisitu[m] obtin. - **I.** o[mn]iu[m] viventiu[m] - **A.** sc. periculu[m] - **B.** A[nn]o M. circi[ter] 3442. inito regno Evilmerodaci agente Daniele Annu[m] cir[citer] 56. biennio post Astyages vita funct[us] sit et Evilmerodach a Neligrissoro sororis suaے marito perempt[us] et Danielis dignitas per An. cir. 22. adusq[ue] Balthasar t[em]pus extremu[m] paululu[m] obscurata sed Balthasar per Cyru[m] sublato Danielis authoritas nitore[m] pristinu[m] recuperavit

265. pag.

C. sc. solet daemon ad ho[min]es decipiendos uti forma serpentu[m] - **D.** boli ex massa spiritu[m] incluserunt - +. Fer. 3. p. dom. Pass. - **A.** agente[m] annu[m] vitae cir[citer] 57. - **B.** cavea[m] aut carcere[m]. - **C.** qvi inter minores Prophetas ut multi volunt - **D.** tenuissimos enim de populo reliquerat Nabuch[o]d[onosor] ut essent vinitores et agricolae

266. pag.

F. qve[m] Daniel colit. - **G.** sc. lege talionis eos damnavit, sicut deinde fecit Darius - **H.** revereant[ur].

Osee propheta

I. fornicati[u]o[ni]bus dedita[m]. - **L.** ut domu[m] Achab ita domu[m] Jehu puniam. - **M.** abolebo. - **A.** virtute mea Mystice in Chr[isto] - **B.** sc. Israhël privabit[ur] lacte doctrinae - **C.** q.d. vos deseru[m] - **D.** Deus tutor et Protector - **E.** spiritualiu[m] - **G.** Christu[m] et vicariu[m] ejus Roman[um] Pontificem. - **H.** celebre t[em]pus

267. pag.

I. Israëli et gentilitati - **L.** synagoga[m] - **M.** fidelis sed adultera - **N.** donis meis. - **O.** desiderio faelicit[a]tis. - **P.** deos et ho[m]i[n]es. - **Q.** vestes laneas et lineas. - **R.** calamitatib[us]. - **S.** Deum. - **T.** synagoga. - **U.** 70. auferam. - **X.** Hebr. nuditate[m]. - **Y.** i. perda[m] per hostes. - **A.** svadebo. - **B.** Apostoli et praedicatores - **C.** in qua interfectus est Achan q.d. mox p[o]st adversa, dabo prospera - **D.** justificabo - **E.** per poenitentia[m] - **F.** haec initiu[m] est justifica[t]o[n]is

268. pag.

H. Ergo qvod diligit adultera[m] q[v]ae ei nec matrimonio copulat[ur] nec fornicatorie conjungit[ur] sed a[nim]a[m] diligit delinq[ue]nte[m]: Typus Dei est qvi Filios Israël pessimos diligit S. Hierony. - **I.** 70. conduxi eam, q[va]ndo v[er]o dicit fodi ostendit vinea[m] q[v]ae a D[omi]no plantata est n[em]pe popul. Judaeor[um] Hieronymus - **L.** Messiam - **M.** alteri juncta - **N.** theraphim s[u]nt penates seu idola domestica - **O.** in fine saeculi - **P.** Christu[m] - **Q.** maledicentia - **R.** Chal. perfuriu[m] - **S.** i. peccatu[m] peccato aggregat[ur] - **T.** q.d. nolunt argui. - **A.** Synagoga[m] - **B.** sacerdotum caetus. - **C.** in poena

269. pag.

D. mente[m]. - **E.** me permit[t]ente in poena[m] vestrae impietatis. - **F.** sc. vos Idololatrae. - **G.** loco lato, et spatio- so ut saginet[ur] et mactet[ur]. - **H.** Principes, Chal. proceres. - **I.** ventus, alis auferens eum. - **L.** scandalum. - **M.** com[m]issis specula[t]o[n]i et curae v[e]straue seu subditis. - **N.** poena peccato - **A.** positi in calamitate. - **B.** qvi- lib[et] per hostes - **C.** q.d. en adsunt hostes - **D.** 70. transference. - **E.** q.d. perdam paulatim. - **F.** i. Manahem Rex Israhelitar[um] de qvo 4.Reg. 15.19. - **G.** Achaz - **H.** sive propugnator[em] Assyrium. - **I.** liberare.

270. pag.

L. Chal. tabernaculu[m] meu[m]. - **M.** poenitentes. - +. Fer. 6. in Par[asceve] Epis[tola] 1. - **N.** Chal. percussit. - **P.** liberabit. - **Q.** in ejus gra[t]ia et cura. - **R.** ort[us] et nativitas = ut aurora pellet tenebras - **S.** ejus doctrina - **T.** q.d. cito exaruit. - **U.** **X.** practica[m] conjuncta[m] cum charit[ate] et obedientia. - **Y.** in Jerusale[m]. - **A.** i. spoliabit[ur] a suis - **B.** sc. recentes iniqvitates. - **C.** impiu[m] Jeroboam Jehu etc. - **D.** pistore. - **E.** Jehu.

271. pag.

F. rapuerunt in sceleris consertiu[m](!) (recte: consortium). - **G.** ideoq[ue] comburit[ur] - **H.** Assyrij. - **I.** mente[m] et sapientia[m] - **L.** ad idola. - **M.** Assyrior[um] - **N.** Israhelitar[um]. - **O.** clamans praedica - **P.** sc. veniet hostis. -

Q. Deu[m] Religione[m] et fidem. - **R.** juxta mea[m] voluntatem. - **S.** n[on] probavi eos. - **T.** projciet[ur]. - **A.** jugi impatiens.

272. pag.

B. vel conditiones et media evadenti - **D.** qvi Deu[m] nesciunt - **E.** deficiet - **F.** diu - **G.** promissa. - **H.** seu im[m]und[us] - **I.** ventri et gulae suae offerunt. - **L.** fugient propter vastitate[m] - **M.** Memphis urbs Aegypti nunc Cajru[m] - **N.** Idololatriae et mælitiae - **O.** propheta. - **Q.** idolu[m] Moabitar[um]. - **R.** ut colerent pudendu[m] Priapi idolu[m]. - **A.** sc.poenas.. - **B.** ibi petierunt dari sibi Rege[m] et spreto Deo statuerunt idola

273. pag.

C. de terra promissionis. - **D.** dñu[m] alij alia colunt idola. - **E.** sc. Deus. - **F.** repitite(!) (recte: repetite) verba pseudoprophetar[um] - **G.** vitulos per irrisione[m] sic vocat. - **L.** na[m] Micha[m] qvi domi habebat Idola n[on] punivit - **N.** q.d. nunc qvaerite ID[omi]nu[m] et praeparate vos ad Messiae adventu[m]. - **P.** i. familia et militibus Gedeonis - **Q.** qvi faciet.

274. pag.

B. Israel sicut deinde Christu[m] - **D.** beneficij. - **E.** expectabit adventu[m] et auxiliu[m] meu[m]. - **G.** ego sum. - **H.** ut eam vastem - **I.** Chris[tus] D[omi]n[u]s. - **L.** in Ecclesiae partib[us] - **M.** Patriarchis etc. - **N.** re[m] facit inutilem. - **P.** dedi gra[ti]a[m] sup[p]lantandi etc. - **Q.** Deus nobis per Angelu[m] multa b[on]a promittens. - **R.** qvia Deu[m] s[em]p[e]r in menite habebat.

275. pag.

S. si resipiscas. - **A.** usus sum similitudinib[us]. - **C.** pro uxore. - **D.** custodivit greges. - **F.** per Moysen. - **G.** poena peccati. - **H.** Jeroboam de vituliis adorandis. - **I.** tamen. - **L.** sacrificuli - **N.** i. amavi te, 70. pavi te. - **O.** Chal. cor-dis. - **Q.** irat[us] dabo principes malos - **R.** gravissimi - **S.** per Christu[m].

276. pag.

X. mortis - **Y.** ipsa[m] mortem et peccatum. - **Z.** animas Patru[m]. - **A.** 70. peribit - **A.** gravidae mulieres - +. Fer. 6. 4 Tem. Pent. - **B.** preces supplicum. - **C.** sacrificia laudu[m]. - **D.** q.d. non sperabim[us] ultra in Assur vel in eqvitatu Aegyptior[um]. - **E.** populi. - **F.** in protectione Christi. - **G.** Eucharistia q[v]ae est sub spe[ci]e panis triticei - **H.** n[on] ex te. - **I.** Increduli in istis bonis scandalizabunt[ur]

Iohel propheta

L. i. nunqvid - **M.** q.d. Chaldae:i per 4. expeditiones Judaea extremam inferent vastitate[m] - **N.** Chal. deor[um].

277. pag.

O. Judaeam. - **P.** Jeruzalem qvōd a Deo sponso tuo sis deserta. - **Q.** hebr. *Mincha* sacrificiu[m] ex farre v[el] pane. - **R.** sc. vini v[el] olei. - **A.** saccis. - **C.** indicite. - **D.** ad poenitentia[m] et oratione[m]. - **E.** id est, vae. - **F.** morient[ur] præ inaedia. - **G.** Chaldae:i succendent. - **H.** convocando populu[m] ad poenitentiam. - **I.** Excidij Jerosolimae per Chaldaeos, allegorice excidij mundi.

278. pag.

L. Chal. *nigrescent ut olla* - **B.** +. Fer. 5.(!) (recte: Fer. 4.) Ciner. - **F.** t[em]pore poenitentiae etiam justis voluptati[b]us abstinent. - **G.** parcat t[em]pore Cyri etc. v[el] maxime Christi. - +. Fer. 6. Qvat. Temp. Pentec. - **H.** hebr. *illu[m] doctore[m]*, sc. ex:imiu[m] et singularem - **I.** gra[ti]a[m] praeveniente[m] et cooperantem - **L.** per ista intellige copia[m] gra[ti]ar[um]].

279. pag.

+. Ep[istola] 1. Sabb. Qva. Temp. Pent[ecostes] - **C.** evadet terrible judiciu[m] - **D.** qvi in monte Sion in Ecclesia Deu[m] rite colet salvabunt[ur]. - **E.** t[em]pore extremi judicij. - **F.** reduxero ex potestate diaboli ad Eccles[iam] mea[m]. - **G.** sub his gentib[us]] judicandis intelligit o[mn]ies. - **H.** sc. in Aethiopia mystice daemonib[us] - **I.** excutias infirmitatem.

280. pag.

M. uvis seu impijs sup[p]licio conculcandis - **P.** terrible[m] in impios sententia[m] - **Q.** Ecclesia[m]. - **B.** Hebr. *valle[m] Setim* seu spinar[um] qvae imputribiles s[u]nt ideoq[ue] beator[um] locu[m] irrigabit o[mn]i voluntate - **C.** locus reprobor[um]. - **D.** Ecclesiae - **E.** caelstis. - **F.** caelstis. - **G.** Syr. *ulciscar* 70. *reqvira/m* sc. ab impijs effusum - **H.** gloriose cu[m] suis - **I.** caelesti.

Amos propheta

L. vico in sorte Juda. - **P.** erit ulti[m] hostiu[m]. - **Q.** i.e. peribit o[mn]is fertilitas. - **R.** i. portas et robur Syiae - **S.** urbe[m] Palestinae cu[m] seqv[entibus] - **T.** Get et minora op[p]ida.

281. pag.

U. inter Jacob et Esau. - **X.** Haec uti Posra urbs est regioq[ve] Idumaeae. - **Y.** id videt[ur] fecisse Naas t[em]pore Saulis 1.Reg. 11. - **A.** idolu[m] eor[um]. - **B.** e sepulchro effossa. - **C.** urbis amp[li]iss[im]ae q.d. civitatu[m]. - **D.** regem. - **E.** i. pro minimo pretio. - **F.** i. humiles viatores - **G.** cora[m] gentib[us] - **H.** vinu[m] de calumnijs. - **M.** prohibit[um] - **N.** quasi oneris impatiens - **O.** n[on] poterit effugere.

282. pag.

P. [con]tra hostes. - **Q.** ut populu[m] meu[m] peculiare[m] - **R.** Chal. elegi. - **A.** q.d. nec frustra ego clamo. - **B.** inique parta. - **C.** obsidebit[ur]. - **D.** pauci aliquot, infirmi etc. - **E.** dicati idolo - **F.** ebore ordinatae - **G.** q.d. effeminati et genio indulgentes

283. pag.

H. Hebr. in Sancti[t]a te sua. - **I.** capita v[e]stra. - **L.** in Armenia[m] abducemini. - **M.** irrisio ironica q.d. colite idola n[on] poterunt juvare. - **N.** dabo. - **O.** sc. prae fame - **B.** Chal. pestem. - **D.** i. mala. - **E.** ad poenitentia[m] ad Chris[t]um recipiendum. - **F.** v[er]bu[m] et praeceptu[m]. - **G.** id est cadet - **H.** i. regnu[m], qvod ut virgo custodiri debet ob spe[ci]e[m] glo[ri]am etc. - **I.** sc. populo. - **L.** Idola, qvae hic solent coli.

284. pag.

N. i. elevat. - **O.** ex nubib[us] - **P.** i. subridendo im[m]ittit. - **Q.** de perfectione vitae - - **S.** in judicio - **A.** i. soletis orare. - **C.** rectos judices - **D.** Israel. - **E.** sc. percutiens - **G.** irrisorie dicentib[us]: veniat - **H.** incidet in malu[m], gravius. - **L.** i. ap[p]arebit. - **N.** Stephanus ait trans Baby/[onem] sc. utrumq[ve] factu[m] est.

285. pag.

P. urbe[m] Babylo[ni]ae - **Q.** calamitosum - **R.** regi iniquo. - **S.** sc. electu[m]. - **T.** qvod David ad Dei laude[m], ipsi faciunt ad voluptate[m] - **X.** per vita[m] sua[m]. - **A.** crudelis fuit in meosq[ve] - **B.** Israel. - **C.** Juda. - **D.** in amaritudinem peccati. - **E.** reb[us] vanis et idolis - **F.** potentia[m]. - **G.** visus est mihi. - **H.** fingens, ingens agmen locustar[um]. - **I.** vasta[t]o[nem] prima[m] - **L.** Teglathphalazar

286. pag.

M. parce. - **N.** i. depona[m]. - **O.** linere et fortificare - **P.** qvod factu[m] est cu[m] Sellum Zacharia[m] filiu[m] Jeroboami 2. interfecit Ann. 15. postq[va]m haec Amos praedixisset. - **Q.** vituli qui colebat[ur] in Bethel - **R.** officio, sed spe[ci]ali vocatione. - **A.** minas loqueris. - **B.** cum Assyrijs ut vita[m] redimat. - **C.** distribuet[ur] alijs - **D.** Gentiliu[m] Assyriae - **E.** significians auferendu[m] populu[m] ut poma ex arbore - **F.** festu[m] Neomaeniae et Sabb[a]tu[m] qvo n[on] licebat vendere.

287. pag.

G. vili pretio. - **H.** i. accidet magna calamitas in media prosperit[al]te - **L.** terram. - **M.** penuria rer[um]. - **N.** qva ad idolu[m] ibat[ur]. - **A.** holocausti. - **B.** templi. - **C.** retribuet[ur] praecipuis - **F.** i. ad puniendu[m] - **G.** caetu[m] et Ecclesia[m] - **I.** i. ut Aethyopes deformes peccatis.

288. pag.

N. Eccl. Christi - **O.** Apostoli et Ep[isco]pi. - **P.** qvos De[us] sibi reliquit et elegit. - +. Fer. 4. Qvat. temp. [septem]bris. - **Q.** q.d. erit t[an]ta sterilitas - **S.** i. Apostoli - **T.** doctrinae. - **U.** deserto olim gentes. - **X.** reducam eos e captivitate diaboli - **Y.** Ecclesias. - **Z.** doctrinae et gra[ti]ae Evangelicae

Abdias propheta

A. Ecclesia v[el] caelo. - **B.** Chal. nuntium. - **C.** ut bellu[m] pararent [con]tra Idumaeos. - **D.** dabo. - **E.** q.d. hostes o[mni]a tollent - **F.** foederati.

289. pag.

I. i. Judaeos: - **L.** Chaldae. - **M.** videt[ur] De[us] praemonere. - **N.** 70. fugientes. - **O.** Chal. laetitia[m] concepistis - **P.** Sion captu[m]. - **Q.** i. laetabunt[ur] super te. - **R.** q.d. Judaei salvabunt[ur] per Cyru[m] et sublimiori sensu per Christu[m]. - **A.** i. propugnatores ut Machabaei vel Mystice Apostoli - **B.** Christo. - **C.** perpetu[um] et stabile.

Iona propheta

D. im[m]inens excidiu[m]. - **E.** merces et onera.

290. pag.

F. Hebr. *placet[ur]*. - **G.** Deo ita disponente. - **H.** Dei instinctu. - **I.** quasi piaculum. - **A.** i. propter vita[m] Jonae qve[m] mergimus. - **B.** per sortes declarans eum sontem. - **E.** i. caeti v[el] balaenae - **F.** sentiebat se nil laedi. - **H.** q.d. n[on] possem inde exire sine tua ope. - **I.** Idola colendo - **L.** i. Deu[m].

291. pag.

+ Fer. 2. Post Dom. Pass. Ep. - **M.** praedicans per vicos. - **O.** Chal. *verbo D[omi]ni*. - **P.** induxerunt per praeco-ne[m] sc. Regis auctorit[a]te. - **Q.** seu nam. - **R.** sc. praeco. - **S.** i. praecepto - **T.** in operibus - **B.** i. malum. - **C.** qvod scil. dixi - **E.** 70. *poenitens*. - **F.** fecit ut miraculose cresceret - **G.** 70. *cucurbita[m]* - **H.** sub ascensum aurorae.

292. pag.

I. aestu animi et corporis - **L.** ex defectu ra[t]io[n]is discernere. - **M.** inter bonu[m] et malu[m].

Micha propheta

N. hic alius est ab illo 3.Reg. 2.14. - **B.** sc. ad vos puniendu[m]. - **C.** i. principes - **D.** i. plebei. - **E.** Idololatriae. - **F.** qvor[um] vox cu[m] dolent valde lugubris - **G.** ne Filistaei laetent[ur] - **H.** i. urbis ruina - **I.** Hebr. *Saphir* urbs v[el] Juda v[el] intellige Samaria[m] - **L.** hostilis - **M.** i. Idololatriae.

293. pag.

N. cu[m] ei dec[i]dunt palmae(!) (recte: plumae) - **O.** machinamini - **P.** 70. *erecti* - **Q.** calamitosu[m] - **R.** recanta-bit[ur] ab hostib[us]. - **S.** com[m]utavit patria[m] cu[m] exilio, v[el] vita[m] cu[m] morte. - **T.** hostis. - **U.** miseri-cordiae. - **A.** in captivitate[m]. - **B.** pessime vastabit[ur] - **C.** cogor praedicere mala. - **D.** per Evangeliu[m]. - **E.** o[mn]es electos. - **F.** ovile. - **G.** Christus. - **H.** Christus. - **I.** dux.

294. pag.

L. qvod justu[m] est [secun]d[um] lege[m] Dei - **M.** tempore vindictae. - **N.** i. indicunt - **O.** calamitas. - **P.** ut jactabant. - **Q.** Chal. *domos in Sion* - **S.** prae sumentes de Deo, t[em]plo, etc. - **B.** Evangelij tempore - **C.** Eccles. Christi. - **D.** hortantes se mutuo v[er]bis et exemplis.

295. pag.

E. synagoga[m]. - **H.** i. Jerusal[em] - **I.** in caligine ignorantiae. - **L.** Regn[um] Christi - **M.** Ecclesiae. - **N.** pereat ut adultera. - **O.** agnosce sanctiorem Cyru[m] ipsu[m] D[om]ini nu[m](!) (recte: Dominum) - **P.** contere hostes Domini - **Q.** ad vincendos o[mn]es hostes tuos. - **R.** paulo post. - **S.** Assyria latrocinijs dedita - **U.** qvia est et altera in Tribu Zabulon - **X.** prodibit et nascet[ur] in t[em]pore - **Y.** a patre aeterno ante o[mni]a - **Z.** B. V. Maria, v[el] Ecclesia - **A.** sc. Christu[m], et filios in Chr. - **A.** i. s[er]v[er] regnabit - **B.** nostra. - **C.** hostis Ecclesiae - **D.** i. multos Eppiscopos. - **E.** i. plurimos Principes - **F.** armis spir[it]alibus (littera a scripta bis) - **G.** ab hostib[us] - **H.** Apostoli et doct[ores]

296. pag.

I. o Christe o Israël - **L.** i. o[mni]a arma q[ui]b[us] fide[m] op[p]ugnabas - **M.** Idololatras - **N.** incredulis. - **O.** Chal. n[on] recuperunt Evangeliu[m]. - **P.** o Judaei - **Q.** argue Dei nomine - **R.** principes et superbos - **S.** minores dignit[a]te - **X.** recognita qvomodo te defenderim - **Y.** qvaerit in persona populi ut ins[t]ruat. - **Z.** qvia praedicta n[on] sufficiunt. - **B.** Chal. *humile[m]* - **A.** avari[t]iae et iniqvit[a]tis. - **B.** ap[p]robabo. - **C.** urbis. - **D.** i. propter

297. pag.

F. impia de cultu idolor[um]. - **G.** post vindemia[m] - **H.** i. bonas, nam primae optimae - **I.** sc. cita[m] conversio-ne[m] - **L.** religiosus. - **M.** corrigens se, juxta 70. - **N.** spinosus et asper - **O.** praedict[us] tibi a speculatorib[us] seu Prophetis - **P.** cito. - **Q.** uxore. - **R.** arcana n[on] crede - **U.** Babylon. - **X.** punitione[m]. - **Y.** cito. - **Z.** o Israel. - **A.** tyrannor[um]. - +. Sabb[ato] 4. Tem. [septem]bris Ep. 3. - **A.** Pastorali - **B.** destitutos velut in saltu inter faeras - **C.** respondet Deus promittens aspera - **D.** illa renovando

298. pag.

F. dissimulas condonas - **G.** ut relinqvat Eccl. sicut synagogam. - **H.** promissa de Chr. venturo et ho[m]i[n]u[m] libera[t]io[n]e implenda.

Naum propheta

I. i. Prophetia onerosa denuntians calamitate[m] - **L.** qvae ad peccata redijt post Jonae praedictione[m]. - **M.** com[m]ovebunt[ur] - **O.** i. populu[m] D[omi]ni. - **P.** robore. - **A.** o Judaea. - **B.** sceptru[m] - **C.** Sen[n]acherib etc. - **D.** intersectus a filijs - **F.** sc. post occisu[m] Sennacher.

299. pag.

G. sc. Nabuchod[onosor] - **H.** qva usi s[u]nt Assyrij [con]tra Juda et Israël. - **I.** populor[um]. - **L.** Chal. *Regina* - **M.** cives. - **N.** Ninive. - **O.** Regum vestror[um] et filior[um]. - **P.** rex. - **Q.** filijs. - **R.** filios - **S.** Mich. 7.11. - **T.** Ninive - **U.** sc. hostes te diripient. - **X.** aurigar[um]. - **A.** sc. Ninive, cujus nomen pulchra[m] signif[icat] mystice mundu[m]. - **C.** vindictae divinae.

300. pag.

D. urbs in Pharo postea condita cujus nomen ibi et Jer. 46.25. per prolepsym positum est - **E.** inter flumina - **F.** calice irae Dei. - **G.** ad diruta reparanda . - **H.** te destituent. - **I.** ut dormientes et mortui n[on] poterunt te liberare.

Abacuc propheta

A. sc. multar[um] ra[t]ionu[m] minax Propheta. - **B.** egredi solet

301. pag.

D. q.d. vastabunt omnia - **E.** i. captivos. - **F.** desinet dominari, Chal. *victus a Persis*. - **G.** Chaldaeor[um] Rege[m] - **H.** i. improbes - **I.** dissimulans - **L.** tribuet suis virib[us] - **M.** i. visione[m] - **N.** i. p[o]st multu[m] t[em]pus implebit[ur] - **O.** [Chris]tus, qvi Babylonico[m] et daemonis regn. evertet - **P.** salvare justos et punire impios - **Q.** 70. *qui se subtaxent* sc. per incredulitatem. - **B.** ebrius malitia - **C.** sed decore notabit[ur] - **D.** sc. super Balthasar sub uno Regn. Chaldaeor[um] eversu[m] est - **E.** Cyrus et Persae

302. pag.

G. stalilit(!) (recte: stabilit). - **H.** calamitatis - **I.** venenu[m] invidiae etc. - **L.** poena iniquitatis - **M.** qva sc. in templu[m] altu[m] instar libani et cedris ornatu[m] usus es - **O.** revereat[ur] facie[m] ejus - **P.** 70. *oratio cum cantico* - **Q.** sc. peccatis populi ne Christi adventu[m] impedian - **R.** oraculu[m] a te revelatu[m]. - **S.** effice. - **T.** Betlehem Sa. - **A.** q.d. is veniet, qvi glorios[us] est in caelo. - **B.** doctrinæ et signor[um]. - **C.** vires. - **D.** qva[m] moriendo destruet. - **E.** victus - **F.** stabit more victoris. - **G.** humiliati s[u]nt - **H.** ob adventu[m] aeterni Regis - **I.** ob iniquitate[m]. - **L.** eversa. - **M.** Aethyopum peccator[um]. - **N.** 70. *tabernacula* - **O.** populi tui. - **P.** implens promissa. - **Q.** exercit[us] hostiles. - **R.** tua[m] potentia[m]. - **S.** mundi potentes. - **T.** impet[us] persecutor[um]. - **U.** cessabit.

303. pag.

X. homines. - **Y.** celebrando tuas victorias. - **Z.** angelor[um]. - **A.** Ecclesia - **B.** cu[m] hostes percuteres. - **C.** hostes in interitu[m] - **D.** indignatione. - **E.** terrenos ho[min]es. - **F.** terribiliter puniens. - **G.** egredieris - **H.** antichristu[m]. - **I.** de familia diaboli - **L.** potentiae - **M.** ducibus. - **N.** sc. populu[m] Dei. - **O.** incides per medias calamit[ates] inde tuos eripiens - **P.** Dei judic. terrible. - **Q.** q.d. hic mala mihi eveniant. - **R.** dum[m]odo. - **S.** judicij - **T.** victorem. - **U.** q.d. t[em]pore Antich[risti] magna erit penuria bo[n]or[um] spiritualiu[m]. - **X.** fallet fructu[m] operante[m] - **Y.** deficiet v[e]l peribit - **Z.** Chal. *Redemptore*. 70. *Salvatore*. - **A.** agiles. - **B.** caelos. - **C.** in patria in caelo justor[um]. - **D.** Christus - **E.** ei pro victor[ia] g[rati]as ag[e]nte[m].

Sofonias propheta

A. Chal. *delens delebo*. - **B.** cultus idolor[um]. - **C.** i. astra. - **D.** idolo Am[m]onitar[um]. - **E.** 70. *declinant*. - **F.** i. a seqvela - **G.** 70. *timete*. - **H.** qvo puniet vos per Chaldaeos. - **I.** Judaeos mactandos. - **L.** praeparavit. - **M.** Chal. ad caudem facienda[m].

304. pag.

N. id nomen portae - **O.** est nomen loci concavi instar pilae. Sa. - **P.** sic vocat Judaeos, ob impios mores. - **Q.** per Chaldaeos. - **T.** sc. Chaldaeor[um]. - **Y.** ad placand[um] Deum. - **Z.** indigna amore - **A.** Dei. - **B.** calamit[ati]s - **C.** 70. *humiles* - **A.** Philisthei destruent[ur] - **B.** parte[m], seu ora[m]. - **C.** pars seu possessio - **D.** habitantiu[m] ad mare. - **E.** sc. rediens ex captivit[ate] - **F.** Chal. *reducet*. - **G.** 70. *contumelias* - **H.** cu[m] abduceret[ur] a Chaldaeis

305. pag.

I. Chal. *terribilis*. - **L.** per Nabuchodon[osorem] - **M.** Deus. - **N.** per Chaldaeos. - **O.** 70. *Niniven* - **Q.** domor[um] dirutar[um]. - **R.** sc. Jerusalem - **S.** seducta - **T.** Dei. - **X.** diurna fame rabidi - **Y.** sc. templu[m]. - **Z.** i. cito. - **A.**

q.d. praemonui - **B.** punivi. - **C.** v[er]ba Christi q.d. per Romanos te punia[m] - **E.** t[em]pore Evangelij. - **F.** conversis - **G.** unanimiter. - **H.** Chal. *Indiae* - **I.** i. superbire - **L.** in Ecclesia. - **M.** 70. *humile[m] et mansuetu[m]*.

306. pag.

N. i. Ecclesia - **O.** daemones et vitia. - **P.** i. peccatores - **Q.** synagoga[m] vel a[nim]am. - **R.** 70. *glo[ri]a[m]*. - **S.** ubi contempti fuerant, et depresso. - **T.** liberans vos a captiv. daemonis, et peccati - **U.** verax et fidelis suam interponens auctorit[a]tem

Aggeus propheta

* 1. Isdr.(!) (recte: Esdr.) 5.1. - **X.** Hystapsis Filij A[nn]o M. 3484. desinente ante aera[m] Chr. 526. - **A.** qui redierat ex captivitate - **B.** ornate fabricatis - **C.** q.d. sedulo cogitare - **E.** acsi mis[is]set q.d. perdidit - **F.** i. templu[m] - **G.** sperando. - **H.** feci evanescere. - **I.** Chal. *pluvia[m]* - **L.** Chal. *sterilitate[m]* seu penuria[m].

307. pag.

M. Dominu[m] ne majora im[m]itteret mala - **N.** Propheta. - **O.** excitavit - **P.** in mente[m] - **Q.** materia[m] praeparando. - **R.** hic vers. 1. ad superius caput pertinet - **S.** A[nn]o M. 1485(!) recte: 3485) ineunte. ante aeram Chr. 519. - **T.** A[nn]o ante hunc 69. destructa[m]. - **U.** ne cesses ab opere - **A.** i. foedus. - **B.** tertia persona in Deitate adeoq[ue] tota Trinitas, nam n[on] separant[ur] actione - **D.** Jesus Christus A[nn]o post hunc 516. nasciturus - **E.** ob Chris(ti) praeSENTIA[m] - **F.** Ecclesiae per hanc significatae. - **G.** Christu[m]. - **H.** Deo im[m]olata[m] - **I.** recte, ex ritu legis veteris. - **L.** q.d. contaminat obla[ti]o[n]es, qvia im[m]undus est peccatis, nec purificat[ur] tangendo sanctificata.

308. pag.

M. in altari qvod extruxerunt - **N.** opinione vestra. - **P.** dabo copia[m] fructuu[m] - **Q.** noni ut sup. 2.11. Eod. A[nn]o 3485. - **R.** ut angeli canant - **S.** ut stupeat ob prodigia stella[m] et adventu[m] magor[um] etc. - **T.** i. qvis-q[ue] - **U.** in posteris tuis praesert[im] in Christo - **Y.** anulu[m] signatoriu[m] qvi manu gestat[ur] et diligenter custodit[ur] - **Z.** ut ex te nascat[ur] Christus. Chal. *in te mihi complacui* Menoch. Sa.

Zaccharias propheta

A. A[nn]o M. 3485. ant. Chr. 519. - **C.** per poenitentia[m] - **D.** per gra[ti]a[m] - **E.** ante captivitate[m]. - **F.** precepta.

309. pag.

G. visio et verbu[m] - **H.** credit[ur] fuisse S. Michaël - **I.** color ruber punitione[m], albus prosperitate[m] significat. - **L.** Dei mandata exequentes. - **M.** a caepita ultima Hyerosolyma obsidione per Nabuchod[onosorem] A[nn]o M. 3415. - **O.** q.d. reaedificab[itur] - **A.** tractabit ut electa[m]. - **B.** myst[ice] Ecclesia[m] - **C.** signif. 4 Regna et orbis 4 partes - **D.** vexaverunt. - **E.** i. angelos qvasi fabros ferrarios qvi cornua ferrea confringerent - **F.** i. angel[us] in spe[ci]e viri - **G.** i. Ecclesia[m].

310. pag.

H. Zacharia[m]. - **I.** Ecclesia. - **M.** heu, heu fugite Babylone adhuc com[m]orantes ut promissio[n]es Dei amplectentes calamitas infligendas urbi effugiatis: Darius e[ni]m paulo p[o]st Babylone[m] qvae ab ipso defecerat obsedit et Zopyri opera p[o]st 20. mense[m] recepit. - **N.** i. Babylone mundo vitijs etc. - **O.** Christus. - **P.** resurec[tionis] meae - **Q.** ut praedicare[m] per Apos. gentib[us] - **R.** Pater. - **S.** Filiu[m]. - **T.** per Incarnatione[m]. - **U.** Ecclesia - **X.** 70. *timeat* - **Y.** Chal. *ap/p]arebit* i. de utroq[ue] adventu - **Z.** sc. Michaele principe Synagogae - **A.** reprimat - **A.** q.d. frustra niteris perdere qve[m] De[us] de igne et captiv. eruit et vult salvare - **B.** sc. ob peccata sua et suor[um]. - **C.** i. pretiosis - **D.** tiara[m] Pontificia[m] - **E.** figurantes futura - **G.** Christu[m] - **H.** Christus

311. pag.

I. 7. dona Sp. S. - **L.** vita[m] et Pass[ionem] - **M.** per ejus Sangvinem. - **N.** per ista intellige Ecclesiae pacem, et dona spiritual[ia] - **O.** significans Ecclesia[m] - **P.** suprema Christ[us] com[m]unicans per infusoria lucernis oleu[m] gra[ti]ae. - **Q.** duo uncti: Jesus in Pontifice[m], Zorobab[el] in principe[m] item Enoch et Elias Ap. 11.4. - **R.** diabole, q.d. n[on] poteris impedire Zorobabel nec Chr[isto] ab aedificatione templi et Ecclesiae. - **S.** Christu[m] ut Zoroba[bel] - **T.** praedica[ti]o[n]is Christi - **U.** ut paucos et humiles - **X.** sc. ministri et angeli - **A.** q.d. pingves gra[ti]a - **B.** orantes pro populo - **C.** membrana[m] oblonga[m]. - **D.** signif. diurnit[ate] et latitudo intensio[n]e[m] sup[p]licij - **F.** i. peccans in proximu[m] - **G.** perjurus seu peccans in Deum. - **H.** volumine

312. pag.

I. 70. *mensura* sc. peccator[um]. - **L.** qvod signif. pondus damnationis. - **M.** i. caecitas et obstina[t]o - **N.** 70. *Babylonis*: na[m] antichryst[us] in Babylonia incipiet regnare - **O.** potentiae et sapientiae Dei. - **P.** imperio Chaldaeor[um]. - **Q.** ob crudelitate[m] - **R.** Persar[um] - **S.** ob luctum. - **T.** Graecor[um]. - **U.** ob clementia[m]. - **X.** Romanor[um]. - **Y.** velut 4. venti inter se confligentes et obvia violenter subvertentes - **A.** captivis qvi e Babylon[onia] redierunt - **B.** 70. *corona/m magna/m* sc. triplice[m] - **D.** cuius figura es - **E.** veru[m] sc. Ecclesia[m]. - **F.** populos Judaicu[m] et gentilem.

313. pag.

G. et figura eor[um] qvi sua oferunt Christo. - **H.** A[nn]o M. 3487. - **I.** Novembris - **L.** jejunandum - **M.** dje ejus 7mo. qvo eversu[m] e[st] templ. - **O.** propter eversu[m] templu[m]. - **P.** propt[er] imperfectu[m] Godolia[m] a cuius caede 70. illi anni elapsi sunt. - **Q.** n[on] ad Dei glo[ri]a[m] - **T.** 70. *op/p/rimere*. - **A.** rebelle[m] et detrectantem. - **B.** sc. Judaea - **C.** ob ipsor[um] peccata - **D.** 70. *desolation/em*. - **E.** qvod me amante[m] desereret. - **F.** Chal. *revertar* sc. in gra[t]ia[m] recipia[m]. - **G.** Ecclesia Christi.

314. pag.

H. extra eam nulla sanctitas. - **I.** q.d. de o[mn]ib[us] partib[us] mundi - **L.** Ecclesiae. - **M.** hostiu[m] persecutione - **N.** sc. insurgere - **+**. Sabb[ato] 4. Temp. [Septem]bris. Ep. 4. - **O.** ad misericordiam. - **A.** opera. - **C.** 70. *pacificu[m] et justu[m]* - **D.** mensis cuius dje 9. perupta fuit civitas Jerosolimor[um] ut est Jer. 52.6. et 7. - **E.** cuius dje 10. templ. combustu[m] sup. 7.3. et 5. ipso dje Sab. - **F.** qvo populi reliquia caeso Godolia dispersae s[u]nt supr. 7.4. - **G.** cuius dje 10. urbs sub Sedecia a Nabuch. primu[m] obsideri caepita est - **H.** Christi.

315. pag.

I. in Ecclesia. - **L.** plurimi - **M.** i. spiritualis seu [Chris]tiani. - **N.** Chr. Em[m]anuel - **O.** prophetia tristis [con]tra Hadach etc. seu resistentes Evangelio - **P.** fidei seu Eccl[e]siae - **Q.** destructis errorib[us] - **R.** Christus qvi segregat oves ab haedis - **S.** velut antiquus Eccl[e]siae incola. - **T.** Chal. *tyrann/us* sc. diabolus. - **X.** valde - **Y.** Christus. - **Z.** ad salutem - **A.** te judicans - **B.** Chal. et 70. *mansuetus*. - **C.** subjugalem super qvam primo sedit deinde super pullu[m] - **D.** significans utrumq[ue] populu[m] judaeor[um] et gentiliu[m] sibi subijciendu[m]. - **E.** arma qvaeis oppugnabant Ecclesia[m]. - **F.** Christus. - **A.** per totu[m] orbem - **B.** tuo, per qve[m] reconcilias nos Deo. - **C.** novi. - **D.** limbo et purgatorio. - **E.** ad Christi lege[m] et Ecclesia[m]. - **F.** fideli spe [Chris]to colligati seu expectantes vera[m] redemptio[n]e[m] - **G.** ego qvi an[n]untio - **H.** multiplica bona - **I.** ex Juda et Ephra. assum[am] Apost[olos] mihi - **L.** Gentiles ut nequeant illis resistere. - **M.** Sion. - **N.** ut vincas, occidas, subijcias. - **O.** pugn[an]s cu[m] illis. - **P.** verbu[m]. - **Q.** Evangelij. - **R.** instar - **S.** hostes Eccl. - **T.** a periculis. - **U.** fideles praedicator[es] Christi. - **X.** qvo suos alit - **Y.** corpus sub spe[ci]e panis. - **Z.** sangvis sub spe[ci]e vini . - **A.** faciens castos et puros.

316. pag.

B. mystice doctrina[m] Evangelij - **C.** ille bonus Christus. - **D.** reprobos - **E.** Juda. - **F.** i. Christus. - **G.** Christ[us] a qvo pendent o[mn]es electi - **H.** i. arma spiritualia. - **I.** tributi seu victor - **L.** reducam ex exilio. - **M.** quasi sibillo eos convocabo. - **B.** sc. tollet[ur] vis daemonu[m] et hostiu[m] Eccl[e]siae - **C.** Chal. *ambulabunt redempti*. - **D.** i. Jerusalem - **E.** bellu Romanor[um] - **F.** principes et nobiles. - **G.** i. minores magistratus. - **H.** Jerusalem - **I.** mali pastores - **L.** spiritualiter

317. pag.

M. i. erunt bella intestina - **N.** sc. ego Christ[us] - **O.** baculos pastorales. - **P.** i. sacerdotes, scribas, principes. - **R.** loco mercedis me vili pecunia emerunt a Juda - **S.** Christu[m]. - **T.** 70. *foedus* - **U.** instrumenta - **X.** sc. improbi qvi illa vertit in perniciem oviu[m]. - **Y.** antichristum - **Z.** Chal. *substa/nti]as divitu/m* - **A.** i. ultio Dei. - **B.** astutia - **A.** Chal. *creans* - **B.** Ecclesia[m] - **C.** q.d. offendiculu[m] in qvod ebrij offend[unt] - **D.** i. fidei hostib[us]. - **E.** impugna[ti]one. - **F.** Ecclesia[m]. - **G.** Chal. *offensionis* - **H.** Ecclesia[m] ut vexent - **I.** i. Apostoli - **L.** ut superent o[mni]ja.

318. pag.

M. i. Ecclesia erit in Jerusal[e]m. - **N.** agens poenitentia[m] - **O.** i. Ecclesia - **P.** eos dirigens. - **R.** sc. in cruce - **S.** Christu[m], munda[t]o personae - **T.** i. vehementissime. - **U.** judicij extremi - **Y.** reprobor[um], qvi [con]tra Chr. conspirarunt. - **Z.** t[em]pore Christi - **A.** animae inquinatae - **A.** curabunt interfici et crucifigi. - **B.** sc. falsi - **C.** qvali utebant[ur] pseudoproph[et]ae praeferentes vitae austerritate[m]. - **D.** i. Christo - **E.** olim. - **F.** fortis, instrumenta. - **G.** vox Patris. - **I.** electoru[m].

319. pag.

L. popul[us] electus. - **M.** a Romano milite. - **N.** i. altera. - **O.** sed in ea occidet[ur] - **P.** gladio Evangelico - **Q.** sc. Ecclesia[m]. - **R.** habet plures sensus - **S.** Judaei increduli - **U.** ad judiciu[m]. - **X.** reprobis. - **Y.** doctrinae et gra[ti]ae. - **Z.** Eccl. Christi. - **A.** i. in totu[m] orbem. - **B.** i. perpetuo. - **A.** i. Christus. - **B.** agnoscat[ur] esse. - **C.** ad Christu[m]. - **D.** Jerusal. i. Eccles. - **E.** exisio(!) (recte: exitio), et vastitas - **F.** a malis. - **G.** p[re] timore - **H.** Judaei, et falsi Christiani. - **I.** Ecclesia[m] op[p]ugnantiu[m]

320. pag.

L. conversi ad fidem. - **M.** agentes tamq[va]m peregrini. - **N.** gra[ti]ae divinae - **O.** qva h[abe]nt se ut peregrini. - **P.** poena peccati - **Q.** q.d. o[mni]a ornamenta convertent ad cultu[m] Dei. - **R.** sc. simoniacus rer[um] spiritua-liu[m].

Malachi propheta

S. i. judaeos ex captiv[itate] reductos, Sa. - **U.** Israëlitas - **X.** Idumaeos. - **Y.** Chal. *reprobavi*. - **A.** sc. sic reprobo[r]um a[nim]ae vastant[ur] - **B.** honorare solet. - **C.** infirmu[m]. - **D.** qvod dixi.

321. pag.

F. tempore Evangelij - **G.** in missa. - **H.** Christi corpus mundans nos, et purissimu[m]. - **I.** altare. - **L.** integrum et perfectu[m] - **M.** vitiatu[m] - **N.** i. tremendu[m]. - **P.** i. a vobis aufera[m] emolumenta sacerdotij. - **A.** familia sacerdotali. - **B.** proferenda[m] suo t[em]pore - **C.** legatus - **D.** malo exemplo - **E.** 70. *persona[m]*. - **G.** 70. *sancta* sc. Dei praecepta. - **H.** cultricem. - **I.** q.d. etia[m] sacerdotes. - **L.** uxore[m] repudiatarum.

322. pag.

M. sc. Deus - **N.** uxores. - **O.** molestia affecistis - **P.** justus judex. - **+**. In Purif. B. Virg. - **R.** Joanne[m] Bap. - **S.** legat: nuntius novi testamenti - **T.** capere. - **U.** bonitate[m] sapientia[m] et justitia[m] in utroq[ve] adventu - **X.** i. purif[ic]ans medulla. - **Y.** saponaria seu borith. - **Z.** igne Sp. S[anc]ti. - **A.** sacerdotes - **B.** Chal. *expurgabit*. - **A.** sed facio qvod predico. - **B.** sed clementer tollerati - **D.** per poen[iten]tia[m] - **E.** per misericor[di]am - **F.** si crucifiget et affiget. - **G.** qvas n[on] datis - **H.** sacerdotu[m]. - **I.** Chal. *fenestras* - **L.** prohibeo.

323. pag.

N. poenitentes et jejunantes. - **O.** Chal. *impios*. - **P.** aucti prole et opibus. - **Q.** pro Deo, et veritate - **R.** i. memoriae - **S.** i. judiciu[m] - **T.** thesauru[m] peculiarem, populu[m]. - **U.** judicij - **X.** sc. igne praecedente judiciu[m]. - **Z.** Christus - **A.** in radijs. - **B.** cum Christo. - **C.** in primo adventu Joanne[m] in [secun]do Eliam. - **D.** perducet ut consentiant Patrib[us] fide et morib[us] - **E.** Chal. *extirmina[ti]o[n]e*.

Liber primus Macchabaeorum

F. filius. - **G.** A[nn]o M. 3668. ante Chr. 336. Olymp. 111. A[nn]o 1. cu[m] ipse Alexand. Annum attigisset 20. - **H.** Macedonia: Hebraei vocabant o[mni]a loca mari mediteranea a se discreta terra[m] Cethim.

324. pag.

I. praeclariores duces. - **L.** ut rex, sed ut monarcha annis 6. - **M.** Ann]o M. 3681. ante Chr. 323. - **N.** pessima - **O.** sive Epiphanes Antiochi Mag. filius qvi cu[m] ex conditionib[us] Patri suo datis Romae obses fuisset, postea patrueli suo Demetrio filio Seleuci Philopatoris substituto, liber est emissus - **P.** i. A[nn]o M. 3829. ante Chr. 175. v. indice[m] Chronolog. - **Q.** Jason de qvo 2. Machab[aeorum] c. 4. v. 5. Menelaus Alcin[us] Simon et alij 2. Mach. c. 5. etc. - **A.** A[nn]o M. 3834. ant. Chr. 170. - **B.** Philometora ut hic Joseph et Hierony. ad Daniel[em] - **C.** A[nn]o M. 3834: ant. Chr. 370. - **D.** templu[m]. - **E.** extulit inde - **F.** thymiamatis - **G.** auream. - **H.** crateres ad vinu[m] Deo libandum.

325. pag.

I. seu maerore repleta. - **L.** plenos cu[m] aliquot dieb[us] - **M.** A[nn]o M. 3836. ante Chr. 168. - **N.** n[em]pe Apolloniu[m] 2.Mach. 5.24. - **O.** gentiles. - **P.** pace[m] Sion. - **Q.** unde possent dominari Urbi - **R.** praesidianos sceleratos. - **S.** ut ascendentis in templ. male mulctarent. - **T.** in calumniatore[m] et hoste[m] perpetuu[m]. - **B.** A[nn]o M. 3837. ante Chr. 167. - **C.** legem. - **D.** graece *religio[n]i* sc. superstitiones - **E.** violari Sabbata et prophana ri s[acr]a vasa etc. - **F.** per prophana sacrificia. - **G.** seu leges. - **H.** nempe ad Jasone[m] Menelau[m] etc. - **I.** jam ante. - **L.** praefecti Antiochi. - **M.** constantiorem.

326. pag.

N. olymp. 153. Joseph. eod. A[nn]o 3837. - O. Jovis sc. Olym[p]ij cui consecratu[m] t[em]plu[m] legimus l. 2.Mach. c. 6. v. 2. qvia desola[ti]o praedicit[ur] Dan. 11. v. 31. - P. n[em]pe celebrare Neomen[iam] cujusq[ve] Mensis - Q. Idol. - R. novam - S. Domini, ja[m] prophanatu[m]. - U. seu afflictio ingens ex divina indignatione. - A. A[nn]o M. 3837. - B. Mathathias etym. donu[m] Dei per syncopen vocat[ur] et Mathias a Josep. et alijs - C. vastatio[n]e[m] - D. vilis et contemptibilis - E. gloriosa seu magnifica - F. ornatus.

327. pag.

G. in proposito n[on] recedendi a lege. - H. observantia - A. apostata. - D. servanda et propugnanda. - E. sancte et juste vivere - F. violarunt. - G. profanemus qvia putabant n[on] licere Sabbato praeliari, et descendere.

328. pag.

H. legibus. - I. desiderans lege[m] observare - L. Apostatae - M. gentiles - N. gladiu[m] Mathathiae. - O. defendorunt. - A. ampliore[m] potentiam]. - B. Antiocho. - C. invaluit - D. Dei. - P. sincera integritate.

329. pag.

Q. loco Patris propter insigne[m] prudentia[m] in reb[us] administrandis. - R. ex vulnere - S. A[nn]o M. 3838. postq[va]m uno A[nn]o miserae et exultanti turbae praefuisse. - T. urbe. - U. instar strenui et invicti herois. - A. cu[m] qvib[us] bella gessit. - B. laude - C. Eod. A[nn]o 3838. ant. Chr. 166. - D. haec est prima Judae victoria - E. superbiae poena[m] vide hic v. 23. - F. praeceptu[m].

330. pag.

G. inedia - H. tradi victo. - I. evenit. - L. vita et salute a[nim]jar[um]. - M. nobis a Deo datis. - N. secunda victoria. - O. A[nn]o M. 3839. ant. Chr. 165. - A. seu defectione[m] Judaeor[um] forte et alior[um] - B. jura et leges - C. antiqvis. - D. Eupator[em] - E. rite ins[t]ructos. - F. sc. contra eos. - G. A[nn]o M. 3839.

331. pag.

I. qvae est prope Jerusalem. - L. i. ad ministros - M. emerent, a victorib[us] - N. dejecta[m] n[o]stra[m] gente[m] Judaica[m] - O. illa nimir[um] qvae est in tribu Benyamin - P. seu prope. - Q. publicus - R. ante templu[m] conditu[m] - A. inscribere in sanctis biblijs similitudines idolor[um] item miracula ad falsos deos transferre etc. - B. ut hostias off[er]ent - E. sacra sc. templum etc.

332. pag.

F. Eod. A[nn]o 3839. ante Chr. 165. - G. seu praesidiarij - H. Jerosolymitana - I. ductores. - L. sub duce Nicanore confer 2.Mach. 8. v. 23. - M. seu nondu[m] ordinatus. - N. per modu[m] castror[um]. - O. lorycas et clypeos - P. gr. *ut volebant* i. qvales voluissent - R. pacti de favendo ipsis et posteris - A. eripiat - B. interfugientes - C. Judam - D. adhuc. - E. consistunt - F. sub signis. - G. seu relicta a fugitivis tuguria.

333. pag.

H. vestes hyacinthinas - I. seu vera[m] ex ostreis - L. Eucharisticu[m] - M. pro 3tia victoria - N. regni Graeco-r[um] 148. ineunte ann. Chr. 165. A[nn]o M. 3839 ja[m] ad fin. tend[entem] - Q. trade. - R. forte legend[um] labefias. - S. obtinentes 4ta[m] victoria[m]. - A. Jerosolima[m]. - B. templum. - C. i. conclavia ad templi latera in qvib[us] servabant[ur] vestes sacerdotal[es] et instrum[enta] t[em]pli. - D. A[nn]o M. 3840. - E. 3. Ann. et 6. mensib[us] ante violata sup. 1.41. q[va]nto t[em]pore oppressa ab Antiocho Jerusalem et sanctuariu[m] desolatum fuit Joseph. - F. Idolor[um] statuas bases, et aras

334. pag.

G. en q[va]nta[m] reverentia[m] ha[beb]ant reb[us] Deo olim sacris, num profanatis. - H. in Ann. M. 3840. ineuntem hoc incidit. - I. pacificu[m] sc. pro gra[ti]jar[um] act[ione] - A. seu qvotannis de his encenijs meminit Jo. 10. v. 22. - B. arce[m] praesidiaria[m].

335. pag.

C. habitabant. - D. viri potentis apud Idumaeos. - E. Urbe[m] Am[m]onitar[um] in qva[m] cu[m] fugisset Timoth. captus et perempt[us] est. L. 2.10. v. 32. A[nn]o M. 3841. ant. Chr. 163. - F. in monte Gala[a]d. - G. alias a praedicto Gazere perempto, forte ejus filius - I. i. similia - A. caecus. - B. i. consultare - C. op[p]ugnabant[ur]. - D. in graeco qvoqve sum[m]it[ur] passive.

336. pag.

E. Eod. A[nn]o M. 3841. - **F.** dicunt[ur] et Nabathaei - **G.** i. conclusi ne possent exire. - **H.** sc. Bosor. - **I.** orantes Deu[m] et ingeminantes Dei nomen Adonaj v[el] aliud - **L.** hostes Judae. - **A.** Am[m]onitar[um] dux. - **B.** prae-valebit. - **C.** Judas interpretat[ur] confitens sc. confessio integra n[on] diminuta fugat inimicu[m] diabolu[m] - **D.** Judas ad hostes conterendos.

337. pag.

E. transitu seu aditu Galaaditidis - **F.** fortes. - **G.** Judae. - **H.** Graecis Scytopolis dicta Joseph. 12.12. - **I.** similae(!) (recte: simile) donec Matth. 1.25. et Psal. 109.1. - **L.** Eod. A[nn]o 3841. ant. Chr. 163. - **M.** Exercitus. - **A.** inclu[m]. - **B.** facienda - **C.** graece *Judas et frat. ejus.* - **D.** eod. A[nn]o - **E.** Philistheor[um].

338. pag.

F. A[nn]o M. 3840. ant. Chr. 164. - **G.** ultra Euphratem - **H.** Persepolim dicta[m] - **I.** magnus - **L.** filius. - **M.** ut monarca - **N.** i. in finib[us] Pe[r]sidis cum Babylonem versus tenderet - **O.** exercitu - **P.** idolum. - **Q.** qva[m] ipse antea occupavit. - **A.** in Babylonia - **B.** suspicatus hunc morbu[m] sibi fore lethalem. - **C.** graece *tollere delere.* - **D.** ex Antiochia, ubi eu[m] Lysia reliquerat. - **E.** adhuc novenne[m] pueru[m].

339. pag.

F. cu[m] ann. 11. et aliquot menses regnasset sc. a fine An[n]i Graecor[um] 137. ad inchoatu[m] A[nn]o(!) (recte: annum) 149 qvi est mundi 3841. ante Chr. 163. - **G.** Graecor[um]. - **H.** gentiles - **I.** in arce opposita - **L.** ut extra septa templi et arcis suae securus esset. - **M.** A[nn]o M. 3842. ant. Chr. 162. - **N.** apostata. - **O.** convenit in his n[ume]ris Josep. etsi paulo aliter sit 2.Mach. 13.2. - **A.** Bethsurani. - **B.** intervallo stadior[um] 70. Joseph. - **C.** rubru[m] vinu[m] - **D.** succu[m]. - **E.** seu hamatis v[el] consertis inter se hamis. - **F.** citissime opportune - **G.** strenui bellatores.

340. pag.

H. seu Mathathiae qvi Polynomius fuit. - **I.** gloria[m] stabilem apud Deum. - **L.** Rex. - **M.** sub fine[m] ejusd. an[n]i 3842. - **N.** templi - **O.** seu catapultas - **P.** seu fundas. - **A.** aemulus Lysiae. - **B.** instar Regis. - **C.** negotijs regni

341. pag.

D. legibus. - **F.** Judaei obvia[m] Regi officij c[au]sa. - **G.** Philip[p]u[m] a[ute]m captu[m] interemit Joseph. Antiq. L. 12. c. 15. - **H.** Regni Graecor[um] A[nn]o M. 3843. ant. Chr. 165. - **I.** sc. Tripolim Pheniciae ut dicit[ur] 2. Mach. 14. v. 1. - **L.** i. Antiochia[m] Reg. Syriaci Metropolim. - **M.** deficiens ab Antiocho - **N.** jam undecen[n]em. - **O.** Prorege[m]. - **P.** ad Demetriu[m] - **Q.** q.d. malo habere mortuos - **R.** sacerdos, sed Apostata: paenas hujus calumniatoris v. c. 9. a v. 55. - **S.** Euphratem - **A.** sum[m]u[m] seu antipontificem Judae Machabaeo. - **B.** Judas cu[m] suis - **C.** flagrantissimi in legis studio. - **D.** Alcimus summa cu[m] perfidia.

342. pag.

F. pactu[m] . - **G.** ut e[ss]et gubernator et Pontif[ex] loco Judae. - **H.** excursionib[us] et caedib[us]. - **I.** excurere ad populandu[m]. - **L.** A[nn]o M. 3843. - **M.** urbe[m] Palaestinae hodie Arsa dicit[ur] - **N.** in arce[m] gentilium in monte Sion. - **A.** i. gesta. - **B.** in praefat[am] arcem. - **C.** - cogens sa[c]erdotes illicita et lege vetita v[el] offerre vel comedere.

343. pag.

D. ex Syria submissus - **F.** [con]tra templu[m] etc. - **G.** puni et vindica - **H.** ut fugitivos vicini persequeverent[ur] - **I.** seu vehementer et ubiq[ue] cadebant. - **M.** superbi tyranni - **N.** prope urbem e regione - **O.** Judaei. - **P.** A[nn]o M. 3816. urbis conditae 560. ant[e] Ch[ristum] 188. Manlius consul Galatas devicit. - **A.** Philip. Macedon. Rege[m] vicerunt Romani A[nn]o M. 3807. ant. Chr. 197. Persen sive Perseu[m] ejus Noth. ac suc[c]essore[m] A[nn]o M. 3836. ant. Chr. 168. ita Reg[num] Macedonicu[m] in Maced[onia] extinctu[m] est: ejus v[er]o reliqu[iae] Romano ja[m] assurgente imperio, in Seleucidis Syriae et Ptolomaeis Egypti adhuc superfuerunt - **B.** pugna circa Magnesia[m] com[m]issa per L. Scipione[m] inde Assiaticu[m] dictu[m] idq[ue] A[nn]o M. 3815. ante Chr. 189.

344. pag.

C. Babyloniae Romanor[um] amico - **D.** seu in Grecia - **E.** Romanos de medio. - **F.** Romanis aqviescebant. - **G.** opib[us] et vitib[us]. - **H.** senatu[m]. - **I.** populo rite gubernando. - **L.** n[em]pe sub ista t[em]pora. Nota: n[on] erat necesse ut o[mni]a narrata re ipsa vera essent, sed ad com[m]ovendum[Juda] sufficiebat constans fama v. Tirin. hic ad v. 1. - **M.** sententia refert[ur] pharsi hebraica - **A.** en faedus amicitiae succurrere gratuito.

345. pag.

B. Romanis. - **C.** arbitratu. - **D.** Judaei expostulantes qvod male tractent[ur] - **E.** tutabimus eos vindicabimus. - **F.** A[nn]o M. 3843. ant. Chr. 161. - **G.** Nisan. - **H.** Monarchiae et Graecor[um]. A[nn]o M. 3844. ant. Chr. 160. - **I.** Judae. - **L.** consternatus est Animo. Nota post faedus cu[m] Romanis intitui[m](!) (recte: initum) infeliciter successit Judae Jonathae et Simoni ut putet[ur] factu[m] n[on] placuisse Deo cui potius fidere debuissent. Sa. - **M.** seu macula[m] - **N.** qvae ex defensione divinae glo[ri]ae religionis et patriae solidae permanebit.

346. pag.

A. est hyperbole. - **B.** post gloria[m] victoria[m]. - **C.** gesta. - **D.** paeclare. - **E.** exceptis Machabaeis et eor[um] asseclis. - **F.** desierunt Prophetae cir. Ann. 3589. Vid. Nehem. 12.22. - **G.** tu[m] Eccl[esias]ticu[m] tu[m] politicu[m]. - **H.** Joanne[m]. - **I.** sic dictos ab urbe Nabo in Tribu Ruben

347. pag.

L. gesta. - **A.** caedis - **B.** latebra. - **C.** fecerunt. - **D.** cu[m] exercitu magno. - **F.** ad Deu[m]. - **G.** in ulteriore[m] ripa[m] hostes v[er]o transnataverunt. - **H.** n[em]pe ad eos perseqvendos. - **I.** Urbem tunc sibi subditam. - **L.** excursionib[us] vexarent. - **M.** A[nn]o M. 3844. ant. Chr. 160. - **N.** Pseudopontif[ex] - **O.** Aggei et Zachar. qvor[um] exhorta[ti]o[n]e aedificatu[m] est t[em]plu[m] - **P.** A[nn]o M. 3846. ant. Chr. 15.8.(!) (recte: 158) - **Q.** quiete.

348. pag.

A. Jonathas. - **B.** tantae - **C.** militu[m] - **D.** ex Bacchidis exercitu - **E.** clarescere. - **F.** pro itaq[ve]. - **G.** Jonathae - **H.** captivos - **I.** Antiochia[m] - **L.** bellu[m]. - **M.** jus dicere et gubernare - **N.** A[nn]o M. 3851. ant. Chr. 153. - **O.** cognomento Balas - **P.** ut regem suu[m] qvia ho[m]o ignobili et incertae styrpis se Antiochi filiu[m] dictitabat Severus Sulp. - **Q.** id est cogitavit.

349. pag.

R. civitate David. - **A.** ut civitati ex[istere]nt munimento. - **B.** fortia facta. - **C.** seu singulari amico suo. - **D.** ad-haeres nostris partib[us]. - **E.** veste Ponficali(!) (recte: Pontificali). - **F.** quasi ignarus a se delapsos ad Alexandru[m]. - **G.** emolumenta et vectigalia q[v]ae ex salis confectio[n]e venditione et devectione mihi obvenerant - **H.** qvotannis pendi solitas - **I.** partes. - **L.** frugum.

350. pag.

A. persona[m]. - **B.** stati et statuti. - **C.** explicat praecedente[m] immunitate[m] - **D.** seu q[v]ae s[u]m[m]a[m] fidem et taciturnit[a]te[m] reqvirunt - **E.** qva[m] nunc Alexander hostis noster oc[c]upat. - **F.** templo. - **G.** ad expensas templi. - **H.** templum jure asylli donat. - **I.** aerario et proventib[us] Regijs. - **M.** prior de pace Judaeos interpellabat

351. pag.

N. A[nn]o 3854. ant. Chr. 150. - **O.** cu[m] ann. 12. Regnu[m] Syriae tenuisset. Polyb. - **A.** Cleopatra[m]. - **B.** filia[m]. graec. sim tibi socer. - **C.** Eod. A[nn]o 3854. ineunte. - **D.** i. solent. - **E.** regio amictu. - **F.** per praecone[m]. - **G.** A[nn]o M. 3856. desinente. ant. Chr. 148. - **H.** pro Alexandro sed ad Demetriu[m] defecerat. - **I.** virib[us] et exercitibus.

352. pag.

L. q[va]m fortis et potens, sed hujus jactantia poena seqvit[ur] in consequentib[us] versibus. - **A.** praesidiu[m] - **B.** instruxit ad pugna[m]. - **C.** pedestrem. - **D.** sc. Jonathae - **E.** sc. hostiu[m]. - **F.** domu[m] Dagonis. - **G.** graece idolian suu[m] seu templu[m] idoli sui. - **H.** ornamentu[m] paucis et solis Regu[m] consangvineis dari solitu[m]. - **I.** A[nn]o M. 3858. ant. Chr. 146. - **L.** Ptolomeus regno Syriae inhians - **M.** generi sui.

353. pag.

N. quasi revisurus generu[m] suu[m]. - **O.** graece *suburbia* - **A.** Alexandri aemulum. - **B.** Cleopatra[m]. - **C.** in honestum ambitiosi praetextu[m]. - **D.** hac c[au]sa vera. - **E.** A[nn]o M. 3859. ant. Chr. 145. - **F.** rex Arabiae - **G.** Eod. A[nn]o - **H.** aemulus Alexandri occisi - **I.** Judaei apostatae - **L.** munera.

354. pag.

M. confirmavit - **N.** pro honorario munere - **A.** instar parentis charo - **B.** cu[m] paefecturis. - **C.** in compensatio-ne[m] eor[um]. - **D.** sc. t[em]pore. - **E.** qvievit a bellis. - **F.** ut qui soliti e[ss]ent ab alijs ante eu[m] Regib[us] etia[m] pacis t[em]pore stipendia accipere Joseph L. 13. c. 8. - **G.** prius Diodorus dicebat[ur] tu[m] v[er]o Tryphon est apellat[us] cum Regn. occupasset Appian. in Syria. A[nn]o M. 3860. ant. Chr. 144.

355. pag.

H. vias et vicos. - **A.** in signu[m] pacis. - **B.** elephantes turritos - **C.** sedem Regia[m]. - **D.** Jordane[m] - **E.** subijciens eas Regi novo Antiocho. - **F.** Judaae. - **G.** obsidione cinxit.

356. pag.

H. stagnu[m] Genezareth. - **I.** Jonathae - **L.** ipsor[um]. **A.** Eod. A[nn]o M. 3860. - **B.** seu Spartanos; dicebant[ur] et Lacaedaemonij - **C.** sc. A[nn]o M. 3817. ant. Chr. 187. - **D.** de qvo infra 2.Mach. 3. - **E.** qvia securi tunc a bellis. - **F.** habeamur - **G.** graece *orationib/us* - **H.** pro par est seu oportet

357. pag.

I. depressi. - **L.** decretu[m] de amicitia atq[ve] societ[a]te cum Judaeis ineunda, qvod tunc a Lacedaemonijs sanctu[m] est habet[ur] infr. c. 14.22. et 23. alia occasione recitatu[m]. - **M.** rer[um] nostrar[um] q.d. analibus. - **N.** ex censura secundaria uxore. - **A.** ad bellu[m] - **B.** ut videntes Judaei ignes freqventes n[on] suspicarent[ur] hostes fugisse - **C.** sc. eos fugisse - **D.** Joseph. h[abe]t *Nabathaeos*. - **E.** demetrianos inqvirens et perseqvens. - **F.** Eod. A[nn]o 3860. - **G.** a civib[us] necess[ari]a - **H.** ad oriente[m]

358. pag.

I. planicie seu valle. - **L.** A[nn]o M. 3865. - **M.** bis perduellis. - **N.** ni[hi]l verit[us] mali - **O.** majori q[va]m ut etc. - **A.** qvi dicit[ur] etia[m] camp[us] Esdrelon et Mageddo. - **B.** sc. ita audierant - **C.** i. vita - **D.** Judaeos. - **E.** i. hominu[m] mentib[us] - **F.** dux et Pontifex loco Yonathae electus.

359. pag.

G. vitae - **H.** templu[m] - **I.** excitatus ad Reip. defensionem - **L.** ob suspecta[m] fide[m]. - **M.** Exercitu[m]. - **N.** urbe[m] qva[m] ipsem com[m]unierat - **O.** seu juxta campu[m] altissimu[m]. - **P.** diffisus suis virib[us]. - **A.** Judaeor[um]. - **B.** qvi fratri Machabaeo superstes vixit annos 17. et 7. menses cir.: et per Ann. 9. cu[m] uno aut altero mense Pontificatu[m] obtinuit - **C.** i. multas ait Sa.

360. pag.

D. sc. extans - **E.** A[nn]o M. 3861. - **F.** qvi Theos dicebat[ur] Alexandri Balae filius - **G.** Antiochi - **H.** et tenuit per trien[n]iu[m]. - **I.** torqvem v[el] ramu[m] aureu[m] ut 2.Mach. 14.4. - **A.** A[nn]o M. 3861. ant. Chr. 143. - **B.** sc. a Simonis principatu caepit numerare ann. - **C.** Exercitu[m]. - **D.** i. Idololatria - **E.** conclusi et fame prope enecti - **F.** gentiliu[m] - **G.** A[nn]o M. 3862. ant. Chr[istu]m 142.

361. pag.

H. praesidiu[m] civib[us] infestu[m] - **I.** i. Hyranu[m] postea cognominatum - **L.** i. Gaza. - **M.** A[nn]o M. 3863. ant. Chr. 141. - **N.** Mithridates Pampacij Regis filius com[m]uni Particor[um] cognom[ine] Arsaces dictus de qvo Justinus L. 36. c. 1. et. 41. c. 5. 6. - **A.** civitate[m] maritima[m]. - **B.** liberando multos captivos. - **C.** gloriosas et pretiosas vestes ex hostiu[m] spolijs. - **D.** receptacula mundissima. - **E.** afflictos Judaeos - **F.** publico bono noxiu[m] - **G.** t[em]plu[m] decoravit auxit splendore[m] et ornatu[m] sanctuarij.

362. pag.

H. i. in publica acta retulim[us]. - **A.** in graeco *Roman/us/n[on]* addit[ur] - **B.** graecu[m] sic possis vertere: na[m] ipse et Fr[atres] ejus firmaverunt Izraele[m] hostes Israelis bello depulere et Israeli paraverunt libertate[m]. - **C.** A[nn]o M. 3863. ant. Chr. 141. - **D.** monarchiae Graecor[um]. - **E.** i. A[nn]o 3. Pontif. Simonis desinente sc. a morte Fratris Jonathae - **F.** mortuus est - **G.** fortis. - **H.** acta et praeclare gesta

363. pag.

I. sanctuarij vel templi - **L.** seu puritati loci sancti - **M.** Syriae et Asiae - **N.** nota aeternu[m] seu perpetuu[m] cum donec - **O.** Messias n[em]pe a Moyse alijsq[ve] P[r]oph[et]is toties promissus - **P.** sanctuario et templo. - **A.** suprema. - **B.** sanctuario et t[em]plo. - **C.** seu decreta totius populi - **D.** una porticu templi. - **E.** A[nn]o M. 3864. ant. Chr. 140. - **F.** apud Joseph[um] a Relig[ione] Pius et a Paterno cognomine Soter dict[us] reperit[ur] apud Trog. et Euseb. Sidetes - **G.** Syria[m] ingredi

364. pag.

H. vulgo regalia Regi debita. - **I.** A[nn]o M. 3865. ant. Chr. 139. - **L.** Urbe[m] Pheniciae - **M.** Tryphon. - **A.** interim - **B.** Evergeti - **C.** in Aegypto - **D.** Nicanori licet apud Arsacem in carcere e[ss]et. - **E.** Regi Asiae - **F.** Regi Cappadociae - **G.** Regi Persar[um] - **H.** graeco conformiter legunt *Samsamae* - **I.** fuga elaberet[ur]. - **L.** fidem violans

365. pag.

M. ruina[m] et vastitat[em] inferendo - **N.** seu occupavimus - **O.** injusto titulo - **A.** sc. op[p]ortunu[m] - **B.** classis Praefec. supremu[m], seu Architalassu[m]. - **C.** graece *munire* - **D.** A[nn]o M. 3866. ant. Chr. 138. - **E.** Hircanus dictus. **F.** alij legunt Fratris mei sc. Jonathae.

366. pag.

G. Joannes. - **H.** de q[vi]b[us] Num. 10. - **I.** qvae est Gedor - **A.** a Simone socero suo. - **B.** cu[m] summo Imperio. - **C.** A[nn]o M. 3869. ant. Chr. 135. - **D.** Graecor[um]. - **E.** sc. Januario. - **F.** liberaliori potu exhilarat[us], non ebrius - **G.** proditione[m]. - **H.** A[nn]o M. 3871. ant. Chr. 133. - **I.** sive Gadara - **L.** Hyrcani qvi sc. Patri successit - **M.** praeclare factor[um]. - **N.** i. an[n]aliu[m].

367. pag.

Liber secundus Macchabaeorum

+ Pro Pace. - **O.** Hebraei hac formula o[mn]e genus bo[n]or[um] apprēcant[ur]. - **A.** aerae contractuu[m] sc. qvi sit Ann. Mundi 3861. ant. Chr. 143. - **B.** defecit. - **C.** hostes - **D.** nobiscu[m] - **E.** A[nn]o Mundi 3880. ant. Chr. 124. Joannis Hyrcani 191 - **F.** Juda[m] hunc Rupertus existimat illum essenu[m] qvi Antigoni caede[m] predixit ut refert Joseph. - **G.** Aristobulu[m] hunc censem Clem. Alexandrinus et Euseb[ius] Caesarien[sis] Judaeum illu[m] Philosoph. fuisse qvi com[m]entarios in Moysen scriptos Ptolomaeo Philometori olim obtulerat - **H.** seu uncto[r]um] - **I.** i. Diana - **L.** velut sponsa - **M.** seu polliciti fuissent. Tirin.

368. pag.

N. in Babylonia[m], late sumit Perside[m] ne comprehendat Syria[m], Caldaeam Media[m] etc. - + Sabb. 4. Temp. [Qvadra]ges[imae] Epis. - **A.** graece *munificus* - **B.** seu hereditate[m] et populu[m] - **C.** execratos a gentib[us]. - **E.** instituit. - **F.** ducti in captivitate[m]. - **G.** per syncopen.

369. pag.

H. sc. supra - **I.** portari ab aliquib[us] se seqventib[us] - **M.** terra[m] p[r]omissionis - **N.** talia. - **E.** a sacerdotib[us] - **F.** oblatu[m]. - **G.** flamma. - **H.** qvae injuria t[em]por[um] interciderunt. - **I.** templu[m]. - **M.** etia[m] reliqvos - **N.** hic incipit praefati hujus Lib.

370. pag.

O. signis caelitus exhibitis - **P.** viro Judaeo in Cyrene habitante. - **A.** q.d. se singulas rer[um] circumst[antias] Jasoni alijsq[ve] scriptorib[us] relinqvere - **B.** sc. comparat se scriptor pictori Jasone[m], architecto. - **C.** exqvisitas narrationes - **D.** seu arctari. - **E.** ad qve[m] scrips[it] Rex Lacedoemonior[um] ut habet[ur] sup. 1.Mach. 12.7. Erat ille Simonis 2. fil. et Patre suo mortuo A[nn]o 3805 Summ. Pontif. per An. 24. obtinuit - **F.** Seleucus ille est 4. hujus nominis Philopator dictus Antiochi Mag. sive 3. fil. qvi caepit regnare A[nn]o M. 3817. ant. Chr. 187. regnatq[ve] Annos 12.

371. pag.

G. A[nn]o M. 3828. ant. Chr. 176. sub fin. Regni Seleuci ut notat Joseph. - **A.** seu modo o[mn]ji. - **B.** holocausti. - **C.** in templi qvoda[m] domicilio - **D.** templi - **E.** evidens pot[enti]ae suaे signu[m] - **F.** animi forte et membror[um].

372. pag.

G. unguis Sa. - **H.** graece *pulcherrimi*. - * festinanter extrax[erunt] - **I.** glorificabat - **A.** facta[m]. - **B.** sc. pro salute et sanitate - **C.** sc. rursus ap[p]aruerunt Heliodoro - **D.** per sacerdote[m] - **E.** sc. Deo. - **F.** verus Deus.

373. pag.

G. induxisset. - **H.** graece *zelote[m]*. - **I.** Seleucum Philopatore[m]. Menoch. - **L.** Seleuci frater - **M.** A[nn]o M. 3829. ant. Chr. 175. - **N.** seu ephebor[um] palaestra[m] v[el] potius lunapar - **O.** cives. - **A.** Judaeos. - **B.** A[nn]o M. 3830. - **D.** progressus. - **E.** seu exhibitionis. - **F.** pro nihilo. - **G.** postea.

374. pag.

H. legatos. - **I.** graece *celebritate[m]*, qvae nimiru[m] acta est Ptolomaei Matre Cleopatrae Antiochi M. filiae et Antiochi Epiphanis sorore mortua A[nn]o mundi 3831. - **L.** A[nn]o M. 3832 ant. Chr. 172 post trienniu[m] q[va]m Pontificat[um] adeptus est. - **M.** sc. Regia[m] potestatem - **N.** superans Jasone[m] talentis etc. - **A.** A[nn]o M. 3834. ant. Chr. 170. - **B.** graec. et Menelaus Vicariu[m] pontificatus reliquit Lysimachum Fr. suu[m]. Sostratus

a[ute]m Cratere[m] praefectu[m] qvi Cyprijs praefuit - **C.** graece *ex Praefectis*. - **D.** qvod asylu[m] suburbanu[m] erat. - **E.** Andronic[us] pecunia Menelai corruptus cuius poena[m] vid. v. 38.

375. pag.

F. graece *moderatio[n]e[m] et prudentia[m]*. - **G.** graece *vasis aureis*. - **H.** a seniorib[us]. - **I.** Regis familiari - **A.** justos accusatores [con]tra jus gentiu[m] et morem etia[m] Scythar[um]. - **B.** Pontificia dignitate. - **C.** A[nn]o M. 3834. ant. Chr. 170. - **D.** ostenta seu prodigia et monstra, qvia futura monstrabant.

376. pag.

E. nisi evasisset - **F.** apostata a fide - **H.** Spartitae cu[m] cognovissent qvae mala genti suae intulerat occisi corpus bestijs devorandu[m] et avib[us] discerpend[um] tradiderunt Liran. - **I.** efferato animo. - **A.** graece *elevatus animo* - **B.** contemptus ille - **D.** sup[p]le hinc propter gentis scelera permisit locu[m] indigne tractari - **E.** Eod. A[nn]o M. 3834. ant. Chr. 170.

377. pag.

F. A[nn]o M. 3836. ante Chr. 168. - **G.** monte Samariae - **H.** graec. *habeb[an]t inimica[m] in cives voluntate[m]*. - **I.** graeci codices nunc ha[ben]t, *scleris principem* - * Pontifex a t[em]pore Alexandri Mag. - **L.** A[nn]o M. 3837. ant. Chr. 167. - **M.** Ex ordine senatorio - **N.** et dicebant[ur] sc. advenae et pregrini(!) (recte: peregrini) - **A.** graece *pompam ducere* - **B.** pro, Ptolomaeo Sa

378. pag.

D. Phrygi illi de qvo sup[ra] c. 5. 22. - **E.** Sabbathi - **F.** ne contrahant animu[m] aut despondeant. - **G.** q.d. valde insign[is] in scientia Scr[i]pt[u]rae - **H.** vitiosa[m] - **I.** considerans - **L.** sepulchru[m] v[el] limbu[m] P[atrum]. - **A.** Ecce timore[m] de Dei jus[ti]tia et fidem, et poenis hujus et futuri saec[u]li!

379. pag.

B. seu voluntate[m]. - **C.** Eod. A[nn]o 3837. ant. Chr. 167. - **D.** scuticis ex thaurino corio, vel taureis nervis - **E.** Deut. 22.36. - **F.** recreabit[ur] et placabit[ur]. - **A.** a Deo. - **B.** fide[m] habens de resurr[ectione] mortuor[um]

380. st.

C. morti proxim[us] - **D.** Regem. - **E.** expecta. - **F.** filios et posteros. - **G.** sine c[au]ssa. - **H.** bona et felici. - **I.** seu infirmae - **L.** vestris corporib[us] per resurrect[ionem] - **M.** conciliatrix. - **N.** ne faeda et tristi apostasia me fa[ci]as misera[m]. - **A.** in novissimo dje - **B.** expectatis

381. pag.

C. castiga[ti]o[n]em. - **D.** tolerato. - **E.** graece *pure et s/anc]te* - **F.** seu interempta - **G.** A[nn]o M. 3838. ant. Chr. 166. - **H.** prophanabat[ur]. - **I.** solo aeqvanda - **L.** A[nn]o M. 3839. - **M.** Dorymenis similium - **A.** filiu[m].

382. pag.

B. hujus insolentis jacta[nti]ae paenam vid. infr. v. 14. - **C.** i. Dei vindicta[m] ventura[m] super Nicanorem. - **D.** graec. addit[ur] et solum mutabant. - **E.** pactum. - **G.** graece *ac praeterea Eleazaru[m]* qvod interpretes annectunt superiorib[us]. Vir doct[us] putat legendu[m]: et Eleazari lecto illis S[anc]to Libro qvi sc. illius dicta S[anc]ta et morte[m] memorabat, ut tam illustri exemplo accenderent[ur]. - **H.** seu t[em]pore - **I.** qvod adisset Sabbat[um]

383. pag.

A. perfecte et in perpetuu[m]. - **B.** festa pro victoria. - **C.** qvo minus agnosceret[ur]. - **D.** Haec est Elymais 1.Lib. (sc. Mach. - VG) 6.1. - **E.** caput Mediae ut ait Curt. et Plin. - **F.** e Persepoli - **G.** alij vertunt *caemeteriu[m]*, alij *co/mmune sepulchru[m]*. - **I.** sc. morbo novo cuius c[au]sa n[on] apparebant(!) (recte: apparebat). - **A.** id est valde.

384. pag.

B. jubebat aurigam properare - **C.** ex tenebris superbiae - **D.** seu n[on] Deo se exeqvare. - **E.** imperfecta et extorta poenitidine. - **F.** sententia mortis irrevocabilis. - **G.** Deo. - **H.** i. ad Elymaeos, sive ad ultimas sui Regni partes ut loqv. Hierony. in c. 11. Dan. qvo t[em]pore successor[em] filiu[m] Seleucu[m] Eupator[em] declaravit - **I.** A[nn]o M. 3817. ant. Chr. 187.

385. pag.

A. graece *attendentes* - **B.** obseqvente[m] et be[ne]volum - **C.** Parataecenis sc. circa Babyloni[am] ubi Saba op[p]i-d[um]. - **D.** i. Lysia[m] qvi pro Antiocho Eupat. administratore reg. usurparat - **E.** A[nn]o M. 3840. ant. Chr. 164. - **F.** biennio postq[va]m Judas patri Mathathiae in principatu successerat sed justo triennio postq[va]m a gentibus

sibi sacrificari caeptu[m] est, cum etia[m] 6. mensib[us] ante hoc ja[m] S[anc]ta violassent - **G.** unde ap[p]elant[ur] isti dies scenopegiae sive Tabernaculor[um] mensis Casleu. Sup. 1.9. et 18. et Joan. 10.22. Encaenia a Judaeis etia[m] luminu[m] festivitas nominat[ur] - **H.** virgulta v[el] hastas frondib[us] ornatas

386. pag.

I. Doymenis filius. - **A.** Ptolemaeo Aegipti rege. - **B.** ultiro accepto. - **C.** circa Judaeam. - **D.** graece cu[m] eo etia[m] simul Idumaei qvi oportunas munitio[n]es obtinebant, Judaeos exercebant ad arma sc. - **E.** apostatas - **F.** filior[um] Beani. 1.Mach. 5.5. Joseph. 13.11. - **G.** castella - **I.** basin seu inferiore[m] extremitate[m]. - **L.** seu promittit Exod. c. 22.22. inimicus ero inimicis tuis. etc.

387. pag.

A. hic ponit[ur] pro loco distincto a Gaza Palaestinor[um]. - **B.** Judae et Judaeis - **C.** blasphemias in Deum. - **D.** qva[m] magis horrebant q[va]m mortem. - **E.** graece lacu. - **F.** Dei laudibus. - **G.** A[nn]o M. 3841. ant. Chr. 163. - **H.** seu cognatus. - **I.** graece munito - **L.** op[p]ugnabat. - **M.** Angelus verisimiliter S. Michaël. Tirin.

388. pag.

A. cladem. - **B.** qvia Reg[e]m puerulu[m] in sua potestate habebat imo sub ejus nomine regebat - **C.** publica. - **D.** aerae Chaldaicae sc. mundi 3841. - **E.** seu Junij. - **F.** cognato propinqvo. - **G.** usitata erat eo t[em]pore adulat[i]o. - **H.** si feceris cu[m] eis pace[m]. - **I.** Aprilis.

389. pag.

L. q.d. amnistia[m] et oblivione[m] inducimus. - **M.** aerae Chaldaicae sc. in principum rescriptis usurpatae qvi An.cu[m] A[nn]o aerae contractuu[m] 149. coincidit et cum A[nn]o M. 3841. ant. Chr. 163. - **A.** Eod. A[nn]o - **B.** A[nn]o M. 3841. ant. Chr. 163. - **C.** cu[m] supradictis Romanor[um] legatis - **D.** tranqville seu in pace. - **E.** arma capere. - **F.** ut fecerant Jop[p]itae - **G.** Judaei cu[m] Juda. - **H.** regiu[m] praefectu[m] Judaeis infestu[m].

390. pag.

I. firmitate. - **L.** Jos. 6. - **A.** id est invenerunt - **B.** Timotheus ut p[ate]t ex graec. - **C.** captivos in sua potestate - **D.** et frustrari spe libera[ti]onis - **E.** pactu[m] - **F.** Eod. A[nn]o 3841 ant. Chr. 163.

391. pag.

G. Scitopolim - **H.** Pentecostes - **I.** Judas - **A.** ducis potestate - **B.** op[p]ido Judae tribus. - **C.** uno e Judae ducib[us]. - **D.** in ead. Trib. Judae - **F.** remitteret[ur] - +. In Miss. defun[c]t[orum]. - **G.** pro Religione

392. pag.

H. A[nn]o M. 3841. ant. Chr. 163. - **I.** aerae contractuu[m], sc. cujus anni cu[m] ab autumno inciperent, anni a[ute]m Regni Graecor[um] q[vi]b[us] libri scriptor usus est primi, a vere: eid. ann. fuerit qvi 1.Mach. 6.20. centesim[us] et 50. dicit[ur] eademq[ue] utrobiq[ue] expeditio - **L.** graece mandavit ut moris est eo loco necari obductu[m] Beraeam ab Antiochia sc. qvo secu[m] Menelau[m] captivu[m] Rex abduxerat ut test[atur] Joseph Antiq. 12. c. 15. qvi de loco necis etia[m] consentit pagina 421. [er]go mors Menelai non huic A[nn]o sed seqventi adscribenda, qvi sit M. 3842. - **A.** com[m]ittens rem Deo qvi o[mni]a p[otes]t - **B.** seu tessera q[v]ae erat: Dei victoria. - **C.** graece sc. possis vertere: et eum qvi praeerat elephantis cu[m] o[mn]i turba ipsius domestica ad[d]idit interfictis - **D.** audacis fortitudinis - **E.** sibi vindicare

393. pag.

F. superabat[ur]. - **G.** secreta consilia - **H.** carcere. - **I.** ordo historiae paulu[m] hic inversus haec e[ni]m victoria Judae antecessit deditio[n]e[m] Bethsurae et narrat[ur] 1.Mach. 6.42. Vid. Jos. L. 12. c. 12. - **L.** Jos. in fine libri 14. Antiq. ait Hasmonaeor[um] principatu[m] usq[ue] ad capta[m] ab Herode Hierosolyma[m] et occisu[m] Antigonu[m] A[nn]o 126. durasse sc. si ab hoc Antiochi et Machabaei faedere Hasmoniaci Principatus initiu[m] dedicat[ur]. - **A.** ab initio Antiochi Eupatoris, v[el] a t[em]pli repurga[ti]o[n]e cujus utriusq[ue] fit mentio sup[ra] c. 1.10. - **B.** filium. - **C.** A[nn]o M. 3842. ant. Chr. 162. - **D.** ab Eupat. post Menelau[m] constitutus. Joseph. - **E.** confusionis, cu[m] multi Judaeor[um] ad gentes transiere - **F.** graece centesimo 50. primo ut sit Annus M. 3843. - **G.** ramos aureos Sa. sc. de termetib[us] t[em]pli - **H.** erant viri pij dicebant[ur] etia[m] Esseni v. Tirin. in 1.Mach. 7. v. 13.

394. pag.

I. Haereditate[m] seu pop. Israël - **A.** cu[m] vitae periculo. - **B.** ferro di[s]cernere seu cum hoste configere - **C.** Judas. - **D.** graece addit[ur] in facie seu vultutenus. - **E.** familiariter - **F.** q[v]ae noxiae sint Regis negotijs. - **G.** cu[m] Juda.

395. pag.

H. id est baccho. - **A.** Jerosolymitanis - **B.** et be[ne]volentia - **C.** a ritu gentilium. - **D.** in pietate et Religione. - **E.** ex conscientia invincibiliter erronea. - **F.** fortiter. - **G.** iteru[m] erronee nisi forte ex instinctu Dei ut vult S. Aug. L. 1. Civitt. c. 21. - **H.** credens vita[m] alterius saeculi animi im[m]ortalit[a]te[m] et resurrect[ionem] mortuor[um].

396. pag.

I. A[nn]o M. 3843. ant. Chr. 161. - **L.** seu coacti - **M.** en superbis Deo se exaeqvat eiq[ue] in ho[min]es impe-
riu[m] eripere conat[ur]. - **N.** gentiliu[m]. - **A.** perfidiam. - **B.** ejus nominis 3tiu[m] Simonis 2di filium de quo
Jos[eph] L. 12. c. 4. et 5. et hic sup. c. 3. - **C.** venerabile[m]. - **D.** sc. in caelu[m] - **E.** graece *excellenti magnifi-
ce[nti]a undiq[ue] ornatu[m]* - **F.** versus Juda[m] - **G.** be[ne]dictum - **H.** seu incitari

397. pag.

I. elephantes. - **L.** sup. 8.19. - **M.** procedebant, accedebant. - **A.** graece *apparitione*, q.d. evidenti assistentia - **B.** blasphemari - **C.** superbe per blasphemia[m] - **D.** ob blasphemias ab eo prolatas. - **E.** Februarij - **F.** q[ua]ntu[m] ad
elocatio[n]e[m] - **G.** condonandu[m] - **H.** minus jucundu[m] - **I.** grace consum[m]a/ti)o seu finis Lib. et antiqui
faederis (continuatio in pag. 398 - VG)

398. pag.

terminante ibi historia prisci t[em]poris et succedente [Chris]to Jesu scopo fine et complemento Legis Propheta-
r[um] totiusq[ue] vet[e]ris testimenti.

404. pag.

Novum Testamentum

Evangelium secundum Mattheum

+. In Co[n]cep. et Nativ. B. Virg. - **Y.** Graece *sub tempus abduc.* - **Z.** Postq[ua]m demigrassent - +. In vigil. Nat.
D[omi]ni Item In Fes. S. Joseph. - **B.** retinere. - **C.** sc. nunqua[m],

405. pag.

simile donec invenit[ur] Gen. 8.7. 2.Reg. 6.23. - **D.** eund. et Unigenitum - +. In Epiph. Lucae II. 2.7. (Haec nota
non videtur esse recta - VG) - **E.** Ascalonitae - **F.** Regni ejus ann. 36. editionis Julianae 41. Per Julium 4709. M.
4000. ante aeram vulgarem 4. - **H.** en ambitiosi regis studia et fictiones. - **I.** seu stabulum qvia Hebraei qvamvis
mansionem etiam bestiarum vocant domum - **M.** singuli. - +. SS. Innocentiu[m] - **N.** post aliquot mensium moram
in Nazareth. - **O.** in sensu allegorico de [Chris]to. - - **Q.** In sensu litterali Israël in Mysticu Christum - **R.** tyrannus
ampliat tempus ad bimatum. - **B.** urbe duabus Leucis a Bethleh. sita

406. pag.

C. in Bethlehem sepulta, adeoq[ue] qvaelib. mater in toto districtu Bethleh[emi]co. - +. In vigil. Epiph. - **D.** ubi
imperabat Herod. Antip. - *. Anno M. 4032. inchoato. aerae vulg. 28. vertente. - **G.** contextum - **H.** cib[us]
pauperu[m] - **M.** ab ultione im[m]inente vobis - **O.** u[li]timum im[m]inet exterminium. - **Q.** Infinite potentior, ut
vos emundet etia[m] interius - **R.** purificabit donis Sp. S. et igne charitt. - An[n]o M. 4033. aetat. [Chris]ti 34.
Inchoato aerae vul. 30. -

407. pag.

+. I. Qvadr. - **B.** Sancto. - **C.** Lucifer, Deo ob justissim[as] causas sic disponente. - **D.** jube. - **G.** alij conformiter
Graeci et 70. *mandav[er]it* - **I.** splendorem et fastum. - **M.** servit[utem] s[u]prema[m] - Graece *latriam* - **N.** corporali
spe[cie]s. - **O.** cibos - **R.** Evangelij - **T.** Messiae. celeste et spirituale - +. In festo S. Andreeae. - **A.** bonum nuntium
de caelesti regno -

408. pag.

+. SS. omniu[m] Item. Plur. Marty[rum] - **D.** Affectu spirituali, ut [prop]ter Deum paupertate[m] tolerent. - **H.** - +.
in Festo unius Doct. - **O.** a praesenti statu. - **Q.** indignus - +. Dom. 5. post Pent. - **A.** Juxta scribar[um] interpreta-
tione[m] - **B.** vacuus scil. cerebro vel bono - **D.** praesentis vitae. - **E.** infernu[m] v[er]el purg. pro ratione culpae. - **G.**
ut illius concupiscen. animu[m] tuu[m](!) (recte: suum) oblectet - **I.** infra 18.9. moraliter cohibendo a turpi asp.

409. pag.

O. ergo non debes caput quasi tuum temere devovere - **Q.** ex vitio - **S.** praeceptu[m] est vel consilium - **X.** - +. Fer. 6. post Ciner. - **Z.** juxta Phar. mentem. - **A.** Graece *eximiū[m]* - **B.** opus justi[ti]ae seu bonum. - **C.** vanam glor. hominu[m]. - **D.** plena[m] mercedem - **E.** loquit[ur] com[p]arative q.d. fuge publicu[m]

410. pag.

et qvaere secessum (continuatio adnotatio[n]is **E** ex pagina 409 - VG) - **G.** agnoscat[ur] et glorificet[ur]. - **H.** - +. Fer. 4. Ciner. - **L.** summum bonum qvod maxime diligis - **M.** debet esse. - **N.** omnis cura et affectio. - **B.** - +. Dom. 4. post Pent. - **C.** dissidentib[us] et contraria imp[e]rantib[us] - **E.** vita - **F.** prestantiores. - **G.** sua solitudine. - **H.** ut viri. - **I.** ut faeminae. - **L.** cum nimia solicit[udine] - **M.** auctarij loco. - **N.** molestia et afflictio.

411. pag.

P. Leve peccatum. - **Q.** gravissimu[m] delictum. - **R.** Evangeliu[m] etc. - **S.** impudentib[us] - **T.** mysteria et sacramenta - **U.** obstinatos etc. - **B.** - +. Dom. 7. post Pent. - **C.** q[va]mdu mala manet. - **F.** mihi credens et me invocans - **G.** et docuim[us] - **I.** pro meis notitia ap[p]robatio[n]is - **N.** Ecclesia[m] et fidem bonis oper. solidatam. - **O.** fidem flux. ac sterilem.

412. pag.

P. - +. Dom. 3. post Epiph. vel 24. post Pent. - **A.** esto mundus. - **C.** - +. Fer. 5. post Cineres. - **E.** solo sermone tuo. - **F.** Multo magis ad imperiu[m] tuu[m] fiet qvidq[vi]d vol. - **H.** ex o[mni]b[us] terrae partib[us] - **I.** ad Eccl. - **L.** qvi ad Regnu[m] primi fuerant vocati. - **M.** Qvae extra luce[m] et regnum. - **P.** abstulit a corpore et anima etc. - **R.** mortuos anima S. August. - **S.** - +. Dom. 4. post Epiph. v[el] 25. post Pent.

413. pag.

B. olim Gergesenorum - **D.** ex septem causis permisit v. Tirin. - **E.** - +. Dom. 18. post Pent. - **G.** utiq[ve] poenitenti - **H.** in mente sua. - **I.** Messia[m] ta[m] potente[m]. - **L.** - +. Sanct. Math. - **M.** Capharnai. - **N.** expendite. - **A.** destinati ut concelebrent nuptias. - **B.** novi.

414. pag.

C. - +. Dom. 23. post Pent. - **E.** nempe mihi cui omnia vivunt. - **F.** Messia Davidi p[r]omisse - **G.** miraculu[m] divulgando - **I.** talia facientes - **M.** caelstis - **N.** Syr. *dolore/m* - **A.** non vocatione nec aetate sed dignit[a]te et officij praecellentia - **B.** ad praedicandu[m] Evang. - **D.** sic amputat vana[m] gloriam - **E.** removet avaritia[m]

415. pag.

G. v[el]ut esse solus (i.e. sine omnibus rebus superfluis - VG) Marc. 6. v. 9. - **H.** arma qvaevis non vero virga[m] seu baculu[m] viatoriū[m] prohibet - **I.** in signu[m] maledictionis et anathematis - **L.** - +. S. Barn. Apost. item Comm. S. Pauli - **N.** ille potiores h[abe]t partes. - **O.** S. Athanasij Ep[isco]pi - **A.** - +. unius Martyris non Pontif. - **D.** - +. unius Mart. non Pontif. - **G.** appretiativae - **H.** mea[m] fidem et Legem - **I.** meo nomine gra[tia] et regno.

416. pag.

O. doctore[m] - **Q.** - +. Dom. 2.advent. - **R.** juxta Prophet. oracula. - **U.** de regno caelor[um]. - **B.** homine[m] inconstante[m]. - **C.** ille angel[us] et legat[us] - **E.** ad munus prophetandi - **F.** de futuro [Chris]ti regno - **H.** perparum: paru[m] aute[m] co[m]munji modo loq[ve]ndi p[ro] nihiло computat[ur]. - **I.** et laudata [con]tra reprehensio[n]es scribar[um] - **L.** a sapientib[us] seu probis discipulis - **N.** miracula - **O.** mitius punient[ur]. - +. S. Matth. Apos. ite[m] S. Franc. Conf. Plurim. Martyr. - **P.** humili[us] et simplicib[us] Sa.

417. pag.

R. Legem Evangelica[m] - **F.** vitulos mactando excoriando etc. - **M.** servus filius meus - **N.** praedicabit - **O.** i. ellychniu[m]. - **P.** q.d. fovebit infirmos - **Q.** i. faciat ut justitia prevaleat - **R.** In ipso - **A.** Messias David promissus. - **D.** ut vos dicitis

418. pag.

E. et virtute Spiritus. - **F.** instrumenta et arma. - **H.** qva qvis sciens et volens Dei opera columniat[ur]. - **I.** qvi vene[n]u[m] inuidiae a parentib[us] trahitis - **M.** justus declaraberis - +. Fer. 4. Qvat. Temp. Qvad. - **S.** vanae gloriae aulas - **A.** i. multos. - **D.** consobrini seu cognati - **E.** sc. non negat cognitione[m] naturae sed praefert cognat. gracie.

419. pag.

G. profundit[ate]m - **H.** aestu promissa sunt. - **I.** mentis. - **L.** indignis et incredulis. - **N.** ut debet. - **P.** sc. [secundum] Septuaginta - **Q.** lumini et doctrinae [Chris]ti. - **S.** diabolus - **A.** inconstans - **B.** discedit a doctrina et lege - **C.** ecce gradus meritorum. - **D.** - +. Dom. 5. post Epiph. vel 26. post Pent. - **E.** [Chris]to praesertim - **F.** praesides, et praesules - **G.** diabolus. - **H.** filij nequam infra v. 38. et mala eoru[m] opera

420. pag.

haereses et schismata (continuatio adnotationis **G** - VG) - **I.** - +. Dom. 6. post Epiph. vel 27. post Pent. - **L.** ecclesia vel Evang. meu[m] - **M.** in Palestina etc. - **O.** divina sapient. - **R.** seu Ecclesiae fideles - **S.** i. mali filij diaboli - **A.** - +. Pro Virg. et Martyr. - **B.** Doctrina Evangel. - **C.** Piscatores - **D.** Doctor - **E.** in lege Evangel. - **F.** documenta vana. - **H.** Nazareth. - **L.** i. cognati - **M.** ob paupere[m] vita[m] et familiam. - **N.** Doctor.

421. pag.

Q. sibi traditum a scribis - **A.** prius ins[t]ructa - **C.** die inclinante. - **G.** Galilaeae. - **H.** juvandos - **I.** seu spectrum. - **L.** sc. efficaciter ut jussioni respondeat eventus.

422. pag.

M. vacillans in fide. - **N.** [Chris]t[us] et Petrus. - **B.** i. sani - +. Fer. 4. post Dom. 3. Qvadr. - **E.** de honorandis parentib[us]. - **H.** Deo offerendu[m]. - **I.** etia[m] o Pater vel Mater - **M.** cultu externo. - **N.** frustra - **O.** contraria divinis - **P.** inobedient. intemperantia etc. - **T.** obscura[m] ut nobis videt[ur]. - **U.** intimo - **X.** Ex voluntate. - +. Fer. 5. post Dom. 1. Qvadr.

423. pag.

B. ut mea corporali praesentia et predicatione reducam. - **C.** Gentibus. - **E.** Graec. *glorificabant* - **G.** sc. tot. - **H.** quantu[m] poterant 7. sportae capere - **I.** et forte ibi erant sportae - **L.** qvod est op[p]idu[m] non procul a Dalmatia. - **O.** pro dupl. adventu Messiae - **S.** doct. et hypocr.

424. pag.

C. - +. Cathedr. Romae S. Petri. Item in Fes. SS. Apos. Petri et Pauli. - **H.** summa[m] auctorit[ate]m et potestatem gubernandi Ecclesiam - **I.** eo tempore - **L.** - +. unius Mart. Pontif. - **O.** - +. Sabb. 4. Temp. Qvadr. - **B.** in maiestate Luc. 9. - **D.** ut Magistru[m]

425. pag.

G. ante adventu[m] meum ad judicium - **L.** virtute et Spir. - **N.** i. a daemone certis lunae temporib[us] vexat[ur]. - **P.** cum fiducia humili, et fervida. - **Q.** minimam modo perfecta[m] - **A.** regum cum familia sua. - +. S. Michaël Arch. - **C.** ab ambitione primatus praecellentiae - **E.** humiles - **G.** ut scelus suu[m] hic eluat. - **H.** supposita tanta hominu[m] corruptione

426. pag.

N. pusillos ex diaboli fauclib[us] - **O.** - +. Fer. 3. post Dom. 3. Qvad. - **R.** i. tota res - **T.** Eccles. Praelatis - **U.** - **A.** fidelibus - **B.** mei causa - **C.** sup[p]le si convertat[ur] Luc. 17.4. - +. Dom. 21. post Pent. - **D.** sexies mille millia aureor[um], Sa. - **E.** injecta in collu[m] manu. - **F.** Puniens vestra[m] inhuma[ni]t[atem].

427. pag.

H. - +. S[an]ctorum Archang. - **A.** contra Dei institutione[m] - **C.** ad cavenda majora mala. - **E.** etia[m] cu[m] uxore[m] ob fornicat[i]onem dimisit. - **F.** de continentia - **G.** a Deo dat[ur] aute[m] omnibus rite petentib[us]. - **M.** i. solus - **N.** scil. natura seu a se. iste autem [Chris]tu[m] purum hominem putabat. - **P.** in charit[ate]. - **Q.** insigne praemiu[m]. - **R.** ob affectu[m] ad divitias - **S.** im[m]ersu[m] et addictu[m] divitijs.

428. pag.

+ Conv. San. Pauli. item unius Abb. - **T.** universalis resurrect. - **A.** - Dom. [Septua]ges. - **B.** dando pro opera unius diei - **C.** Gentiles - **D.** Ecclesia[m] - **E.** Gratiae et gloriae - **F.** sic saepe murmurabant Judaei [con]tra gentiles, sed caelitu[m] murmur est admiratio eorum. - **G.** - +. Fer. post Dom. 4. Qvad. - **H.** - +. S. Joan. ante Porta[m] Lat. item (continuatio in pag. 429 - VG)

429. pag.

S. Jacob. Apos. - **A.** Passionis - **D.** invigilando alior[um] com[m]odis - **G.** visu[m] receperunt. - +. In Bened. Palm. - **H.** vicus erat ad pedem montis oliveti - **I.** vicum istu[m] - **M.** asveta sub jugo incedere - **N.** allegorice fideles utriusq[ue] testamenti - **O.** - +. Fer. 3. post Dom. 1. Qvad.

430. pag.

C. solemnis gratula[ti]o q.d. salva qvaeso. - **I.** praedica[ti]o et doctrina ejus. - **M.** iste designat publicanos et meretrices, alter Scribas, et Phariseos. - **A.** - +. Fer. 2. post Dom. 2. Qvad. - **B.** Deus. - **C.** Synagog. seu Eccl. - **D.** Divinae tutelae - **E.** Judaeis - **F.** Prophetas.

431. pag.

H. Filius Dei et Messias. - **L.** Eccles. cum bonis Dei. - **M.** perseque[n]tia doctrina[m] - **N.** ex parte laedet[ur] - **O.** lapis iste sua ultione . - **P.** Irreparabiliter - +. Dom. 19. post Pent. - **R.** convivium nuptiale - **S.** mensa[m] doctrinae Evangelicae Sacraenta et omnis generis gratias. - **T.** Proph. et doctores. - **U.** peste, fame, et bello. - **A.** unum malum [Chris]tianu[m], sub quo intelligunt[ur] o[mn]es ei similes. - **B.** Gratiae charit[a]tis - **D.** - +. Dom. 22. post Pent. - **E.** qva ad Deum pervenit[ur] - **F.** qualit[a]te[m] personae qvae extra et[i]am est - **G.** qvod pro censu exigi et dari solet.

432. pag.

M. filium. - **N.** et potentia[m] infinita[m] - **O.** Liberi ab ejus modi reb[us]. - **Q.** qvod si vivunt animae resurgent et corpora: utrumq[ue] enim pars hominis naturaliter est. vide 2.Mach. 12. - **R.** - +. Dom. 17. post Pent.. - **B.** qvad dilec. et objectu[m] formale - **D.** sum[m]a totius Scripturae - **F.** instinctu Sp. Sancti - **H.** ex adversarijs - **I.** illo[r]um]. - +. Fer. 2. Post Dom. 2. Qvad.

433. pag.

P. q[va]ntu[m] invocabis est nolite affectare - **S.** Eccl. et Caelu[m]. - **U.** majore[m] damnatione[m]. - **X.** male illum instruendo tu[m] doctr. tu[m] exempl. - **A.** juxta vestra[m] opinio[nem] n[on] tenetur juramento. - **B.** in templo oblato. - **C.** seu oblatione facta. - **D.** sanctius et pluris faciend[um]. - **F.** decimas scrupulose solvit. - **H.** minima observantes. - **I.** max. necessa[ri]a neglig. - **L.** disci, seu patinae. - **M.** ap[p]arent. - **N.** caede.

434. pag.

O. imperat prophetice seu praedicit. - **P.** nolo ut Deus impedire - **Q.** - +. S. Steph. Protomar. - **U.** tu obstinata et retracta[t]a. - **X.** civitas et regio. - **B.** - +. Plur. Marty[r]um - **C.** templi et urbis destructio - **E.** oportet sup[p]osita hominu[m] malitia sed juxta ordine[m] div. providentiae. - **G.** non tamen simul in omnib[us] Regnis sed successive et vicissim. - +. Dom. ulti. post Pent.

435. pag.

L. genti Juda[ic]ae mystice Christianis sub persecut. Antichristi - **N.** sed illusoria - **A.** qvia secund[us] meus adven-t[us] erit manifes. et gloriosus. - **F.** sumit[ur] pro id est, qvia tuba erit vox magn. et tubalis - **G.** Judex et regn. meu[m] gloriosu[m]. - **I.** a praesenti ad melior. statum. - **M.** cognoscere noluerunt, impij - +. unius Conf. Pont. - **O.** ne fallat - **P.** ne fallat[ur].

436. pag.

R. separabit - **S.** - +. Pro Virg. et Mar. - **A.** Eccl. militans v[er]e Triu[mphalis] - **B.** Christo. - **C.** B. Virg. - **D.** Lam-pas sine oleo est fides sine oper[ibus] et charit. - **E.** sic dicunt irridendi c[on]tra sa. - **F.** nimis sero. - **H.** - +. Conf. Pont. - **I.** conditione[m] et vires. - **L.** solis terrenis se occup. - **M.** caelestia bona glo[ri]ae. - **N.** calumnia pigrorum est, quasi Deus nimis gra[vi]a jubeat

437. pag.

A. lucro sine labore. - **C.** opera debita - **D.** aliud donum v[er]e praemium. - +. Fer. 2. post Dom. 1. Qvad. - **E.** ministerio angelor[um]. - **G.** peregrinus. - **H.** sic o[mn]nia virtu[tum] opera comm[un]dabit salte[m] sp[i]ri[tua]li et interna locutio[n]e. - **M.** en poenam damni. - **N.** en poenam sensus! - **O.** ut opera misericordiae; ita reliq. virtu[tum] opera neglecta exprobrat. - **P.** Graece qvaten[us] - **A.** - +. Passio Dom. Palm.

438. pag.

Qvartu[m] et ult. Pascha ministerij Christi An[n]o M. 4036. aerae vulg. 33. aet[a]tis Christi, 37. juxta multor[um] supputa[ti]o[n]e[m]. Per Jul. 4746 urbis cond. 784. An. Jul. 78. Imper. Tiber. 19. - **C.** ungvent. subtile et quasi aqveu[m]. - **D.** i. velut sepeliendu[m] unxit - **F.** en avaritia cu[m] impedit. - **H.** per syn[e]cdoch. a cuius seqv[ens] vespera incipiebat Pascha seu prima djes Azimor[um]. Hinc patet [con]tra Graecos [Chris]tum in institut. Eucharistiae usu[m] fuisse pane Azymoru[m] Tirin. - **N.** submissa voce - **P.** his verbis effecit qvod dixit. - **Q.** incruente in ultima caena et cruenta in Cruce.

439. pag.

A. gra[ti]ar[um] actionis post dupl. epulu[m] Agni, et Euch[arist]iae. - **F.** cantu[m] compleat. - **H.** ex viva apprehens. passionis et mortis. - **I.** Yronia est. q.d. jam scil. tempus est cu[m] hostis imminet - **L.** obvia[m] hostib[us] - **N.** ictu oberrante.

440. pag.

D. et dispositio[n]es divini consilij in Script. exp[r]essae - **G.** verba et mente[m] Christi falsificantes. - **L.** inchoate post mea[m] mortem; perfecte in dudicio(!) (recte: judicio) particulari; complete in jud. universali - **O.** Graece execrari et seipsu[m] devovere.

441. pag.

B. hominem innocentem - **D.** desperabund[us] - **F.** oretenus et per Zach. scribente[m]. - **H.** Christi generosa[m] patientia[m]. - **I.** et notu[m] flagitijs. - **A.** caede q.d. ego n[on] occido illu[m] sed vos. - **B.** in nobis vindicat[ur]. - **D.** omnib[us] vestib[us] Sa.

442. pag.

H. sed acetosu[m]: hinc graec[us] et syrus acetu[m] vocant. - **I.** ferreis clavis. - **Q.** etia[m] extra Judaeam. S. Dionysius. - **S.** Romani milites, haebraicae v[el] syriacae lingvae imperiti - **U.** Sanctu[m] Sanctor[um] a Sanct. secernent(!) (recte: secernens). - **A.** deinde cum Chris. primoge[n]to mortuor[um]. - **B.** praefect[us] Romanis militib[us]

443. pag.

D. excidi curaverat. - **E.** militum. - **F.** militari custodia. - **G.** sigillo imo et vinculis ferreis. Tirin. - +. Sabb. Sanct. - **I.** in signu[m] et indiciu[m] [Chris]tu[m] vere resur[r]exisse. - **L.** redivivus et im[m]ortalis. - **M.** corpus D[omi]ni. - **A.** ob admiranda qvae viderant. - **B.** ob laeta, qvae audierant. - **C.** Syriace pax vobis. - **D.** discip[u]los jam Frat. vocat. - **E.** de sublato lapide Angelo viso etc.

444. pag.

F. mendaciu[m]. - +. Fer. 6. Post Pascha. - **G.** cum multis alijs. - +. in Fes. SS. Trin.

Evangelium secundum Marcum

I. junge cu[m] vox clamantis. - **M.** i. mittam - **O.** An[n]o M. 4032. aere vulg. 28. - **E.** adventus Messiae.

445. pag.

L. ille excellentissime sanctus - **M.** nihil significante Sa. - **O.** et Sabbatu[m] ut ja[m] eo t[em]pore liceret operari - **Q.** scil. n[on] decebat [Chris]tu[m] a daemon. praedicari. - **C.** i. rem divulgare.

446. pag.

E. aliquot. - **F.** eos locus. - **I.** sc. animo seu divinit[a]te. - **L.** qvi et Matth. - **M.** filium - **O.** mensa[m] seu locu[m] in qva vectigal colligebat[ur]. - **B.** qvi nuptijs intersunt - **D.** particulam - **E.** graece pejor - **F.** i. mustu[m]

447. pag.

I. t[em]pore Abiathar qvi patri Achimeleh success. - **M.** i. institutu[m] - **N.** i. deniq[ve] - **P.** Pharisaei - **Q.** sc. vitijs irrascens ho[min]ib[us] condolebat - **S.** qvi Herodem pro [Chris]to suscepserant. S. Hiero. Sa. - **B.** novu[m]. - **C.** a petra utpo. fundamento Eccl. secundar. - **D.** tonantes scil. divin. dogma.

448. pag.

E. i. cognati. - **G.** i. [con]tra se - **H.** [con]tra - **I.** i. instrumenta scil. bellica - **B.** i. prope. - **C.** i. profunditatem.

449. pag.

D. solus et semotus a turbis. - **E.** arcanum. - **F.** proponunt[ur]. - **H.** sc. n[on] percipient id qvod fit justo Dei jud. ob illor[um] peccata. - **I.** i. in qvib[us]. - **L.** durantes brevi t[em]pore - **M.** curae. - **O.** divitiae decipientes. - **A.** i. perfectu[m] et maturum. - **B.** domin[us] agri. - **D.** i. ramis - **E.** nidificare - **F.** i. fere non. - **G.** i. qvadam. - **H.** i. in adversa[m] ripam.

450. pag.

L. sc. procella - **M.** graece *increpavit* - **N.** q.d. qviesce. - **O.** scil perfecta[m]. - **P.** qvisnam. - **R.** Matth. 8.28. ait duos occurrisse, sed Marc. meminit celebrioris in qvo legio daemonu[m] erat. - **S.** i. obtestor. - **T.** sum[us] velut legio v[el] possum[us] vocari legio. - **A.** Genesareth - **B.** i. pagos. - **C.** regione decem civitatu[m]

451. pag.

E. i. scaturigo. - **F.** per effectu[m]. - **H.** i. qvieto animo. - **I.** id est, a domo archisynag. - **L.** sc. mihi - **A.** i. puella - **B.** surge, ut Marc. explicat. - **C.** i. jussit.

452. pag.

E. ex Capharnau[m] - **F.** i. Nazareth. - **I.** propter illor[um] incredul. ut seqvitur v. 6. - **M.** i. [con]tra spiritus im-mundos - **N.** i. baculu[m] viatoriū[m] - **P.** sc. mutatorijs. - **T.** - +. in Decoll. S. Joan. Bap. - **A.** non tamen omnia. - **B.** sc. Herodiadis proposito, vel convivio.

453. pag.

C. satellite vel carnifice. - **G.** i. parumper. - **I.** i. sera. - **M.** i. cibos. - **O.** i. ordine separatos. - **P.** i. herba[m]. - **Q.** sc. distinctas. - **R.** sc. ut possent facile numerari. - +. Sabb. post Ciner.

454. pag.

B. sc. potentia[m] [Chris]ti in panu[m] multiplica[ti]o[n]e n[on] adverterunt v[el] n[on] meminerunt. - **E.** rer[um] venalium. - **F.** i. abluant[ur]. - **G.** i. ablutiones - **H.** tabular[um] lecti - **L.** i. frustra seu vano cultu. - **O.** sc. Deo offert[ur]. - **B.** ejus corde voluntate et anima - **C.** seu a[nim]a[m] ho[min]is com[m]une[m] et immunda[m] faciunt.

455. pag.

D. i. volunt[a]te[m]. - **E.** ho[min]is corde. - **G.** Syr. *injuria* - **H.** invidia - **I.** Graece *immodestia* - **M.** Dom. 11. post Pent. - **O.** com[m]iseratio[n]e human. miseriae - **P.** sc. qvoad aures et lingva[m]. - +. Dom. 6. post Pent. - **B.** perdu-rant me seqvendo.

456. pag.

C. panes, qvi confinito miracul[o] primu[m] in [Chris]ti discipl. deinde in comedentiū[m] manib[us] multiplicati sunt. - **E.** i.e. non. - **G.** Herodianor[um] qvib[us] favebat Herodes - **H.** sc. potentia[m] mea[m]. - **L.** non a nativit. Sa. - **M.** suburbia et fines Bethsaj. - **N.** confuse nondu[m] clare

457. pag.

A. increpavit. - **D.** fidem et praedica[ti]o[n]e[m] Evang[e]l[i]ca[m] - **E.** sc. perdita recuperanda. - **H.** glor. sui regni in Transfig. - **L.** ad tanta[m] rei novit[a]te[m]. - **B.** subintellige sc. accidit Eliae - **C.** disceptantes - **D.** ob Majest. in vultu re lucentem.

458. pag.

E. - +. Fer. 4. Qvat. Tem. Sept. - **F.** sine sensu efficit[ur]. - **G.** luctans cum vestra pertinacia. - **H.** qvia forte imper-fecte credo. - **I.** cu[m] imperio praecepit. - **L.** pro ejici - **M.** qvia per jejuniu[m] subijcit[ur] caro spir. et per orat. spirit[us] Deo unit[ur] ut fiat ho[m]o quasi angelus carne et daem. superior - **P.** i. sit v[el] fiat. - **A.** mei c[au]sa, et amore. - **D.** i. Miraculu[m] - **E.** i. facile.

459. pag.

G. i. Discipuli. - **I.** erat apud Haebr. suppliciu[m]. - **M.** mancu[m] v[el] mutilu[m]. - **N.** i. consci[enti]ae remorsus. - **Q.** sc. damnat[us] - **R.** ut tamquam misera victima perpetuo duret. - **T.** sapientiae - **Y.** i.e. ob - **A.** increpabant.

460. pag.

B. innocentiu[m] et simpliciu[m]. - **C.** scil. disposuerit ad recipiend[um]. - **F.** injuriam seu damnu[m]. - **G.** graece *pueritia* - **H.** vultu benevolo aspergit. - **I.** sc. ad perfectionem - **L.** i. divitias - **M.** significat sum[m]a difficult[a]te. - **O.** sc. Evan. praedicatio[n]e[m], vel observantiam - **Q.** ejus alacrit[a]te[m] - **B.** per matrem v[el] simul cum matre.

461. pag.

D. pro, sit. - **F.** i. increpabant. - **G.** graece *confide* - **H.** pallio. - **I.** i. magister mi. - **M.** qvod erat inter Bethan. et Jerus. - **A.** permiserunt accipere

462. pag.

D. i. a D[omi]no missus - **E.** i. salva obsecro. - **H.** q.d. suberat in eo facto mysteriu[m]. - **I.** seu qvodvis ins[anc]-tum [pro]fanu[m] - **M.** adeoq[ue] non audebant manus iniijcere - **O.** i. in Deum. ei credendo et fidendo - **S.** princi-pes Sacerdotum. - **A.** i. una[m] rem.

463. pag.

C. lacuna[m], qvae vinum torculari expressum recipit - **D.** sc. lapidib[us] ut est in graeco. - **F.** i. [con]tra. - **H.** i. respicis. - **I.** sc. persona[m] - **L.** syr. *fraudem*. - **D.** i. prolem.

464. pag.

E. potentia[m] qva[m] ostendet in resuscit[a]tis. - **L.** a cognitio[n]e et cultu veri Dei et viae salutis - **A.** i. facultates. - **B.** severius et acerbius. - **C.** suppliciu[m]. - **E.** duos num[m]ulos aereos minutissimi pretij - **F.** spectando affec-tu[m] pietatis.

465. pag.

I. i. e regione. - **M.** rumores - **N.** i. [con]tra. - **O.** calamitatu[m] - **P.** prius. - **A.** graece *lactantib[us]*. - **B.** alieno t[em]pore sero nimis - **C.** fuga vestra aliaq[ue], qvae facienda sunt. - **D.** null[us] ho[m]o

466. pag.

H. extremo - **I.** i. similitudine[m] - **L.** tamq[ua]m legat[us] et doctor ut scientia[m] nobis com[m]unicet. - **M.** adeo-q[ue], et Fil. et Sp. S. qvia ead[em] eis esse[nti]a et scientia - **N.** - +. Passio. Fer. 3. Maj. Hebd. - **O.** Quartu[m] et ulti. Pascha ministerij [Chris]ti An[n]o M. 4036 aerae vulg. 33 aet[a]tis [Chris]ti 37. Per Jul. 4746. urbis conditae 784. ann. Jul. 78. Imp. Tibe. 19. - **Q.** confecti ex spica nardi. - **A.** i. potuit - **B.** qvod postea facere n[on] poterit.

467. pag.

E. locus seu refectoriu[m] ubi me reficia[m] cu[m] meis. - **F.** vestitu[m] tapetib[us] instructu[m] mensis et lectulis. - **M.** anteq[ua]m daret. - **N.** refert per hysterologia[m] nam [Chris]t[us] praemisit form[u]la[m] consecra[tio]n[is] - **B.** graece *graviter angi*.

468. pag.

C. sc. Passio sc. ne pateret[ur] Sa. - **D.** utrumq[ue] est t[em]poris praesentis. - **E.** ironice q.d. t[em]pus est dormien-di. - **G.** ne evadat. - **H.** id prius factu[m] q[ua]m [Chris]tus eis obvia[m] procederet ut ait Joan. - **I.** sc. ideo vobis id permitt[itur] - **M.** sc. strepitu excitat[us] e lecto. - **A.** sufficientia ad condemn[an]du[m] - **C.** prae ira.

469. pag.

E. graece *opus habem[us]*. - **I.** i. execrari. - **A.** sc. Paschae - **B.** graece *exclamasset*. - **C.** i. potius

470. pag.

G. *intro* addunt graeca. - **I.** uterq[ue] erat [Chris]ti discipul. - **L.** i. amarissimu[m] seu myrrha mistu[m], qvod solebat damnatis dari ut minus dolerent. - **M.** i. non bibit sed solu[m] gustav. ut ait Matth. - **O.** finiens a qva inchoabat[ur] hora sexta vide v. 33. - **R.** jactas te posse destruere. - **S.** per subtract. solariu[m] radiorum. - **A.** cur hoc miracul. fecerit vide Tirinu[m]. - **B.** in duas part.

471. pag.

F. senator - **G.** sc. n[on] sine pericul. - **H.** sc. ut suo temp. ungerent. - +. Dom. Resur. - **L.** vespere. - **M.** portis egressae. - **O.** angelu[m] juvenili forma. - **Q.** sc. occurentiu[m] in via - **S.** die hebdomadae - **A.** sc. Apostolis - **C.** sc. Emaus - **D.** i. aliqui - +. In Ascens. D[omi]ni. - **E.** sc. ut oportet

472. pag.

M. optimo et sum[m]o loco qva[m] ho[m]o. - **N.** graece *per subseqventia signa*

Evangelium secundum Lucam

O. contexere. - **P.** seu verbi Dei. - **Q.** graece *catechizat[us]* - +. Vig. S. Joann. Bap. - **S.** seu Deo approbante - **T.** inculpate. - **B.** in atrio. - **C.** pro salut. populi v[el] Messiae adventu. - **D.** Dei judicio. - **E.** Christu[m] - **G.** ut ha[be]ant hi corda, et mentes S[anctor]um PP. (Patrum)

473. pag.

H. mut[us] et surd[us] quoq[ve] qvia innuebant ei infr. v. 62. - **I.** sc. tem. officij habitabant sacerdotes prope templu[m] in domunculis ad id desti[tu]tis - **L.** laeta et Deo g[r]a[ti]as agens - +. In Annunt. B. Virg. - **O.** Deus ipse. - **Q.** sp[i]rituali. - **R.** vovi castit[a]te[m]. - **A.** tua substa[nti]a. - +. In festo Visitationis. - **B.** acta et mota a Sp. S. - **C.** sic civitas dicebat[ur]. - **D.** exulta[ti]o[n]e pia ob praesent. [Chris]ti. - **E.** et plene instructa.

474. pag.

F. p[otes]t jungi cu[m] utroq[ve] verbo. - **G.** Salvatore. - **H.** t[em]pore v[el] ob(!) (recte: ab) hoc Salvatore. - **M.** succurendo - **N.** servu[m] - **O.** - +. In Nat. S. Joa. Bap. - **P.** graece *congaudebant*. - **Q.** edocta a Sp. Sancto. - **R.** perunctus. - **A.** seu res et eventus. - **C.** mittens Redemptore[m]. - **E.** dando sorte[m] dupl. - **F.** servi

475. pag.

L. per Christu[m] obtainendam. - **N.** Salvator. - **O.** affect[us] nostros. - +. in Nativ. D[omi]ni ad 1. Missam. - **P.** subjectus Augusto. - **S.** talis enim est et reputa[t]ur a jure et lege Dei ac gentiu[m], etsi eu[m] null[us] seqvat[ur]. - **T.** ad insolitu[m] splendorem. - **A.** illo noto et co[m]mun]i prope murum civit[a]tis ad orientem. - **B.** sc. dat[ur] - +. In Navit.(!) (recte: In Nativ.) D[omi]ni ad 1. Miss.

476. pag.

C. - +. In Circumc. D[omi]ni. - **D.** - +. In Purif. B. V. - **G.** primu[m] nascens - **I.** [Chris]tu[m] veru[m] consolato[re]m - **L.** per gratia[m] et Prophetiae donu[m] - **M.** promissu[m] a D[omi]no Messia[m]. - **N.** Salvatore[m]. - +. Dom. in Fes. [octa]vae Nat(iv)t[a]tis. - **P.** et lapidem scandali incredulis - **Q.** doloris. - **A.** grates et laudes agendo pro [Chris]ti adventu. - **B.** [Chris]to D[omi]no. - **C.** magis magisq[ve] g[r]a[ti]a[m] prodens et virtutem. - **D.** - +. Dom. in Fest. [octa]vae Epiph. - **E.** A[nn]o aerae vulg. 8. M. 4011.

477. pag.

F. seorsim - **G.** qvae ad ejus gloria[m] spectant. - **H.** plene - **I.** in djes magis sapientia[m] manifestans. - +. Dom. 4. Advent. - **L.** An[n]o M. 4032. aerae vulg. 28. - **N.** inspira[ti]o vel praeceptum. - **P.** caepit v[er]o Joan. 7. Mensis dje 10. circa [octo]bre[m] nostr. 19. qvi Paenitentialis et expiatorius fuit ut probabile videt[ur]. - **R.** salute[m] v[el] Salvatore[m] - **B.** plures q[va]m necesse sit.

478. pag.

C. inique extorvendo - **E.** virtute ad salvand[um]. - **G.** Ecclesiam. - **H.** caeleste. - **N.** i. incipiens prodire pala[m] et Messia[m] agere - **O.** i. circiter q[vo]d ad An. aet[a]tis ejus 34. inchoatu[m] extendi[tur]; adeoq[ve] Annu[m] aerae vulg. 30. inchoato, per Julium 4743. cum Joan. per An. et aliquot ja[m] menses praedicasset

479. pag.

A. sc. juxta 70. v. hic lirinu[m](!) - **C.** suo Sancto. - **F.** id factu[m] est secundo loco, ut ait Matth. - **G.** ala[m] seu extremita[te]m tecti. - **O.** liberatione[m] - **A.** qvo recepit ho[min]es in gra[ti]a[m].

480. pag.

B. q.d. Ego su[m]. - +. Fer. 2. post Dom. 3. Qvad. - **I.** Epiteton diaboli qvod immunditijs delecta[t]ur - **L.** mittere in infernu[m] - +. Fer. 5. post Dom. 3. Qvadr. ite[m] Sabb. 4. Temp. Pentec. - **O.** verit[a]tis hostis nec audiendum est, cu[m] veritate[m] dicit, qvia venenu[m] in cauda occultat.

481. pag.

+. Dom. 4. post Pentecos. - **B.** profundiore[m] locum. - **C.** jussu. - **D.** syriace *piscans ad vita/m* - **F.** i. mundus esto. - **H.** fama et rumor. - +. Fer. 6. Qvat. Tem. Pent.

482. pag.

L. aegroti et portantiu[m]. - **M.** conjuncta[m] cu[m] fiducia - **A.** graece *glorificans*. - **B.** - +. In Vig. S. Matthei - **C.** negotijs postea etia[m] reb[us] - **F.** qvi nuptijs intersunt. - **G.** ablata[m]. - **H.** ablatae. - **I.** q.d. assveti aliqvib[us] paulatim ad nova asvesfaciendi s[u]nt

483. pag.

M. seu festo succedente. - **B.** i. atriu[m] tabernaculi. - **E.** vita[m] seu ho[min]em. - **F.** syriace *invidia*. - +. in Fes. S. Barthol. Ap. - **G.** tamq[va]m ho[m]o ut nos doceret ante electione[m] ad Deum recurr. - **I.** seu legatos. - +. SS. Dyonisij et soc. Item Vig. SS. oo. plur. Marty. extra t[em]pus Pasch. - **N.** ut fit excommunicando. - **O.** munus et offic. vestru[m] repudiando.

484. pag.

R. mundani. - **T.** bene pre[c]ando - **A.** superius seu palliu[m]. - **C.** rationabilit[e]r - **E.** habenda. - **G.** beneficia - **H.** ab ho[min]ibus. - **I.** apud Deum. - +. Dom. 1. post Pent. - **M.** i. justam - **N.** i. praessa[m]. - **P.** indiscretus et lividus. - **S.** leve[m] deffectu[m] - **T.** grave peccat. - **Y.** en [Chris]t[us] etia[m] reqvirit opera.

485. pag.

B. morti proxim[us] - **C.** seu charus - **D.** graece *studiose* - **E.** - +. Fer. 5. post Dom. 4. Qvadr. Item Dom. 15. post Pent. - **F.** graece *unigenit[us]*

486. pag.

H. rumor et fama - **L.** graece *ille venturus*. - **M.** Salvatore[m]. - **O.** audiunt Evangeliu[m]. - **A.** palatijs. - **C.** laudarunt. - **D.** in sui perniciem. - **G.** approbata et laudata - **H.** sapientib[us] et electis - +. Fer. 5. post Dom. Pas. Item in Fes. S. Mariae Mag.

487. pag.

L. i. creditori ex mutuo. - **M.** sc. statim ubi intravit. - **B.** conjuncta cu[m] tanto amore, contritio[n]e et poeniten[ti]a. - **D.** i. multa. - **E.** daemones vel vitia - +. Dom. in Sexag. - **G.** qvoad significa. - **H.** arcanu[m].

488. pag.

O. sc. ut debet, qvia n[on] operat[ur]. - **B.** in altu[m] mare - **C.** fluctibus - **D.** graece *expergefact[us]*. - **E.** inferni.

489. pag.

F. ut appareat q[va]m multis daemonib[us] ho[min]em liberasset. - **G.** lacum. - **H.** sc. ob amissos porcos timebant ne plura similiter paterent[ur] - **I.** sc. is erat Deu[s] - **A.** affectu[m] virtutis - **B.** ut putarat se posse latere. - **C.** graece *a principe in Domo principis*.

490. pag.

D. ut indicaret vocis suae vim seu virt[u]te[m] - **E.** ut appareret vere esse resuscitatam. - +. Fer. 5. post Pent. - **G.** virtute[m] potentem. - **M.** perplexo animo. - **A.** optabat - **D.** per accubitus - **E.** vim tribuens

491. pag.

L. lucratur. - **P.** graece *exitu[m]* sc. more[m] et passione[m] excessum amoris. - **A.** nempe [Chris]to orante. - **B.** Moyse et Elia

492. pag.

E. syriace *prostravit*. - **F.** graece *convulsit*. - **G.** Majestate. - **H.** rem seu mysteriu[m] - **L.** humilior - **M.** te. - **N.** inciperent compleri - **O.** ex mundo. - **P.** firmiter statuit. - **Q.** ubi erat occidend[us]. - **R.** hospitiu[m]. - **B.** manere cu[m] ipso usq[ue] ad morte[m]. - **C.** seu valedicere - **D.** ad alia nego[ti]a. - **E.** praedicando. promovendo v[el] obtinendo.

493. pag.

+. S. Marc. Item S. Lucae. - **L.** amans pace[m] et salutem. - **N.** prope fuit, si voluissetis, credere. - **P.** nolentes vobiscu[m] in ulla re com[m]unicare - **R.** propter mea[m] praesent. - +. Plur. Martyr. - **T.** auxilio et virtute. - **A.** sc. in libro vitae - **C.** q.d. gaudio sancto et spirituali.

494. pag.

+. Dom. 12. post Pent. - **G.** vita aeterna de qva qvaesivisti. - **H.** ostendere justu[m]. - **I.** respondens. - **L.** qvod lenit et fovet. - **M.** qvod tergit et roborat. - **N.** diversoriu[m]. - **O.** hospiti Sa. - **P.** proximi functus officio. - +. S. Marthae. item in Assump[tion]e BV. - **Q.** cu[m] alijs faemin. q.d. tota composita ad attentio[n]e[m]. - **A.** sc. rer[um] divinaru[m] studium.

495. pag.

B. ap[p]aret bis docuisse modum orandi - **C.** Matth. 6.9. - +. In Rogatio[n]ib[us] - **D.** servi et filij. - **E.** importunit[a]te[m] - **G.** id est certo accipiet - **I.** dona. - **L.** syr. *sanctu[m]* - **M.** - +. Dom. 3. Qvadr. - **O.** [con]tra se - **P.** cuius ope. - **Q.** vos condemnantes - **R.** Messiae - **S.** Dei vestri. - **A.** arida i. animas mundo mortuas

496. pag.

B. i. multos. - +. In Assump. BV. et in Praesent. - **F.** - +. Unius Conf. Pontif. - **I.** et conversa[ti]o. - **L.** fulgens. - **M.** lotus. - - **O.** Deus. - **P.** loquit[ur] ironice. q.d. sola eleemosy. non sufficit. - **B.** praeceptis gravib[us].

497. pag.

+. Plur. Marty. - C. sc. ego. - F. holocausti - G. templum. - H. sc. per me ad Deum - I. qvaerendo. - L. - +. Plur. Marty. - N. hic aut in futuro. - O. palam. - P. duob[us] assib[us].

498. pag.

A. de terrenis dissidentes - B. parabola[m]. - D. graece *oblectare*. - E. amore Dei - F. et liberalis. - H. anxie. - I. vestiet. - L. sollicite et praecipue. - +. Conf. non Pont.

499. pag.

+. Plur. Confess. - O. nuptiali convivio. - C. ad judiciu[m] universale ipse ad partic. per Angelos. Sa. - D. q.d. rarus est. - E. cogitaverit. - F. expectat. - G. s[e]p[a]rabit a servis fidelib[us] - H. ut puniat eu[m] cum illis. - I. charitatis. - L. nempe Passionis - M. desiderio. - O. id est [con]tra. - Q. ut plurimu[m].

500. pag.

R. per lumen ra[ti]onis. - S. facere. - A. eos occidendo cu[m] sacrificarent. - B. op[p]ressi divina ultione. - +. Sabb. 4. Temp. [Septem]bris. - C. infirmit[a]te[m] daemonis ope procurata[m]. - D. incurva - E. id est jam liberaberis. - F. ta[m] misero.

501. pag.

L. o[mni]b[us] virib[us]. - M. in caelum - N. poenitentiae - C. in inferno. - E. gentiles. - F. judaei modo - G. paulo post. - H. convenit - L. pullos in nido - M. urbs et regio. - +. Dom. 16. post Pent. - N. an faceret aliquid qvod possent accusare.

502. pag.

O. convivium nuptiale. - S. si vis apud Deu[m] mereri. - A. a Deo. - B. i.e. caeli delitijs perfruet[ur] - C. - +. Dom. 3. p. Pent. - D. i. vicos et agros sc. ad paganos. - +. uni[us] Marty. Pontif. - F. q[va]ndo v[el] qvaten[us] [con]trarij sunt.

503. pag.

H. im[m]itatione. - I. sic et in spirituali aedificio - L. salte[m] affectu. - M. - +. Dom. 3. p. Pent. - B. suppl. majus - +. Sabb. p. Dom. 2. Qvadr. - C. in luxu vestiu[m] gulae et libidinis - D. i. absumpsisset

504. pag.

E. diabolo Tirin. - F. in Deum et caelites. - G. et [con]tra te. - H. talare[m] veste[m] sc. g[r]a[t]iam. - I. graece illu[m] vitulum - A. laetantiu[m]. - B. iste significat murmurantes Pharisaeos et Judaeos, gentilib[us] invidentes. - C. prodegit. - +. Dom. 8. post Pent. - D. graece *oeconomu[m]*. - E. debitores.

505. pag.

F. ob ingeniu[m] et provida[m] industria[m] - G. caelites. - H. per morte[m]. - I. t[em]porali bono - L. spirituali bono - M. seu veras divitias. - A. iniqua. - B. eximiu[m]. - D. locu[m] habent - E. tempore. - F. poenitens se abnegans, mortificans. - H. n[on] impleri seu innane[m] esse. - I. - +. Fer. 5. p. Dom. 2. Qvadr. - L. limbum - M. vehementer desiderans - N. t[em]poralia syr. *bona tua* - O. et intervallu[m] maximu[m] id impedit

506. pag.

P. Dei decreto - Q. corde n[on] voce - R. de inferni supplicijs. - S. suppleta ho[min]um mali[ti]a (ultima littera a superflua - VG) - X. ore et opere: corde autem ante poenitentia[m]. - Z. conjuncta[m] cu[m] fiducia. - A. nihil Deo utilitatis afferentes. - +. Dom. 13. p. Pent. - C. sic allegorice destinat peccatores ad sacerdotes novae legis, ut declarent et curent lepra[m] animae. S. Chrys. L. 3. de sacerdotio.

507. pag.

D. dandu[m] per Messia[m] - E. in medio vestri. - G. manifestus - H. judicij - M. in adventu secundo - P. ad regnu[m]. - A. simul. - B. sic electi convolabunt ad [Chris]tum. - C. discipulos - E. ob dilatione[m] rei petitae

508. pag.

F. plane iniquus - G. pro sui liberatione. - H. cu[m] charit[a]te i. qvale[m] oportet. - +. Dom. 10. p. Pent. - I. hebdomade - L. plus q[va]m ille - O. qui offerebant - A. qvod acus habet, v[el]l facit. - B. divitijs animo et affectu im[m]ersum. - C. naturaliter - D. divina virtute seu superna[tur]a[li]b[us] viribus.

509. pag.

+. Dom. in Qvinq[age]sima - **F.** - +. In Dedicat. Ecclesiae. - **G.** arbore[m] ficui et moro simile[m] Sa. - **A.** i. pluri-mi. - **B.** statuo dare. - **C.** fide electione et felicitate. - **E.** seu [Chris]tu[m] in terra regnaturu[m] - **F.** - +. Uni[us] Conf. non Pontif.

510. pag.

G. dantes opera[m] lucro. - **H.** negotiando lucrat[us]. - **I.** q.d. calumniand[um] D[omi]nu[m]. - **L.** lucro. - **N.** et be[ne] utenti. - **O.** qvod h[abe]t. - **B.** superiora seu palari. - **C.** alij. - **D.** miraculis. - **E.** cu[m] Deo sit nobis

511. pag.

+. Dom. 9. p. Pent. - **F.** sicut ego cogn. - **G.** concedit[ur], fleres tua scelera et lacrym. expungeres tua delic. - **M.** ab ore loqventis. - **O.** auctoritate divina. - **A.** Syr. *persiasi*. - **B.** conversus. - **D.** indicat ho[min]is libert[a]te[m].

512. pag.

G. justi amantes - **H.** Pilati. - **I.** Syr. *astutia/m*. - **A.** in qvo opus est successione. - **B.** per resurrectione[m] renati.

513. pag.

G. seu penuria sua. - **A.** seu finis mundi - **B.** plur. Martyr. extra t[em]pus Paschale. - **C.** graece *Martyrion* - **D.** graece *vos defendatis* - **E.** absq[ue] mea providentia. - **G.** Syr. *agris*

514. pag.

H. Judaeae cuius (secundum *cujus* omittendum) vasta[t]o typus excidij ultimi - **I.** punitio. - **L.** - +. Dom. 1. Adven. - **M.** gaudentes - **O.** perfecta. - **P.** qvae praedixi. - **Q.** cavete. - **A.** terrenis addicti - **B.** confidenter. - **C.** sum[m]o mane ibat. - **D.** - +. Passio Fer. 4. Maj. Heb. [Qvar]tu[m] et ultim[um] Pascha ministerij [Chris]ti. An[n]o M. 4036. aerae vulg. 33. aet[a]tis [Chris]ti 37. Per Jul. 4746. urbis cond. 787. ann. Julij 78. Imp. Tibe[rij] 19. - **F.** invasit ad novu[m] facin[us] inducens. - **G.** graece *im/molari* - **H.** agnu[m] Paschal.

515. pag.

I. Syr. *locus convivij* - **M.** pascha antiqv[u]m - **N.** in mea Ecclesia - **O.** germine et fructu - **Q.** seu offert[ur]. - **R.** qvod feci ego consecrando et offerendo. - **S.** confirmans. - **T.** n[on] vitulor[um] sed meo. - **B.** a patre. - **C.** seu [Chris]to regnante primu[m] locu[m] habiturus. - **E.** pedes lavando cibando etc. - **F.** Syr. *promitto* - **G.** sub condicione implenda. - **H.** agitaret tentando. - **I.** singulariter - **L.** et tuor[um] successor[um]. - **M.** [Chris]tianos. - **P.** q.d. instat persecutio

516. pag.

R. scripta. - **U.** qvoad desideriu[m] na[tur]ale. - **X.** ex mortis horrore. - **Y.** Syr. *intensius* - **Z.** ob copia[m] magna[m]. - **A.** sc. ut captus duceret[ur]. - **B.** sc. ut me capiant etc. - **C.** daemonu[m]. - **G.** oculis mentis forte et corporis

517. pag.

L. id etia[m] noctu interrogant. - **M.** q.d. vere su[m]. - **B.** graece *ille rex*. sc. expectat[us] - **C.** nempe veru[m] est. - **D.** ditione. - **E.** Syr. *pertinaciter* - **F.** a Caesare - **H.** mortis. - **I.** castigatu[m] - **L.** Paschae.

518. pag.

N. praevalebant. - **O.** ut facerent qvod volebant. - **Q.** postq[ua]m Jesus portaverat Sa. - **R.** ex pia compassione. - **B.** fertili arbore. - **C.** seu sterili. - **D.** Syr. *malefici* - **F.** nempe ille a sinistris - **G.** Mortis - **H.** patimur - **I.** Dei fruitio[n]e visione - **L.** seu paulo post 6. ut p[ate]t ex Marco. - **N.** ex dolore.

519. pag.

P. in qvo necessa[ri]a ad sabb. praeparabant[ur]. - **Q.** ap[pr]opinqvab. - **R.** qvierunt. - **A.** prima. - **B.** haebdomade - **F.** mater - **F.** - +. Fer. 2. p. Pasch. - **G.** graece *colloqverentur*. - **H.** adeo. - **I.** Deo ap[pro]bante.

520. pag.

L. attonitos fecerunt, et perplexos - **M.** sic compellat ut reddat attentos - **A.** regnu[m] glo[ri]ae suae. - **B.** disparuit - **C.** reduci a monumento - **D.** - +. Fer. 3. p. Pasch. - **E.** seu mentes. - **F.** aliquib[us]. - **G.** n[em]pe qvae seq[vu]nt[ur] - **H.** et mysteria - **I.** mente[m]. - **O.** Sp. Sanctu[m]

521. pag.

Q. post adventu[m] Sp. S. - **R.** celebrantes. - **S.** in [Chris]to. - **T.** est veru[m] confirmantis. -

Evangelium secundum Iohannem

+. in Nativ. D[omi]ni ad 3. Missam. - A. in Patre ante o[mni]a creata. - B. graece *illud verbu[m]* - C. ut in fonte - D. illa seu ipse - F. seu luce illa. - H. per natura[m] - I. illa lux. - M. Christum. - N. ut oportet. - P. hunc in fine[m]. - Q. homo. - R. seu mihi praelat[us] dignit[a]te, et Excell. - U. ho[min]u[m] sc. ante [Chris]tu[m]. Sa. - X. in ead. cu[m] Patre essentia - Y. declaravit. - +. Dom. 3. Adv.

522. pag.

B. - +. in Octav. Epiph. - C. graece *ille agn/us* sc. singularis de qvo Isaj. 5.3. - D. - +. in Vig. S. A[n]dre. - E. sic [Chris]tu[m] ap[p]ellat ob sum[m]a[m] mansuetud. et obedient. ad morte[m]. - F. sc. non est differendu[m] venire ad [Chris]tu[m] - G. graece *illu/m* *Messiam*, sc. promiss. et veru[m]. - L. ta[m] ignobili loco. - M. prodire. - N. imitans Israel seu Jacob Patriarch. morum probitate, candore et simplicitate.

523. pag.

A. ad. - B. ut ei inserviant q[va]mvis n[on] sit scrip. ubi hoc viderint - C. a profectione in Galil. Sup. 1.43. - +. Dom. 2. post Epiph. - D. faciendi miracula, q[va]m tamen in matris g[r]a[t]i]a[m] antevertit. - E. convivij praefecto. - F. gloriosu[m] nomen et potentia[m] - +. Fer. 2. p. Dom. 4. Qvadr. Primu[m] Pascha ministerij [Chris]ti A[nn]o M. 4033. aere vulg. 30. - G. templi atrio. - H. qvi pecunias com[m]odabant, v[e]l com[m]utabant - N. firmius et clarius.

524. pag.

A. durante per 7. djes. - +. in Inv. S. Crucis - B. obtinere. - C. carnali genera[ti]o[n]e - D. carnale. - E. spiritualiter - F. spiritualiter - G. sicut ventus - H. sonu[m] - L. determinare - M. sic occulta res est spiritualis regenera[ti]o - N. qvia n[on] capit[ur] - O. carne[m] assumendo - P. qva Deus et qva ho[m]o beat[us] - R. - +. Fer. 2. p. Pent. - S. seu condemnet - T. ut par est. - U. condemnata[ti]o[n]is c[au]sa - A. vera[m] justitia[m].

525. pag.

B. Infr. 4.1. - C. urbern. - D. [Chris]ti et Joan[n]is Baptismo. uter praestet. - G. Eccles. sibi desponsata[m] ut [Chris]t[u]s. - H. auctorit[a]te et glo[ri]a. - I. a Patre. - L. fere - M. velut sigillo confirmavit - O. parce limitate - P. filio. - Q. Spirit[us] gra[t]i]a[m] - S. - +. Fer. 6. p. Dom. 3. Qvad. - T. qvae et Sichem - U. instar fatigati - X. id est Samaritana sc. ex urbe Sichem - A. qvod tibi offert[ur] per mea[m] praesent. - B. utiq[ue] - C. vitale[m] scil. g[r]a[t]i]a[m]

526. pag.

D. perducentis. - E. seu vere praeter intentio[n]e[m]. - G. et colere ritu per Moysen instituto: alioq[ui]n adorare ubiq[ue] licebat - I. errantes in multis circa Dei cognitio[n]e[m] - L. et [Chris]t[u]s. - M. caepit esse. - O. sola praeter morem suu[m]. - P. salute[m] ho[m]i[n]u[m]. - R. spiritualem. - A. sua[m] et aliena[m]. - B. Prophetae

527. pag.

C. qvae populares suos ad [Chris]ti fide[m] invitans de eo testabat[ur]. - D. doctrina[m]. - E. subintellige reicta Nazareth - H. - +. Dom. 20. p. Pent. - I. sanus esset. - L. in Christu[m]. - +. Fer. 6. 4. Temp. qvadr. - M. i. Pascha ut sup. 2.23. et infr. 6.4. et alibi saepe ut pat. ex cap. praeced. v. 35. est [er]go istud secund. Paschae minister. [Chris]ti A. M. 4034. aerae vulg. 31. - N. ho[min]ib[us] ignotu[m].

528. pag.

A. lectum. - C. gestare. - D. ubi sanaverat ho[min]em. - E. indicat ob peccata aegrotasse. - F. eadem. - G. ap[p]a-rens in judicio sensibiliter. - H. doctrina[m] - I. condernatione[m]. - L. caepit esse. - M. per peccatu[m] - N. et obedierint - O. qvatenu[s] - P. ho[m]o visibilis - R. beatae. - S. condernationis - A. vestro judicio - C. Joan. Bapt. et Pater ipse - D. seu mihi.

529. pag.

E. quasi indigens - F. charitate. - G. lucens doctrina et verit[a]te. - H. ad breve t[em]pus. - L. in baptizmo. - N. gloria[m]. - O. ut filius miss[us] a Patre. - P. antichrist[us] - R. cu[m] lege sua - S. utiq[ue] - T. - +. Dom. 4. Qvad. - U. [ter]tiu[m] Pasch. Ministerij Chr. A[nn]o M. 4035. aerae vulg. 32. - Y. et explorans ejus mente[m]. - A. gra-men. - B. satiati.

530. pag.

C. *ille Propheta* graece. - E. per Bethsajda - F. postea. - G. multi ex vobis - H. per ea elevati ad caelestia - I. ope-rando parate vobis. - L. solu[m] corporis. - M. sc. cibu[m] a[nim]ae seu gra[t]i]a[m]. - O. signis declaravit. - Q. fide

viva et obediens ei. - **S.** n[on] figura[m] qvalis erat manna - **A.** vivificans. - **C.** per fidem. - **D.** sola[m] et humana[m].

531. pag.

E. - +. Fer. 4. Qvat. Temp. Pent. - **F.** efficaciter movendo. - **I.** nat[us] v[el] missus. - **M.** vivificans - **N.** sumens autem una[m] spe[ci]em qvod ad [Chris]ti int[en]tio[n]e[m] attinet bibit etia[m] [Chris]ti sangvin. licet eu[m] n[on] sumat per modu[m] potus - **O.** felici resurrectio. - +. in Fest. Corpor. [Chris]ti. - **Q.** difficilis captu - **R.** capere. - **B.** spiritualiter intelligenda sunt et sane intellecta dant vita[m] spirituale[m]. - **C.** tempore. - **D.** illu[m] deserendo. - **F.** pessimus.

532. pag.

G. filium. - +. Fer. 3. p. Dom. Passio. - **I.** cognati non Apostoli - **L.** celebris. - **M.** ut par erat - **N.** graece n[on]du[m] ascendo - **O.** cu[m] solito comitatu. - **P.** libere sc. def[en]d[e]ns aut laudans - +. Fer. 3. p. Dom. 4. Qvadr. - **Q.** seu a me. - **R.** obedientia mandator[um] Dei meret[ur] illumina[ti]o[n]em. - **A.** n[on] a Deo doctus. - **D.** tumultuantes quasi violaverim Sabb. - **G.** ap[p]arentia[m] et temere.

533. pag.

H. prout dicitis - **I.** seu non cognoscitis ut par est. - **L.** statuta a Patre. - +. Fer. 2. post Dom. Pass. - **N.** beat[us] Dei visione. - **O.** sup[p]osita vestra obstina[ti]o[n]e. - **Q.** bona vera - **S.** gratiaru[m]. - **T.** corde et mente - **U.** copiose - **C.** favens ei ob co[m]mun]em patria[m].

534. pag.

+. Sab. post Dom. 3. Qvad. - **D.** cora[m] [Chris]to. - **F.** juxta eor[um] interpreta[ti]o[n]em - **G.** eoru[um] peccata Sa - **I.** - +. Sabb. p. Dom. 4. Qvadr. - **L.** qvod perducit ad vita[m]. - **M.** carnaliter - **N.** perverse et praepropere ut vos. - **B.** graece utiq[ue] - **C.** atrio templi - +. Fer. 2. p. Dom. 2. Qvadr. - **D.** repetens qvod dixerat Joan. 7. - **E.** de terra - **F.** de caelis. - **G.** Deus et Dei filius - **H.** Deus auctor omniu[m].

535. pag.

L. in Cruce - **M.** multi ex vobis - **N.** Dei filius et Deus - **O.** in dies perfectius - **P.** a servitute peccati - **R.** caelestis Patris - **S.** locu[m] v[el] fructu[m]. - **T.** diabolu[m] - **U.** vel tale - **X.** seu idololatrae non sumus - **A.** per genera[ti]o[n]em - **B.** in mundum per Incarna[ti]o[n]em - **C.** ferre - **E.** inducens utramq[ue] v[el] o[mn]iem mortem - **F.** sc. mendacij - +. Dom. Passionis - **H.** alij legunt *inhonoratis* - **I.** damnationis

536. pag.

L. sine Patre. - **M.** ut par est - **N.** exultando optavit. - **O.** i. adventu[m] - **P.** per revelatio[n]em - **Q.** sc. ab aeterno. - +. Fer. 4. p. Dom. 3. Qvadr. - **R.** attente aspexit - **S.** ideo. - **T.** [Chris]ti qvia ipse Deus est. - **U.** ab eo praecpta. - **X.** t[em]pus vitae - **Y.** mortis. - **Z.** meritorie etc. - **A.** ideo oportet me illuminare. - **A.** i. visu[m] recepisset. - **B.** dissidiu[m] - **C.** q.d. vir Sanctus a Deo miss[us]

537. pag.

D. eiceret[ur] ut excom[m]unicat[us] - **E.** q.d. obtestamur te, dic verit[a]te[m] ad Dei gloriam Josu. 7. - **F.** id dicunt per modu[m] execrationis. - **A.** in peccato perseverantes - **B.** ut per eos talia faciat miracula - **C.** non posset. - **D.** tale - **E.** extra locu[m] seu synag. - **F.** inscrutabile - **G.** luce[m] divina[m] - **H.** ob sua[m] superb. et malitia[m]. - +. Fer. 2. p. Pent. - **I.** clam accipiens - **L.** occidens et perseqvens.

538. pag.

M. seu oc[c]ulta[m] sententiam. - **N.** per qvod intrant in Ecclesia[m] et caelu[m]. - **O.** ubiq[ue] - +. Dom. 2. p. Pasch. - **P.** graece *ille Pastor bonus* sc. de qvo Proph[eti]ae - **R.** id est n[on] curat - **T.** cum amore - **U.** gentiles - **X.** Israel. - **A.** Grex et Eccles. - **C.** ab invito - **D.** ultiro - **E.** ponendi anima[m] pro ovib[us] - **F.** Fer. 4. post Dom. Pass. - **G.** electis. - **H.** gra[tia]a[m] et gloria[m]. - **I.** eand. cu[m] ipso e[ss]entia[m] - **L.** unitate Essentiae - **M.** distincti qvoad personas. - **N.** ex Patris nomine et auctorit[a]te.

539. pag.

P. Scriptura - **Q.** irrita esse - **R.** singulariter - **S.** se invisible[m] faciens. Sa. - +. Fer. 6. post Dom. 4. Qvadr. - **B.** sc. stabilem - **C.** in quevis singulis possunt mutari ho[min]es. - **D.** i. luce mea. - **E.** extra mea[m] lucem. - **F.** sc. perfectius. - **G.** hinc ap[p]aret fuisse nobiles ob virtute[m] multis charos.

540. pag.

I. fons, et c[au]sa vitae et resurrectionis. - **M.** qvia suscitabit[ur] ad vita[m] aeterna[m]. - **N.** missus a Patre - **A.** animo seu affectu qvem exp[r]essit fremitu. - **B.** vultu et voce turbationem prae se ferens. - **D.** miraculu[m] ad

glo[ri]a[m]. - **E.** audire soles - **F.** sc. haec. - **G.** velut imperans absenti animae - **H.** fascijs funereis. - **I.** ut Messia[m]. - +. Fer. 6. p. Dom. Passionis.

541. pag.

L. esse Messia[m] et Regem Judaeor[um] - **N.** qvatenuſ habebat bonu[m] et veru[m] sensum. - **O.** electos. - **P.** [Chris]ti corpus mysticu[m], ovile et Ecclesiam. - **Q.** gr. *purificarent* - +. Fer. 2. Major. Hebd. - **B.** in domo Simonis leprosi. - **C.** graece *fidelis et puri*. - **D.** praeveniens facere vivo qvod tunc non poterit. - +. Sabb. p. Dom. Passio[nis] - **E.** i. die qva infererebant(!) (syllaba *re* erronee bis scripta, recte *inferebant*) in domu[m] agnu[m] in Pascha - **F.** sic solebant in gaudijs et triumphis Sa.

542. pag.

H. resurrectio[n]e et ascensio[n]e. - **I.** de suscita[ti]o[n]e Lazari. - +. S. Laurentij Item unius Marty[ris] n[on] pont. - **B.** in statu bea[ti]tudinis. - **C.** qvoad partem a[nim]alem. - **D.** horrore mortis. - **E.** per opera. - **F.** per resurrectio[n]e[m] - +. in Fes. S[anct]ae Crucis. - **G.** qvo liberabit[ur] a peccato diabolo etc. - **I.** i. non diu. - **L.** sc. ego. - **M.** graece *vobiscum*. - **N.** me. - **P.** sermoni et praedicationi - **Q.** virt[us] et potentia [Chris]ti - **S.** relinqvens in cecit[a]te ob peccata.

543. pag.

T. sc. [Chris]ti. - **U.** i. solum - **X.** per fidem - **Y.** sc. nunc. - **A.** i. condemnabit. - **A.** i. ea[m] confert obedientib[us] - +. Fer. 5. in Coena D[omi]ni. - **C.** Qvar. et u[l]tim[um] Pascha Ministe. [Chris]ti A. M. 4036. aerae vul. 33. aet[a]tis [Chris]ti 37. Per Jul. 4746 Urbis conditae 784. A[nn]o Julij 78. Imp. Tiber. 19. - **D.** Factu[m] id ante Euchar. institut. - **E.** transit more suo ad spiritual. - **F.** qvorsu[m] id. - **G.** exhibere officia humilit[a]tis etc.

544. pag.

I. qvae doceo de humil. et charitate - **M.** is, qve[m] me esse dixi filius Dei. - **A.** sc. Joannes - **B.** capite super pectus inclinato. - **C.** ad perficienda[m] prodigionem. - **D.** permissio est n[on] jussio. - **E.** tempus. - **G.** nunc. - **I.** renovans ho[min]em. - **M.** complete.

545. pag.

+. S. Apos. Philip. et Jacob. - **N.** qvia sum ego Deus. - **O.** paratae credentib[us]. - **P.** sc. in beatitudine - **Q.** salte[m] imperfecte - **R.** perfecte - **S.** paulo post sc. post missu[m] Sp. S. - **A.** - +. in Vigil. Pentec. - **B.** consolatore[m]. - **C.** doctorem. - **D.** mundi amatores. - **E.** vitae beatae. - +. Dom. Pentec. - **F.** praecepta imo et consilia. - **G.** sc. solum. - **H.** qvoq[ve]. - **I.** pro Spirit[us] ille

546. pag.

L. qvatenuſ ho[m]o sum. - **M.** perfectius. - **N.** Juris. - **P.** obedio usq[ve] ad mortem. - +. unius Marty[ris] Temp. Pasch. - **A.** - +. Item aliud pro eodem. - **B.** unitus fide et dilect. - **C.** privat[us] Dei donis. - **D.** inferni. - **E.** certe glorificabit[ur]. - **F.** pro si. - **G.** qva ho[m]ine[m]. - **H.** de Dei visione, et hominu[m] salute. - +. in Vigil. unius Apost. - **L.** praecipuu[m]. - **M.** plerumq[ve] - **O.** - +. SS. Apos. Simo. et Judae.

547. pag.

R. salte[m] aliqui. - **S.** opera mea. - **T.** - +. Dom. Infr. [Octa]va[m] Ascens. - **A.** de mundi odio et persecutio[n]i-b[us]. - **B.** graece *latra/m/Syriace oblatione/m*. - +. Dom. 4. post Pascha. - **C.** sic nempe decretu[m] est a Deo. - **D.** ascendo, qvi Pater injustu[m] non reciperet. - **E.** qva[m] oportet nosse - **F.** adeoq[ve] et divinitas.

548. pag.

+. Dom. 3. p. Pasch. - **G.** qvia paulo post moriar. - **H.** qvia n[on] multo post resurgam. - +. Plur. Marty. Temp. Pasch. - **I.** sc. me paciente et absente. - **L.** pariendi et patiendi. - **A.** beatis. - **B.** felicit[a]tis aeternae - +. Dom. 5. p. Pasch. - **D.** post Resurr. apertius, imo in caelo monstrabo. - **E.** beatitudinis. - **F.** proc[e]ssi, et missus sum. - **H.** cuiusq[ve] loca - **I.** vinca[m] et facia[m] vincere. - +. in Vig. Ascens. - **L.** sc. Passionis - **N.** qvae hic inchoat[ur] per fidem in celo perficit[ur] per visionem.

549. pag.

O. vita, et doctrina signis - **P.** intelligent ho[min]es gloria[m], qvam habeo apud te. - **Q.** nunc. - **R.** sc. electi. - **S.** propter te, tua virtute. - **B.** mundi amatores. - **C.** offero in hostia[m] sanct. et sanctificante[m] - **D.** tibi consecrati - **G.** gra[ti]a[m] et glo[ri]a[m] miraculoru[m]. - **H.** com[m]unicavi. - **I.** perfecte uniti. - **L.** ut Deo, et ut homini

550. pag.

+. Passio. Fer. 6. in Parascev. - **O.** obviam. - **P.** imperando dictu[m] et factu[m] est. - **R.** Summi. - **D.** sc. Caiph. - **E.** qvina[m] et in qve[m] finem essent assumpti - **F.** i. publice. - **G.** assidue.

551. pag.

I. pro, miserat autem. - **N.** i. Domo Caiphae - **P.** paschales victimas et obla[ti]o[n]es. - **Q.** sup[p]licio Crucis et in dje festo. - **A.** sc. ut Crucem vestro de Messia promisso. - **B.** sc. mundanu[m] v[el] terrenum. - **C.** imprimis isti qvod Rex sim aeternus Messias verus. - **D.** fastid[i]ens n[on] serio inqvirens - **G.** volens placare Judaeos ut caesu[m] dimitterent. - **H.** i. pallio.

552. pag.

I. miser, et miserabilis. - **L.** naturalem, na[m] adoptivos seipsos dicebant. - **M.** i. permissu[m] singulariter - **N.** graece *desupernis* i. caelo - **O.** popul[us] Judaeor[um] - **P.** tantae dignit. Dominu[m]. - **Q.** i. lapide stratus. - **A.** sc. milites - **C.** graece *suam*

553. pag.

F. cognata. - **G.** Muliere[m] vocat ob multa mysteria. - **H.** erit iste pro me tibi serviens etc. - **I.** tecta seu aedes Sa. - **M.** opus redemptionis - **N.** anima[m] in manus Patris. - **O.** distincta a sangvine, qvae res fuit magni miraculi et mysterij. - **B.** Syr. *qvia Sabb. intrabat*, qvo sc. n[on] li[ce]bat operari.

554. pag.

C. i. prima. - **+**. Sabb. in Alb. - **D.** haebdomadae - **F.** prior. - **G.** ad ostiu[m]. - **H.** n[em]pe Petru[m] expectabat. - **I.** sublatu[m] esse ut Maria dixerat. - **L.** plene intelligebant. - **+**. Fer. 5. p. Pascha. - **M.** reversa cu[m] alijs mulieri-b[us] - **N.** cu[m] aliae recessissent. - **P.** voce consveta. - **Q.** i. ascendam post aliquot djes. - **A.** - **+**. Dom. in Alb. - **B.** simili cum potestate, fine, et auctorit[a]te. - **C.** sp[i]rituale et singulare munus et donum.

555. pag.

+. in Fes. S. Thomae. - **E.** oculis et manib[us] explora veritate[m] carnis et vulnerum. - **G.** per [Chris]ti merita et sacram[en]ta. - **+**. Fer. 4. p. Pasch. - **H.** seu Gal[il]aeae qvod est stagnu[m] Genesareth. - **I.** obsoniu[m] qvod cu[m] pane vel pulte solet comedи. - **A.** tot, tantiq[ve]

556. pag.

B. graece *discipulor[um]*. - **B.** cu[m] multis simul. - **+**. in Vig. SS. Apos. Petri et Pauli. - **D.** certe. - **E.** graece, *rege ut pastor*. - **F.** Hic Petro datae sunt claves potestas et auctoritas pascendi o[mn]es [Chris]ti oves. - **H.** in Cruce. - **I.** ap[p]etitu na[tur]ali. - **+**. S. Joan. Apos. - **L.** sc. Eccles. gubernando deniq[ve] et morte. - **N.** faciet - **O.** sc. n[on] mori violenter.

557. pag.

Liber Actuum Apostolorum

+. in die Ascens. - **Q.** priore[m] Librum seu Evang. - **R.** Maij nostri 14. An[n]o aerae vulg. 33. qvi cu[m] anno a Creat. 4036 in praecedent. Octobr[i] inchoato concurrit - **A.** non aliena sed [pro]pria virt[u]te. - **B.** i. Ecclesia - **E.** replebimini excellenti modo. - **F.** i. num.(!) (recte: nunc) - **I.** angeli in spe[ci]e virili. - **M.** Syrus ait 7. *stadia*. - **N.** filius - **O.** Frater. - **P.** i. cognatis. - **+**. S. Matth. Apos. - **Q.** ut caput et pastor Eccl[esi]ae ait S. Chrisostom[us]. - **T.** i. fecit possideri - **U.** iniqli operis.

558. pag.

A. per praevaricatio[n]e[m] excidit. - **B.** sc. infernu[m]. - **+**. Dom. Pentec. - **C.** graece *unanimiter*. - **E.** religiose Deu[m] colentes. - **F.** prae stupore. - **G.** dialectu[m] propriam. - **H.** sc. Persae. - **I.** opera mirifica

559. pag.

+. Fer. 4. Qvatuor Temp. Pent. Epis. 1. - **L.** ab ortu solis. - **N.** hominem. - **A.** Syrus *apud vos*. - **B.** miraculis Dei virt[u]te factis. - **C.** Cruci. - **D.** pro, qvia. - **E.** inferno. - **G.** Limbo - **H.** sines. - **I.** ad vita[m] me revocans per Haebraeos. - **N.** [Chris]tum. - **P.** sc. anima [Chris]ti - **Q.** potentia.

560. pag.

S. qva ho[min]em. - **T.** ex poenitentia. - **U.** seu baptizmo instituto a [Chris]to. - **X.** etia[m] gentiles. - **Y.** incredula, et impia. - **Z.** fideliu[m] n[ume]ro. - **A.** illius panis sc. caelestis. Syr. *Euchar[i]st[i]ae* ubi nota id nomen etsi graecu[m] etia[m] Syris in usu fuisse Sa - **A.** graec. et syr. *in Ecclesia*. - **+**. in Vig. Apost. Petri et Paul. - **B.** i. portari solebat. - **C.** atrij - **D.** Eod. anno 33. - **E.** in virtute. - **F.** erexit. - **G.** i. pedes. - **H.** prae gaudio.

561. pag.

I. q.d. ut extra se fierent. - **L.** graece *pietate*. - +, Fer. 4. p. Pasch. - **M.** sc. debere dimitti - **O.** sanavit. - **P.** invocatu[m] seu virtus. - **Q.** i. passuru[m]. - **R.** salvemini. - **A.** facienda in dje judicij - **C.** i. peribit. - **D.** i. pacti - **E.** pactus est. - **G.** ut benediceret et felices faceret. - Eod. An[n]o 33. * *Syrus perfecti*

562. pag.

H. carcerem. - **I.** *Syrus Pontificali* seu summo cu[m] sacerdote. - **L.** seu auctoritate. - **M.** in cuius nomine. - **N.** nomine - **P.** conversati. - **A.** conspicuu[m] et manifestum. - **B.** Christi. - **C.** pro, an. - **D.** Deu[m] glorificantes propter id.

563. pag.

E. servi. - **G.** *filiu[m]/Syrus*. - **H.** potentia. - **I.** providentia. - **L.** i. miraculis. - **M.** hic Pauli socius. - **A.** Eod. an[n]o 33. - **B.** graece *proessionem(?)* (recte: possessionem). - **C.** sibi partem reservans. - **D.** q.d. qvis cogebat vendere aut pretiu[m] afferre?

564. pag.

E. ita. - **F.** conspirasti. - +, Fer. 4. Qvat[tuo]r Temp. Pent. Ep. 2. - **G.** efferent. - **H.** secta. - **I.** indigna[ti]o[n]e aemulationis. - **L.** ratio[n]e[m] hujus instituti.

565. pag.

A. i. serio et vehementer. - **B.** nos reos facere. - **C.** i. mundo exhibuit. - **D.** resuscitando. - **E.** rerum. - **F.** testat[ur] miraculis. - **G.** A[nn]o ante aera[m] vulg. 3. - **H.** graece *alique[m] magum*. - **I.** A[nn]o aerae vulg. 6. - **L.** adhaeserunt. - **M.** verberu[m] injurya[m] - **N.** pro, per. - **O.** Eod. A[nn]o 33. - **P.** [Chris]tianor[um] sic ab initio diceba[n]t[ur] - **Q.** negligerent[ur]. - **R.** subsidio. - **A.** *Syr. decens*.

566. pag.

B. ordinarunt diaconos. Sa. - +, in Fes. S. Steph. Mart. - **C.** *Syr. per qve[m]* - +, junge caput seqvens vers. 54. *audientes* - **D.** graece *instituta*. *Syrus ritus* - **E.** majestate[m] quasi angelica[m]. - **F.** Eod. A[nn]o 33. - **G.** pro, an. - **H.** *gloriosus* haeb. - **L.** possessio[n]e[m]. - **N.** Posteri. - **O.** a nato Isa[a]c numerandis - **P.** puniam. - **A.** sc. ubi sumus. - **C.** i. pactum.

567. pag.

G. invidentes. - **L.** alimenta. - **R.** graece *juraverat*. - **T.** noverat. - **U.** occidendos. - **Y.** in Nilo. - **B.** adfuit. - **C.** i. ob verbum. - **E.** *Syr. igne ardenti*

568. pag.

C. mei simile[m] qvia [Chris]t[us] legislator et dux dicit in terra[m] promiss. caelestem. - **E.** ductore et adjutore. - **F.** in qvor[um] observatio[n]e est vita animae. - **H.** astris. - **P.** locu[m] pro tabernaculo et templo

569. pag.

T. Christi - **U.** opera. - **A.** furentes. - **B.** *Syr. obturaverunt*. - **C.** juvenis. - **D.** q.d. ne maneat cora[m] te stans et vindicta[m] petens. - **E.** Eod. A[nn]o 33. cadente. - **F.** efferendo, et sepeliendo. - **G.** carcerum. - +, Fer. 5. p. Pentec. - **H.** diaconus, Sa. - **I.** sc. Samaria.

570. pag.

+, Fer. 3. p. Pent. et in Miss. vot. de Sp. Sancto. - **A.** Sp. S. id est uberior Sp. S. gra[ti]a qvae per Sacram Confir. confert[ur]. - **B.** baptizmo ab illo insti[tu]to. - **C.** gra[ti]a[m] maj. qvaeqvae tunc. temp. fere aliquo signo visibili prodebat[ur]. - **D.** i. pereat tecu[m]. - **E.** parari. - **F.** negotio. - +, Fer. 5. p. Pasch. - **G.** versus meridiem. - **H.** i. opes. - **I.** ille Angelus de qvo v. 26. - **L.** i. explicaverit - **N.** i. voce[m] n[on] edens - **O.** in summo contemptu - **P.** [con]tra jus condemnat[us] est - **Q.** et tamen

571. pag.

R. simul et reliq. ad salut. necessaria, etsi non exprimant[ur] signate. S. Aug. De fide, et oper. cap. 9. - **S.** i. Angelus, Tirin. - +, in Conv. S. Paul. - **A.** an[n]o 34. aerae vulg. ineunte. a morte [Chris]ti A[nn]o 2. - **C.** grave et noxiu[m]. - **D.** ducentes. - **F.** id est te. - **G.** instrumentu[m] electu[m]. - **H.** praedicet.

572. pag.

I. visu[m] recipias - **A.** hoc est post 3. Ann. ut dicit ad Gal. 1.18. An[n]o aerae vulg. 37. - **D.** Jesu[m] praedica[ns] - **E.** seu *conversans*, haeb. - **F.** sic olim vocabant[ur] [Chris]tiani. - **G.** Eod. An[n]o 37. - **H.** visitaret. - **I.** qvo

t[em]p[o]re Antiochia[m] pervenisse credit[ur]. ibiq[ve] sede[m] collocasse - **L.** i. fideles. - **M.** i. fidelis et Christiana - **N.** seu caprea

573. pag.

O. graveris. - **P.** fideles - **Q.** ecce Petri hospitantis humili[t]a[te]m apud sordidu[m] opifice[m]. - **A.** an[n]o 39. - **B.** Dei cultor. - **C.** sic volebat De[us] ut caput Eccl[e]s[i]ae aperiret gentilib[us] Ecclesia[m]. - **D.** graece *famulos*. - **E.** graece *religiosu[m]* - **F.** graece *tectu[m]* - **G.** sc. meridiem. - **H.** edere - **I.** graece *ecstasis*. - **L.** i. angulis sc. alligatu[m].

574. pag.

M. qvidq[va]m. - **N.** graece *rursum*. - **O.** Sanctus. - **P.** vitae et salutis aeternae. - **A.** familiarib[us]. - **B.** eu[m] ut Propheta[m] et patre[m] suu[m] spiritual. v. Tirin. - **C.** sc. honore[m] adhuc insolitu[m] recusabat - **D.** i. [qvar]ta abhinc die - **E.** Syr. *et jejunans*. - **F.** graece *splendida*.

575. pag.

H. vitae et Evangelij. - +. Fer. 2. p. Pasch. - **L.** i. copiose replevit. - +. Fer. 2. p. Pentec. - **M.** *definitus* Syr. - **O.** sc. visi[bil]i spe[ci]e. - **P.** cu[m] contritio[n]e. - **Q.** gentes. - **A.** per comites suos Judaeos. - Eod. A[nn]o 39. - **B.** Judaeis.

576. pag.

C. graece *feras*. - **D.** et immundu[m]. - **E.** res. - **G.** Deo resistere. - **H.** [er]go diu solis locuti sunt Judaeis: dein et graecis, postq[va]m audierant Corneliu[m] a Petro baptizatu[m]: nec statim venerant Antiochia[m], sed post mult. regiones peragratas adeoq[ve] postq[va]m inde Petrus discesserat - **A.** Anno 40. - **B.** gentiles. - +. S. Barnabae. - **C.** in D. fide et cultu. - **D.** An[n]o 41. - +. Junge cap. 13. v. 1. Erant autem.

577. pag.

E. Propheticu[m]. - **F.** An[n]o imperij ejus 2. - **G.** Syr. *subsidiu[m]*. - **H.** A[nn]o aerae vulg. 42. - +. SS. Petri, et Pauli. - **I.** Agrippa Aristobuli filius Herod. Magni nepos. Eod. A[nn]o 42. - **L.** adulans populo et jud[ae]or[um] gra[tia]a[m] captans. - **M.** i. 16. militib[us] - **N.** i. dies Azimor[um]. - **O.** Syr. *traderet*. - **P.** graece *sandalia*. - **Q.** graece *palliu[m]*. - **R.** carceris. - **S.** Jerusalem.

578. pag.

A. qvo t[em]pore credit[ur] Roma[m] migrasse. ibiq[ve] sedem circa initiu[m] anni seqventis (:43:) posuisse - **B.** ad sup[p]liciu[m]. - **C.** sc. adulatores acclamabant qvao novo Deo et Messiae. - **D.** A[nn]o 43. desinente. - **E.** n[em]pe anno superiori 41. - **F.** Eod. A[nn]o 42. - **G.** graece *simul nutritus*. - **H.** graece *sacrificantib[us]*. - **I.** Cypri urbem - **L.** Marcu[m] de qvo sup. 12.25. et 15.37.

579. pag.

A. Syr. *flagitio* - **B.** impedire - **C.** vindicans. - **D.** Eod. A[nn]o 42. - **I.** hoc est circiter 450. post electione[m] patru[m] vide Jos. 19. necn[on] chronolog. - **Q.** sc. Israeli. - **S.** et munus. - **T.** - +. Fer. 3. p. Pasch.

580. pag.

C. graece et syr. *nobis eor[um] filijs* - **E.** seu morte[m]. - **G.** sancte promissa fideliter implebo. - **I.** aetate - **L.** volunt[a]te[m] Dei - **N.** res et myst. - **O.** caetus. - **P.** sc. invidiae - **Q.** graece *libere* - **S.** sc. zelosas pro lege Moysis - **T.** i. nobiles. - **X.** Eod. anno 42:

581. pag.

A. i. gentilium - **B.** i. [Chris]tianos. - **C.** qvo tempore ad fide[m] conversa putat[ur] S. Thecla Iconien[sis] Virgo nobilissima - **D.** A[nn]o 43. - **E.** addunt graeca syra et n[on]n[u]lla biblia latina: *in Nom. Jesu [Chris]ti* - **F.** precipiu[m] in concionando. - **G.** qvi Jupiter, i. ejus templum - **H.** Syrus *togis* - **L.** vivere. - **M.** modo suo sine ritib[us] externis. - **N.** qvo t[em]pore videt[ur] illa[m] extasim passus de qva 2.Cor. 12.

582. pag.

O. A[nn]o 44. - **A.** graece *ordinassent*. - **C.** Syriae. - **D.** i. per illos. - **E.** Post hoc videt[ur] Paulus predicasse Evang. usq[ve] ad Illyricu[m] eaq[ve] perpessus qvae ipse commemorat. - **F.** A[nn]o 49. desinente - **H.** ritu[m] et legem - **I.** A[nn]o 50. aerae Vulg. annis sc. post Pauli profectio[n]e[m] Hy[e]rosolimytana[m] triennio a conversio[n]e sua exacto suscepta[m]. - **L.** graece *Praesbyteri* - **M.** tanq[va]m Princeps et Caput Ecclesiae - **O.** graece et Syr. *primis* - **P.** *praedicationis*

583. pag.

R. Patres nostri. - **S.** a principio - **U.** regnu[m] spiritualiter intellectu[m]. - **A.** cultu idolor[um] et idolothytis. - **B.** primarios. - **C.** Syr. *pacem*. - **D.** vita[m] suam. - **E.** cognomento Barsabam. - **F.** sive Silvanu[m]

584. pag.

G. interpretes verbi Dei - **H.** anno 51. - **I.** consobrinu[m] suu[m]. - **M.** acris disceptatio uterq[ve] bona fide putabat se legitima ra[ti]o[n]e niti. - **A.** i. com[m]endatus ductui Sp. Sancti - **B.** eod. A[nn]o 51. - **C.** tradita nuper in Jerosolymitano Concil. - **D.** i. Spiritus Sanct[us] - **E.** sc. per angelu[m] Macedoniae tutelare[m] - **F.** angel. Mace-do[ni]ae in viri spe[ci]e. - **G.** Cum hic primum in prima persona loqvat[ur] Lucas, satis indicat ab eo t[em]p[ore], Paulo in praedic. Evang. fuisse adjunctum.

585. pag.

H. de rebus fidem spectantib[us]. - **I.** graece *oratoriu[m]* - **L.** graece *venditrix purpurae* - **M.** daemone[m] vaticidu[m]. - **N.** graece *moleste ferens daemonis laudem* - **B.** psallentes Menoch. - **C.** sc. audivit voces Deus orantiu[m]

586. pag.

D. ut conseqvar animae salute[m] - **E.** sum[m]ae capita fidei [Chris]tiana. - **F.** graece *exultavit* - **G.** n[on] judicatos seu per sententia[m] condemnatos. - **H.** domum Lyiae. - **I.** eod. A[nn]o 51. - **A.** Syr. *ostendens*. - **B.** Syr. *Deu[m] timentib[us]*. - **C.** invidentes. - **D.** [Chris]tianos. - **E.** graece *orbem*. - **F.** ipsos

587. pag.

G. praecipui. - **H.** nobiliu[m]. - **I.** A[nn]o 52. - **L.** Deum. - **M.** verbor[um] seminator q.d. nugator. - **N.** deor[um]. - **O.** curia[m] seu judices Areopagites - +. SS. Dionysij et soc. - **P.** Syr. excellentes in timore daemonu[m] seu numin[um] - **A.** veru[m] numen. - **D.** spiritum - **E.** sc. Adam. - **F.** ut oportet. - **G.** graece *Divinitatem*.

588. pag.

H. de illa ignorantia idolatria etc. - **I.** extremi judicij - **L.** sc. Christo. - **M.** Metropolis est Achajae. - **N.** eod. A[nn]o 52. - **O.** Syr. *opifices conopaeor[um]* graece *factores tabernaculor[um]*, alij *aulaeor[um]*. - **P.** a vestro sangvine et exitio - **A.** ex qvib[us] Crispu[m] et Cajum sua manu baptizav[it] Paulus - **B.** i. com[m]oratus est - **C.** Hic est Novat[us] L. Seneca Philos. Fr. qvi a Junio Gallione adoptat[us] Gallionis nomen obtinuit. - **D.** A[nn]o 53. - **E.** sc. criminis - **F.** qvod posset obijci

589. pag.

G. A[nn]o 54. - **I.** est metropolis Asiae minoris. - **L.** Hierosolymitana[m]. - **M.** Syriae - **N.** graece *institut[us] ut catechumen[us]* - **O.** audacter et intrepide - **P.** plenius - **Q.** per literas commendatitias - +. in Vigil. Pentecos. - **A.** Gallacia et Phrygia - **B.** eod. A[nn]o 54. - **C.** pro num. - **D.** i. Sacr. Confirma[ti]o[n]is v. Menoch. - **F.** baptizmo ab eo instituto. - **G.** de divinis Mysterijs praedicabant

590. pag.

H. [Chris]tiana[m] religio[n]e[m]. - **I.** A[nn]o 55. - **L.** Syr. *cujusda[m] nomine Tyranni* - **M.** vulgares sed maximas - **N.** partes cinguli v[e]l zonae. - **O.** A[nn]o 56. - **P.** sc. Judaeor[um], qvi Ephesi com[m]orabant[ur] - **Q.** qvi exorcizabant. - **R.** Syr. *offensas*. - **S.** Syr. *magica* - **T.** ductu Sp. S. - **U.** Lydia ea sc. in qva praedicasse videt[ur] 9. adhuc mensib[us]: qvi biennio qvo in schol. Tyranni (:supr. v. 10:) et 3. mensib[us] qvib[us] prius in Synagoga Ephesi. - **A.** lucru[m] freqvens. - **B.** q.d. n[on] peribit qva[m] Paul[us] peritura[m] praedicit.

591. pag.

C. Syr. *Princeps civitatis* - **D.** congrega[ti]o[n]e. - **E.** i. concione[m] sive multitudinem - **F.** A[nn]o 58. - **G.** i. statuit - **H.** i. filius. - **A.** expectaverunt. - **B.** i. prima - **C.** i. hebdomadae sc. dje dominica - **D.** Syr. *Eucharistia[m]* - **E.** disserebat. - **F.** postridie.

592. pag.

G. ut sc. etia[m] in itinere Evang. an[n]untiaret - **H.** [Chris]tiana[m] et ritu [Chris]tia[n]or[um]. - +. S. Steph. Papae et Mart. - **I.** praedicans - **L.** me impellente Sp. Sancto. - **M.** timeo - **N.** vita[m] corporalem. - **A.** Syr. *voluntas* - **B.** graece *pascere* - **C.** graece *graves et molesti*.

593. pag.

D. gratiose. - **E.** vobis - **F.** cum justis et sanctis. - **H.** et aedificare juvare. - **I.** ex charit[a]te. - **L.** ex inopia. - **M.** sc. orare in discessu Paulo erat familiare. - **N.** Eod. A[nn]o 58. - **O.** praevidentes qvae illic erat passurus - **P.** Syr. *deosculati* - **Q.** Palaestina - **R.** n[on] qvod scripsit sed qvod praedicavit Evang. - **S.** diaconis.

594. pag.

A. Agabo - **B.** [Chris]tiani - **C.** i. propter Dominu[m]. - **D.** Graece *zelatores*. - **E.** graece *apostasiam*. - **F.** sc. Nazareat[us] - **G.** i. de tuo aliquid confer cu[m] eis v[e]l da plus q[va]m illi - **I.** i. legalia Moysys, qvod primis t[em]poribus licitu[m] erat, sed n[on] necessariu[m]. Sa. - **M.** sacerdotib[us] - **N.** i. templum.

595. pag.

A. turbat[ur]. - **B.** Claudius Lysias. Infr. 23.27. - **C.** de vita. - **D.** de qvo Joseph Antiqv. L. 20. c. 6. et Belli L. 2. cap. 12. - **E.** anno 59. - **F.** anno 58. - **G.** graece *exacta[m] ra[tio]nem*. - **L.** graece *circa meridiem*.

596. pag.

A. graece *visu[m] recipe*. - **B.** graece *justu[m] illu[m]*, sc. [Chris]tum - **C.** an[n]o 37. - **D.** graece *extasi* - **G.** pallia - **H.** Gentes. - **I.** Graece *decet*. - **L.** idem Lysias - **M.** n[on] condemnatu[m] per sententia[m]. - **N.** pro. num. - **O.** pecuniae - **P.** sc. civis.

597. pag.

Q. Eod. A[nn]o 58. - **R.** i. Deo serviens - **A.** imo n[on] agnoscebat pro Pontiff[ice] qvia cessaverat illud sacerdotiu[m] - **D.** sc. salutis per Messia[m] - **F.** contendebant. - **G.** sc. Dei. - **H.** i. fide. - **I.** cu[m] juramento v[e]l execratione promiserunt. - **I.** graece *anathemate anathematizavimus*.

598. pag.

M. i. expectant ut promittas te das Paulu[m] producturu[m]. - **A.** milites instructos hastis. - **B.** qvod promisisset occidi - **C.** Syr. *victorioso*. - **D.** [con]tra Paulu[m]. - **E.** qvod olim Herodes extruxerat.

599. pag.

F. Eod. A[nn]o 58. - **G.** vocato. - **H.** humanit[a]te. - **I.** profanare. - **L.** exqvirens - **A.** ut qvi per annos 9. Samaria[m] per 6. Iudea[m] regeret - **C.** tumultu[m] - **D.** via[m], seu vitae institutum - **E.** Syr. *Deo Patru[m] meor[um]* graece *Deo patrio* - **G.** qvi adsunt.

600. pag.

I. qvalis esset et qvod ni[hi]l contineat Legi Moysi v[e]l Scripturae contrariu[m]. - **L.** sc. mitius tractari. - **N.** disserente. - **O.** Syr. *sanctimonia*. graece *temperantia* - **P.** anno 60. - **Q.** Eod. A[nn]o 60. - **R.** Iudeam. - **S.** favorem. - **A.** celerius - **B.** ut impius - **C.** ut seditiosus

601. pag.

D. ut pro suo arbitratu in me saeviant - **E.** Syr. *consiliarijs suis*. - **F.** filius senioris Agrippae de qvo supra cap. 12. ultim[us] de stirpe Herodis. - **G.** ejus soror. - **H.** Syr. *culpam flagitiosa[m]*. - **I.** i. Neronis - **L.** fastu et comitatu - **A.** Paulo. - **B.** crimina - **C.** Eod. A[nn]o 60.

602. pag.

D. Syr. *praecipua[m]* - **E.** Judaicae - **F.** ob spem. - **G.** sc. de resurrectione - **I.** Syr. et Graece *suffragiu[m]*. - **L.** sc. nomen Jesu - **N.** superans. - **O.** i. ap[p]arens te docebo - **P.** Judaeor[um]. - **A.** Syr. *repugnans*

603. pag.

D. pro, qvod - **E.** seu passioni destinatus. - **F.** confidenter. - **G.** q.d. omnino et per o[mn]e[m] modu[m]. - **H.** corporalib[us]. - **I.** Eod. A[nn]o 60. - **L.** decretu[m] - **M.** vincis - **O.** solvim[us] portu - **P.** Syr. *Myram* - **A.** urbe[m] Cariae in Asia - **B.** urbem.

604. pag.

illud sole[m]ne expiationis (supple: *jejunium* - VG) mensis 7. dje 10. a Iudeis celebrari solitu[m] - **D.** Syr. *consiliu[m] dabat* sc. de n[on] navigando - **E.** detrimento - **F.** praeter navigabant. - **G.** qvia est inter Euru[m] et aquilonem[m] - **H.** prehendere - **I.** in navim - **L.** funibus. - **M.** rer[um] in mare - **N.** diuturna abstinentia a cibo. - **O.** sc. tempestatis. - **P.** Syr. *Adriatico mari* - **Q.** pondus periculo alligatu[m], n[on] explorat[ur] maris altitudinem.

605. pag.

A. at promiserat Deus nemine[m] perituru[m], sc. nisi qvi tememare(!) (recte: temerarie) se periculo objiceret. - **B.** incolumit[a]te. - **C.** Syr. *abscidissent* - **D.** Syr. *parvo velo*. - **E.** i. bimarem seu isthmon. - **F.** Syr. *ligna navis*. - **G.** vulgo Malta. - **H.** stree lignor[um].

606. pag.

A. divina Syr. *justitia* - **B.** i. mutata sententia. - **C.** i. sanu[m] redidit. - **D.** A[nn]o 61. - **E.** sc. Castoris et Pollucis. - **F.** est op[p]idum - **G.** urbicula[m] vulgo cisterna[m]. - **H.** A[nn]o Neronis 7. - **I.** Syr. ubicumq[ve] vellet. - **L.** examinationem. - **M.** salute[m] qva[m] sperat Israel a vero Messia. - **N.** [Chris]tianor[um]. - **O.** Scripturas - **P.** caeleste per [Chris]tu[m] obtinen.

607. pag.

B. Syr. *obtenebratu/m* - **C.** salus et Redemptio - **D.** ad An[n]u[m] usq[ve] 63. - **E.** i. domo conducta.

Ad Romanos

+. Vig. Nat. D[omi]ni - **F.** a Deo ad Apostolatum. - **H.** a Deo ad praedicand. Evang. - **I.** graece *natus* - **L.** seu qva ho[m]o. - **M.** discipuli v[el] servi. - **N.** sc. det[ur] ac multiplicet[ur] - **O.** divulgat[ur] et praedicat[ur]. - **P.** annuntiando - **Q.** seu doni.

608. pag.

A. seu impedit[us] - **B.** doctis - **C.** rudib[us] - **D.** ad praedicand. - **E.** praedicatu[m]. - **F.** Gentili. - **G.** declarat[ur]. - **I.** notitiam. - **L.** cognoscibile - **M.** attributa et perfectio[n]es. - **N.** potentia. - **R.** dedecore. - **S.** veru[m] Deum. - **T.** in idolu[m]. - **U.** in cupidit[a]tes ignominiosas. - **X.** curarunt. - **Y.** ut viderent qvid ei placeret. - **Z.** im[m]odestos - **A.** charit[a]te - **B.** perfidi

609. pag.

A. condemnas - **E.** accumulas. - **G.** perseverantia[m] - **H.** caelestem. - **I.** im[m]ortalit[a]te[m] - **N.** dictamen - **O.** excusantib[us] - **P.** sc. justificabunt[ur]

610. pag.

S. seu imperitor[um]. - **B.** Judaizmus - **C.** seu infidelit. - **D.** gentilis - **E.** tanqva[m] verus e[ss]et Judeus. - **H.** seu valde - **L.** Scripturae. - **N.** fidelia promissa. - **O.** irrita[m] faciet - **S.** punitione[m] - **T.** humano more - **U.** facta e[st] ill[i]us prior dum mihi im[m]erito be[ne]fecit - **X.** seu sensus damnand[us]. - **Y.** gentiles

611. pag.

A. vi et merito operum. - **B.** sine gra[t]ia. - **C.** habet[ur] n[on] gra[t]ia v[el] auxiliu[m] ad vitand. et abolend. - **D.** gra[t]ia Dei justificans ho[min]em. - **E.** misericordia et gra[t]ia - **F.** seu ad. - **G.** appareat. - **H.** seu Mosayca[m] qvae tot opera praecipit. - **I.** [Chris]ti Evang. - **L.** qvin opus sit facere opera Legis Mosaicae - **M.** praedicando gra[t]ia[m] [Chris]ti.

612. pag.

N. obtinuisse - **P.** operib[us] meret[ur] - **Q.** sufficiens. - **R.** seu tribuit - **T.** sed remisit eu[m] justificando - **U.** Syr. *accidit* - **Y.** incircumcisior[um]. - **A.** fuit. - **C.** obtinenda - **D.** per legis observa[nt]ia[m] et virtutem. - **E.** res pendet. - **G.** naturae - **H.** promissio[n]is - **L.** debilitat[us]. - **M.** ineptu[m] ad generand. - **N.** matricem - **O.** credendo et confidendo.

613. pag.

R. ad mortem. - +. Sabb. 4. Temp. Pent. Epis. 6. ite[m] de pl. Mart. - **X.** qva eu[m] diligimus - **Y.** i.e. cur nisi ut hanc charit[a]te[m] diffunderet - **A.** sup[p]lici - **B.** Dei. - **C.** Dei amore. - **D.** ob hanc reconcilia[ti]o[n]em. - **E.** inhumanu[m](!) (recte: in humanum) genus Aug. - **F.** reputabat[ur] seu agnoscebat[ur]. - **G.** sc. voluntate propria. - **H.** typus, figura. - **I.** [Chris]ti. - **L.** nocuit - **M.** proficit, sed multo magis - **N.** Dei - **O.** temporalis - **P.** sc. aeterna.

614. pag.

R. i. o[mn]es si velint - **S.** justificando - **T.** per ejus merita - +. Dom. 6. p. Pent. - **X.** ut peccatis moriamur. - **Z.** insiti - **A.** ad similitud. - **B.** participes. - **C.** substantia vis et congeries. - **D.** peccato in baptizmo. - **A.** delendo - **B.** apud Deu[m] vita aeterna. - **D.** instrumenta - **E.** in statu legis seu sub solo legis ductu. - **G.** animae.

615. pag.

H. agite - +. Dom. 7. p. Pent. - **I.** seu facile consil. et praeceptu[m]. - **L.** alieni a justi[ti]a - **M.** merces. - **N.** gratuitu[m] donu[m] Dei. - **O.** vim legis. - **Q.** ut declarem exemplo. - **R.** viri. - **S.** conjugata - **T.** liberati - **U.** morte[m] corporale[m]. - **X.** Syr. *incitabantur*. - **A.** sola[m] littera[m] sine Sp. seq[ve]ntes. - **C.** per illa[m] prohibitio[nem] - **D.** fomes. - **E.** consentiendo. - **F.** fomes. - **G.** consentiente[m].

616. pag.

I. fomes. - **L.** peccare faciens. - **M.** approbo. - **N.** prohibenti concupiscentiam. - **O.** lex illa. - **P.** sc. deliberate - **Q.** fomes. - **R.** fomes. - +. pro remiss. peccat. - **T.** velut invitatu[m] trahente[m]. - **U.** obnoxio huic miseriae. - **X.** n[on] consentiendo concupiscentiae - **Y.** licet repugne[m] voluntate. - **Z.** i. conjuncti [Chris]to - **A.** fomitis, qvi per consensu[m] anima[m] occidit - **C.** Mosaicae - **D.** occidit et absolvit. - **A.** morte[m] animae affert. - **B.** i. carnales [secun]du[m] carne[m] viventes - **C.** servus.

617. pag.

D. i. obnoxiu[m] morti - **E.** - +. Dom. 8. p. Pent. - **G.** vita aeterna. - **L.** interna inspira[ti]o[n]e. - +. Dom. 4. p. Pent. - +. de plur. Marty. - **M.** sc. ex se, nec pares sunt. - **N.** manifesta[ti]o[n]e[m] glo[ri]ae. - **O.** corruptioni - **P.** liberatio[n]is. - **Q.** in homine. - **R.** gemens optat. - **S.** Sanctus. - **T.** nos facit postulare. - **U.** desiderare facit - **X.** Dei electio[n]e[m]. - **B.** certissime donabit. - **C.** est. - **D.** est.

618. pag.

+. S. Ignatij Mar. - **F.** occidimur. - **G.** destinatae occisioni - **H.** ejus amore et auxilio - **I.** temporalis q[v]ae nobis promitt[itur] si [Chris]tu[m] deseramus. - **L.** praesentia. - **M.** prosperitas et glo[ri]a. - **N.** adversitas et infamia. - **O.** teste v[er]el cora[m] [Chris]to. - **P.** me illuminante. - **Q.** ob Judaeor[um] incredulit[a]te[m]. - **S.** separat[us] a [Chris]to qvoad glor. n[on] qvoad charit[a]t[em] - **T.** graece *latraria cultus Dei*. - **U.** id. dico. - **X.** promissio. - **A.** ad qvos pertinet promissio salutis - **D.** stabile. - **E.** qvae adhuc nulla erant.

619. pag.

C. Rege[m] esse. - **D.** negando gra[ti]a[m]. - **E.** Deus. - **F.** arguens ejus judicia - **H.** usu[m] honorificu[m] - **I.** vile ministeriu[m]. - **L.** aptata seu parata. - **P.** pars qvaeda[m]. - **R.** prorsus perissemus. - **S.** voluit evadere just[us] - **U.** erga Judaeos propensa est.

620. pag.

X. in operib[us] legis sita[m]. - **Y.** tueri. - **D.** i. adventu[m] Filij Dei in mundu[m]. - +. S. Andreae - **F.** spe sua frustrat[us]. - **I.** incessus et discursus. - **L.** felicitate[m] - **M.** aeterna - **O.** auditis a nobis. - **P.** praedica[ti]o[n]e[m] [Chris]ti. - **S.** i. induca[m] - **X.** praedestinavit - **Y.** Syr. *invocat*

621. pag.

A. i. everterunt. - **C.** pauci qvos sibi Deus reliquit. - **A.** operu[m] merito - **B.** electi Hebreor[um]. - **D.** juxta 700.(!) (recte: 70.) - **F.** pro peccatis. - **G.** deprime. - **H.** occasione delicti. - **I.** profuerit. - **M.** imitandu[m] - **N.** cognatos Judaeos. - **O.** primitiar[um] seu patriarchae - **P.** posteri. - **Q.** particeps. - **R.** superbire. - **S.** n[on] abutens Dei bonit[a]te.

622. pag.

U. sc. electus. - **Y.** i. pactu[m]. - **Z.** q.d. Deu[m] n[on] poenitet promissi. - **A.** permisit concludi. - +. in Fes. SS. Trin. - **C.** auctore. - **D.** conservatore[m] - **E.** tanqva[m] ultimo fin. - +. Dom. Infr. 8. (octavam - VG) Epi[p]h. - **H.** docendi via[m] salutis. - **I.** - +. Dom. 8. p. Epiph. - **L.** i. convenienter - **M.** sincere propter Deu[m] - **P.** sedulit[a]te bo[n]or[um] oper[um], Sa. - **Q.** ope[m] seu res.

623. pag.

+. Dom. 3. p. Epiph. et 24. p. Pent. - **X.** competit seu relinqvat[ur]. - **Z.** i. incendes, ut te amet. - **A.** i. homo. - **B.** i. superiorib[us] - **D.** graece *potestates* - **E.** legitimae - **F.** punitione[m]. - **G.** ne fiat rea peccati. - **H.** - +. Dom. 4. p. Epiph. - **L.** fundat[ur] syr. *continetur*. - **N.** perfectio, seu imple[ti]o. - +. Dom. 1. Adv. - **O.** aeterna. - **P.** sc. [Chris]tu[m] venturum. - **Q.** fidelitatis. - **R.** Evangelij. - **S.** peccata - **T.** i. opera bona.

624. pag.

Y. i. [Chris]tiana religione. - **Z.** ut cogitatis contendere. - **A.** seu olera aliaq[ue] a lege permissa - **C.** esse aptu[m] ad b[on]a opera. - **A.** Dei servi. - **B.** infirmi - **C.** fortior seu peritior - **F.** statuite. - **G.** seu im[m]undu[m] - **H.** per conscient. erronea[m]. - **L.** Religio [Chris]tiana. - **M.** in injusti[ti]a(!) (recte: in justitia) pace etc. - **N.** ho[min]e[m] et gra[ti]a[m]. - **Q.** condemnat. - **R.** censet e[sse] faciend[um]. - **S.** inter cibos - **T.** qvod censet e[ss]e vetitu[m].

625. pag.

U. graece *portare*. - **X.** ut illu[m] aedificet - **Y.** - +. Dom. 2. Adv. - **Z.** donator. - **B.** ejus volunt[a]te[m] - **C.** Judaeor[um] - **D.** patrib[us] factas. - **E.** pro facta. - **D.** dator et objectu[m] spei. - **E.** charit[a]te. - **F.** confidentius - **G.** praedicandi - **H.** sancte tractans. - **I.** per Sp. S. gra[ti]a[m]. - **L.** i. per [Chris]tu[m]. - **M.** i. apud. - **N.** ab alio jactu[m] - **P.** i. occupa[ti]o[n]e[m] praedica[ti]o[n]is - **Q.** vacuu[m] praedica[ti]o[n]e. - **R.** eleemosyna[m]

626. pag.

S. eleemosynae - **U.** temporalib[us] bonis. - **X.** donor[um] spiritualiu[m]. - **A.** auctor et amator. - **B.** Cenchri pagus erat et port[us] Corinthi. - **C.** ut decet [Chris]tian. - **E.** i. [Chris]ti nego[ti]o - **F.** i. vita tuenda - **G.** i. familiam [Chris]tiana[m] - **H.** sc. minoris ubi Ephesus. - **I.** olim in aliquo carcere. - **L.** in [Chris]ti nego[ti]o. - **M.** familia - **N.** cavendo.

627. pag.

O. adulatio[n]es. - **P.** sit - **R.** graece *aeconomus* - **A.** retroactis o[mn]ib[us].

Ad Corinthios I

B. multiplicet[ur] - +. Dom. 18. p. Pent. - **C.** i. per illu[m]. - **D.** rer[um] divinar[um]. - **E.** i. adventu[m] qvo manifestabit[ur].

628. pag.

G. dissidia. - **H.** videt[ur] e[ss]e nomen faeminae v[el] familiae Menoch. - **I.** sc. discipulus - **N.** graece *baptizaverim* - **A.** viri nobilis - **B.** familia[m]. - **F.** reprobabo. - **G.** sc. mundi - **I.** mundi judicio - **L.** ad salute[m]. - +. S. Agathae - **M.** secundu[m] mundu[m]. - **N.** pro nihilo habent[ur]. - **O.** in pretio - **P.** ullus ho[m]o. - **Q.** dator et largitor sapientiae et justi[ti]ae. - **S.** sanc[ti]ficator et redempt[o]r. - **U.** D[omi]ni bonitate.

629. pag.

Y. Evangeliu[m]. - **B.** ut Philosophi - **B.** Sanctus - **C.** consilia. - **E.** dijudicat[ur] - **F.** ap[p]robat, et venerat[ur] - **G.** Dei opera. - **I.** carnis sensu[m] adhuc seqven[ti]b[us] - **L.** simplicis et facilis doctrinae pabulum - **M.** invidiae. - **N.** graece *carnales*.

630. pag.

O. subintel. sic ministrat. - **P.** in [Chris]to. - **R.** fidei - **S.** primariu[m] - **T.** opera virtutu[m] perfecta. - **U.** peccata venialia. - **X.** puniet[ur]. - **A.** purgatori. - **C.** juxta mundu[m] cui probitas s[t]ul[ti]tia est. - **D.** [secun]du[m] Deu[m]. - **G.** ad salute[m] vestr. a Deo data. - **H.** servi - **I.** filius. - +. Dom. 4. Adv. - **L.** qvisq[ue] - **N.** reqvirit[ur]. - **O.** i. judicio sc. judiciu[m] est velut lumen diei.

631. pag.

P. i. manifestabit - **Q.** justo. - **R.** transtuli. - **S.** a Deo. - **T.** repleti bonis - **U.** vere - **X.** na[m] Reg. meu[m] est vestra [per]fectio sanc[ti]tas et glo[ri]a aeterna. Balinghem. - +. S. Jacob. Apos. - +. Vig. SS. Apost. Simonis et Jud. - **Y.** clari - **Z.** obscuri. - **A.** non habentes certam sedem. - **C.** bene precamur. - **D.** convitij afficimur - **E.** purgamentu[m] pannus sordes tergens. - **A.** in D[omi]ni nego[ti]o. - **B.** in [Chris]ti nego[ti]o promovendo. - **C.** qvae operib[us] demonstrat[ur]. - **D.** cum castigatione - **F.** per excom[m]unicatio[n]e[m].

632. pag.

H. Syr. *condemnavi*. - **I.** auctorit[a]te. - **L.** sc. vult illu[m] publice declarari excommunicatu[m] Sa. - **M.** per Excommunica[ti]o[n]e[m] - **N.** sc. Ex[c]om[m]uni[ca]t[um] daemon cruciabat. - **O.** Judicij. - **Q.** inficit graec. *faermentat*. - +. Dom. Resur. Ep. - **R.** peccatu[m]. - **S.** [Chris]tianus. - **T.** extra Ecclesia[m] - **U.** homine[m]. - **X.** item. - **Y.** infideles. - **Z.** fideles. - **A.** viles q.d. omniu[m] infimos. - **B.** judices. - **D.** damnum. - **E.** damnu[m] infertis. - **F.** in baptizmo.

633. pag.

G. per inordinatio[n]e[m], gula[m] etc. - **H.** debet[ur]. - **I.** destinat[ur]. - **L.** q[va]ntu[m] ad usu[m] edendi. - **M.** servire d[e]be]t. - **N.** providebit. - +. pro sposo et sponsa - **P.** cum Deo. - **S.** melius - **T.** vitanda[m]. - **X.** debitu[m] subtrahere. - **A.** seu per. - **B.** de repetenda copula. - **C.** continentes imo et virgi[n]es - **D.** fornicari. - **F.** sine justa c[au]sa. - **G.** cu[m] justa c[au]sa - **H.** i. praecipio, q.d. praexcept. humanu[m] est n[on] divinu[m] - **I.** [Chris]tianus.

634. pag.

L. [Chris]tiani sc. opera fidelis parentis baptizati sunt. - **M.** sed h[abe]t libertate[m] contrahendi cu[m] altera. - **N.** Syr. *sed* - **O.** graece *ordino* - **P.** reducat arte v[el] medicamine - **Q.** ut gentilis. - **R.** prodest ad salutem. - **T.** - +. pro

Virg. n[on] Mar. - **U.** de Virginit[a]te servanda. - **X.** permittens conjugiu[m]. - **A.** sc. n[on] diligent - **B.** status. - **C.** mente et cura - **D.** Sanctior. - **E.** sc. hortor - **F.** sc. honestius - **G.** graece *distractio[n]e*. - **H.** agere indecore.

635. pag.

I. sc. faciendi qvod velit. sc. qvia illa feci com[m]isit. - **L.** statuit. - **N.** in futuro saeculo. - **O.** sine charit[a]te. - **P.** dilectus sc. novit D[omi]n[u]s suos; alijs dicit: nescio vos. - **Q.** per illu[m] sumus et ad illu[m] tendim[us] - **R.** ut par est. - **S.** sc. erronea - **T.** ex se - **U.** meliores erim[us] apud Deum. - **X.** merito - **Y.** libertas. - **Z.** excitabit[ur] - **B.** vulnerantes.

636. pag.

D. habens libertate[m] vescendi q[v]i[b]us]lib. - **E.** examinant - **F.** id est [Chris]tiana[m]. - **G.** ut ministraret mihi - **H.** solu[m]. - **L.** major q[va]m de homine - **M.** sc. d[ebe]t laborare - **O.** qvi vestri sum[us] apostoli - **Q.** ministrant. - **R.** singularis. - **S.** n[on] utar - **T.** ex omni parte. - **A.** Mosaica - **B.** ja[m] fact[us] [Chris]tianus - **C.** o[mn]ib[us] competens o[mn]iu[m] morib[us] humorib[us] desiderijs q[va]ntu[m] fas erat contemper. et eor[um] com[m]odis serviens. - **D.** promissionum

637. pag.

+. Dom. Septuag. - **E.** praemiu[m] victoriae - **F.** certamine publico - **G.** et frustra - **L.** velut baptiz. - **N.** sp[i]ritualis figura[m] - **P.** significat[ur] per illa[m] petram. - **Q.** - +. Dom. 9. p. Pent. - **U.** sc. [Chris]tu[m]. - **Y.** Angelo. - **Z.** Syr. *ad nostra[m] eruditio[n]e*. - **A.** ultima mundi aetas. - **B.** qva[m] ho[m]o vincere p[otes]t, nisi foveat eam, ut fiat insuperabilis. - **A.** consecrando - **B.** vim habens - **C.** particeps

638. pag.

D. altaris. - **E.** graece *audemus irritare* - **G.** proximu[m]. - **H.** utile solu[m] sed etia[m] ut seqvit[ur]. - **L.** adeoq[ue] et caro Dei creatura. - **M.** qvi ignorat licere. - **N.** condemnat[ur]. - **O.** reprehendor - **Q.** studeo placere. - **R.** graece *traditiones*. - **T.** dehonestat. - **U.** disserens de [Chris]ti mysterijs. - **X.** viru[m] suu[m]. - **Z.** du[m] ei se subjecta[m] profitet[ur]. - **A.** id est velamen qvod signif. potestate[m] in uxorem - **B.** propter Angelor[um] et sacerdot. praesentia[m] ne illis sit causa tenta[ti]onis. - **C.** more faeminar[um].

639. pag.

D. praecedens. - **E.** qvod seqvit[ur]. - **F.** sectas errantiu[m] - +. Fer. 5. in Caena D[omi]ni - **G.** ut oportet. - **H.** olim post Eucha[risti]a[m] solebant una caenare - +. SS. Sacramenti - **L.** accepit. - **M.** continet. - **N.** per qvem novu[m] Test[a]m[entum] confirmat[ur]. - **O.** com[m]emorabitis - **R.** examinet, et purificet. - **S.** discernens a caeteris cibis, ut cu[m] purit[a]te accedat. - **T.** condemnatione[m]. - **U.** donis. - +. Dom. 10. p. Pent. - **X.** primu[m] donu[m] esse donu[m] fidei - **B.** sicut - **C.** sic. - **D.** rite confitendo - **E.** per g[r]a[t]ia[m] Sp. S.

640. pag.

F. Ecclesiae. - **G.** Sanctu[m]. - **H.** facultas divina explicandi. - **I.** d[i]rigendi humana. - **L.** excellens. - **M.** miraculor[um]. - **N.** lingvar[um]. - **P.** i. [Chris]ti Eccles. - **Q.** q.d. unu[m] Sp. hausimus - **R.** sc. pudenda. - **S.** decor. - **T.** du[m] voluit diligentius tegi - **U.** pariter. - +. S. Barth. Ap. - **X.** q.d. qvisq[ue] in parte et loco suo. - **Z.** vaticinantes, v[el] praedicantes. - **A.** sectamini. - **B.** ad salute[m].

641. pag.

+. Dom. 5. Qvad. - **C.** i. comburar - **D.** ad Reg. Caelor[um] obtinendum Aug. Lib. de poeni[ten]tia. - **E.** invidet. - **F.** prave - **G.** sc. solu[m] - **H.** Hebr. *de justi[ti]a* - **I.** sc. credenda. - **L.** sc. ex se. - **M.** desinent - **N.** i. imperfecte - **O.** dona - **P.** divina explicetis. - **Q.** intelligit nisi ha[be]at donu[m] lingvar[um]. - **R.** utilior est Ecclesiae.

642. pag.

A. militib[us] ignota[m]. - **B.** intelligibile[m] - **C.** seu frustra. - **D.** vim et significatio[n]em. - **E.** donor[um] spiritualiu[m]. - **F.** gratijs. - **G.** interpretari possit. - **H.** rudis populi. - **I.** fideliu[m] caetu. - **L.** pauca. - **M.** peregrina - **O.** sc. simul - **P.** imperiti - **Q.** Dei laudem - **R.** moru[m] instructio[n]em. - **S.** revela[ti]one[m] - **T.** lingvae v[e] rei obscurae. - **U.** per. - **X.** vicissim - **Y.** habens donu[m] lingvar[um] - **Z.** vicissim.

643. pag.

B. Dei mandata - **C.** a Deo id est improbabit[ur]. - +. Dom. 11. p. Pent. - **H.** imperfecto foetui respectu Apostolor[um]. - **L.** i. otiosa sc. sine operib[us]. - **M.** vana

644. pag.

N. sc. mentientes. - **O.** cu[m] fide [Chris]ti. - **A.** i. primus - **D.** i. electos. - **E.** suo, qvaten[us] ho[m]o - **F.** qvatenus De[us] - **H.** i. e. etiam eousq[ue] ut. - **L.** se macerant et affligunt - **M.** mortis periculu[m] subeo

645. pag.

O. subjectu[m] necessitati - **P.** spiritui subditu[m] et simile - **Q.** erit. - **S.** [Chris]tus. - **T.** glorio[s] suamq[ve] glo[ri]a[m] nobis com[m]unicabit. - **A.** conformando nos ejus virtutib[us]. - +. OO. (omnium - VG) defunct[orum]. - Item Aniv. defunct. Pontif. et Sacerd. - **B.** ad glo[ri]a[m]. - **C.** electi - **D.** corpus. - **F.** morte[m] afferens - **H.** de peccato et morte. - **I.** eleemosynar[um]. - **L.** prima[m] - **M.** hebdomadae. - **N.** beneficiu[m] eleemosynae.

646. pag.

O. ad vos. - **P.** op[p]ortunu[m]. - **Q.** viri illustris. - **R.** [Chris]tianor[um]. - **A.** servientes eis. - **B.** suo ministerio. - **C.** ut beneficio et honore afficiatis. - **D.** i. excomunicet[ur] - **E.** D[omi]n[u]s noster - **F.** venit sc. propter ho[min]es. - **G.** qvale[m] ego erga Deum et vos habeo sit vobiscu[m].

Ad Corinthios II

H. id est [Chris]tianis

647. pag.

I. +. Unius Marty[ris] Pont. - **L.** perfectae. - **M.** afflictio[n]es - **N.** Demetrio procurante - **O.** vires - **A.** eritis. - **B.** pridem. - **C.** secund[um] spir. beneficiu[m]. - **D.** seu muta[t]io et inconsta[nti]a - **E.** sive Silam. - **F.** i. [Chris]to. - **G.** veritas, et verae promissio[n]es factae, et completae s[u]nt.

648. pag.

H. vos contristans - **I.** ex mea correptio[n]e salubriter per poenitentia[m]. - **L.** condonare debeatis - **M.** sc. dono. - **N.** vice et auctorit[a]te [Chris]ti. - **O.** sc. si nobis illu[m] eripiat per desperat. - **P.** astutias. - **A.** facit triumphare. - **B.** ad Dei glor.

649. pag.

C. carneis, vivis et sentientib[us] - +. Dom. 12. p. Pen. - **D.** i. in littera - **E.** sola et sine spiritu - **F.** est occasio mortis. - **G.** lex vetus. - **H.** excellit. - **I.** si conferat[ur] cu[m] glo[ri]a Evangelij. - **M.** i. excaecati - **N.** per [Chris]tu[m] solu[m] tollit[ur]. - **P.** datq[ue] spiritu[m] intelligendi - **Q.** [Chris]tiani. - **A.** id nobis conferente. - **B.** gra[ti]a[m] ad id munus. - **C.** ex negligent. - **D.** probantes - **E.** judicium - **F.** i. diabolus - **G.** princeps mundi Joan. 14. - +. S. Athan. Ep.

650. pag.

H. jussit. - **I.** seu nos illuminans cognitio[n]e glo[ri]ae sua et mysterior[um] per [Chris]tum. - **L.** illumina[ti]onis - **M.** caremus consilio. - **N.** patientis. - **P.** confitentes qvod credim[us] - **Q.** apud se. - **R.** a Deo fiunt - **S.** i. in dies. - **T.** excellenter. - **U.** ad tempus durantia. - **X.** graece tabernaculu[m] sc. corporis - **Y.** tabernaculo. - **B.** miserijs. - **C.** corpore. - **D.** ut faciat nos im[m]ortal. - **E.** ejus visio[n]e et gaudio.

651. pag.

G. acta. - **H.** nostri c[au]sa. - **I.** exterius - **L.** n[on] habentes in conscien[ti]a unde glorient[ur]. - **N.** praedicandae et perficiendae. - **O.** vice [Chris]ti. - **P.** hostia[m] pro peccato. - **Q.** justi cora[m] Deo per ipsu[m] - **R.** graece coope[rantes], sc. Deo. - +. Dom. 1. Qvad. - **T.** - +. De plu. Marty[ribus] - **A.** veraci. - **B.** opera. - **C.** undiq[ue] scil. in prosperis et adversis. - **D.** ignominia[m].

652. pag.

E. spiritualib[us] divitijs - **F.** libere et plene instituendos - **G.** charitate - **H.** charitate - **I.** graece *communio*. - **P.** ut parati simus vobiscu[m] mori et vivere. - **Q.** maxima[m] - **R.** breve t[em]pus.

653. pag.

B. saecularium. - **C.** animae saepe. - **D.** poenitentia[m] et satisf. qvae peccatore[m] coram Deo defend[un]t. - **E.** [con]tra peccatu[m]. - **F.** peccati - **G.** acrius - **H.** incestum. - **I.** charitas q.d. ex visceribus vos amat. - **L.** ad facienda[m] eleemosyna[m], ad patiendu[m] etc. - **M.** facultate[m]. - **N.** opes. - **O.** largitores - **P.** eleemosyna[m] accipere - **Q.** subsidij. - **R.** solum. - **S.** Macedonu[m]. - **T.** in danda Eleemosyna. - **U.** affectum. - +. S. Paulini Ep. C. - **X.** hac re - **Y.** sc. prompto et liberali animo dare.

654. pag.

Z. volendo. - **A.** volumus. - **B.** relaxatio. - **A.** de Manna. - **C.** collegit - **D.** plus ha[bu]it. - **E.** min[us] ha[bu]it. - +. S. Lucae Ev. - **F.** meam - **G.** Luca[m] v[e]l Barnaba[m]. - **H.** scripto vel praedicato - **I.** prompta[m]. - **L.** copia pecuniar[um] - **N.** in conspectu. - **O.** eleemosynae - **P.** superfluu[m]. - **Q.** dicens - **R.** sc. Corinthi - **S.** bonu[m] exemplum. - **T.** reddat[ur] inane - **U.** re, seu negotio. - **X.** beneficentia[m]. - +. S. Laurentij

655. pag.

Y. copiose - **Z.** det. - **B.** spirituale[m] et temporale[m]. - **D.** sinceritate[m]. - **E.** ad sustenta[tion]e[m] - **F.** i. [Chris]tianis - **A.** data vobis gra[ti]a. - **B.** i. praesens - **C.** humano more. - **D.** Dei virt[u]te. - **E.** i. adversarior[um]. - **F.** superbiam. - **G.** in remedij a me praescrip. - **H.** aliqui.

656. pag.

I. q.d. accommodantes nos nostris virib[us] - **M.** ultra q[va]m par est. - **N.** praedicando - **O.** mensura[m]. - **P.** abun-danter - +. Pro Virg. non Mar. - **A.** Ecclesia[m] vestra[m]. - **B.** sponsa[m]. - **D.** mentes et animi - **E.** in [Chris]ti mysterijs. - **F.** meliorem. - **G.** apud Deu[m]. - **H.** q.d. vere dico - **I.** peribit - **L.** in qva est Corinthus.

657. pag.

M. posthac. - **N.** gratis Evangelizantes. - **O.** more divino - **P.** materia - **Q.** de carnis nobilit[a]te. - +. Dom. Sexag. - **R.** vestra. - **S.** munera. - **T.** ne sc. excederent numeru[m] (verbum repetitur - VG) [con]tra lege[m] - **U.** Z. Syr. *sine navigio in mari* - **A.** Syr. *cogna[ti]o[n]e mea*, sc. Judaeis. - **A.** dolet seu affligit[ur].

658. pag.

C. alioqvi. - **D.** Ergo A[nn]o aer. vulg. 43. ut n[on] de visione qvae in sua conver. Act. 9. accidit, sed de alia sit intelligend[um]. Vide Chronol. - **E.** manente anima. - **F.** Empyreu[m] v. Sa. - **G.** graece *in[n]effabilia* - **H.** imposs. est - **I.** abstineo. - **L.** tentatio - **M.** pudore afficit. - **N.** propter t[an]tu[m] commodu[m]. - **O.** [Chris]ti virt[u]te. - **P.** primi et praecipui - **Q.** sc. ex me - **R.** salute[m] vestra[m]. - **A.** sc. o[mni]a mea

659. pag.

B. ut saeverus Pater, et vindex. - **C.** graece *ira* - **D.** fast[us] et tumores. - **E.** cogar lugere acrius illos castigando. - **G.** sed expedia[m] virga[m] Ecclesiasticam. - **H.** explorare. - **I.** n[on] probati quasi reprobi - **L.** optare. - **M.** perfectio[n]e[m] - +. pro Missa de SS. Trin. - **N.** invicem - **O.** Patris, qvia meminit o[mni]ju[m] [per]sonar[um].

660. pag.

Ad Galatas

A. ad Apostolatu[m] vocat[us]. - **B.** puru[m]. - **C.** multiplicit[e]r - **D.** vita carnali. - **E.** ex voluntate et praecepto Pat[r]is - **F.** sc. Evangel. - **G.** mutare. - **H.** probari cupio - +. in Comme. S. Pauli Ap. - **L.** sc. ab homine inventu[m]. - **N.** impugnaba[m] et vastaba[m]. - **O.** per me - **P.** consensi - **Q.** ho[min]ib[us]. - **R.** A[nn]o aer. vulg. 34. - **S.** A[nn]o 37.

661. pag.

T. teste. - **U.** eod. an[n]o. - **A.** glorificabant. - **B.** a conversio[ne] n[em]pe A[nn]o 50. - **C.** monente D[omi]no. - **D.** ne Judaei scandalizent[ur]. - **E.** praedicarem - **F.** irrepentes - **H.** doctrinae vel auctorit[a]tis. - **I.** conversione[m] Judaeor[um]. - **L.** sociales in signu[m] faederis - **M.** praecipue. - **N.** Judaeis praedicarent. - **O.** monuerunt. - **P.** palam. - **Q.** similiter simulantes

662. pag.

R. seu juxta - **S.** cur nunc. - **T.** a nativitate et genere. - **U.** infideles. - **X.** seu vi operum. - **Z.** eo q[vo]d lege[m] n[on] servem[us]. - **A.** lege[m] abrogando. - **A.** [Chris]ti. - **B.** Moysis. - **C.** n[on] amplius obnoxius. - **D.** frustra - **E.** sufficit enim lex. - **F.** dementavit faciens. - **G.** proposit[us] ad imitand[um]. - **H.** Sanctu[m] - **I.** per praedicatio[n]em - **L.** qvia spero emendatio[nem] - **M.** id facit. - **O.** Deus auctor Scripturae

663. pag.

Q. fide nitunt[ur] et fidem Abrahae imitant[ur] - **R.** qvia legem n[on] faciunt imo sine fide impl. n[on] possunt - **X.** mandata. - **Y.** opinio[n]e et sensu ho[m]inu[m] - **A.** seu per. - **B.** humano more et exemplo. - **C.** - +. Dom. 13. p. Pen. - **B.** i. declaravit o[mn]es esse peccatores et peccato obnoxios. - **C.** promissa benedictio, salus et haereditas.

664. pag.

+. Dom. infr. 8. (octavam - VG) Nat. D. et in vig. Epiph. - **E.** i. reb[us] materialib[us] a lege praescriptis - **F.** legi subditu[m] - **G.** revera - **H.** dilecti S. Augus. - **I.** res et caeremonias materiales q[v]ae n[on] poss. justificare - **L.** nunc sum in Evangelij libertate. - **M.** olim legi serviens fui - **N.** n[on] queror mea[m] injuria[m]. - **O.** multa patiendo - **A.** pseudo apostoli - **B.** libertate Evangelica - **C.** per Judaizmu[m] a Christo deficientes - **D.** negando vos filios - +. Dom. 4. Qvad. - **G.** naturali modo. - **H.** significant. - **I.** significata per Agar.

665. pag.

L. cognatio[n]e[m] allegorica[m] h[omi]n[i]s cum terrena et carnali Jerusal[em] - **M.** Judaeis. - **O.** Gentilitatis - **P.** Synagoga - **Q.** Moysen. - **T.** Synagoga - **U.** Ecclesiae. - **Y.** credentes aliter n[on] posse salvare. - Aug. 19. [con]tra Faus. - **Z.** alieni. Syr. *descivistis* - **A.** de lege servanda. - **B.** Deo. - **B.** q[va]m qvod doceo. - **C.** poenas dando. - **D.** a Judaeis. - **E.** cessavit. - **F.** cavete. - **G.** carnalis vitae - **I.** laedendo leviter et graviter - **L.** - +. Dom. 14. p. Pent.

666. pag.

M. Moysis tamq[va]m servi - **N.** q.d. qvodvis genus luxur. - **O.** beneficentia - **P.** fidelitas - **Q.** arguens et condemnans. - +. Dom. 15. p. Pen. - **R.** ad malu[m]. - **S.** lapsus. - **T.** reducete Syr. *erigite*. - **U.** molestias - **X.** dilectio[n]e. - **Y.** exploret. - **A.** peccator[um] sarcinam - **B.** instruat[ur] in reb[us] fidei - **A.** interit[um] et morte[m] sempiternam. **C.** - fideles.

667. pag.

+. S. Franc. Conf. - **D.** fide, memoria praedica[ti]o[n]e tanti beneficij - **E.** abominabilis est ut cadaver crucifixi - **F.** fide, et religione - **G.** [Chris]ti baptizmo et gra[ti]a regenerata et justificata.

Ad Ephesios

H. multiplicet[ur] - **L.** donis. - **M.** graece *beneplacitu[m]*. - **N.** gratos sibi fecit. - **O.** arcanu[m]. - **P.** et exhibuit nobis. - **A.** beatificare - **B.** angelos. - **C.** homines. - **D.** ejus adventu[m]

668. pag.

E. q[va]nta bona sperent[ur] a vocatis - **G.** potentis. - **H.** seu q[va]nlib[et] person. excellentem. - **L.** fecit - **M.** universa[m] - **N.** perfectio. - **P.** morem. - **Q.** Syr. *qui est spiritus* - **R.** digni supplicio. - **S.** abundans. - **T.** per peccata - **U.** per certa[m] spe[m] ob ejus merita. - **X.** gratis justificati estis. - **A.** se suis operib[us] adeptu[m] e[ss]e justitiam - **B.** opus. - **C.** recreati et redempti - **D.** ad opera b[on]a facienda - **E.** sc. a Deo.

669. pag.

F. utrumq[ve] populum. - **G.** Syr. *praeceptis suis*. - **H.** i. Judaeis. - **I.** - +. S. Thom. Ap. - **L.** graece *Mysteriu[m]*. - **M.** intelligentia[m] - **N.** aetatib[us] - **O.** in eod. corp. mystico - **R.** [Chris]tianor[um]. - **S.** exhibitio communica[ti]o aeconomia - **A.** ad Patrem. - +. Dom. 13. p. Pent.

670. pag.

B. abundantia[m] - **C.** charitatis Dei. - **D.** aeternitas - **E.** excellentia - **F.** inscrutabilitas - **G.** plena cognitione. - +. Dom. 17. p. Pen. - **L.** velut unu[m] - **M.** - +. in Vig. Ascen. et in Fes. SS. Ap. Sim. et Jud. - **O.** Scriptura - **P.** Patres. - **R.** sic oportet Pastores esse doctores. - **S.** persecutione[m] - **T.** conveniam[us].

671. pag.

A. Dei. - **B.** augescit. - **D.** salute[m]. - **F.** errantiu[m] - **G.** - +. Dom. 19. p. Pent. - **N.** vitiosus - **O.** offendere. - **P.** ornati gra[ti]a signo justor[um]. - **Q.** - +. Dom. 3. Qvad. - **T.** impudicitia - **U.** salute[m] qva[m] per [Chris]tu[m] qvaerimus.

672. pag.

B. D[omi]ni beneficio. - **C.** aut luce perfusum. - **D.** morte peccati vide Isaj. 60. - +. Dom. 20. p. Pen. - **F.** obnoxij periculis multis - **G.** - +. pro sponsalib[us] - **M.** in morte[m] - **N.** per sacra[m] et vivifica[m] baptizmi forma[m]. - **O.** corpus. - **P.** certo modo formati per passionem, ut olim Evae de carne Adae - **S.** completu[m].

673. pag.

C. placere studentes. - **D.** similiter. - **E.** - +. Dom. 21. p. Pen. - **F.** homines. - **G.** [con]tra sp[i]ritua. neqvitias versant. in aëre - **H.** periculo - **L.** spem. - **M.** elevata mente. - **O.** [Chris]tianis. - **Q.** libertate - **R.** D[omi]ni nego[ti]o. - **S.** sincere pure.

674. pag.

Ad Philipenses

A. i. Presbyteris n[on] enim erant in una civit. plures Ep[isco]pi Hierony. Sa. - +. Dom. 22. p. Pen. - **B.** aequu[m]. - **C.** graece gra[ti]ae. - **D.** mente et opere. - **E.** meliora. - **F.** bonis operib[us]. - **G.** per [Chris]ti gratia[m]. - **H.** [Chris]tianis - **I.** accepta inde fiducia. - **L.** volentes excellere.

675. pag.

M. glorificabit[ur] - **N.** mea vita. - **O.** ei servire. - **A.** laboris pro [Chris]to. - **B.** de profectu. - **D.** ut vita vestra respond[e]at Evangelio. - **E.** in vobis est. - **F.** [secun]du[m] [Chris]tum. - **G.** sentiatis - **H.** solu[m]. - **I.** curantes. +. Dom. Palm. Item in Inv. et Exal. S. Cruc. - **L.** creditis - **M.** natura. - **N.** demisit. - **O.** naturam - +. in Missa de S. Cruce - **R.** Majestate. - **S.** ei aeqvalis.

676. pag.

T. per bona opera. - **A.** occidor a gentilib[us]. - **C.** laeto. - **E.** proba[ti]one[m]. - **F.** in necessit[a]te. - **G.** sc. [du]pli-ce[m]. - **H.** ob vestra[m] tristitia[m]. - **I.** periculo - **L.** in me. - **M.** i. molestu[m] seu n[on] piget - **N.** cavete illos - **O.** Lacerantes doct. Evang. - **P.** praedicantes circumcisione[m].

677. pag.

Q. spiritualit[e]r circumcisi - **R.** reb[us] externis et carnalib[us]. - **S.** - +. Pro Conf. non Pont. - **T.** olim. - **U.** cognita [Chris]ti verit[a]te. - **X.** ejus bona - **Y.** ut palmes in vite. - **A.** per mortifica[ti]o[n]em. - **B.** i. pervenia[m]. - **C.** graece *scopu[m]*. - **D.** perfectionis studiosi. - **E.** fidei et mor[um]. - +. Dom. 33(!) (recte: 23) post Pent. et in Fes. S. Clemen. P[a]pae. - **G.** sc. aliter.

678. pag.

H. persistite - **I.** in D[omi]ni fide et obseqvio - **L.** genuine collega. - +. Dom. 3. Adv. - **M.** intelligentia[m] - **N.** mentes. - **O.** honesta. - **P.** laudabilis disciplina - **Q.** auctor. - **A.** qva[m] sublevastis. - **B.** contentus. - **C.** subvenientes. - **D.** compensando spiritualia accepta datis t[em]porib[us]. - **E.** temporale - **F.** libro meritor[um]. - **H.** aeterna - **I.** seu per. - **L.** [Chris]tianu[m]. - **M.** salutatione [Chris]tiana.

679. pag.

Ad Colossenses

N. professio[n]e. - **O.** [Chris]tianos. - **P.** re[m] spirituale[m] - **Q.** vere. - **R.** sp[i]rituale[m]. - +. Dom. ult. post Pent. - **A.** sic - **B.** in cognitione divinor[um] mysterior[um]. - **C.** in Ecclesia[m] - **D.** a servitute peccati - **F.** etia[m] ange-los. - **G.** consistunt et conservant[ur].

680. pag.

I. Patri - **L.** perfectio[n]is graece *et potestatis*. - **M.** omnes ho[min]es - **N.** pacem faciens inter angel. et ho[min]es - **O.** hostili animo. - **P.** toleratis - **Q.** patienda a [Chris]tianis membris corporis [Chris]ti. - **R.** plene annuntiem. - **S.** per qve[m] gloria[m] speratis. - **T.** perfecte instructu[m] in reb[us] fidei. - **A.** eloquentia - **C.** solida[m] constan-tia[m]. - **D.** errantiu[m].

681. pag.

E. velut templo. - **F.** fere et eessentialiter(!) (una littera e omittenda - VG) - **G.** per illum. - **H.** donis. - **I.** spirituali - **M.** dominio in ho[min]es. - **N.** in sua virtute et glo[ri]a. - **O.** condemnet. - **P.** qvod ista [secun]du[m] ritu[m] legis vet[eris] n[on] observetis. - **Q.** veritas et adimple[ti]o per [Chris]tu[m] exhibita. - **S.** superstitiosa. - +. Sab. S. Epis. - **T.** in vita[m] nova[m]. - **U.** cogitate et curate. - **B.** cultus. - **C.** solet venire - **D.** incredulos.

682. pag.

E. vitijs. - **H.** unu[m] sunt in [Chris]to. - +. Dom. 5. p. Epip[h]. - **I.** condonantes inter vos. - **L.** colligens (in hoc verbo scriptum est superflue in fine *gns*) in se omne[m] virtute[m], et perfecte uniens o[mn]es fideles. - **M.** Eccle-siae. - **N.** cu[m] gra[ti]ar[um] actione. - **T.** sincerit[a]te. - **U.** libenti et liberali. - **Y.** respectus.

683. pag.

B. i. Ethnicos. - **C.** studiose ementes o[mn]e[m] oportunit[a]te[m] rei [Chris]tianae be[ne] gerendae et promoven-dae - **D.** sapientiae - **E.** de qvo Act. 15.36. - **F.** ex Judaeis [Chris]tiani. - **G.** sc. praedicando et promovendo Evan-gelio. - **I.** nomen viri. - **L.** Dimoni(!) (recte: Domini) Ecclesiae.

684. pag.

Ad Thessalonicenses I

M. congregatae - +. Dom. 6. post Epiph. - **N.** praedica[ti]o Evangelij - **O.** miraculor[um]. - **P.** ejus donis et gratijs. - **A.** exemplu[m]. - **B.** divulgat[us]. - **C.** pervenit. - **D.** et eripit. - **E.** inutilis. - **H.** de reb[us] falsis. - **I.** explorat. - **L.** propter sumptus. - **M.** mites et placidi.

685. pag.

O. exhortando - **P.** i. Ecclesia[m]. - **Q.** i. praedica[ti]o[n]e[m] de Deo etc. - **R.** i. o[mn]iu[m] saluti - **S.** orbat. - **A.** per malos ho[min]es. - **B.** desideriu[m] sciendi statu[m] vestru[m]. - **D.** i. conturbet[ur]. - **E.** Syr. *destinati* sc. ad tribulationes sustin[en]das - **F.** sc. diabolus - **G.** audientes vestra[m] in fide consta[nti]a[m].

686. pag.

H. ad perfectionem. - **I.** erga vos affecti sumus. - **+**. Dom. 2. Qvad. - **M.** corpus. - **N.** concupiscentiae libidinosae - **O.** laedat. - **B.** extra Eccles. - **+**. in. Miss. def. - **C.** mor[i]entib[us]. - **D.** infidelib[us] - **E.** in ejus fide et charit[a]te. - **G.** prius assumpti ad glo[ri]a[m]. - **H.** imperio suo.

687. pag.

I. [Chris]ti fide et gratia. - **L.** tempor[um] acticulis(!) (recte: articulis). - **N.** exacte. - **O.** parturienti - **P.** in peccatis. - **Q.** seu lucis filij - **S.** ordinavit. - **T.** vindictam et damna[ti]o[n]em aeternam. - **U.** vice D[omi]ni. - **+**. Sabb. 4. Temp. Qvadr. Ep. 6. - **X.** sublētate. - **C.** prosperis et adversis. - **D.** per [Chris]ti doctr. et g[r]a[ti]am. - **E.** ejus dona lumina et impulsus.

688. pag.

G. sc. vos pervenire ad portu[m] faelicit[a]tis. - **H.** qvod sit symbolu[m] amoris s. casti, et sinceri. - **I.** o[mn]e g[e]nus beneficior[um].

Ad Thessalicenses II

L. aeqvum. - **M.** Syr. *in demonstratiō[n]e/m/*. - **N.** apparitio[n]e judicis. - **O.** daturi. - **P.** sup[p]licio. - **Q.** dignos efficiat - **R.** in vobis - **S.** potenter.

689. pag.

+. Sabb. 4. Temp. Adv. Ep. 6. - **A.** mente. - **B.** turbemini - **D.** non veniet. - **E.** graece *apostasia* sc. apostata anti-christ[us] - **F.** Imperiu[m] Romanu[m]. - **G.** tollat[ur]. - **H.** post Imperij Romani defectio[n]e[m]. - **I.** apparebit. - **M.** antichristi. - **N.** condemnat[ur]. - **O.** fide. - **P.** perpetuo duratura[m]. - **Q.** graece *consolet/ur*. - **R.** doctrina Evangelij. - **S.** i. feliciter propaget[ur].

690. pag.

U. Syr. *insolentib/us/*. - **A.** praecipim[us]. - **B.** i. auctorit[a]te [Chris]ti. - **C.** turbulente - **E.** exigendo sumpt[us] ad victu[m] v[er]bi vestitu[m]. - **F.** praecipim[us]. - **G.** suo labore partu[m]. - **I.** com[m]unicate - **L.** et confusus conver-tat[ur]. - **M.** per sua[m] gra[ti]am.

Ad Timotheum I

N. in qve[m] speramus.

691. pag.

Q. infinitis. - **B.** na[m] suis figuris ad [Chris]tu[m] dicit et praecept. moralib[us] ad vita[m] s[an]cte instituen-da[m]. - **C.** praedica[ti]onis - **D.** in [Chris]tu[m] - **E.** Ecclesiae - **F.** qva me ex lupo ove[m] fecit. - **G.** ut o[mn]i-b[us] modis acceptemus. - **I.** eximia[m] - **L.** qvi saecula o[mni]a condidit, et regit. - **M.** facti apostatae - **N.** i. excom[m]unicavi - **O.** male loqui de reb[us] divinis.

692. pag.

P. serio et ex animo. - **Q.** constitut[us]. - **R.** injuriar[um] memoria - **T.** graece *hoste/!*(recte: veste) *modesto*. - **U.** profitentes - **B.** in Eccles. - **E.** et pia[m] educatione[m]. - **G.** compositu[m] - **H.** castu[m]. - **I.** aptu[m] et propensi[u]m ad docendu[m]. - **L.** avaru[m]. - **M.** si qvos genuit ante Ep[isco]p[a]tum. - **N.** i. curam - **O.** novitiu[m] in fide - **P.** jus et potestate[m]. - **Q.** anteq[ua]m ad diaconatu[m] evehant[ur].

693. pag.

R. ut in doctrina fidei et mor[um] errare n[on] poss. - **S.** ipsu[m] verbum incarnatu[m]. - **T.** per divina testimonia - **U.** die ascensionis - **X.** Sanct[us] futuror[um] praescius. - **Z.** impurae vitae masulis(!) (recte: maculis) indelebiliter notata[m] - **A.** in se, et ex na[tur]a sua. - **B.** tanq[ua]m malu[m] et opus daemonis ut volebant haeretici illius temporis. - **B.** in sincero Dei cultu existentem. - **C.** sola. - **D.** praesbyteror[um] sc. major[um] hoc est Ep[isco]por[um], qvi ordinantes Epp. manus ei impon[unt]

694. pag.

E. sc. acerbe. - **F.** cu[m] linit[a]te(!) (recte: lenitate). - +. pro nec Virg. nec Mart. - **G.** faci[e]ndo illis sicut ei fecer. - **H.** delitias sectat[ur]. - **I.** carens vita gra[ti]ae. - **L.** ab Ecclesia alenda. S. Hieronym. Sa. - **M.** sc. honeste ad piet[a]te[m]. - **N.** consecutata. - **O.** nec admitte inter viduas ab Eccles. alendas. - **P.** votu[m] continentiae. - **C.** sc. ne facile pateant calumniae - **D.** publice - **E.** obtestor.

695. pag.

F. ut ordines eu[m] diac. vel presbyteru[m]. - **G.** im[m]aculatu[m] - **H.** [Chris]tiana - **I.** male audiat et vituperet[ur] - **L.** sc. Deo. - **M.** aegrotans animo. - **N.** lucri occasione[m]. - **O.** religione[m] - +. S. Alexij - **R.** pecuniae. - **S.** ut fides postulat. - **T.** qvae vita[m] h[abe]nt. - **A.** peccato. - **C.** ex se.

696. pag.

E. per se virib[us] naturae - **F.** i. superbe - **H.** sua egentibus - **I.** graece *aeterna/m*. - **L.** profitentes - **M.** errarunt.

Ad Timotheum II

N. i. dat[ur] per [Chris]tum. - **O.** q.d. a puero. - **P.** excites - **R.** ad sanctit[a]te[m] - **T.** voluntate[m] junge ante tempora etc. - **U.** ex gra[ti]a vocationis - **X.** im[mortalit]a[te][m].

697. pag.

B. sc. judicij - **C.** retine. - **D.** S. doctrina - **E.** animas subditor[um]. - **G.** i. mu[n]danis qvae sac. militia[m] impe- diant - **H.** graece *delegit*. - **I.** certamine publico. - **L.** i. si prius labore. - +. In nat. unius Mart. n[on] Pont. - **M.** divulgando - *Junge c. 3. v. 10. Tu aute[m]. - **N.** cu[m] [Chris]to. - **Q.** valent. - **R.** ingeneranda[m].

698. pag.

S. sc. electio et praedesti[n]a[ti]o. - **T.** Num. 6. jux. 70. - **U.** filij. - **A.** vile ministeriu[m]. - **B.** malis. - **D.** graece *idoneu/m ad docend/um*. - **E.** i. si q[va]ndo. - **G.** avari - **H.** maledici - **I.** benevolent. - **L.** *foedere* graece. - **M.** veritate[m]. - **O.** magi Aegyptior[um]. - **P.** sectatus.

699. pag.

R. religiose. - **S.** alios q[va]ntu[m] in illis. - **U.** veritatem. - **X.** falsit[a]tem. - **Y.** malos - **Z.** omnes - **A.** Deo dica- t[us] - +. S. Silvestri Pap. et S. Aug. Ep. et alior. D. - **A.** sc. errantes - **B.** ferent. - **C.** qvi pruriunt aurib[us] et afferant nova et curiosa. - **D.** graece *ferto mala*. - **E.** plenu[m] meriti et honoris Dei - **F.** debita justis operib[us] - **H.** sc. Evangelicu[m]. - **I.** pallij genus qvida[m] putant alij volumen. - **L.** fecit

700. pag.

M. qva c[au]sa[m] sua[m] egit cora[m] Nerone cu[m] [secun]do Roma[m] venisset - **N.** qvi favere poterant - **O.** a Deo, ut puniat. - **P.** Neronis

Ad Titum

A. de cultu Dei. - **B.** sc. ea[m] praedestinans. - **C.** q.d. praedestinata ante condit. mund. - **D.** vulgo Candia dicit[ur]. - **E.** i. Ep[isco]pos. - **G.** i. qvi nequeant accusari - **H.** sc. ab uxoris amplexib[us] S. Hieronym. - **I.** Judaeis.

701. pag.

L. sc. Epimenides - **M.** severe - **O.** rite et be[ne] utentib[us]. - **P.** increduli - **Q.** inepti. - **R.** sc. bona - **S.** sc. esse. - **T.** vituperet[ur] - **U.** tuu[m] - **X.** sit - **B.** in ministerio v[el] reb[us] - +. in Nat. D. ad 1. Miss. et Circumcis. D[omi]ni - **D.** misericordia - **E.** mundana - **F.** beatitudin. speratam.

702. pag.

G. Cretenses. - **H.** i. magistratib[us] - **I.** eor[um]. - **L.** laedere convitijs - **M.** odio digni - +. in Nativ. D[omi]ni ad [secun]da[m] Miss. et in [octa]va ejusd. - **O.** graece *philantropia* i. amor in homines - **Q.** sc. opera - **R.** intendere - **T.** de lege, syr. *scribar/um*. - **U.** utpote seqvens propriu[m] judic. - **X.** pauperib[us].

Ad Philemonem

A. ob [Chris]tu[m]. - **B.** graece *cooperanti*. - **C.** uxori Philemonis - **D.** [Chris]tianae.

703. pag.

E. manifesta. - **F.** refocillata sunt. - **G.** convenit - **H.** i. senex. - **I.** converti ad fidem. - **L.** alludit ad nomen Onesimi, qvod signif. utile[m] - **M.** q.d. mihi dilectissimu[m] - **N.** sententia - **O.** beneficiu[m] - **P.** breve t[em]pus. - **Q.**

corporali servitio - **R.** in religione - **S.** aufugiendo - **T.** furtu[m] et debitu[m] ejus in me transfer. - **U.** capia[m] ex te fructu[m]. - **X.** donatu[m] iri.

704. pag.

Ad Hebraeos

+ in Nat. D[omi]ni ad 3. Miss. - **A.** per filiu[m] - **B.** qva ho[min]em. - **D.** sc. coeternu[m] lumen de lumine - **E.** sustinent ne recidant in nihilum - **F.** imperio suo potenti. - **I.** per iteratu[m] advent. - **O.** excellentius q[va]m consortes tuos i. justos - **Q.** graece *vertes* - **S.** i. Dei ministri adeoq[ve] [Chris]ti. - **T.** perfectius - **U.** filio revelante. - **X.** i. excidam[us] ut solet q[vo]d effluit - **Y.** sc. sup[p]liciu[m]. - **B.** prodigijs. - **C.** post judiciu[m].

705. pag.

E. qvod pertinet ad na[tur]a[m] humanam. - **H.** i. ex misericordia. - **I.** Hebr. *pateretur*. - **L.** adducturus esset. - **M.** Deo auctore - **P.** filij et servi. - **Q.** factus ho[m]o. - **S.** ob peccat. qvod induxit. - **T.** per promiss. im[m]ortalit[a]te[m]. - **U.** angelica[m] natura[m] - **X.** qvoad na[tur]a[m] hu[ma]na[m]. - **Y.** professione. - **Z.** Pontificem - **B.** populo ex parte Dei - **C.** propria scil. Eccles.

706. pag.

A. vos invice[m]. - **B.** gra[ti]ae et Corporis [Chris]ti. - **C.** i. fidem per qva[m] incipim[us] sp[i]ritualiter in illo absistere. - **E.** neglecta - **F.** Syr. *n/on conjunctus* - **H.** i. requiem perfectiss[imam] - **L.** loco sc. Psal. 94.

707. pag.

M. i. t[em]pus vitae - **N.** a distribu[ti]o[n]e terrae prom[i]ssae - **P.** Josuae. - **Q.** perfectam - **R.** reqvies alia - **S.** i. ingrediet[ur] - **T.** reqviescat. - **U.** graece *studeamus*. - **X.** graece *ille sermo* sc. [Chris]tus - **A.** professione[m] fidei. - **B.** expertum - +. in Miss. pro elect. Pontif. - **C.** ad [Chris]tum. - **D.** a Deo per ipsu[m] - +. in Com. Conf. Pont. - **E.** compati. - **F.** hostias. - **H.** pontificatus - **M.** vitae mortalis. - **N.** suscitando. - **O.** et obedientia Patri exhibita - *experientia - **P.** ejus praesta[nti]a[m]

708. pag.

Q. i. copiosus. - **R.** capiendu[m]. - **S.** prima rudimenta. - **T.** incapax, v[el] ignarus. - **U.** i. fidei rudimenta. - **B.** difficillimu[m] - **C.** per gra[ti]a[m]. - **D.** [Chris]ti doctrina[m] - **E.** in grave peccatum - **F.** [Chris]tu[m] in se viventem. - **G.** anima - **H.** gra[ti]ae. - **I.** peccata - **L.** perfectione[m] - **M.** bona promissa.

709. pag.

O. veritatis. - **P.** promissione[m] et jurament[um]. - **Q.** i. in caelestia qvae intra velu[m] sunt abscondita - **S.** Melech rex Sedech justitia - **T.** sc. introducit[ur] - **U.** *spolijs* graece. - **B.** majore et praestantiore. - **C.** sc. in lege.

710. pag.

D. perfectio et salus. - **E.** i. de qvo. - **F.** sc. Juda. - **G.** ministravit. - **H.** im[m]ortalis et aeternae. - **L.** legis - **M.** imbecillitatem - **N.** insufficientia[m] - **O.** in [Chris]to. - **P.** Ibid. - +. de Plur. Conf. Pont. - **Q.** vita et morib[us]. - **R.** supremu[m] locu[m] obtinens - **T.** perfectu[m] sacerdot. constituit [Chris]tum.

711. pag.

A. i. compendiu[m]. - **B.** i. Sanctuarij sc. Ecclesiae - **C.** purus, q[va]lis Moyses. - **D.** terrenus sacerdos. - **E.** divino oraculo dictum. - **G.** i. defectu. - **I.** q.d. novum Test. erit praestantius illo - **L.** pactu[m] novu[m] qvod facia[m]. - **M.** peculiare[m] - **N.** q.d. tolla[m] o[mni]a impedimenta sc. peccata. - **O.** antiqvavit - **P.** testamentu[m] - **Q.** cult[us] qvosdam suo modo justificantes. - **R.** i. templu[m]. - **S.** i. temporale. - **T.** - +. Sab. 4. Tem. Sept. Epis. 6.

712. pag.

Y. Dei glo[ri]a[m] represe[n]ta[nti]a. - **B.** i. peccatis ignorantiae. - **C.** apertam. - **D.** sc. in Eccl. s[anc]ta. - **E.** figura - **F.** per [Chris]tu[m] facienda. - +. Dom. Passio. - **G.** Patri - **H.** majus - **I.** sc. humana arte. - **L.** in caelu[m]. - **M.** parta. - **P.** i. peccatis - **R.** testatoris morte. - **S.** ratum. - **T.** morte[m] represe[n]tante. - **X.** pepigit vobiscum. - **Y.** q.d. revera sine sangv. [Chris]ti nulla fit remissio peccati

713. pag.

Z. cruento modo - **A.** abolitio[n]e[m] - **B.** sui corporis - **D.** tollenda. - **A.** aeternam. - **B.** perfecta[m] represe[n]ta[tion]em. - **C.** plene liberando a peccatis - **E.** qvod tibi offert[ur] - **F.** Syr. *induisti me*. - **G.** per se, sed propter me cujus erant figurae - **I.** i. sum[m]a q.d. tota Scriptura me praedicat. - **L.** testamentu[m] - **M.** facta[m]. - **N.** sufficien[ti]a[m]. - **P.** q[va]ntu[m] ex se fuit

714. pag.

R. i. introeundi in S[anct]a sc. caelestia - **S.** aperuit - **T.** perfectio[n]e - **U.** purificati [Chris]ti sangv. - **X.** baptismi - **Y.** firmam. - **Z.** imita[ti]o[n]e[m] - **A.** congregationem. - **A.** judicij. - **C.** qvae totos abluat, ut baptism[us]. - **D.** Dei. - **F.** - +. de Plur. Mart. - **G.** Syr. *baptisati* - **H.** i. partim - **I.** divitias. - **L.** abijcere - **M.** post breve t[em]pus. - **O.** a fide et obed. - **P.** qvi se subtrahunt.

715. pag.

Q. basis sustentaculu[m] - **R.** qvod Deo placerent. - **S.** antiqui PP. (Paters). - **U.** Syr. *ordinata* - **Y.** Syr. *praestantior*rem. - **A.** praedicat suo exemplo. - **C.** fidei merito - **B.** tabernaculis - **D.** veracem - **E.** Abraham - **F.** qvoad vim generandi. - **G.** patria[m]. - **H.** caelestem. - **M.** typu[m] [Chris]ti im[m]olandi etc.

716. pag.

U. ad [Chris]ti imitatio[n]em. - **X.** iram. - **Y.** Deum. - **Z.** expectavit - **D.** - +. de Plur. Marty. - **A.** sc. Daniel - **B.** vim. - **C.** ut Ezechias. - **D.** ut Sunamitis et Sareptana. - **E.** resuscitatos. - **F.** in tormentis ut Machabaei - **G.** ut Jeremias. - **H.** ut Isajas serra lignea - **I.** ante [Chris]tu[m]. - **L.** beatitudine[m] et glo[ri]a[m] obtinerent.

717. pag.

M. copiam. - **O.** persecutio[n]e[m]. - **Q.** correptio[n]em - **R.** graece *deficias*. - **S.** Syr. *amat*. - **T.** durare. - **U.** filij. - **X.** castigatores. - **Y.** Syr. *nutantia*. - **B.** peccati - **C.** salutem. - **D.** contemptor divinor[um]. - **F.** jus primogeniturae. - **H.** a Patre, et Deo. - **I.** benedictio[n]e[m]. - **M.** ferre n[on] poterant.

718. pag.

O. id habuit Paul. ex traditio[n]e - **P.** fide, et spe. - **Q.** hic vindicta[m] ille remiss. peccati petit. - **S.** i. mutationem. - **T.** caelestia - **X.** fraterna - **A.** qvi putabant[ur] ho[min]es. - **B.** afflitor[um]. - **C.** condemnabit. - **A.** progressu[m] et vivendi ra[ti]o[n]em. - **B.** in praeterito - **C.** in praesenti suis adest sc. s[em]p[e]r - **D.** sc. Eucharistia[m] - **E.** Legis veteris

719. pag.

G. q.d. qvor[um] figurece cessant, ubi advenit [Chris]tus, res figurata. - **H.** eu[m] imitantes - **L.** com[m]unicationis cu[m] paup. - **M.** conciliat[ur] - **N.** perficiat. - **O.** tractate ut notu[m] amicu[m] - **P.** iter[um] per ill[um] - **Q.** [Chris]tianos.

Epistula Iacobi

R. Syr. *dispersae inter gentes*. - +. Unius Mart. n[on] Pont. - **S.** perfectu[m]. - **B.** explora[ti]o per tenta[ti]o[n]es, et afflictio[n]es.

720. pag.

C. potentibus ut par est. - **D.** exprobrat. - **F.** de Dei potentia et liberalitate. - **G.** [Chris]tianus. - **H.** abjectus. - **I.** Cruce praesenti et glo[ri]a futura - **L.** humiliatio[n]e futura - **N.** aspect[us] et spe[ci]es. - **O.** amittet o[mni]ja. - **P.** - +. unius Mart. Pont. - **Q.** patienter fert. - **R.** aeterna - **S.** ad malu[m] - **T.** pleno consensu. - **U.** animae. - +. Dom. 4. p. Pasch. - **X.** auctore. - **Y.** praed[ic]atio[n]e Evang. per filiu[m] suu[m]. - **A.** naturae nostrae per incarna[ti]o[n]e[m]. - **B.** Dei filiu[m]. - **C.** - +. Dom. 5. p. Pasch. - **D.** similis est. - **E.** naturalem. - **F.** Dei - **G.** liberante[m] a peccato. - **H.** omnium.

721. pag.

I. juvando et consolando. - **B.** gloriysi. - **C.** graece *splendida* - **D.** com[m]ode et honorifice. - **E.** male. - **F.** q.d. iniqui judices. - **G.** tribunalia - **H.** [Chris]ti. - **I.** Syr. *Dei* - **N.** id prohibente. - **P.** qvia damnabit[ur] ob contempta[m] auctorit[atem] jubentis. - **Q.** qvae liberat a peccato. - **R.** graece *[con]tra gloriat[ur]*, sc. [con]tra judiciu[m]. - **T.** sc. [Chris]tianus: qvia [Chris]tiani olim vocabant[ur] Frat. - **U.** [Chris]tiana.

722. pag.

Y. perfecta. - **Z.** impleta. - **A.** i. ambire munus docendi - **B.** periculum damnatio[n]is. - **C.** q.d. dufficant(!) (recte: sufficient) tibi peccata propria. - **D.** q.d. is potest etia[m] se totu[m] regere - **E.** ut magna damna afferat. - **F.** i. cursu[m] vitae caept. a nativitate. - **G.** alij ceterum graece *marinor[um]*. - **H.** graece *incoercibile*. - **I.** emittit. - **L.** vena vel scaturigo falsa. - **M.** be[ne] institut[us] - **N.** invidia[m] - **O.** qvaerens opes, volup., honores.

723. pag.

P. Syr. *obediens* - **Q.** temere proximu[m]. - **R.** a pacificis. - **S.** [con]tra spiritu[m] 1. Petri 2. - **T.** peccatores qvi fide[m] [Chris]to spenso animar[um] data[m] violatis. - **B.** opera. - **C.** nunc b[on]a nunc mala eligentes. - **D.** humiliter vos affligite - **F.** prohibenti detrahere. - **H.** apparens. - **I.** ut evanescat. - **L.** qvod d[ebe]t ex praecepto.

724. pag.

M. certo putrefient - **N.** vitiatu[m] est aerugine. - **O.** avaritiae vestrae - **P.** vindicta[m] et suppliciu[m]. - **Q.** perditionis. - **R.** i. matutinu[m] et tempestivu[m] imbrem. - **S.** veris t[em]pore v[el] fructu[m] praecoce[m] et feru[m]. - **T.** i. afflictionu[m] - **A.** graece *hypocrisi* - +. Pro Infirmis - **B.** Deo g[rati]as agens. - +. in Roga[ti]o[nibus] - **C.** ante extrem. unctione[m]. - **D.** i. ho[min]es hominib[us] a Deo ad id deputatis sc. sacerdotib[us].

725. pag.

Epistula Petri I

+. in Fes. Cathedrae S. Petri qva sc. A. Romae sedit. - **F.** qvi dispersi s[u]nt. - **G.** - +. de pl. Marty[ribus] tem. Pasch. - **H.** per charit[a]te[m] ex qva vita. - **I.** adventu. - **L.** postea. - **M.** tunc. - **N.** a Deo. - **O.** contemplati. - **A.** consecuturas post passio[n]em. - **B.** sc. ejus imita[ti]o[n]e[m] et volunt[a]te[m].

726. pag.

F. Syr. *praeordinati* - **G.** Syr. *purificantes*. - **H.** praestita ex charitate. - **I.** graece *intente et continenter* - **M.** vobis et inter vos. - +. Sab. in Albis. - **O.** Syr. *spirituale* - **P.** Syr. *purum*. - **Q.** doctrinae Evangelicae - **R.** i. templu[m]. - **A.** scandalizant[ur] in Evangel. - **B.** Syr. *redemptus* - **D.** - +. Dom. 3. p. Pascha.

727. pag.

E. i. mentem et salute[m] a[nim]ae - **F.** i. detrahunt - **G.** cu[m] De[us] illos illuminaverit. - **I.** praetentu[m]. - **N.** asperis male moratis. - **O.** molestias. - +. Dom. 2. p. Pascha. - **R.** i. plagis. - **T.** praedica[ti]oni Evangelij. - **X.** ornat[us] superfluu[s]. - **Y.** sc. ornet[ur]. - **B.** Sarae.

728. pag.

C. - +. Dom. 5. p. Pent. - **G.** iratus. - **I.** minas. - **L.** glorificate. - **N.** pudefiant. - **O.** - +. Fer. 6. p. Pasch. - **P.** libera[tion]e[n]em an[n]untians - **Q.** qvor[um] aliqui. - **S.** probatio. - **T.** per fide[m] in Resurrectione[m]. - **U.** animi decreto. - **X.** se ipsu[m] Crucifigens et mortificans.

729. pag.

A. graece *nefarijs*. - **B.** i. peccatorib[us] Sa. - +. Dom. infr. [octa]va[m] Ascen. - **D.** delet, Sa. - **I.** admirari. - **L.** in tribulatio[n]e vos esse. - **M.** probatione[m]. - +. unius Mart. n[on] Pontif. - **N.** participantes - **O.** ob nomen. - **P.** afflictio. - **R.** bonis operib[us] - **S.** graece *Praesbyteros*. - **T.** participes.

730. pag.

U. in Ecclesiastis, qvi praecipue sunt de sorte D[omi]ni. - **X.** voluntate illi consulendi. - **Z.** i. exhibete - **A.** **B.** - +. Dom. 3. p. Pent. - **C.** judicij et retributionis. - **B.** author et largitor - **C.** i. per Jesu[m]. - **D.** i. video. - **E.** i. Romae, qvae tunc erat idolatria - **F.** sc. vobiscu[m] in eand. gra[ti]a[m].

Epistula Petri II

G. pare[m] seu simile[m]. - **H.** Syr. *multiplicet[ur]*. - **I.** sc. pertinent. - **L.** gra[ti]a ad gloria[m] conducente - **M.** [Chris]tum. - **N.** adhibentes - **O.** adjungite - **P.** prudentia[m].

731. pag.

Q. temperantia[m] - **R.** Dei cultu[m]. - **S.** in Deu[m]. - **T.** abundant. - **U.** ut caecus qvi ni[hil] videt. - **X.** graece *firma[m]* - **Y.** sc. bona opera - **Z.** dabit[ur]. - **A.** excitare. - **B.** corporis - **D.** ut orando vobis impetre[m] qvatenu[s] hor[um] sitis memores. - **E.** - +. in Transfig. D. - **F.** in mundo per Incarna[ti]o[n]em. - **G.** [Chris]ti. - **I.** de [Chris]to. - **L.** aeternitatis - **N.** Judaico. - **O.** q[v]ae ducunt ad perditione[m]. - **P.** suo sangvine. - **Q.** Religio [Chris]tiana. - **R.** ap[p]ropinquare.

732. pag.

T. qvi fuit ante diluviu[m]. - **Y.** castis s[em]per oculis et aurib[us]. - **Z.** i. praepositos - **B.** singularem. - **C.** diurnas seu temporales. - **D.** i. im[m]undi. - **E.** i. perpetui - **F.** ad peccatu[m]. - **H.** i. filiu[m] Bosor - **M.** a lege. - **N.** libidinis, et peccati. - **R.** Religione[m] [Chris]tianam. - **T.** se rursus volutans.

733. pag.

Y. sc. [Chris]ti ad judiciu[m]. - **Z.** recedente. - **A.** sc. segregata[m] - **B.** servati. - **C.** ut purgent[ur]. - **B.** renova-bunt[ur]. - **C.** purgabunt[ur]. - **D.** exercitijs pietatis. - **E.** adventu[m]. - **F.** liqvescent. - **H.** i. justi, seu perfecta justitia. - **I.** irreprehensibiles. - **M.** detorquent. - **N.** decepti. - **O.** [Chris]tianae fidei et pietatis.

734. pag.

Epistula Iohannis I

P. graece *erat* sc. verbum. - **Q.** caro factum - **R.** cu[m] dixit palpate et videte. - **S.** perfectum. - **V.** i. nullus defec-t[us] - **X.** peccati. - **Y.** fidei. - **Z.** veritatis - **A.** qvi docuit o[mne]s sic orare *dimitte*. - **B.** adeoq[ue] dignu[m] qvi a Patre impetrat. - **C.** [Chris]tianor[um]. - **D.** q[ua]ntu[m] in ipso est. - **E.** in observantia mandator[um]. - **F.** ipsi conjuncti et amici.

735. pag.

G. conversionis. - **I.** q.d. qvia per [Chris]tu[m] allata est nova lux in mundum. - **M.** propter [Chris]tu[m]. - **N.** i. s[em]p[e]r fuit. - **O.** i. diabolu[m] - **P.** cito desinet. - **Q.** i. veniet. - **R.** i. haeretici S. Aug. Sa. - **S.** i. veri et genuini [Chris]tiani. - **T.** graece *et sapientiae*. - **U.** ad Ecclesia[m] pertinentia. - **A.** per antonomasia[m] - **B.** i. Messias. - **C.** qvia [Chris]to adversat[ur] - **D.** Syr. *credit*. - **E.** ad salutem necessarijs.

736. pag.

F. exhibuit. - **G.** sc. qvid erimus - **H.** emundat a peccatis ut sit sanct[us]. - **L.** q[ua]nd[i]u in eo manet. - **M.** sc. practice et ut oportet - **N.** [Chris]tus. - **P.** mundi - **Q.** perseverat in peccato. - **R.** qvatenus ex Deo nat[us] - **T.** - +. Dom. 2. post Pent. q[v]ae est infr. 8. (octavam) Corp. [Chris]ti. - **U.** mundani sc. impij - **B.** sui v[er]e fratris animo. - **C.** i. g[r]a[t]i]a[m] per qva[m] obtinet[ur] vita aeterna - **E.** [Chris]ti. - **F.** cu[m] opus fuerit. - **H.** opes. - **I.** si diligamus opere - **L.** tranqvillabim[us] - **M.** magis timend[us].

737. pag.

Q. omni sugestio[n]i et doctrinae - **R.** examinate ad doct. Eccl. - **S.** negans Deu[m] v[er]e hominem. etc. - **T.** n[on] in persona sed in spiritu. sc. in suis persecutorib[us]. - **X.** filius Dei est. - +. Dom. 1. p. Pent. - **Z.** hostia[m] pro peccat. abolendis, et pro Deo nobis propitiando. - **A.** fide charitate formata. - **B.** et charit[a]tis actor. - **C.** servilis - **D.** servilem.

738. pag.

F. fide viva, et perfecta. - **G.** erga Deu[m]. - +. Dom. in Alb. - **H.** i. o[mn]is Dei filius - **L.** sc. verus Messias. - **M.** mundu[m] expiare. - **N.** baptizmi - **O.** suu[m] sc. in passionis suaे virtute - **P.** de [Chris]to. - **Q.** qve[m] clamans in Cruce emisit. - **R.** qvae de latere fluxit ut sangvis. - **S.** in unu[m] conspirant et testant[ur] [Chris]tu[m] esse veru[m] Deu[m] et ho[min]em. - **U.** verit[a]te[m] a Deo testata[m]. - **X.** per fide[m] et amore[m]. - **Y.** gra[t]iae in re et glo[ri]ae in spe - **A.** obtainemus. - **B.** conjunctu[m] cu[m] obstina[tion]e et despera[ti]o[n]e.

739. pag.

C. gra[t]ia per generatione[m] div. accepta. - **E.** mentem. - **F.** filius. - **G.** idolis.

Epistula Iohannis II

H. graece *Presbyter*, qvo nomine significat[ur] etia[m] Ep[isco]pus. - **I.** matronae [vel] alicui Eccles[i]ae - **L.** in [Chris]to vere - **M.** doctrinae - **N.** per [Chris]tu[m] qvi dedit nobis praecepta recte credendi et vivendi. - **O.** [Chris]tianismi. - **Q.** ut in verit[a]te et char. proficiatis. - **R.** amicu[m] et patrem.

740. pag.

Epistula Iohannis III

A. i. Joan. qvi superabat dignit[a]te et aetate o[mn]es Ep[isco]pos. - **B.** ap[p]reca[ti]o[n]em. - **C.** agere in negotijs. - **D.** fidei et charit[a]tis et beneficentiae. - **E.** ut decet fidelem. - **F.** cu[m] honore et viatico. - **G.** ut par est facere Deu[m] colentes. - **H.** verit[a]te[m] praedicant[i]b[us] necessa[ri]a ministrando - **I.** exemplu[m] Diotrephis - **L.** i. Dei filius - **M.** i. n[on] novit practice - **N.** i. o[mn]e genus bonor[um].

Epistula Iudae

O. qvi et Thaddaeus - **P.** sc. Minoris. - **Q.** per [Chris]ti g[ra]tia[m] in fide et sanctitate. - **A.** praedicti in Scripturis

741. pag.

B. hujusmodi - **C.** graece *D[omi]n[u]s* sc. [Chris]tus. - **E.** judicij - **F.** a q[ui]b[us] n[on]qva[m] solvent[ur]. - **H.** vitio sodomitico. - **I.** i. corpus suu[m] - **L.** i. superiores. - **M.** i. principes. - **O.** disceptans - **P.** convitiu[m]. - **Q.** divina Mysteria - **S.** modo vivendi - **U.** in o[mn]e flagitiu[m] - **Y.** imitantes ejus rebellionem. - **Z.** i. maculati. - **B.** leves et vacui Dei gra[t]ia. - **C.** autumno marcescentes. - **D.** ante et post baptismum sibi et Deo. - **E.** sine radice fidei et charit. - **F.** feroce[s] - **G.** qvia superbia eor[um] abit in spuma[m] pudenda libidinis. - **H.** duratura. - **L.** i. innumeris legionib[us]. - **M.** i. malis improbitatib[us] - **O.** Laudantes adulatorie - **Q.** ab Eccl. a [Chris]to et a Deo. - **R.** hereticos - **S.** qvi sunt in periculo seductionis

742. pag.

T. im[m]undam conversationem. - **A.** sit seu agnoscat[ur] qva[m] h[ab]et. - **B.** constitit. - **C.** constat. - **D.** constet.

Apocalypsis

E. i. revela[ti]o. - **F.** [Chris]to qva ho[min]i. - +. in Festo S. Michal. Arch. - **G.** eam. - **H.** reddenda rationis. - **I.** det[ur] - **P.** flagris, clavis et peccatis - **Q.** qvod eu[m] offenderint.

743. pag.

S. [Chris]to, sc. Angelu[m] qvi [Chris]tum repraesent[a]bat. - **T.** ad significand[am] [Chris]ti aeternit[atem] - **U.** ob iram. - **A.** sententia damnatio[n]is. - **C.** potestate[m]. - **D.** Ep[isco]po. - **E.** persecutio[n]es. - **F.** primu[m] fervore[m] in promovenda re [Chris]tiana. - **G.** i. transferam Ep[isco]p[a]tu[m] ad alium. - **H.** i. torpore[m] et vitia - **I.** frui beatitudine

744. pag.

L. i. multis - **M.** aeternae. - **N.** sc. gehennae - **O.** gladium - **P.** Ep[isco]pus Pergami v. Suriu[m] 11. April. - **A.** qvi dicebant licere fornicari et edere Idolothya D. Ignat[ius] ad Trullianos. - **B.** ignotu[m] in expertis. - **C.** suffragiu[m] et sententia[m] salutis aeternae - **D.** Filij et haeredis Dei. - **E.** perfecte. - **F.** secta[m] v[er]e potente[m] muliere[m] haeresi favente[m] - **G.** infirmit[a]tis v[er]e etia[m] inferni - **H.** discipulos - **L.** profunditates. - **M.** suppliciu[m] - **N.** mecu[m] particeps Regni. - **O.** validae ad suppliciu[m] - **P.** lumen glo[ri]ae.

745. pag.

Q. Ep[isco]po. - **R.** per peccatu[m]. - **S.** evigila - **T.** institutus sis - **X.** corpora. - **Y.** stolis felicitatis - **B.** potestate[m] aperiendi Eccl. et caelu[m]. - **C.** sc. virtus modica est humilitas cui ostiu[m] s[ecundu]m p[e]r apertu[m] est caeli. - **D.** subijciant[ur] tibi. - **E.** qvod praecepi de patientia. - **F.** Eccles[i]a et caelo. - **G.** i. adscriba[m] inter filios Dei, cives caeli etc. - **I.** graece *ille qvi est, amen, veritas.* - **L.** auctor. - **M.** i. Deo reparatae per ipsum. - **N.** per infidelit[a]te[m]. - **O.** per charitate[m].

746. pag.

P. charit[a]te[m] ardenter. - **Q.** humili medita[ti]o[n]e. - **S.** in ecstasi - **T.** sc. Pater seu potius Deus trinus. - **A.** sc. Patres vet[e]ris et novi testam[en]ti. Sa. - **B.** Caelu[m] Empyreu[m] Menoch. - **C.** Evangelistae - **D.** cognitione - **E.** sc. Marcus - **F.** sc. Lucas. - **G.** sc. Mathaeus. - **H.** sc. Joan[n]es. - **I.** sc. ut Seraphim Isaj. 6. - **L.** cognitione - **M.** cessatione[m]. - **O.** ad judiciu[m]. - **P.** i. demittebant referentes victorias suas Deo in acceptio. - **Q.** a creaturis te laudantib[us]

747. pag.

R. i. utraq[ue] ex parte et dupli sensu literali et mystico. - **S.** Gabrielem. Liranus - **T.** cognoscere ejus Mysteria. - **U.** [Chris]t[us] Leo ob fortitudine[m] etc. - +. in Vig. OO. SS. - **X.** [Chris]tum. - **Y.** mortis merita permanerent - +. in Missa de Ang. - **B.** q.d. in[n]umerabilis - **C.** a laudantib[us] q.d. praedicari illius virtutem. - **D.** sc. in purgatorio. - **E.** sit, seu det[ur]. - **F.** celebret[ur] - **G.** i. primum.

748. pag.

H. significat Apostolos, et im[m]aculatos Evangelij praecones. - **I.** [Chris]tus. - **L.** 3. eqvites seq[ue]ntes rufu[m] nigru[m], pallidu[m] i. gentiles haereticos et Saracenos v. Tirin. - **M.** in [tri]pli illa persecutione. - **N.** glo[ri]a a[ni]marum. - **O.** significat[ur] ultima antichr. persecutio - **A.** abijcit. - **B.** tanta erit perturba[ti]o, ut caecu[m](!) (recte: caelum) recessisse videat[ur].

749. pag.

D. i. Extremitates, orientem occidente[m], etc. - **E.** concuterent tribulatio[n]e. - +. in Fes. OO. SS. - **F.** sc. Crucis. - **G.** Cruce. - **H.** sc. fere nam ex tribu Dan pleriq[ue] adhaerebunt antichristo ex ea orituro. - **I.** ex gentilitate conver-

sor[um]. - **L.** accepta referat[ur]. - +. de plur. Marty. - **M.** i. corpora et se ipsos. - **N.** per sacram. et act[us] poeni-[ten]tiae etc. - **O.** merito mortis [Chris]ti.

750. pag.

B. Ecclesiae principes et Deo proximos - **C.** thymiamatis, qvod signif. [Chris]tum. - **D.** seu signa futurar[um] calamitatu[m]. - **E.** herba. - **F.** cometa vel simile meteor[um] ignitu[m]. - **G.** i. amarissima - **H.** tenebris. - **I.** ob 3. plagas seqventes. - **L.** i. Angelu[m] - **M.** descendisse - **N.** potestas. - **O.** inferni. - **A.** vel proprie tales v[el] daemones.

751. pag.

D. similitudine[m] loricar[um]. - **E.** i. daemone[m]. - **F.** i. calamitas seu plaga. - **G.** thymiamatis sc. ex ore et imperio [Chris]ti. - **H.** malos. - **I.** impior[um] et n[on] signator[um]. - **L.** numerus prope innumerus. Sa. - **M.** daemones. - **N.** nempe duae reliquae partes impior[um]. - **O.** ad tot plagas.

752. pag.

P. gloriae symbolo. - **Q.** signu[m] pacis et reconciliationis. - **A.** sc. in qvo peccata ho[m]i[n]u[m]. - **B.** sc. praedicans poenitentia[m] ob im[m]inentia ultima sup[p]lici. - **C.** quasi echone[m] septies repercussa[m]. - **D.** graece *obsigna*, sc. volo abscondita. - **F.** poenitentiae - **H.** mente[m]. - **I.** sc. sinceros et religiosos Dei cultores. - **L.** laicos seu laxioris vitae cultores, [Chris]tianos - **M.** qvia hi cito deficient. - **N.** Ecclesiam - **O.** Eliae et Enoch. - **P.** [con]tra [Chris]ti asseclas. - **Q.** i. ipsis jubentib[us] seu ad eor[um] preces, et imperiu[m].

753. pag.

R. antichristus - **A.** Jerusalem. - **B.** impios plagis praefatis - **C.** ut olim [Chris]t[us]. - **D.** cui hactenus Satan et antichrist[us] dominabat[ur]. - **E.** 12. Patriarch. utriusq[ue] Test. - **F.** usurpasti fortitudine[m] tua[m] - **G.** ut judicent[ur]. - **H.** mihi in visione Joanni. - **I.** Natura humana [Chris]ti. - **L.** ostentu[m] magna significans. - **M.** Ecclesia. - **N.** [Chris]to ejus gra[ti]a et fulgore - **O.** sinu et gremio - **P.** inter persecutio[n]es.

754. pag.

Q. Lucifer. - **R.** ob caedes. - **S.** caetu[m] fideliu[m] et S[anct]or[um]. - **T.** durante saevitia draconis - **A.** et obedientia - **B.** ap[paruit]. - **C.** stabilitu[m] est. - **D.** pala[m] facta est. - **E.** ibi habitantib[us]. - **F.** extincto ja[m] antichristo. - **G.** Ecclesiae. - **H.** monita et auxilia. - **I.** [Chris]ti. - **L.** crudeliu[m] edictor[um]. - **M.** illos emissarios. - **N.** imperavit in[n]umeris. - **O.** antichristu[m]. - **P.** 7. Reges sibi famulantes. - **Q.** 10. Regna. - **R.** maculato nempe scelerib[us].

755. pag.

S. rict[us], et rugitus - **T.** tale[m] se fingit. - **U.** ope luciferi. - **X.** qva[m] anti=[chris]tiani vocabunt Messiam suu[m] - **A.** antichristi poena[m]. - **B.** Sanctos. - **C.** orci - **E.** aeterno supplicio. - **F.** in hac persecutione - **G.** probabit[ur]. - **H.** praecursorem antichristi. - **I.** affectatam santimoniam et miraculor[um] potestatem - **L.** fraudes. - **M.** antich[rist]isti. - **N.** nomine. - **O.** statua[m] antichristi. - **P.** ut olim idola responsa dabant.

756. pag.

+ in Fes. SS. In[n]oc. - **Q.** [Chris]tus. - **R.** Ecclesia[m]. - **S.** ut [Chris]ti discipuli - **T.** ut filij Dei - **U.** eucharistiu[m] pro dono castitatis. - **X.** peculiariter aqvisihi et redempti. - **Y.** imitant[ur] [Chris]tu[m] proxime - **Z.** prae-cipue dilecti. - **A.** perpetuae veritatis. - **B.** gloria[m]. - **B.** sc. mundus. - **C.** sc. mille poenis - +. in Miss. defun. - **D.** in D[omi]ni gra[ti]a v[el] D[omi]ni c[au]sa. - **E.** q[van]do fuerint plene purgati. - **G.** maturuit.

757. pag.

H. impios. - **I.** i. infernu[m]. - **L.** futura significans - **M.** caelu[m] empyreu[m]. - **N.** et laudantes D[omin]um. - **P.** per Excellentia[m] - **A.** i. Sanctu[m] Sanctor[um] seu adyta divinae providentiae - **B.** i. primu[m] seu Leo. - **C.** i. potestate[m] inferendi 7. plagas.

758. pag.

D. graece *ulcus* - **E.** nocentissimu[m]. - **F.** sc. antichristianos. - **G.** pisciu[m]. - **H.** i. praeside[m] - seu e loco Martyrum ut supr. c. 6. v. 9. - **L.** ut sol acrius ureret impios - **M.** blasphemia est idioma probor[um](!) (secundum sensum recte: reproborum - VG) sicut Laus Dei est idioma elector[um]. - **N.** i. regia[m]. - **O.** graece *ulcerib[us]*. - **P.** ad antichr. Jerosolymae residentem v. Tirin. - **Q.** jussu. - **R.** Luciferi - **S.** antichristi - **T.** ejus. - **U.** generale [con]tra [Chris]t[i]anos, sed ad suu[m] propriu[m] interitum. - **Y.** excidiu[m] excidij - **A.** sc. Roma. - **B.** com[m]eritae ob peccata. - **C.** terrae motu absorpta.

759. pag.

D. mundi v[el] Romae qvae rursus infidelis erit, et ethnica. - **E.** idola ejus colendo. - **F.** Roma[m] ethnica[m]. - **G.** ineqvitant[em] - **H.** antichristu[m] cui confedaerata erit. - **I.** Idololatria etc. - **L.** sc. impij sua vinditant(!) (recte: vindicant) ut mysteria. - **M.** sc. Antichristus - **N.** sc. aliquot annis. - **O.** qvia brevi peribit. - **P.** subditi ja[m] anti-christo. - **A.** anteq[va]m antichristo subdant[ur]. - **B.** Roma[m] tum Ethnica - **C.** n[on] t[ame]n extingvent Romana[m] Eccl. v. Tirin. hic. v. 6. et 17.

760. pag.

D. ja[m] ja[m] cadet - **F.** sc. Romana sed illo t[em]pore Ethnica et antichristiana - **G.** de Roma Ethnica. - **H.** [Chris]tianus Romanae fidei et Pontifici addict[us] - **L.** sc. Roma ethnica ad pristinu[m] imperij splendore[m] redibit. - **M.** super ejus casum. - **N.** confaederati. - **O.** condemnatio. - **P.** ex Thya arbore. Sa. **Q.** sc. alias delicias. - **R.** fructus tui desiderabiles qvor[um] fertilis est Italia.

761. pag.

A. desertae. - **B.** negotiant[ur]. - **C.** graece *fumu/m*. - **D.** ult[us] est injurias vobis factas. - **E.** Romana, et improba. - **F.** q.d. desola[t]o erit extrema. - **G.** peccator[um] illecebris. - **H.** interfector[um]. - **I.** hinc ap[p]aret per Babilon. significari mundu[m]. Sa. - +. de Plur. Marty. Temp. Pasch. - **L.** sc. tribuat[ur] a celebrantib[us] - **M.** ubre(!) (recte: urbe) et orbe fideli et Ethnico - **N.** et impior[um]. - **O.** sc. excisa vel excindenda propediem o[mn]i infidelit[a]te. - **P.** [Chris]ti cu[m] Ecclesia.

762. pag.

Q. opera justa. - **A.** potesta. in o[mni]a Regna. - **B.** comprehendit - **D.** i. filius - **E.** jussu. - **F.** ulti. - **H.** acerrime premet et puniet. - **L.** ad strage[m] antichristianor[um]. - **M.** antichristu[m]. - **N.** associatos. - **O.** i. [con]t[r]a [Chris]tu[m]. - **P.** per Michaële[m] - **Q.** antichrist[us]. - **R.** asseclae. - **S.** i. na[m], etia[m]. - **T.** bonum praeside[m] inferni. - **U.** qvi descenderat in inst[a]nti qvo [Chris]t[us] in + (i.e. cruce - VG) expirabat. - **X.** Luciferu[m]. - **Y.** i. per longu[m] tempus usq[ue] ad antichristu[m].

763. pag.

Z. qvo regnabit antichrist[us]. - **A.** i. Martyru[m]. - **B.** sc. sup. Eccl. militantem. - **A.** qva sola a[nim]a transit ad gloria[m]. - **B.** damnatio corporis et a[nim]ae. - **C.** mystici offerentes sacrificia Laudis. - **E.** rursus. - **F.** Lu[c]ifer. - **G.** Eccl. Sancta[m] S. Aug. ut sc. ea[m] excindant auxilio venient antichristo(!) (secundum sensum recte esset: venientis antichristi - VG) - **H.** antichrist[us] paulo ante eos extinct[us]. - **I.** sc. a statu suo per renovationem. - **L.** conscientiar[um]. - **M.** seu praceptor[um] vita[m] dantiu[m] v[el] praedestinationis. - **N.** in miliore[m](!) (recte: meliorem) forma[m]. - **O.** sc. ut prius. - +. in Dedic. Eccl[esi]ae. - **P.** Ecclesiam. - **Q.** veru[m], cuius vetus solu[m] figura erat

764. pag.

T. nova[m] vita[m] nova gaudia. - **U.** qvidqid predictu[m] est. - **X.** sc. au[c]tor Ecclesiae - **Y.** ejusd. salus et glo[ri]a. - **Z.** d[i]abolu[m], mundu[m], carnem. - **A.** graece *ignavis* - **B.** sc. inferno. - **C.** damna[t]o seu aeterna disjunctio a Deo. - **A.** Eccl. triumphantem urbe[m] caeleste[m]. - **B.** q[v]ae descenderat. - **C.** lapides pretiosos, in fundamentis. - **D.** adeoq[ve] urb. domus ha[be]nt altit[u]d. 3. Millium stadior. - **E.** beati. - **F.** Petrus. - **G.** simbolum[m] fidei firmae. - **H.** spe[m] signif. et Andream etc. v. Tirin. - **I.** sc. in caelo o[mni]a sunt munda, pretiosa et splendida. - **L.** Materiale.

765. pag.

N. continuo illuminat. - **P.** i. obnoxius reatui culpae v[el] paenae. - **Q.** visione[m] beatifica[m] qvae o[mn]es inebriat. - **R.** ipsa beatitudo in [Chris]to. - **S.** sc. duodecies multiplicatu[m] - **T.** i. v[er]ba [Chris]ti. - **A.** pala[m] uno D[omi]no gloriabunt[ur] - **C.** pios coronatur[us], et impios puniturus. - **D.** condigno honore. - **E.** n[on] probabit ut illicitu[m], sed dat modestiae exempl. - **F.** i. celaveris. - **G.** qvo implenda sunt.

766. pag.

I. purgant. - **L.** vestes consci[enti]ae suae. - **M.** morte et meritis [Chris]ti, per sacram[en]tor[um] usu[m] etc. - **N.** jus et facultas. - **O.** in + (Cruce) et gaudio [Chris]ti. - **P.** dictas. - **Q.** extra maneant. - **R.** ad Joan[n]em. - **S.** fidelium - **T.** Eccl. in Spiritu. - **X.** qvia gra[t]ia unde merita gratis dat[ur]. - **Y.** [Chris]tus. - **Z.** et certissime - **A.** ait Joan. sitiens aqua[m] vivam.

--- FINIS ---